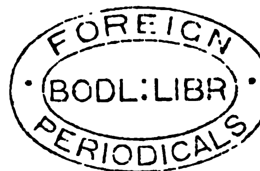

KILENCZEDIK FOLYAM. I-VI. FÜZET. 1884. JANUÁR—DECZEMBER.

MAGYAR KÖNYV-SZEMLE.

KÖZREBOCSÁTJA

A M. NEMZETI MÚZEUM KÖNYVTÁRA.

BUDAPEST.
HORNYÁNSZKY VIKTOR NYOMDÁJA.
1886.

AZ 1884-IKI FOLYAM (I—VI. FÜZET) TARTALMA.

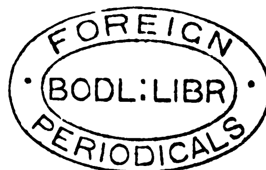
MAGYAR

KÖNYV-SZEMLE

KÖZREBOCSÁTJA

A M. NEMZETI MÚZEUM

KÖNYVTÁRA.

1884-ik ÉVI FOLYAM.

BUDAPEST.
HORNYÁNSZKY VIKTOR NYOMDÁJA.
1886.

TARTALOM:

PRUISZ JÁNOS VÁRADI PÜSPÖK PONTIFICÁLÉJA.

FRAKNÓI VILMOS-tól.

A „Könyv-Szemle" hasábjain ismételve volt alkalmunk szólani azon élénk és tudományos művészeti életről, melynek a középkorban *Várad* színhelye vala, s a mely ezen várost a magyar alföldön a kultúra legjelentékenyebb gyúpontjává tette. Itt ismertettük meg legelőször a *Vitéz János* püspök által fölállított könyvtár maradványait: azon fényes kéziratokat, melyek ma a világ minden részében szétszórva, az ő tudományosságának, ízlésének és bőkezűségének tanúi.

Az általa meghonosított tudományos szellem nem vesztette el uralmát a püspöki székvárosban Vitéz távozása után sem, habár közvetlen utódainak kinevezésénél Mátyás király első sorban politikai szolgálatok jutalmazására gondolt, és külföldi főpapokra esett választása.

Beckenschlager János (1465—8) rövid püspöki kormányzásának idejéből nem maradt emlék reánk, a mely a művészet és tudomány iránti érdeklődéséről tanúskodhatnék. De hirdeti ezt azon tény, hogy mikor később mint esztergomi érsek, hűtlenül Mátyás ellenségeihez csatlakozott és Németországba menekült, magával vitte mindazon fényes kiállítású codexeket, melyekkel Vitéz János az érseki könyvtárt gazdagítá; a mely merényletnek azok megmentését köszönhetjük.

Beckensloernek a váradi püspöki széken utódja az ifjú *Stoltz Miklós* volt. Ez kineveztetése után (1470) számos kisérettel Bolognába ment, hogy ott az egyetemen tudományos kiképzését befejezze. De csakhamar, mielőtt székét elfoglalhatta volna, elragadta őt a halál.

Több évre terjedő üresedés után, 1476-ban a morvaországi származású Pruisz János nyerte el a váradi püspökséget, melyet másfél évtizeden át tartott elfoglalva. Mátyás legbizalmasabb tanácsosaihoz tartozva, többnyire a királyi udvarnál tartózkodott, uralkodóját hadjárataiban is kisérte, és általa gyakran fontos diplomatiai küldetésekkel bizatott meg Franczia-, Olasz- és Németországban.

Mindazáltal püspöki székhelye folytonosan gondoskodásának kiváló tárgyát képezé. *Ranzanus* olasz püspök, ki mint a nápolyi király követe, több esztendőt töltött Mátyás udvaránál, Pruisz János püspökről szólva, egyebek közt kiemeli, hogy Váradon erős várat építtetett és székesegyházát drága öltönyökkel, értékes ezüst edényekkel ajándékozta meg, valamint *„nagy könyvekkel, graduariusok- és antiphonalékkal, melyek minden részben olyan csodálatos módon voltak ékesítve, hogy a leggazdagabb király ajándékának lehetett volna tartani“.* (Sacram, cuius est Antistes, aedem ditavit... libris magnis, quos vocant graduarios et antiphonarios, omni ex parte adeo mire exornatos, ut magni ac ditissimi alicuius Regis dicata Deo dona possint non immerito judicari.“) [1]

Jegyezzük meg, hogy ezen magasztaló nyilatkozat olasz főpaptól ered, a ki hazájának székesegyházaiban a nagy mesterek által miniaturekkel ékesített templomi szerkönyveket látta és használta, a kinek tehát csodálatát csak a műizléssel párosult fény volt képes fölkelteni.

Mindezen váradi szerkönyvek, Szent László egyházának egyéb dús műemlékeivel osztoztak a gyászos pusztúlásban. De egy, melyet hihetőleg a püspök saját használatára megtartott, és mikor a váradi püspökséget elhagyta, magával vitt, fönmaradt mai napig.

Ez egy *Pontificale* (a püspök által végzendő egyházi szertartások könyve), mely jelenleg főmagasságú *Simor János* bibornok és esztergomi érsek úr könyvtárának egyik fődíszét képezi.

A „Könyv-Szemle“ 1879-ik évi folyamában ismertetvén ezen kéziratot, azon véleményt fejeztük ki, hogy első birtokosa *Sankfalvi Antal* később nyitrai püspök volt.

[1] Epitome rerum Hungaricarum. Schwandtnernél. Scriptores. I. 333.

Ugyanis a kézirat első levelén püspök-süveges czímer látható, melynek belső mezejét három ezüst nyíl foglalja el; és ehhez hasonló czímert (három ezüst nyilat tartó arany kar) Mátyás király Sankfalvi Antalnak, mint váradi kanonoknak adományozott. Azon körülményből, hogy Sankfalvi váradi kanonok volt és Vitéz János bizalmas embereihez tartozott, magyaráztuk meg azt, hogy a papszentelés szertartásai között *János váradi püspök* neve fordúl elő. [1]

Combinátiónkat nem fogadta el *Dankó József*, az esztergomi kincstár tudós ismertetője, a ki „Történelmi, Műirodalmi és Okmánytári Részletek az Esztergomi Főegyház Kincstáráról" czímű munkájában (1880) a Pontificaléról szólván, különös súlyt helyez arra, hogy *János váradi püspök* neve fordúl elő benne; mert abból azt következteti, hogy a könyv az illető János váradi püspök számára készült. „A XV. század második felében — úgy mond — a nagyváradi püspökök között három János volt. Vitéz, Beckensloer és Pruisz. E drága könyv azt bizonyítja, hogy tulajdonosa szerette a művészetet, és így legközelebb áll hozzá Vitéz. Ezen felfogásnak legkevésbé sem áll ellent a Sankfalvi-féle czímer, hisz a híres Corvinák történetéből eléggé tudjuk, hogy az eredeti czímerek kivakartattak vagy beragasztatván, helyökre újak festettek". [2]

Habár a jelen esetben az eredeti czímer kivakarásának vagy a fölülfestésnek nyoma nincs, és így kétségtelen, hogy a most látható czímer azé, a kinek számára a kézirat készült; nem tagadhatjuk, hogy a tudós szerző helyes nyomon járt, mikor egyik János váradi püspökben kereste a kézirat első birtokosát. Most már biztosan megmondhatjuk, hogy melyik az.

A váradi püspökség nagyérdemű történetírója, *Bunyitay Vincze*,[3] az 1883-ik év folyamán fölkereste Pruisz János váradi püspök sírját Morva-Hradischon, és pontosan leirta sírkövét. Ezt

[1] „Admonicio quam facit episcopus in consecracione ordinandorum antequam ordinentur. Nos Johannes permissione diuina episcopus ecclesie waradiensis generalem ordinacionem celebrare ad presens in nostra ecclesia waradiensi in missarum solemniis intendentes . . .

[2] 109. l.

[3] A Váradi Püspökség Története. III. 116.

a főpap dombormívű egész alakja díszíti. Baltérdéhez a czímerpajzs támaszkodik, melynek mezejében *három nyíl* látható.[1]

Minthogy a Pontificaléban és a Pruisz sírkövén előfordúló czímerek teljesen azonosak; míg ezektől a Sankfalvi-czímer eltér (amazokban csak három nyíl, ebben három nyílat tartó kéz): nem merülhet föl az iránt kétség, hogy a Pontificale *Pruisz János* használatára készült.

Igy már érthetővé lesz, mikép kerültek a kézirat elejére és végére szláv nyelven írt imádságok és jegyzetek. Pruisznak ugyanis a szláv volt anyanyelve, a melyet, miután a váradi püspökségről lemondott, szerzetessé lett és Morvaországba vonúlt vissza, újra használni kezdett.

És így most már kétszeres kegyelettel fogunk tekinteni a kézirat legutolsó levelére, az utólag beiktatott imádságok és jegyzetek irójának ezen följegyzésére: *„Hic incepit hanc scribere scripturam f. Jo. orate pro eo“*. Ez a szerény *„frater Joannes“* a kézirat végén nem más, mint a hatalmas főpap, a kinek püspöksüveges czímere a díszlapot ékesíti.

[1] Ugyanezen czímer fordul elő egy 1490-ik évi oklevelén, melyen Pruisz Jánosnak, de több más főpapnak is aláírása látható, amiért nem lehetett ekkorig biztosan megállapítani, hogy melyik főpapé az a czímer.

CORVIN-CODEX
A GÖTTINGAI EGYETEMI KÖNYVTÁRBAN.[1]

Közli: GEBHARDT O.[2]

Midőn II. Abdul Hamid szultán 1877-ben, a magyarok részéről tanusított rokonszenv hálájául, a budapesti egyetemi könyvtárt nehány codex-szel ajándékozta meg, a melyeket a törökök a XVI. században vittek el Budáról, a fejedelmi parancs foganatosításával megbizott közegek azt hitték, hogy az ajándék még becsesebb leend azzal, hogy az ódon könyveket pompás új mezbe öltöztették. Úgy látszik, Konstantinápolyban azon véleményben voltak, hogy mindezen könyvek, számszerint 35, a híres Corvin-könyvtárból származnak. Legalább arra mutat az a körülmény, hogy az új bekötési táblán, a török birodalom jelvényei

[1] A lipcsei Centralblatt für Bibliothekswesen. Herausgegeben von Dr. O. Hartwig und Dr. K. Schulz. Leipzig, I. Jahrgang (1884). IV-ik füzet 133—155. l.

[2] Azon irodalmi mozgalom, melyet a „Magyar Könyvszemle" a Corvina maradványainak felderítésére a Nemzeti Múzeum támogatásával Európa-szerte megindított, reánk vonta a külföldi szakférfiak figyelmét, kik kutatásaink eredménye által buzdíttatva, a Corvin-codexek iránt melegen érdeklődnek s ezeket külföldi könyvtárak kéziratai közt buzgón keresik és nyomozzák. Igy 1878-ban szerencsés eredménynyel nyomozott a müncheni udvari állami könyvtár kéziratai közt *dr. Meyer Vilmos* ottani őr, ki 3 ismeretlen Corvin-codex felfedezésével, melyeket a Könyv-Szemle 1878-iki folyamában ismertetett, gyarapította a Corvina bibliographiáját. Hasonló szerencsével kutatott a göttingai egyetemi könyvtárban dr. Gebhardt O., odavaló könyvtári tisztviselő, ki itten egy egyszerű kiállítású, de eddig egészen ismeretlen Corvin-codexet hozott napfényre s ezt az említett lipcsei „Centralblatt"-ban ismertette. Ezen ismertetést, melyre annak idejében még visszatérünk, a szerző beleegyezésével magyar fordításban egész terjedelmében ezennel adjuk. Szerk.

mellett Mátyás király czímere is látható. Az egyes kötetek elé illesztett arany betűs ajánlásban természetesen szó sincs téve a Corvin-könyvtárról. Ennek első része, törökből fordítva, magyarúl így hangzik: „A törvényhozó szultán Szulejman Khan ő felsége ideje óta a topkapui császári palota könyvtárában őrzött könyvek közül való“; [1] — és e rövid mondásban csakugyan benfoglaltatik mindaz, a mit az arany szarv városában mai nap még biztosan tudnak mondani eme könyvek sorsáról. Hogy a 35 régi kötéssel talán megannyi okmány semmisült meg, a melyeknek segélyével eme kéziratok eredetét meg lehetett volna határozni, [2] arról bizonyára sejtelmök sem volt. Most már annál bajosabb a dolog. A 35 konstantinápolyi kézirat közűl csak 10-et ismerhetünk el habozás nélkűl a régi budai könyvtár alkatrészeiűl; a többi 25 közűl 3 valószinűleg Corvin-codexnek tartható, mig a maradék, számszerint

[1] *Török Árpád*: XXXV Handschriften Geschenk des Sultans Abdul Hamid II. nach Csontosi. Budapest, 1878. 4 ·ll. Csontosi említett leirása, mely csak magyar nyelven jelent meg, következő czimmel bir: *„A Konstantinápolyból érkezett Corvin-codexek bibliographiai ismertetése.“* Budapest. 1877. (Különlenyomat a *„Magyar Könyv-Szemle“* 1877. évi folyamából.)

[2] A bécsi udvari könyvtár birtokában levő 25 kétségtelen Corvin-codex közt csak hét olyan található, a melyeknek tábláján Mátyás király czimere látható. A Konstantinápolyból hazaérkezett codexekről Kubinyi és társai által 1862-ben összeállított jegyzékből tudjuk, hogy a bekötési táblákkal bejegyzések és más ismertető jegyek is semmisűltek meg. V. ö. *Török* i. m. 31. és 34. ll. Más oldalról azt sem szabad szem elől téveszteni, hogy *Dethier*, a konstantinápolyi császári régiségtár főnöke, a ki 1863-ban, az akkor a Kubbe Alti palotában őrzött kéziratokat a Corvinából származások megállapitása czéljából átvizsgálta, csak 14-et talált, melyek kétségtelenűl, — és 9-et, melyek valószinűleg a budai könyvtárból származtak. Ebből kitetszik, hogy a még sértetlen kötetek sem mindig adták a kivánt eredményt. Feltűnő, hogy a Dethier által kétségtelen Corvinákul jelzett codexek száma az 1869. és 1877-ben hazaérkezett valódi Corvin-codexek számával összevág, holott az utóbbiak közt legalább egy olyan volt (Töröknél a II. számu), a melyet Dethier nem láthatott. Minthogy én az ő jegyzékéhez nem férhettem hozzá (*Fischer L.* *„König Matthias Corvinus und seine Bibliothek.“* Wien, 1878. 18 l. 3. jegyz. után a *„Magyar Könyv-Szemle“* 1877. III. f. 153. s köv. lapjain le van nyomva), e különbséget kiegyenlíteni nem tudom. Az a közeli gyanu, hogy talán a Dethier által leirt codexek nem mindnyájan érkeztek haza, úgy látszik, ki van zárva, mert épen az ellenkezőjét állítják. V. ö. pl. *Török* i. m. 8. l. 1. jegyz.

22, döntő ismertető jelek hiányában Mátyás király nevével kapcsolatba nem hozható.[1]

Ha már most ezen 10 kétségtelen Corvin-codexhez, melyek a többi 25 kézirattal jelenleg a budapesti egyetemi könyvtárban őriztetnek,[2] hozzáadjuk azt a szintén biztos eredetű 4 codexet, a melyeket Abdul Aziz szultán 1869-ben a suezi csatorna megnyitása alkalmával Konstantinápolyban időző osztrák császárnak, ez pedig a budapesti Nemzeti Múzeumnak ajándékozott,[3] — a gyarapodást, melyet a Corvin-könyvtárról szóló ismereteink a szultánok bőkezűsége folytán vettek, valóban jelentékenynek kell tartanunk. Ennek jelentősége még tisztább világitásban tűnik fel akkor, ha azon irodalmi mozgalmat vesszük szemügyre, a melyre ez adta meg az első lökést. A Corvina történetét illető régibb eredményekhez képest, a melyek részben ma is kiváló figyelmet érdemelnek, a haladás különösen két tekintetben jelentkezik. Kisérletekben, melyek a budai királyi könyvtárnak mai nap még szerteszét Európában található alkatrészeiről általános áttekintést iparkodtak nyújtani, nem volt hiány eddig sem;[4] de az össze-

[1] Az 1877-ben visszaérkezett 35 Corvin-codex jegyzéke található többek közt: *Petzholdt Neuer Anzeiger für Bibliographie und Bibliothekwissenschaft* 1877. évf. 314., 348. s köv. ll. (*Csontosi János*-tól.) — *Litterarische Berichte aus Ungarn*, herausgegeben von *Paul Hunfalvy*. Budapest, 1877. 321. s köv. l. (*Heinrich Gusztáv*-tól) és *Török* idézett „XXXV. Codex“ czimű munkájában. A harmadik csoportba tartozó 22 codex jegyzékére megjegyzi Csontosi a *„Neuer Anzeiger“*-ben (316. l. jegyz.) „Huc denique illos Codices recensemus, qui jussu Matthiae Regis exarati quidem non sunt, neque illius arma gentilitia in oris folii 1. gerunt, *ad Bibliothecam tamen ejusdem pertinuisse omnino praesumuntur.*“ Azonban most már nem akarja kizárni lehetőségét annak, hogy más könyvtárakból származó codexek is lehetnek köztök. V. ö. *Literarische Berichte aus Ungarn*. 1879. 96 l.

[2] V. ö. *Catalogus codicum bibliothecae universitatis r. scientiarum Budapestinensis*. Budapestini, 1881. p. 1—17.

[3] V. ö. *Fischer*, L. i. m. 18. l.

[4] V. ö. egyebek közt: *Julii Pflugk*: epistola ad Vitum Ludovicum a Seckendorff, praeter fata Bibliothecae Budensis, librorum quoque in ultima expugnatione repertorum catalogum exhibens. Jenae 1688. — *Paulus Fabri*: De Augusta Budenti Bibliotheca commentatio. Lipsiae 1756. — *Fr. Xystus Schier*: Dissertatio de Regia Budensis Bibliothecae Mathiae Corvini ortu, lapsu, interitu et reliquiis. Vindobonae (1766.) Editio altera ib 1799. A jelen század első felében megjelent dolgozatok közül említést érdemel

állitott jegyzékek vagy hiányosak, vagy túlzók voltak. Korántsem foglalták magukban az összes létező Corvin-codexeket, hanem helyettök számos olyant soroltak fel, melyeknek idegen eredete legkevésbbé sem lehetett kétséges.[1] Csak újabb időben, különösen 1877 óta kezdték a könyvtárakat e szempontból rendszeresen átkutatni és a talált anyagot kritikai módszer szerint megvizsgálni. Másfelől pedig — és ez hasonlithatatlanul fontosabb — kezdték a Corvin-könyvtár történetét egyuttal a művelődés, nevezetesen pedig a magyarországi humanismus történelmével kapcsolatban vizsgálni. És ezen mozzanat,[2] a mely csak most lép teljes tudatossággal előtérbe, leend az, a mi a magyar történelem és régiségbúvárok buzgó fáradozásai iránt nagy királyjok könyvtára érdekében tágabb körökben is érdeklődést szerez.

Azok közt, a kik az itt jelzett irányban Mátyás király ezen intézménye körül fáradoznak, első helyen az ismert magyar régiségbuvár, *dr. Rómer Flóris* említendő. Mintegy 20 év óta a Corvina történetének és bibliographiájának előmunkálataival foglalkozva és ebben a történetbúvár *Simonyi Ernőtől* támogatva, a ki szintén évek óta munkálkodik e téren.[3] Más oldalról azon-

Budik P. A. „Entstehung und Verfall der berühmten, von König Mathias Corvinus gestifteten Bibliothek zu Ofen" cz. értekezése a „Wiener Jahrbücher der Literatur" 88 kötetében, 1839. Anzeige Blatt 37. s köv. ll., továbbá V. ö. *Vogel E. G.* Verzeichniss Corvinischer Handschriften in öffentlichen Bibliotheken, a Serapeum 10. évfolyamában. Leipzig, 1849. 273. 380. s köv. ll. és *Edward Edwars,* Memoirs of Libraries. Vol. I. London, 1859. p. 395—404.

[1] A *Vogel* és Edwards által összeállitott 100, illetőleg 102 codex közt állitólag csak 45 kétségtelen Corvin-codex található. Lásd: Ungarische Revue, hrsg. von *Paul Hunfalvy.* Leipzig. 1882. 647.

[2] Jelezve van ez már *Schiernél* i. m. első kiadása előszavában, a mely a szerző halála († 1772.) után megjelent második kiadásban változatlanul átment.

[3] Ezen és a következő adatok a magyar vállalatokat illetőleg részint a Literarische Berichte aus Ungarn, I—IV. Jahrg. 1877—1880., részint az Ungarische Revue, 1881—1883. czimű folyóiratokból vannak (a Revue 1883. évi folyamából csak az 1—3 füzetet láthattam. Lásd névszerint *Csontosi*-tól: Auswärtige Bewegungen auf dem Gebiete der Corvina-Literatur, a Literar. Berichte III. évfolyamában, 1879. 85. s köv. ll. — *Rómer* idetartozó dolgozatai mindnyájan csak magyar nyelven jelentek meg, l. Literar. Ber. 1877. 515. l., 1880. 314 l. A Corvinának tőle várható története iránt l. *Ábelt* a Lit. Ber. II. évfolyamában, 1878. 567. l.

ban szintén nem csekély buzgalommal és szép sikerrel halad a munka. A budai könyvtár történetével szorosan össze van fonódva a humanisticus törekvéseiről ismert *Vitéz János* esztergomi érsek könyvtárának története. Ez utóbbi könyvtár régibb amannál és részben — a mint látszik — összeolvadt vele. E könyvtár felfedezésének és első átvizsgálásának érdeme *dr. Fraknói Vilmost*[1] a budapesti M. Nemzeti Múzeumi könyvtár volt igazgatóját illeti. Az ő általa 1876-ban alapitott „Magyar Könyv-Szemlé"-nek hivatása az, hogy összekötő fonalat képezzen azok között, a kik a legrégibb magyar könyvtárak történetéhez némi adalékokkal tudnak járúlni. E szemle munkatársai közt különösen ketten vannak, a kik saját külön irányban haladva, ez ügy szolgálatában tervszerűleg munkálkodnak: *dr. Ábel Jenő* és *Csontosi János*. A föladat, melyet az első maga elé tűzött, messze túlhaladja az itt tekintetbe jövő történelmi anyagot és a magyarországi humanismus történetének[2] teljes kidolgozásában tetőz; a másodiknak föladata a már ismeretes Corvin-codexek pontos megvizsgálásában s a még ismeretlenek felkutatásában határozódik. „Alaposan felhasználni mindazt, a mi ekkoráig a Corvináról mi nálunk és a külföldön látott napvilágot, tanulmányozni a XV. századbeli renaissance viszonyokat, e czélból átbúvárolni a külföldi könyvtárakat és levéltárakat, s ezen tanulmányok alapján Mátyás király könyvtárának keletkezéséről, virágzásáról és elpusztulásáról egy teljes és pragmaticus képet nyujtani, ez képezi a történeti irány föladatát; — átvizsgálni egyenkint Európa könyvtárainak latin, görög s egyéb nyelvű codexeit és incunabulumait s ismerve a Corvin-codexek characterét. irását, hártyáját, festését, kötését, scriptorait, emendatorait s egyéb sajátságait, ezeknek egybevetésével a Corvina-könyvtár maradványait kritikailag teljesen megállapitani, ez a bibliographiai irány czélja."[3]

[1] L. „Die Bibliothek des Johann Vitéz. Nach einem academischen Vortrage *Wilhelm Fraknói's*, a Literar. Ber. II. évfolyam. 1878. 113. s köv. ll., és ehhez *Fischer L.* ellenvetéseit, i. h. 9. l. — Fraknói monographiája „*Vitéz János esztergomi érsek élete*" Budapest. 1879. — sajnos — csak magyar nyelven jelent meg, valamint „Két hét olaszországi könyv- és levéltárakban 1878. májusban" cz. czikke is. l. Literar. Ber. 1879. 195. és 447. l.

[2] Lásd: Literar. Ber. 1880. 588. s köv. l.

[3] *Literarische Berichte aus Ungarn*. 1879. S. 93. u. f.

Hogy ezzel nem igértek tulságos sokat, mindkét nevezett tudós megbizonyitotta már eddig is. *Dr. Ábeltől* megjelent — a különböző folyóiratokban megjelent nagyszámú jeles értekezésein kivül — *„Analecta ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia“* (Budapest és Lipcse. 1880.), a melyet nemsokára második kötet fog követni; [1] és *Csontosi* oly buzgalommal adta magát különösen az olasz könyvtárak átkutatására, hogy már 1881-ben 107 valódi Corvin-codex jegyzékét tudta összeállitani, holott addig csak hatvan s egynehányról volt tudomásunk. [2])

[1] A második kötet, mely a magyarországi humanismusnak 1472—1526. történetéhez szóló adatokat fog tartalmazni, már 1880-ban munka alatt volt. (v. ö. *Literar. Berichte.* 1880. S. 588.) Az *„Analectá“*-kon kivül Ábelnek még következő dolgozatai emlitendők e helyen: *Die classische Philologie in Ungarn.* (*Literar. Berichte.* 1878. S. 239 u. ff.) *„Die Bibliothek des Königs Mathias Corvinus* (U. o. S. 556 u. ff.) *„Die gelehrte Donaugesellschaft des Conrad Celtes in Ungarn.“* (U. o. 1880. 321 s köv. ll.) *„Galeotto Marzio“* (Auszug aus des Verfassers Galeotto-Biographie in den Analectas. — *Ungarische Revue.* 1881. 29. s köv ll.) *„Ungarische Universitäten im Mittelalter.“* (Kivonat szerző magyar nyelven kiadott művéből. U. o. 496. s köv. ll.) — *„Die Landes-Bücherausstellung.“* (U. o. 1882. 640. s köv. ll. — A 646—648. ll. a Corvin-codexekről.) *„Petrus Garázda, ein ungarischer Humanist des XV. Jahrhunderts.“* (U. o. 1883. 21. s köv. ll.) *„Die Anfänge des ungarischen Buchhandels.“* (U. o. 169. s köv. ll.)

[2] *Rómer*-től tudjuk, hogy ő már 1876-ban nem kevesebb, mint 84 valódi Corvin-codexet ismert, de jegyzéküket nem bocsátotta közre (V. ö. *Ung. Revue.* 1882. 647. l.); *Fischer* pedig 1878-ban 62 kétségtelen és 53 hihetőleg valódi Corvin-codexet irt össze (i. h. 26. l.) *Csontosi* a *„Latin Corvin-codexek bibliographiai jegyzéké“*-t a *„Magyar Könyvszemle“* 1881. évi folyamában (137—176. l.) bocsátotta közre magyar nyelven; én ennek csak kivonatát ismerem, a mely *Hirschfelder „Philologischer Wochenschrift“*-jében (1883. 232. s köv. hasáb.) le van nyomva. Az itt felsorolt 107 codexhez (a melyek közt kettőnek holléte nem tudatik) időközben még más 3 járult. (V. ö. a 110 codex és 2 ősnyomtatvány összes jegyzékét az országos könyvkiállitás catalogusában [*Könyvkiállitási emlék.* Budapest. 1882.] 63. l.) Csontosinak többi idetartozó dolgozatai közül hármat már fentebb megneveztünk (l. 6. l. 1. jegyz., 7. l. 1. jegyz. és 8. l. 3. jegyz.) Emlitendők még: *„Der Corvin-codex der königl. Bibliothek zu Parma.“* (*Literar. Ber.* 1879. 567. s köv. ll.) és az 1882-ben Budapesten kiállitott 64 Corvin-codex leirását, az országos könyvkiállitás részletes catalogusában, a mely — sajnos — csak magyar nyelven jelent meg (francia kivonatát: „Visite à l'exposition des livres au palais de l'académie. A. de *Szemere.* Budapest 1882.“ nem láthattam. V. ö. Ung.

A Magyarországon kivül 1877 óta a Corvin-könyvtárról megjelent dolgozatok közül különös figyelmet érdemel Fischer Lajosnak kicsiny de tartalmas irata: *„König Mathias Corvinus und seine Bibliothek.“* [1] Nem szabad azonban mellőznünk az „Allgemeine Zeitung“ 1877. évi folyamának 167. számában (*Reumont Alfred*-től) megjelent értekezést sem, melynek czime: *„Streifereien auf ungarischem Gebiete. I. Die Bibliothek des Königs Mathias Corvinus.“*

Elég legyen ennyi tájékozásúl a Corvina kérdésének mai állapotáról. És most térjünk át a göttingai kéziratra, a melyről a Corvin-codexek eddigi jegyzékei hallgatnak. [2]

A göttingai egyetemi könyvtár járulék-catalogusában 1794. május 15. alatt a következő bejegyzés található: „Durch Herrn *Bunsen*, Secretair bey der Bibliothek, als Geschenck von Sr. Durchlaucht dem Prinzen *Georg*, Bruder des Regierenden Fürsten von Waldeck; erhalten. In Folio. *Johannis Argiropili* Constantinapolitani prefatio in librum Phisicorum *Aristotelis* de graeco in latinum per eum traductum. Mscpt.“ A „de graeco — traductum“ szókat egy későbbi kéz keresztül húzta s ezt iktatta helyökbe: „interpretationi Aristotelici operis praemissa.“

A kézirat jelenleg „Cod. philol. 36.“ jegyet visel. 199 finom fehér pergamen levélből áll, melyek az utolsó kivételével (lásd alább) egy és ugyanazon XV. századbeli kézzel vannak irva. A kötés kijavítása alkalmával, a mi — úgy látszik — a mult század végén történt, a pergamenttel bevont fatábla belső oldaláról még 3 levelet, és pedig elől kettőt s végűl egyet lefejtettek, úgyhogy a pergament-levelek száma jelenleg szoro-

Revue. 1882. 642. l. jegyzet.) — Kisebb adalékokat szolgáltattak a Corvin-könyvtár történetéhez a nevezetteken kívül még: *Pulszky Ferencz*, *Thallóczy Lajos*, *Thewrewk Emil* („Der Festus Pauli-Codex der Corvina.“ *Literar. Ber.* 1878. 97. s köv. ll.) *Ipolyi Arnold*, *Knauz Nándor* és mások.

[1] Jahresbericht über das k. k. Staats-Untergymnasium im II. Bezirke von Wien. Veröffentlicht von *J. Hauler*. Wien, 1878. Megjelent külön lenyomatban is.

[2] Ez annál kevésbbé lehet meglepő, mivel az ismert göttingai műértő, *Fiorillo Domokos János* Göttingában 1812-ben: *„Über einige Italienische Gelehrte und Künstler, welche Matthias Corvinus König von Ungarn beschäftigte“* czimmel kiadott művében e kéziratot szintén nem emliti.

san véve 202-re megy.[1] Az egésznek elibe van fűzve még egy három beirt és egy üresen maradt papirlapból álló levél, a melyről alább lesz szó. A táblák belső lapjai most fehér papirral vannak beragasztva, kivűl még az eredeti kötés violaszin bársonyboritéka van rajtok, a mely azonban már erősen meg van kopva s itt-ott molytól elpusztítva. A bársonyon látható benyomódások s a szögek maradványai diszítésűl alkalmazott ércz domborművekre és kapcsokra mutatnak;[2] de ezek magok nem maradtak meg. A kötet sarkait síma sötétkék bőr képezi, s a tábla alsó széle és szögletei is azzal vannak bevonva. A vágás arany alapon virágfűzérszerü zöld, kék és piros diszítést mutat; s hosszabbik oldalán felváltva zöld, piros és kék nagy betükkel „*Johannes Argyropilus*" név olvasható.[3]

A levelek magassága körűlbelől 28·3 centiméterre s szélessége körülbelől 20·2 centiméterre rug, de az iráshasáb csak mintegy 18 centiméter magas s 10·4 centiméter széles és úgy van beosztva, hogy az egyes lapok külső és alsó széle kétszer olyan nagy, mint a felső és belső. Az irás vonalakon nyugszik minden oldalon 28 sorban; a vonalak halvány tintával vannak húzva s mintegy 6·5 mm. távolságra esnek egymástól. A columnákat jobb és bal felől két-két függőleges s egymástól szintén 6·5 milliméternyi távolra fekvő vonal határolja, melyek keresztülvágják a lapot egész hosszában. Az irás szép és egyenletes. Jelleme ugyanaz, melyet számos XV. századbeli kéziratból ismerünk s a melylyel gyakran találkozunk az e korbeli ó nyomtatványokban is: sikerült utánzata a X. századbeli irásnak.[4] Az egyes

[1] Nem számítva a most emlitett egyes leveleket, az egész codex 20 fogásból s mindenik fogás 5 levélpárból (Quinio) áll; az utolsó fogás tizedik levele ki van vágva. A fogások alul a jobb sarkon vannak számozva, és pedig úgy, hogy az öt első levél az abécze kisbetűivel (a—v) van jelölve, a hatodik pedig †-tel. Az egyes fogások utolsó lapjain szintén jobb oldalt, alul a custosok láthatók. Ezek mindenütt épségben maradtak, ellenben az alantabb álló quinio-jegyeket a könyvkötő kése több helyen elmetszette.

[2] V. ö. *Olahi, Nicolai*: Hungaria et Atila. Vindob. 1763. p. 20. Maxima voluminum pars constabat nembranis, colligata serico, umbilicis, fibulisque argenteis, auro lucidis."

[3] V. ö. *Literarische Berichte aus Ungarn*. 1877. 324. l.

[4] A lapszéli jegyek, melyek itt-ott a tiz első levélen láthatók, pusztán tulajdonnevek, vagy a szövegből vett rövid mondatok, illetőleg egyes

könyvek és fejezetek feliratai, valamint az előbbiek alájegyzései piros színűek; épen úgy a szöveg közt elszórt alakok legnagyobb része is; a kezdőbetűk minden fejezetnél kékek. Csak a prologus és a főbb szakaszok elején láthatók aranyozott initialék, arabeskekkel diszített színes alapon. Ezek száma összesen kilenczre rug. Különös gonddal és művészettel van diszítve a codexnek első (jelenleg harmadik) levele. Három oldalon, a lap külső szélét szabadon hagyva, az irást itt apróra osztott arabesk-füzér veszi körül pompás miniature festéssel. Halvány körvonalakkal jelölve, a füzérek színezetlen pergamentje elefántcsont gyanánt tűnik elő a tarkán mintázott alapról. Az apró mezőcskék, melyeket a művészileg elágazó galyak képeznek, váltakozva kék, zöld és vérvörös színűek, fehér pontokkal behintve, a melyek, a hol a tér megengedi, hármasával vannak csoportosítva. Az egészet keskeny s szintén fehérpettyes kékszínű szegély keríti. A füzéren arany csík húzódik keresztűl, a melyet az alsó szélen egy czímer, oldalt és a felső szélen pedig egy-egy négyszög szakít meg és a mely alúl és felűl ilyen koczkában végződik. A füzér legszélső kiágazatait aranyszínű golyócskák képezik, melyek vékony hajszálvonalakkal, mintegy sugárkoszorúval vannak körülvéve s többnyire hármasával alkotnak egy-egy alakzatot. E díszes kereten belűl és kivűl madarak és lepkék láthatók s egyhelyütt a füzért megszakítva egy kissé húsos, zöld és kék szárnyakkal ellátott genius van alkalmazva. Egy másik genius szárnyak nélkül kezeivel és lábaival átkulcsolja a nagy arany J betűt, a melylyel ez oldalon a prolog kezdődik s alatta egy nyúl látható guggoló helyzetben. Az egész lapnak fénypontját azonban a már említett czímer képezi, mely az alsó lapszéli diszítés közepén foglal helyet. Sötétkék alapon, melyet az említett arany csík köralakban övez, áll egy felül derékszögű, alúl pedig kikerekített s keskeny aranycsíkkal kerített paizs, a mely két egymást keresztező finom fekete vonallal négy mezőre van osztva. Fénylő piros alapon két-két egymásnak megfelelő mezőben felűl jobb

szók ismétléséből állanak. Ezek, a mint látszik, *Elisaeus* kezétől származnak, a ki a XVI. század közepe táján e codexnek tulajdonosa volt (lásd alább a 19. l.). Azonkivül találunk még némely fejezeteknél a beosztás megjelölésére szolgáló egyes szókat is, melyeket maga a másoló jegyzett a lap szélére.

s alúl balkéz felől (a nézőtől) négy fehér gerenda, s felűl bal és alúl jobbkéz felől egy-egy fehér oroszlán látható elágazó farkkal s fején koronával. A paizs közepét egy épen olyan alakú kisebb paizs foglalja el, a mely sötétkék mezőben egy hollót mutat, arany golyón állva s arany gyűrűt tartva csőrében. A nagyobb paizs fölött piros kövekkel és gyöngyökkel ékített arany korona látható. A paizs két oldalán sötétkék alapon egy-egy nagy betű foglal helyet: bal felől *M. (Matthias)*, jobbról pedig *A. (Augustus)*, Mátyás király ismert monogrammja. [1]

Ha e codex tartalmáúl az Aristoteles-féle physicának Argyropulos Jánostól készített latin fordítását említjük, mindenki tüstént azon változatra fog gondolni, a mely először 1496-ban nyomatott ki s azután többször ismételtetett.[2]) Ha azonban a göttingai járulék catalogusban említett czímet, melyet föntebb (1. l.) közöltünk, codexünkből kiegészítjük, tüstént némi különbség ötlik szemünkbe. Míg ugyanis a nyomtatásban megjelent mű *Medici Péter*-nek *(Piero de Medici)* van ajánlva, a göttingai codex czímje így hangzik: „ad magnificum clarissimumque virum *Cosmam Medicem.*" És különbözik nem csak a prolog, mely a codexben négy levélre terjed, hanem maga a fordítás is lényegesen különbözik a nyomtatványból ismert szövegtől.[3]) A viszony megvilágítására szolgál

[1] Mindezen aprólékos vonások csaknem egytől-egyig előfordulnak az ismert Corvin-codexek czímlapjain is, habár nem szorosan ilyen összeállításban. V. ö. többek közt *Török* i. m. 5. l.

[2] Ezen ritka 1496-iki kiadásnak pontos leirását adja egy a göttingaitól eltérő példány után *Hoffmann* S. F. W. (*Bibliographisches Lexikon der gesammten Literatur der Griechen.* 2. Ausgabe. Th. I. Leipzig. 1838. 298 S.) A 325. lapon említett 1501 velenczei kiadást nem láthattam. A hozzá legközelebb eső az előttem ismeretes kiadások közül az 1506-iki szintén velenczei kiadás (*Hieronymus de Oleariis*-től), a melyből azonban, mint a későbbiekből is, a prolog hiányzik. Itt a czímlapon tévesen állíttatik Argyropulos fordításáról: „quae in aliis antea impressis non habetur", mert az 1558-iki és 1590-iki lyoni kiadásokban (Hoffmann u. o. 317. és 275 l.) ugyanezen fordítással találkozunk.

[3] A prolog így kezdődik: „Johannes Argyropulos Constantinopolitanus: praeclarissimo uiro Cosmae medici s. plurimam dicit: perpetuamque felicitatem. Si qua me unquam tenuit admiratio si quam etc. és így végződik: „quandoquidem nihil aliud preter id genus munerum: aut nos tibi offerre: aut a te nobis accipere decet." Ezután következik maga a mű e fölirással: „Aristotelis physicorom liber per Johannem Argyropylvm in

a nyomatott prolog egyik helye, a hol a görög eredeti két átdolgozásának egymáshoz való viszonyáról elég világosan nyilatkozik. E hely így hangzik (az 1496. kiadásban fol. 3°): „Superioribus annis prope studiorum nostrorum exordia, que patrem tuum diuinum hominem illum et te auctorem habuerunt et fautorem, sapientisssime Petre, libri naturalis auscultationis Aristotelis raptim traducti cum legerentur, patri oblati sunt: recte quidem sententias referentes auctoris, latius autem eas explicantes pluribusque uerbis, ut auditores optarunt ac postularunt: et illi namque faciliorem cognitu reddi doctrinam hoc pacto putarunt, et ipse voluntati illorum consentaneae rationi non obsequi, non humanum existimaui.[1] Nunc uero alio longe praestabiliori legibusque muneris huiusce magis accomodato libros eosdem traductos nonnullorum hominum postulatione, quorum auctoritati deesse contra officium esset, tibi offero: meo iudicio iure et ut meae tuaeque rationes postulare uidentur.“ És valamivel hátrább így szól: „Cuncta nunc ea dilucida, certe scio, claraque sese tibi offerent, quae perobscura omnibus antea uidebantur.“ Vajjon a szerző ezen dicsérő nyilatkozata megilleti-e az új átdolgozást? s ha igen, vajjon mennyiben? — ez alkalommal nem feladatunk

Latinum traductus incipit ad clarissimum virum Cosmam Medicem. Lege feliciter.“ A bevezetés így kezdődik: Cum in universis doctrinis quarum sunt principia vel causae vel elementa: ex eorum perceptione cognitio scientiaque fieri compararique soleat etc.“ A 8. és utolsó fejezet igy végződik: „atque adeo tale: ut expers sit penitus magnitudinis: nullamque prorsus habeat molem.“ Azután következik az aláírás: „Finis. Liber octavvs et vltimvs natvralis avditvs Aristotelis explicit.“

[1] Argyropulos itt említett hallgatói közt voltak: a *Piero* testvérek és *Donato Acciaiuoli*, valamint *Pier Filippo Pandolfini*. A két elsőről *Vespasiano*, az ismert florenczi könyvkereskedő azt jegyezte fel, hogy ösztönzésökre Argyropulos Aristoteles több művét *(„ch'erano barbare in prima“)* s ezek közt Physicáját is latinra fordította. V. ö. Vite di uomini illustri del secolo XV. scritte da *Vespasiano da Bistici*, stampate la prima volta da *Angelo Mai* e nuovamente da *Adolfo Bartoli*. Firenze, 1859. p. 328; Argyropulosról s az ő tanítói működéséről főleg *Georg Voigt*: Die Wiederbelehrung des classischen Alterthums. Bd. I. 2. Aufl. Berlin, 1880. 370. s köv. ll. Kik voltak azok a *„nonnulli homines“*, a kik az új műnek *Piéro de Medici*-hez intézett ajánlatára okot adtak, megmondani nem tudom.

vizsgálni. [1] Nekünk elég constatálni, — mert bővebb bizonyításra nem is szorúl, — hogy az itt említett első kidolgozás egy és ugyanaz a göttingai codexben fenmaradt kidolgozással. Ez utóbbiban sem a másolás, mint ilyen, sem a Cosimóhoz intézett ajánlás nincs keltezve. Azonban a florenczi Riccardiana Bibliotheca egy codexe nyújt datumot ezen ajánlás szerkesztésére, a mely datum pontosság tekintetében semmi kivánni valót nem hagy. E szerint az ajánlás „die 3. Novembris 1458 hora fere 14“ iratott le. [2] Ha ez csakugyan hiteles, a min kételkedni egyáltalában nincs okunk, úgy maga a fordítás az 1458. év folyamában készült. Ezen és az első kidolgozás közt pedig legalább nyolcz évnek kellett elmulni, mert mikor Argyropulos a másodikat Piero dé Medicinek ajánlotta, ennek atyja, Cosimo, már régen halva volt. [3] Cosimo pedig meghalt 1464. aug. 1-én és Piero pedig már 1469. decz. 3-án követte. E szerint a fordítás uj átdolgozása körülbelől 1467 és 1469 közt készült.

Ha az Aristoteles Physicájának Argyropulos Jánostól készített átdolgozása — mint látszik — nyomtatásban soha nem jelent is meg, mégis nehányszor lemásoltatott. Egy fényesen kiállított s a Medici-czímerrel díszített példányon kivűl, mely a tulajdonképeni ajánlott példánynak tekinthető, a Laurentiana birtokában

[1] Argypulosról, mint fordítóról l. *Adrien Baillet*, Jugemens des savans sur les principaux ouvrages des auteurs. Revus, corrigés et augmentés par M. *De la Monnaye*. T. III. Paris. 1722. p. 28.

[2] *Lami Joh.* Catalogus codicum manuscriptorum qui in bibliotheca Riccardiana Florentiae asservantur. Liburni, 1756. p. 40 szerint a Cod. X. „*Argyropulos*, Johannes. Expositiones in Ethica, Physica, et in libros de Anima et Mechanica Aristotelis“ czímet visel. *Lami* megjegyzi: „In libri tegmine: Praefationes Joannis Argyropuli dum Florentiae doceret. Alibi: In libros Ethicorum die 4. Februarii hora 14. die veneris 1456. Die prima Februarii 1457 hora 14. In Physica, die 3. Novembris 1458 hora fere 14. In libros de Anima, die 5 Novembris hora fere 14. die Mercurii 1460. In Mechanica die 21. Novembris 1461.“

[3] A Pieróhoz intézett ajánlásban erre vonatkozólag ezt olvassuk (az 1496-ki kiadás 1r lapján): „Nam et si *diuturnitas temporis* sedare tales dolores tandem mitigareque solet, fit tamen interdum ut attrectatione rerum quae ad extinctum olim nobis charissimum cum uiueret pertinebant quaeque nobis cum illo erant communes, *vetus ille dolor,* quem illius obitu cepimus atque molestia renouetur. Vt enim me ad id negocii retuli, *longo interuallo morte illius diuini hominis intermissum et.*“

van még egy másik, melyben a fordító neve és az initialisok hiányzanak, [1] és egy harmadik, 1460-ból keltezve, található szintén Flórenczben, a Bibliotheca Riccardianában. [2]

Hogy a göttingai codex azok közé tartozik, a melyek Mátyás király számára másoltattak ugyan, de a melyeknek Budára szállítását ő nem érte meg, [3] — valószínűtlennek tetszik. A király halálát († 1490) közvetlenül megelőző években aligha másolták e régi, s a későbbi átdolgozás által rég homályba borított munkát a királyi könyvtár számára. Sőt inkább a régibb fordításnak a Corvin-könyvtárban létezése a mellett szól, hogy már 1469 előtt készíttettek róla másolatot Flórenczben. A közönségesen elfogadott föltevés, hogy a budai könyvtár alapítása 1476-ra esik, különben is gyenge lábon áll; s a bizonyítékokhoz, melyeket mások egy valamely korábbi időpont mellett felhoztak, [4] járul most a göttingai codex indirect bizonyságtétele is. Hogy pedig ez egykor csakugyan Mátyás király könyvtárához tartozott, erre megtámadhatatlan bizonyítékot tudunk felmutatni. A szöveg másolója által üresen hagyott utolsó (most utolsóelőtti) lapon (199 fol.) ugyanis a következő distichonokba foglalt ajánlás olvasható, mely egyuttal érdekes adatokat szolgáltat codexünk történetéhez: [5]

Nobili atque Egregio Iuueni
Dño Georgio Haymero ex
Turcia abeunti, amicorum
suorum integerrimo.

[1] Lásd *Ang. Mar. Bandini*: Catalogus codicum Latinorum bibliothecae Mediceae Laurentianae. T. III. Flor. 1776. col. 242. (Plut. LXXXIV. Cod. VII.) col. 243. (Cod. VIII.)

[2] *Lami*: i. h. p. 42. (Cod. XXX.) A codexünkben fönmaradt fordítással való azonossága kitünik a következő jegyzetből: „Inscribitur: Ad clarissimum virum Cosmam Medicem. In fine: Finis octavi libri naturalis auditus Aristotelis, qui dum ab Joanne Argyropulo Florentiae legerentur, sunt ab eodem in Latinum conversi, anno MCCCCLX". A prolog magában, az Aristoteles-féle mű fordítása nélkül, található a föntebb (16. l. 2. jegyzetben) említett Riccardianabeli codexen kívül még a Laurentiana egy codexében is, Plut. LIV. Cod. X., a mely magában foglalja „Bartolomaei Scalae Collectiones Cosmiande"-t is. Lásd : *Bandini* i. h. col. 645.

[3] Lásd *Fischer L.* i. h. 12. l.

[4] Lásd *Fischer L.* i. m. 7. s köv. l. és mellé : Literar. Berichte. 1879. 100. l.

[5] Az eredetinek pontozását nem véltem szükségesnek megtartani.

Threiiciis quoniam discedis laetus ab oris,
  Deseris et vasti Turcica regna soli:
Me miserum, multum dilecto priuor amico,
  Quodque mihi gratum dulceque, perdo, fuit.
At quoniam sic fata volunt, sicque ire necesse est,
  Propositum in Christo perfice tutus iter:
Vade tuos iterum visurus, amice, parentes,
  Ad patris et foelix limina fige pedem.
Iam te uota petunt fratrum, iam vota sororum:
  Exhilara reditu tristia corda tuo.
Gratior est veniens longinquis filius oris.
  Quam patriis agitans ocia lenta focis.
Interea sed dum diuerso climate coeli
  Diuidimur, tellus nec tenet vna duos,
Neu nostras subeant obliuia mutua mentes,
  Sed noster memori pectore duret amor:
Hoc tibi Aristotelis pro uero pignora mentis,
  Conscriptum manibus, dulce volumen habe.
Hoc — dum Turcha ferox Coruina palatia rumpit
  Budensisque rapax diripit vrbis opes,
Bibliotheca etiam libris spoliata venustis,
  Hoste domum misere diripiente, fuit:
Pars iniecta luto periit, pars ignibus arsit,
  Pars quota adhuc rigido puluere mersa jacet —
Inuentum, e tenebris tetroque e puluere tractum,
  In claram rediit sorte volente diem,
E manibusque tetris Propontidis vrbe redemptum:
  Eius saepe mihi lectio grata fuit.
Aspicere hoc quoties uultu dignabere amico,
  Blanda tibi in mentem repat imago mei,
Succurratque tibi nostrae coniunctio vitae,
  In nostro et fuerit qualis amore fides.
Qualiter vnanimes Byzanti viximus vrbe,
  Fallentes variis taedia longa iocis,
Saepius et positi ferratae ad claustra fenestrae
  Vidimus immenso vela volare mari,
Delphinumque choros strepitare per aequoris vndas,
  Multaque quae varius ludicra Pontus habet.

Hoc aliudque tua meditans si mente reuolues,
  Viuat Elisaeus dic, precor oro, meus.
Di faciantque, semel quando ex Oriente reuersus
  Austriaci repetet iugera culta soli,
Incolumem possim dulcemque revisere Amicum,
  Et ueteri constans rursus amore frui.
At tu, me integritas cuius candorque, Georgi,
  Foedere deuinxit proximiore tibi,
Viue ualeque diu longos foeliciter annos,
  Meque tuos inter quemlibet esse sine.
Ao M.D.LXVIII.

ELISAEUS INFIMARIUS SCRIBEBAT
Hadrianopoli in die Solstitii verni.

A „Bibliotheca etiam libris spoliata venustis" kezdetű hexametersorral a codexben is új lap kezdődik (fol. 199 v) és a szélén egykoru kéztől írva e jegyzés áll: „Anno MDXXVI." Ennek írása finomabb, mint a költői ajánlásé s vonásaira nézve különbözik a végül álló datumtól is. E különbség eléggé meg lesz fejtve, ha felteszszük, hogy a szerző a pusztítás idejét utólagosan jegyezte föl s ezen pótlást a tulajdonképeni szöveggel szemben finomabb s összébb szorított irással akarta kitüntetni. Bármint legyen is a dolog, ez a datum, a mely mindenesetre egykoru, arra mutat, hogy azon időben, tehát körülbelől 30 vagy még nem is egészen 30 évvel a törökök betelepedése (1541) után, a budai könyvtár codexeinek elhurcoltatását nem ezen betelepedéssel, hanem a városnak 1526-ki bevételével hozták kapcsolatba. Ha erről birtunk is tudomással eddig — s valóban nincs kétség benne, hogy *Elisaeus*, [1] a kinek húzamosabb ideig kellett Konstantinápolyban élni, jól lehetett értesülve, — mégis a göttingai codex újabb bizonyítékúl szolgál arra, hogy akkor nem csupán a szultáni kincstárba szánt codexek találták meg az utat Konstantinápolyba, a mint a közhit tartotta. [2] Sőt inkább igazuk marad

[1] E férfiúról semmit sem voltam képes kideríteni; az „Infimarius" (Infirmarius?)-sal sem tudok mit kezdeni.

[2] Igy egyebek közt *Török*: i. m. 4. l. 3. jegyzet (a 3 laphoz); v. ö. Literar. Ber. 1879. 103. l.

azoknak, a kik „török pusztításról" beszélnek, melynek következtében az akkor még fennállott könyvtár nagy része vagy megsemmisíttetett, vagy legalább avatatlanok elhurczolásának s megsemmisítésének vettetett martalékul. [1] Hogy codexünk, pompás külső ékességeitől megfosztva (l. 12. l.) évek multával Konstantinápolyban — a mint látszik — egy zsibárúsnál megtaláltatott és azóta becsben tartatik, — szerencsés véletlen. Hány más ilyen codex jutott hasonló sorsra, hogy soha többé napfényre ne kerüljön? [2]

Haym György, a ki e codexet 1568-ban Elisaeustól Drinápolyban ajándékba kapta, régi nemes családból származott, a mely Reichenstainban, Ausztriában, az Ennsen fölül birt jószágokat. [3] Ő ez ajándékot magával hozta hazájába, de még ugyanazon évben, nov. 30-án testvérének Jánosnak ajándékozta, a mint erről a második levél belső lapján olvasható következő följegyzés tanuskodik:

„Per me Georgium ab Haym [4] in Reichenstain dono datum est hoc volumen fratri Johanni ab Haym in Reichenstain in perpetuam Constantinapolitani itineris memoriam. Anno salutifere Virginis partus supra millesimum IϽ LXIIX° prid. cal. Decembris."

Ezen ajándéklevél alá a következő évben az új tulajdonos egy jelmondattal következő módon irta be nevét:

„1. 5. 6. 9.
Viuit post funera Virtus.
Johañ: Ab Haym in Reichen-
stain."

Nehány évvel később a legifjabb testvér, *István* birtokában

[1] Lásd: *W. Wattenbach*: Das Schriftwesen im Mittelalter. Leipzig, 1871. 343. l. *Fischer L.* i. m. 15. s köv. l.

[2] Egyes codexek különös viszontagságairól, lásd: *Fischer L.* i. m. 16. l. és *Nessel D.* Catalogus, sive recensio specialis omnium codicum manuscriptorum Graecorum etc. Vindob. et Norimb. 1690. P. V. p. 30. (Cod. hist. Gr. VIII-hoz.)

[3] Neues allgemeines Deutsches Adels-Lexicon, herausgegeben von *E. H. Kneschke.* Bd. 4. Leipzig, 1863. 158. s köv. l.

[4] Az y itt és a következő sorban i-ből van kijavítva és a tinta szine mutatja, hogy a javítást utólagosan valamelyik testvér eszközölte, a mint nevét bejegyezte.

találjuk e codexet. Ő a maga nevét, az évszámmal és a megrövidített jelmondattal[1] együtt, a Jánosé mellé iktatta:

„1. 5. 7. 5.
N. A. V.
Steffan v. Haym
zu Reichenstain."

A codex további viszontagságairól 1781-ig gyanításokkal is alig állhatunk elő. A Haym-család birtokában, a mely család Györgynek keleti útjából visszatérése évében (1568.) bárói rangra emeltetett, nem sokáig maradhatott, mert ez *István* bárónak legöregebb nőtlen fiával férfiágon már a XVII. század közepe táján kihalt. István leányai közül kettő ment férjhez, ugymint *Anna Apollonia* — *Sumeregg Gotthard Illéshez* és *Erzsébet* — *Sauer Györgyhöz.*[2] Ha ez utóbbi által a codex a Sauer grófi család birtokába került, az esetben az alsó könyvtábláról lefejtett pergamentlevélnek (l. 11. l.) második lapján olvasható bejegyzés talán megfejthető leend. Itt ugyanis, a lap közepén valamivel alól, egy mult századbeli kéztől írva e kezdőbetűk láthatók: „Th: C: d: S:" Ezeket talán „Theodor (vagy Thomas) Comes de Sauer"-re lehetne kiegészíteni? Ezt azonban csak odavetőleg kivánom érinteni, annyival is inkább, mert Sauer grófot, kinek keresztneve Th-val kezdődnék, találnom nem sikerült.[3] A Sumeregg család valamely tagjára már csak azért sem lehet gondolni, mert ezen eredetileg krajnai illetőségű nemesi család már 1688-ban, mint kihalt említtetik.[4]

[1] Az ismeretesebb jelmondatok közt egyet sem találok, a mely megrövidítve „N. A. V." alakot adhatna. Csak áthelyezés segélyével lehetne a „Nil volentibus arduum"-ot használni, melyet *A. Chassant* és *H. Tausin* felhoznak (Dictionnaire des devises. T. II. Paris, 1878. p. 556.)

[2] *Wissgrill.* Schauplatz der landsässigen Nieder-Oesterreichischen Adels. Wien, 1880. 76. l. szerint Mária Elisabetha (1600 szül.) hajadonul halt el, mint húga, Mária Anna. Követem e részben *Hellbach*-ot (Adels-Lexicon. Bd. I. Ilmenau 1825. S. 497), a ki hivatkozva *Schmutz*-ra (Historisch-topographisches Lexicon von Steyermark. Graz, 1822. II. S. 8.) arról értesít, hogy Haym Erzsébet bárónő Sauer György neje halála után a család czimere a Sauerekre szállt.

[3] A *Sauer von Kosiach* grófok családja — ugy látszik — e század elején kihalt; lásd: *Kneschke* i. m. Bd. VIII. S. 55 f., és *Wurzbach*, Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich. Th. XXVIII. Wien, 1874. S. 278.

[4] Lásd : *Valvator* : Die Ehre des Herzogthums Crain. Laybach, 1689. Th. III. S. 112.

Ugy látszik, 1781-ben codexünk Waldeck György herczeg birtokába került; legalább ezen évből egy jegyzet található a codex második levelén a Haym testvérek bejegyzései alatt, a melyet a herczeg sajátkezűleg írt. Sajnos azonban, hogy e jegyzet, a mely minden valószínűség szerint a codex eredetéről adott felvilágosítást, ismételten olyan alaposan kitöröltetett, hogy jelenleg csak egyes halvány nyomai vehetők még ki. A kelten és aláíráson kivül két egész és egy harmadrész sort foglal magában. Az első sor végén még fel lehet ismerni e szókat: „in einem Schlosse“ s alatta a második sor végén „unter alten“ s a harmadik sor végén: „lag.“ Ezután jobb oldalon a kelet következik, a melyből még „781“ számok felismerhetők és alatta legépebb állapotban, György herczeg névaláirása: „GPz. Waldeck.“ A codex tehát valami kastélyban régi iratok közt találtatott; de hol? mikor? és kitől? Talán a herczeg atyjától, Carl August Fridrich herczegtől, a ki mint császári táborszernagy (General Feldwachtmeister) az 1735. és 1736-diki ausztriai hadjáratokban is részt vett. Vagy a herczegtől magától, a ki 1778 óta mint ezredes osztrák szolgálatban állott? Vagy valamelyik a régibb ősök közül, a kik közül többen állottak császári illetőleg osztrák szolgálatban, hozta magával a könyvet? [1] Azt a föltevést, hogy talán valamelyik Waldeck-féle kastélyban találták, kizárja az „in einem Schlosse“ határozatlan kifejezés; s inkább arra enged következtetni, hogy a herczeg maga sem tudta a kastély nevét. Ha azonban már olyan hosszú idő telt el azóta, miért semmisíttetett meg a rávonatkozó jegyzés? Mindezen kérdésekre soha nem lehet kielégítő felelet adni. De attól mindenesetre őrizkedni kell, hogy e jegyzet utólagos megsemmisítését a herczeg rovására irjuk, mert bármit is foglalt magában, az semmi olyas nem lehetett, a mi a birtok jogosságát kérdésessé tehette volna, mivel az utóbbi esetben a codex eredete bizonyára nem irásban állapíttatott volna meg, annyival kevésbbé olyan helyen, a mely mindenkinek tüstént szemébe tünik, a ki a könyvet felnyitja. Ilyen

[1] György herczegről, a ki 1812. szept. 24. következett testvére Frigyes után a Waldeck herczegség kormányában, de egy év mulva elhalt, valamint elődeiről is apróbb adatokat közöl *Hoffmeister Jac. Chr. C.*, Historisch-genealogisches Handbuch über alle Grafen und Fürsten von Waldeck und Pyrmont seit 1228. Cassel 1883.

gyanításnak azonban ellene mond az a körülmény, hogy a herczeg a codex bírásából eleve sem csinált titkot. Hogy értékéről pontos tudomást szerezzen, egy magas rendű egyházi férfiú, valószinűleg *Steinmetz János Ferencz Kristóf*[1] waldecki superintendens közvetítésével, mindjárt 1782 elején Göttingába küldte, hogy a híres philologussal, Heyne Keresztély Gottlob tanárral megvizsgáltassa. *Heyne* válasza fennmaradt. A herczeg rendeletére a codex elé illesztették s itt most is megtalálható. Jónak látjuk e helyütt közölni, mert nehány olyan mozzanat van említve benne, a melyek még eddig érintve nem voltak. A levél eredetiben 5 negyedrét oldalt tölt be s magyar fordításban következőleg hangzik:

„Nagyrabecsült Főtiszteletü szentszéki tanácsos és fősuperintendens Ur! Főtisztelendőségednek, valamint György waldecki herczeg ő fenségének is köszönetemet nyilvánitom a bennem helyezett bizalomért, melyet a mellékelt kézirat hozzám küldésével tanúsítottak. Kérem ő fenségének legalázatosabb tiszteletemet bemútatni és azt, a mi véleményem szerint a kéziratról mondhatónak látszik, kegyesen fogadni.

A kézirat magában véve is jeles darab, főleg mint a Corvinkönyvtár maradványa, nem tekintve azt, hogy ilyen példányok nem épen olyan ritkák. A bécsi könyvtárban egész rakás van, Drezdában szintén.

[1] Minthogy Heyne-nak szövegben közlött levele consistoriumi tanácsoshoz és fősuperintendenshez van intézve, a ki a herczeg megbizásában eljárt, nem tévedünk, ha ezt a waldecki tartományban keressük. Steinmetz pedig az egyetlen, a ki itt tekintetbe jöhet. Ő 1786 óta consistoriumi tanácsos, 1770 óta Arolsenben udvari és városi prédikátor volt és 1780-ban superintendenssé neveztetett ki. Lásd *Curtze Carl*: Geschichte der evangelischen Kirchenverfassung in dem Fürstenthum Waldeck. Arolsen 1850. S. 152 s köv. l. Hogy Heyne a superintendenst már 1782-ben fősuperintendensnek szólítja, holott Steinmetz csak 1790-ben kapta e czimet, ez bennünket nem hozhat zavarba a közte és a herczeg megbizottja közt fenforgó személyazonosság megállapításában. Nem lehetetlen, hogy Steinmetznek Heynehez intézett levelében, a melynek kiséretében a codex átküldetett, volt valami közlés a codex eredetéről. Sajnos azonban, hogy e levél feltalálására irányzott kutatásaim nem vezettek más eredményre, mint legfeljebb azon meggyőződésre, hogy e levél fenmaradása nagyon valószinűtlennek tekintendő.

Argyropulos bizonyára nem írhatta maga a kéziratot; ez nem egy tudós és szerző keze, hanem egy könyvárusé vagy másolóé. Mindamellett is lehet eredeti, t. i. az a példány, a melyet Argyropulos készittetett. De ez esetben Medici Cosmus és nem Mátyás király számára készült: mert a mű neki van ajánlva.

Minthogy az első lapon Mátyás király czímere látható, természetesen a legelső gondolat az, hogy a király által megrendelt másolattal van dolgunk. [1] De épen ugy lehet az is, hogy a Cosmushoz benyujtott példány a király könyvtárába került és — a mint gyakran történt — csak azután látták el diszítésekkel. Bizonyitani egyiket sem lehet.

Hogy a kézirat Olaszországban íratott, — valószínű. E korból egész sereg kézírat van, a melyek mindnyájan hasonlítanak egymáshoz. Poggius de varietate fortunae czímű munkájának egy példánya van előttem, a mely csaknem ugyanazon kéz munkájának látszik; ennek végén ez olvasható: Scripti per me Gherardum, Johannis Ciriagi (Cyriaci) civem et notarium Florentinum de a. 1450. die 17. Junii. [2]

Hogy az „M. A.“ Matthias-t jelenti, semmi kétség. A mennyiben a kézirat nem egyéb, mint becses ritkaság, valami hasznavehetőséggel nem bir; mert puszta fordítás, és már rég ki van nyomtatva és pedig már 1496-ban Velenczében per Gregorium de Gregoriis expensis Benedicti Fontanae, Aristoteles egyéb latinra fordított műveivel együtt.

Van azonban más oldala is a dolognak s innen tekintve a kézirat irodalmi — és pedig nem közönséges irodalmi becscsel bír. Ez t. i. a nyomtatványtól egészen különbözik és az első átdolgozás. Mindjárt a Cosmushoz intézett ajánlás végén ezt találtam: perinde atque quasdam primitias studiorum nostrorum a nobis tibi oblatum. Ellenben a nyomtatvány Medici Péterhez

[1] Mátyás király Flórenczben görög és latin codexekre négy másolót tartott. A pármai Ugoletti Tádét, a ki könyvtárnoka volt, 1487 végén Flórenczbe küldte a másolókra felügyelni. Meghalt a király 1490-ben.

Heyne jegyzete.

[2] Az ezen megjegyzésből vonható téves következtetés megelőzése czéljából constatálom, hogy az irásjegyek hasonlósága, a miről itt szó van, csak távolinak veendő. Az a *Ciriagi* bizonyosan nem volt a göttingai Aristoteles-codex másolója.

van intézve és abban egész világosan ezt olvassuk: Superioribus — tibi offero. [1]

A kéziratból megismerjük tehát, minthogy Argyropulos Flórenczben Aristoteles Physicáját szokta fejtegetni, [2] hogy ezt az ő interpretatióját ő maga hozta napvilágra.

Cosmus meghalt 1464-ben. Argyropulos csak Konstantinápoly bevétele (1453.) után jöhetett Olaszországba. Mindjárt az első években nem birhatta a latin nyelvet annyira, hogy görögből képes legyen latinra fordítani: így tehát meglehetős valószinüséggel eltalálhatjuk az időt, a mikor e codexnek készülnie kellett; kivált ha hozzá vesszük, hogy az új fordítás kevéssel Cosmus halála után, [3] Medici Péter rövid életében jelent meg.

Óhajtom, fogadja kegyesen ő fensége e rövid magyarázatot.

Maradok Főtisztelendőségednek
Göttinga. 82. Febr. 21. alázatos szolgája
Heyne.

Azt mondám a levélben, egyik sem bizonyítható: vajjon a kézírat első vagy későbbi másolat-e.

Eszembe jutott még, hogy a Medici könyvtárban bizonyosan meg kell lenni a tulajdonképeni eredetinek; és csakugyan Bandininál (Catal. Bibl. Med. Scriptt. Lat. To. III. p. 243.) ezt találjuk:

Cod. membranac. mirae pulchritudinis cum titulis et litteris aureis initialibus, et Medices stemmate in principio. Fol. 183.

Ugyanott a 242. l. van e műből egy másik codex is: szintén nitidissimus spatiis ad litteras initiales pingendas relictis.

Egy ehhez hasonló Budára került és ott vagy tüstént Flórenczben a király számára kifestették.

A többi fordításokból, melyek már megjelentek nyomtatásban is, a codexek közt találhatók a 313. 335. és 223. l., mely utóbbi a felajánlott példánynak látszik.“

[1] Itt következik a föntebb (15. l.) idézett hely — eredetiben, néhány közbevetett mondat kihagyásával.

[2] Csakhogy ezt mégsem a kéziratból tudjuk meg, hanem a Medici Péterhez intézett nyomtatott ajánlásból. (Lásd fentebb (15. l. 1. jegyz.)

[3] Lásd mindazáltal fentebb (16. l. 3. jegyz.)

Eddig Heyne. A nyomban következő 12 év alatt a codex György herczeg birtokában maradt. 1794. május 15-én, mint már emlitém, az ő ajándéka gyanánt a göttingai egyetemi könyvtárba került. Az erre vonatkozó bejegyzés az első levél előlapján igy szól: „Von Sr. Durchlaucht Prinz Georg zu Waldeck zum Geschenck erhalten. Den 15-ten May 1794. cf. Manuale h. a.“ (lásd föntebb 11. l.)

Göttinga. 1884 Január. *Gebhardt O.*[1]

[1] Szerző úrnak ezen alapos dolgozata, melyben a magyarországi ez irányú irodalmi mozgalmakat lehetőleg felhasználja, a németországi szakkörökben méltó feltünést keltett. Valószinüleg ennek tulajdoníthatjuk azt, hogy őt azóta a hallei egyetemi könyvtárból a berlini királyi könyvtárhoz *custosnak* léptették elő, hol e folyóirat szerkesztőjének s a múzeumi könyvtárnak ekkorig már több szívességet tett. Ezt külföldi könyvtárakkal való tudományos érintkezéseink szempontjából örömmel registráljuk.

Szerk.

A GYŐRI PÜSP. NAGYOBB SEMINARIUM KÖNYVTÁRÁRÓL.

Közli: KISFALUDY Á. BÉLA.

A M. Könyv-Szemle 1876-ik évi folyamában Petzhold után közlött ismertetés Magyarország könyvtárairól — Győr nevénél ugyan szép keveset mond [1] (287. l.). Pedig van itt több könyvgyűjtemény is (l. Győr megye és város egyetemes leirása 1874. 240. s k. l.), melyek közt a püspöki n. seminarium könyvtára, úgy számszerinti gazdagsága, mint értékére nézve — kétségkivül az első helyet foglalja el.

A nevezett seminarium keletkezése (1688.) óta gyűjtött tehetsége és a szükséghez képest könyveket, — s e gyűjteményt növelte a jelen század elején *Dongó Mihály*, győri őrkanonok és apát († 1803.) ajándéka. Sokkal jelentékenyebben — 5762 kötettel — szaporodott azonban e könyvtár *Balogh Sándor*, egykor a győri kir. akadémia tanára, majd sz. e. kanonok és sz.-adalberti prépost († 1810. jul. 14.) — s azóta is a legujabb időkig, több rendbeli adományok által. Igy 1870-ben *Deáky Zsigmond* caesarop. fölsz. püspök, győri nagyprépost († 1872. decz. 19.) mintegy 3000 kötetből álló igen értékes könyvtárát

[1] Folyóiratunk épen azért közölte dr. Petzholdt ismertetését a magyarországi könyvtárakról, hogy hazai szakférfiaink lássák: mily felületesen vannak külföldi szakférfiak könyvtárainkról tájékozva. Ezen ismertetés adta meg az impulsust Fraknói Vilmosnak, a múzeumi könyvtár akkori főnökének s a Könyv-Szemle szerkesztőjének arra, hogy a vallás és közoktatási m. kir. miniszterium utján felkérje az illetékes hazai hatóságokat a Petzholdt-féle ismertetés hiányainak kiegészitésére s a felügyeletök alatt levő könyvtárak szakszerű leirására. E leirásokból folyóiratunk ekkorig négyet egész terjedelmében közölt s kettőt a jelen számban tesz közzé. A többiek következnek. Szerk.

ajándékozta a seminariumnak; utána *Tartsay Ferencz,* ugyanazon sz. e. káptalan tagja († 1872. jun. 26.) végrendeletileg könyvtárának nagyobb részét, mintegy 900 kötetet, és legujabban *Mészey József,* rajkai plébános († 1876. jun. 21.) válogatott kis könyvgyűjteményt hagyományoztak a seminarium könyvtárának. — Ezeken kivül több oldalról részesült a könyvtár egyes ajándékokban is; különösen *Zalka János* megyés püspök úr ő excellentiája bőkezűségének igen értékes és ritka műveket köszön.

Az így fölszaporodott könyvtárnak a réginél tágasabb helyiségre levén szüksége, ő excellentiája a megyés püspök úr e végre a seminariumnak 1871-ben épült (12·85 m. hosszú, 10·66 m. széles) dísztermét jelölte ki és fényesen berendeztette. — Ugyanitt vannak elhelyezve, külön kezelés mellett, a székesegyház régi könyvei is. — Ez áthelyezés után az egész könyvtár uj rendezés alá vétetett, és a munka jelenleg is folyamatban van, — s épen ez ok miatt részletes és pontos adatok felőle ezuttal még nem közölhetők.

Hozzávetőleg a könyvtár jelenlegi állománya (a székesegyház tulajdonait is beleértve) mintegy 16.000 nyomtatvány, a óbibliai nyelveken kivül latin, görög, magyar, német, olasz, franczia és angol nyelven; — 10 drb hártya és 8 drb papircodex; — mintegy 60 drb ősnyomtatvány (1470—1500 excl.); — számos újabb kézirat és vagy $1^1/_2$ ezer lapot számláló térképek és rajzok gyűjteménye.

A régi kéziratok, nevezetesebb ősnyomtatványok és a könyvtár egyéb cimeliái elkülönítve üveges szekrényekben őríztetnek. — Néhányat fölemlítünk közűlök:

Az óriás *Antiphonarium,* a XV. századból, mely már két kiállításon is megfordúlt s így eléggé ismeretes. Legujabban leírta Emich G. úr a budapesti 1876. májusi kiállításra beküldött irott és nyomtatott könyvek között. (L. M. Könyv-Szemle 1876. 266. l.) Az általa kerek számokkal jelölt nagyság tüzetesebben 78·6 és 53·5 cm.

Egy másik, hasonló iratu *Antiphonarium* 1420-ból, 32 és 22·2 cm. ivrétű hártyaleveleken, melyeknek nagy része a széleken elrongyollott.

Lombardi Petri, Sententiarum libri IV. Valószínűleg a XIII.

századból, igen finom hártyára írva; 23 és 15·5 cm. 8-adr. lapjain az apró gót írás csak 12 és 7·2 cm. tért foglal el, két hasábra osztva. Papirkötésben, $403^1/_2$ levél, s az utolsó füzetben $3^1/_2$ papirlevél későbbi pótlás. Kezdői (az első hiányzik) kisszerűek, de gonddal festvék.

Blondi Forliviensis, Rome instaurate libri III. „Excriptus Florentie VI. Id. Julias MCCCCLXVII.“ — 106 igen tiszta pergamentlevél (6 lev. és 2 lap üres), 24 cm. magas és 15·4 cm. széles. A 6a. levélen, hol a szöveg kezdődik, alul csinos díszítmény, s ennek tekervényei közt, kerek medaillonban egy összetett czímer látható, mely a Corvin-codexeket jellemző Mátyás-czímerekhez, némely eltérése mellett is, szembetűnőleg hasonlít. Négy mezőre osztott pajzson, melyet nyilt korona födöz, a 8 vízszintes (fehér, piros) pólya és a kettős farku cseh oroszlán váltakoznak; középen kis kékmezős pajzson a jobbra néző holló, aranyos ágon ülve, csőrében gyűrűvel. Az egész megegyez a Vaticani Breviarium 426. lapján látható czímerrel,[1] — csakhogy a kettős kereszt és dalmát czímer helyett a pólyák és a cseh oroszlán ismétlődnek. A kötés egykorúnak látszik; fára vont vörös bőr, a mély nyomásokon kivűl minden díszítmény nélkűl, négy csattal, mely utóbbi tekintetben azon Corvin-codexhez hasonlít, melyről a M. K.-Szemle 1876. 2. l. idézett Jaenich-féle jegyzet szól. — Különben a könyvön semmi jegyzés. (Eccl. cathedr.)

Guilhelmi Peraldi O. Praed. Summa virtutum. Iratott a XIV. század közepén; 31 cm. magas és 25·5 cm. széles hártyákon.

A *papircodexek* között van *Verancsics A.* eszterg. érsek *leveles könyve,* ívrétű kötet.

Az incunabulumok közt: *Thuróczy* Krónikája 1488.[2] *Antonius* AEp. Flor. *Summa*-jának nürnbergi (1477) kiadása imperial kötetekben.

Bernardi de Breydenbach: Opus transmarine peregrinationis ad venerandum et gloriosum sepulchrum dominicum in hierusalem etc. „per Petrum drach ciuem Spirensem impressum a. s.

[1] Díszlapok a római kőnyvtárakban őrzött négy Corvincodexből. — Pest 1871. IV. tábla.

[2] Brünni-e vagy augsburgi? Szerk.

n. MCCCCXC.“ in fol., számos fametszettel, melyek közűl egyik „Civitas Veneciarum“ 1·61 m. széles és 26·4 cm. magas.

Perényi Ferencz Missale-ja, melyről Emich úr i. h. 267. l. emlékezik. (Eccl. cathedr.)

A könyvtár cimeliái közt őriztetik több példány *Báthory Zsigm.* erdélyi fejedelem könyveiből; — egy *Báthory Istvánéiból* (De verae et falsae Ecclae discrimine, ad seren. Stephanum I. Poloniae regem, Cracoviae 1583. in fol.), melynek első levelén a következő irott sorok olvashatók:

Stephanus Rex Poloniae
Spectabili Mag: domino
Nicolao de Bathor Comiti
Dono mittit, et quem ad-
modum mundanarum rex
incrementum illi ex animo
cupit, ita et spiritualibus
agnicionem toto pectore
precatur.

Erasmi Rotterd: Institutio principis christiani etc. Basileae 1516. in 4^{0}, bársony kötésben, táblája belső lapján ezen fölirással: *Sum Johannis Regis Electi Hungariae.*

Továbbá az igen ritka: *Acta et constitutiones dioecesanae Synodi Jauriensis,* sub Rssmo ... domino Georgio Drascovitio ... Sabariae, patria s. Martini eppi habitae a. D. 1579. Pragae typis Georg. Melantrichi ab Aventino 1759. 18 ív 4-edrétben, lapszámozás nélkűl.

A ritkaságok közé számítható *Bedik Péter Cehil Sutun*-ja is (Viennae Austr. 1680. in 4^{0}), melynek igen jól conservált példányát bírja könyvtárunk.

A régi és újabb *magyar* irodalom szintén tekintélyes gyűjteményben van képviselve; részletesen azonban még nem szólhatunk róluk.

A folytonos beszerzésekre évenkint átlag 150 frt fordíttatik.

A seminarium könyvtára ő excellentiájának rendelkezése szerint nyilvános ugyan, amennyiben használata a helybeli közönségnek is hozzáférhető; természetes azonban, hogy a végleges rendezés előtt e használat csak igen gyér lehet. A f. iskolai évben, szeptember elejétől február 24-ig 68 mű adatott ki.

Könyvtárnok mindig az időszerinti tanúlmányi felügyelő, kinek hivatala 1805-ben töltetett be először Rotter József kineveztetésével.

Részletesebb és pontos adatokat e könyvtárról és berendezéséről csak akkorra igérhetünk, ha majd a munkába vett rendezés végét érte. [1]

Győr, 1877. februárban. *Kisfaludy A. Béla,*
könyvtárnok

[1] Reméljük, hogy az már azóta szépen haladt előre, vagy tán be is fejeztetett. Az illetékes értesítésnek készséggel nyitunk tért lapunkban.
Szerk.

HAZAI TANODAI DRÁMÁK.

I.

Adalék a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárában található tanodai drámák bibliographiájához.

Közli: Dr. Nagy Sándor.

Midőn e folyóirat múlt évi folyamában a M. Nemz. Múzeum könyvtárában található hazai tanodai drámák bibliographiai jegyzékét összeállítottam, sejtettem előre, hogy az teljesnek csak némi fentartással mondható; s igértem, hogy ha netalán az ott felsoroltakon kivűl még más ilynemű művek is kerülnének napfényre, azok jegyzékét időről-időre közölni fogom. Ime közlöm tehát az eddig fölkutatottak sorozatát. Ezek közűl némelyeket, névszerint a Comico-Tragoedia több rendbeli kiadásait a múlt alkalommal szándékosan mellőztem, mert erős kételyeim voltak az iránt: vajjon csakugyan belevonhatók-e a tanodai drámairodalom keretébe; — némelyekről ellenben csak azóta, Szabó Károly legújabban megjelent nagy munkájából, a *Régi magyar könyvtár* második kötetéből szereztem tudomást.

Viszonzásúl azon nagy szolgálatért, melyet e mű tett nekem, legyen szabad itt alkalmilag némi csekélységgel járulnom tökélye emeléséhez.

Érdemes bibliographusunk a 2230. és 2284. sz. a. két tanodai drámát sorol fel: az egyik állítólag *Missovicz Mihály* rozsnyói, a másik *Rezik János* eperjesi tanár műve. A czímet azonban mindeniknél csak röviden adja, mert sem az egyikből, sem a másikból nem talált egyetlen egy példányt sem. Én a M. Nemz. Múzeum könyvtárában találtam mindkettőből egyet; s minthogy előbbi közleményemben csak kivonatos czímet adtam

rólok (lásd a 41. és 43. sz. a.), ezennel közlöm mindkettőnek teljes czímét:

Lőcse [1705.] [*Missovicz, Michael.*] D. P. Fata Ungariae sub memorabilibus *Ladislai* & *Mathiae Corvinorum* vicissitudinibus in Scenam data a Praenobili ac Ingenua Ludi Evangelici. Iuventute *Rosnyaviae!* Anno quo Spe aCCenDaMVr! [=1705.] 4r. A_1—A_3 = 1 ív = 4 sztlan lev.

Tartalma: Historia! Prologus, a színmű vázlata felvonások és jelenetek szerint s az előadók névsora. — Sem a mű szerzője, sem a nyomtatás helye nincs megnevezve; amarra nézve útba igazít *Klein* [*Nachrichten* II. 131 l.]; emerre nézve pedig a nyomtatvány betűi adnak felvilágosítást.

Bártfa [1707.] *Rezik, Johannes.* Pigritius Scholarum Hostis Ad Caucasum Deportatus, Et á Generosa, Nobili, Ingenua Iuventute, Illustris Collegii Eperiensis Statvvm Evangelicorvm Inclyti Regni Hungariae, Praesentibus, Eiusdem Statvs Evangelici Perillustribus, Generosis, Nobilissimis, Amplissimis, Magnatum, Nobilium, Liberarum Regiarumque Civitatum Dominis Ablegatis, Perillustribus item Generosis, Nobilissimis Dominis Inspectoribvs, ut & Nobilissimis et Amplissimis Dominis Cvratoribvs, Anno D. 1707. die Mart. 18. absoluto solenni Examine In Theatro repraesentatus, Directore Johanne Rezik, P. P. Bartphae év n. [1707.] 2r. 1 ív.

Tartalma: Prologus, Stationes I—III. Epilogus.

Ezzel áttérek múltkori közleményem pótló adalékaira.

Tanodai drámák.

I. Teljes szöveggel.

1. Magyar nyelven.

1. 1769. *Isaak, a' Megváltónak képe*: Szomoru Játék, Mellyet a' Püspöki Musika jádzott *Nagy-Váradon*, Nyomtattatott Heller János Konrád Henrik, Püspöki Könyv-Nyomtató által, 1769-dik Esztendőben. 8r. A—C_5 = 3 ív = 23 sztlan lev. 2 rész. Opera-szöveg. [Latin nyelven lásd nyomtatásban: I. közl. 21 sz. a., kéziratban u. o. 139. sz. a.]

2. Latin, német és franczia nyelven.

2. 1616. *Lackner, Christophorus. Cvra Regia* Seu Consvltatio Paterna amore & caussâ gnatorum Authore & Excogitatore *Christophoro Laknero* I. V. D. Suscepta & conscripta, Annoque M. DC. XV. die 20 & 21 Aprilis, *Sempronii* in Domo Senatoria... habita. Cassoviae Ex Officina Typographica Johannis Festi. M. DC. XVI. 4r. 169 l.

3. 1617. *Lackner, Christophorus. Electio Trigoniana* Delegatorvm Nvnciorum orationibus clara à *Christophoro Lackhner* I. V. D. Publ. commodi gratia inuenta, publicitusque exhibita *Sempronii* 3. Maij. 1617. Francofurti, Typis Nicolai Hoffmanni, sumptibus Jonae Rosae. 1617. 8r. A—G_3 = 303 lap.

4. 1619. *Lackner, Christophorus. Actvs Oeconomicvs Christophori Lackhner* I. V. D. per Illvstres etc. Iuuenes studiosos Sempronienses publicitus Anno M. DC. XIX. Sempronii exhibitus. Francofvrti, Prostat in Officina Jonae Rosae 1619. 8r. A—E_3 = 69 lap. Actus VII.

5. 1640. *Pallas Dacica* Quam Illustrissimus Dominus Dn. Sigismvndvs Rakoci, Celsissimi Transylvaniae Principis secundus Filius, a. d. 7. Maji anno M. DC. XL. Praecinente Scholâ aulicâ... Praestitit, porroque praestabit. Alba-Juliae Ex Typographia Suae Celsitudinis. C I Ɔ IƆ C XL. 4r. 155 l.

6. 1652. *Eisenberg, Petrus. Ein zwiefacher Poetischer Act;* vnd Geistliches Spiel: Von den Dreyen Gaben Der Weysen ausz Morgenlande. Der Erste; zum schuldigen Opfer, und Ehrenpreysz, dem Lieben Jesulein: Der Andere; Zum Geschenck, und Newen-Jahres Wuntsch, den dreyen Ständen der Königlichen Freystadt *Epperies*... Im Jahre Christi 1651. Gedruckt zu Bartfeld, Bey Jacob Klösz. Anno, 1652. 8r. A—E = 5 ív = 40 sztlan lev.

1654. *Comenius, Ioannes Amos. Schola Ludus* seu Encyclopaedia viva. Hoc est Ianuae Lingvarum praxis Scenica. Res omnes Nomenclaturâ vestitas, et vestiendas, Sensibus ad vivum repraesentandi artificium exhibens amoenum. Partes VIII. (Lásd J. A. *Comenii Didactica Opera omnia* Ab Anno 1627. ad 1657. continuata. Amsterdami, Anno 1657. 2r. col. 831—1042. — Önálló magyarországi kiadását lásd II. 7. sz. a.)

7. 1659. *Rehlinus, Ioannes. Fatvm Avstriacvm* sive Lvdi-

Scenico-Votivi. Pro Salute ac Felicitate Sacratissimi atque Augustissimi Caesaris Leopoldi. Imperii. Romani. Incremento. Tranquillitatis. Publicae. Stabilimento. Auspiciis. Divinis. Suscepti. Omnibus. Laetis. Probati. E. Ritu. Antiquo. Pietate. Aemvla. Institvti. Plavsv. Pvblico. Acti. Mense Ianuario à Thalia *Poson.* Chorago. *Ioan Rehlino* AA. LL. et Phil. Magistro. Anno M. DC. LIX. 4r. A—M. = 45 sztlan lev. Actus III. Opera-szöveg. [1]

8. 1693. *Höflich, Thomas. Centuria Funebris* In Scenam vitae humanae, Cujus Prologus et Epilogvs Mors, Actores Varia Mortalium Fvnera ... Discursibus Centum ... repraesentata. Ab Admodum Reverendo D. *Thoma Höflich.* Tyrnaviae Typis Academicis, per Ioannem Adamum Friedl Anno 1693. 4r. 399 l.

9. 1693. *Lucas à S. Edmundo.* Vita Poetica Per Omnes Aetatum Gradus Deducta, Sive Poësis tota vitalis, Docens, canens, & ludens ... In Scenam data Per Patrem *Lucam à S. Edmundo* è Scholis Pjis Sacerdotem: Anno â q*V*o *D*e*V*s Ho*M*o VIta nostra, In S*C*ena praesep*II* nob*I*s *V*o*LVI*t eXh*I*ber*I* (=1693). Tyrnaviae Typis Academicis per Ioan. Adamum Friedl. Anno 1693. 8r. 310 lap és 10 sztlan lev. Partes V.

10. 1697. [*Székely, Stephanus.*] *Triumphus Innocentiae* seu Abagarus Rex Osroenorum Post plurimos adversae Sortis lusus in paternum solium repositus .... Ab Illustrissima, Perillustri, Praenobili et Nobili Rhetorica *Tyrnaviensi* dicatus. Anno 1697. 12r. 59 l. Actus III.

11. 1727. *Fides in regem et Patriam* seu: Georgius De Esztoras ad Nicopolim gloriosa Morte sublatus, Nuper in Scena exhibitus. Nunc vero Illustriss. etc. Dominorum Dominorum AA. LL. et Philosophiae Magistrorum Laureatis Honoribus á Rhetorica *Tyrnaviensi* oblatus. Tyrnaviae, Typis Academicis per Fridericum Gall. 8—r. 69 lap és 6 sztlan lev. Actus III.

12. 1766. *Certamen Deorum* in Ornando Amynta Pastore Ludis Symphoniacis exhibitum *Magno-Varadini.* Anno MDCCXLVI 4r. $2^1/_2$ ív = 10 sztlan lev. Scenae IV. Opera-szöveg.

1773. *Sosipatre* ou le triomphe de l'amour filial. Tragedie

[1] Semmi kétség benne, hogy ezen mű, mint Rehlinus másik tanodai drámája, „Gymnasium Sapientiae ac Virtutum" (1657. Lásd I. közl. 34. sz.) a trencséni nyomdából került ki. Szabó Károly előtt ismeretlen.

en cinq actes. Representée Par la Jeune Noblesse de la Maison des pensionnaires a Edenbourg en Hongrie l'an M.DCC.LXXIII. A Edenbourg év n. (1773.) 8r. 75 p.

II. Programmok.

13. 1654. *Sartorius, Andreas. Theodorus Nupturiens,* seu Actus Scenicus Honori Nuptiarum. . . Habitus á Studiosa Iuventute Scholae *Illavianae* factus ab *Andrea Sartorio* Eiusdem Scholae Rectore. Anno 1654. Die 29. Novembris H. n. [Trencsén.] 4r. 1 ív = 4 sztlan lev. Actus V.

14. 1674. *Paterna Severitas* seu Trebellius justè in impium ac perfidum Filium saeviens. Dicatus Honori Illustrissimi Domini Ioannis Lippai, Liberi Baronis de Zombor etc. Patroni ac Mecoenatis Munificentissimi. Dum In agone Literario benè meritis praemia decerneret. Ab Ill. etc. Cardinalitij Societatis Jesu Collegij *Posoniensis* Iuventute, Anno 1674. Mense Januarij, Die 30. Viennae Austriae, Typis Ioannis Iacobi Kürner év n. (1674.) 4r. 1 ív = 4 sztlan lev. Actus III.

15. 1707. [*Missovicz, Michael.*] *Palladium Sacrum,* quod sub adorea Andreae II. Regis aeternitati consecrata . . . historico et tragico-comico litterariae palaestrae in theatro repraesentatum, venerata est *Rosnaviensis* Seminarii Praenobilis Iuuentus. Anno aerae Christianae quo: DVLCe est pro LIbertate MorI. (= *1707.*) *H. n.* (Lőcse) 4r. 4 sztlan lev. Actus VI.

16. 1708. [*Rezik, Iohannes.*] *Themistocles, Ivdicvm Imago,* Luce Nominali Dni Iohannis Klesch, Regiae Liberaeque Civitatis *Eperiensis* Iudicis Aequissimi, Anno 1708. die S. Iohannis, in Monumentum Cultus, exhibitus. Bartphae 2r. 2 sztlan lev.

17. 1775. *Croatiens Opfer* bey der Ankunft Ihro Kays. Maj. Joseph des II. dargestellt von den frommen Schulen in Karlstadt. Varasdin 1775. 4r. fol. 4.

18. 1682. [*Schwartz, Iohannes.*] *Hungaria Respirans,* siue Constantius Exultans, Furentius exulans, in auspicatissimo Celsissimi Principis Domini Dni Emerici Thököly Partium Regni Hungariae ex Castris Hungaricis reditu, Et faustissimo in Urbem Fragariam Parnassumque reseratum ingressu . . . in Scenam

producti à Scholastica Collegii *Eperiensis* Juventute. Authore M. Iohanne Schwarz, design. P. P. A. MDCLXXXII, die . . . . . 9br. [Kézirat. 4r. 4 lev. — Nyomtatásban lásd alább II. 26. szám alatt.]

Hazai tanodai drámák.

II.

a M. Nemz. Múzeum könyvtárán kivül.

Előbbi közleményeim folytatása s kiegészítése czéljából bemutatom azon hazai tanodai drámák jegyzékét is, melyek a M. Nemz. Múzeum könyvtárán kívül, hazánk többi köz- és magánkönyv- és levéltáraiban s egyes magán személyek birtokában találhatók. Sajnálattal kell azonban kijelentenem, hogy ez az összeállitás csak részben alapszik önálló kutatáson, a mennyiben csak a budapesti tud. egyetemi, és m. tud. akademiai könyvtárban s az országos levéltárban tehettem vizsgálódásokat személyesen; a vidéken elszórva található e nemű művek közűl csak azokkal számolhatok be, melyeknek létezéséről közvetve, nyomtatott vagy írott forrásokból, vagy magán úton nyert értesűlés alapján tudomást szerezhettem. Az 1711. előtti korszakhoz leggazdagabb forrásúl szolgált természetesen Szabó Károly fentebb említett nagy műve, melynek segélye nélkül lehetetlen lett volna ily teljes sorozatot állítani össze.

E sorozatot a multkorival összehasonlítva, meggyőződünk róla, hogy a M. Nemz. Múzeum könyvtára e nemben is a leggazdagabb gyüjteménynyel bír, úgy, hogy az összes hazai könyvtárak együttvéve sem érnek fel vele. De ezt nem tekintve, az alább következő jegyzék még így is elég gazdagnak mondható; mert habár számra nézve nem éri is utól az előbbit, de valamennyire megközelíti; érdekességekben pedig felül is múlja, mert épen a legrégibb, tehát legbecsesebb termékeket is magában foglalja; e mellett változatosabb is, mert képviselve látjuk benne az iskolai szinjátéknak minden faját. *Sztárai* eredeti magyar zamatú darabjai nyítják meg a sort, melyekben nemzeti drámánk két alapkövét tiszteljük. Ki tudja, mily hosszú sora következhetnék utánuk a hasonnemű műveknek, ha a viszontagsá-

gos idők kiméletesebben bánnak irodalmunk termékeivel. Igy csak a kezdő pontot látjuk megjelölve, hogy legalább meg tudjuk mérni a megfutott pálya hoszszát. *Sztárai* műveihez az idegen nyelvű hazai irodalom termékei közül *Stöckel Lénárd Susanna*-ja csatlakozik, a németországi iskolai szinjáték e hű képviselője, mely mintegy összeolvadását jelzi a német iskolai szinjáték két külön fajának, a classicus és protestans iskolai szinjátéknak. Sajnos, hogy *Wagner Bálint Amnon incestuosus*-a, mely ennek méltó párja lehetne, még mindeddig nem került elő. A XVII. századból nehány latin dráma mindaz, a mit felmutathatunk, tudós tanárok művei s egyuttal bizonyságai e műfaj haldoklásának. Az iskolai színjáték már ekkor kezd üres alkalmi költészetté, tudós elmék játékává válni. *Ladiver, Rezik* és *Schwartz* hazai történelmi tárgyú műveiben még egyszer lobbot vet a protestans iskolai színjáték s egyszerre kialszik örökre. Utánok a jezsuiták következnek s ezek töltik be a hátralevő korszakot. A pálosok és piaristák által szerkesztett tanodai drámákból, melyeknek aránylag igen csekély nyoma maradt fenn, e jegyzék csak nehányat [54, 55, 65, 99, 103, 104 sz.] foglal magában, de ezek is tiszta fogalmat nyújtanak azon népies színezetű vígjátékokról, melyek e specificus magyar tanító rendek iskoláiban színre kerültek s melyeket csak egy lépés választ el a világi szinjátéktól.

S ha vesszük az egyes csoportokat, ezek keretén belől is tartalom és forma, nyelv és tárgy, kidolgozás és szellem tekintetében a legnagyobb változatosság tűnik elő. Valóban, ha csupán az itt felsorolt műveket vennők figyelembe, ezek alapján is hű képet állíthatnánk össze tanodai drámánk egész irodalmáról.

Legtöbb művel járult e sorozathoz a budapesti tud. egyetemi könyvtár, mely úgy a hazai, mint a külföldi iskolai színjátékokból igen gazdag gyűjteménynyel dicsekszik. Az országos levéltárban mindössze 14, a m. tud. Akadémia könyvtárában pedig csak 3 programmot és 6 kéziratban levő drámát találtam. A vidéki könyvtárak közül legtöbbet közölhetek a gyulafehérvári Batthyányi-könyvtárból, melynek derék őre, főtiszt. Beke Antal kanonok úr lekötelező szívességgel rendelkezésem alá bocsátotta a kívánt kéziratokat.

Végül még csak azt jegyzem meg, hogy mind az egyetemi könyvtárban, mind az orsz. levéltárban található programmok jegyzéke egy ízben már megjelent nyomtatásban. *Mátray* említett értekezésének kiegészítése czéljából amazokat *Toldy*, emezeket pedig *Jerney* állította össze. [1]

Tanodai drámák.

I. Teljes szöveggel.

1. Magyar nyelven.

1. 1550. *Sztárai Mihály. Comoedia lepidissima de matrimonio sacerdotum. — A papok házasságáról.* 8r. Colophon: Cracoba nyomtatott Kerekotzi Ferencz által 1550. — [Egyetlen példányának 3 levélből (D_1, $_4$ és $_5$) álló töredéke a m. tud. Akadémia könyvtárában, egy XVI. századi erdélyi nyomtatvány fedeléből kiáztatva. Czimlapja nem levén meg, a czimet Toldy a Sztáray másik drámájának czimje után reconstruálta.] [2]

2. 1559. *Sztárai Mihály. Comoedia lepidissima de sacerdotio, authore Michaele Starino. Altiniensis Ecclesiae Ministro. Az Igaz Papságnac Tikőre*, mellyet a *Starai Mihaly* Mester mostan szerzett. Azt is megtalálod Atyamfia Keresztyen e kis Kőnyuechkenec végében, mimodon es főkeppen mire választyac az igaz Keresztyenec a Lelki Pasztorokat, S mi okaert vonszac le is nemelliekről A szentegyhazi szolgasagot. H. és év. n. [Magyar-Óvár. 1559. Huszár Gál nyomdájában.] Egyetlen példánya *gróf Apponyi Sándor* könyvtárában Lengyelben (Tolnam.). E szinműnek, valamint az előbbinek is lenyomatát és ismertetését lásd: *Toldy Ferencz: Adalékok a régibb magyar irodalom történetéhez.* [Értekezések a nyelv- és széptudományi osztály köréből. I. köt. Pest, 1870.]

3. 1749. *Megsértődött ártatlanság,* a kiért Istennek ereje

[1] Lásd: *Uj Magyar Múzeum.* II. folyam [1851—52.] 2-ik köt. 156—160. ll.

[2] Szabó K. nagybecsü *Régi magyar könyvtárának* első kötetéből Sztárai ezen első drámája tévedésből kimaradt s helyette a másik drámának egy „első kiadása“ van felvéve, [lásd: i. m. 24. sz.], mely tényleg soha nem létezett. A zavar különös félreértésen alapszik.

bosszút áll, ugyaneztet *Nepomukenus Szent János* . . . tiszteletére musika 's Comoediabeli versekkel bizonyos tisztelője koholta és összveszerzette. Győrött. 1749. 4r. 76 l. Opera 3 részben. [Egyet. kvtár. — Latin nyelven lásd I. közl. 17. sz.]

4. 1767. *Felvinczi György.* Comico-Tragoedia, Plutónak és Jupiternek egymás között való villongások. Melyet ujonnan meg is jobbitott az 1693-dik Esztendőben. 8r.

2. Latin, német és franczia nyelven.

5. 1549. *Stöckel, Leonhard. Historia von Susanna* in Tragoedien weise gestellet, zu vbung der Jugent, zu *Bartfeld* in Vngarn. Durch *Leonart Stóckel* zu Bartfeld Schulmeister. Gedruckt zu Wittemberg durch Hans Lufft. 1559. 8r. A_1—G_4=6 ív = 54 sztlan lev. Actus V. [Egyetlen példánya a *berlini* cs. állami és udvari könyvtárban.]

6. 1638. *Schola Triumphata* Per Illustrem & Magnificum Dominum, *D. Georgivm Rakoci*, Filium Illustrissimi Transylvaniae Principis primogenitum, a. d. 15. Octobris, anno M.DC.XXXVII. Albae Juliae, Ex Typographia Suae Celsitudinis. M.DC.XXXVIII. 4r. 56. l. [Az erd. Múzeum-egylet könyvtárában stb.]

7. 1656. *Comenius, Joannes Amos, Schola Lvdvs.* seu Encyclopaedia viva, h. e. Janvae Lingvarum praxis. Comica. Res omnes Nomenclaturâ vestitas, et vestiendas, Sensibus ad vivum praesentandi. artificium exhibens amoenum. Patakiensi, Typis Celss. Princ. expressit Georgius Renius. Anno, 1656. 8r. 470 lap. [Sárospataki ref. coll.]

8. 1663. *Zabanius, Isaacus.* I. N. I. *David,* ob intempestivam populi numerationem, triduana peste punitus, Dramatis, a M. *Isaaco Zabanio* Lycei *Eperiensi* Conrectore, Anno, quo *CIVI*tas *LV*e *MaD*ebat [=1662], adornati, Materies. Cassoviae Apud Marcum Severinum. Anno 1663. 8r. A — E = 5 ív = 40 sztlan lev. [Nagy-szebeni Bruckenthal-könyvtár.]

9. 1687. *Zanger, Joannes* ΣΤΕΦΑΝΟΣ *seu Leopoldus I.* Pietate in Deum, Clementiâ in Subditos, Arte & Marte, In toga, & sago tot gloriosissimorvm antecessorvm svorvm Corona. Quam sub Gloriosissimis Triumphatricis Austriacorum Aquilae Alis secura, & respirans *Tyrnaviensis* Pallas Debili, ac festino calamo adum-

bravit . . . per Reverendum P. Joannem Zanger é S. J. AA. LL. & Philosophiae Doctorem etc. [1687.] Tyrnaviae, Formis Academicis impressit Joannes Nicolaus Martius. 8r. A — E_7 = 23 sztlan lev. [Egyet. kvtár.]

10. 1727. *Fides in Regem et Patriam seu Georgius de Esztoras* ad Nicopolim gloriosa morte sublatus. Nuper in scenam exhibitus, Nunc vero Illustrissimorum etc. Dominorum Art. LL. et Philosophiae Magistrorum Laureatis Honoribus a Rhetorica *Tyrnaviensi* oblatus. Anno M.DCC.XXVII. Mense Augusto, Die... Tyrnaviae év n. [1727.] 8r. 5, 69 és 5 l. Actus III. [Egyet. könyvtár.]

11. 1768. *Benjamin ou la reconnaissance de Joseph.* Tragédie cretienne en trois actes, et en vers. Représentée par la Jeune Noblesse de la Maison de Pensionaires a *Edenbourg* en Hongrie, dont la direction est confiée aux Pères de la Compagnie de Jesus. L'an M.DCC.LXVIII. A Edenbourg év n. [1768.] 8r. 5, 52 l. [Egyet. könyvtár.]

12. Év n. *Andriodoctus.* Actus III. 8r. 50 l. Czimlapja hiányzik. Colophonja a következő: Obtulit Illustrissimus *Georgius Antonius* L. B. de *Sommerau,* Germanus Rokembergensis. (Rhetorica *Cassoviensis.*) [Egyet. könyvtár.]

II, Programmok.

1. Magyar nyelven.

13. 1729. sept. *Keresztyén Hercules* avagy Achomet Vezéren dücsősséges diadalmát vevő *Dobó István,* Eger Várának Fő-Kapitánya. Posony. 1729. 4r. 4 sztlan lev. Actus V. Előadták a *pozsonyi* bibornoki gymn. növendékei. [Német és latin programmját lásd alább 46. és 50. sz. a. — Orsz. lltár.]

14. 1753. szept. *Fridericus szász herczeg.* 3 Rész. Előadták a *sárospataki* jezs. gymn. növendékei. [Egyet. kvtár.]

15. 1754. jul. 31. *Constantinus Porphyrogenitus.* Jeles játék, mellyet... szalai gr. *Barkóczi Ferencz* urnak ... tisztelctére folytatott Jesus társaságának uj oskoláiba költözött tisztes ifjuság, midőn tudományos érdemeit ezen Kegyelmes Méltóság jeles aján-

dékokkal méltóztatja vala, ama díszes Játékos Palotán, mellyet ugyanazon nagy Méltóságnak édes Nemzetének javára szüntelen igyekező kegyessége adakozása állatott. [Irta *Faludi Ferencz.*] Öt végezés. Előadták az *egri* jezs. gymn. növendékei. [Egyet. kvtár. Szövegét lásd: I. közl. 4. sz. a.]

16. 1758. szept. 11. *Semiramis.* Szomoru játék. Előadták a *győri* jezs. gymn. negyedik osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

17. 1761. *Maga magán győzedelmeskedő Tamerlán.* Szomoru játék, mellyet komédiabeli alkalmatossággal lerajzolt... legkegyessebb szószóllójának s patronussának tiszteletére *(gr. Eszterházy Ferencznek)*... 3 Végezés. Előadták a *pápai* jezs. gymn. növendékei. [Egyet. kvtár.]

18. 1762. szept... *Joacház.* Szomoru játék, melyet *Egerben* a Jesus Társasága érseki iskolájának ifjuságától tartatott. [Egyet. kvtár.]

19. 1769. *Isaak, a Megváltónak képe.* Nagy-Várad. 1769. [Latin nyelven lásd: I. közl. 21. és 139. sz. a. — Egyet kvtár.]

20. 1777. *Alifeld.* Magyar vígjáték. Szakolcza, 1777. 4r. Gróf Batthyányi József esztergomi érsek látogatása alkalmával előadták a *trencséni* jezs. convictus tagjai. [Egyet. kvtár.]

2. Latin és német nyelven.

21. 1641. *Theatrum Fortitudinis*, In quo Septem Fratres Machabaei, una cum Matre & fortissimo Eleazaro constantissime pro Deo, ac patriis Legibus, vitam prius gloriosa per vulnera, quam cultum veri Numinis, sibi olim eripi passi. Anno Mundi 3887. etc. Nunc vero Anno nati Salvatoris Jesu 1641... Sub Auspiciis Spectabilis ac Magnifici Domini Domini Francisci Kornics De Rvzka, &c. In Scenam Admissi, A Nobili & studiosa *Monostoriensis* Gymnasij juventute. H. n. [Kolozsvár.] 4r. 2 ív = 8 sztlan lev. Actus V. [Sárospataki ref. coll.]

22. 1648. *Apollo Coelis Redditus seu S. Stephanus Protomartyr,* contempto vanorum Deorum cultu, verum Deum agnoscens. Quem Illustrissimo Comiti Dn. Dn. Stephano de Csak... Parenti suo colendissimo Comites Stephanus & Ladislaus Filij Xenij & Genethliaci nomine una cum caetera Ill$^{\underline{ma}}$ & praenobili Neogymnasij *Scepusiensis* juventute Musis accinentibus sub Sym-

bolis in Scenam dabant Anno ... [1648. Lőcse.] 4r. 4 lev. [Egyet. kvtár.]

23. 1650. *Gerardus, S., Csanadiensis Episcopus,* Apostolici Regni Hungariae Apostolus ac Martyr. Tragoedia Ab Illustrissi. Nobili, & studiosa Juventute Gymnasij Societatis Jesu *Scepusii* in Scenam data. Anno Christi, 1650. Sept. 4. [Lőcse, 1650.] 4r. $A_1—A_4$ = 4 sztlan lev. [Egyet. kvtár.]

24. 1654. *Ex Rege Tavrvs,* sive Tragoedia De Fastu Nabuchodonosoris Humiliato, à Magnifica, Generosa, Nobili ac Ingenva Ivventvte Gymnasii *Monostoriensis* in Scenam data. [Kolozsvár.] M. DC. LIV. 4r. $A_1—A_4$ = 4 sztlan lev. Actus V. [Sárospataki ref. coll.]

25. 1665. *Labarvm Trivmphale* Victrici Palladi Fragariae Solemne ut pote Dramaticvm Lycei *Eperiensis* Divinis Auspiciis A Nobilissimo, Amplissimo, Spectatissimoque Magistratu Civico ejusdem loci A. O. R. C I Ɔ I ƆƆLXV. Mense Iulio adornati Anno autem praesenti 1665. initio ejusdem Mensis Julii feliciter ac plene continuati Lustramen Quintuplici Actione Theatrali I. Isagogica & Evcharistica. II. Theologica. III. Politico-Philosophica & Scholastica. IV. Mathematico-Civica & Militari. V. Philologica & Historica. Ideam omnium praefixo triennii curriculo, per invidentiam tamen Fatorum in Lustrum commutati; publice traditorum, et qui eorum quodvis ad Reipubl. Christianae usum cedat repraesentans... Sub aperto Jove succedaneis quinqe diebus praesentandum. Leutschoviae, Typis Samuelis Brever. 2r. A—C_3 = 15 sztlan lev. [Nagy-szebeni ev. gymn.]

26. 1682. *Schwartz, Johannes. Hvngaria respirans,* Sive Constantius exultans, furentius exulans, in auspicatissimo Celsissimi Principis Domini Domini *Emerici Thököli,* Principis ac Domini Partium Regni Hungariae &c. ex castris Hungaricis reditu, et faustissimo in Urbem Fragariam Parnassumque reseratum ingressu ... in Scenam producti à Scholastica Collegii *Eperiensis* Iuventute Autore M. *Johanne Schwartz,* design. P. P. Anno M. DC. LXXXII. die ... Novembris. Leutschoviae. Typis Samuelis Brewer. 2r. Egy lapra nyomtatva. Actus III. — [Pozsonyi ev. lyceum kvt. — Kéziratban l. föntebb I. 18. sz. a.]

27. 1699. *Sanctus Carolus Borromaeus,* Tutor & Pater Pauperum. Honori Excellentissimorum, Illustrissimorum, Magnificorum

Ac Spectabilium Gubernii Transylvanici Procerum... Ab Illustr., Magnif. ac. Spectab. Perill., Nob. ac Ingen. Pontificio-Regiae Academiae Claudiopolitanae Iuventute in Scenam datus Anno à partu Virginis M. DC. XCIX. Die... Jun. Claudiopoli, Ex officina Nicolai Kis de M. Tótfalu 4r. 6 sztlan lev. [Akad.]

28. 1702. *Serena domus Estorasianae Fulcra* in Paulo Estoras et Serena Conjuge ad lumen verae fidei per D. Adalbertum traductus. Ab Illustrissima etc. Episcopalis Gymnasii *Soproniensis* Juventute in Scenam data Anno MDCCII. Mense Julio die 31. Musicam composuit D. Franciscus Rumpelnig, Capellae Celsissimae Magister. Viennae Austriae, év n. [1702.] 4r. 4 sztlan lev Actus III. Latin és német nyelven. [Egyet. kvtár.]

29. 1708. *Rezik, Johannes.* Salvianus Massiliensis redivivus, morum emendator acerrimus... Anno M. DCC. VIII. Die Festo S. Martyris Jacobi, Ab interprete *Johanne Rezik*, Ejusdem Colleg. Stat. Evangelicorum Log. & Philos. Moral. Profess. Publ. & Direct. praesentatus . . . Bartphae. 2r. 2 sztlan lev. [Egyet. kvtár.]

30. 1708. *Hungaria Tertió Christiana*, seu Bela Rex, Hungariam Christianitati restituens, Honori Celsissimi S. R. I. Principis Pauli Esterhazi De Galantha &c. &c. Ludis theatralibus propositus. Dum Bene merita, de re literaria Juventus praemiaretur, In Alma Archi-Episcopale Universitate *Tyrnaviensi.* Anno 1708. Mensis Septembris. Tyrnaviae, Typis Academicis. 4r. 4 sztlan lev. [Egyet. kvtár.]

31. 1709. *Corona paterni furoris victima* in Henrico Caesare, Friderici II. filio scenice representata [1] . . . . . 4r. Actus III. Programm, teljes szöveggel. [Egyet. kvtár.]

32. 1712. *Carolus I. superatis aemulis Hungariae Rex electus.* Tyrnaviae év n. (1712.) 4r. 4 sztlan lev. [Szerzője *Fitter Ádám* jezsuita tanár Nagy-Szombatban] Az Eszterházy-féle jutalmak kiosztása alkalmával előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. növendékei. [Egyet. kvtár.]

33. 1719. *Ambitio vindicata*, sive *Stilico*, Romani Imperii sceptrum violenta manu sibi vindicare volens. Tyrnaviae. 1719.

[1] Sajnálom, hogy e mű czímét annak idején csak ilyen hiányosan jegyeztem le. Nem ismervén nyomatása helyét sem, nem tudom, vajjon szolgálhat-é adalékúl a RMKT második kötetéhez. Addig is, mig a hiányt kiegészíthetném, függőben marad a kérdés.

4r. 4 sztlan lev. Inductiones XVII. A hg. Eszterházy-féle jutalmak kiosztása alkalmával előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. szónoki osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

34. 1721. Aug. 28. *Nuptiae Aetatis aureae cum Genio Transsilvaniae.* — Hochzeit des Siebenbürger Genius mit der Goldenen Zeit. H. és év. n. (Cibinii? 1721. 4r. ? l. Scenae XII. (XII Auftritte.) Előadták a *nagyszebeni* jezs. gymn. növendékei 1721. aug. 28-án. [Latin és német nyelvű programm. A nagyszebeni ev. főgymn. kvtárában. Ismertetve s egész terjedelmében lenyomatva az *Archiv der Gesellschaft für siebenbürgische Landeskunde.* Neue Folge. V. Band. (1861.) 100—114. l.]

35. 1722. aug.... *Vera fidei propugnaculum. Zela.* Scenae XIII. Strigonii. 1722. 4r. 4 sztlan lev. Sztankay Zsigmond jutalmainak kiosztása alkalmával előadták az *esztergomi* jezs. gymn. felső és közép nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

36. 1723. *Artaxerxis Clementiae Indoles* in Rebelli quandoque Germano expressa Cyro. Tyrnaviae 1723. 4r. 4 sztlan lev. Actus III. Gróf Daun József Henrik és neje tiszteletére előadták a *pesti* (jezs.) gymn. költészeti és szónoki osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

37. 1723. *Buda, Tristi Incendio Conflagrans.* Viennae Austriae év. n. (1723.) 4r. 2 sztlan lev. Scenae XIII. A városi tanács tiszteletére előadták a *budai* (jezs.) gymn. költészeti és szónoki osztályának növendékei. [Egyet kvtár.]

38. 1724. aug. *Invicta Constantia in Thoma Moro,* Magno Angliae Cancellario, fidei et veritatis propugnatore scenice repraesentata. Posonii 4r. 2 sztlan lev. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. növendékei. Jutalomosztással egybekötve. [Orsz. levéltár.]

39. 1724. szept. *Nobile Hyperduliae Marianae Praemium in Leone Thrace Orientis Imperatore.* Tyrnaviae 1724. 4r. 4 sztlan lev. Actus III. A trencsénmegyei rendek tiszteletére, jutalomosztással egybekapcsolva, előadták a *trencséni* jezs. gymn. növendékei. [Egyet kvtár.]

40. 1725. *Hymenaeus fraude proditus, Marte vindice,* honori non vitae restitutus in *Iarmerico* Rege, et *Svanvilda* Regina Daniae expressus. Musices compositore *Martino Francisco Tallszki,* Lib. Reg. Civitatis Baziniensis Directore Chori. Tyrnaviae 1725.

4r. 4 sztlan lev. Actus III. Hg. Eszterházy Pál emlékére, jutalomosztással egybekapcsolva, előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. növendékei. [Latin, magyar és német nyelvű programm. — Egyet. kvtár.]

41. 1727. apr. . . . *Tropheum Martis Ungarici ad Portas Damiatae erectum* sive *Emericus Estoras* Belli Dux ad Portas Damiatae pro Christiani nominis splendore gloriose dimicans ac occumbens. Tyrnaviae 1727. 4r. 4 sztlan lev. Scenae XIV. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. felső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

42. 1727. *Zelotypia religionis Christianae in biennino Bulgarorum Rege.* . . . . . . 1727. 4r. 4 sztlan lev. Actus III. Előadták gr. Eszterházy Pál, komáromi főispán tiszteletére a *pesti* (jezs.) gymn. szónoki és költészeti osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

43. 1728. *Die beschuldigte Unschuld:* oder Der sechsmal vor Gericht geführt, geurtheilt, und endlich zum Todt verdamte *Welt-Erlöser:* Begleitet von Mitleiden tragender menschlichen Seele. Durch sechs Freytäge der Fasten, in eben so vielen Oratoriis zu Ehren des Leidenden Heylands. Die Poesie verfasset vom Herrn *Friderico Sebastiano Syhnn* . . . . und in die Music gesetzet vom Herrn *Joanne Mathia Schenauer.* Pressburg év n. (1728.) 4r. 25 sztlan lev. VI. Gerichte. Gróf *Eszterházy Imre,* esztergomi érsek tiszteletére előadatott *Pozsonyban* az érseki palotában. [Egyet. kvtár.]

44. 1729. máj. *Clitus mira vicissitudine paterno throno sublimatus.* Posonii 1729. 4r. 2 sztlan lev. Actus III. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. középső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Orsz. lltár.]

45. 1729. máj. *Haldanus, Frothonis Secundi, Daniae Regis Filius.* Posonii. 1729. 4r. 2 sztlan lev. Actus III. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. (alsó) nyelvtudományi osztályának növendékei. [Orsz. lltár.]

46. 1729. szept. *Der Christliche Hercules* oder *Stephanus Dobó* der Erlauer Vestung Commandant und wider dem Vezir Achomet glorwürdiger Obsieger. Pressburg. 1729. 4r. 4 sztlan lev. Actus V. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. növendékei. [Magyar nyelven lásd föntebb 13. sz. a. — Orsz. lltár.]

47. 1729. nov. 5. *Würckung der schuldigen Pflicht,* in

einem Gesungenen Schäfer-Gespräche. Die Poesie von H. *Frid. Sebastiano Syhnn.* Die Music von H. *Joh. Mathia Schenauer.* H. és év n. (Strigonii 1729.) 4r. sztlan lev. Gr. Eszterházi Imre, esztergomi érsek neve napján előadták. [Egyet. kvtár.]

48. 1729. *Fabius Maximus Cunctator.* Tyrnaviae 1729. 4r. 4 sztlan lev. Hg. Eszterházi Pál emlékére, jutalom osztással egybekapcsolva, előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. rhetoricai osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

49. 1729. *Fortitudo Christiana in Petrillo et Amando Martyribus.* Posonii. 1729. 4r. 2 sztlan lev. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. elemi osztályának növendékei. [Egyet kvtár.]

50. 1729. *Hercules Christianus,* sive *Stephanus Dobó,* Arcis Agriensis Praefectus, de Achometo Vezirio gloriose triumphans. Posonii 1729. 4r. 4 sztlan lev. Actus V. A gr. Erdődy-féle jutalmak kiosztásakor előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. növendékei. [Magyar és német nyelven lásd föntebb 12. és 44. sz. — Orsz. lltár.]

51. 1730. máj. 26. *Iuventus tenera* hostem tergeminum sibi infensissimum, nimium, utpote: amorem Parentum, Otium ac pravam societatem fugiendi edocta, in *Nevutii* interitu. Posonii. 1730. 4r.2. sztlan lev. Scenae XVI, Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. alsó nyelvtudományi osztályának növendékei. [Orsz. lltár.]

52. 1730. máj. *Craterus.* Tragoedia. Posonii. 1730. 4r. 2. sztlan lev. Scenae XVI. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. középső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Orsz. lltár.]

53. 1730. máj. *Ramirum inter et Garsiam Germanos, Pietas mutua.* Posonii. 1730. 4r. 2 sztlan lev. Scenae XV. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. felső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Orsz. lltár.]

54. 1730. jul. *Remanedus* sive Cliens ab Angelo Custode ad vitae emendationem novissimorum terrore reductus. Posonii 1730. 4r. 2 sztlan lev. Scenae XI. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. elemi osztályának növendékei. [Orsz. lltár.]

55. 1730. *Castrum ignorantiae expugnatum* 1730. 4r. Scenae XII. Előadták a *komáromi* jezs. gymn. alsó nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

56. 1730. *Tempestas comessationis Epicurreorum* ad sobriam Diogenis Trutinam sedata. Budae év n. [1730.] 4r. 4 sztlan lev. Inductiones XVI. Gr. Csáky Imre tiszteletére elő-

adták a *pesti* kegyesrendi gymn. alsóbb osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

57. 1730. *Utriusque sortis exemplar*, *Iunius Brutus* caeso Tarquinio, dictante Roma, insignis urbis eiusdem consul salutatus. . . . . 1730. 4r. 2. sztlan lev. Actus III. Zidanics János István tiszteletére előadták a *nyitrai* piarista gymn. kezdő és alsó nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. könyvtár.]

58. 1731. máj. 1. *Svehla* Tragoedia. Tyrnaviae 1731. 4r. 2 sztlan lev. Scenae XVII. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. középső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

59. 1731. máj. 9. *Rara concordia fratrum in Emerico et Andrea* fratribus exhibita. Posonii 1731. 4r. 2 sztlan lev. Scenae XIV. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. középső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Orsz. lltár.]

60. 1731. jun. . . . *Triumphus Christianitatis in Floribundo et Inaldo*. Posonii. 1731. 4r. 2 sztlan lev. Scenae XV. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. elemi osztályának növendékei. [Orsz. lltár.]

61. 1731. jun. *Insignis filii in parentem Pietas in Cleonymo*. Posonii 1731. 4r. 2 sztlan lev. Scenae XIII. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. felső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Orsz. lltár.]

62. 1731. jun. *Novus in China Cyrus seu Ioannes Kiu Reguli Chamfu filius*. Posonii 1731. 4r. 2 sztlan l. Scenae XVI. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. alsó nyelvtudományi osztályának növendékei. [Orsz. lltár.]

63. 1737. szept. 3. *Theodosius junior tyranno triumphum agens*. Tyrnaviae 1737. 4r. 2 sztlan lev. Actus III. Hg. Eszterházi Pál emlékezetére, jutalomosztással egybekapcsolva, előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. növendékei. Latin és magyar nyelven. — [Egyet kvtár.]

64. 1737. *Vanitas Vanitatum* seu vanissimum in auras quippe repente evanescens Bacchi gaudium. In *filiis Iob* vescentibus et bibentibus vinum in domo fratris sui primogeniti et veluti in solenni quadam festo bacchanalistico etc. H. és év n. (1737.) 4r. 4 sztlan l. Scenae III. Előadták.

65. 1742. sept. . . . . . . *Nicomedes* Leutschoviae 1742.

4r. 4 sztlan l. Előadták az *eperjesi* evang gymn. növendékei. [Egyet. kvtár.]

66. 1749. jul. 15. *Moyses*. Tyrnaviae 1749. 4r. 4 sztlan l. Actus V. (Szerzője *Bartakovich József*, jezs. tanár N.-Szombatban.) Hg. Eszterházy Pál emlékezetére, jutalomosztással egybekapcsolva, előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. növendékei. [Latin, magyar és német nyelven. — Teljes szövegét lásd: I. közl. 18. sz. a. — Egyet. kvtár.]

67. 1754. *Thomas Nádasdius* arcis Budensis sub Ferdinando I. Gubernator. Budae 1754. 4r. 4. sztlan l. Actus III. Előadták a *budai* piarista gymn. növendékei. [Egyet. kvtár.]

68. 1758. sept. 8. *Manasses*. H. és év n. (1758.) 4r. 1 lev. Előadták a *kolozsvári* jézs. gymn felsőbb osztályának növendékei. [Egyet. kvtár. — Kéziratos szövegét lásd alább 123. sz. a.]

69. 1759. sept. 8. *Iezabel*. Tragoedia. H. és év n. (Claudiopoli 1759.) 4r. 1 lev. Előadták a *kolozsvári* jezs. gymn. felsőbb osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

70. 1759. aug. *Nova Maenaliae suo in Alexi Felicitas* sive Daciae sub schemate pastoritio gaudium in Excellentissimo, Illmo ac Revmo D.D. Comite *Iosepho de Battyán* etc. etc. H. és év n. (Claudiopoli 1759.) 4r. 2 sztlan lev. Scenae VII. Gr. Batthyányi József, erdélyi kormányszéki tanácsos tiszteletére előadták a *kolozsvári* jezs. gymn. felsőbb osztályának növendékei. [Gy.-fejérvári Batthyányi-kvtár.]

71. 1760. jul. 1. *Ioas*. Tyrnaviae 1760. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. középső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

72. 1761. jun. . . *Haraldus et Erricus*. Strigonii 1761. 4r. 4. sztlan l. Actus III. Előadták a *győri* jezs. gymn. elemi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

73. 1762. máj. 6. *Habis*. Cassoviae 1762. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *kassai* jezs. gymn. alsó osztályainak növendékei. [Egyet. kvtár.]

74. 1762. . . . *Abdolonymos*. Iaurini. 1762. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *győri* jezs. gymn. nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

75. 1762. *Heros Chinensis* . . . . . . 1762. 4r. 4. sztlan l. Jutalomosztással egybekapcsolva előadták a *kőszegi* jezs. gymn. növendékei. [Egyet. kvtár.]

76. 1162. *Primus Esztoras.* Agriae. 1762. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Gróf Eszterházy Károly egri püspök tiszteletére előadták az *egri* jezs. gymn. növendékei. [Egyet. kvtár.[

77. 1762. *Thyrsis.* Tyrnaviae 1763. 4r. 4 sztlan lev. Scenae IX. Előadták a *szakolczai* jezs. gymn. nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

78. 1764. *Oduardus.* Tyrnaviae 1764. 4r. 4 sztlan l. Actus V. Hg. Eszterházi Pál emlékezetére, jutalomosztással egybekapcsolva, előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. felső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

79. 1765. máj. . . . *Anselmus.* Tyrnaviae 1765. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. középső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

80. 1765. máj. . . . *Joas, Rex Judae.* . . . . . . 1765. 4r. 2 sztlan l. Actus III. Előadták az *ungvári* jezs. gymn. alsó osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

81. 1765. jul. 28. *Sylvius.* Claudiopoli 1765. 4r. 2 sztlan l. Actus III. Előadták a *kolozsvári* jezs. gymn. elemi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

82. 1675. . . . *Adonis, Alphaei tutoris sui opera de natu majoribus fratribus victor.* Tyrnaviae 1765. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. elemi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

83. 1675. *Idomenaeus.* Tyrnaviae 1765. 4r. 2 sztlan l. Actus III. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. alsó nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

84. 1766. apr. *Edmundus.* Posonii 1766. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. növendékei. [Egyet. kvtár.]

85. 1766. máj. . . . *Ischirion et Hyacinthus, Clodoaldi, Daniae Principis Filii.* Cassoviae 1766. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *kassai* jezs. gymn. középső jogtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

86. 1766. Jun. *Bomilcar.* Comaromii 1766. 4r. 4 sztlan lev. Actus III. Előadták a *komáromi* jezs. gymn. felső és középső

nyelvtudományi osztályának növendékei. [Latin, magyar és német nyelven. — Egyet. kvtár.]

87. 1766. sept. 8. *Joannes Cantacusenus.* Comaromii. 1766. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Jutalomosztással egybekapcsolva, előadták a *komáromi* jezs. gymn. növendékei. [Latin, magyar és német nyelven. — Egyet. kvtár.]

88. 1767. máj. . . . *Andreas.* Tyrnaviae 1767. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

89. 1767. máj. *Heribertus.* Tyrnaviae 1767. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

90. 1767. *Focillus et Caelestinus.* Tyrnaviae 1767. 4r. 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. elemi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

91. 1768. máj. . . . *Aurelius.* Tyrnaviae 1768. 4r 4 sztlan l. Actus III. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. középső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

92. 1768. *Adonius.* Drama pastoritium. Tyrnaviae 1768. 4r. 4 sztlan lev. Actus III. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. elemi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

93. 1768. *Ariaspes* (Acta ludis autumnalibus 1768.) Posonii 1768. 4°. 4 sztlan lev. Actus III. Előadták a *pozsonyi* jezs. gymn. felső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

94. 1768. *Cariolus.* Comaromii 1768. 4r. 4 sztlan lev. Actus III. Előadták a *komáromi* jezs. gymn. alsó nyelvtudományi osztályának növendékei. [Latin, magyar és német nyelven. — Egyet. kvtár.]

95. 1768. *Emericus.* Tyrnaviae 1768. 4r. 4 sztlan lev. Actus III. Hg. Eszterházi Pál emlékezetére, jutalomosztással egybekötve, előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. felső nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. könyvtár.]

96. 1769. sept. 11. *Ionathas Machabaeus.* Tyrnaviae 1768. 4r. 4 sztlan lev. Actus III. Herceg Eszterházi Pál emlékezetére, jutalomosztással egybekapcsolva, előadták a *nagyszombati*

4*

jezs. gymn. nyelvtudományi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

97. 1769. *Josaphat.* Tyrnaviae 1768. 4r. 4 sztlan lev. Actus III. Előadták a *nagyszombati* jezs. gymn. elemi osztályának növendékei. [Egyet. kvtár.]

Kéziratban levő tanodai drámák.

III.

Teljes szöveggel.

1. Magyar nyelven.

98. *A mely kelepczébe akarja ejteni Lászlót Salamon, abba maga keveredik.* 7 kimenetel. 8 lev. [Gy.-fejérvári Batthyányi-kvtár.[1]]

99. *Attilius Regulus.* Hazájához való szerelmét s nevének dicsőségét farsangi vigasság között *olasz nyelven* pompás készülettel Játékúl feltette *Metastasius Péter,* a Felséges Lengyel Ország koronás királlya és Szász Ország Hertzege udvarában 173...-ik esztendőben Drezda Városában. 1752-ben pedig magyar nyelvre fordíttatott mind terhes munkáknak enyhítésére, mind bús gondokkal fáradt elméknek megkönnyebbítésére *Nagy-Szombatban* 1750-ben. 3 végezés. 22 lev. [U. o.]

100. *Attilius Regulus.* Hazájához való szerelmét s nevének dűcsőségit terhes munkáknak megenyhítésére és fáradt elméknek könnyebbítésére játékúl képzette *gyöngyösi* oskoláknak Nagyságos, Tekintetes, Nemes, Tisztes Ifjúsága, Szent Mihály havának (= sept.) első napján 1754-ben. 3 Végezés. 24 lev. [Egyetemi kvtár.]

101. *Bakhus.* Mythologiai szinmű három végezésben, énekekkel. Szerzője *Borss Dániel,* pálosrendi tanár. Előadták a *pápai* paulinusok iskolájában. [A magy. tud. akadémia könyvtárában.]

102. *Boldisár, Kaldea királya.* Keserves játék. 3 Végezés. 24 lev. [Batthyányi-kvtár.]

[1] A gyulafejérvári Batthyanyi-kvtárból felsorolt tanodai drámák egy colligatumban találhatók, melynek czime: „Dramata varia in scholis soc. Iesu a scholaribus in scenam producta. MS. Sec. XVIII. 4r. fol. 424.“

103. *Cyrus.* Szomorú szabású, víg ki-menetelű játék. 5 Végezés. 16 lev. [Batthyányi-kvtár.]

104. *Igen héjázó s maga sorsával meg nem elégedő embernek bolondsága.* Mulatságos játék. 3 Végezésben. 10. lev. [Batthyányi-kvtár.]

105. *Intermezzo.* Három felvonás, énekekkel. Irta *Táncz Menyhért.* Előadták a pálosok *pápai* gymnasiumában 1761-ben. [Akad. kvtár.]

106. *József.* Bibliai színmű három végezésben. Irta *Táncz Menyhért.* Előadták a pálosok *pápai* gymnasiumában 1761-ben. [Akad. kvtár.]

107. *Kénts kapáló Nemzetes Kénts Demeter Uram.* Mulatságos játék. 16 Kimenetel. 10 lev. [Batthyányi-kvtár.]

1705. *Nincs semmi hamisb, mint a pénzt szeretni,* mert ez az ő lelkét is árúban bocsátya . . . Eccle. cap. 10.410. — Az kik ez Világi hívságos gazdagságot igen szeretik és annyira keresik, hogy nemcsak a jószágos *(sic)* Cselekedetet érette hátrateszik, sőt néha gyermekeket és magokat is szörnyű halállal kegyetlenűl e világból kivégzik. Melynek egy történt dolga. Az Nemes és Nemzetes *Sáros Pataki* Papista Oskolában tanulo Iffiusagtol röviden előhozatik 1705-dik esztendőben. Február hó 24 napján. Nyolcz kimenetel. [A sárospataki ev. ref. főiskola könyvtárában.] [1]

108. *Pál.* Szomorú játék 3 Végezésben, énekekkel. Irta *Péntek István,* pálos-rendi tanár. Előadták a pálosok *pápai* gymnasiumában 1761-ben. [Akad. kvtár.]

109. *Salamon,* Magyar Ország királya. 3 Kimenetel. 10 lev. [Batthyányi-könyvtár.]

110. *Szigeti Zrinyi Miklós.* Magyar Országhoz, önnön hazájához való szerelmét deák nyelven játékúl feltette egy nevezetes spanyol ágból eredő szerzetesember Posomban 1738-dikb. Magyar Ország Erseke udvarában. Magyarra fordíttatott 1753-dikban *Nagy-Szombatban.* 3 Kimenetel. 9 lev. [Latin eredetijét

[1] Ez érdekes programmot Hellebrant Árpád úr volt szíves közölni velem.

lásd: nyomtatásban I. közl. 59. és kéziratban u. o. 175. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

111. *Titus kegyelmessége.* 3 Végezés. 16 lev. [Latin nyelven lásd: I. közl. 173. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

2. Latin nyelven.

112. *Absolon et Ioab.* Actus III. [Egyet. kvtár.]

113. *Afranius.* Scenae V. [Egyet. kvtár.]

114. *Amandus* sive Infelix male concessae perinde, atque negatae libertatis. *(Claudiopoli.)* Anno M. D. CC. LIX. Die . . . Scenae XIII. 9 lev. [Batthyányi-kvtár.]

115. *Andreas I. Rex Ungariae.* Scenae IX. 7 lev. [Batthyányi-kvtár.]

116. *Codrus.* Tragoedia. Auctore P. *Edmundo Friz,* e Societate Iesu. Actus III. 10 lev. [Lásd: I. közl. 150. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

117. *Conversus Aulici.* Acta *Claudiopoli* Anno M. D. CC. LXIV. Die 8ª Junii. Scenae VIII. 8 lev. [Batthyányi-kvtár.]

118. *Dion.* Tragoedia. Auctore P. *Granelli,* e Societate Iesu. Actus V. 10 lev. [Lásd: I. közl. 154. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

119. *Drama officioso-bucolicum gymnasii Sabariensis.* [Nyomtatásban lásd: I. közl. 121. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

120. *Fides et Idolatria.* Drama allegoricum. Scenae XV. [Egyet. kvtár.]

121. *Filius Prodigus* in regione longinqua luxuriose vivens, et in vita hac scelerate praesumens (?). In domo convivii Anno M. DCC. LIX. Die 19. Febr. Ludis Antecineralibus. *(Kolozsvár.)* 4 lev. [Vége hiányzik. — Batthyányi-kvtár.]

122. *Iezabel.* Actus III. [Nyomtatott programmját lásd föntebb 69. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

123. *Leander.* Scenae V. (Eleje hiányzik.) 5 lev. [Batthyányi-kvtár.]

124. *Ludi Pastoritii Sacri,* sive Amyntas Visa primum Virgine Deipara caesus, mox alterum conspecta utroque simul oculo foelix. (Anno 1759. Die 22. Ian. *Claudiopoli.*) Scenae XIV. 8 lev. [Batthyányi-kvtár.]

125. *Manasses.* Tragoedia acta Authore R. P. . . . *Granelli* e Societate Iesu. Actus V. 10 lev. [Nyomtatott programmját lásd föntebb 66. sz. a. Másik kéziratos példányát: I. közl. 161. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

126. *Mars ovile Christi devastaturus* Hungariam jubet arma sua ad Petram Ecclesiae. 4r. Drama sine pagina titulari et Autoris nomine. [A sárospataki ref. főiskola könyvtárában. — Lásd: Csontosi János: A sárospataki ref. collegium könyvtárának kéziratai. Magyar Könyv-Szemle. VI. évf. (1881.) 254. l.]

127. *Nova Menaliae suo in Alexi Felicitas.* [Nyomtatott: programmját lásd föntebb 68. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

128. *Paterni in filios amoris exemplum.* Scenae XVI. [Egyet. kvtár.]

129. *Processus iudicialis contra Fures temporum institutus* Ludis Saturnalibus. Anno 1764. 1 mart. *Claudiopoli.* Partes III. [Batthyányi-kvtár.]

130. *Salamon.* Acta . . . Auctore P. . . . *Friz* e Societate Iesu. Inductiones IV. 7 lev. [Másik kéziratos példányát lásd: I. közl. 166. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

131. *Sedecias.* Tragoedia. Actus V. 11 lev. [Másik kéziratos példányát lásd: I. közl. 167. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

132. *Zrinius ad Sigethum.* Acta Posonii Anno 1738. XI. Cal. Febr. Auctore R. P. *Edmundo Friz,* e Societate Iesu. Scenae V. 6 lev. [Nyomtatásban: latin nyelven lásd: I. közl. 50. s kéziratban u. o. 175. sz. a. — Magyar fordítását kéziratban lásd föntebb 108. sz. a. — Batthyányi-kvtár.]

133. *Zelus Pastorum Bethlemiticorum* in cognoscendo et amando verbo divino in terris hospite recens nato. *Adamo Patachich Episcopo M. Varadiensi* die onomastico a Venci Pichl et musicorum choro productus. 4r. [A kalocsai főegyházi kvtárban. Lásd: Csontosi János: A kalocsai főegyházi könyvtár kéziratai. Magyar Könyv-Szemle. VIII. évf. (1883.) 295 l.]

134. *N. N.* Latin dráma. 8r. 28 l. [Töredék. A Kisfaludy-Társaság kézirattárában. Lásd: *A Kisfaludy-Társaság Évlapjai.* Uj folyam. XVIII-ik kötet. (1882—83.) Budapest, 1883. 100 l.]

ADALÉK A NAPTÁRIRODALOM TÖRTÉNETÉHEZ.

Közli: SZILÁGYI SÁNROR.

Az országos levéltár egyik colligatumában I. Rákóczy György erdélyi fejedelem levelei közt következő utalványra akadtam:

1645. Jan. 7.

Georgius Rákoczi Dei gratia Princeps Transylvaniae stb.

Egregie fidelis nobis dilecte stb.

Az Krakkai astronomus és medicinae Doctor Damianus Pajeczky dedicálván nevünkre ez új esztendőre való kalendariomot, mi is in remunerationem rendeltünk száz tallért hűséged által adatni neki, — melyet hűséged Máriássy Ferencz uram kezébe szolgáltatván ő kegyelme küldje meg neki. Secus non facturus. Datum in Arce nostra Onodiensi die 7 mens. Januar. Anno Domino 1645. G. Rákoczi.

Kivül más írással: Eperjesi posta mester küldje Makoviczára. És mindjárast küldtöm Illora 12. 11 Januar praesentis, 100 tallérról való . . . . . .

Külczim: Egregio Paulo Szalai bonor. Arcis nostrae Makaviczaiensis Provisori etc. fidelis nobis dilecto.

(Eredetije a magy. kir. orsz. levéltárban.)

A levél eredeti, kétségtelenűl expediáltatott, sőt bizonyosra vehetni, hogy Szalai Pál makoviczai provisor a Pajeczky Döméneк utalványozott 100 tallért ki is fizette. E levél kétségtelenné teszi, hogy Pajeczki 1645-re adott ki egy naptárt s azt Rákóczynak ajánlotta.

Megvallom szerettem volna ezt a naptárt szinről-szinre látni. Nem egyszerű curiositásból, hanem azért, mert okom van hinni, hogy ebben a naptárban van valami érdekes, kort, időt és embereket jellemző adat. A Rákóczyak s már I. György fejedelem is, daczára hogy a lengyel király s lengyel udvar nem tartoztak őszinte jó-

akaróik közé, tudtak magoknak a nemesség közt olyan pártot teremteni, melyre támaszkodhattak. Ez az 1645. év pedig épen válságos volt. György fejedelem már közel egy év óta harczban állott III. Ferdinánd magyar királylyal, ki ez évben több ízben tett kisérletet szövetkezni a lengyel királylyal. A királynénak 1644-ben bekövetkezett halála s még inkább a nemesség egy részének ellenállása meghiusitá a direct interventiót, s a lengyel király jóakaró semlegességénél többel nem támogathatta. E jó akaró semlegesség pedig abban nyilvánúlt, hogy Csákynak meg volt engedve Lengyelországban hadakat toborzani. Bizonynyal, ha nem lett volna Lengyelországban hatalmas párt, mely Rákóczyval tart, Pajeczkynek sem jutott volna eszébe Rákóczynak ajánlani naptárát. Azt pedig, hogy e naptárban az egyszerű ajánló levélen kívül egyéb Rákóczyra vonatkozó semmi sem volna, legalább egy epistola dedicatoria, nehány életrajzi adattal, — azt képzelni sem tudom. Sőt nem valószínűtlen, hogy az 1644-iki támadás történetét is adja. Szóval az az óhajtás, hogy ezen adatokkal megismerkedjem, ösztönze, hogy minden lehetőt elkövessek annak megszerzésére.

Egyenesen Estreicher Károly úrhoz a krakói Jagello-könyvtár tudós igazgatójához (legyen szabad ugy mondanom a lengyel Szabó Károlyhoz) fordultam. Sok szívességet tett ő már velem, mindig készséggel adott felvilágositást tudakozódásaimra — s most is szokott előzékenységgel válaszolt: „phil. et med. Dr. Pajeczki Damiannak 1645—7-iki naptárai teljesen ismeretlenek. A Pajeczki-féle naptársorozatból egyetlen szám maradt fenn; az 1651-iki Lembergben az Osolinszky-bibliothecában található s Radzivil Boguslav herczegnek van ajánlva. Czíme:

„Kalendarz z praktyką na rok Panski 1651. M. Damiana Pajeckiego philos. y nauki lekarskiej doktora.“ (Krakó Cezary F. nyomdája, 16r. 96 lap).

Ugyanez kiadatott Magyar-, Cseh-, Morvaország számára is következő külön czímmel: Szczegółnie dła tych prowincyi jak Węgierska ziemia, cseska, morawski.“

Valószínű, hogy e naptárnak megelőző évei, tehát az is, mely Rákóczynak volt ajánlva, hasonló czím alatt jelent meg. Bizonyos, hogy Felső-Magyarországon is el volt terjedve — talán még előkerűl valahonnan.

BOD PÉTER KÖNYVTÁRÁNAK JEGYZÉKE.

Közli: BÁRÓ RADVÁNSZKY BÉLA.

A Magyar Könyv-Szemle 1882-iki folyamában dr. Kiss Áron közölte Bod Péternek azon leveleit, melyeket ez gróf Ráday Gedeonhoz könyvgyüjtési ügyekben intézett. A „közös szenvedély megteremtette a főur és az egyszerű pap közt az összekötő kapcsot.“ A levelek hazánk mult századbeli könyvgyüjtési viszonyaihoz becses adalékot szolgáltatnak.

Ezeknek kiegészitéseül érdekesnek tartom e folyóirat olvasóival Bod Péter könyvtárának jegyzékét*) itt megismertetni, annyival inkább, mivel ez hivatalos közegek által lévén összeállítva a könyvek becsértékét is tartalmazza s a hazai XVIII. századbeli könyvárak történetéhez adalékot nyujt.

Bod Péter könyvtárának jegyzéke 888 művet foglal magában. (A kötetek számát a jegyzék zavaros tételei miatt megállapítani nem lehet.) Az említett számban 157 magyarországinak mondható (hazai tudósoktól származó) mű foglaltatik az 1711. előtti korból. Ezek közt van 79 magyar s 78 latin nyelvü. A magyar nyelvüek közt 4 olyan mű található, melyet Szabó Károly nem ismer. (Lásd a jegyzékben: 4r 174, 8r 394. 12r 142. és 182. sz. a.) Megjegyzendő azonban, hogy e jegyzék minden tekintetben hibás és hiányos, tehát adataira bizton épiteni nem lehet. A régi magyar nyomtatványok itt található sorozatában legelső helyen áll *Pesti Gábor* biblia fordítása (l. 8r 338. sz. a.) mely után korszerint *Batizi* kátéja (1550. vagy 1555-ből l. 8r 364. sz.) *Mélius Péter* prédikácziói (1563. 4r 184. sz.) *Dávid Ferencz* Váradi viaskodása (1569. 4r 190. sz.) stb. következnek.

A nyomtatványokhoz 58 kötetből álló kéziratgyüjtemény járul.

Az egész könyvtár becsértéke 1151 frt. 63. krra van téve. Érdekesebb tételek: Komáromi biblia ford. 1675-ből, 8. 68., Káldyé 1636 ből., 6 frt., Pesti Gábor uj testam. 1536-ból 20 kr. Batizi catechesise 1550 v. 1555-ből 2 (?) kr. stb.

De álljon itten maga a jegyzék:

[1] B. Radvánszky-család sajó-kazai levéltárából, hol az eredeti példány őriztetik.

„*Catalogus. Librorum Clarissimi, dum viveret,* ***Petri Bod,*** *de Felső Csernáton, Ecclesiae Reform. M. Igenensis V. D. Ministri; nec non Ecclar. in Transilvania Reformatarum Gen. Notarii vigilantissimi s. s.*"

Libri Theologici, Ecclesiastici, Patres, Commentatores, Lexica, Litteratores, Geographici et Classici.

In Folio.

Nro.		Annus	Hfl.	dr.[1]
1	Bibliotheca Patrum Primitivae Ecclesiae. Lugduni Gallorum	1680	1	12
2	Spondani Annales Sacrae. Coloniae	1640	5	34
3	Concordantiae Bibliorum. Hannoverae	1612	2	60
4	Athanasii Opera Theolog.	1525	—	42
5	Lavateri Ludovici, in Ezehiam et aliquot Profetas. Anchorae	1571	—	66
6	Augustini opera. Tom. X. Basileae	1556	—	68
7	Buceri Opera omnia. Basileae	1572	—	36
8	Arecius Felinus in Psalmos. Basileae	1547	—	36
9	Flacci Ilyrici Clavis Scripturae Sacrae. Basileae	1629	1	24
10	Epiphanius contra Haereses. Basileae	1578	—	06
11	Szegedini Stephani Loci Communes. Basileae	1608	—	48
12	Junii Francisci Bitur. Opera. Tom. 1. Genevae	1613	—	66
13	Eusebii Historia Ecclesiastica. Basileae	1570	1	24
14	Ursini Zachariae in Esaiam opera. Neustad.	1578	1	02
15	Irenaei Lugd. adversus Gnosticos. Coloniae	1596	1	02
16	Musculus in Genesin. Basileae	1554	—	72
17	Petri Martyris Loci Communes. Basileae	1580	1	20
18	Lavaterus Lugdun. in Libros Paralipp. Tiguri	1583	—	60
19	Arecius Benedictus in Evangelia et Epist. Pauli T. 2.	1587	2	36
20	Calvini Institutiones. Genevae	1617	1	36
21	Lutheri Marthini Opera Tom. 3 et 4. Vittenbergae	1549	—	60
22	Stöekelii Bartphensis enarrationes Erothemat. Sive Postillae. Bartf.	1596	—	12
23	Gualtheri Homiliae in Profetas Minores. Tiguri	1566	1	08
24	Csato Alex. Dissertat. Theol. Claudiopoli.	1739	—	42
25	Cattenburg in Theol. Christianam. Limborgii. Amstel	1726	3	72
26	Arnoldi Gerhardi, Tabulae Geograph. Francof.	1698	—	26

[1] Hfl. = Hungaric. florenus, dr. = denarius.

Nro.		Annus	Ufl. dr.
27	Ravanelli Petri Bibliotheca Sacra. Tom. 2. Vol. 1. Genevae	1650	5 34
28	Lighpolti Opera omnia Tom. 2. Ultrajecti	1619	4 24
29	Aristhotelis Opera omnia. Basileae	1563	— 44
30	Langii Polyanthia. Francof.	1621	6 68
31	Leigh. Critica Sacra. Amstelodami	1679	1 24
32	Voscii Etymologicon Lingvae Latinae. Amstel.	1688	2 60
33	Ussere Annales. Tom. 2. Londini	1654	2 84
34	Inventarium Sveciae, Sive Geograph.	1633	— 18
35	Plinii Secundi Historiae Mundi. Basileae	1554	2 84
36	Gussetii Commentar. in Lingua Hebr. Amstelod.	1702	2 60
37	Rerum Moscoviticar. Auctores. Francof.	1600	3 00
38	Abbatis Uspergensis Chronicon	1540	— 36
39	Chytraei Chronicon Saxoniae. Lipsiae	—	— 54
40	Vagneri Francisci Historia Leopoldi Caesaris Tom. 2. Aug. V.	1731	15 00
41	Vagneri Francisci Historia Josephi I. Caesaris. Viennae	1746	
42	Keri Petri, Imperatores Orientis. Tyrnaviae	1744	1 24
43	Knipschildii de Privilegiis Nobilitatis. S. R. I. C. Compoduni	1643	3 18
44	Picinelli Mundus Simbolicus, Tom. 2. vol. 1. Coloniae	1729	5 34
45	Szeredai Antonii Praxis Judicii Tsik	1760	1 42
46	Seifridi Arbor Anniciciana, seu Genealogia Principum Austriae. Viennae	1615	2 00
47	Lycosthenis Apophtegmata. Basileae	1546	2 00
48	Forbesii Opera omnia, Tom. 2. Amstel.	1703	2 84
49	Hofmanni Lexicon Universale. Tom. 4. Basileae	1683	12 34
50	Coccei opera omnia Tom. 8. Francof.	1689	15 00
51	Poli Synopsis Criticor. Tom. 5. Francof.	1678	30 34
52	Parei opera omnia Theol. Tom 3. Francof.	1647	09 34
53	Marloratus in Novum Testamentum	1620	4 24
54	Vitringae in Esaiam. Leorardiae	1714	17 00
55	Clericus Johannes in Pentatheuchum in Libros Historicos in Hagiographos. Tom. 4. Amstelod.	1731	20 00
56	Clericus et Hammondus in nov. Testamentum. Amstelod.	1700	5 34
57	Boccharti Hierozoicon. Tom. 3. Londini	1640	9 34
58			
59	Calmet Dissertationes Sacrae. Tom. 2. Venet.	1737	4 00
60	Valtheri Lexicon Diplomaticum. Ulmae	1756	16 68

Nro.		Annus	Hfl. dr.
61	Mappae Geograph. Hammon. Nro. 34. Ulmae, Seutheri Nro. 5.	—	6 68
62	Patris cujusdam Latin. oper. vol. 1. Pergami impres. antiq.	—	— 12
	Libri ad Res Hungaricales pertinentes.		
63	Bonffinii Rerum Hung. Decad. Basileae	1568	5 34
64	Concilia Sacr. Ecclesiae Romano-Catholicae in Hungaria celebrata. Posonii (Peterfi)	1740	2 48
65	Istvanffi Hist. Hung. Coloniae.	1724	5 00
66	Schvoanderi [sic] Scriptor. Rer .Hung. Tom. 3. Viennae	1746	16 00
67	Corpus Juris Hungarici. Tom. 2. vol 1. Tyrnaviae	1740	4 24
68	Desericii Josephi de initiis Maior. Hung. Tom. 5. Budae	1740	8 34
69	Revva Petri Monarchia, Sacra Corona Hung. Francof.	1659	1 30
70	Turotzi Hung. cum suis Regionibus. Tyrnaviae	1729	— 78
71	Lehmanni Historia Diplomatica. Hung.	1710	10 00
72	Kazy, Histor. Hung. ab Anno 1600 ad Annum 1683. Tom. 3. Volum. 2. Tyrnaviae.	1739	4 00
73	Belii Math. Notitia Hung. Novae 1. Tom. Viennae	1735	1 84
74	— — Adparatus ad Histor. Hung. Posonii	1735	3 54
75	— — Prodromus Hung. Antiqu. et Novae. Norinb..	1723	3 36
76	Timon Samuel Epitome Chronol. Rer. Hung. Cassoviae	1736	1 90
77	Károllyi Laurentii Speculum Jauriensis Ecclesiae. Jaur.	1743	— 30
78	Timon Purpura Pannonica. Tyrnaviae.	1715	1 42
79	Pray Georgii Annales Hunnor. et Reg. Hnng. Tom. 5. de est. Viennae	1761	13 34
80	Eiusdem, Tom. 3. Priores	—	7 00
80	Actiones Hussii et Monimenta Martyr	1560	— 60
80	Tertuliani opera.	—	1 60
80	Hübneri Johannis Genealogicae Tabulae. Lipsiae	1725	— 20
	Sub numero. 80. sunt 4.		
	Magyar Könyvek.		
81	Káldi György, Magyar Bibliája. Bétsben[1]	1632	6 00
82	Váradi Bibliának egy része. Váradon[2]	1660	1 12

[1] Az évszám hibás. *Káldy* bibliája 1626-ban jelent meg.
[2] *Károlyi Gáspár* bibliájának 5-ik kiadása.

Nro.		Annus	Hfl. dr.
83	Szent Biblia, az eleje s vége hibás, Visollyi[1]	1590	— 60
84	Pázman Péter kalauzza. Posonban.	1613	1 48
85	Heltai Gáspár Magyar Kronikája[2].	—	2 60
86	Dávid Ferencz Predicatzioi[3] rontsos	—	— 18
87	Adprobatae Constitutiones. Váradon	1653 }	17 34
88	Compillatae Constitutiones. Claudiop.. . . .	1669 }	
89	Veres Balás Decretuma[4]	—	1 42

Libri Theologici, Ecclatici, Patres Commentatores, Lexica, Litteratores, Geographici et Classici.

In Quarto.

1	Bos Lamberti Vetus Testament. Graecum. Franequerae.	1709	5 34
2	Mastricht. Petri Theol. Practica. Amstel. . . .	1724	5 34
3	Cremer Sebastianus Antiquitates Mosaico Typicae, Tom. 2. Amst.	1733	4 72
4	Cremer Poecile. Amstelodami	1741	3 00
5	— Summa Sapientia. Harderovici . . .	1724	— 12
6	Schultens in Jobum. Tom. 2. Vol. s. Lugd. Batavor.	1737	8 68
7	Rechenbergi Hierolexicon Reale ad Litteram L. Lipsiae	1714	— 54
8	Volfii Curae Philologicae. Tom. 5. Hamburg .	1739	9 00
9	Bochmeri Jus. Ecclesiasticum Protestantium et Parochiale Tom. 6..	1756	21 00
10	Corpus Juris Canonici. Coloniae	1717	2 48
11	Corpus Juris Civilis. Lipsiae	1721	2 60
12	Glossii Philologia Sacra. Lipsiae	1743	3 72
13	— — — Jenae	1668	1 18
14	Gerdesii Scrinium Antiquarium. Tom. 8. Nb. de est Tomi 8-vi Pars secunda Vol. 6. Groninigae.	—	3 90
15	Gerdisii Historia Reformstionis, Tom. 4. Groningae	1744	9 68
16	Gerdisii Vesperae Vadentes. Trajecti	1727	— —
17	Stanlei Historia Philosophica Tom. 3. Vol. 2. Venetiis	1731	2 00
18	Vissii Opera omnia, Tom. 6. Vol. 5. Basileae .	1730	17 00
19	— Oeconomica ejusdem Foedorum. Leovandiae	1667	1 18

[1] Ugyanannak első kiadása.
[2] Kolozsvár. 1575.
[3] Gy.-Fejérvár. 1569.
[4] Debreczen. 1565.

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
20	Vissii In Symbol. Apostolicum. Franequerae .	1681	1	18
21	Veismanni Memorab. Eccl. Hist. Sacr. Nov. Testmi. Tom. 2. Stutgard	1718	6	68
22	Starkii Comment in Ezekiam. Franequerae. .	1731	4	48
23	Kasalius de Ritibus. Franquerae.	1681	—	54
24	Turretini Francisci Theol. Eleuct. Tom. 4. L. Batavor.	1693	9	00
25	Lampe in Psalm. 45. Bremae.	1715	—	78
26	Theologia Activa Trajecti — ad Rh.	1727	1	06
27	Grotii ·Adnotatio in Nov. et Vet. Testamentum Tom. 2. Londin	1725	1	72
28	Alphen in Catechesin Palatinam. Traj. . . .	1729	1	36
29	Roel in Catechesin Palatinam. Traj.	1728	3	00
30	Telman in Parabolas. Amstelod.	1695	1	36
31	Till Salamonis opus Analiticum. Tom. 2. Traj.	1720	3	00
32	— — Parecletica, Tom. 2. Vol. 1. Traj.	1724	3	72
33	— — In Catechism. et Testamentum. Traj	1726	2	36
34	— — Methodus Concionandi. Traject.	1717	—	60
35	— — Theolog. Natur. et Revelata. Lug. Bat.	1764	—	24
36	— — Eiusdem Antidotum Viperinis Morsibus. Lug. Bat.	1707	—	24
37	Melchioris Opera omnia, Tom. 2. Francof. .	1706	1	72
38	Smid Johan. in Profetas minores. Lipsiae . .	1687	3	00
39	Szathmár Némethi ad Hebraeos. Franequerae.	1698	1	24
40	Brauii Systema. Amstelod.	1688	2	84
41	Brachmann in Epistol. Jacobi. Hafniae	1766	1	02
42	Bocharti Hierozoicon De. Anim 1. Sre. Compendium. Franequerae	1690	1	60
43	Scholani Conciones. Franequ.	1644	1	36
44	Historia Patriarchar. Alexandrino- Jacobitar. Parisiis	1713	1	06
45	Catalogus Testium veritatis. Lug. Batav. . .	1597	3	18
46				
47	Tollii Epist. Itinerarii. Amstelod	1700	1	12
48	Cluverii Geographia. Amstelod	1697	2	36
49	Sigonius de Republica Hebraeor. Lug. Batav..	1701	1	48
50	Schultens Grammatica Hebraeica. Lug. Batav.	1737	1	48
51	— — — Claudiopoli.	1743	1	30
52	Ciceronis opera omnia. Lug. Batav.	1588	2	60
53	Ellies Dupin Bibliotheca Eccles. Tom. 3. Parisiis	1682	2	24
54	Coecillii Cypriani Epistolae. Tyrnaviae . . .	1759	—	60
55	Pfafii Origines Juris Ecclesiasti. Tubingae . .	1720	1	66

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
56	Struvii Historia Germaniae et Syntagma Juris Publici Imperii Germanici Tom. 2. Jenae. .	1720	2	06
57	Caroli Andreae Memorabil. Ecclesiae Tom. 2. Tubingae	1697	1	30
58	Boerhave Elementa Chymicae Tom. 2. Basileae	1745	3	18
59	Rosini Antiquitates Romanae. Coloniae . . .	1620	1	60
60	Deusingii Hist. Allegor. Evang.Prophet.Embdae	1710	1	42
61	--- In Decalogum. Leovardiae	1700		
62	Tezelii Phoenix, Vitus et Auditus. Amstel .	1760	1	42
63	Evaldi Emblemata Sacra, Tom. 2	1733	2	84
64	Muellen Jus Poli. Amstel	1690	—	48
65	Acta Synodi Dodrac. Hannoviae.	1620	—	54
66	B. Duniel, Monita Paterna. Cibinii.	1752	—	42
67				
68	Stephani Dicti Hist. Geogr. Polit. Genevae .	1562	1	06
69	Scapulae Lexicon Graeco-Latinum. Ebrod .	1623	1	30
70	Mathiae Theatrum Historicum. Francof . . .	1684	4	24
71	Blondelli Apollogia Hieronymi. Amstel . . .	1646	—	24
72	Mornayi Mysterium Iniquitatis. Gorich . . .	1662	2	60
73	Heumanni Tractatus de Jure Connubior. Ibid. Arnisaei Jus Connubiale. Francof	1613	—	32
74	Kromajeri Ecclesia Politica. Lipsiae	1673	—	36
75	Micraelii Historia Ecclesca. Lipsia	1699	—	78
76	Le Grand Philosophia. Norinbergae	1693	—	24
77	Cartesii Meditationes. Francof.	1692	—	24
78	— Epistolae Tom. 3. Amstelodam. . .	1683	—	30
79	Cluveri Historia Mundi. Uratislaviae	1662	1	96
80	Vall de Usu globor. Lingua Belgica	--	—	08
81	Vossii Theologia Gentilis Tom. 2. Amst. . .	1642.	1	06
82	Camerarii Horae Subscisivae	1615	1	30
83	Tulvii Ursini Illustr. Imagines. Anverpiae. .	1606	1	66
84	Annales Sultanor. Ottomanicorum. Facf. . .	1588	1	60
85	Boterus de Ratione Status. Helmstadii . . .	1666	—	60
86	Teichmeyeri Medicina Legalis. Jenae. . . .	1763	—	36
87	Schotanus Homil. in Epist. Petri 1.	—	1	12
88	Vitichius ad Hebraeos. Amst.	1652	—	42
89	Crellius de Uno Deo. Amstel, ...	1659	1	00
90	Pongratz Processus Criminalis. Claudiop . .	1748	—	36
91	Schindle Academia mortis. Coloniae	1680	—	42
92	Andala Theol. Naturalis. Franequerae . . .	1710	—	10
93	Vaeni Symbola. Bruxelis	1624	—	08
94	Scharpii Theologia. Aureliae	1628	—	20
95	Peletarii Algebra	—	—	12
96	Clopperburgius. Franequerae	1651	—	10

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
97	Largii Loci Communes. Francof.	—	—	08
98	Pappii Contradictio Rom. Ecclae Argentorati.	1697	—	04
99	RivetusIin Psalmos, Prophetas. Rotterod. . .	1645	—	05
100	Honnii Illustrium Viror. monimenta. Francof.	1602	—	26
101	Graveli absurda absurdor. Absurda Calvinistica.	1618	1	00
102	Colloquium inter Palatinum. Vittembergae .	—	—	12
103	Jessenius de Vitae Humanae Periodis. Vittem.	1602	—	20
104	Concilium Tridentinum — Gorinchiae . . .	1658	1	12
105	Gothani Nova Monstra Arianismi	1613	—	06
106	Sorani Martyrologia Rom. Coloniae	1603	—	16
107	Valkeli de Religione Unitariorum	1600	—	12
108	Isendon Physiologia Bab.	1642	—	10
109	Theologia sine titulo.	—	—	20
110	Broëffel Aenigmata Psalmorum	—	—	86
111	De Falsa et Vera unius Dei Cognitione Albae-Juliae[1].	—	—	24
112	Monita Paterna Cibinii	1752	—	42
113	Enyedi Explicato Locor. ex quibus Trinitas stabiliri Solet[2]	—	2	12
114	Cremer Theol. Super Natur. cum charta pura	—	—	66
115	Bynaei Calcei Hebraeor	—	—	66
116	Lachner Quaestio Just. Francof.	1617	—	04
117	Testament. Graeco-Latin. Vagneri. Coron[3] .	—	—	10
118	B. Daniel Meditationes Sacrae	1769	—	26
119	Pfaffii Formula Const. Helvetica	—	—	06
120	Vargas Relatio ad Principes Christianos . .	—	—	52
121	Buddei Suplementum Lutheri. Halae. . . .	1703	—	22
122	Huetius Demonstr. Evangelica. Lipsiae. . .	1703	2	84
123	Gultleri Voces Tipico-Prohet. Bremae . . .	1694	—	38
124	— Origines Mundi Amstelodami. . . .	1708	1	96
125	— Theologia ibidem	1694	—	90
126	Leusdeni Philolog. Hebraeo-mixt. Tom. 2. .	—	—	76
127	Junii Opera Analitico-Pract. Tom. 2. Amst. .	1683	1	20
128	Vitringa in Apocalyps. Franequ..	1705	4	00
129	Driesser in Apocalyps. Traj.	1717	—	66
130	— Hypothesin. Arm. Groningae . . .	1733	—	12
131	Hejdeggeri Historia Papatus. Amst.	1684	1	00
132	Fabricii Opera omnia Theol. Tom. 3. deest 4-tus	—	2	24
133	Vitringae observationes Sacrae.	—	2	12
134	Erperii Grammatica Arabica Tom. 1.. . . .	—	—	12
135	Melchioris Joh. Theol.	1722	—	22

[1] 1567. Szerzője *Dávid Ferencz.*
[2] S. l. et a. (Claudiopoli. 1598.)
[3] 1557.

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
136	Honnert Theol. cum charta pura. Lug-Batav.	1735	—	10
137	Theol. Typico-Prophet. Emblemata Lug.Bat..	1730	1	42
138	Bakii Evangelium Domin. Francof.	1697	1	06
139	Acta eruditorum Lipsiensium ad Annum	1746	—	12
140	Hilleri Hieroph. Trajecti	1725	2	00
141	Majemon Fundamenta Legis. Franequ.	1684	—	28
141	Illyés Josephi Conciones. Viennae	1613	1	12
141	Homeri Dissertatio in Apocalyps.	—	—	32
141	Herbarium	—	—	18
141	Commenii Historia Bohemorum	—	—	94
141	Cremer Prodromus Typicus	—	—	18
141	Deusingii Munelus Opificus	—	—	12
141	Laurenbergius de Plantis	—	—	40
141	Arnoldi Arcana Rerum Publicar	—	—	60
141	De Deo, Anima et Malo	—	—	08
141	Brunemanni Jus Ecclesiasticum	—	1	20
141	Canones Ecclesiastici Transilvaniae	—	—	26

Sub Numero 141 Sunt 12.

Libri ad Res Hung. pertinentes.

In Quarto.

142	Syndronius Res Turcicae, Pannonicae. Francof.	1627	1	48
143	Biro Martini Apolog. Moralium Libri sive Carmina. Tyrnav.	1747	1	06
144	Moshemii Historia Tartaror. Ecclesiastica	1731	2	60
145	Eszterházi Posthuma Memoria. Tyrnaviae.	1754	—	24
146	Biro Martini de Catholicis in Hung. commor. Jaurini	1750	—	48
147	Huszti Andreas Juris prudentia Hung. Trannica. Cibinii.	1747	—	84
148	Bell Mathiae Litter. Hunno-Scytica Antiqua. Lipsiae	1718	1	60
149	Schmeizeii Status Eccles. Luther. in Trannia. Jenae	1722	—	78
150	Huszti Steph. Juris prudentia Practica. Budae.	1745	2	48
151	Hist. Hung. Litteraria Antiqu. Medii et Recentioris aevi.	1745	2	00
152	Lampe Hist. Ecclesiastica. Trajecti.	1725	4	24
153	Szent-Iványi Dissertationes Paralippon. Hung. Tyrnav.	1699	1	18
154	Tuberonis Res Turcicae in Panonia. Francof.	1603	—	54
155	Verbőtzi Decretum Tripartitum [1]	1572	1	12

[1] Első hazai latin nyelvü kiadás. Kolozsvárott.

Nro.		Annus	Hfl. dr.
156	Veleii Ursini de Bello Pannonico. Viennae	1762	— 92
157	Czvittingeri Specimen Hung. Litteratae. Francof.	1711	1 36
158	Dudit Orationes V. de Concilio Tridentino. Halae	1743	1 48
159	Smelyzel Fata Coronae Hungariae. Jenae.	1712	— 66
160	Traliths Casulae S. Steph. Regis. Hung. Viennae	1754	— 54
161	Fridvalszki, Minerologia Tranniae. Claudiop.	1767	— 66
162	Joh. C. Lázár Mnemonicon Decreti Tripart. Cibinii.	1744	— 42
163	Querelae Hung. adversus Corruptelas Jesuiticas [1]	1620	2 24
163	Fascicul. in quo continentur 1-mo Austriaca Austeritas. 2-do Confessio Unitar. 3-to Natales Saxon. Tranniae. 4-to Schvaltz — in Decad. Bonfinii. 5-to Erdődi Altare Pacis. 6-to Genealog. Trannica	—	— —
163	Jony Joh. Hung. Auspicium Regis Stephani.	—	— 22
	Sub numero 163 sunt 3.		
164	O.		

Magyar Könyvek.

165	Marosvásárhelyi Gergelly Jo és Gonosz tselekedeteknek peldái. Kassán	1623	— 66
166	Derecskei Ambrus Predikatioi[2]	—	1 72
167	Nemes ember. Nagy Szombatban [3]	1748	2 48
168	Félegyházi Uj Testamentuma. Debreczenben	1586	— 72
169	Skultetus Dominikája Molnár Albert által. Oppenheimb.	1617	1 36
170	Milotai István Irtoványa, Debretzenben.	1618	— 78
171	Petö Gergelly Kronikája.[4]	1729	1 06
173	Nádudvary Predikátzioi. Kolosvárott. Bis.	1747	2 48
172	Milotai István Speculum Trinitatis. Debretzenben	1622	1 00
174	Felegyházi Tamás Keresztyén Hitnek részei. Fejérvaratt. [5] Bis.	1689	1 08
175	O.		
176	Régi Magyar Versekkel irott Historia [6]	—	— 54

[1] Második kiadás. Az első megjelent 1619.
[2] Debreczen 1603.
[3] Dorell után forditotta Faludi Ferencz.
[4] Kassa.
[5] E műről nincs semmi tudomásunk.
[6] A 176—180 sz. a. művekről szintén nem tudunk semmit.

Nro.		Annus	Hfl. dr.
177	Historiás Énekes könyv. Bis.	1574	1 24
178	O.	—	
179	András Királly Feleségének meg öletéséről való Histor.[1]	1201	
180	Biblia Kronika	—	— 18
181	Nánási István Szü Titka. Kolosv.	1670	2 96
182	Soltárok Resolutioja (*Iofeus Mihály.*) Kolosv.	1683	1 84
183	Apafi Mihály Vendelinussa. Kolosv.	1674	1 42
184	Melius Péter Predikátzioi in Epist. ad Rom. Kolosv.	1563	2 36
185	Az Uj Testamentum' egy Része igen régi nyomtatás	—	— 18
186	Obsidio Szigetiana Versekben[2]	—	1 00
187	Sárpataky Mihály Noé Bárkája. Kolosv. . .	1681	1 06
188	Keresztury Pál Egyenes Ösvénye. Bis.[3] . .	—	1 56
189	Pataky Istv. Világ Dolgának Igazgatása. Kolosv.	1681	— 66
190	Váradi Vetélkedés Kolosvárott[4]	1579	— 60
191	Molnár Albert Summum Bonum. Lötsén . .	1630	1 42
192	P. Váradi Péternek Pázmán Péterrel való Felelete. Debretz.	1629	— 72
193	Czeklédi István Enok Istennel való járása. .	1669	— 54
194	B. Dániel István Egyenes Úttya. Enyeden .	1765	— 60
195	Nagy Kathekhesis Szárazi Ferentz által. Debretz.	1604	— 30
196	Marha dög körül való Rendtartás. Szeben. .	1763	— 18
196	Kultzár Postillája[5]	—	— 54
196	Dominicalis Predikátziok. Bornemisza Péter által	—	1 18
196	Horváth Franc. Apologia Unitarior.[6]	—	— 12

Sub numero 196 sunt 6.

Libri Theol. Eccles. Patres Comment. Lexica, Litterat. Geogr. et Classici.

In Octavo.

1	Dictionarium Pariz Pápai. Cibinii	1767	4 48
2	— — Leutshoviae	1708	2 24
3	Clameri Andr. Elementa Artis Dochimasticae.. Lug. Bat.	1744	1 18

[1] Alkalmasint *Valkai András Bánkbán históriájának* valamelyik kiadása. — Az évszám botrányosan el van ferdítve.
[2] Valószinüleg az 1651. bécsi kiadás.
[3] Várad 1653.
[4] E jegyzék hibásan adja az év számot, mert ez a mű voltaképen 10 évvel előbb, azaz 1569-ben jelent meg. Szerzője *Dávid Ferencz.* Lásd *Szabó K. R. M. KT.* 76. sz. a.
[5] Három kiadás ismeretes : Alsó-Lendva 1574. Bártfa 1579. és u. o. 1597.
[6] Két kiadása ismeretes : Kolozsvár 1700. és u. o. 1701.

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
4	Grotii Annales. Hist. Amst..	1658	—	84
5	Pritius Introduct. in. Nov. Testament. Lipsiae.	1737	1	60
6	Stochii Clavis Vet. et nov. Testament. Tom. 2. Jenae	1739	6	00
7	Boehmeri Jus Canonicum. Halae	1741	2	12
8	Struvii Jus Feudale. Jenae	1750	1	48
9	Gerdes Florileg. Lib. Variorum. Bremae . . .	1763	1	24
10	C. Josephi Essai Sur la Foiblisse. Amst. . .	1761	—	30
11	Fabricii Johannis Apocriph. Vet. et Nov. Testamenti Tom. 4. Hamburg	1723	3	90
12	Calasantii Vita. Posonii.	1749	—	26
13	Hejneccii Jus Civile. Francof.	1737	1	66
14	Hejneccii Philosophia Moralis	—	—	78
15	Nettelbland Jurisprudentia, Tom. 2. Magdeburg.	—	2	12
16	Sphinx Theol. Philolog. Heidfeld Herm. . . .	1631	2	12
17	Burnetus de Statu mortuor. Londini.	1727	2	36
18	Ode Theolog. Naturalis. Trajecti	1738		
19	Homert Dissertatio in Genesim. Lug. Bat. . .	1738		
20	Tempe Helvetica Tom 1-mus	—	3	18
21	Voetii Compend. Juris ad Pande. L. Batavor .	1731		
22	Seldanus de Statu Religionis. Francof. . . .	1616		
23	Theatrum Historicum. Francof.	1633	1	60
24	Hejneccii Antiquitates Romanae. Argent . .	1724	1	72
25	Lockius de Intellectu Humano. Lipsiae. . .	1740	1	36
26	Buddei Compend. Theol. Dogmat. Francof. .	1731	—	72
27	Canzii Disciplinae Morales. Tom. 2. Lipsiae.	1639	3	00
28	Bibliotheca Bremensis et Musaeum Tomis 9. Bremae	1725	14	34
29	Paravicii Singularia Viror. Doctor. Basileae.	1613	—	26
30	Jovii Elogia Doctorum. Basileae.	1571	—	34
31	Kolrcii Chronologia. Hamburgi	1624	—	24
32	Vitriarii Jus Natur. et Gentium. Lug. Bat. .	1704	1	30
33	Sandanus in Vitas Pontificum. Cassoviae.. .	1753	—	66
34	Miscellanea Tigurina. Tiguri	1723	—	46
35	Grotius de Veritate Religionis Xtianae. Hagae.	1724	1	18
36	Biblia Graeca. Amstel..	1683	1	54
37	Biblia Latina editio Vulg. Lugd.	1633	1	00
38	Biblia Hebraica Rejneccii. Lipsiae	1739	2	24
39	Biblia Latina Junii Tremellii. Amstel.. . . .	1669	1	42
40	Testament. Graecum Mastrikt. Amstel.. . .	1735	1	12
41	Biblia Latina apud Plantinum.	1580	—	66
42	Engard. Jus Canonicum. Jenae	1749	—	42
43	Boehmeri Dissertatio Eccles. Jurid. Antiqu. Lipsiae	1611	—	42

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
44	Harembergii Candersemensia Sacra. Trajec .	1640	—	14
45	Buerhave Historia Plantarum. Londini . . .	1631	—	66
46	Boehmeri Jus Publ. Universale. Halae . . .	1726	—	48
47	Rabycii Revelatio Divina.	1663	—	28
48	Dubravii Historia Bohemica. Francof. . . .	1687	—	68
49	Catechismus Concilii Tridentini. Bassani . .	1753	—	36
50	Eduardi Religio Gentium. Amst..	1700	—	54
51	Hasaesii Levianthon Jor. et Cet. Jon. Bremae	1723		
52	Brusmanni Nuptiae prohibitae. Francof. . .	1688	—	60
53	Ikenii Antiquitates Hebraicae. Bremae . . .	1741	1	24
54	Blanckardi Lexicon Medicum. Halae	1718	—	36
55	Cottae Fallibilitatis Papae. Lug. Bat. . . .	1732	—	48
56	Nolteni Lexicon Antibarb. Lipsiae	1744	3	18
57	Florus c. n. Salmatii	—	1	72
58	Petavii Rationarium tempor. Lug. Bat. . . .	1724	3	36
59	Vagneri Phraseologia. Tyrnaviae	1750	2	00
60	Kirschii Cornu Copiae Tom. 2. Ratisbonae .	1750	4	24
61	Grotius de Jure Belli et Pacis. Amst. . . .	1720	2	00
62	Livii Hist. Rom. Tom. 2. Francof..	1619	2	84
63	„Coccillii Epistolae Epist.“ Plinii. Oxonii . .	1686	—	84
64	Phaedri Fabulae Burmanni. Amst.	1698	1	00
65	Julius Caesar c. n. Montani. Amst.	1661	1	72
66	Vellejus Paterculus, Tysil. Lug. Bat.. . . .	1668	1	36
67	Cornelius Nepos c. n. Varior. Lug. Bat. . .	1667	1	30
68	Pomponius Mela. Gronovii	1722	3	18
69	Eutropii Hist. Rom. Oxonii	1703	1	24
70	Synonymus. Amst.	1688	—	84
71	Brunnings Antiqui. Graecae. Fracf.	1734	1	78
72	Ciceronis Orationes Selectae c. n. Cellarii Debrec.	1767	—	90
73	Marothi Arithmetica. Debretz	1763	1	00
74	Boemii Logica. Claudiop..	1760	—	42
75	Hejneccius de Stylo	—	1	58
76	Ciceronis Epistolae. Debrec	1767	—	66
77	Pantheum Myticum, Francof.	1738	1	60
78	Lactantii Symposium, Hannoviae	1722	—	54
79	Testament. Graecum. Leusdeni. Lipsiae. . .	1730	—	54
80	Heinsii Poemata. Lug. Batav.	1617	—	22
81	Simonis Grotius Erethemathicus. Francof.. .	1678	1	12
82	Minutius Felix Davisii. Cant.	1707	1	24
83	Nieport, Ritus Rom. Trajec.	1706	1	36
84	Leusdeni Comp. Sing. Hebr.	—	—	66
85	Orationes Funebres. Roetachii.	1728		
86	Godoini Moses et Aron, Hottingeri. Fracof .	1716	1	36

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
87	Rodolph in Catech. Palat.	—	1	78
88	Ciceronis Officia	—	—	84
89	Cantelius de Republica Rom. Traj.	1707	1	54
90	Erasmi Colloquia	—	2	00
91	Verberi Ars Heraldica	—	—	78
92	Cellarii Orthographia	—	—	20
93	Clarissimor Viror. orationes Selectae. Lipsiae	1722	2	24
94	Ursini Arboret, Biblicum. Argent	1675	1	78
95	Ciceronis orationes Eduardi a Zurck. Rotterd.	1694		
96	Ciceronis Epist. Rotterd	1604	1	96
97	Virgilius Evangelizans	—		
98	Hejdeggeri Enchyridion Biblicon. Amst	1688	1	66
99	Lampe Theol. Activa S.	—	—	96
100	Leusdeni Onomast. Sacr.	—	—	60
101	Neocori Bibliotheca Libr. Norinberg pars 4ª et 5ª	—		
102	Thomasii Dissertatio. Halae	1693	—	90
103	Canzius de Usu Philosoph. Leibnit. et Volfdian. Item Bulfing de permiss.	—	1	96
104	Vaetii Coelum Beator.	—		
105	Bidembachii PromptuariumConnubiale.Francof.	1612	1	18
106	Engerhardi Feriae Aestivae	—		
107	Buxtorfii Grammat. Hebr.	—		
108	Alting. Henric. Hist. Sacra. Tigur.	1707	—	36
109	Herodotus. Basileae	1559	1	06
110	Busembaum Theol. Moralis. Lugd.	1663	—	06
111	Bajlean Historia Flagellant. Dei. Parisiis	1700	—	54
112	Verenfelsii Theol. adversus Saecul. corrup. Genevae	1716		
113	Vitringa, Hypothetis Hist. Leovardiae	1716	—	90
114	— Doctrina Religionis Xtianae. Franequae	1714		
115	Banisius de Vitis Pontificum. Lug. Batav.	1615		
116	Vitsii Exercitationes Academicae. Ultraj.	1715	1	48
117	Homert, Theol. Natur et Revelata. Lug. Batad.	1735		
118	Spizelii Bibliotheca arcana Retecta, Aug.	1668		
119	Sartorii Adagii. Amst.	1670	—	48
120	Disputat. adversus Anabaptist. Lug. Bat.	1619		
121	Lelong, Bibliotheca Sacra. Lipsiae	1709	—	72
122	Pfeifferi Critica Sacra, Dresdae	1680		
123	Theol. Jud. et Muham. Lipsiae	1687	—	90
124	Stellae Vanitas Mundi. Coloniae	1688		
125	Elogia Doctor. Thuan. Londini	1681	—	12
126	Zornii opuscula Sacra. Tom. 2. Antverpiae	1731	2	00
127	Alexander ab Alexand. Dies Geniales. Francof	1646	1	00

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
128	Cheironi Ignorantia Jesuitarum. Genevae	1613	—	60
129	Ardtius de Vero Christianissimo, Tom. 2. Lipsiae	1704	—	72
130	Vagner Frolilegium Latinitatis	—		
131	Gutbirii Lexicon Syriacum. Hamb.	1667	—	24
132	Scalligeri Exoter. Exercitation. Hannoviae	1634	—	66
133	Deutzleri Lexicon Latino Germanicum. Basil.	1709	1	24
134	Viti Apollogia Synodi Dodrac. Cassel.	1726	—	52
135	Camerarius de Philippi Melanchton Vita	—	—	44
136	Beza in Canticum Canticor. Homiliae	—	—	36
137	Freylinghusii Theologia. Halae	1731		
138	Cragius de Republica Lacaedemon. Lug. Bat.	1670		
139	Braev. Institut. Astronomica. Amst.	1652		
140	Vitringa Methodus Concionandi. Franequerae	1721	—	90
141	Holtii Apophoreta Sacra	1732		
142	Erasmi Moriae Encomium; Ludus Ann. Senecae. Basil.	1552		
143	Eobanus Poëta	1522	—	14
144	Diodorus Sicul. Hannoverae	1611	1	72
145	Cypriani Historia Animalium. Lipsiae	1688	—	78
146	Rolandi de vera Pronuntiatione Jehovae. Traj. ad Rh.	1707	—	34
147	Hulsii Melchisedecus	—	—	54
148	More de Sybillis. Franequerae	1682	—	36
149	Aeliani Variae Historiae. Argent	1662	—	50
150	Notae Politicae in Plautum	—	—	24
151	De Regno Chynae	—	—	30
152	Pacii Analys. Imperii Germ. Tom. 2. Traj.	1686	—	90
153	Anathomia Bartholinii. Lug. Bat.	1674	—	54
154	Hunnii Indulgentia Rom. Francof	1599		
155	Lubienitii Historia Reformationis.	1685	2	00
156	Etmulleri Praxis Medica	—	1	00
157	Stupplet. Moral. Super Evang. Dm. Parisiis.	1616	—	16
158	Zornii Bibliotheca Antiqua. Tom. 2. Franequ.	1724	2	60
159	Hanopi Exempla Biblica. Tyrnaviae	1754		
160	— Flores Biblici ibid.	—	3	00
161	— Flores Dictor. Graecor. et Latinor. ibid.	—		
162	Icones Virorum Illustrium	—	—	32
163	Langii Philosophia. Halae	1753		
164	Scotii Res Scoticae. Franequ.	1594	—	26
165	Reinhardi Philosophia Prima. Lipsiae	1730		
166	Vincentii orationes et Opus. Traj.	1713		
167	Natalis Comitis Mythologia. Genevae	1651	1	72
168	Augustinus de Civitate Dei Tom. 2.	1596	—	78
169	Mornaeus contra Atheos. Herbonnae	1632	—	—

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
170	Abderitae Fragmenta	1730		
171	Sagittarius de Natal. Martyr.	—		
172	De Vocatione Gentium	—	—	72
173	Buerhave Historia Plantar. Londini	1731		
174	De Urbe Viennensi. Vienna	1725		
175	Pachomyi Logica. b. Francof	1726		
176	Michaelis Notae in Gaff. curiosi. Hamb.	1676	—	66
177	Buxtorfius de Abreviatione Hebr.	—		
178	Vonna de Genniis	—		
179	Gezae Epistolae	—	—	78
180	Le Moyne et Morini Dissert. Dodracent	1700		
181	Bernieri Hist. Ref. Zvingli et Luth. Ultrajecti	1603		
182	Perizonii Dissertatio. Lug. Bat.	1740	1	06
183	Draxi Clavis Coeli Oppenh.	1615		
184	Martini Dominicalia. Topica	—	1	12
185	Buxtorfii Lexicon Hebraicum, Tom. 2.	—		
186	Schonslederi Eloquentia. Lipsiae	1687	—	72
187	Formula Consensus Imperii. Lipsiae	1719		
188	Arnobius adversus Gentiles	—	—	42
189	Stanihurstii Immortalitas	1689	—	24
190	Plutarchii Opera Tom. 4. Basileae	1579	2	48
191	Sturnii Mathesis Jur. Tom. 2. Norinb.	1702		
192	— Exercitationes Academicae, Tom. 2.	—	3	54
193	— Mathesis Enucleata	—		
194	Serranius in Eccles. Geneven.	1579		
195	Mornaeus Religionis Xtianae Veritas	—		
196	Hypocratis Medicina	—	1	54
197	Le Grand. Histor. Natur. Norinb.	1680		
198	Crusii Miscellanea Silesiaca. Lipsiae	1622		
199	Bayery Auctores Iudaici	—		
200	Gribneri Jurisprudentia Natur. Vittemb.	1727	—	42
201	Oldermanni Tract.	—		
202	Theophrasti Notiones mor. Causale. Brunov.	1659	—	30
203	Gelardini Itinerarium Sub Aequinoctio	1631		
204	Reinferdii Sacrificia	—	—	26
205	Chytraei Oratio de statu Ecclae in Graecia	—		
206	Arminius contra Perkinsium	—		
207	Eck Theol. Studiosus	—	—	42
208	Buchnerus Dissertatio Academ.	1650		
209	Enchiridion Candtat. Minist. Groningae	1740	—	48
210	Flenderi Logica. Amst.	1731		
211	Olahi Magni Gentes Semptemtrionales. Adr.	1553	—	62
212	Iter per Mundum Cartesii. Amst.	1694	—	28
213	Schatani Examen Juridicum. Lug. Bat.	1711	—	—

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
214	Pepagomenus de Podagra	—	—	—
215	Hajy Res Japponica. Antverp.	1605	—	60
216	Gusneri Concilia. Vittemb.	1601		
217	Catonis Distichia Moralia. Traj.	1735	—	66
218	Laeti Hist. Universal. Amst.	1661	—	96
219	Boerhaave de cognoscendis et curandis Morbis. Lug. B.	1711		
220	Erpenii Grammatica Hebr. Lug. B.	1759		
221	Pauli Orosii Historia adversus Papam. Moguntiae.	1615	—	56
222	Osorii de Rebus Emanuelis Regis Lusitaniae. Coloniae.	1576		
223	Sulpicii Severi Opera omnia. Lipsiae.	1709	—	78
224	Ritus Ecclesiae Tigurinae	1702	—	10
225	Honnert de Gratia Universali. Lug. Bat.	1725	—	42
226	Duez Grammat. Gallic. Latina.	1663	—	42
227	Calomesii Observationes Sacraei. Amst.	1679	—	28
228	Lactantii Opera omnia. Lips.	1698	1	18
229	Tursellini Hist. Universalis. Ultraj.	1710	1	18
230	Szegedini Speculum Pontificum et Reliqu.	1602	—	42
231	Lampe Hist. Eccltica. Traj.	1721	—	78
232	Tabulae Chronolog. Helmstad.	1719	—	14
233	Justinus c. n. Graevii. Amst.	1694	—	62
234	Kir. Sanitatis Studium	—		
235	Töke Physica.	—		
236	Rudimenta Linguae Latinae. Coronae	1616	—	36
237	Ziegleri Mores Gentium. Antverp.	1542		
238	Gyöngyösi Tabula Sanctorum. Francof.	—	—	16
239	Otrokotsi Tuba Apocalyptica. Amst.	1690		
240	Muralti Physica. Tiguri	1609	1	00
241	Németi Moses Explicatus. Claud.	1696		
242	Controversia de Religione	—		
243	Thalyaei-Hung. Anatom. &c. Lug. Bat.	1634		
244	Damiani Lutherus. Budae.	1755		
245	Szathmári Physica.	—	—	36
246	Chronologia Sacra. Agriae	—		
247	Csétsi Aphorismi	—		
248	An Ethnicus; Ethnicus, Kelpii	—		
249	Zigzai de Sacramentis	1585	—	12
250	Haeresis Triples. Coloniae	1692		
251	Schotani Censura. Amst.	1702	—	26
252	Grammatica Latina, Molnár. Cibinii	1736		
253	Antiqui Ritus Franciscanorum.	—	—	18
254	Lulops de Globo. Lug. Bat.	1746	—	60

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
255	Honnert Rethorica Eccta. Lug. Bat.	1742		
256	Refutatio Doctor. Parisiensium. Norinb. . .	1547		
257	Refutatio Caroli	—	—	60
258	Logica Piscatoris. Herbornae	1690		
259	De Conjugio Episcopi	1515		
260	Sabini Poemata.	—		
261	De Christo in Xtum mutato. Groningae . .	1717		
262	Soos de Peste. Claudiop..	1720		
263	Annoti de Conciliis. Claudiopoli	—	—	34
264	Cypriani Opera.	—		
265	Hesiodus. Tiguri	1572		
266	Euclides.	—		
267	Calvini Epistolae. Lausaniae	1576		
268	Czauber Buch. Lipsiae.	1745		
269	Fulgosii Memorabilia. Coloniae	1604	—	28
270	Szikszai Samuel Medit. Sacrae. Debrec. . .	1700		
271	Noener instruct. Practica de Conf. Rom. . .	1689		
272	Ursini Acerra Theol. Francof..	1659		
273	Mindszent Theol. Cassoviae.	—		
274	Degneri de Turffis. Traj. ad Rh.	1749		
275	Vitringa Theol. Symbol. Traj..	1726	—	42
276	Philipp. Melanchton Examen Publ. Ordinationis	—		
277	Velleri Grammat. Graeca. Amst..	1715		
278	Aemylii Imagines Mortis	—	—	42
279	Buxtorfii Synagoga Judaica.	—		
280	Praecepta Morum	—		
281	Missale Romanum.	—		
282	Cheffled. Geographia Practica	—	—	36
283	Donati Grammat. Latin.	—		
284	Confessio Ecclae Polon.	—		
285	Ens Bibliotheca Sacra. Amstel.	1710	—	60
286	Vetsei Analys. Apocalypt.	—	—	14
287	Lamberti de Causis excaecantibus	—		
288	Mogyorosi Panoplia Christi Franequ.	1651		
289	Göntzi Disciplina Eccsta. Varadini	1684		
290	Rudimenta Histori. Tyrnaviae	1735	1	78
291	Freibergeri Chronologiai Sacra	—		
292	Axiomata Juris. Cibinii	1726		
293	Fabricii Bibliotheca Latina. Hamb..	1708		
294	Kevemannus de Funeribus. Romanor. Francof.	1672		
295	Knippe Manuductio ad Oratoriam Stam. Lug. Bat.	1729	—	66
296	Elsner Observationes Sacrae. Traj.	1720		
297	Gravesand Physica Metaph. Tom. 3. Lug. Bat.	1729	—	36
297	Vocabularium.	—	—	—

Nro.		Annus	Hfl. dr.
297	Petronii Satyricon. Lipsiae	1731	— 26
297	Phaedri Fabulae. Londini	1708	— 72
297	Mahomedis, Fides. Mahomed. Lipsiae	1721	— 56
	Sub Numero 297. sunt 5.		

Libri in Octavo de Rebus Hungaricis.

298	Szegedi Tyrocinium de Rebus Hung. Tyrnaviae	1751	2 48
299	Verbőtzi Illustratus. Tyrnaviae	1733	
300	Timon Imago Hungariae Antiqu. Cassoviae	1733	2 00
302	Petri Carollyi Expositio Fidei. Vittemb.	1751	— 48
301	Szegedi Synopsis Articulor. Juris. Hung. Tyrnaviae	1734	1 00
303	O.		
304	Klesz Epist. Matthiae Corvini Regis. Hung	—	— 48
305	Okolitsanyi Decreta et vita Reg. Hungar.	—	— 18
306	Otrokotsi Origines Hung. Franequ.	1619	2 48
307	Sommeri Refutat. Petri Karollyi. Ingolstadii.	1682	— 12
308	Bechambi Notitia Hung. Argent.	1676	— 36
309	Otrokotsi Refutatio Izrael-Futura. Viennae	1712	— 44
310	Series Banor. Dalmat. Croat. Schlav. Tyrnaviac	1737	— 32
311	Jani Pannonii Poemata. Budae	1754	1 36
312	Bollandi Acta Sanctor. Hung. Tyrnav.	1743	— 30
313	Taschling Nova Dacia. Tom. 2.	1743	1 06
314	Guidonis de Rebus Eugenii in Bello Pannonico Aug.	1757	— 60
315	Orosz Eremitae Pauli ordines	—	— 20
316	Lascovii Theoremata de puro Dei Verbo.	—	— 08
317	Davidis Georgii Histor. Daventriae	1642	— 60
318	Lascovii Magnum Naturae Miraculum. Vittemb.	1585	— 10
319	Geograph. Hung. Tyrnaviae	1734	— 28
320	Catechismus Ecclar. Trannicar. Claudiop	1566	— 36
321	Hitsolt Palatium Regis Hung. Cassoviae	1739	— 06
322	Ens Hist. Hung. Coloniae	1604	— 06
323	Bollandi Acta Sanctor. Tyrnaviae	1744	— 16
324	Okolitsányi Decreta et vita Reg. Hung. Tyrnav.	1743	— 14
325	Severin. Vita Hung. Ingolstad.	—	— 72
326	Anagramma Leopoldi	—	
327	O.	—	— —
328	Taschling, Vetus Dacia	—	— 36
329	Fragmenta Hist. Hung. Sub Emerico Tököllyi	—	
329	Sylvani Triga divortialis. Debrec.	1690	— 04
329	Veritas et Innocentia Hung.	*Hi desunt.*	
329	Grammatica Latina		
329	Martini Schmeyzel Tran. et Hung.		

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
330	Szent Biblia Trajectumb. 1737. Papirossal és Jegyzésekkel	—	3	90
331	— — Komáromi Györgyé[1]	1675	8	68
332	— — Basilaei Nro 5. mind új. Egynek az ára volt[2]	—	4	72
333	— — Trajectumban viseltes[3]	1737	3	72
334	NB. Egy Tokos, Basilaei ment	—	6	00
	Uj Testamentum Laubánban[4]	1757	3	90
335				
336	J. Apollogiája	1740	—	88
337	Borosnyai Pál Házi és Uti Társ. N.-Enyed	—	1	00
338	Négy Evangyélium[5]	1536	—	20
339	Vetélkedés a Pápistákkal[6]	1616	—	28
340	Helvetica Confessio[7]	—	1	18
341	Arnd János Igaz Keresztyénysége. Jenáb.	1741	1	36
342	Szilágyi Biga Pastoralis. Debretz.	1684	—	12
343	Placette Ethikája. Debrecenben	1750		
344	Bányai Gileádi Balzsamom. Franequ.	1741	1	12
345	Grotius Keresztyén Vallástétele, Diószeghi által	1732	—	84
346	Mattyus Diaetetikája. Tom 2. Kolosv.	1762	2	72
347	Hatvani Agendája. Basileáb.	1760	—	78
348	Dodrige Valláskezdete. Debrecz.	1761	1	24
349	Szentek Hegedüje. Kolosv.	1762	1	18
350	Aranka Halál ellen való Orvosságai	1769	1	18
351	Piktetus Ethikája. Kolosv.	1752	—	78
352	Frantzia és Magyar Grammatica — Posonb.	1763	1	00
353	Czuzi Lelki Aldozattya	1736	1	78
354	Osterváld Romlottság Kutfeje. Debreczenb.	1745	—	78
355	Vitringa Lelki Élete	1722	—	90
356	Igasság Paissa	1740	1	06
357	Tolnai Kalauzza. Kolosv.	1679	2	36
358	Bába Könyv. Debretz.	1761	—	12
359	Sirák könyve. Kolosv.	1751	—	06
360				
361	Magyar Grammatica	—	—	10
362	Pestis Pestisse	—	—	12
363	Németh Mihály Dominical. Toldalékja Kolosv.	1686	2	36
364	Batizi Catechesisse[8]	—	—	06

[1] Nem lehet más, mint *Komáromi Csipkés György* bibliájának 1719-ki leydeni kiadása, mely 1685-ben készült.

[2] *Károlyi Gáspár* fordításának 1751-ki kiadása.

[3] Ugyanannak más kiadása.

[4] *Bárány György* fordítása. 1754. és nem 1757.

[5] *Pesti Gábor* új testamentoma. Bécs.

[6] *Alvinczy Péter Itinerarium Catholicum* czimü müve. Bécs.

[7] Négy kiadása ismeretes: Debreczen 1616. — Oppenheim 1616. — Sárospatak 1564. — Kolozsvár 1679.

[8] Két kiadása ismeretes: Krakkó 1550. és Kolozsvár. 1555.

Nro.		Annus	Hfl. dr.
365	Centuriae Vocabulor. Claudiopoli[1]	1602	— 02
366	Ur' Vatsorája felett gyujtatott szövétnek . .	—	— 42
367	Keresztyén Vallást. Summája. Patakon . . .	1655	— 42
368			
369	Pázmán Péter' Könyörgései. Posonb. . . .	1625	— 66
370	B. Dániel István Könyörgései	—	— 42
371	Orbis	—	— 04
372	Lessius Tanátskozása a Vallás' különbségéről. Kolosv.[2]	1640	— 72
373	Soproni Piros Tyukmon. Kassán	1672	— 42
374	'Sellyem' eresztő Bogár. Szebenb.	1754	— 20
375	Szentpáli Verbötzie Versekben[3]	—	— 90
376	Veszprémi István' Gyermek oktatása	—	— 26
377	Miskoltzi Chirurgiája. Győrben	1742	— 22
378	Némethi Halotti Centuriája. Kolosv.[4]	1684	4 48
379	Felvintzi Tragediája[5] — Prokátor Ditséreti, Totfalusi Apollogiája[6]	—	— —
380	Kapusi Janua. Pars 2-da.	—	— 06
381	Molok Doctor' Szóbeszéde[7]	1659	— 08
382	C. Lázár Florinda	—	— 18
383	Dioszeghy Deliberatuma[8]	—	— 02
384	Cisio Debretzenben	1592	— —
385	Spetha András Harmoniája. Bis, pretium utriusque	—	— 52
386	O.		
387	Szikszai Dictionarium. Még két Magyar Könyv mellette. Debr.	1590	— 10
388	Barátsági Dorgálás[9]	1663	— 40
389	Tótfalusi Mentsége	—	— 20
390	Molnár Magyar Grammat. Hann.	1610	— —
391	Justus Lipsius' Polgári Társasága. Bártfán .	1647	— 26
392	Margitai In Symbolum	—	— 80
393	Lázár György Kegyes beszélgetése, Szebenb.	1761	— 18
394	Köleséri Pál Keresztyénne, Debretz[10] . . .	1667	1 12
395	Pázmán Calvinus Istene. Csik	1726	— 32
396	Confessio Helvetica. Kolosv.[11]	—	— 42

[1] Ismeretlen.
[2] Fordította *Veresmarti Mihály.*
[3] Két kiadása ismeretes: Kolozsvár. 1699. és u. o. 1701.
[4] Az évszám hibás: 1683-ban jelent meg.
[5] Állítólag két kiadást ért: 1693. és 1767. h. n.
[6] Kolozsvár. 1698.
[7] Szerzője *Czeglédi István.* Sáros-Patakon jelent meg.
[8] Debreczen. 1682.
[9] Szerzője ugyancsak *Czeglédi István.* Kassán jelent meg.
[10] Szabó Károly RMKT-ában nem említi.
[11] 1679. Lásd föntebb 340. sz. a.

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
397	Méhész Könyv	—	—	24
398	Székely István' Catechesisse [1]	—	—	12
399	Mártó Péter a' Frantzia Panaszról és egyébb Magyar dolgokról. Hi desunt	—	—	—
400	Pelsőtzi János Lelki Mulatsága	—	—	—

Libri Historici, Classici, Ecclesiastici Hung.

In Duodecimo.

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
1	Hornii Historia Ecclesiastica. Politica. Dissert. Hist. Polit. Natur. et Civilis, Orbis Politicus, Arca Noe, Tom. 5	—	1	30
2	Schola Salernitana	—		
3	Chrysostomi de Tobacho, Hagae	1658	—	96
4	Praevatii Medicina Paupertatis. Francof.	1641		
5	Resaldi Politica. Amt.	1747		
6	Historia Persecutionis Bohemor. L. Batav.	1647	—	78
7	De Spectris. Lugd. Batav.	1656		
8	Klenkii Jus Naturae	—		
9	Hesi Emblemata	—	—	84
10	Martini Synica Historia	—		
11	Spanhemii Elenchus Controversiarum	—		
12	Franzii Historia Animalium. Francof.	1654	1	24
13	Flavii Josephi Opera Omnia. Genevae	1611	1	30
14	Euclides	—	—	46
15	Alcoranus Franciscanorum	—		
16	Hieronymi Epistolae	—		
17	Neuhusii Tyrocinium Eloquentiae	—	—	66
18	Mundus alter et idem	—		
19	Scharaderi Chronologia	—		
20	Nugae Venales	—	—	90
21	De Verulamii Vita et Morte	—	—	—
22	Riveti Suspiria	—	—	—
23	Bleneinger de Familia	—	—	—
24	Phocylidis Poëmata Gr. et Lat. Traj.	1691	—	—
25	Zavechati Notae in Tacitum	—	—	—
26	Braehedii Hist.	—	—	—
27	Testament. Gr. Amstel.	1670	—	22
28	Cebetis Tabula et Luciani. Aliq. Dialog.	1708		
29	Guelines Ethica	—	—	80
30	Wander-Vayen Method. Concionandi	—		
31	Taddei Conciliator. Biblicum	—		

[1] Három kiadása ismeretes: Krakkó 1538, 1544 és 1546.

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
32	Augustini Meditationes	—	—	—
33	Bellarmini Gemitus Columbae	—	—	—
34	Cantio Criminalis	1695	—	—
35	Schombomeri Politica	—	—	44
36	Martonfalvi Medulla Amesii. Bis. Debrec.	1675		
37	Defensio Regia pro Carolo I-mo.	—	1	12
38	Platina de Vitis Pontificum	—		
39	Kloppenburgii Sacrificia	—	—	34
40	Amesii Conscientia	—		
41	Spanhemii Introductio in Hist. Lug. Batav.	1675		
42	Rami Dialectica. Bis.	—	—	06
43	Liber Valachicus	—	—	40
44	Bellarmini Ascensio Mentis	—		
45	Pinceri Aenigmata	—		
46	Petrarcha de Remediis Fortunae	—	—	78
47	Centuria Varior. Casuum	—		
48	Justiniani Institutiones	—		
49	Lydii Florum Sparsio in Passionem Xti	—	—	56
50	Pfeifferi Antiquit. Hebraeicae selectae	—		
51	Vissovacii Stimuli Virtutum. Amstelod.	1686		
52	Augustana Confessio	—	—	22
53	Concilium Tridentinum	—		
54	Questiones Politicae	—		
55	Beza de Divortiis et Repudiis	1666	1	42
56	Dialogus vere pius	—		
57	Erasmi Miles Xtianus	—		
58	Tolnai de Inveniendo loco	—		
59	De Republica Venetorum	—		
60	— — Helvetorum	—	1	12
61	Busbequii quae estant, Opera omnia	—		
62	Drexellii Tribunal Christi	—		
63	Cordani Meditationes	—		
64	Szathmári Physica [1]	—		
65	Puffendorfii Habitus Religionis Xtianae	—	2	—
66	Grotii Tragoedia	—		
67	Varenii Geographia	—		
68	Hildebrandi Antiquitates Romanae, Ultraj.	1713		
69	Frorandus et Comm. Gallicar. Rer. Scriptores. Amst.	1641		
70	Stratagemata Satanae. Franequ.	1652	1	48
71	Bofles Pastor Evangelicus. Lipsiae	1659		
72	Bronchrats Politica	—	—	—

[1] Claudiopoli 1719.

Nro.		Annus	Hfl. dr.
73	Selyzeri Theol. Lipsiae	1688	
74	Campanell. Monarchia Hispan	—	
75	Jamblichus Historia Aegyptior	—	1 36
76	Pindarus	—	
77	Machiavellus de Republ. Lug. Bat.	1643	
78	Doctrina Moralis. Cassoviae	1728	— 90
79	Erasmi Colloquia. Basileae	1704	
80	Rissenii Theologia	—	
81	Hulsii Lexicon Hebraicum	—	
82	Georgieviz Mores Turcorum	—	— 66
83	Lipsius de Constantia	—	
84	Beza de Peste	—	
85	Cellarii Geographia. Jenae	1731	— 90
86	Hercules Xtianus. Claudiopoli	—	
87	Idea Actionum Juridicar. Claudiopoli	1745	— 90
88	Pictati Controversiae	—	
89	Buxhornii Politica. Ultraj	—	— 90
90	Augustini Doctrina Christiana	—	
91	— Confessio	—	1 30
92	Neuhusii Epistolae	—	
93	Templum Honoris et Virtutis	—	
94	Baco de Verulamio, Sermones Ethici	—	
95	Frontini Viri Consulares	—	— 24
96	Blatii Sat. Novi Orbis	—	
97	Apostolicor. Viror. Idea	—	
98	Bohemorum Persecutio	—	
99	Eszéki Theol. Claudiop.	1675	— 50
100	Liber Fact. seu Doctae Nugae ad fallend. tempus	—	
101	Ortus et Progressus Claudiopolit. Academiae	—	— 18
102	Dilherti Meditationes	—	
103	Jánosi Theolog	—	— 22
104	Jonstoni Hist. Eccles	—	
105	Hypocratis Aphorismi	—	
106	Barclavii Satyricon	—	— 62
107	Thomae a Kempis de Imitatione Xti. Amst.	1628	
108	Juvenalis et Perseus. Rhotter	1702	1 06
109	Florus Salmasii	1757	
110	Norvegii Ivari Medulla Oratoria	—	— 90
111	Antiquitates Atticae	—	1 06
112	Salustii Bellum Catilin. c. n. Minellii. Amstel.	1720	
113	Curtius. Amstelod	1670	— 78
114	Gellii (.......) Attic. Amst.	1666	— 78
115	Senecae Tragoedie. Amst.	1713	— 84

Nro.		Annus	Hfl. dr.
116	Delitiae Poetar. Francof	1612	— 26
117	Vallerii Flacci Argo-Nautica. Traj	1702	— 30
118	Valerius Maximus	1681	— 84
119	Rous, Interiora Regni Dei	—	— 06
120	Terentii Comoediae, Minelli. Ultrai.	1721	1 30
121	Virgilius. Rotterod.	1671	1 42
122	Cornelius Tacitus. Amst.	1734	1 06
123	Senecae Philosoph. Opera Omnia. Amst. . .	1634	— 30
124	Palingenius	—	— 60
125	Petavii Tragoediae	— }	— 60
126	Pampinius Tacitus. Amstel.	1624 }	
127	Erasmi Moria. Lug. Batav.	1617	— 40
128	Terentii Comoediae	—	— 44
129	Catullus, Tibullus, Propertius. Gall. Amst. .	1614	— 30
130	Horatius Minelli. Amst.	1700	2 12
131	Lucanus. Amst.	1643	— 42
132	Svetonius. Amst.	1686	— 42
133	Plautus. Amst.	1653	— 90
134	Vallerius Maximus. Amst..	1650	— 36
135	Senecae Tragoediae. Amst.	1678	— 60
136	Ovidii Metamorphos. Amst..	1717	— 30
137	Martialis Epigramm. Amst.	1621	— 48
138	Historia Roman. Auct. 10. Amst.	1643	— 72
139	Claudianus. Amst..	1633	— 40
140	Orenus. Amstelod..	1623	— 60
140	Petri Baptistae Bellum Sveciae	1643	— 30
140	Ordo Missae. Uratislaviae	1709	— 08
140	Alesii Refutatio Sledleri de Coena Dei. . .	1564	— 14
140	Canisii Summa Catehes	—	— —
140	Globus Coelestis et Terrestri.	—	2 24

Sub numero 140 sunt 6.

Libri de Rebus Hungaricis.

141	Szegedi Tripart. Juris Hung. Tom. 2. . . .	—	— 48
142	Nadányi Florus Hungaricus	—	1 12
143	Cserei Praxis Procuratoria	—	— 14
144	Apátzai Oratio de Sapientia	1655	— 12
145	Disciplina Ecclesiae Unitariae Claud. . . .	1693[1]	— 18
146	Toppeltini Origines et Occasus Trannor. Lug. Bat.	1667	— 97
147	Köleséri Pestis Daciae[2]	—	— 50

[1] Helyesen: 1694.
[2] Cibinii. 1709.

Nro.		Annus	Hfl. dr.
148	Johannes Bethlenius, Res Trannicae [1] . . .	—	2 24
149	Syntagma Juris Hung..	—	— 60
150	Ladislai Regis Hung. Virtus coronata . . .	—	1 12
151	Hahner Hist. Ecclae. Tranniae. Lips. . . .	1694	1 90
152	Fragmenta Hungar. Hist.	—	— 84
153	Catechesis Unitaria Polonor. Craccoviae . .	1609	— 40
154	Palatium Regum. Hung. Tyrnaviae	1723	— 18
155	Origines Saxonum Tranniae	—	— 52
155	Unci Leonardi Pocmata de Rebus Hung. Croat.	1579	4 —

Sub numero 155 sunt 2.

Magyar Könyvek.

In Duodecimo.

156	Soltár, Trajectumb..	1737	1 36
157			
158	Páris pápai, Pax Animae, Kolosv.	1680	1 66
159	— — Pax Crucis, Kolosv. [2]	—	1 12
160	Tserei János Encycloped. Ultrajec.	1753	— 60
161	Magyar Florus. Kolosv. [3]	1702	— 96
162	Volf Ábrahámnak Serkesztése, Jenab. . . .	1736	— 34
163	Életnek kenyere	1721	— 44
164	Solthár, Némethi Mihállyé (Kolozsvár 1679 és Löcse 1680 és 1685.)	—	— 98
165	Sacramentum, Pathai Istváné	1592	— 66
166	Nagy Tüz Kis Szikrája	—	— 36
167	Mártonfalvi György Sz. Historiája [4]	—	— 34
168	Jesuiták' Titka, Mágnovárdiáb.	1657	— 92
169	Hubner Geograph. Háláb.	1749	1 96
170	Hegedüs Tüzes Oszlopa	—	— 42
171	O.		
172	Váradi Máttyás Égő Szövétneke [5]	—	— 36
173	Borosnyai Sigmond' Papi Tiszttye	—	— 54
175	Unitaria Catechisis, Kolosv..	1678	— 50
176	Éneklő Mester	—	— 54
177	Polgári Törvények	—	— 60
178	Gyula-Fehérváry Péter, Szt.-Irás Summája .	—	— 72

[1] Cibinii. 1663.
[2] 1710.
[3] Szabó Károly nem említi; latin nyelven lásd 142. sz. a.
[4] Debreczen. 1681.
[5] Franekéra. 1668.

Nro.		Annus	Hfl.	dr.
179	Luther Márton kis Catechismussa, Brassoban	1748	—	50
180	Richárd Elmélkedései. Bis.	—	—	26
181	Füstölgő Tsepü. Kolosv.[1]	1676	1	—
182	Kőrösi Mutató Táblája.	—	1	24
183	Szentgyörgyi Jó Tselekedet Gyemánttya, Kolos.	1618	—	62
184	Tsuzi Cheh Jakab Tanito Oskolája Kolosv. .	1680	—	44
185	Marothi Aritmetikája. Debretz.	1743	—	54
186				
187	Vallástétel, Szatmari Istváné, Amstel. . . .	1650	—	14
188	Nagy Catechisis Régi.	—	—	06
189	Kosa Catechisisse[2]	—	—	08
190	Igaz-é a Kalvinista és Lutherána Vallás . .	—	—	24
191	Richárd Elmélkedései	—	—	16
192	Molin Elmélkedései	1758	—	40
193	Catechisis. Kolosv.	1681	—	20
194	Calvinus Catechisisse. Kolosv.	1695	—	44
195	Ötven okok, Nagy-Szombatb.	1702	—	16
196	Pernyezi Lelki Flastroma[3]	1678	—	48
197	Kolosvári Könyvező Szűz	1766	—	34
198	Világos Pais. Kolosv.	1741	—	28
199	G. Gyulai Samuel Hadi Készülete. Szebenb.	1750	—	36
200				
201	Balassa Isthenes Éneki[4]	—	—	36
202	Tokos Sóltár. Debretzenben	1766	1	06
203	Tanáts Adás a sz. Irásra. Debretzenben . .	1751	—	18
204	Könyv. Csonka	—	—	04
205	Csáki 'Sigmond Jó Napja	—	—	20
206	Bünös Lelkek Fohászkodása	—	—	16
207	Keresztyén Tudomány	—	—	10
208	Pestis ellen Könyörgés.	—	—	13
209	Mindennapi Imádságok	—	—	08
210	Arnd János Paraditsom Kertye. Norinberg[5] . .	—	2	12
211	Sz. Ábrahám Könyörgései	1746	—	—
212	Fogarassi István Catechisisse oláh nyelven .	—	—	12
213	Articuli Diaetales. Posonii	1746	—	—
214	Magyar dolgokról való aproságok egy kötésben	—	—	—
215	Magyar dolgokról való irás más kötésben .	—	—	—

[1] Szabó Károly nem említi.
[2] Megjelent Kolozsvárott 16?3, 1644, 1654, 1700 és év n. (a XVII. században).
[3] Kolozsvár 1678.
[4] Bártfa é. n. (XVII. sz.)
[5] Fordította *Huszti István*. Kolozsvár. 1698.

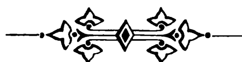
Nro.		Annus	Hfl.	dr.
	Libri Manuscripti in Folio.			
1	Cserey Mihálly Historiája	—	4	—
2	Pelsőtzi Adnotationes nonnullae Theol. . . .	—	—	54
3	Diarium némely Béresek Fizetéséről	—	—	84
4	Betlen Gábor Fejedelem számára való vásárlások Jegyzése	—	—	84
5	Diarium (con.) tinuatum	1442	—	18
6	Graduál. Régi Irás	—	1	—
7	Urbarium Arcis Munkács 1638 conscripta . .	—	—	08
8	Consideratio Calvinismi	—	—	14
	In Quarto.			
1	Füves Kert	—	—	90
2	Bojtini Gaspari Res gestae Gabriellis Bethlen	—	3	18
3	Nádudvari János Elmélkedései	—	—	12
4	Method. Docendi Clar. Ajtai	—	—	72
5	Sam. Sz.-Szombati Logica	—	—	10
6	Pápai Variar. Rer. Collectio et Sigism. Szilágyi Notat. in Hist. Ecclesia.	—	—	72
7	Cremeri Dictata in Theol. Supernatural. Tom. 4.	—	1	72
8	Ladislai Szalányi Bellum Pacificum	—	—	04
9	Deési Márton Feleletei a Posaházi Syllabussára	—	—	16
10	Kollár, Potestas Legislatoria Regum Hung. Diaetalis	1764	—	14
11	Davidis Hermanni Jurisprudentia Ecclae et Hont. libellus Reformationis	—	1	60
12	Smejzel Notitia Hung. 1707—1708.	—	1	66
13	L. Baronis Josephi Intzedi vita	—	—	14
14	Schultens dictata in Relaudi Antiquitat. Hebr.	—	—	50
15	Baumgarten Dictata in Theolog.	—	—	02
16	Pápai Pariz Ferentz, Romlott fal felépittése.	—	—	—
17	De Typographia Unitarior in Trannia és Koltsár Mesterség	—	—	12
18	Fragmenta Varia	—	—	—
19	In Canticum Canticorum	—	—	20
20	Theologia	—	—	12
21	Huszti András Ó és Új Dáciája.	—	1	02
22	Pelsőtzi Catechizatzioja	—	—	16
	In Octavo.			
1	Itinerarium Pelsőtzii	—	—	08
2	Francisci David Dialogus et Reliqua	—	—	04

Nro.		Annus	Hfl. dr.
3	Pelsőtzi Diarium Albense	—	— 06
4	Oláh Grammatica	—	— 04
5	Reformát. Exul. et Moravia — Persecutio .	—	— —
6	Pelsőtzii Lucubrationes Academicae. Tom. 2.	—	— 08
7	Grammatica Hung.	—	— 62
8	Mazarinus, *MStus.*	—	— 30
9	Bándi Mihálly Keresztyénség' Czimere . . .	—	}
10	Compend. Theol. Unitariae	—	} — 12
11	Petrus Vásárhellyi Profess. Enyed. in Psalmos	—	}
12	Grammatica Hung.	—	— —
13	Theologia	—	— —
14	Nadudvari János Istennel való Beszélgetés .	—	— 10
15	Joh. Pelsőtzi Excerpta Theol.	—	— 10
16	Raritates Antiquae et Variae	—	}
17	Pelsőtzi Lucubrationes Academicae.	—	} — 14
18	Pelsőtzi Lelki Mulatsága	—	}
19	Kapusi Geographiaja	—	}

Dissertationes et Orationes.

1	Fasciculus Dissertat. Ultraj. 40	—	3 —
2	Volumina VI. Dissertationum	—	2 24
3	Halotti Predikátziok. XVIII darab egy kötésb.	—	7 34
4	Halotti Predikátziok. XXII darab egy kötésb.	—	3 72
5	Halotti Régi Predikátiok. IX darab egy kötésb.	—	1 12
6	Egy kötésben XVI darabból álló Oratio . .	—	1 50
7	Holmi Aproság egy kötésben	—	— 60
8	Mappae Geographicae Nro XIII exhibentes Hung. cum Provintiis Suis	—	1 06
9	Pixis Nautica [1]	—	— 60

[1] Ezen könyvjegyzékre, mely hiányos szerkezete mellett is fölötte érdekes, felhívjuk a szakférfiak figyelmét. Szerk.

A NAGYENYEDI EV. REF. COLLEGIUM KÖNYVTÁRA.[1]

Hivatalos jelentés a nagyenyedi evang. reform. collegium könyvtáráról, a nagyméltóságu m. k. közoktatásügyi ministerium által kitüzött pontok szerint.

1. A kútfőket, melyekből intézetünk könyvtára történeteinek bővebb előadásához a részletesebb adatokat meríteni kellene, eltemette az 1848—49-iki országrengés, elhamvasztották a gyászos belháborúnak a legszentebbet sem kimélő lángjai. Annyi azonban némely régibb íróink teljes hitelű értesítéseiből bizonyos, hogy a gyulafejérvári egykori „schola“, már akkor, mikor még nem vala megvetve a nagy fejedelem és Erdélyország rendei által szélesebbre és magasabbra épülésének vagyoni alapja, — azon időkhöz képest jelentékeny népességnek és virágzásnak örvendett; már csak a fejedelmi székhely központosító és emelő befolyása következtében is, előkelő családok növendékei sűrűn látogatták, — és így igen valószínű, hogy e kedvező helyzetből folyólag, a tanítás eszközeivel s ezek közt könyvtárral is az akkori irodalmi állapotokhoz képest, elégséges mértékben kellett birnia. Miután pedig e „scholát“ az országúl hozott törvény 1629-ben „academiai“ rangra emelte, és hogy e rangnak megfelelő fejlődést nyerhessen, kellő vagyonnal ellátta: természetesen könyvtárának is a magasabb czélok elérésére szükséges mértékben kellett gyarapodnia, egy felől az adományozott vagyoni erő némi részének e czélra fordításával, másfelől legelébb és leginkább az alapitó fejedelemnek, azután pedig hihetőleg az utána következőknek ajándékaival.

E könyvtár azonban, melyet az említett tényezőkből folyólag, mind terjedelmére, mind tartalmára nézve jól megszaporodottnak tenni fel elégséges okunk van — igen kevés hián hamuvá lett, Erdély külön állami életének amaz egyik leggyászosabb évében, 1658-ban, mikor az erejénél nagyobbakra törő

[1] A vallás- és közoktatási m. kir. Ministeriumhoz 1877. érkezett s a M. Könyv-Szemle rendelkezésére bocsátott hivatalos jelentésekből. Sz.

fejedelemre és a félrevezetett országra küldött tömérdek török-tatár pusztító sereg hazánk nagy részét és különösen épen a fejedelmi székhelyet vér- és lángözönnel borította el. És így, midőn az után nem sokkal, 1662-ben, Nagy-Enyedre, mint ingatlan birtokainak központjára, tétetett át a collegium, majd egészen újból kellett a könyvtár gyűjtéséhez kezdeni. A lassanként megszaporodott könyvek becsesebbjeit a labancz és kurucz küzdelmek korában 1704-ben Enyedet ért veszedelem elől elrejteni és megmenteni sikerült az akkori elöljáróságnak. És miután a Rákóczi-mozgalmak utolsó hullámai is elsimúltak: ez időtől fogva, másfél századnál tovább tartott folytonos belbéke alatt, az eleinte csekély könyvtár oly gyarapodást vett, hogy 1848-ban az akkori tanárok és kezelő könyvtárnokok biztos emlékezete szerint 30 ezeret megközelítette a tartalmát tévő munkák, és ezek között nem kevés nagybecsű kéziratok száma. E gyarapodást nagy mértékben elősegítették a kegyes adományozók, csaknem mind intézetünk volt tanárai, kik becses könyvtáruk nagy részét végrendeletökben könyvtárunknak hagyták: Pápai Páriz Imre, Ajtay Mihály, Benkő Ferencz, Benke Mihály, I. és II. Kovács József tanárok, Bároczy Sándor, a magyar királyi testőrség tagja és gr. Bethlen Elek.

Hanem e szép könyvtárt (proh pudor et dolor!) részben kisodorta intézetünk birtokából az 1848—49-iki forradalom erőszaka; részben pedig majd mind hamuvá égette a felbőszített nép őrjöngő dühe. 1848 utolsó két hónapjában az Enyedet megszálló császári sereghez csatolt, nagyobbára szász nemzetőrök szekerekkel vitték el hazájokba, mint „bonne prise“-t, a könyvtárból és tanárok szállásáról a tudásuk és izlésük szerint válogatott könyveket. 1849-ben pedig január 8-dik és következő napjain lángok, — és pedig szándékosan a végett, a könyvtári termekben gyújtott lángok emésztették meg mind azt, a mi onnan még el nem raboltatott. A mit pedig az elragadott könyvek közül 1849 végén és 1850 tavaszán a vidékről össze lehetett gyűjteni, mind össze is csak 500 és egy nehány, nagyobbára félszeg művekre, megrongált, bemocskolt kötetekre ment. És azután többízben tett felszólításainknak is a közönséghez és egyesekhez az iránt, hogy könyvtárunk kezökhez juthatott darabjait visszaszolgáltatni, vagy ha hollétökről biztos tudo-

másuk van, arról minket értesíteni szíveskednének — csak igen kevés sikere volt. *Onnan* pedig, hova könyveinket és más becses gyűjteményeinket, sokak szemeláttára s még többeknek tudtával, tömegesen vitték el, — t. i. a *szász* földről, egyetlen egyet sem voltunk szerencsések visszanyerni.

Ellenben hálás elismeréssel és hazafiui méltó dicsekvéssel adtuk eddig is köztudomásra és emlitjük fel e jelentésünk rendében is, hogy könyvtárunk ujragyarapultát nagyrészben azon nemzetünk javát szívüken viselő hazánkfiainak köszönhetjük, kik, szám szerint eddig 35-en, kisebb-nagyobb-legnagyobb becsü ajándék-könyveikkel segítettek minket, könyvtárunk nagy hézagait betölteni kezdeni. Tisztelt nevöket kedves kötelességünknek ismerjük főkönyvtári-lajstromunk első lapjaira följegyezni ezen homlokírat alá:

GRATAE POSTERITATI —
per seriem seculorum, utinam! longissimam —
LEGENDA traduntur et COLENDA
fronti hujus CATALOGI inscripta
NOMINA VIRORUM
de rep. literaria bene meritorum,
QUI libris dono datis effecere, ut
bibliotheca COLLEGII evang. reformatorum
NAGYENYEDENSIS
nefando belli civilis annor. MDCCCXLVIII et XLIX
incendio tantum non omnis absumta, jam
anno MDCCCLI reviviscens, nova, eaque in
dies laetiora caperet incrementa.

E sorban, valamint sok más, nemzetünk és hazánk javára buzgón áldozó és bölcsen dolgozó hazánkfiai tiszteletre méltó sorában, mások feletti fénynyel tünik ki anyaszentegyházunk és intézetünk áldott emlékezetü fő-gondnoka gróf *Mikó Imre*, ki egy ó-classicus irodalmi nagybecsű könyvtárt, egy gazdag érem-gyüjteményt, és hazánk történelmét tárgyazó 200-at megközelítő becses munkát ajándékozott, és mindezeket díszes szekrényekbe elhelyezve, szakértőleg lajstromozva, már több évekkel ezelőtt könyvtárunknak, és szép adományának nemes indokait, bölcsen megszabott feltételeit, saját kezével írt alapító levelében adta át az utókor emlékezetének. Ezen drága oklevelek,

intézetünknek, mig csak élete tart, hálás kegyelettel őrzendő clenodiumai, teljes mértékben méltók, hogy szélesebb körben is tisztelve legyenek, és követendő példákúl szolgáljanak; azért hű másolatukat ide mellékelni czélszerűnek ítéltük; (B. C. betűk alatt). És nem múlaszthatjuk el e helyen őszinte hálánknak kifejezést adni a mélyen tisztelt *magyar tudományos Akadémia* iránt is, mely nagybecsű kiadványainak jelentékeny részével kegyeskedik könyvtárunkat évenként gazdagítani.

A többi adományozók sorából a kiválóbbak:

Zeyk Károly főispán és intézetünk főgondnoka.

(Néhai) *Király Mihály* nagyenyedi egyházi vidék esperese.

(Néhai) *Ince Simon* erdővidéki esperes.

(Néhai) *Tompa Ádám* utódai.

(Néhai) *Salamon József,* kolozsvári főtanodánk tanára.

Mosel Antal, a bányászati ítélőszék ülnöke.

Mihály Károly háromszéki földbirtokos.

Cseresznyés György buzás-bocsárdi ref. pap.

(Néhai) *Nemegyei Jánosnak,* intézetünk tanárának utódai.

2. Könyvtárunk mostani létszáma megközelítőleg 7000 munkából és 9600 kötetből áll. És e könyv-összegnek mintegy 27 százalékát theologiai, 24 századrészét ó-classica philologiai szakra tartozó könyvek teszik; a többi részét a philosophiai, természettudományi, egyetemes és hazai történelmi szakok csaknem egyenlő mértékben foglalják el; legkisebb részét a külföldi és hazai *szépirodalmi* munkák képezik. Ez utóbbi hiányt azonban ez idő szerint pótolja az intézetünkben már évek óta fennálló „ifjusági könyvtár“, melyet növendékeink saját költségükön szereztek és minden évben gyarapítnak. E könyvtár a közelebb múlt tanodai év végén 695 munkából és 1183 kötetből állott. Ugyan e könyvtárhoz vannak áttéve a közkönyvtárból a gyakoribb használatú theologiai könyvek is.

Előbbi *kézírati* gyüjteménye könyvtárunknak egészen elveszett. Ujabb kézirat-darab 137 gyűlt, legnagyobb részint theologiai tárgyuak, intézetünk volt tanárainak és más régibb s ujabb szerzőknek munkái.

Fali térképünk van 24; atlaszunk 7, köztök 2 míveltségtörténelmi; földgömb-mintánk 3; rajz-iskolánk is el van látva rajz-példányokkal, képekkel, szobrokkal és dombor-művekkel.

Okleveleink közűl csak azok maradtak meg, melyek eleitől fogva nem a könyvtárban, hanem a levéltárban voltak elhelyezve, és intézetünk alapítását, időnként szerzett ingatlan birtokait, kamatozó tőkéit s a tanúlóink segélyezésére és jutalmazására rendelt alapítványokat tárgyazzák.

3. Könyvtárunk *érdekesebb* nyomtatványai közűl, az egy, vagy más tekintetben kiemelni méltók elé vannak sorolva a D) alatt mellékelt jegyzékben.

4. Könyvtárunk tudományszakok szerinti osztályokba és ez osztályok apróbb szakaszokba vannak rendezve.

Lajstroma könyvtárunknak *háromféle* van: egyik a *főkönyv*, melynek illető szakaszaiba a könyvek és más könyvtári czikkek időnkint, a mint intézetünk birtokába jutnak, teljes, vagy legalább eléggé határozott czimökkel bejegyezvék; ezen kivűl a már *betelt* alszakaszokhoz készűltek és készűlnek *betürendes* és *elhelyezési* lajstromok, amazok a *föllelést*, emezek a *számbavételt* könnyitők. Minden osztályhoz fenn van tartva *egy üres polcz*, melybe az újonan szerzettek el vannak, és az ezutániak el lesznek rakva és rólok ideiglenes jegyzékek vezetve; mikor pedig e polczok is *betelnek*, *állandó* betürendes és elhelyezési lajstromok készülnek hozzájok.

5. Könyvtárunk *nem nyilvános* ugyan, és rendesen csak tanárainknak és felsőbb osztályu tanúlóinknak adatnak ki belőle könyvek; de egyes, tekintetre méltó esetekben, czélszerűnek itéljük intézetünk körén kivüli, helytt lakó, vagy vidéki tudománykedvelőknek is kiadni kérésökre kellő biztosíték mellett, megszabott, rövidebb időre, könyvtárunk darabjait, kivéve azokat, melyeket drága, vagy ritka voltukért nem tanácsos vagy az illető ajándékozók rendelkezései szerint nem szabad kiadnunk.

A legutóbbi 4 év alatt a könyvkivevő személyek (tanárok és tanulók) száma megközelitette a 400-at, a kivett könyvek száma meghaladta a 800-at. Az „önképzőkör“ könyvtárából a közelebb múlt tanodai évben 1120 volt a könyvkivételek száma.

A könyvek kivételének, használatának és visszaszolgáltatásának feltételei, módja, rendje megtetszik az *E* alatt ide mellékelt „szabályzatból.“

6. Alapítványaink, melyek tűzetesen épen könyvtáraink

gyarapítására volnának szentelve, — nincsenek. Rendes tanáraink (ez idő szerint 10-en) fel vannak hatalmazva évenként 50 frt értékéig gyarapítani az intézet költségén *szakjokhoz tartozó* könyvekkel könyvtárunkat. Ezen kivűl, ha kedvező alkalom kínálkozik jó könyveket jutányosan szerezni meg könyvtárunknak, ezt felhasználni, ha csak lehet el nem mulasztjuk. Hazai és külföldi tudományos időszaki iratokra évenként mintegy 250 frtot fordítunk.

7. Külön könyvtárfelügyelői hivatal rendszeresítve intézetünknél sem ez előtt nem volt, sem most nincsen. Mindig valamelyik tanár vitte — a tanári kartól megbizatva — rendes tisztén felül a könyvtári felügyelés hivatalát is. Közvetlenül kezelő alkönyvtárnokot a tanári kar választ az intézet érettebb korú növendékei közűl; néhány év óta a theologiai osztályból. A rendezéshez és lajstromozáshoz időnként segédeket is veszünk fel.

A könyvtárra felügyelő tanáraink és alkönyvtárnokaink régibb idő ótai sorát nincs honnan merítsük, illető jegyzőkönyveink ama gyászos belháborúk alatt elveszvén. A mostan élők emlékezete pedig nem ér messzebb a múltba vissza, mint körülbelől 1820-ig: és ez emlékezet nyomán tudjuk, hogy elébb Hegedüs Sámuel a történelem, államtan és latin irodalom tanára, utána I. Szász Károly elébb a jogi, később a természettani és mennyiségtani tudományok tanára; Péterfi László, a történelem és politikai tudományok tanára 1838—1848-ig voltak könyvtári felügyelők; 1851-től fogva pedig mostanig az egyik alólirt viseli e hivatalt.

Irtuk az előbbiekben foglaltakat

N.-Enyeden, 1877-ben Aprilis 4-dik és több következő napjain.

Mihályi Károly,
philosophia ny. r. tanára, és e. i.
könyvtári felügyelő a nagyenyedi
reform. Collegiumnál.

Bod Péter,
kezelő könyvtárnok
ugyanott.

E hivatalos jelentést hitelesítjük, Nagyenyeden 1877-ben. Apr. 12.

Garda József, s. k.
igazgató.

Nagy Lajos,
jegyző tanár.

B.

Másolata Gróf Mikó Imre alapító levelének, mely mellett éremtárát a nagy-enyedi evang. reform. collegiumnak ajándékozta.

Az emberiség és szellem fejlődését az idő-tenger árjában a történelem köti időpontokhoz, ez szorítja ismerhető és tanulmányozható határok közé.

És a történelem egyik fő segéd eszköze az érem-ismeret. Könnyebben figyel, szívesebben tanúl az emberi elme, ha a világot műveiben s e művek alkotóinak képeiben egybekapcsolva láthatja maga előtt.

Jól tudták ezt nagy-enyedi főiskolánk dícső alapítói s derék fentartói; ezért szereztek számára szép és gazdag éremgyűjteményt. De ez — fájdalom — már csak „volt“, mert szentségtelen kezek elpusztították.

Elevenen emlékszem még most is: mily bámúlattal néztem gyermek-éveimben főiskolánk e nembeli gazdag gyűjteményét. A magyar királyok és nemzeti fejedelmek képeiben a haza elmúlt szép napjait, s e múltban egy dicsőbb jövő zálogát és előképét véltem látni.

Ez ifjúi álmok közt fogamzott meg lelkemben a történelem iránti hajlam, ott ébredt fel a gyűjtés vágya.

És gyűjtöttem gyenge erőmhöz képest mostanig s e gyűjtésnek eredménye: az itt következő lapokon feljegyzett szerény éremgyűjtemény egybeállítása lőn.

Hova tegyem? — kérdem már most sebhedt szívemtől. És ez arra ösztönze, hogy tegyem amaz oltárra, melynek dicső alapítója által gerjesztett lángjától vettem én is egykor meleget és világot, de a melynek szentségeit gonosz kezek hamuba temetni nem irtóztak.

E sugallat szavától indíttatva: fennebb említett éremgyűjteményemet ezennel nagy-enyedi főiskolánknak adományozom, tettleges birtokába bocsátom; kérve a tisztelt elöljáróságot, hogy azt ez intézetünk iránt viseltető benső rokonszenvem jeléül s hálatartozásom némi törlesztéséül elfogadni és időről-időre egyik helybeli tanár úr közvetlen felügyelete s gondozása alá helyezni szíveskedjék.

Kicsiny az magában, de alapúl és kezdetnek — gondolom — elég. Lelkemből kivánok annak az idő folytán gyarapodást.

Isten tartsa, védje, virágoztassa e főiskolát, melynek romjaiból való teljes kiemelkedése buzgó ohajtásom tárgya évek óta, ernyedetlen törekvésim czélja ma s megérése egykor szívemnek legnagyobb öröme leend.

Irtam Kolozsvártt, Karácson-hava 19-ik napján 1863-ik esztendőben.

Gróf Mikó Imre, *s. k.*

Ezen másolat mindenekben megegyezik eredetijével.

N.-Enyed, 1877. Mart. 31.

Mihályi Károly,
r. tanár és könyvtári felügyelő
a nagy-enyedi reform. collegiumnál.

Bod Péter,
kezelő könyvtárnok
ugyanott.

C.

Másolata Gróf Mikó Imre alapító levelének, mely mellett ó-classicus irodalmi könyvtárát a nagy-enyedi evang. reform. collegiumnak ajándékozta.

E czímtárban levő classicai irodalmi művek az ó-világ legműveltebb két nemzete, sőt általában az emberiség legszebb elmetermékeit foglalják magukban. Oly művek ezek, melyekben az eszmék eredeti szépsége s választékos gazdagsága, valamint a rajtok átömlő ízlés egyszerűsége és nemes volta a tartalomnak azt a mélységét, az alaknak ama fenségét, mindkettőnek a tekintély ama nemét kölcsönzi, melynél fogva azok az emberiség tanítói, az ízlés nemesítői, a valódi műveltség élő forrásai voltak és — hihetően lesznek mindenha.

Mély hódolat érzését hordozva lelkemben kora ifjúságom óta a classicai irodalom iránt: felkerestem, olvasgattam s egyet és mást megszerezni jókor elkezdettem. Később fiamnak hasonló lelki irányát látván: a gyűjtést megkettőztettem. Úgy akartam, hogy idővel a lehető legteljesebb classicai gyűjteményt hagyjam nevem s kedvencz tanulmányaim örökösének birtokába. Azt gondoltam: az ezekben letett eszmék vonzó ereje, az itt halhatlanúlt nagy jellemek példája segíti őt abban, hogy szívét s elméjét a kor sülyedező szellemi és erkölcsi állapotai közt feddhetlenűl megőrizze s a szépnek, igaznak, jónak rendíthetlen vallója, tisztelője, cselekvője legyen.

Az égi hatalom elszakította tőlem azt, a kinek e gyűjtemény eredetileg szánva volt. S így most, midőn hajdan virágzó ıgy-enyedi Főiskolánk, egyesített törekvéseink által, hamvaiból mét új életre kelt: hova tehetém szükségesebb helyre, kinek lhatnám méltóbban, mint ez intézetnek, melyben szeretett széıly nemzetem fiai nagyobbára tanulásukat végzik, hol én is ›vekedtem, melynek főgondnoka vagyok s nagy számu felső ztályú tanuló ifjúsága ily nemű könyvgyűjtemény s a classicai ɔdalom alapos ismerete nélkűl egyáltalában el nem lehet?!

Legyen tehát e gyűjtemény örök időkre a nagy-enyedi ev. form. főiskoláé! Terjessze annak ifjúsága között az alapos dást, a tisztult ízlést, a classicai műveltséget. Az azokban levő ıgy eszmék, nemes polgárjellemek, dicső életpéldák vezéreljék ra és szépre, ápolják a bölcs és tevékeny hazaszeretetet, tartk vissza mindenha a rúttól, óvják meg a szellemi és erkölcsi lyedéstől.

Akaratom és intézkedésem e gyűjtemény gondviselésére, ›zelésére és használatára nézve ez:

1. Kikötöm, hogy e tőlem ajándékozott könyvek folyvást ilön felállítva, külön kezeltessenek.

2. Akarom, hogy e külön czímtár, használatra és emlékűl ;on esetre is megtartassék, ha idővel a főiskolai könyvtár alapszakczímtárai, e tőlem adományozott könyveknek is belefoglásával, teljesen elkészűlnek.

3. E czímtár elején álló iratlan lapokra az a tanár, ki a iskolai könyvtárnok tisztét viseli, a könyvek számbevétele és lállítása után jegyezze be, hogy a czímtárban körűlirtan előrolt könyveket hiány nélkűl átvette. Jövendőben is, valahányor a könyvtárnok változik, az illető tanár, ki a könyvtárnok ztét átveszi, a könyveket egyenként számbavéve, s a kiadások yanazonságára különösen ügyelve, az átvételről szóló elismest folytatólag e czímtárba jegyezze be.

4. A használatra nézve kivánatom az, hogy e könyvek a domány valódi kedvelőinek — kik azokat kétségkívül megkiılni és tisztán tartva használni tudandják — helyben Nagyıyeden minél szabadabb használatára álljanak; de a kivevők ndannyiszor saját néválaírásukkal külön térítvényt adjanak, s yszersmind a könyvtárnok is a kiadott könyvekről rendes

kiadási jegyzőkönyvet vigyen. A kivett könyvek legfölebb egy évnegyedig maradhatnak künn egy olvasónál, akkor mulhatatlanúl visszaadandók; de a könyvtárnoknak szabadságában álland, azokat — ha más kivenni kivánó nem jelentkezik — használatra ismét kiadni. Azonban e kiviteli s a könyvtár épületén kívül használhatási jog, a díszkiadásokra, valamint az incunabulákra is nem terjed ki. A vidékre kölcsönzést általában kizárom.

5. Kikötöm, hogy az általam adományozott könyvek iskolai kézi könyvűl, mindennapi használatra ki ne adassanak.

És most, a midőn e gyűjteményemet nagyenyedi főiskolánk falai közé átteszem, buzgón kérem az Istent: adja rá áldását, vegye védelmező szárnyai alá mindkettőt. Sokszor nyújtottak e könyvek nekem derűs és borús napjaimban élvezetet és vigasztalást. Legyen ezután terjedtebb körben hatásuk, teljesítsék ismeretterjesztő s ízlésnemesítő feladatukat e népes főiskola közvetítése által az egész hazára nézve.

Irtam Kolozsvártt, 1863-ik esztendőben Szent-Iván havának 21-ik napján.

Gróf Mikó Imre, s. k.

Ezen másolat mindenekben megegyezik eredetijével.

N.-Enyeden, 1877. Mart. 31.

Mihályi Károly,
r. tanár és könyvtári felügyelő
a nagyenyedi reform. collegiumnál.

Bod Péter,
kezelő könyvtárnok
ugyanott.

D.

A nagyenyedi evang. reform. collegium könyvtárának egy vagy más tekintetben különösb érdekü könyvei.

a) Régibb és ritkább magyar könyvek:

1. [Chronica ez Vilagnac jeles dolgairol. Irta (Bencedi) Székely István. Nyomtattatott 1559-dik évben.] Czíme, a 2-dik, 3-dik levél és a 250-dik utániak hiányzanak; kis negyed-, vagy széleske 8-adrét.

2. Az Tiszteletes es Böcsületes, eszszel, erkölcsel es tudomannyal megh ert Isten-felő Hodaszi Lukacs-nak, Debreceni Anyaszent-egyhaznak regi hüseges Lelki Pasztoranak, az Tiszan innet levő Egy-hazi Szolgaknak penig melto Püspökjenek; Ki az Urban elalut nagy csendessen, mikoron Isteni szolgalatban volna foglalatos, az Isten szekiben, 17 napjan Pünköst havanak; hidegh teteme fölött tött Praedicatio 19. napjan az megh nevezet honak, 1613. Esztendőben. Keserüi D. Ianos Varadi Ecclesianak Lelki Pasztora altal. Debreczenben Nyomtatta Lipsiai Pal, 1613 Esztendőben. 4r.

3. Temetesi pompa Mely amaz io hirrel nevel tündöklő Nagysagos Iffiu Groff Iktari Betthlen Istvannak &c. . . egyetlenegy magzattyanak, az N. Groff Iktari Betthlen Christina Kis Aszszonynak utolso tisztessegenek megh adasaban, hidegh tetemecskejenek felette Eczedben es Bathorban Anno 1631. diebus 25. & 26. Novembris, kiszolgaltatot. Es mostan Istennek tisztessegere az Anyaszent-egyhaznak eppületire, es az megh nevezet idvözült kis Aszszonynak boldog emlekezetinek meg maradasara kibocsattatott az temetesben lött Pompanak rendi szerint. Debreczenben, Nyomtattatott Fodorik Menyhart altal. 4r.

4. Temetesi Pompa, Melly az Tekintetes es Nagysagos Nehai Groff Iktari Bethlen Peternek, Hunyad Es Maramaros Vármegyéknek örökös Fő Ispánnyának, 1646 Esztendőben, Kis-Aszszony havának harmadik napján, Bánban meg-hidegedett testének Liszkafalváról Nyir-Bátorban, temetésének helyére valo meg-inditásától fogva, az földben el-takarittatásáig, celebraltatott. (Két hattyu nemzetségi czímer.) Varadon. Nyomtatta [tott] Szenci Kertesz Abraham által M. DC. XLVI. esztendőben. (hiányzik 5 levél a végéről. 4r.

5. Szőlősi Mihály. Sion Leanya Artatlan Ügyét védő Hitnek Paissa; avagy; A'Győri Collegium Harmadik kérdése ellen az Ur Hadait viselő, s' igaz ügyért kikelő. Bajnok Davidka . . . N. Szőlősi Mihály, Surányi Lelki Tan. által . . . . . Nyomtattatott 1668 [Kassán]. 8r. 664 [helyesen 464] l. — Czimlapja hiányzik.

Ezeken kívül még vannak könyvtárunkban feles számu régibb „halotti actiók“, melyekből biztos és érdekes biographiai és geneologiai adatok meríthetők.

b) A nyomdászat első századában vagy kevéssel az után kiadott könyvek közől:

1. Johannis Scoti, subtilissimi doctoris theologi in quart. libr. sententiar. opus anglicanum feliciter incipit. (Eod. volumine:) Thomae Aquinatis, fratris sacri ordinis praedicatorum, viri quidem sanctitate et scientia praestantissimi, incipit feliciter. (Et ad calcem) Beati Th. Aq. quodlibeta duodecim expliciunt feliciter per Johannem Sensenschmid, urbis Nurnbergae civem industriosum, impressoriae artis magistrum, et Andream Frisner de Bunsidel imprimendorum librorum correctorem, anno a nativitate Dni CIϽ CCCC LXXIIII. XVI. Cal. Mai.

2. Caii Crispi Sallustii bellum Catilinarium cum commento Laurentii Vallensis. (Eodem volumine porro) Portii Latronis Declamatio contra Catilinam. — C. Crispi Sallustii bellum Iugurthinum, cum commentariis praeclarissimi fratris Ioannis Chrysostomi Soldi Brixiani. — C. Crispi Sallustii [o]rationes ex libris eiusdem historiarum exceptae. —C. Crispi Sallustii Vita. — Romae per Pomponium emendata Brixiaeque per Ioannem Britanicum diligentissime revisa. (circa 1490) fol. min.

3. C. Plinii sec. histor. natur. libri XXXVII. aptissimis figuris exculti ab Alexandro Benedicto. Venetiis MDVII.

4. Opera Sallustiana; edidit Jodocus Badius Ascensius. (a végén: Lugduni, diligenti recognitione Impressus per Claudium Dauost de Troyes, Impensis honesti viri Simonis Vincentii. Anno Dni millesimo quingentesimo nono. V Id. Jan.

5. Habes hic amice lector P. Terentii comoedias una cum scholiis, et Donati, Asperi et Cornuti commentariis decerptis, multo, quam antehac usquam prodierunt emendatiores. Studio et opera Desiderii Erasmi Roterodami. Basileae in officina Frobeniana. Anno 1532. fol. min.

6. Libri selectarum declamationum Philippi Melanchthonis. Argentorati 1541.

7. Commentarius in Danielem Prophetam editus a Philippo Melanchthone. Lipsiae 1543.

8. In sacrosanctum Davidis Psalterium Commentarii per Volfgang. Musculum Dusanum. Basileae 1551.

9. Publ. Virgilii Maronis, poëtae Mantuani, universum poëma, cum absoluta Servii grammatici interpretatione. Venetiis, 1558. (4 r. két példányban.)

10. Juvencii Coelii Sedulii orationes et sacra poësis. Lugduni 1556.

11. Dionysii Lambini in Q. Horatii Flacci commentarii, editio poster. Francof. ad M. 1557.

c) Dísz-kiadások:

1. Homeri Ilias Tom. I—III. Parmae. typis Bodonianis 1808. (legnagyobb ívrét. regal-papir.)

2. P. Virgilii Maronis opera. Parmae in aedibus Platinis 1793. folio reg.

3. Antiquissimi Virgiliani Codicis fragmenta et picturae ex bibliotheca Vaticana. Romae apud pedem marmoreum. 1745. f. reg.

4. P. Virgilii Maronis Bucolica, Georgica, Aeneis. Parisiis, apud fratres Didot. 1791. fol.

5. P. Virgilii Maronis opera ex antiquis monimentis illustrata (aeri incisa). Cura et studio Henrici Justice. (egész könyv rézre metszve; számos réztáblával.)

6. Corn. Taciti opera. Parmae in aedib. Palatinis. 1794. Tom. 1—3. (nagy 4r. regal.)

7. Quintus Horatius Flaccus (aeri inc.) Birminghamiae 1760. 4 r. regál.

8. Corn. Nepotis vitae excellentium imperatorum. Parmae in aedib. Palat. 1799. fol. min.

9. Theophrasti characteres. Parmae. typ. Palat. 1749. 4-to.

10. Ανακρέοντος Τηοΐυ μέλη. Parmae. 1793. 4-to.

d) Más tekintetben érdekesek:

1. Ersch és Gruber „Allgemeine Encyclopaedie der Wissenschaften und Künste.“ Teljes példány; az eddig kiadott kötetek mind.

2. Calmets Dictionary of the holy Bible, with the biblical fragments by the late Charles Taylor. Illustrated, with numerous maps and other engravings. Ninth edition, in five volumes London 1847. (4-to, reg.)

3. Revue des deux mondes. 17 évf.
Annalen der Physik und Chemie. 20 évf.

Zeitschrift für Wissenschaftliche Zoologie. 10 évf.
Zeitschrift für Philosophie und philosophische Kritik. 25. évf.
Neue Jahrbücher f. Philologie und Paedagogik. 20 évf.
Literarisches Centralblatt 20 évf.

Hitelesítve általunk N.-Enyeden, 1877. apr. 12-dikén.

Garda József s. k., igazgató. *Nagy Lajos*, jegyző tanár.

Szabályzat a nagyenyedi evang. reform. collegium könyvtárának azon intézet tanuló ifjúsága által leendő használata módjáról és rendéről.

1. A collegium könyvtárából irodalmi műveket tanulmányozás végett kinyerhetni igényök van az ideiglenes osztály tanítóknak, a theologiai intézet növendékeinek és a gymnasium két felsőbb osztályabeli tanulóknak.

2. Tanulók számára szerkesztett kézikönyvek a könyvtárból nem adatnak ki.

3. A könyvkiadás ideje: szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

4. Ki a könyvtár segélyével élni akar, följegyzi a könyvtárnoknál e végre nyitva álló naplóba, a rendes könyvkiadás előtti napokon, a kívánt könyvet, kérése idejét és saját nevét.

5. A könyvtárnok a közelebbi kiadás idején értesíti a nála e végett megjelenőket, teljesíthető-e azon alkalommal kérésök, vagy nem? Az első esetben átadja nekik a kivánt könyvet, vagy könyveket; a másik esetben tudatja velök, mikor lesz nekik kiadható, a mit kértek.

6. A könyvet személyesen kell átvenni az illetőnek a könyvtárnoktól, miután az ily tárgyú jegyzőkönyvbe saját kezével felírta a könyv elég határozott czímét, kivevése idejét és saját nevét.

7. Annak, ki előbb jegyzi be az illető naplóba kérését, elsőbbsége van a többiek felett. De a felett, ki a könyvet már egy szorgalmi vagy szüneti időszak folytán használhatta, és még továbbra is megtartani kivánná, elsőbbsége van annak, ki utána első ízben kéri.

8. A kivett könyvet, vagy könyveket azon szorgalmi vagy

szüneti időszak utónapjain, melyben ki voltak véve, be kell vinni a könyvtárnokhoz: a beadó azonban, ha más nem kéri, újra kinyerheti és megtarthatja azon szorgalmi vagy szüneti idő végeig, melyben legutóbb kiadatott neki.

9. Az ideiglenes osztálytanítók az oly könyveket, melyekre tanításukban szükségök van, megtarthatják egy tanodai év folytában maguknál; a tanodai év végén azonban kötelesek beadni az ily könyveket is.

10. Ha a kivevő tanuló vidéken szándékozik tölteni a szünidőt, vagy annak nagyobb részét, köteles a kivett könyvet a megelőző szorgidő utónapjaiban beadni: valamint akkor is, ha szorgalmi, vagy szüneti idő folytában kell ideiglenesen több napokra távoznia; ez esetben azonban fenmarad két hétig elsősége mások felett, hogy beadott könyvét újra kivehesse és a folyó szorgalmi idő végeig magánál tarthassa.

11. Két munkánál és négy kötetnél több egyszerre egy tanulónak ki nem adható.

12. A könyvtárnok a kivett könyvek beadásának idejét saját kezével följegyzi az illető rovatba.

13. A kivett könyvet gondosan kell őrízni és kimélni: jelesen köteles a kivevő, mielőtt használná, czélszerűen beborítani tábláját; mikor nem használja és hazulról távozik, zár alá tenni; szakadástól, mocsoktól megóvni, nem jegyezni bele semmit.

14. Ki a 8., 10. és 13. pont alatti szabályok ellen vét, a mellett, hogy illető esetben kárpótlással tartozik, könyvkivételi igényét is elveszíti és csak a tanári kar határozata által nyerheti vissza.

15. Kiknek a könyvtár segélyével élni igényök van, azoknak sem egyes tanodaéveik, sem egyes tanodai pályájok végén ki nem adhatók tanodai bizonyítványaik, míg könyvtárnoki elismerést nem mutatnak arról, hogy a collegium könyvtárának nincs rajtok semmi követelése.

Az elébbi lapokon írt szabályzatot hitelesítjük.

N.-Enyed, 1877. márcz. 31.

Mihályi Károly,
r. tanár és könyvtári felügyelő
a nagyenyedi reform. collegiumnál.

RÉGI MAGYAR NYOMTATVÁNYOK A BRITISH MÚZEUM KÖNYVTÁRÁBAN.

Közli: KROPF LAJOS.

I.

Hull, 1884. október 16-án.

Néhány nap előtt alkalmam volt a British Múzeum könyvtárát meglátogatni s e látogatás alkalmával eléggé szerencsés voltam, néhány bibliographiai adat birtokába jutni, melyek elég fontossággal birnak, hogy azokat a „Magyar Könyv-Szemle“ számára följegyezzem.

A múzeumban őrzött „Hungaricák“ katalogusa még, fájdalom, nem készült el, arra pedig, hogy az általános katalogus átvizsgálására vállalkozzam, nem volt időm s azért csakis a véletlenre kellett bíznom, hogy egyáltalában valamit fölfedezhessek. Hogy azonban kutatásom nem volt egészen sikertelen, azt az alább közlendő adatok bizonyítják. Fölhasználom ez alkalmat arra, hogy Mr. Martineau-nak, a múzeum egyik derék tisztviselőjének, nyilvánosan rójjam le hálámat, miután szívélyes közreműködésének köszönhetek több érdekes adatot.

Az alább adott sorozatban több helyen említem, hogy mily évben és napon lett az illető könyv a British Múzeum számára megvásárolva. Ennek azért van jelentősége, mivel tudomásomra jutott, hogy a British Múzeum 1870-diki május 25-én egy csomó könyvet és nyomtatványt vásárolt List és Francke könyvárusoktól s miután ugyanazon a napon több oly könyv jutott a British Múzeum birtokába, a melyekről be van bizonyítva, hogy azok valamikor Nagy István könyvtárában voltak, meglehetős biztossággal állíthatjuk, hogy az 1870. május 25-dikével bélyegzett

könyvek nagyobb része, ha nem is valamennyi, érdemes bibliophil honfitársunk gyűjteményéhez tartozott egykoron.

Zavar elkerülése végett az itt közlött számok megegyeznek Szabó Károly „Régi Magyar Könyvtárának" számozásával. Térkimélés szempontjából a czímeknek csak bekezdését közlöm.

— 3. sz. —

Komjáthy Benedek. Epistolae Pavli . . . .

Nagy István példánya, kinek bélyegét viseli több helyen.[1]

— 4. sz. —

Murmelius János latin-német-magyar lexicona.

Fraknói Vilmos a „Magyar Könyv-Szemle" 1878-diki évfolyamának 306. lapján azt állítja, hogy e könyv egy példányát a British Múzeumban őrzik. Nekem azonban nem sikerült fölkutatnom s Mr. Martineau, ki kérelemre azóta ismét kereste, sem volt szerencsésebb. Ugy látszik tehát, hogy itt valami tévedés forog fenn.[2]

— 5. sz. —

Ozorai Imre De Christo et ejus Ecclesia.

Nagy István példánya, kinek bélyegével van ellátva több helyen.[3]

[1] Van róla tudomása Szabó Károlynak is; szerinte ez Komjáti művének hetedik ismert példánya. Szerk.

[2] Szabó Károly csak egyetlen példányról bír tudomással, mely Tyrolban, a schwatzi Sz. Ferenczrendi kolostor könyvtárában őríztetik; úgy látszik, több példánya nincs is. Szerzőt egy végzetes sajtóhiba hozta zavarba; t. i. az idézett helyen (*Magyar Könyv-Szemle.* III. 1878. 306. l.) midőn Fraknói az unicumok hollétéről ad kimutatást, a British Múzeum tételéhez tévedésből hozzáadatott azon jegyzetnek a jegye, mely tulajdonképen a szintén fölsorolt schwatz-i (Tyrol) Ferenczrendi zárda könyvtárára vonatkozik. Szerk.

[3] Ozorai Imre egyetlen munkájának ezen példányát Szabó Károly is említi: de — mint Nagy István összes könyvgyűjteményéről általában — úgy erről is csak annyit tud, hogy *List* és *Francke* lipcsei antiquarokhoz vándorolt. (Mikor a British Múzeum Nagy István gyűjteményét mondhatni — az utolsó darabig megvásárolta, érdemes tudósunk sietett a régi nyomtatványok sorsa felől tudomást szerezni. Felméri Lajossal, ki az 1879. év második felében Londonban tartózkodott, hét régi magyar nyomtatványról, melyek egytől-egyig unicumok, pontos könyvészeti leírást készíttetett s

— 6. sz. —

Pesti Gábor. Novum Testamentum.

E könyv nincsen meg a British Múzeumban. Mint már Szabó Károly reá utalt, e könyv List és Franckenál hibásan van leírva, mint a második magyar nyomtatott munka. A hiba hihetőleg onnan eredt, hogy List-ék összezavarták ezt a könyvet az 5. számúval, melyet Nagy István a saját példányának fedelén a második magyar könyv gyanánt jelölt meg.

— 38. sz. —

Székely István. Cronica . . . .

Teljesen ép példány Nagy István bélyegével.

— 46. sz. —

Melius Péter. A Christus kózbe Iarasarol . . . .

Nagy István bélyegével és aláírásával. 13 csonka levélből áll. E munkával van egybe kötve a következő:

— 48. sz. —

Melius Péter, Az Aran Tamas . . . .

Nagy István csonka példánya. A 22-dik lappal kezdődik minden czímlap nélkül és az előbbi 46. számmal van egy kötésben, mintha annak folytatását képezné. List és Francke nem vették észre, hogy két külön munkával van dolguk s azért catalogusukban nem emlitik e könyvet. Mr. Martineau azonban azonnal átlátta, hogy itt két különálló munkájának csonka példányai vannak összeillesztve s azért külön czím alatt igtatta be a catalogusba. A „Régi Magyar Könyvtár" leírása után azonnal ráismertem a könyvre. Nagy István bélyegével van ellátva.

azt a *„Magyar Könyv-Szemle"* V. (1880.) évi folyamában közölte is (Régi magyar nyomtatványok egyetlen példányai a British Múzeum könyvtárában. 218—222. l.) E közleményhez becses pótlékúl szolgál Kropf úr tudósítása, mely nemcsak az unicumokról szól, hanem kiterjeszkedik a British Múzeum összes magyarországi nyomtatványaira s egyúttal felvilágosítást nyújt Nagy István könyvtárának történetéről is.) Szerk.

— 49. sz. —

Melius Péter Catekismvs.

A 79. számmal egybekötve és Nagy István bélyegével ellátva. Második példány.

— 64. sz. —

Pesti Gábor. Nomenclatvra sex linguarum.

Teljesen ép példány. A British Múzeum még 1852-ben vásárolta. Szabó Károly csak egy teljesen ép példányát említi; ez volna tehát annak másodika.

— 69. sz. —

Melius Péter. Az Szent Ianosnac . . . .

Nagy István egyik példánya, kinek bélyegével van ellátva.[1]

— 74. sz. —

Dávid Ferencz. Első Resze az szent irasnac . . . .

Nagy István bélyegével.

— 77. sz. —

Melius Péter. Az egéz szent irasbol valo igaz tvdoman. A British Múzeum e példányt 1870-ben május 25-én vásárolta.

— 79. sz. —

Melius Péter. Krisztusnak, Sz. Péternek stb. beszélgetései.

Nagy István bélyegével s a 49. számmal egybekötve.[2]

— 87. sz. —

Verböczi István. Decretvm.

Nagy István bélyegével.

[1] Szabó Károly szerint e mű Nagy István könyvtárában két példányban volt meg [lásd: List u. Francke, Catalogue des livres de Mr. Etienne Nagy. Leipzig, 1870. 66. l.] — hova lett a másik példány?

Szerk.

[2] Egyetlen csonka példány. Felméry Lajos jegyzetei alapján tüzetesen ismertette Szabó Károly. (Lásd említett czikkét a „Magyar Könyv-Szemle“ V. évi folyamában. 1880. 218—219. l.)

— 94. sz. —

Valkai András. Cronica avagy szep historias Ehec . . .
A harmadik rész hiányzik. 1870. május 25-én vásároltatott. Ugy látszik tehát, Nagy István példánya.

— 98. sz. —

Sylvester János. Vj Testamentvm.
Ép példány, Nagy István bélyegével. A könyv elején Nagy István kézirati jegyzete 1857. jan. 28-diki kelettel. Szerinte akkoron négy példány volt ismeretes; t. i. egy-egy a *pannonhegyi apátság, a nemzeti múzeum, Podmaniczky Lajos* (Aszódon) és *Nagy István* (ezelőtt *Kulcsár István)* birtokában.

— 112. sz. —

Heltay Gáspár Cancionale
Csak két töredéke van meg a British Múzeumban t. i. a II-ik rész, *Valkai András* historiás éneke *Bánk-bánról* és *Nagy-Bánczai Mátyás* éneke *Hunyady Jánosról.* 1870-ben május 25-én vásároltatott, tehát Nagy István gyűjteményéből való; Szabó Károlynak e példány létezéséről nincs tudomása.

— 129. sz. —

Bogáthi Fazekas Miklós. Az ötedic resze Mattyas Kiraly dolgainac. A colophon hiányzik s azért meglehet, hogy későbbi kiadás. V. ö. „Régi Magyar Könyvtár“ 166. sz. Ugyancsak 1870. május 25-én vásároltatott; úgy látszik, Nagy István példánya.

— 143. 161. és 164. sz. —

Szép historiás ének az Telamon királyról. 1578. *Tolnai Bálint:* A Szent János látásánac stb. 1579. *Valkai András: Bánkbánnak historiája.* 1580. Mind a háromnak leírását lásd Szabó Károly: Magyar Könyv-Szemle 1880. évf. 220. l.

— 179. sz. —

Historia bipartita ex I. regum 1. et 3. capitibus desumpta. Vásárolták 1870. május 25-én. Felméry Lajosnak nem sikerült

e könyvet megtalálnia. Unicum.[1] Külön czímlapja nincs. A czím után: „Capita versuum haec duo disticha continent superantibus paucis:

In domino residet sapientia vera potenti,
Hinc pete, sed certus nil dubitante fide.

Hac duce vera tibi dubiis quaesita patescunt
Rebus & eveniant cuncta fauente Deo.

Nota: Iosephnec megmondom &c.
Bekezdés: „Istennec igeie mint egy rakot tarhaz . . ."
Az utolsó előtti vers:

Ez eneket irak egy szegen faluban
(Melinek forgodasa vagyon zur zauarban
Nincz gonduiselôie vilagon semmiben)
Az ezer ôt szaz es niolczuan egy esztendôben.

— 188. sz. —

'sengeri András. Iosephi Ivdei cognomento Fluuii viri clarissimi historiographi de bello Iudaico commisso cum Romanis &c. A czím nincs helyesen közölve a „Régi Magyar Könyvtár"-ban. A *„Fluuii"* szó téntával van kijavítva „Flauii"-nak. Mint Szabó Károly helyesen okoskodik, a könyv 18 *levélből* és nem 18 *lapból* áll. A czím az első lapot foglalja el, a költemény maga a második lapon felűl kezdődik s az utolsó lap közepén végződik. A British Múzeum birtokába 1870-diki május 25-én kerűlt, tehát Nagy István könyvtárából való. — Unicum. — Felméry Lajos sikertelenűl kereste a könyvtárban.

— 190. 192. és 194. sz. —

'ezsi András: Tobiae minoris connubium.
'uszti Péter: Aeneis azaz Troyai Aeneas Hertzeg dolgai. És

[1] Mint e tudósításból kiviláglik, Szabó Károly nagyon jól sejtette, ɔgy ezen bibliai tárgyú históriás ének aligha lehet más, mint régibb, · első kiadása amaz 1619. debreczeni nyomtatványnak, mely „Historia az ilcs Salamon kiralynak ket versengô aszszoni allatok kôzôtt valo igaz iletirôl es tôrvenyteteleről. Ex I Regum 3." czímmel jelent meg. [Lásd: *égi magyar könyvtár* 179. és 487. sz. a.] Szerk.

Sztárai Mihály. Historia Cranmerus Thamas Erseknek az igaz hitben valo allhatatosságáról.
Mind a háromnak leirását lásd Szabó Károly említett czikkében. (Magy. Könyv-Szemle V. (1880.) 220--121 l.

— 203. sz. —

Zombori Antal. Historia Sacra . . . Egyetlen kiadás. Unicum. E könyv nincs meg egyetlen hazai könyvtárban sem. A jelen példány 1870. május 25-én került a British Múzeumba, tehát kétségen kívűl Nagy István gyűjteményéből való. Felméry Lajos hiába kereste.

A czím helyesen van közölve a *„Régi Magyar Könyvtár“*-ban, de a lapszám hibásan van adva. A könyv ugyanis A — F^4 = 6 ívből = 24 sztlan levélből áll. A czím alatt kis fametszet s ez alatt *„Ad Notam* Mostan való időben etc.“

A czím stb. az első lapot foglalja el; a 2-dik lapon: „Prima pars Historiae“ czímmel egy latin vers; a költemény maga a 3. lapon felűl kezdődik; ilyképen:
„Sok Historiat tudō hallottatok mar sokszor, | ki ket szent irasbolis ertettetek ti sokszor, | soc . . . .“
A költemény a C_2 levélen, elűl, megszakad. Ugyanazon levélen, hátúl, egy másik latin vers „Sequitur Secunda pars Historiae“ czímmel; a magyar költemény folytatódik a következő lapon. Az utolsó levél egészen üres.

A versfejekben: *Spectabili ac magnifico Domino Domino Ferdinando Saamariai supremo capitaneo arcis Vivar H. M. Sacrae caesaaris regiae maiestatis domino suo clementissimo Antonius Zombori canit historiam de Eleazaro sacerdote ac muliere Machabea et de septem fratribus ab una Machabea matre genitis custodientes legem patris traditionem non comedentes carnem porcinam ob hoc ab Antiocho rege* [a mi ezután következik érthetetlen, de itt közlöm] *sailnaavisstlhmece.*

Az utolsó előtti vers így hangzik:
„Ezer ôt szaz ôtuenben es az niolczuan kettôben az Dunanac menteben eg' niomorult kis heliben eg' ifiu nem regenten gondolkodec magaban rendele be versekben Isteni szeretetre mindeneket akara szepen inteni ebben.“

Miután a munka szerzője nem volt ismeretes, a British Múzeum tisztviselői előtt, a könyv mint bibliai történet a „Bible“ czímű rovatba került, honnan Mr. Martineau segélyével sikerült napfényre hoznom Tehát veszteségünk nem oly sajnos s reméljük, hogy az Akadémia azonnal lépése-ket fog tenni a költemény lemásoltatására. [1]

— 335. sz. —

Sztárai Mihály. Historia az Sido Ahab Kiralynak balvanyozasarol . . . . s ennek folytatása gyanánt nyomtatva a következő

— 336. sz. —

Fráter Gáspár. Historia az pogan Antiochus . . .
Szabó Károly e két könyvnek csak egyetlen egy példányát említi, mely a bécsi Theresianum könyvtárában van. A jelen példány tehát a második volna. A British Múzeum birtokába 1870. május 25-én került. A 336. sz. utolsó levele csonka; majdnem fele hiányzik.

— 434. sz. —

Molnár Albert (Szenczi) Szent Biblia. Oppenheim 1612. Csupán az új testamentumi részt sikerült fölfedeznem.

— 435. sz. —

Ugyanattól. Szent Davidnac Soltari. Az előbbinek folytatásaképen számos más, német és angol nyomtatványnyal együtt egy kötetben. Valamikor III. György angol király († 1820) könyvtárában volt, melyet utódja a British Múzeumnak ajándékozott. [2]

— 783. sz. —

Károli Gáspár. Uj Testamentum. Amsterdam 1646. Szabó Károly e kiadásnak csak egy csonka példányát említi. A jelen pél-

[1] Ezen históriás ének ismeretlen szövegére felhívjuk ezennel a „Régi Magyar Költők Tára“ kitűnő szerkesztőjének figyelmét. Szerk.

[2] Szabó Károly ezen és az előbbi példányt nem említi. Érdekes volna tudni, mikor és ki által került előbbi helyére. Szerk.

dány teljesen ép. Ugy látszik már régóta a British Múzeum birtokában van. [1]

— 835. sz. —

Kászoni János. Directio methodica . . . . E könyvnek egy példánya megvan, de nem láttam. [2]

— 876. sz. —

Apáczai Csere János. Magyar Encyclopaedia. E könyv megvan két példányban is, de egyiket sem láttam. [3]

— 1359. sz. —

Károli Gáspár Uj Testamentom. Amsterdam 1687. E kiadás is megvan egy példányban. [4]

[1] Ez tehát eddigelé a második ismeretes példány. Szerk.

[2] Nagy István könyvtárában e műből is két példány volt, — mindenik rongált állapotban. Szerk.

[3] Szabó Károly e példányokról nem bír tudomással. Szerk.

[4] Úgy látszik, valamint a két előbbi példány, úgy ez is nem Nagy István gyűjteményéből való. Szerk.

RAMOCSAHÁZY MIHÁLY KÖNYVLAJSTROMA
1614-BŐL A NYITRA-EGYHÁZMEGYEI KÖNYVTÁRBAN.

Közli: VÁGNER JÓZSEF.

A Könyv-Szemle már sok érdekes XV. és XVI. századi könyvlajstrom közlésével gyarapította régi könyvtáraink ismeretét. Közleményem ugyan csak a XVII. század elejéről való; minthogy azonban a bibliographiában is szem előtt tartandó a „colligite fragmenta, ne pereant," ez is szerény adalékul szolgálhat a fönnebbi czél eléréséhez. A nyitra-egyházmegyei könyvtár rendezése alkalmával Desid. Erasmus Roterodamus *„Epistolarum Opus. Basileae, ex officina Frobenii, A. 1538. 2x."* czimű munkájának czimlap előtti levelén ezen feljegyzést találtam:

Huncce tenet *Michael* lepidum modo iure libellum,
Ramocza [1] quondam vera propago viri.
Emtus Sarospatachini fl 1. d. 25. Mensis Nov. 16ª. 1601.

Ezen sorok alatt, ugyanazon kéz írásával következő könyvlajstrom közöltetik:

Cathalogus Librorum de Patria allatorum.

Ioannes Ravisius Textor. [2]

[1] E régi nemes család Nagy Iván szerint (M. O. családai 9. k. 631. l.) Szabolcs megyéből származott és előbb Romócsai, később Ramócsaházy névvel élt. Már 1388. évben említtetik Ramócsai Péter, kinek Zsigmond király a Latorcza vízvámját adományozta. (Fejér, Cod. Dipl. X. 1. 448. l.) Egy másik, szintén Mihály nevű tagja e családnak Hollós Mátyás király idejében Geréb László erdélyi püspök helynöke volt. (Buday Fer. Polg. Lex. II. kiad. 3-ik köt. 91. l.)

[2] Ravisius Textor ismert művei ezek: De Passione Christi. s. l. et a. 4 r. — Epitome Epithetorum. Lugduni 1570. 12 r. — Epithetorum opus absolutissimum. Basil, 1585. és Genevae 1606. — Epistolae. Genevae 1613. 12 r. — (Weislinger. Catalogus impress. Librot. in Biblioth. Ord. S. Johannis Hierosol. Argentorati 1749. 202. l.) E munkák melyikét birta Ramócsaházy? meg nem határozható.

Pauli Manutii Epistolar. liber.
M. T. Ciceronis Epistolarum liber ad Atticum, ad Brutum.
Petri Bellorii Historiarum liber. [3]
Iusti Lipsii Politicorum siue ciuilis doctrinae liber.
Auli Gellii Noctium Atticarum liber.
M. T. Ciceronis Epistolarum familiarium liber.
Cypriani Soarii Societatis (Jesu) de arte Rhetorica (igy).
Andreae Monoszlaj de Cultu Imaginum liber [4]
Maximorum Haereticorum Francisci Dauidis et Blandratae Georgii liber. [5]
M. T. C. Orationum tomus tertius.
Dialectica Lessij.
P. Terentii Comediarum liber.
Enchiridion precationum piar. ex SS. Patribus collectarum liber.
Ioannis Despauterii [6] Rudimentorum liber, continens idem volumen alios libros.
Ioannis Gaspari Ruslandi (igy) Britanni de gestis . . . . . . (olvashatlan) liber. [7]

[3] Bellorius számos régészeti munkának szerzője levén, nem tudható, melyik műve lappang ezen általános czím alatt.

[4] Teljes czíme : De Cultu Imaginum. Az idvössegre into kepeknec tiszteletirol való igaz tudomany. N.-Szomb., 1589. 4 r. (Szabó Károly. R. M. Könyvtár I. 230. sz.)

[5] Czíme : Refutatio Scripti Georgii Majoris, in quo Deum trinum in personis, et unum in Essentia . . . probare conatus est. Authoribus Francisco Dauidis Superintendente et Georgio Blandrata Doctore. 1569. (Ismerteti Szabó K. R. M. Könyvtár-ának legközelebb megjelenő II. kötetében 121. sz. a.)

[6] Despauterius két munkáját találtam, ily czímek alatt: 1. Ars versificatoria Joannis Despauterii Ninivitae Bergarum apud Divum Guinnocum Ludi magistri. Argentorati 1512. 4 r. és 2. Commentarii Grammatici. Lugduni 1563. 4 r. (Aminson Henr. Bibliotheca Templi Cathedralis Strengnesensis. Stockholmiae 1863. pag. 207.) Ramócsay hiányos feljegyzéséből nem tudhatni, e munkák melyikét érti.

[7] Helyesebben: Joa. Gasp. Rutlandi Britanni ; kinek azonban csak ily czímű munkáját találtam : Loci communes Theologici rerum, quae hodie controvertuntur. Paris, 1573. 8 r. (Hyde Thom. Catalogus impress. Librorum Bibliothecae Bodleyanae. Oxonii 1674. 2 r. pag. 122.)

Stephani Saxopolitani Panegyris. [8]

Illi ac Rdi D. Demetrii Napragi Oratio ad Regem Poloniae. [9]

Exempla Orationum Legatorum trium Regum Japoniarum. [10]

Christophori Varseuici Orationes tres ad Regem, Senatum et Equites. [11]

Ricardi Pacij de fructu qui ex doctrina percipitur, [12]

Aurea Rosa Sylvestri de Prierio. [13]

Libellus parvus manuscriptus.

De rebus gestis Alexandri magni extractus elegans.

Duo Codices Orationum *proprio meo marte conscriptarum, unus factus Olomucii,* alter alibi.

Lectionales maiores in sto folio sunt duo.

Lectionales vero minores in 8-o sunt 5.

Resignaui haec Posonii, in Aedibus meis die Junii A. 1614.

Összesen: 23 kötet nyomtatvány és 11 kötet kézirat.

Ramócsaházy Mihály életéről csak igen keveset mondhatok; mert a rendelkezésemre álló adatok születési helyét és évét, hol és mikor végzett tanulmányait, egyházi pályára lépését s azon kifejtett működését sürü homályban hagyják. A fönebbi jegyzetekből csak az bizonyos, hogy 1601-ben Sárospatakon megfordúlt; 1614 előtt Olmützben, hol kéziratainak egyik

[8] Ismeretlen iró.

[9] Naprágyi III. Zsigmond királyhoz 1595. márczius 11-én mondott beszéde ugyanazon évben Krakóban kiadatott. (Katona. Hist. Metr. Eccl. Coloc. II. 72. l. és Pauer János: Az egyházi rend érdeme M. O. történetében 427. l.)

[10] Ismeretlen munka.

[11] Varsevicz Kristóf jelzett művét nem találtam. Ismeretes munkái ezek: Turcicae Historiae LL. XIV. His accesserunt opuscula duo L. Friderici Ceriole de Consilio et de Consiliariis Principis, et de Legato, Legationeque eiusdem, Cracoviae 1595. 2 r. és: Caesarum, Regum et Principum .... vitarum parallelarum LL. II. Francofurti 1604. 8 r. (Bauer Joh. Jac. Bibliotheca librorum rariorum. Nürnberg, 1772. T. IV. p. 234. és Catalogus Bibliothecae Bunavianae Lipsiae 1753. T. II. pag. 221.)

[12] Basileae, apud Joa. Froben. 1517, 4 r.

[13] Teljes czíme: Rosa aurea, i. e. Expositiones super Evangeliis de tempore et de Sanctis. Hagenau. 1500. I. kiadás. — Ugyanott 1516 kis 4 r. Utóbbi kiadás könyvtárunkban is megvan.

kötetét írta, hosszabb ideig tartózkodott és az utóbbi évben már Pozsonyban állandó lakással bírt, mint kanonok-e vagy alsóbb fokú egyházi hivatalban? ez szintén nincs kiderítve. Rimely Károly [14] őt a pozsonyi kanonokok névsorában csak 1616-ik évnél említi. E díszes állás előnyeit azonban Ramócsaházy zavartalanul nem élvezhette; mert több éven át Balássffy Tamás, pozsonyi prépost részéről a legnagyobb méltatlanságokat, rágalmakat, sőt tettleges bántalmakat is szenvednie kellett, [15] melyek nemcsak kedélye nyugalmát feldúlták, hanem anyagi helyzetét is majdnem türhetlenné tették. A szenvedett számos jogtalanság és sérelemért némi kárpótlásul a király 1621-ben számára a kamarai kincstárból 100 frtot utalványozott, két évvel későbben pedig sz. Ányosról czimzett tihanyi apáttá nevezte ki. [16] Mint ilyen jelen volt a Pázmány Péter esztergomi érsek által 1630-ik évben Nagyszombatban tartott zsinaton. [17] További életpályájáról mitsem tudunk, s ha helyes Rupp Jakabnak azon adata, [18] mely szerint 1643-ig volt tihanyi apát: akkor halála is valószinűséggel ezen évre tehető.

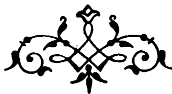
[14] Capitulum Ins. Ecclesiae Colleg. Poson. 1881. 269. l.

[15] Balássffy Tamásnak ezen botrányos erőszakoskodásait, melyekre a különben jeles férfiút rendkívül heves természete ragadta, terjedelmesen és érdekesen leírja Fraknói Vilmos „Pázmány P. és kora“ cz. művében. I. k. 397. és köv. ll.

[16] Rimely, id. h.

[17] Szvorényi Mich. Synopsis Decretor. Synod. Vesprim. 1807. 67. l.

[18] Magy. Orsz. helyrajzi Története I. k. 339. l.

ADALÉKOK SZABÓ KÁROLY „RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁRÁHOZ“.

I.

277. sz. Kolozsvár, 1698.

Szakats mesterségnek Könyvetskéje. Mellyben külömbkülömbféle válogatott tzifra, jó, egésséges, hasznos, tiszta és szapora Étkeknek Megkészitése, Sütése és Főzése mintegy Éléskamarában, röviden leirattatik és kinek-kinek hasznára leábrázoltatik. Melly most megbővíttetvén I. Több szükséges és hasznos Étkek nemeinek késziteśével: II. Liktariomok s egyéb holmik tsinálásáról egy jeles Tractával, A Gazdaszszonyoknak nagy könynyebbségekre e kis formában kibocsáttatott. Kolozsvárott, M. Tótfalusi K. Miklós által 1698. 12r. Az olvasóhoz, egy lap. Tábla, mint kellessék mindenféle Húst főzni. 5 lap 170 számozott lap A_2—H_7-ig. Hátúl Mutató tábla 4 lap, összesen 180 lap. A kunszent-miklósi ref. gymnasium könyvtáráé. Sig. II. A. 2 f. 26 sz. — Eredeti bőr kötés. Teljes ép példány. Sz. K. nem említi.

II.

A M. Nemz. Múzeum könyvtárában.

278. sz. H. n. 1698.

Haidani emlekezetes nemes Nagy Kunsagnak vitézek anynyanak es taplalojanak mostani nagy romlása, És azon örülö es csufolódó embereknek megfeddettetések. És minden rendeknek és helyeknek ez példával megtéresre való Intettetések. Végezetre Istenhez való indulatos Foházkodások. Anno 1698 Esztend. H. n. 8r. A — A_3 = 5 sztlan lev.

A versfejekből ez jön ki: *HHAARRSSAANNIII EV FFEERREENNCCZZ BBUUJJDDOOSSOO TTAANNIITTOO. (Harsányi Ferencz, bujdosó tanító.)*

Sem régibb, sem újabb kiadása nem ismeretes. Szövegét közölte *Thaly Kálmán*: „*Vitézi énekek és elegyes dalok*“ (Pest, 1864) czímű gyűjteményében, I. köt. 249—261 ll.

Egyetlen példánya a *Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárában* van, *Szencsey György* kéziratban levő dalkönyvébe (Hung. Oct. 70.) kötve.

279. sz. Lőcse, 1703.

Catechesis Minor, D. Martini Lutheri, Latinè & Ungaricè. Leutschoviae, Typis Brewerianis, Anno M.DCC. III. 8r. A—C_5 = 3 ív = 46 sztlan lev.

Párhúzamosan latin és magyar szöveggel. Példányunkból a második ív hiányzik. Szabó K.-nál ismeretlen.

280. sz. . . . .

Comico-Tragoedia, Constans Scenis Quatuor. Az-az: Negy szakaszokból álló, rész-szerint Víg, rész-szerint Szomorú Historia. Quarum I. De Virtute et Vitio. az-az: A' Jóságos-tselekedetről és Vétekről. II. De Divite purpurato, et paupero Lazaro, az-az: A' fényes Gazdagról és a a szegény Lázárról. III. De Milite scelerato. az-az: Az hires lator Katonáról. IV. De Praefecto tyranno. az-az: A' kegyetlen Tiszttartóról. . . . . 8r.

A Comico-Tragoedia ezen ismeretlen kiadásából a múzeumi könyvtár könyvtáblákból kiáztatott hulladék-papirjai közt 8 levelet [A—A_4 és C—C_4] találtam. Minthogy azonban az A [és C_2] lev. alsó széle hiányzik, nyomtatása helyét és évét meghatározni nem lehet.

Közli: *Majláth Béla.*

III.

A nagy-szebeni evang. gymn. könyvtárában.

281. sz. Nagy-Szeben, 1604.

Jvdicivm az 1605 esztendőre Christus vrunknac születése vtán, mely elsó bissextilis vtán. Az Joannicevs Gabor D. es az Philosophianac mestere által boelczen meg irattatot es az Magiar Orszagi Meridianusra szamlaltatot. Szebenben Nyomtatta Zoeldfű Simon. 16 r. [A nagyszebeni városi számadási könyv táblájából kifejtve.]

Lásd: Archiv des Vereines für siebenbürgische Landeskunde. eue Folge. XIX. Band. [1884.] 96 l.

282. sz. Nagy-Szeben, 1646.

Catechismus az az rövid kérdések és feleletek által valo taitás: az keresztyéni hütnek fő agazatiról. Siderius János által attatot .... Szebenben. Nyomtattot Lintzi Marcus által, 1646 ıztendőben. 16r. [A nagy-szebeni városi számadási könyvtáblájáıl kifejtve.]

Lásd: Archiv des Vereines für siebenbürgische Landesınde. Neue Folge. XIX. Band. [1884.] 97 l.

IV.

A sárospataki ref. főiskola könyvtárában.

283. sz. Kassa [1666.]

EZECHIEL FELESEGE Az az: Oly rövid, s — egygyıgyü elmélkedésecske; mely *Ezechiel* Prophéta, Szeme *Gyönyösségének* s tiszta életü Feleségének, követésre adot példájával, inden Keresztyén tiszta Házasságban elő Férfiaknak, Isten ılts *Decrétumából*, Halál által tülök el-vált Eletek-feleinek, *bándásokra*, de *nem jajgatásokra*, adatott. Mellyet is: A' Nemes — Vitézlő Vri Férfi, Nemzetes *Cseghe-Kátaj* KATAJ FERENTZ, *ıcrna* Várának egygyik örökös Vra, Nemes *Aba-Vjvár*-Megyék, első renden lévő Hü s — Istenes *Assessori* közzül való kees *Fautor* Vramnak; Vgyan *Thornán*, az ü kegyelme Nemes lvar- házánál töt, Istentől *megh-oszlatot*, igaz Házasságbéli Hiı Társa, Néhai Nemzetes s — Nemes GÖNTZI SZABO DORKO ızony teste felet. *Czeglédi István. Cassai Helvet L. P.* — ASSA .... Nyomtattatott TÜRSCH. DA[VID által 1666.] (A ıléből egy kis darab le van szakadva, azt pótoltam a zárjelben ıővel. Az évszám irónnal van reá írva a czímlapra. Hogy ki mily alapon írta, azt nem tudom.) 4r. A—G_2 — 52 számotlan oldal.

Czímlap második oldalán 3 szentírásból vett idézet. Azután lunkácskat praesentáló Levelke“ 6 lapon. „Kezdőbeszéd 3 laın. Végre a „Tanitás.“

Közli: *Krausz Jenő*, ref. hittanhallgató.

V.

Az egyházkarcsai plebánia könyvtárában.

284. sz. Nagyszombat, 1686.

Jaklin Balázs A' halálnak mérge, mellyet az itt-való élettünknek nyomoruságos vőlgyében, és sűppedékes mocsarában megunalkodott, s' magának legjobb részt eszessen választó Tekéntetes és Nagyságos Gróff *Paloczai Anna Mária* Aszszony a Tekéntetes és Méltóságos Gróff *Battyani Kristóff* Uram, a Nemes vas Vármegye Feö-Ispannya, és koronás Királyunk ő Felsége Tanácsa etc. Eö Nagysága szerelmes Házas-társa, élete fogytával meg Kostolt és Elő nyelven ki-magyarázott Német Ujvárat. Tiszteletes *Jaklin Balás* Schavniki Apátúr a Nemes Esztergami Káptolomnak Lectora és Canonokia, 26. Novembris 1686.

A nyomtatás helyét és évét a könyvkötő levágta; de minthogy a nyomdai készület egészen ugyanaz ama colligatum egyéb darabjaiéval, melybe e halotti predikacio is bele van kötve, azok pedig mind nyomattak „Nagy-szombatban az Academiai bötükkel, Hőrmann János által“: kétségtelen, hogy ez is ama nyomda terméke. A nyomtatás ideje pedig bizonyára 1686, mikor a beszédet „Elő nyelvel ki-magyarázta“ Jaklin Balás.

Czímlap: 1 sztlan és 26 szmzt. levél.

Megvan az egyházkarcsai (Pozsony m. f. Csallóköz) r. k. plébánia könyvtárának egy colligatumában, mely, amennyiben magyar darabokat tartalmaz, többi részeiben már ismeretes.

Közli: *Békesi Emil.*

VI.

285. sz. Kolozsvár, 1700.

Illustrissima totique Christiano Orbi salutarissima Domini Nostri Jesu Christi *Nativitas*. Sub Schemate Scenico adumbrata. Atque, Nobilissimis, Amplissimis, Consultissimis ac Prudentissimis Ecclesiae Unit: Claudiopolitanae Civibus. Ab Illustri ac ingenua Juuentute Classis Oratoriae in Scholâ Unit: Claudiopolitana exhibita ac sacrata. Anno MDCC. Mense Decembri. Claudiopoli. Apud Viduam Andreae Lengyel. 4r. 1 ív = 4 sztlan lev.

Czímje latin, ellenben a 10 kimenetelből álló színmű vázlata latin-magyar.

Egyetlen példánya *Schönherr Gyula úr birtokában Budapestcn.*

VII.

Ráth György könyvtárában, Budapesten.

286. sz. Debreczen, 1704.

A' Keresztyéni Hitnek fő ágazatinak Fundamentomi; Mellyek az Öreg-Catechismusból rövid Kérdésekbe, és Feleletekbe bé-foglaltattanak; és elsőben Belga nyelven ki-botsáttattanak. Annak-utána a kisdedeknek épületekért Magyar nyelvre fordittattanak. Debreczenben. Nyom. Vincze György által. 1704. 12 r. A ív = 12 sztlan lev.

Az úgy nevezett református kis káté teljesen ismeretlen kiadása. I. k. S.-Patak 1660. II. k. Szeben 1665. IV. k. H. n. 1709.

Egyetlen példánya könyvtáramban.

287. sz. Nagy-Szombat, 1708.

Urunk Jesus Christus Olvasójának eredete. A' Szentséges Római Pápáktól, és kiváltképpen X. Kelemen Pápától ezen Olvasót imádkozóknak engedtetett Búcsúkkal. Mellyben Elől sommában le-irattatik B. Mihálynak a' Camaldulensis Szerzeten lévő Remetének élete, ki szerzője vólt e en Olvasónak. Következik ennek el-mondására, és egygyütt Christus Urunk életéről való elmélkedésre szolgáló háromféle mód. Nagy-Szombatban, az Academiai bötükkel. M. DCC. VIII. Eszt. 8 r. 79 lap. Elől czím és ajánlás, 2 sztlan lev.

Az ajánló levél „Költ a' Zobri Camaldulensis Pusztában", és az ottani „Remeték" által gróf Csáky István Ugocsa megyei főispán házas társához Vásonkői Zichy Klára asszonyhoz van intézve.

Egyetlen példánya könyvtáramban.

Közli: *R. Gy.*

UJABB ADALÉK AZ ERDÉLYI HALOTTI BESZÉDEK BIBLIOGRAPHIÁJÁHOZ.

Közli: Jakab Elek.

E becses szakközlöny 1881. november-deczemberi füzetében: a XVII—XVIII-ik századi *erdélyi írók névtárához* tettem meg a kezdeményezést, [1] közölvén röviden az irók neveit betűrendben és azt: mely évben, kikről írtak halotti beszédet? utalva a gróf *Kemény József* I—XXII. 4r. kötetre osztott gyüjteményére. Ez lexicographiai természetü: rövid, nem részletes, csak könyvalakot, kötetszámot, nevet s évet jelöl meg, de így is megbecsülhetetlen, azért, mert kevés lapon tömérdek életirati adatot tár a szaktudós és író elé.

Ugyanott *Mike Sándor*-tól is hasonlót közlöttem, [2] ott is 4r. I—VI. kötetre osztott gyűjtemény tartalma van ismertetve, de az előbbitől különböző eljárással, t. i. Kemény az írókhoz csoportosítja azon halottak neveit, kik felett az író beszélt, Mike ellenben a halott nevéhez azokat, akik felette beszédet, szónoklatot tartottak, búcsúztatót vagy verset írtak. Keményénél bővebb, részletesebb, tanuságosabb a Mike rendszere. Ezt nemcsak a biographus, de a könyvész, genealogus, történetíró is nagy haszonnal fogja olvasni. Mike munkássága megkönnyíti az életíróét és bibliographusét, ő néhol egészen kész munkát nyújt.

Később a szerkesztő úr szíves megjegyzése következtében a *XIX-ik századi erdélyi halotti beszédek bibliographiájához* közöltem némi adalékot e szakközlöny 1882-ik évi január—augusztusi füzeteiben, [3] ismét Mike Sándortól, mely szintén az ő rend-

[1] Lásd ott a 299–318. lapon.
[2] Lásd ott a 318—326. lapon.
[3] Lásd a 102—113. lapon.

rendszerében készült s tanúságos és kimerítő nem egy tekintetben.

Most harmadszor van alkalmam e bámulatos ismeretű bibliographusunktól s nagy sikerű búvárunktól újabb adalékot közölni *az erdélyi halotti beszédek bibliographiájához.*

Felhozatván t. i. közelebb Kolozsvárott levő gyűjteményeim egy részét: egyebek között egy jókora 8r. kötet kéziratot találtam tisztába írva, czédulakatalogus alakban, táblába téve, melynek sarkán e felirat volt: **Bibliographia** L—V.

Ezerféle munkásságom közt nem juthat eszembe: ha vajjon eddigi közléseim nem a megelőző, (most fel nem érkezett) A—K kötetből valók voltak-e? vajjon nem maradott-e Kolozsvárott? Mert itt Budapesten (tudtomra) nincs. Hogy eddigi közléseim nem az első A—K kötetből valók, onnan gondolom, mert azokban — amint gondosan combinálva meggyőződtem — az A betűtől V-ig vannak írók, halottak említve. Hogy itt fenn nincs, a felől is kutatás után meggyőződtem. Tehát vagy Kolozsvárott van még, vagy azon könyv- és kézirattárrészben, a melyet a székely-keresztúri közép-gymnasiumnak adtam el s részben külföldön önkéntes számüzetésben elhalt tanár, Jakab József testvérem nevére alapítványképen ajándékoztam. Ha az első eset áll, majd valamikor az is előkerül s akkor közleni fogom, ha élek s lesz kedvem; ha az utolsó eset áll, a nevezett gymnasiumi könyvtárnok úr nézzen utána, s ha ott van, dolgozza fel. A szerkesztő úr bizonyára örömmel fogja közölni, mint a Mike-Jakab Elek-féle könyvtár tudvalevő első irodalmi gyümölcsét.

Most pedig én készséggel közlöm a kezeimnél levő kötet tartalmát, a melyről nézetem az, hogy a tudós búvár, Mike Sándor tisztelt emlékű ipam — úgy látszik — ezt a kötetet nem csak a maga e tárgyú dolgozatai, de egyszersmind a gróf Kemény ily irányú gyűjteményei kiegészítéseül általános irodalmi szempontból a tudomány hasznára élete utolsó éveiben kiváló gonddal készítette, a hiányokat pótolta, az eddigi nem teljes leírásokat bibliographiailag tökéletesbítette s az egész kötetet újból letisztázta.

A ki az általam gr. Kemény és Mike után tett közléseket figyelmére méltatja, látni fogja, hogy a mostani kötetben számos oly halotti beszéd fordul elé, melyeket sem Kemény, sem akkor

még Mike is nem ismert vagy nem látott, mert a mostaniban apróra le van írva a beszédek megjelenési helye, alakja, éve, a halott kinek volt férje, neje, fia vagy lánya, kik beszéltek vagy verseltek felette. Átalában sok körülmény mutatja, hogy e munka az *ultima lima*, a végső simítás bélyegét bírja.

Jelenlegi közlésemben van 20—30 ismétlés, vagyis olyan beszéd, melyet már gróf Kemény és Mike is megérint; de itt oly szükséges és hasznos további új részletek vannak adva, hogy többre becsültem a tudomány ebből származandó hasznát, mint a mennyi a pénzügyi kár, mit a kétszer közlés okoz. Azonban hogy az olvasó szívében a kétszer közlés aggálya meg ne fogamzhasson, mindenüvé odateszem egy-két szóban, hogy arról vagy erről hiányos közlést már adtam gr. Kemény vagy Mike után.

Ez előzmények után, miknek elmondását nem itéltem fölösleges munkának, s a ráfordított időt nem elvesztegetettnek, rátérek a becses *új adalékra*.

A kötet első papirlapján e két jelszó volt.

Magyar jeles asszonyok jellemzéseül.

Jóság, követelés nélkül. Ellenkezések megegyeztetője. Balértelmek elhárítója.

Olyan voltál te!

Béketűrés fájdalmak között, szilárdság szerencsétlenségben.

Igy cselekedtél te!

A haldokló szív reménye.

Te, kit oly forrón szerettem . . . el tudnál-e engem felejteni ?

A kötet czíme és tartalma:

Halotti beszédek.

Ladányi Mária, Szathmári Pap Sándorné felett Soós Ferencz. Rövid magyar beszéd és egy sereg verselő. Kolozsvártt, 1742. 4r.

A gróf Kemény József gyűjteménye: *Halotti Beszédek Tára* XIII. kötete. 4r.

Versek: Csanádi Péter, Diószegi János, Sebe János, Szathmári György, Bara István, Nagy István, Losonczi Gábor, Halmágyi Dávid, Török István, Szilágyi György, Varró József, Fe—

renczi András, Miklosvári József, Pataki Dániel ifjaktól, mind magyarúl írva.

(Bővebb, mint a Keményféle közlésben.)

Br. Lázár Anna (Gyalukuti) báró Korda László özvegye felett, 1735. a) Vásárhelyi András, b) Verestói György, c) Rimaszombati Sámuel. Nyomtatt. 1736. 4r.

Szárhegyi *gr. Lázár Józsefné*, gr. Bethlen Mária felett. 1817.

" " *Lázár Lászlóné* br. Bánffi Erzsébet " 1831.

Lónyai Zsuzsánna, Bocskai Istvánné felett. Medgyesi Pál. 1656. Sárospatak, 1657. 4r. [1]

Lemény János, Babb János püspök felett. 1830 8r. I.

(Az első gör. kath., utóbbi g. kel. püspök volt Erdélyben.)

Mádai Dávid Sámuel felett 1780. Niemayer Gotthilf német beszéde.

Makrai Ferenczné, Alvinczi Krisztina felett. 1733. 4r.

" *István* felett. 1721. (Lásd *Barcsai Ábrahám*) 4r.[2]

Malom Luiza koporsója felett 1847. Herepei Gergely.

(Erdély költöi lelkü leánya. Megérdemelné emléke, hogy föleleveníttessék.)

Mura Lőrincz felett. 1830. Kis-Borosnyai Tompa János, Végh András.

Margitai Julia, Zámbó Gáspárné felett 1838. M. Szabó Ferencz, Sófalvi Miklós Miklós.

Vécsi *Margitai Jonathánné*, Mezei Julia felett. M. Szabó Ferencz, S. Szentgyörgyi Király István. 1832. 8r.

Mártonfi György, erdélyi püspök felett. Antalfi János. Nyomatott Kolozsvárt, 1721. 4r.

Murussi Mihály, gerendi reform. pap. M. Gyerő-monostori gr. *Kemény Kata*, Osdolvi gr. Kun József élete párjának koporsóba lett záratásakor Gerenden 1815. nov. 9. „A szelidség emberi ábrázatban."

Mauksch Sámuel Tóbiás felett 1805. Német könyörgés. Nagy István versei kéziratban.

[1] Lásd *Szabó K. R. M. K. T.* I. k. 924. sz.

[2] Ime, lenni kellett I-ső kötetnek.

Maurer Juliánna, gr. Kálnoky Józsefné felett, 1846. F. Kovács Antal.

Méhes Sámuelné, Deáki Filep Teréz felett, 1826. Herepei Károly. 8r.

Méhes Sámuelné (II.) Beckner Karolina felett, 1828. Herepei Károly, Martin Liedeman. 8r.

Méhes Sámuel, a kolozsvári ref. collegiumban a Physikának és Mathesisnak rendes professora. „A jobb részt választott asszony képe", melyet Széki gr. Teleki Mária, Kis-Rhedei gr. Rhédei Ádám feleségének emlékezetére írt. (éve?)

Gr. Mikes Ferencz felett. Demeter Márton, Panegyricus a quodam S. J. religioso. Nyomatott Kolosv. 1727. 4r.

(*Bővebb mint a Mike-féle korábbi közlésben.*)

Gr. Mikes Mária, gr. Kornis Antalné felett, 1744. Radnóki Balog József magyar beszéde. (Gr. Kemény József ívrétű „Halotti beszéd gyűjteményében.")

Miklósi Sámuel Bernáth József felett, 1773. Ismét Szepesi Zsigmondné felett. 8r.

Miksa Borbára, Szegedi Istvánné felett, 1697. 4r.[1]

„ *Imréné*, Trauzner Mária felett.

„ *István*, fejérmegyei alispán felett. 1701. 4r.

Moldvai Kata, Kézdivásárhelyi Jánosné felett. 1698. 4r.

Nádudvari Péter, Bartsai Ábrahám felett. 1721.

Csatári *Nagy Ferencz* és *Károly* felett. 1744. deák (*Cineres pretiosi*) és magyar beszéd. Nyom. Kolozsvártt, 1744. 4r.

Nagy Lázárné (Kááli) Pápai Erzsébet felett Szász Mózes. 1817. 8r.

Borosnyai *Nagy Zsigmondné* Pál Ilona felett, a) Csernátoni V. János, b) búcsúzó és más magyar versek: Borosnyai Nagy Zsigmond, Radnótfái Nagy Zsigmond, Borosnyai Nagy Ágnes. Aloe, magyar versek. Nyomatott N.-Enyeden, 1770. 4r.

B. *Naláczi Józsefné*, gr. Toroczkoi Therézia felett. 1816. Sipos Pál. 8r.

Gr. Nemes Anna, Czegei gr. Vay Miklósné felett P. Biró Márton Conventi Minorita. 1806. októb. 9. 8r. 1—32 lap.

[1] Ez, valamint a három következő, a RMKT-ban nem található.

Gr. Nemes Judith, gr. Földvári Istvánné felett, 1774. Rövid beszéd, versek. Nyomat. Kolozsvártt, 1774. 4r.

(Bővebb mint a Mike-féle első közlésben.)

Szathmár-Némethi Sámuel, kolozsvári reform. tanár felett, 1718. Deák József magyar beszéde, Baczoni Incze Máté latin beszéde és a következők latin versei: Soós Ferencz, Zoványi György, Hunyadi Márton, Szilágyi Péter, Zilahi Sebes Péter, Bodoki D. István, Almási Béniám, Deáki József, Viski János, S. Berkeszi Técsi Mihály, Bányai B. Mátyás, Remetei István, Debreczeni János, Mezei István, Vízaknai Brictius György, Baczoni Incze Máté, Gyulai K. István, Szoboszlai György, Makai Sámuel, Kibédy M. Márton, Pataki Sámuel, Gyulai K. Sámuel, Gyulai K. István, Tatai A. János, Csernátoni Sámuel, Gyulai Ferencz, Telegdi Pap István, Baczoni Gergely, Bányai Sz. István, Csepregi T. Ferencz, Técsi Mihály, Decsei László, Szathmári Pap Sándor, Szénás Ferencz, Déési Ferencz, Bányai M. István, Szilágyi Mihály, Ercsei N. János, Verestói György, Baló Pál, Szigethi T. István, Baróthi Miklós, Görgényi Mózes, Losonczi Cs. István, Pókai Benjamin, Trincsenyi Pál, Vitkai László, Kolozsvári Pap Sámuel, Déési Jósef, Dályai Sámuel, Bodosi Kelemen, Zilahi Dávid, Makfalvi József, Baczoni András, Magyarosi N. Zsigmond, Görgényi András, Magyarosi N. János, Raskai Sámuel, Hunyadi István, Gy. Szentgyörgyi Pál, Désházi Sámuel, Szentmiklósi Mátyás, Tatrangi Sz. János, Zalányi B. Pál, Tordai István, Erdélyi László, Széki István, Kibédi Cs. György, Vásárhelyi K. József, Baróthi Sámuel, Orosz Péter, Bányai József, Décsei András, Bányai Ferencz, Hunyadi Ferencz, gr. Teleki Mihály, gr. Teleki Ádám, Rhédei József, Czegei Vas József, Czegei Vas Miklós, Gencsi György, Szalai Sztojka Zsigmond, Földvári Ferencz, Darvai Miklós, Váradi Zsigmond, Csebi Pogány György, Csebi Pogány Sándor, Nagy Pál, Telegdi Pap Sámuel, Petőfalvi Bohus István, Zoványi József, Feleki Sándor, Storch Kristóf, Czírner Sámuel, Almási József.

Nyirő Rósália és *Ágnes,* Marosvásárhelyi Nyirő Sámuel és Karácsonfalvi Tót Klára leányai felett, gyász magyar versek. Nyom. Kolosvárt, 1792. 4r.

Olaji Sofia, Katnári Jakab özvegye felett, 1696. 4r. [1]

Lengyelfalvi *Orbán Elekné* galgóczi *Rácz Borbála* felett. 1726. 4r.

Orosz Elek (Csicseri) 1844. évi május 21-én meggyilkolt ungmegyei követ felett halotti beszéd tartotta ugyanazon évi julius 3. Posonyban a Salvator templomban Fogarasi Mihály, a nagyváradi D. Sz. káptalan országgyűlési követe, Budán 1844. 8r. 24 lap.

Orosz Sigmond piarista felett. Oratio in exequiis Sigismondi Orosz Piaristarum Praepositi Provincialis habite ab Alexio Horányi, 1782. 4r.

Örelyi János özvegye, Szabó Borbála felett, 1699. 4r. [2]

Öri Sámuel Emlékoszlopa, melyet élete virágjában elhervadott Őri Sámuel urfinak emelt F. Cs. F. E. 1798. Kézirat. Idyllium Fülöp Elek által. (Gr. Kemény J. „*Halotti beszédek tára*“ XIV. kötetében.)

Pákai Jósef felett N. Ajtai Körmöczi János. Nyom. Kolosv. 1802.

Pákai Judit, Fejérvári Sámuelné felett Ferenczi János, Füsi János, 1807. 8r.

Páldi Székely István felett: a) Incze Mihály, b) Verestoi György, Rövid magyar beszéd. *Magyar versek:* M. Kis Sándor, Bacsó István, Ákon Ferencz, Seres András, Szathmári György, Almási Jósef, Putnoki János, gr. Bethlen Miklós, gr. Vas Miklós, Biró Sigmond, Lengyel Márton, Demeter Mózes. Nyom. Kolosvárt, 1769, 4r.

(Bővebb mint a gr. Kemény-féle közlésben.)

Erdődi gr. *Pálfi Miklósné*, Fuger Mária, Pálfi István és Pálfi János felett, 1646. Erdődi Pálfi Tamás latin beszéde. (Gr. Kemény J. ívrétü gyűjteményében.) [3]

Pálm Jozéfa gubernator gr. Bánfi Györgyné felett, br. Naláczi István magyar versei. Nyomatott Kolosv. 4r.

Pap Alajosné, Gidofalvi Vilma felett, 1844. Herepei Gergely. 8r.

[1] A RMKT. I. k. nem található.
[2] A RMKT. I. k. nem található.
[3] Szintén ismeretlen.

Dályai *Pap György* az erdélyi unita oláh ecclesia főespeese felett. 1700. [1]

Fogarasi *Pap Jósef* felett 1785. rövid latin beszéd. Szigethi Iihály és Gombási István latin versei. *Magyar versek:* Szentkirályi ózsef, Molnár István, Veszter László, Keszi János, T. Sala Mihály, ŀyárfás József, Holtágyi István, Donát Sámuel, Schreiber Simon, ladnótfái Szilágyi Mihály, Szabó Márton, Dési Péter, Borosnyai ,. Simon, Nagy Mihály, Roskoványi György. Benkő József *Magyar versei:* Magyar Alkemista.

(Bővebb mint az első Mike-féle közlésben.)

Pápai István, a n.-enyedi ref. eccl. egyik papja, Homorodzentpáli Szentpáli Ágnes L. B. ifjabb Kemény Jánosné feett 1802.

Páris-Pápai Ferencz. Justissima Adorea piis manibus Franisci Páris-Pápai consecrata Claudiopoli 1717. 4r. Vita ejusdem. *Versus:* Petri Szilágyi, Stephani A. Szokolyai, Andreae Seess de Zilah, Georgii Bonyhai, Stephani Gyula Szigeti, Georgii Gyula Szigeti, Michaelis Szathmári, Joannis Pathai, Colomanni aróti, Danielis Kolosvári, Stephani Borbély, Ladislai O. Bibarczalvi, Michaelis Bodoki, Joannis Csekelaki, Joannis Segesvári, etri Kovásznai, Francisci B. Vásárhelyi, Andreae K. Vásárhelyi, auli Baczoni, Michaelis D. Krizbai, Georgii Dosa, Stephani Borandi, Joannis Enyedi, Andreae Nánási, Danielis Csernátoni, oannis Borosnyai, Stephani Sz. Bányai, Sigismundi Sövényfalvi, oannis Köblös, Nicolai Pávai, Emerici Barátosi, Michaelis K. ásárhelyi, Andreae Bajcsi, Martini Forrai, Joannis H. Vajai, osephi K. Gidofalvi, Samuelis Szathmári, Stephani Jeremias, tephani O. Kovásznai, Francisci H. Vajai, Francisci T. Csernáoni, Stephani Cs. Losonczi, Nicolai K. Vásárhelyi, Gabrielis Nagy e Petzek, Georgii Csolnakosi, Joannis Lázár de Gyalukuta, Laislai Naláczi, Stephani Naláczi, C. Stephani Bethlen, C. Nicolai 'eleki, Andreae Pápai, Pauli Miko, Stephani Nyirő Magocsi.

Ifj. *Pataki Sámuelné*, Verestói Erzsébet felett. 1763. 4r.

Pataki Sámuel felett 1766. a) rövid deák beszéd, b) deák s magyar versek.

[1] Ismeretlen.

Naeniae lugubres Samuelis Pataki de S. Patak. Claudiopoli 1766. 4r.

Ejusdem Vita.

Latini versus: Josephi Bodoki, Samuelis Szegedi, Izraelis Lenárd, Georgii Járai, Sigismundi K. Kolozsvári, Andreae Csebi.

Versus hungarici. Josephi Zoltán, Joannis Sárdi, Stephani Beregi, Joannis Nagy-Idai, Mojsis Pataki, Laurentii Mara, Andreae Vér, Samuelis Verestói, Adami 'Sombori.

(Bővebb, mint az első közlés.)

Pataki Sára, B. Incze Mihályné felett 1794. a) Szathmári Pap Mihály, b) Tordai Sámuel, c) rövid beszéd és versek.

Magyar versek ezektől: Bodoki József, Tordai Sámuel, Méhes György, Pataki Mózes, B. Incze Mihály, J. Incze Sámuel, Szathmári P. Sigmond, ifj. Pataki Mihály, Pataki Mózes, Méhes Sámuel. 4r.

Pénteki Mihályné. Viski Anna felett 1769. 4r.

Perényi Kata, Kemény Simonné felett 1693. a kolozsvári jezsuiták latin beszédje és latin s magyar versek. (Gr. Kemény ivrétű gyűjteményében. [1]

Peringer Andreas, Oratio funebris in mortem Comitis Ottonis Ferdinandi ab Abensberg et Traun. 1748. (Gr. Kemény: Gyászbeszédek Tára. 4r. I. köt.)

Placsintár Lila felett Jakab Bogdán, Szappanyos Joachim, 1846. 8r. (Gr. Kemény: Gyászbeszédek Tára, IX köt.)

Plathi Mária Nagy-Réti Darvas Józsefné felett. (?)

Pongrácz Jánosné gr. *Teleki Judit* felett. 1733.

Pray György felett br. Schaffrath Leopold 1807. (Gr. Kemény Gyászbeszéd Tára, IX. köt.)

Pospesser Anna, Debreczeni Sámuelné felett 1769. a) Szabó Sámuel, b) Versek. 4r.

Püspöki Istvánné, *Udvarhelyi Krisztina* felett 1768. 4r.

Pujj Sámuel felett 1811. P. Ponori *Amselet* által Nyomat. Kolosv. 1811. 4r.

Galgói *Rácz Borbára,* lengyelfalvi Orbán Elekné felett magyar beszéd. Nyomatott Kolosv. 1726. 4r.

[1] Lásd RMKT. II. k. 1731. sz.

Rácz István, Zalathnai udvarbiró leánykája *Anna* felett 1702. 4r. *Rácz Miklós* fiacskája, *Miklós* felett 1701. 4r. [1]

Rádai sEzter gr. Teleki Lászlóné felett 1764. Málnádi László, Deáki Filep Sámuel, Incze István, Bod Péter. Epitaphium. Nyomat. Kolosv. 1766. 4r.

(*Bővebb, mint az első közlésben.)*

Gr. *Rádai Gedeon* felett 1791. Koppi Károly latin beszéde.

Rádai Pál felett 1733. Veresmarti V. Sámuel, Miskolczi Sz. János, Kármán András latin beszéde, Petri Sámuel, Jánosi György, Sárkány Dávid, Epitaphiumok. Nyomat. (?) 1735. 4r.

Rádai Pál özvegye, *Kajáli Klára* felett 1747. 4r.

Br. *Radák Polixena* felett. 1803. Magyar versek.

Radnótfái *Nagy Sámuel* felett Szathmári Pap Mihály, Tordai Sámuel. Nyomat. Kolosvárt, 1786. 4r.

II. Rákóczy György fejedelem felett. Czeglédi István. Nyom. Kassán, 1661. 4r. [2]

Gr. *Rhédei Ádám* és gr. Teleki Mária egybeesketésére írt lakodalmi versek, írta Sipos Pál. Bécs, 1795. 8r.

1826. gr. *Teleki Mária*, gr. Rhédei Adámné halálának szomoru jelentése.

Gr. *Rhédei Claudia*, herczeg Würtemberg Sándorné felett † október 1. 1841. Német versek. Gr Kemény ivrétű gyűjtem.

Gr. *Rhédei Éva*, gr. Bethlen György mátkája felett 1743. bucsuztató magyar versek. Kolosvárt, 1751. 4r. és beszéd Verestói Györgytől. Gr. Kemény XIV. köt. 743 l. 8r.

Gr. *Rhédei Farkas* és gr. Teleki Kata lakodalmára írt versek. Bereczki Dániel. 1764. Kolosvárt, ívrét.

Gr. *Rhédei Farkasné*, azután Alvinczi Gáborné, gr. Teleki Klára felett. Idősb Incze Sámuel, Szilágyi Sámuel, K. B. S. versei. Szilágyi Ferencz beszéde 1809.

1809. Gr. Rhédei Ádám jelentése édes anyja gr. Teleki Kata haláláról.

Gr. *Rhédei Ferencz* felett halotti beszédek. Irták és mondották: Czeglédi István, Eszéki István, Görgei Pál, Szántai Póts István, Patak, 1668. 4r. [3]

[1] Ismeretlenek.
[2] Lásd RMKT. I. k. 974. sz.
[3] L. u. o. 1093. sz. a.

Gr. *Rhédei János* generalis felett. a) Incze Mihály, b) Borosnyai Lukács Simon, Epitaphium. Nyomat. Kolosv. 1768. 4r.

Gr. *Rhédei Jánosné* gr. Bethlen Klára felett. 1758.

Gr. *Rhédei László* felett Báthori Mihály. Debreczen, 1664. 4r.[1]

Gr. *Rhédei Lászlóné* Toroczkoi Mária felett 1738. Verestói György.

Gr. *Rhédei Mihályné* b. Bánfi Terézia felett. Szilágyi Ferencz, Herepei János. Czime: A temető bölcs oskola. Tartatott a kolosvári reform. belső templomban május 31. 1807.

1807. *Rhédei Mihály, László, Ferencz* jelentése anyjok b. Bánfi Th. haláláról.

Gr. *Rhédei Sigmond* özv. br. Vesselényi Katalin felett. Nagy és épen különös virtusaira nézve férfiúvá változott asszony. Rövid magyar beszéd. Halotti magyar versek. Kolosvárt, 1788. 4r.

Révai Miklós felett. Szomorú versek Elekes Jánostól. Nyomatott Pesten.

(Bővebb, mint gr. Keménynél.)

Réz Sámuelné Zudor Eszter felett. 1829. Konolloi Szász Lajos. Versek: Egri Rozália, Réz Sámuel.

Rimai Sámuelné Horváth Judit felett. 1821. Györgyi Király István, Marusi Mihály. 8r.

Ritter Sára Sófia, Bruckenthal (?) felett mondott német versek. 1785.

Sachsenfeld Kata Sófia, Bruckenthalné (?) 1785. német könyörgés.

Bodányi *Sajgó Erzsébet*, baczoni Incze Máté özvegye felett. 1757.

N.-Enyedi *Saliczki Imre* felett 1785. Szilágyi Mihály, Abay János. Magyar versek. Nyomatott Kolosv. 1787. 4r.

(Bővebb, mint az első közlésben.)

Kényi *Sándor Mihály* felett. 1809. Nagy-Ajtai Körmöczi János, Molnos Dávid.

Pókai Sárosi György felett 1764. H. A. Bencze József. Abrudbányai Nagy Mihály. Búcsúztató versek. Nyomatott Kolosv. 1765.

(Bővebb, mint az első közlésben.)

[1] U. o. 1011. sz. a.

Schobeln Józsefné *Closius Márta*. 1801.

Seulert Mártonné, *Closius Márta* felett 1801.

Simon Michael. Consiliarius in locum pia in Domino Anno 1723. 27. nov. denati Illustrissimi Domini Michaelis Simon de Deésfalva, Sacrae Cesarae Reg. ac Catholicae Majestatis in Excelso Transylvaniae Gubernio Regis Principali Intimi et Actualis Consiliarii etc. Ao. 1734. 3. jun. in Deésfalva Inclyti Comitatus Küküllö surrogatus. Excussum Claudiopoli Ao. 1725. 4r. C_4 iv (3 iv).

Slábi Dániel felett 1835. Hintz György német beszéde, Herepei Károly magyar beszéde.

N. *Sonbori János* felett 1837. Molnos Dávid.

Sóós Ferencz felett 1765. rövid latin életirás. Latin versek: Sóós Ádám és István, Gyöngyös János. Magyar versek: Sóós Ferencz és Mihály. Nyomatott Kolosvárt, 1776.

(Bővebb, mint a Mike-féle első közlésben.)

Stano Ersébet, Pécsi János özvegye felett 1712. Keresztesi Sámuel. 4r.

Straussenburg Karolina, Hiameschné felett 1806. Pfless Péter német könyörgése.

Szabó János, gróf Bánfi György felett 1822. 8r. Gróf Battyháni Ignácz erdélyi püspök felett 1798.

Gr. Kemény: Gyász beszédek, II. köt.

Szacsvai Sára, Mike Sándor hites társa koporsója felett, decz. 22. 1855. Herepei Gergely, Vargyasi *Szász Móricz* felett 1824. Tarcsafalvi Sylvester György, Molnos Dávid. Szathmáry Pap Mihályné *Csiszár Borbára* felett 1793.

(Bővebb az első közlésnél a nő nevével.)

Szathmári Pap Sándor felett. Justa suprema persoluta manibus Alexandri P. Szathmári 1745.

Ejus vita.

Versus: Joannis Simon, Petri Csanádi, Georgii Csanádi, Gabrielis F. Losonczi, Josephi R. Bányai, Gabrielis Dobolyi, Pauli Verestói, Georgii Szilágyi, Josephi Varo, Andreae Teremi, Mahei Benedek, Josephi S. Miklósvári, Josephi Sebess, Stephani Kincses, Dionysii Kibédi, Francisci Veszprémi, Joannis Ikafalvi, Danielis Pataki, B. Alexandri Bánfi, C. Ivani Bethlen, B. Ladislai Bánfi, B. Emerici Jósika, B. Stephani Kemény, C. Georgii

Bethlen, Samuelis Horváth, Stephani Inczédi, Michaelis Inczédi, Francisci Korodi, Mosis Pataki.

Száva Mihály zarándmegyei főispán fiucskája, *László* felett 1701. 4r. [1]

Gr. *Széchenyi István,* a nemzeti bölcs emléke. Egy könyörgésben és egyházi beszédben. Ferencz József kolosvári unitárius pap és tanár 1860. 24 lap 8r.

Szegedi Istvánné Miksa Borbára felett, 1697. 4r. [2]

Pesti *Szegedi Sámuel* felett: Verestói György, Bucsuztató versek, rövid életleirás, magyar versek. Nyomatott Kolosvárt, 1770. 4r.

Kilyémi *Székely Mihály* felett 1832. b. Naláczi István *magyar versei.* Gr. Kemény gyüjtem. ívrétben.

Székely Miklós felett 1845. Koroda Antal.

Gr. *Székely Susánna,* gr. Székely László és gr. Bánfi Kata leánya felett, Deáki József, Szathmári Pap Sigmond. Nyomat. Kolosvárt, 1746. 4r.

Gr. *Székely Lászlóné,* gr. Bánfi Kata felett 1747. 4r.

Szemere György felett 1703. Polgári Gáspár, Turóczi Sámuel magyar versek, Nagyváli János, 4r. [3]

Szentjobi György felett 1704. Sóós Ferencz. Nyomat. Kolosv. 1704. 4r. [4]

Szentkereszti András felett Barta András. Nyomat. Kolosv. 1746. 4r.

Szentkereszti András ur élete és genealogiája. 4r. (Lásd: Bibliotheca Samuelis Com. Teleki Pars III. pag. 364.)

Br. *Szentkereszti Sigmond* felett 1823. Faragó András.

Br. *Szentkereszti Sigmondné,* gr. Bánfi Klára felett 1750.

Homoród-Szentpáli *Szentpáli Etel* felett 1813. Köteles Sámuel, K. B. Tompa János, Bucsi József versei.

Negyesi *Szepesi István* Sigmond és Péter felett 1773.

Szepesi Sigmondné *Barmi Klára* felett Miklósi Sámuel, gr. Kemény XV. 225. 8r.

[1] Ismeretlen.
[2] Ismeretlen.
[3] L. RMKT. I. k. 1687. sz. a.
[4] U. o. 1692. sz. a.

Szilágyi Ferencz: gr. *Bethlen Pál* felett 1797. május 7. Gr. Bethlen *Anna* Bethlen Pál és br. Kemény Krisztina leányuk felett 1880. márcz. 16. *Méhes György* felett 1809. Malomvizi gr. *Kendefi János* felett Orja-Boldogfalván 1801. január 4. *A halál leczkéje*. Sáros-Berkeszi *Katona Mihály* felett: *A jó főtiszt*. Sáros-Berkeszen, októb. 1. 1809. Gr. *Bánfi György* felett 1822. 8r. II. gr. *Teleki József* felett 1817.

Szotoczki Ferencz felett Tertina Mihály deák versei 1799. 4r. Lessus in obitum Francisci Xav. Szotoczky auctore Michaele Tertina, Cassoviae 1799. 4r.

(Bővebb, mint a gróf Kemény-féle első közlésben.)

Szucsáki Ferenczné, *Kabós Klára* felett 1812.

Szuhafői *Szuhai Erzsébet,* Báji Patai Sámuelné felett 1765.

(A többi meg van a Mike-féle első közlésben.)

Tursler János felett 1816. Buchiner János György, Schuller János Károly, Kaestner János Dániel, Heinrich János Dániel, Schasor János György, Kisch János Dániel, Binder János György, Phleps Frigyes, Glerend János András, Schuller Dániel József, Bock József, Schuller M. J.

(Gr. Kemény ívrétü gyüjteményében.)

Gr. *Teleki Ádám* generalis felett 1770. Bodoki József, Pataki Sámuel, Tordai Sámuel, rövid latin beszéd. *Deák versek*: Ahn Ferencz, Putnoki János, Kovásznai István, Fülei József, Tállyai Ferencz, Bodoki Áron, Benke József, Simon Mihály, Debreczeni Miklós, Vajasdi Mihály, P. Báthori Gábor, Kolosvári Sámuel, Meru István. *Magyar versek:* Orbán Elek, Simon Sámuel, Zilahi József, Sófalvi József, gr. Bethlen Miklós, gr. Vas Sámuel, gr. Vas Miklós, b. Bánfi István, Biró Zsigmond, Deáki Filep Sámuel. Nyomatott Kolosvárt, 1776. 4r.

Gr. *Teleki Ádám* consiliarius felett. Családi és életirás magyarul, magyar versek. Nyomatott Kolosvárt, 1792. 4r.

Gr. *Teleki Domokos* a gr. Kendefi Ádám sírja felett 1834. februárban.

Gr. *Teleki Eszter*, gr. Toroczkai Sigmondné felett. *Magyar versek:* Gr. Teleki József, Fogarasi Pap Josef, Zágoni Gábor. Magyar koporsó-kő írat. Nyomatott Kolosvárt, 1779. 4r.

Gr. *Teleki Éva,* gr. Vay Miklósné felett 1758.

Gr. *Teleki Ferencz* felett, b. Naláczi István magyar versei. gr. Kemény ívrétű gyűjtem.

(Varians a korábbi közléshez.)

Gr. *Teleki Josefné*, Kun Borbála felett. 1720. 4r.

Gr. *Teleki Josef* felett 1732. a) Kovács Mihály, b) Szathmári Mihály, c) Kamarási Pál, d) Szigeti Gyula Pál. Versek. Nyom. Kolosv. 1732. 4r.

Gr. *Teleki Josef*, *Sigmond* és *Gábor* urfiak és *Klára* kisasszony (gróf Teleki Josef gyermekei) felett a) Szentkirályi György, b) Szigeti István, deák beszéd, c) Vásárhelyi Péter, d) Páriz-Pápai Imre. Ezek gr. Teleki József felett beszéltek 1729.

e) Kovács Mihály, f) Ajtai Mihály, gr. Teleki Sigmond felett. 1731.

g) Szentkirályi György, h) Kovács Mihály gr. Teleki Gábor és Klára felett 1732.

i) *Magyar versek* Szigethi István által. Nyomatott Kolosv. 1732. 4r.

Gr. *Teleki Josef* urfi, gr. Teleki Mihály és gr. Bethlen Klára fia felett 1744. (*Egyéb az első közlésben meg van.*)

Gr. *Teleki Josefné* gr. Bethlen Kata felett 1761. Bod Péter. gr. Kemény: Gyászbeszédek II. 8r.

Gr. *Teleki Josef*, koronaőr felett 1796. Báthori Gábor. Nyom. Pesten 1797. 4r.

Gr. *Teleki Josef* felett 1817. Névtelen és Sz. J. *magyar versei*. G. F. *német versei*. Gr. Kemény ívrétű gyűjtem.

Gr. *Teleki Judit*, Pongrácz Jánosné felett 1733.

Gr. *Teleki Kata*, gr. Teleki Ádám és b. Wesselényi Mária leányuk felett 1768. Tordai Sámuel. Nyom. Kolosv. 1770. 4r.

Gr. *Teleki Kata*. br. Lázár Jánosné felett 1758. a) Zágoni A. András, b) Borosnyai Lukács János, c) Csernátoni W. Péter, d) Ajtai Mihály. Deák beszéd. Nyom. N.-Szebenben 1758. 4r.

Gr. *Teleki Lajos* belső titkos tanácsos és az erdélyi Kk. és Rk. elölülője felett, május 21. 1810. † május 13. a) Tompa János, b) Benke Mihály.

Gr. *Teleki Mihály* és Táncsi gróf Földvári Drusia fiuk az előbbi gróf *Teleki Lajos*, neje Kendefi Anna, ezek fiai: Miklós, Mihály, Lajos.

Gróf Teleki Lajosné, gr. *Toldi Sára* felett 1813.

Gr. *Teleki László,* néhai gr. Teleki Jósef úr képe hűséges suirai. Áldott emlékének szenteltettek mélyen megszomorodott testire s igaz barátja gr. Teleki László által. (Lásd a gr. Teleki Jósef rhalma : 151. laptól 206. lapig.)

Gr. *Teleki Mihály* emléke. Gr. Kemény József: Árpádia 2. ' 116—136. lap.

Gr. *Teleki Mihály* felett 1745. Br. Lázár János versei.

a) Bod Péter, b) Miklósvári Sebe János, c) Csepregi János iák beszéd, d) Szathmári Pap Sigmond, e) Huszti György. Nyomt. olosv. 1749. 4r.

Gr. *Teleki Mihály* felett 1762. a) Dési H. István, b) erestói György, c) Deáki Fülöp Sámuel, d) Incze István. Nyomt. olosv. 1763. 4r.

Gr. *Teleki Mihályné,* aztán g. Bethlen Gergelyné, gr. Kendefi áchel felett 1798.

Gr. *Teleki Mihályné,* gr. *Bethlen Klára* felett. 1755. erestói György.

Gr. *Teleki Miklós* felett 1746. 8r.

Gr. *Teleki Pálné, Vay Kata* felett 1768. a) Bodosi József, Tordai Sámuel. Nyomat. Kolosv.

Gr. *Teleki Pál* urfi, gr. Teleky Ádám fia felett 1743. a) eáki József, b) Zalinyi Miskolczi József. Nyomat. Kolosv. '46. 4r.

Gr. *Teleki Pál* felett 1731. a) Hunyadi Ferencz, b) Szathmáry Mihály, c) Csepregi Ferencz, deák beszéd, d) Deáki ózsef, e) Verestói György, f) Epitaphium Vay Sámuel által, Huszti András, deák versek. Nyom. Kolosv. 1732. 4r.

Gr. *Teleki Sándor,* gr. Teleki Sándor és Halász Borbára ık felett 1767.

A Sirbolt képe és körirat.

N. Borosnyai Nagy Sigmond.

Magyar Versek: N. Borosnyai Nagy Sigmond, Ajtai A. ihály, Deáki F. Sámuel, Abay Márton.

Élete leirása.

Magyar Versek: Porsolt Ferencz, Benedek Máté, Demeter ániel, Aranka Dániel, Kendi Ádám, Tompa Ádám, Sz. Gy. Márk tván, Gid. Imre Ferencz, Baksi János, Erősdi Mihály, Kendi ımuel, Lenárt József, Érsekujvári Sámuel, Kis Sigmond, D. Ötves

János, Köpeczi Balo János, H. Abay János, F. Foszló Beniamin, gr. Rhédei Ádám, gr. Rhédei Ferencz, br. Inczédi Gergely, br. Inczédi Elek, br. Radák Ádám, br. Radák Imre, Halász Péter, Mara Lajos, Csongrádi Farkas, Fábián Dániel, Borosnyai Nagy Pál.

Meghivó levél.

Győzedelmes pompa.

Inscriptio.

Rövid oratioja Demeter Dánielnek.

Örök emlékezet oszlopa.

Magyar Versek.

Vigasztalás okai.

Ékes bokréta. (Gr. Teleki Sándor apróbb munkái.)

Nyomatott Nagy-Enyeden, 1768. 4r.

Gr. *Tholdi Adám* felett 1751. a) Rélyi Csiszér László, b) Borosnyai Lukács László, c) Incze István, d) Herményi Dienes Josef. Nyom. Kolosv, 1752. 4r.

Tompa János (N.-Borosnyoi) a marosvásárhelyi ref. collegiumban vallást és valláshistoriát tanitó r. professor *Vees Pál* urfi felett 1809. Br. Bánfi Klára gr. Bethlen Lászlóné felett 1804.

Bethleni gr. Bethlen László felett. M.-Vásárhelyen, ápril 13. 1814.

Tornya Borbára, *Cserei Miklósné* felett 1777. Benkő József, Nyom. N.-Szebenben 1781. 4r.

(Bővebb mint a Mike-féle első közlésben.)

Gr. *Toroczkai Mária* gr. Bethlen Gergelyné felett 1698. Szathmári Németi Sámuel rövid latin beszéde és latin versei. Gr. Kemény ívrétű gyűjteményében.[1]

Ifj. *Toroczkai Péter* felett 1724. Szigethi Gyula István, latin beszéd, annak magyar fordítása Szathmáry Pap Mihály által. Nyom. Kolosv. 1759. 4r.

(Bővebb mint az első közlésben.)

Gr. Toroczkai Sigmondné, gr. *Teleki Eszter* felett. 1779. 4r.

Misz-Tótfalusi *Kis Miklós* felett 1702. a) Csepregi T. Mihály, b) Szathmár-Németi Mihály, c) Enyedi István.[2]

(Bővebb mint volt az első közlés.)

[1] RMKT. II. 1923. sz. a.

[2] RMKT. I. k. 1654. sz. a.

Tót Pál nagyváradi kanonok felett Molnár József. Nyom. losv. 1807. 4r.

Török Damascenus: *Ábrahám Antal* felett. K.-Fejérvár, 92. Gr. Kemény gyűjtem. 4r. I. köt.

Trauerner Mária, Miksa Imréné felett. Fábián Dániel. 1837. erpataki Busa Mihály.

Gr. *Toldalagi Erzsébet,* Fritsi Fekete Sámuel özvegye ett a) Beregszászi Mózes, b) Deáki Filep Sámuel. Nyom. losv. 1758. 4r.

Gr. Toldalagi Ferenczné, br. *Bánfi Kata* felett 1783. 4r.

Gr. *Toldalagi László* emléke 1812. Hegedüs Sámuel bede és versei.

Gr. Toldalagi Mihályné gr. *Földvári Erzsébet* felett 1748.

Gr. Toldalagi Pálné br. *Bánfi Erzsébet* felett 1758. 4r.

(Bővebb az első közlésnél.)

Gr. Toldalagi Sigmondné. *Vay Kata* felett 1831. Antal ıos, Vályi Pál, Ilenczfalvi Szász István.

Gr. *Toldy Lőrincz* felett 1844. Miklós Miklós.

Gr. *Toldalagi Sára* kisasszony felett búcsuzó versek. Nyom. losv. 1750. 4r.

Gr. *Toldi Sára* gr. Teleki Lászlóné felett 1813. Hegedűs nuel, Szilágyi Ferencz.

Tunyogi Miklósné *Éltető Antal* felett 1828. Salamon ;sef. 8r.

Udvarhelyi Kristina Püspöki Istvánné felett 1765. Sárvári ıos. Nyom. Kolosv. 1768. 4r.

Udvarhelyi Mihály felett Szathmári Pap Sigmond. Nyom. losv. 1738. 4r.

Ugron Lászlóné, *Dániel Juliánna* felett 1811.

Kebele-Szentiványi *Uketyevits Gábor* felett a) Paxi János, ugyanaz, c) Zérczi Molnár Péter. Nyom. Kolosv. 1767. 4r.

Kézdi-Vásárhelyi Jánosné, *Moldoni Kata* felett 1698. 4r.[1]

Gr. *Vay Miklós* felett 1769. a) Borosnyai L. Simon, b) ıthmári P. Mihály. Nyomatott Kolosv. 1771. 4r.

(Bővebb az első közlésnél.)

Czeczei Vas Lászlóné *Bethlen Julia* felett 1731.

[1] Ismeretlen.

Váradi Sigmond felett 1730. a) Kopsai János, b) Kamarási László, c) Verestói György. Nyom. Kolosv. 1730. 4r.

Ványai Gáspár felett 1702. Csepregi Mihály. Nyom. Kolosv. 1702. 4r.

Vaji Dánielné, gr. *Korda Kata* felett 1788. 4r.

Vaji Judith, czegei Vas Dániel özvegye felett 1770. a) Zádorházi Betes József, b) Szatmári Paéi Ábrahám, c) Miklós Sámuel, d) Vay familia deductiója. Nyomatott Kolosvárt, 1773. 4r.

Ugyan *Vaji Judith* felett rövid magyar beszéd. *Versek*: Akon Ferencz, Putnoki János, Fülei József, Tályai Ferencz, Bodoki Áron, Benke József, Simon Mihály, Debreczeni Miklós, Vajasdi Mihály, Báthori György, Sófalvi József, Méhes György, Bodoki Mihály, gróf Bethlen Miklós, gróf Vas Miklós, Biró Sigmond, br. Diószegi Sámuel, gr. Bethlen Dániel, Kabós Ferencz, Deáki Filep Sámuel. Nyomatott Kolosv. 1770.

E verselők részben azok, a kik gr. Teleki Ádámra is írtak verseket, de a más nevűek mutatják, hogy a kettő nem ugyanazonos.

Gr. Vaj Krisztina br. *Kemény Miklósné* felett 1802. Szilágyi Ferencz, Krizbai Deső Elek.

Gr. *Vas Sámuel* felett 1812. Hegedüs Sámuel és gr. Haller Gábor, Kazinczy Ferencz, b. Naláczi István versei. Gr. Kemény ívrétű gyűjteményében.

Wächter Julia, Czinderi Rochusné felett 1809. Juranics Antal.

Vajda János Mihály felett. 1800. Német versek.

Gr. *Waldstein Erzsébet*, gr. Keglevich Ágostonné felett 1813. Elenyák György latin versei.

Valkai Miklós felett 1730. Verestói György.

Vályi Elek felett 1811. Kis-Borosnyai Tompa János.

Váradi Kristina, br. Diószegi Mihályné felett 1746.

Vásárhelyi Mihály Barcsai Ábrahám felett. (?)

Vásárhelyi K. Sámuel felett Bodola Károly 1817.

Körös-Tartsai *Véér Dániel* koporsója felett a déesi ev. ref templomban február 5. 1832. a) Herepei Károly, b) Herepei Gergely.

Véér Pál. Az ifjú pályafutó, előadva egy halotti beszédben, melyet néhai méltóságos körös-tartsai Véér Pál úrfinak tem-

tése pompájára készített és Maros-Vásárhelyen a reformátusok nagy templomában el is mondott Kis-Borosnyoi Tompa János 1809. pünkösdhava 14. napján. Nyom. Kolosv. 1810.

A győzedelmes ifjú, egy halotti beszédbe foglalva, melyet néhai kis-tartsai méltóságos Véér Pál urfinak emlékezetére elmondott Marosi Mihály. 63—107. lap 8r. 1809.

Verestói György: gr. *Bánfi Klára* br. Szentkereszti Sámuelné felett 1750. 8r. *Bethlen István* felett 1737. *Bethlen Ádám* felett 1748.

Verestói György kolosvári ref. pap felett 1794. rövid beszéd. Versek. Bodoki Jósef. Tordai Sámuel, J. Incze Sámuel, Ujvári István, Verestói György. 4r. Nyom. Kolosv. 1794.

(Bővebb mint a gr. Kemény-féle első közlés.)

Superintendens *Verestói György* felett 1765. a) Szathmári Pap Mihály, b) Zágoni Aranka György, c) Bodoki József, d) rövid deákbeszéd. *Versek,* latinul: Verestói György, Mohai János és gr. Vaj Dániel, magyarul: L. Dési György, Soos Ferencz, Huszti György, Bartha András, Verestói Sámuel, Rácz Sámuel, Kolosvári Sámuel, Akon Ferencz, br. Vesselényi Miklós, báró Dániel István, br. Dániel Sámuel. Nyomatott Kolosv. 1764. 4r.

(Bővebb mint a gr. Kemény-féle közlésben.)

Verestói Erzsébet, Pataki Sámuel felett 1763. Rövid beszéd. *Versek:* Gyöngyösi János, Dombi János, Bartha András, Szilágyi O. Mihály, Dési Sámuel, Monai Josef, Torjai Josef, Kolosvári Ferencz, gr. Vaj Dániel, Fricsi Fekete Ferencz, Verestói Sámuel, Verestói István. Nyom. Kolosv. 1763. 4r.

Veselényi Ferencz. Arpadia 3-dik év 227. lap.

Br. Veselényi István felett rövid magyar beszéd, magyar versek, egy névtelen, gr. Bethlen Ádám és Miklós, br. Korda György. Nyomatott. Kolosv. 1734. 4r.

Br. Veselényi István özvegye, gr. *Bánfi Kata* felett. 1734.

Br. *Veselényi István,* br. Dániel Polixena fia felett. a) Zoványi György, b) Szilágyi György, bucsuztató versek. Győrfi Adám, Salamon György bucsuzó versei. Nyomatott Kolosv. 1749. 4r.

Br. *Veselényi István* felett, 1758. Zoványi József, Szathmári Pap Sigmond, Verestói György (latin beszéd), Incze Mihály, br.

Dániel István vigasztaló levele, Br. Veselényi Polixena versei. Nyom. Kolosv. 1759. 4r.

Br. Veselényi István özvegye br. *Dániel Polixena* felett, 1776.

Br. *Vesselényi István* felett 1840. Könyörgés.

Br. *Veselényi Mária* Iktári gr. Bethlen Domokosné felett. Magyar versek. Nyom. Kolosv. 1755. 4r.

Br. *Veselényi Mária,* gr. Teleki Ádámné felett. 1785. Verestói György. Emlékeztető oszlop magyar versekben. Nyomat. Kolosv. 1786. 4r.

Br. *Veselényi Pál,* br. Veselényi István és br. Dániel Polixena fia felett 1747. Szathmári Pap Sigmond. 4r.

Br. *Veselényi Polixena,* br. Kemény Sigmondné felett. 1764. Deáki Filep Sámuel, Huszti György, Incze Mihály, rövid magyar beszéd. Magyar versek: egy névtelen, br. Veselényi Miklós, br. Dániel István, br. Dániel Sámuel, Kornides Dániel, Zoványi Josef beszéde. Nyomatott Kolosv. 1765. 4r.

Br. *Veselényi Sámuel,* br. Veselényi István és br. Dániel Polixena fia felett 1750. Szathmári Pap Sigmond. 4r.

Br. *Veselényi Susánna,* gr. Teleki Ádámné felett. a) Szentgyörgyi Sámuel, b) Kármán András, c) Deáki Josef, d) Csepregi F. Ferencz, c) Köpeczi János, f) Verestói György, g) *bucsuztató versek,* h) rövid magyar beszéd. Magyar versek. Nyomt. Kolosv. 1739. 4r.

Vicsei Mária, Szathmárnémeti Sámuelné felett. 1715. a) Soos Ferencz, b) Baczoni Incze Máté. *Magyar versek*: egy névtelen, gr. Teleki Mihály és Ádám, Bánfi Farkas, Iktari Bethlen Sámuel, Rhédei Josef, Czegei Vas Josef, Miklós és György, Vitéz András, Récsei Sámuel, Gencsi György, Csebi Pogány László, Sztojka Sigmond, Váradi Sámuel, Földvári Sámuel, Földvári Ferencz, Vér Gáspár, Katona Mihály, Fileki Sándor, Werder János, Csiki Pogány György és Sándor, Hegyesi Mihály, Vizaknai B. György, Erdélyi László, Telegdi P. Sámuel. Nyomatott Kolosvár 1716. 4r.

Wilhelm Krisztina felett 1704. Keresztúri Sámuel 4r.

Virmont. Preciosi labores magni herois Damiani Hugonis Comitis de Virmont in dictione funebri propositi. Gr. Kemény ivrétű gyűjteményében.

Viski Sára, Csepregi T. Ferenczné felett 1757. Rövid maar beszéd. *Magyar Versek*: Viski János, Remetei Péter, Huszti szló, Fodor Miklós, T. Benkő Ferencz, Kerekes György, Szabó rencz, Sombori Márton, Réthy Mihály, Dénes István, Kulcsár drás, Csernátoni Sámuel, Deáki F. Pál, Radnótfái N. Pál és :mond, Soos Ádám, Szathmári P. Mihály, Verestói György, ndefi Pál és Elek, br. Veselényi Farkas, br. Diószegi Jósef, kete Mihály, Bölöni Sándor, Salánki Gábor és Mozes, S. Pataki ef, Egri János és Sándor, Olasztelki Kolumbán Ferencz, Son-i Elek. 4r.

Haranglábi *Vita Sámuel* felett 1807. Szilágyi Ferencz, He-ıei János.

Vitalis Áron *Augusztinovics Pál* felett 1831.

Zeyk Elekné *Domonkos Anna* felett 1791.

Gr. *Zichy István* felett. 4r. 1700. egy jezsuita. (Peringer drás.) II. kiadás Győrben 1759. Ezen Zichy István leánya Petki Dávidné.

Zilahi András *Barcsai Abrahám* felett 1721.

Áttekintvén e hosszu névsort, nem mellőzhetek nehány gjegyzést.

Feltünő, hogy nagy halottaknál néha 30—40 ifju ír gyászset többnyire magyarúl, de olykor latinúl is, melyek kinyo-ıván, tiszteletet adnak a halottnak s lelkesítik a tanúló ifju-ot. Ez ifjak között nagy a gróf és báró tanulók és verselők na, előjőnek: gróf Bethlen Miklós, György, Dániel, Olivér, ım, gr. Rhédei Ádám és Ferencz, br. Radák Ádám és Imre, Jósika Imre, br. Bánfi Sándor, László, István, br. Naláczi án, br. Inczédi Gergely és Elek, gr. Vai Miklós, Dániel és ıuel, br. Dioszegi István és Sámuel, br. Korda György, gr. ɔki Mihály, Ádám, Miklós, br. Wesselényi Farkas, a mi az ɔlyi aristocratia magyar szellemben neveltetését igazolja.

Ez ifjak közül később számos író és tudós vált ki, így: Péter, Benkő József, Páriz-Pápai Ferencz, Cornides Dániel, zti András és György, Deáki Filep Sámuel, Méhes Sámuel, nos tudós Teleki és Bethlen, ugy a kitünő báró Naláczi án.

A prédikácziók közt nevezetes a II. Rákóczy György fejem felett tartott.

Megjegyzést érdemel, hogy 1812. gr. Vas Sámuel felett verset írt: gróf Haller Gábor, br. Naláczi István és az Erdélyben járt Kazinczy Ferencz is.

Megjegyzést érdemelnek jeles írónőik: br. Dániel Polixena, Malom Luiza, br. Wesselényi Polixena.

Feltűnő az erdélyi aristocratia közűl a gr. Teleki, Bethlen, Bánfi, Wesselényi és Rhédei nemzetségek roppant kiágazottsága s terjedelme.

Azonban ezek csak ugy futtában tett rámutatások: a genealogus, életíró és történész a tudás sok ágában nyer ez adatokban kivánt felvilágosodást s tudási szomjának kielégítést.

JELENTÉS
A N. MÚZEUM KÖNYVTÁRÁNAK ÁLLAPOTÁRÓL
1883—4-ben.

Közli: MAJLÁTH BÉLA.

Méltóságos Igazgató úr!

A múzeumi könyvtárra vonatkozó s múlt évi julius 1-től a folyó évi julius 1-ig terjedő évi jelentésemet, hivatkozással méltóságod rendeletére, van szerencsém a következőkben bemutatni.

Azon szinvonalon, melyre hazai tudományos és mívelődés-terjesztő intézeteink között a magyar nemzeti múzeum Széchenyi országos könyvtára a folytonos fejlődés fokozatán emelkedett; a lefolyt évben ismét oly jelét adta haladásának, mely által a legelső helyet elfoglalva, a bel- és külföldi tudományos közönség érdeklődését nagyobb mérvben vonta magára, mint a megelőzött években. Okozta ezt a könyvtárban dívó munka helyes beosztása, a közönség gyors és pontos kiszolgálása, az anyag tetemes szaporodása s kivált pedig az, hogy az egyes szakok élén tudományos képzettségű oly szakférfiak állanak, kik közül immár öten tudományuk elismerő méltánylásául a magyar és más külföldi tudományos akadémiák és társulatok tagjaivá választattak s kik az intézet virágzásának érdekei mellett, lelkiismeretesen végzik tendőiket és előzékeny készséggel állanak a kutatók és búvárok szolgálatára s végre azon körülmény, hogy a könyvtár szaklapja a „Magyar Könyv-Szemle“ közleményeivel híven tolmácsolja a könyvtár érdekeit, gyakori esetben reá mutat a könyvtár ismeretlen és kiaknázatlan kincseire, pontosan ismerteti a jelenkor magyar bibliographiáját, a mult század könyvészetét s tágasabb körben a haza határain kivül is ismertté teszi könyvtárunk berendezését, irodalmi és kézirati kincseinket. Ehhez járul végre a könyvtári személyzetnek évenkénti tudomá-

nyos utazása, a személyes érintkezés a külföld tudósaival; a levelezési összeköttetés Európa legnagyobb vagy leghíresebb könyvtáraival.

Nyilatkozik pedig e könyvtár folytonos haladásának és virágzó fokának elfoglalt elsőrendű állása azon körülményben, hogy a külföld tudósai mind sűrűbben látogatják, a szakmunkákban mind nagyobb elismeréssel említik írodalmi kincseinket, mert az nemcsak hazai, de külföldi kéziratokban is elég gazdag arra, hogy fölkeressék s hivatkozzanak könyvtárunk érdekes anyagbőségére.

A könyvtár általános használhatósága és értékének emelése czéljából a lefolyt munka évben a folyó ügyek mindennapi kezelése és elintézése mellett, mint külön könyvtári műveletek foganatosíttattak s részben elintézés alatt állanak: a régi magyar folyóíratok, és a jelenkori szépírodalmi művek csonkán meglevő példányainak összeállítása, hogy azok kiegészíttethessenek; a Buda visszavételére vonatkozó egykorú apróbb nyomtatványok és Zeitungok összeírása; a hírlap-könyvtár lajstromoztatott és a czédula-catalogusok elkészítettek; a kézirattárban a lefolyt munkaévben a rendes folyó ügyek elintézése mellett kezdetét vette a gyűjtemény azon kézirataínak szakszerű lajstromozása, melyek a Széchenyi-catalogusban fölvéve nincsenek. Ezen munka oly czélból történik, hogy nehány év alatt a múzeumi könyvtár kéziratairól egy 30 íves catalogus közrebocsátható lehessen, mely a tudósok körével közelebbről ismerteti meg a kézirattár rejtett kincseit. Különben a kézirattárt jelenleg is igen sűrűen használják a tudós szakférfiak. Igy a többiek között Renner Viktor bécsi tanár „Wien im Jahre 1683." czimü munkájához 40 kéziratot használt fel gyűjteményünkből. Prohászka Vilmos, ki a 34-dik gyalogezred történetét irja, hónapokig dolgozott kézirattárunkban. A „Monumenta Germaniae Paedagogica" czímű berlini vállalat, mely a Doctrinale Alexandri Galli (Alexandri de Villa dei) munka kritikai kiadásán fáradozik, könyvtárunkat is fölszólította, a gyűjteményünkben levő ugyanily codex ismertetésére. A könyvtár ezen kérésnek is készséggel engedett s annak elkészítésével Csontosi János segédőrt bíztam meg.

A levéltárban a mindennapi folyó ügyek elintézése, a szakközönség kiszolgálása mellett s az ujabb kisebb szerzemények

lajstromozásán kívül: a múlt évben rendezett Rhédey-levéltár teljesen felállíttatott; a gróf Berényi-féle levéltár rendezése annyira haladt, hogy végleges felállítása a legrövidebb idő alatt befejeztetik; a Bükk család levéltára, mely mint egy harmadfél ezer darabból áll, szintén a felállítás befejezéséhez közeledik; s megkezdődött a Kállay levéltár registrálása is.

Méltóságos ur! ha mindezekből kellő áttekintést nyerhet Méltóságod a könyvtár jelen állapotáról, azon haladásról, mely annak mindinkábbi fejlődését, virágzását előbbre viszi; kötelességem reá mutatni azon hiányokra is, melyek ez idő szerint a könyvtárban még fennállanak s melyek eltávolítása sürgősen szükségessé vált; a könyvtár további fejlődésének érdekében épen úgy, mint az abban felhalmozott anyag megóvása, fentartása és czélszerűbb felállítása tekintetében. Ezen hiányok között első helyet foglal el a könyvtár utolsó két termének ronda, rozoga fölszerelése, mely a pusztító könyvmolyok tanyájává vált és imminens szükséggé lett az említett két teremnek új, czélszerű kemény fából készült bebútorozása; mire nézve méltóságodat hivatalos tisztelettel kérem, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnál oda hatni, hogy ezen két terem bebútorozása czéljából 5000 frtig külön költség adassék.

Szükséges továbbá a kézirattárban azon két ócska puha és festetlen könyvállványt, melyben most Horvát István kézirati csomagai vannak felállítva, újakkal és díszesebbekkel cserélni ki. Hogy ritkább és drágább kézirataink, a Corvin-codexek és érdekesebb okirataink a czélnak megfelelőleg, mint cimeliák, elhelyeztessenek s a sérüléstől, kopástól megóvassanak, kivánatos, hogy eddigi helyükről, a könyvtár folyosójáról eltávolíttassanak s a kézirattár termében oly üveggel és falapokkal ellátott zárt szekrényben helyeztessenek el, mint az a müncheni könyvtárban is van. Mert több évi folytonos tapasztalatom azt tanusítja, hogy ezen ritkaságok mostani elhelyezése a czélnak meg nem felel, a kiállított tárgyak épségét az oda tűző nap veszélyezteti s végre azok megőrzési biztonsága is kétséges, kivált azért, mert az olvasó közönség mellettük halad el, mert a reggeli 8—9 óra közötti szellőztetése a termeknek, az őrök és szolgák figyelmét attól elvonja; délután pedig a téli időszakban a vizfűtési reservoirnak vizsgálata,

nem gondolt eshetőségeknek teszi ki könyvtárunk igy exponált kincseit.

A levéltárt illetőleg, habár annak mindinkábbi gyarapodása örvendetes is, legközelebb azonban a rohamos szaporodás oly visszás helyzetbe hozandja a könyvtárt, hogy a még felajánladó családi archivumokat be nem fogadhatja és kénytelen leszek azokat visszaútasítani, mert a levéltári helyiség egyetlen terme már alig képes hely szűke és hiánya miatt, a külön felállitandó családi archivumokat felvenni. Minthogy pedig még ez évben is tetemesen fog szaporodni levéltárunk, ezt bizonyítják azon igéretek, — melyek már részben positiv alakot is nyertek, — melyek alapján rövid idő alatt a Kisfaludy, a Mednyánszky, a Balassa és Benyiczky-család levéltárai ide beküldetnek. Nehogy tehát levéltári gyűjteményünk szaporodását, kivált a történeti irodalom rovására gátolva lássuk, nehogy az egyes áldozatkész családok megfosztassanak a lehetőségtől, archivumaikat az enyészettől örök időkre megóvhatni, különös kötelességemnek tartottam Méltóságodat ezen körülményekre figyelmeztetni, de egyszersmind reá mutatni a módra is, melylyel e hiányon segiteni lehet és kell.

Ugyanis a könyvtár belső folyosóinak azon része, melyben eddig a hirlapok egy része fel van állítva, s mely a kézirat- és levéltár termeinek belső falánál fut végig, e czélra a legmegfelelőbb és kevés költséggel át is alakítható, a mennyiben az onnan eltávolítandó hirlapok helyét levéltári szekrényekkel bebútoroztatni vélem s a levéltárból ajtó töretnék oda, s az ablakok vas táblákkal láttatnának el tűzmentességi szempontból.

Mindezekre nézve hivatalos tisztelettel kérem Méltóságodat, tekintetbe véve eme szükség parancsolta hiányok megszüntetését; tekintetbe véve azt, hogy a hiányok eltávolítását a könyvtár és a közönség érdeke is megkivánja; s végre tekintve azt, hogy hasonló okokból úgy a régiség-, mint az ásvány- és természetrajzi tár bebútorozási hiányai a legközelebb múltban immár pótoltattak, kérem Méltóságodat a könyvtár eme méltányos igényeit figyelmére méltatni s a magas vallás és közoktatásügyi miniszter ő excellentiájánál hathatósan oda működni, hogy a könyvtár, a kézirat- és levéltár részére ezen felette szükséges pótlások egy külön dotatió alapján mielőbb eszközöltessenek.

Mint azt már múlt évi jelentésemben is említettem Méltóságod előtt, ismételnem kell jelenleg is kivánatos és szükséges voltát egy könyvtárkezelési és szolgálati szabályzatnak. Szükségessé teszi ezt az administratio correct kezelése, kivánatossá pedig a könyvtár anyagát használó közönség iránti eljárás, mit eddig részint az usus, részint pedig a közönséggel érintkező könyvtártisztek és szolgák tapintatossága szabályoz.

Nem hagyhatom végre említetlenül azt sem Méltóságod előtt, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára, melynek legelső sorban hivatása és feladata a hungaricumokat minél teljesebb egészben összegyűjteni és conserválni; e feladatának sem az alapítók, sem a nemzet intelmeinek meg nem felelhet, ha az 1848/9-ik évi sajtótörvények bővíttetni nem fognak, a metszetekre és zeneszerzeményekre ki nem terjesztetnek, s ezen törvények sanctióval nem pótoltatnak azon nyomdatulajdonosok irányában, kik a példányokat vagy épen nem, vagy csonkán, vagy megcsonkítva küldik be, a mennyiben a metszetek és zenemellékletek ritkán csatoltatnak a művekhez. Kitűnik ebben kiváltképen az ország Királyhágón túli része, honnan a régibb munkákat is vajmi gyéren szolgáltatták át a könyvtárnak, jelenleg pedig a románok és szászok erdélyi nyomtatványaiból alig vannak példányaink a könyvtárban; s ezen a könyvtár nem segíthet, mert nincs végrehajtó hatalma, s nem segíthet a magas kormány sem, a hanyag nyomdatulajdonosok ellen a törvénynek sanctiója nincsen.

A könyvtár személyzetét illetőleg, működött abban hét könyvtártiszt, négy napi díjas és négy szolga, összesen 15 egyén, kik a szak-felosztás elve szerint, a reájok bizott teendőket pontosan és teljes megelégedésemre végezték, úgy hogy sem az administratióban, sem a közönség igényei szempontjából legkisebb fennakadás nem történt. Szigorú pontossággal vezettetik a törzskönyv, a szakrepertoriumok és czédulakatalogusok irása; s az olvasó teremben alkalmazott őrök felügyelete óta a múlt évben sem történt könyvlopás, vagy csonkítás; mely tapasztalat, ezen rendszernek további fentartását ismét ajánlatossá teszi.

A folyton növekvő munka, az anyag rohamos szaporodása bár ha nem haladta túl a meglevő személyzet munka erejét; de az alkalmazott négy napi díjas isméti alkalmazása a könyvtár-

ban újra szükségessé vált, mert csak ezek segélyével volt most is lehetséges a folyó ügyeket hátralék nélkül elintézni, s oly míveleteket keresztűl vinni az egyes szakokban, melyekhez hasonlók a jövőben is várnak az egyes szaktisztviselők munkaképességére.

A könyvtár múlt évi állapotának és szaporodásának részleteit az egyes szakok szerint a következőkben jelenthetem Méltóságodnak.

A nyomtatványok osztályát a hazafiúi pártolás az elmúlt évben is szép számmal részesíté ajándékaiban, s ezek között első sorban kell említenem báró Révay Ferenczet, ki naptárirodalmi hiányát meglevő készletünknek 121 darabbal egészíté ki. melyek mind kiváló becsűek — 7 drb magyar szövegű naptár 1662-ik évtől az 1696-ik évig terjedőleg, s melyek eddig mint unicumok ismeretlenek valának; s régi magyar könyvtárunk becsét és számát tetemesen növelik. A vásárolt művek közűl mint kiváló becsűeket, a következőket tartom fölsorolandóknak.

1. *Simo. Begnii* Episcopi *Modrusien.* Oratio in *sexta* Later. Concilii Sessione. Quinto Kalend. Maius habita. MDXIII.

2. Congressus ac celeberrimi conventus Caesaris Max. et trium Regum Hungariae, Boemie et Poloniae. In Vienna Pannoniae mense Julii. Anno MDXV. facta.

3. Vier wahrhafftige Mission eyne der Frauen Izabella Königin und nachgelassne Wittib in Ungarn sat. Anno MDXLII.

4. Epistola de honoribus Illustrissimo ac Reverendissimo Gurcensi Caesareo totius Italiae uicario orbem ingredienti habitis. Romae MDXII.

5. Bernardi Zane Patricii Veneti Prothonotarii Apostolici sat. Oratio Passionis Dominicae.

6. Duplex Confessio Valdensium ad Regem Ungariae.

7. Huberti Susanei Ludorum libri nunc recens conditi. Parisiis. 1538.

8. Missale novum iuxta ritum modumque sacri ordinis fratrum Eremitarum divi Pauli primi Eremite . . . . Impensis Reverendissimi domini Fr. Georgii Eremitae, diuino fratre Episcopi Ecclesie Varadiensis. Venetijs. MDXXXVII.

A hírlapkönyvtár ideiglenes rendezését ismét előmozdítá az egyes példányok bekötése, lajstromozása és felállítása, úgy,

hogy a lefolyt munkaévben, az ahoz alkalmazott szolga szorgalma által beköttetett és betűrendben beosztatott 926 féle hirlap 5331 kötetben. Bekötésre készen áll 465 féle, 636 kötetben.

Máskülönben pedig a múzeumi könyvtár hírlapanyagának kiegészítésére, s egy a könyvtárhelyiség mellett szervezendő s mintegy a könyvtárnak kiegészítő részeként felállítandó „Országos hirlap-könyvtár"-ra vonatkozó előmunkálatokat évek óta folytatva s arra Méltóságod figyelmét felhíva, immár megvalósításához közeledik, mire nézve a vallás- és közoktatásügyi miniszter ő excellentiája is enquête összehívása által előzetes intézkedéseket tett.

Kézirattárunk a lefolyt évben oly gyarapodásnak örvendett, a minőt a Nagy István-féle codexek megszerzése óta egy évről sem találunk szerzeménykönyveinkben följegyezve. E gyaradás 104 kötet kéziratra rúg, ehez járul még 53 darab kéziratról vett fénykép-másolat és négy szinezett kézi rajz. Ezen jelentékeny számnak értékét tetemesen fokozza kivált a kéziratok minősége. A legnagyobb részt vásárlás utján szerzett kéziratok közül a kiválóbb értéküeket a következőkben sorolhatom elő.

1. Néhai Kertbeny bibliographiai hagyatéka, mely 55 kötet bibliographiai jegyzetekből, naplókból és levelezésekből áll, mi kézirattárunk bibliographiai gyűjteményét gazdag anyaggal szaporítja.

2. Polnauer Ignácz antiquariustól vásároltatott 33 kötet magyarországi vonatkozású XVII—XVIII. századbeli latin és magyar kézirat. Ezek a hazai történetiráshoz és közjoghoz nyújtanak becses adalékokat.

3. Négy kötet középkori latin kézirat a XII—XV-ik századból, u. m.: „Incipit de Regula Sancti Augustini" XII. századbeli. „Sancti Ambrosii de morte fratris sui Satyri et Sancti Augustini liber soliloquiorum et alia opera," XV. sz. „Viridarium Poetarum Claudiani, Santini, Lucani et Ovidii." XV. sz. és „Esopi tractatus de Fabulis." XV. sz. kéziratok, melyeket a könyvtár ifj. Jankovich Gyulától, mint néhai Jankovich Miklós hátramaradt gyűjteményének egyik örökösétől szerzett meg s ez által középkori kéziratgyűjteményünknek 400-at meghaladó számát ismét négygyel szaporítottuk. E gyarapodás a mellett, hogy a ritkábbak közé tartozik, — mert, mint általában isme-

retes, hogy az európai könyvtárak csak elvétve szaporodnak középkori codexekkel — még a Jankovich-féle gyűjteményt is kiegészíti könyvtárunkban.

Különösen nagy súlyt lehet fektetni Nagylaky István fejérvári kanonoknak 1489-ben készült breviariumára; melyet Rosenthal Lajos müncheni antiquariustól a jövő évi dotatio terhére szerzett meg a könyvtár. Indokolta megszerzését annak ép és teljes fentartása, fényes kiállítása, mely miniatureökkel és lapszéli diszítésekkel bír, de kiválólag azon körülmény, hogy egyike azon kevés XV-ik századbeli kéziratoknak, mely magyarországi maecenás rendeletére, hazai egyház használatára s valószinűleg a hazában is készült. Ezenfölül e codex a hazai XV-ik századbeli könyvirás és könyvfestés történetéhez nyújt adalékot s a magyar bibliophilek XV-ik századi számát Nagylaky Istvánnal, mint eddig ismeretlennel szaporítja.

Nem kevésbbé érdekesek és értékesek a külföldi levéltárakban őrzött kéziratokról vett fényképmásolatok, melyeket a könyvtár szűk korlátok közé zárt dotatiójából — tekintettel a másnemű szerzeményekre — szerezni szükségesnek véltem. Ezek száma 53 darab, közöttük 29 darab a wolfenbütteli Corvin-codexek czimlap-másolatai, 8 az erlangeni Corvin-codex, 16 a nürnbergi városi II. Ulászló-féle codex; 2 egy bécsi 1389-ben Bernát és Temlinus esztergomi másolók által irt codex és 2 egy magános gyűjteményben levő codex díszlapjáról való. S végre a nürnbergi II. Ulászló-féle codex négy legjellemzőbb diszlapjáról színes kézirajzok készültek; minthogy ezek ugyanazon mester kezére vallanak, ki a Corvina számára a velenczei Averulinust, a müncheni Beda Verenabilist és a bécsi udvari könyvtár több Corvin-codexét festette. Jelentékeny szaporodást nyert ez által azon fénykép-másolati gyűjteményünk, melynek alapját a közoktatásügyi miniszter ő excellentiája az 1882-ik évi országos könyvkiállítási fényképgyűjtemény megszerzésével megvetette.

A levéltár a lefolyt munkaévben családi archivumok letéteményezése által nem szaporodott ugyan, bárha a báró Mednyánszky-család levéltárának letéteményezését az igazgatóságnál kérelmezte is, — de vétel útján az mégis gyarapodást látott. E szerzemények tartalma több irányban igen jelentékeny anyagot nyújt történeti és mívelődéstörténeti irodalmunknak.

Kiválók ezen szerzemények között:

1. Egy 300 darabból álló gyűjtemény, mely különösen Erdélynek 1711—1738-ik évek közötti történetére becses adatokat tartalmaz. Ezen gyűjtemény levelei gróf Kornis Zsigmondhoz, Erdély főkormányzójához és gróf Kornis István főkormányszéki tanácsoshoz s tartományi főbiztoshoz vannak intézve.

2. Az 1848-iki eseményeket megelőző és követő korra nézve érdekes és uj adatokat tartalmaz két megszerzett gyűjtemény. Az egyik 14 sajátkezűleg irott levele Kossuth Lajosnak báró Vesselényi Miklóshoz az 1844., 1845., 1846. és 1847. évekből. A másik a magyar hadügyi miniszterium actáiból tartalmaz 16 darabot. Ezen irományok a könyvtárban őrzött becses és gazdag gyűjteményt egészítik ki.

3. A múlt esztendőben néhai Halm Károly müncheni könyvtárnok hagyatékából árverésen megszerzett becses XVII. századi erdélyi vonatkozású okiratok, fejedelmi levelek ujabban még 12 darabbal egészítettek ki. Ezen nagy fontosságú politikai és diplomácziai érdekű levelek hajdanta hazánkból kerültek ki idegen kézre; nagy nyereségnek mondható, hogy azok a hazai történelem számára visszanyerettek.

4. Szükségesnek mutatkozott a levéltár számára a XI. és XII-ik századból eredő királyi oklevelek fénykép másolatait megszerezni, minthogy a levéltár legrégibb okirata csak a XIII. század elejéről való, hogy azok által hazai tudósaink e századok diplomatikai és cancellariai praxisára kellő és biztos támpontokat nyerjenek. Ez indokból a lefolyt évben megszereztetett a Sopron városában őrzött III. Istvánnak 1162-ből és Imre királynak 1199-ből eredő oklevelének fénykép-másolata.

A könyvtár statistikai adatai a lefolyt évről a következő számokban nyernek kifejezést. Még pedig:

Szerzemények.

I. Nyomtatványok.

Vétel	778	darab.
Ajándék	293	„
Köteles példány	2408	„
Összesen:	3479	darab.

II. Kéziratok.

Vétel	99 darab.
Ajándék	5 „
Összesen:	104 darab.

III. Fényképmásolatok és kézi rajzok.

Készíttetett másolat	55 darab.
„ kézi rajz	4 „
Összesen:	59 darab.

IV. Oklevelek és levelek.

Vétel	418 darab.
Ajándék	16 „
Összesen:	434 darab.
A szaporodás főösszege	4076 darab.

A könyvtár kiadása az összes szerzeményekre és kötésekre a lefolyt évben 4768 frt 40 kr.

Látogatták a könyvtárt 19096

Használtak nyomtatványt	30669
Kéziratot	1150
Oklevelet és levelet	9155
A könyvtári anyagból használt darabok összes száma	40974

Rövidebb hosszabb ideig búvárkodtak a könyvtár gazdag anyaga között hazai tudósaink közül Nagy Imre, Nagy Iván, Beöthy Zsolt, Thaly Kálmán, Mátyás Florián, Teutsch superintendens, Salamon Ferencz, Rómer Flóris, báró Nyáry Albert, dr. Szalay József, Károlyi Árpád, Hermann Ottó, Ábel Jenő, Gelich Richard, Pesty Frigyes, Zsilinszky Mihály, Ipolyi Arnold, Henzelman Imre, Wolf György, Venczel Gusztáv, Jakab Elek, Goldzieher Ignácz, Pulszky Ferencz, Pulszky Károly, Hampel József, báró Radvánszky Béla. Fraknói Vilmos, Szilágyi Sándor sat. — A külföld tudósai közül meglátogatták könyvtárunkat: Vanutelli Seraphin pápai nuncius a bécsi udvarnál, Nill inspruckі egyetemi tanár, Edward Charlesmagne, Leon Duquid, Reussens löweni könyvtárnok, Clemenceu, Prohaszka Vilmos, stb.

A levelezési és kölcsönzési összeköttetéseket a külföld 28 legnevezetesebb könyvtárával tartotta fel könyvtárunk a lefolyt évben, minek eredménye azon előzékenység, mellyel a tudósaink számára kivánt munkákat, könyvtárunknak megkeresésére, kiszolgáltatják.

Szerzeményeinket a vételeken és magán adakozókon kivül szaporította az elmúlt évben 14 hazai és 5 külföldi culturális intézet is.

Hivatalos teendőin felül, a könyvtár helyiségein kívül, a könyvtár tisztviselői a lefolyt évben tudományos és irodalmi munkásságuknak is kellő jelét adták, midőn tudományos utazásaik alkalmával, tanúlmányaik eredményével a magyar történelemnek és bibliographiának szolgálatokat tettek. Igy Majláth Béla a bécsi történelmi kiállítást tanúlmányozván, ennek eredményeként tanúlmányait a Pesti Napló hasábjain közölte, Csontosi János a heiligen-kreutzi, szentfloriáni, kremsmünsteri, seitenstätti és linczi zárdai könyvtárakban, az augsburgi, nürnbergi, bambergi és erlangeni nyilvános könyvtárakban folytatá eredményes kutatásait a Corvin-codexek körül, Fejérpataki László a németujvári ferencziek könyvtárát vizsgálta át, hol három XV. századi könyvmásoló nevére akadt, talált ott egy XIII-ik századi magyar hazai missalét, egy XV. századi magyar nyelvemléket, több pálos és ferenczrendi kéziratot és egy ismeretlen XVI. századbeli németujvári magyar nyomtatványt.

Máskülönben a könyvtári tisztviselők irodalmi munkássága a következő czimek alatt látott napvilágot. Még pedig:

Majláth Béla könyvtárőr.

1. Magyarországi régi oláh nyomtatványok. Akadem. Értes. XVII. évfolyam 7-ik sz.

2. Adalékok Szabó Károly R. M. könyvtárához. M. Könyv-Szemle 1882. évf.

3. A szakolczai Ferenczrendi könyvtár XVII. századi történetéhez. Magy. Könyv-Szemle 1882. évf.

4. Adalékok Szabó Károly R. M. K.-hoz U. o. 1883. évf.

5. Jelentés a Széchenyi országos könyvtár állapotáról. Magy. K. Sz. 1882. évf.

6. Gróf Nádasdy Ferencz könyvtára Nádas-Ladányban. Magy. K. Sz. 1883. évf.

7. Telegdy Miklós mester magyar katechizmusa 1562-ből. Akad. Értekez. 1884. XI. k. 7-ik sz.

8. A bécsi történelmi kiállítás. Pesti Napló. 1883. 264., 265. szám.

9. Liptó-Ujvár történetéből. Századok 1884. II. füz.

10. Széchenyi István 1850-ben. Hazánk I. évf. II. füz.

11. A Hunt-Pázmánok. Turul I. évf. II. füzet.

12. A Laczk-nemzetség. Turul II. évf. I. füz.

Szerkesztette a Magyarországi Kárpát-egylet évkönyvének 1883-ik évi folyamát.

Barna Ferdinánd t. könyvtárőr.

1. Vámbéry Ármin „A magyarok eredete" czimű műve néhány főbb állításának bírálata. Akad. Értek. I. oszt. XI. k. X. szám. 1883.

2. A magyarok útjáról az Uralnál Lebediába. Oroszból fordítva. Századok 1884. IV—V. füz.

Csontosi János segédőr.

1. Jelentés a soproni és kismartoni könyvtári bizottság kutatásairól. Századok.

2. Adalék Oláh Miklós könyvtárához. Magy. K. Szemle.

3. Barátosi Mircse János emlékezete. M. K. Sz.

4. József nádor törekvései a wolfenbütteli Corvin-codexek visszaszerzésére. M. K. Sz.

5. A múzeumi könyvtár tisztviselőinek hazai és külföldi könyvtárbúvárlatairól. M. K. Sz.

6. Magyarországi pálosak régi inventáriumának ismertetése. M. K. Sz.

7. A kalocsai érseki könyvtár kéziratai. M. K. Sz.

8. Sennyei István kéziratban maradt magyar munkája a XVII. századból. Duxban. M. K. Sz.

9. Jelentés a Medveczky-féle heraldicai könyvgyűjtemény tudományos értékéről. Turul.

Szerkesztette a Magyar Könyv-Szemlét.

Dr. Szinnyey József segédőr.

1. Suomen kielen heimolaiset, (a Finn nyelv rokonai.) nnűl.

2. Finn-magyar szótár. Az Akad. kiadványa.

3. Iskolai magyar nyelvtan I. rész.

4. Hunfalvy: Vámbéry's Ursprung der Magyaren. Budap. emle.

5. A finn honvédség. Ludovica Akad. Közl.

6. A magyar nyelvtudományi irodalom bibliographiája. K. Sz.

7. Budenz József. Pesti Napló.

8. Az ugor népek. Budenz Album.

9. A mássalhangzó gyengülése a finn nyelvben. Budenz-bum.

10. A finn igeképzéstanból. Budenz-Album.

11. Adalékok az ugor nyelvek jelentéstanához. Budenz-bum.

12. A pää szó szerepe a finn nyelvben.

13. Volt-e a magyar nyelvnek tagadó igéje? Magyar Nyelvőr.

14. Lönrot Illés. Egyetemes Philologiai Közlöny.

15. A nőnevelés Finnországban. Nemzeti Nőnevelés.

Dr. Fejérpataky László levéltárnok.

1. A németujvári Ferenczrendi zárda könyvtára. M. Könyv-emle.

2. A magy. tört. társúlat soproni kirándulása. Fővárosi Lapok.

3. A Chapy czímer és a Sárkány-rend. Turul. 1883. III. füz.

4. A pápai levéltárak. Századok 1884. II. füz.

5. Könyvismertetések és birálatok. Századok.

Sajtó alá készítette a Monumenta Vaticana Series I. tom. Acta legationis Cardinalis Gentilis 1307—1311.

Szerkesztette a magyar heraldikai társulat közlönyét a urult.“

Horváth Ignácz könyvtártiszt.

1. Összeállította a „Magyar Könyvszemle“ mellékletét, a „Ma-yarországi Könyvészetet.“

2. Adalékok a hazai XV. XVI. századi bibliographiához. (M. önyvszemle“ 1883. I—IV. füzet.)

Méltóságos úr! Itt felsorolt irodalmi munkássága a könyv-

tár tisztviselőinek, nem csekély mértékben járúl ahhoz, hogy a könyvtár tekintélyét emeljék s hazai tudós búváraink annál nagyobb bizalommal keressék fel a kincseket, melyeket a tudományos irodalmi míveltséggel biró tisztek, kellő tájékozottság birtokában adnak eléjök, s osztatlan örömben érzi a könyvtári személyzet, ha tagjainak valamelyikét, a hazai tudományosság legfőbb foruma, a magy. tud. Akadémia kitüntetésben részesíti, midőn a lefolyt évben is dr. Fejérpataky László és ifj. dr. Szinnyei József taggá lett megválasztatása által, a könyvtár hét tisztviselője közűl immár öten a m. tud. Akadémia kitüntetésében részesűltek.

Megemlítendőnek tartom még a könyvtár annalisaiban azon fontos eseményt, hogy a könyvtár volt őrének, néhai Horvát Istvánnak századik születési évének fordulóját Székesfehérvár ez évben fényesen megünnepelte, melyen a könyvtár tisztviselősége testületileg részt vett.

Nem hagyhatom végre említetlenűl a könyvtárnak szakközlönyét, a „Magyar Könyv-Szemlét“ sem, mely a folyó évben időhöz nem kötött füzetekben immár IX-ik évfolyamába lépni fog. Kivánatos dolog, hogy a magyar bibliographia ezen egyetlen hazai közlönye pályafutásában fennakadást ne szenvedjen s az jövőre is oly szolgálatokat tegyen e szakban, mint a minőket már eddig tett megjelenése által. Ámde az eddigi 400 frtos dotatio mellett, évről évre nagyobb deficittel zárja le számadásait; s félni lehet attól, hogy szakavatott szerkesztője nem győzvén a pénzbeli áldozatokat, az, a hazai bibliographia pótolhatlan kárára meg fog szünni. Ennek elhárítása czéljából legyen szabad Méltóságod figyelmét ez alkalommal is a „Magyar Könyv-Szemlé“-re irányozni oly czélból, hogy annak évi dotatioját a magas vallás- és közoktatásügyi miniszter ő excellentiájánál 1000 frtra, s a szerkesztő tiszteletdiját, ki eddig évről évre díjtalanúl végezte a szerkesztés nehéz munkáját, évi 300 forinttal megkaphassa.

Mindezek után, teljes tiszteletem kifejezése mellett maradtam Budapesten, 1884. julius 1-én a Méltóságos igazgató úrnak alázatos szolgája

Majláth Béla,
könyvtárőr.

HAZÁNKAT ÉRDEKLŐ

KÜLFÖLDI SZEMLE.

A BÉCSI UDVARI KÖNYVTÁR HAZAI VONATKOZÁSÚ KÉZIRATAI.

Közli: Csontosi János.

A bécsi császári udvari könyvtár azon európai könyvtárakhoz tartozik, melyben a legtöbb magyarországi vonatkozású kézirat maradt fönn. Ausztriának és az uralkodó családnak hazánkhoz való több száz éves viszonya magyarázza ezt.

A könyvtár története ismeretes. A róla és ritkaságairól megjelent munkáknak külön irodalma van.[1] Kéziratainak száma a 20,000 kötetet meghaladja. *Ezekből 3000-nél több hártya-kézirat.* Elsőrendű ritka kéziratokban csak a vaticáni és a párisi nemzeti könyvtár múlja felül.

Reánk nézve kiváló fontossággal bír a könyvtár azért, *mert itt találjuk a hazai történetírás legrégibb forrásait, s a magyarországi közép- és ujkori könyvtárak legbecsesebb emlékeit.*

Ezeknek provenientiáját tisztába hozni hazafias kötelességünk.

Mátyás király halála óta (1490.) a magyarországi szerzetes rendek XVIII. századbeli saecularisatiójáig, sőt még azontúl is egész az újabb időkig, a bécsi császári könyvtár Magyarországból jelentékenyen gyarapodott.

[1] L. Petzholdt: Adressbuch der Bibliotheken Deutschlands mit Einschluss von Oesterreich-Ungarn und der Schweiz. Dresden, 1875. 8r. 427—9, hol a bécsi császári könyvtárról megjelent munkák jegyzéke részletesen van felsorolva.

Maga Lambecius,[1] a könyvtár egyik kiváló történetirója és ismertetője mondja, hogy a császári könyvtárt (mely eredetét a XIV. századig viszi fel), tulajdonképen I. Maximilian császár azon könyvekkel és kéziratokkal alapította, melyeket Mátyás király világhírű budai könyvtárából a Corvinából még a *mohácsi vész előtt szerzett.*

S ha figyelembe vesszük, hogy Zsámboky János hirneves humanista hazánkfiának ritka becsű könyvgyűjteménye, mely 3000-nél több kéziratból és nyomtatványból állott 1587-ben s a hazánkban oly szerepet játszott Fugger-családnak 15,000 kötetnél nagyobb, igen becses könyvtára 1655-ben vásárlás útján a császári könyvtárba kerültek; továbbá, hogy ez a Budavár 1686-iki visszafoglalásánál talált könyvekből, valamint a magyarországi szerzetesrendek XVIII. századbeli saecularisatiójából és más hazai, vagy ily vonatkozású gyűjteményekből szintén jelentékenyen gyarapodott: úgy érthetővé lesz azon érdeklődés, melylyel tudósaink a könyvtár kéziratai iránt századok óta viseltetnek.

[1] Commentaria de augustissima Bibliotheca Caes. Vindobonensi lib. VIII. Vindob. 1665—79; továbbá az udvari könyvtár bejáratánál levő emléktáblán, melynek felírását Lambecius szerkesztette, ez áll: Quod bonum, felix et faustum sit: Augustissimam Bibliothecam Caesaream Vindobonensem a Gloriosissimo Romanorum Imperatore Maximiliano I., partim quidem ex Majorum suorum libraria supellectile partim vero ex pecunia sua et sacro Fisco circa Annum Aerae Christianae M. CCCC. XCV. fundatam: deinde autem non tantum subsequentium Imperatorum diligentia et impensis, verum etiam magna parte Librorum Serenissimi Regis Hungariae Matthiae Corvini; nec non clarissimorum virorum Conradi Celtis, Joannis Cuspiniani, Joannis Fabri Episcopi Vindobonensis, Joannis Dernschwammii, Wolfgangi Lazii, Joannis Sambuci, Augerii Busbeckii Richardi Streinii, Hugonis Blotii, Tychonis Brahe, Sebastiani Tengnagelii et Philippi Eduardi Fuggeri praestantissimis Bibliothecis, aliisque variis maximi pretii accessionibus adeo locupletatam, ut nunc minimum octoginta millibus selectissimorum, tam manuscriptorum, quam impressorum voluminum in omni facultatum, scientiarum et artium genere constans, nulli totius terrarum orbis Bibliothecae, vel numero et praestantia librorum, vel varietate linguarum cedat, Sacratissimus Romanorum Imprerator ac Dominus noster Leopoldus I., Divi Ferdinandi III. Filius Caesar Augustus ne prius situ et squalore interiret, quam in novum ac comodius aedificium transferretur, ipse proprio motu curavit repurgari, instaurari et in eum statum restitui, ut et Deo Opt. Max. aevo nostro et posteritati omnimodo et prorsus incredibili utilitati postit inservire. Anno Aere Christianae M. DC. LXIII.

E kéziratgyűjtemény *kiválóbb hungaricáit* szakférfiaink ismerik s különböző szempontból tették már tanulmányuk tárgyává. De az összes itt levő hazai vonatkozásu kéziratokat, ugy a tartalom, mint a provenientia szempontjából, rendszeresen nálunk még senki sem tanulmányozta, ezeknek nagy része még felhasználva nincsen s még sokáig igen hálás tért fog nyújtani búvárainknak.

Az elsőrendü kútfő-kéziratokból ismerjük: Anonymust, Kézait, a képes és budai krónikát, Thuróczyt, a magyar szentek legendáit, a bécsi magyar codexet, a Corvina maradványainak legnagyobb részét, Zrednai Vitéz János leveleit, II. Ulászló számadáskönyvét és más történeti becsü kéziratokat, melyeknek leirását: Lambecius, Nessel, Kollár, Denis, Endlicher, Chmel és más szakférfiak alapvető munkáiban elszórva találjuk, de nem ismerjük a magyarországi vonatkozású kéziratoknak teljes számát, tartalmát és provenientiáját.

Ezért a bécsi császári könyvtár még ma is a hazai történetírásnak kimerithetlen kincses bányája, hol a kéziratgyűjtemény alapos átkutatásából, főleg középkori művelődéstörténetünkre egészen meglepő eredményeket várhatunk.

Azt hiszem tehát, hogy szakférfiaink szivesen veszik, ha a bécsi császári udvari könyvtár hazai vonatkozású kéziratainak jegyzékét, mely az általam megindított hasőn irányú közleményeknek folytatása,[1] itt összeállítom és közzéteszem.

A jegyzék a császári könyvtár latin, német, magyar, olasz, franczia, spanyol és szláv nyelvű, magyarországi vonatkozású kéziratait sorolja fel; *a görög és keleti hasonjellemü kéziratok nincsenek felvéve közleményemben.*

Czikkem összeállitásánál a bécsi könyvtár: „*Tabulae Codicum manuscriptorum praeter Graecos et Orientales in Bibliotheca Palatina Vindobonensi asservatorum*“ czimű 1864—1875-ben megjelent, 7 kötetes catalogusát vettem alapúl, melyből a bennünket érdeklő kéziratok czimeit teljesen átvettem. A kéziratok eredeti folyó számát, signaturáját és rubrumát megtartottam.

[1] Lásd a müncheni, krakkai és velenczei könyvtárak hazai vonatkozásu kézirataíról megjelent közleményeimet a „Magyar Könyv-Szemle“ 1881—83. folyamaiban.

hogy búvárainknak, kik az eredeti catalogust nem használhatják, az udvari könyvtárban a kutatást megkönnyítsem.

A folyó számok megszakítással és hézagos egymásutánban, de sorrendben a kéziratok hazai vonatkozása szerint következnek s a „Tabulae Codicum“ folyószámait jelzik.

Egy szám alatt egy kötet kézirat tartalma van felsorolva. Ott, hol a kézirat szövege egészen hazai vonatkozású, annak czímét és tartalomjegyzékét teljesen közlöm. Ellenben, ha a kézirat vegyes tartalmú s különböző tárgyakat foglal magában, *ezeknek regestáiból csak a bennünket érdeklőket vettem át* s a nem hazaiakat figyelmen kivűl hagytam. Így, ha egy kéziratban 20 vagy 30 tárgy foglaltatik, melyek a bécsi catalogusban számszerinti egymásutánban, részletesen vannak felsorolva, de ezekből csak az utolsó három hazai vonatkozású (megtartva a kézirat eredeti signaturáját és rubrumát) az ide nem tartozó 17 illetőleg 27 tárgy czímét mellőztem és csak az utolsó hármat vettem fel jegyzékembe. Ily esetekben a catalogusból csak kivonatokat közlök s az ezeket kisérő számok azon sorrendet jelzik, melyben a tárgy a kéziratban található.

A jegyzék szerkesztésénél első sorban a kéziratok magyarországi tartalmára és csak második sorban azok provenientiájára voltam figyelemmel. Első irányban jegyzékem meglehetős kimerítő. Igyekeztem azt lehetőleg teljesen összeállítani. Ha azonban mégis figyelmemet valami kikerülte volna, utólagosan pótolni fogom. Második irányban jegyzékem kevésbé teljes, csak a legnevezetesebb magyarországi régi könyvkedvelők kézirataira szorítkozik és terjedelmes pótlásra vár. Ez onnan van, hogy az említett bécsi catalogus a kéziratok provenientiájával nem foglalkozik. Ezt annak szövegéből csak egyes szórványos esetekben lehet felderíteni; a többi kéziratokra nézve Lambecius[1], Nessel[2], Kollár[3],

[1] Előbb idézett munkája.

[2] Breviarium et Supplementum Commentariorum Lambec. s. Catalogus s. recensio specialis omnium Codd. Msstor. Graecor. nec non linguar. Oriental. Bibliothecae Caes. Vindobonens. P. I—VII. et Appendix Vindobonae et Nuremb. 1690 fol. 2 Voll.

[3] Epistola de Commentariis in manu exaratos Codd. Bibliothecae Vindobon. propediem praelum subituris. Vindobonae 1760 fol. — Eiusdem Analecta monumentorum omnis aevi Vindobonensia. III. Tomi. Vind.

Denis [1], Endlicher [2], Chmel [3], Hoffmann [4] és Wattenbach [5] munkáira vagyunk utalva.

Ezeket is felhasználtam. A Zsámboki gyüjteményében volt latin codexek jegyzékét, melyek a hazai vonatkozású kéziratok és a magyarországi XVI. századbeli könyvkedvelők történetéhez becses adatokat szolgáltatnak, azokból állitottam össze. Mint ismeretes, Zsámbokit hivatása állandóan Bécshez kötötte, hol előkelő állásánál és széles eruditójánál fogva könyvgyűjtési szenvedélyének tág tere nyilt. Sokat gyüjtött Magyarországban és Olaszhonban. Gyüjteményében vannak *Corvin-codexek,* magyarországi tárgyú és vonatkozású codexek és ritka nyomtatványok, melyek a szöveget előző levélen az egykori tulajdonos sajátkezű bejegyzését viselik. A „*Ioannes Sambucus Tyrnaviensis*“ czimü bejegyzés, a könyv provenientiájára és becsárára vonatkozó más adatokkal együtt minden példányban fordúl elő. A bejegyzések rendesen latin nyelvűek. Találtam azonban *két magyart is.* Igy a 8. sz. hártya-codexen egykorú kézzel olvasható: „*tizen eut arañ f.*“, egy másik codexen pedig: „*Neggh aran*“, a mi nem csak a könyvek becsértékéhez, de Zsámboki nemzeti érzületéhez is érdekes adalék. Azt hiszem, lesz ilyen még több is, de ez csak a Sambucus-codexeknek a helyszínén teendő alapos átvizsgálása után lesz constatálható. [6]

Átalában azon tapasztalásra jöttem, hogy a magyarországi vonatkozású kéziratok *provenientiáját* az idézett bécsi forrásmun-

1761 fol. Eiusdem ad P. Lambecii Commentar. de Aug. Bibliotheca Caes. Vindobon. lib. VIII. Supplementor. liber I. posthumus Vindobonae 1790 fol.

[1] Cod. mss. theolog. Bibliothecae Caes. Vindobon. VI. Tomi. Vind. 1795—1800 fol.

[2] Catalogus Codd. Msstor. Bibliothecae Palatinae Vindobon. P. I. Vindobonae 1836 4°.

[3] Die Handschriften der k. kön. Hofbibliothek in Wien im Interesse der Geschichte, besonders der österreichisch. Wien, 1840—41. Bd. I—II.

[4] Verzeichniss der altdeutschen Handschriften der k. k. Hofbibliothek zu Wien. Leipzig 1841.

[5] Reise nach Oesterreich in den Jahren 1847, 1848, 1849. Archiv der Ges. für ält. deutsch. Geschichtskunde. Hannover, 1851

[6] Bővebben róla és működéséről l. Horvát István: Adversaria de Joanne Sambuco et operibus ejus. Pestini M.D.CCC. XXX. 4r. Egy kötet. Kéziratban. *Cod. Muz. Nat.* Quart. lat. 1370.

kákból pontosan meghatározni nem lehet. Az adatok hiányosak és megbízhatlanok. Ezekben több kézirat Corvin-codexnek van feltüntetve, a mi nem az, s több valóságos Corvin-codexről említés sincsen. Fel vannak sorolva a Budai János esztergomi kanonok által a XIII. században Esztergomban alapított „Collegium Christi“ intézetnek, az esztergomi főegyház és a budai domonkosok könyvesházának codexei, továbbá a XV. század végén élt Imre bulcsi apátnak két, és a XVI. század elején virágzott Hacz Márton humanista és nagyváradi kis prépostnak egy codexe, de figyelmen kívül maradtak Zrednai Vitéz János kéziratai s több oly középkori kézirat, melyeknek hazai vonatkozását a rajtok levő, de az idézett leirásokban hallgatással mellőzött, egykorú bejegyzések és czímerek kétségtelenül bizonyítják.

Az itt levő hungaricákat tehát csak magokból a kéziratokból lehet alaposan felderíteni. Sem a könyvtár régi actái, sem a régi catalogusok nem nyújtanak arra elég anyagot. Itt is vissza kell térnünk a forráshoz s a kéziratokat a provenientia szempontjából a helyszínén kell közvetlenül tanulmányoznunk.

A feladat sok időt és fáradságot igényel, mert a kéziratok száma a 20.000 kötetet meghaladja.

S még akkor is, ha ezekből csak a kevésbbé ismert középkoriakat és a mohácsi vészig terjedőket kiválasztjuk, a megvizsgálandó kéziratoknak száma 6000-nél több lesz, melyeknek alapos átkutatásához az udvari könyvtár mostani szolgálati pragmaticája mellett, még a legkedvezőbb esetben is jó hosszú idő kivántatik, mivel egyre-másra számítva naponkint 30-nál több kéziratot nem lehet átkutatni.

Én a nyomozást ez irányban is megkezdtem és pedig a könyvtár középkori és mohácsi vész előtti kéziratait tettem tanulmányom tárgyává. Kutatásaimban még nem haladtam messzire, de az eddigi eredmény is meggyőzött arról, hogy ezen kéziratok alapos megvizsgálásából középkori művelődéstörténetünk sokat várhat. Ezen az úton meg fogjuk találni középkori könyvtáraink kereteit, a hazai középkori szerzők, könyvfestők, könyvmásolók és könyvkedvelők száma jelentékenyen fog gyarapodni s a végeredmény középkori művelődéstörténetünket egészen új világításba fogja helyezni.

Kutatásaim eddigi eredményéből kiemelem, hogy a meg—

vizsgált kéziratok közt találtam kettőt Zsigmond király, kettőt V. László király, kettőt Janus Pannonius és egyet II. Ulászló király könyvtárából, melyek a czímlapon egykori birtokosaik czímerét viselik, de ekkorig mint ilyenek sehol sem voltak felsorolva. Találtam továbbá *három oly Corvin-codexet*, melyeket a szakférfiak ekkorig nem ismertek. S találtam végre oly érdekes XV. századbeli hazai kötéseket, melyekből következtethetjük, hogy nálunk ezen időben a könyvkötő-ipar virágzott s egészen önálló motivumú diszítésekkel és bélyegekkel birt.

Kutatásaim további eredményéről e folyóirat olvasóit annak idejében értesíteni fogom.

Addig pedig szolgáljon az összeállított jegyzék, mely összesen 879 kéziratnak leirását a bécsi catalogus sorrendjében sorolja fel, búvárainknak útmutatással a bécsi császári könyvtár hungaricáinak megismerésére és felhasználására.

Megjegyzem még, hogy a jegyzékben a kéziratok *rubruma petittel* és *regestája garmonddal* van szedve, s hogy a jelzett signatura alatt a kézirat a bécsi könyvtárban megtalálható. Hol a regestának magyarországi vonatkozása nincsen, ott a kéziratot nem tartalmáért, hanem régi hazai provenientiájáért vettem fel jegyzékembe. De álljon itt maga a jegyzék:

A bécsi császári könyvtár magyarországi vonatkozású kéziratainak jegyzéke.

4. (Philol. 2.) m.[1] XV. 365. f. c. init. min. et col.

M. T. Cicero. Orationes. Endlicher XV. *(Sambucus-codex.)*

6. [Philol. 8.] m. XV. 263. f. c. init. col. et min.

1 vacat. — 1. 2ª—59ª. L. A. Seneca. De beneficiis libri 7. — 2. 59ᵇ—70ª. Idem. De clementia libri 2. Numerus 71 fol. omissus est. — 3. 72ª—109ᵇ. M. A. Seneca. Declamationum Excerpta. — Numeri foll. 110 et 111 omissi sunt. — 4. 112ª—261ª. L A. Seneca, Epistolae ad Lucilium. — 5. 261ª—263ª. Idem, Epistolae ad Paulum et Pauli ad Senecam. Endlicher CCVII. [*Sambucus-codex.*]

[1] m. = membranaceus.

8. [Philol. 10.] m. XV. 207. f. c. init. col.

P. Ovidius, Metamorphoseon libri 15. Endlicher CLX. [*Sambucus-codex.*]

11. (Salisb. 1. a.) m. XV. 316. f. c. init. col.

M. T. Cicero: Orationes. Endlicher XVI. *(Vitéz János codexe.)*

12. [Rec. 186.] m. XIV. 156. f.

T. Livius, Historiae romanae Decas 1 et 3. Endlicher XCIV. [*Bulcs-codex.*]

14. [Hist. prof. 63.] m. XV. 285. f. c. init. col.

T. Livius, Historiae romanae Decas 3. Endlicher XCIX. [*Sambucus-codex.*]

18. [Hist. prof. 57.] m. XV. 229. f. c. init. col.

T. Livius, historiae Romanae decas prima. Endlicher XCV. [*Imre, bulcsi (Bihar m.) apát-codexe.*]

19. [Hist. prof. 60.] m. XV. 200. f. c. init. col.

T. Livius, historiae Romanae decas tertia. Endlicher C. [*Sambucus-codex.*]

22. [Hist. prof. 56] m. XV. 277. f. c. init. col.

T. Livius, historiae romanae decas prima. Endlicher XCVI. *(Corvin-codex.)*

23. (Suppl. 262.) m. XV. 50. f. c. init. col.

1. 1—44ᵃ. De octo partibus orationis ad modum Donati. Incipit: Partes orationis quot sunt. Explicit: quum participium habet quod est volens. Opus monachi cujusdam monasterii Mellicensis in Austria, nomine Simonis. 2. 44ᵇ. Carmen acrostichon, *Ladislai* nomen exhibens. Incip: Laude, puer, dignum etc. Expl.: Xenia Donati qui dant, rex sint tibi grati. 3. 45ᵃ—47ᵃ. Tabula vere fidei catholice per Johannem Gerson composita. Inc.: Septem peticiones contente. . . . . Expl.: qui habet preesse et prodesse. 4. 47ᵇ—50ᵃ. Carmen de contemptu mundi. Incip.: Tabula nostra tibi mittit . . . . et expl. laus tua clara. *Codex regi Ladislao Posthumo dedicatus est.*

24. (Rec. 1682.) m. XV. (1467) 212. f. c. init. col.

Claudius Ptolemaeus, Magne Compositionis libri a Georgio Trapezuntio traducti. *(Corvin-codex.)*

25. (Hist. prof. 66.) m. XV. 171. f. c. init. col.

Divo Matthie Corvino principi invictissimo, Vngarie Boemieque regi Philostrati Heroica, Icones, Vite sophistarum et Epi-

ıle ab *Antonio Bonfino* traducte et in *Corvinam bibliothecam* ;ia impensa relate. *(Corvin-codex.)*

28. [Philol. 17.] m. XIV. 309. f. c. init. col.

P. Virgilius Maro, Aeneidos libri 12. cum commentariis onis de Magnali, Florentini. Endlicher CXIX. [*Sambucus-codex.*]

30. [Philol. 14.] m. XIV. 285. f.

M. F. Quintilianus, Institutionum oratoriarum libri 12. dlicher CCXLIII. [*Sambucus-codex.*]

31. [Philol. 18.] m. XV. 268. f.

M. Tullius Cicero, Orationes. Endlicher XVII. [*Sambucus-lex.*]

32. [Philol. 16.] m. XV. 319. f.

M. Servius Honoratus, Commentarii in Virgilium. Endlicher :XXIV. [*Sambucus-codex.*]

42. [Philol. 32.] m. XV. 127. f.

1. 1ª—49ª. M. T. Cicero, de officiis libri 3. — 2. 49ª— ª. Poetarum scholasticorum in tumulum Ciceronis epigrammata. 3. 51ª—62ª M. T. Cicero, Cato Major, sive de senectute. — 62ª—75ᵇ. Idem, Laelius, sive de amicitia. — 5. 75ᵇ—94ª. ım, Invectivarum in Catilinam libri 4. — 6. 95ª—112ª. Pseudo-ero, Liber de synonymis ad L. Victurium. — 7. 113ª—114.ª udo-Seneca, Liber de proverbiis. — 8. 114ª—117ª. Pseudo-ıeca, Liber de remediis fortuitorum ad Gallionem. — 9. 117ᵇ— ᵇ. Pseudo-Seneca, Liber de moribus. — 10. 119ᵇ—123ᵇ. ım, Liber de clementia, magnanimitate et paupertate. — 123ᵇ—126ᵇ. Martinus Dumiensis seu Braccarensis, Libellus quattuor virtutibus cardinalibus, qui vulgo Senecae inscribi-. — 12. 127ª. „Epitaphium Scipionis Africani superioris“ Endıer LIV. [*Sambucus-codex.*]

44. (Philos. 46.) m. XV. 136. f. c. init. col.

Ioannes Müller Regiomontanus, Epitome almagesti seu ·άλης συντάξεως Ptolomaei, cum praefatione ad Cardinalem ssarionem.

45. [Hist. prof. 64.] m. XV. 285. f. c. init. col.

T. Livius, historiae romanae decas 3. Endlicher CIII. *mbucus-codex.*]

46. [Philol. 31.] m. XV. 136. f. c. init. col.

M. Annaeus Lucanus, Pharsaliorum libri 10. Endlicher XXXVIII. [*Sambucus-codex.*]

48. (Salisb. 1. c.) m. XV. (1468) 191. f. c. init. col.

1. 1^a—15^a. Plinius, De viris illustribus liber. 2. 15^b—92^b. C. Plinius Caecilius Secundus, Epistolarum liber 1—7 et 9. 3. 93^a—94^b Joannes Mansionarius, Vita duorum Pliniorum. 4. 95^a—123^a 3. Plinius Caecilius Secundus, Panegyricus Trajano dictus. 5. 123^b—136^b. Latinus Pacatus Drepanius, Panegyricus Theodosio M. dictus. 6. 136^b—144^b. Claudius Mamertinus, Gratiarium actio pro consulatu ad Julianum Imperatorem. 7. 144^b—154^a. Nazarius, Panegyricus Constantino Augusto dictus. 8. 154^a—157^b Eumenius, Gratiarum actio Constantino Augusto Flavensium nomine. 9. 157^b—163^b. Eumenius, Panegyricus Constantino Imperatori dictus. 10. 164^a—167^a. Panegyricus Maximiano et Constantino dictus. 11. 167^b—172^a. Eumenius, Panegyricus Constantio Caesari recepta Britannia dictus. 12. 172^b—176^a Idem, Pro restaurandis scholis oratio. 13. 176^b—180^a. Claudius Mamertinus, Panegyricus Maximiano Augusto dictus. 14. 180^b—184^b. Idem, Panegyricus Genethliacus Maximiano Augusti dictus. 15. 185^a—191^b. Panegyricus Constantio Augusto dictus. Endlicher CCXXXIX. [*Sambucus-codex.*]

53. [Philos. 54.] m. XIV. 162. f.

A. M. T. S. Boethius, De consolatione philosophiae, cum commentario Ptolemaei de Asinariis. Endlicher CCCLXXVI. [*Sambucus-codex.*]

55. [Rec. 248.] m. XV. [1465.] c. fig. mathematicis col.

1. 1^a—92^b A. M. T. S. Boethius, Geometria et Arithmetica.— 2. 93^a—167^a. Idem, De musica. — 3. 167^a. Fragmentum (musica. — 4. 168^a—208^b. Hugbaldus Elnonensis, Musica Euc' riadis et Euchiriades, Scholia de arte musica. — 5. 208^b. Hı baldus Elnorensis, De musica fragmentum. Endlicher CCCLX [Liber *fratrum praedicatorum de Buda.*]

56. (Rec. 249.) m. XV. (1465) 134. f. c. init. col. et aureat, non min.

1. 1^a—124^a. L. Annaeus Seneca, Epistolae ad Luci 2. 124^b—125^b. Idem, Epistolae ad Paulum, et Pauli ad Sen 3. 125^b—129^a. Pseudo-Seneca, Liber de proverbiis. 4. 1' 131^b. *Martinus Dumiensis seu Braccarensis, Libellus de qu virtutibus cardinalibus.* 5. 131^b—133^b. Pseudo-Seneca, Li remediis Fortuitorum ad Gallionem. Endlicher CC. (Valóş *Vitéz-codex.*)

69. [Philol. 35.] m. XV. 392. f. c. init. col.

1. 1^a-17^b. L. A. Seneca, de providentia liber. — 2. 18^a—40^a. Idem, de constantia sapientis liber. — 3. 41^a—71^a. Idem, de vita beata ad Gallionem liber. — 4. 71^a—79^b. Idem, de otio sapientis fragmentum. — 5. 80^a—115^b. Idem, de tranquillitate animi liber. — 6. 116^a—143^b Idem, de brevitate vitae ad Paulinum liber. — 7. 143^b—168^b. Idem, consolatio ad Polybium. — 8. 169^a—267^b. Idem, de ira libri 3. — 9. 268^a—392^b. Idem, consolatio ad Marciam. Endlicher CCVIII. [*Sambucus-codex.*]

73. [Philol. 65.] m. XV. 94. f. (apud Endlicherum errore 74.) c. init. et marg. col.

1. 1^a—94^a. M. T. Cicero, Orationes Philippicae. Endlicher XXV. [*Sambucus-codex.*]

78. [Philol. 66.] m. XV. 162. f. (Endlicher 159.) c. init. et marg. col.

Fol. 1, 2 et ultimum codicis numeris non sunt signata. His foliis duobus, nec non foliis 159^a—162^a. et variis locis aliorum foliorum, quae vacabant, inscriptae reperiuntur epistolae Johannis Gasparis de Sala, datae ad uxorem filios, filias et familiares. — Fol. 150^b extat ejusdem testamentum. — 3^a—159^a. M. T. Cicero, Epistolarum ad diversos libri 16, cum multis annotationibus, manu ejusdem Joannis Gasparis de Sala margini intcriptis. Endlicher XLII. [*Sambucus-codex.*]

82. Hist. prof. 514.) m. XV. 164. f. c. init. col. et miniat.

Agathias, De bello Gotthorum et aliis peregrinis historiis per Christophorum Persona Romanum e greco in latinum traductus. Praemittitur epistola dedicatoria interpretis *ad Beatricem Aragonensem, Matthiae Corvini Regis uxorem.* Incip.: „*Beatrici de Aragonia sc. regine. ungarie. boemie. que.* Cum tua et regia animadverto animi ornamenta.“ Explic.: „ut eius tot decora vel ad posteros transmittantur.“ *(Corvin-codex.)*

84. [Ph. 218.] m. XIV. f. c. init. col. et miniat.

A. M. T. S. Boethius, De consolatione philosophiae cum glossa perpetua e Thomae Aquinatis commento excerpta. Endlicher CCCLXXVII. [*Sambucus-codex.*]

92. [Univ. 1004.] m. XV. 252. f. c. init. col. et miniat.

1. 1^a—15^b. P. Virgilius Maro, Bucolica. — 2. 16^a—58^a. Idem, Georgicorum libri 4. — 59 vacat. — 3. 60^a—251^b. Idem, Aeneidos libri 12. — 4. 252^a. Vita Virgilii excerpta e commen-

tariis Servii Honorati Grammatici. Endlicher CXXII. *(Corvin-codex.)*

103. [Hist. prof. 486.] m. XV. 128. f. c. init. col.

Valerius Maximus, Dictorum, factorumque memorabilium libri novem. Endlicher CLXXII. [*Sambucus-codex.*]

104. [Hist. prof. 516.] m. XIV. 106. f. c. init. col.

Paulus Diaconus, Historia miscella. et Historia Langobardorum. Endlicher CDXXIX. [*Sambucus-codex.*]

105. [Univ. 982.] m. XV. 278. f. c. init. col.

M. F. Quintilianus, Institutionum oratoriarum libri 12, Endlicher CCXLV. *(Corvin-codex.)*

108. [Philol. 93.] m. XV. (1459.) 88. f. c. init. col.

1. 1^a—13^a. A. Persius Flaccus, Satyrae. — 13^b—16^b vacant. — 2. 17^a—88^b. D. Junius Juvenalis, Satyrae. Endlicher CCXXI. [*Sambucus-codex.*]

109. [Rec. 2117.] m. XV. (1453.) 35. f.

1. 1^a—9^b. Poetae Christiani Genealogia Deorum carmine hexametro. — 2. 9^b—17^b. Dio Cassius, Oratio M. Antonii in funere Julii Caesaris per Baptistam Guarinum translata. Cum ejusdem praefatione ad Nicolaum Estensem. — 3. 17^a—35^a. Baptista Guarinus „Oratio in inchoando foelici Ferrariae gymnasio“ habita anno 1453. Endlicher CCCXCVII. *(Corvin-codex.)*

111. [Salisb. 4.] m. XV. 297. f. c. init. col.

M. A. Plautus, Comoediae viginti. Endlicher III. *(Vitéz-codex.)*

112. [Hist. prof. 511.] m. XV. 177. f. c. init. col.

1. 1^a—82^b. C. J. Caesar, De bello gallico Libri 8. — 2. 82^b—130^a. Idem, De bello civili libri 3. — 3. 130^a—146^b. A. Hirtius Pansa, De bello Alexandrino. — 4. 146^b—167^a. Idem, De bello Africano. — 5. 167^b—177^a. De bello Hispanensi. Endlicher LXX. [*Sambucus-codex.*]

124. [Philol. 98.] m. XIV. 227. f.

1. 1^a—30^a. M. T. Cicero, De natura deorum libri quattuor. — 2. 30^a—53^a. Idem, De divinatione libri duo. —. 3. 53^a—55^b. Idem, E. Platone Timaeus, sive de universo. 4. 55^b—60^b. Idem, De fato liber. — 5. 61^a—91^b. Idem, Officiorum libri quattuor. — 6. 92^a—135^a. Idem, Tusculanarum quaestionum libri quinque. — 7. 135^a. Duodecim poetarum scholasticorum in tumulum Ciceronis epigrammata. — 8. 135^a. M. T. Cicero, Fragmentum libri

tii de republica, a Lactantio, institut. div. libr. 6. cap. 8., vatum. — 9. 135b—136b. Idem, Somnium Scipionis. — . 136b. Idem, Pars Epistolae ad Curionem (Epist. ad diversos ri secundi epistolae secundae.) — 11. 138a—165a. Albertus gnus, De meteoris libri quattuor. — 12. 165a—200a. Idem, mineralibus libri quinque. — 13. 201a—203b. M. T. Cicero, atio pro M. Marcello. — 14. 203b—207a. Idem, Oratio pro Ligario. — 15. 207a—211a. Idem, Oratio pro Deiotaro rege. — . 211a—212a. Pseudo-Salustius, Invectiva in Ciceronem. — . 212a—214a. Pseudo-Cicero, Responsio in Salustium. — . 214b—227b. Idem, Orationes in Catilinam quattuor. Endher LVI. [*Sambucus-codex.*]

126. [Hist. prof. 597.] m. XIV. f. c. init. col.

1. 1a—150b. Valerius Maximus, Dictorum factorumque morabilium libri novem cum glossis. — 2. 150b—151b. Julius ris, Epitome de nominibus Romanorum. Endlicher CLXXI. *mbucus-codex.*]

135. (Philol. 143.) m. XII. et XIII. 50. f.

1. 1a—2b. Fragmentum Necrologii monasterii *Bigaviensis,* nc Pegau prope Lipsiam, saeculo duodecimo scripti. 2. 3a—50a. P. Statius, Thebais. Endlicher CCLVI.

138. (Hist. prof. 599.) m. XV. 73. 4° c. init. col.

1. 1a—16b. Marcellinus, comes Illyrici, Chronicon, Epitome. 17a—34b. Gennadius, De scriptoribus ecclesiasticis. 3. 35a—a. Isidorus Hispalensis, de viris illustribus. 4. 47b—55a. Jldeusus Toletanus, de viris illustribus. 5. 55a—73a. Isidorus Hislensis, Vitae patrum. Endlicher CDIX. (*Corvin-codex.*)

139. [Philol. 140.] m. XV. 263. 4°. c. init. col.

M. T. Cicero, Orationes in Verrem. Endlicher XXIII. *mbucus-codex.*]

140. [Philol. 142.] m. XV. 56. 4°. c. init. col.

P. P. Statius, Sylvae. Endlicher CCLII. (*Corvin-codex.*)

141. [Salisb. 7.] m. XV. 105. 4°. c. init. col.

1. 1a—78a. C. Plinius C. S., Epistolarum liber 1—7 et 9.— 78a—105a. Idem, Panegyricus Trajano dictus. Endlicher CXXXVIII. (*Vitéz-codex.*)

152. (Phil. 151.) m. XV. 80. 4°. c. init. et marg. col.

Asconius Pedianus Enarrationes in Ciceronis Orationes. dlicher XXVI. (*Corvin-codex.*)

157. [Philol. 149.] m. XIV. 191. 4°. c. init. col.

1. 1ª—78ª. M. T. Cicero, de inventione libri 2. — 2. 78ᵇ—156ᵇ. Idem, Rhetoricorum ad Herennium libri 4. — 3. 157ª—158ᵇ. Versus Leonini de figuris rhetoricis. — 4. 159ª—180ᵇ. M. T. Cicero, De partitione oratoria. — 5. 180ᵇ—191ª. A. M. T. S. Boethius, Topicorum liber 4. Endlicher XXXI. [*Sambucus-codex.*]

163. [Philol. 146.] m. XV. 130. 4°. c. init. col.

1. 1ª—87ª. M. T. Cicero, De natura deorum libri 3. — 2. 87ª—130ª. Idem, De legibus libri 3. Endlicher LX. [*Sambucus-codex.*]

170. [Philol. 148.] m. XV. 134. 4°. c. init. et marg. col.

T. Lucretius Carus, De rerum natura libri 6. Endlicher CXII. [*Corvin-codex.*]

172. [Philol. 177.] m. XIII. manu saec. XIV. passim supplente 144. 4°.

1. 1ª—11ᵇ. P. Virgilius Maro, Bucolica. — 2. 12ª—38ᵇ. Idem, Georgica. — 3. 38ᵇ—142ª. Idem, Aeneis. — 4. 142ᵇ—144ᵇ. Maurus Servius Honoratus, Commentariorum in Virgilium proemium. Endlicher CXVIII. [*Sambucus-codex.*]

175. [Philol. 174.] m. XIV. 120. 8°.

P. Ovidius Naso, Metamorphoses. Endlicher CLVII. [*Sambucus-codex.*]

188. [Philol. 169.] m. XV. 65. f. c. init. col.

1. 1ª—55ᵇ. Fulgentius Planciades, Mythologiarum libri 3. — 2. 55ᵇ—65ᵇ. Idem, Expositio sermonum antiquorum. Endlicher. CCCXCII. [*Sambucus-codex.*]

189. [Philol. 208.] m. X. 128. 4°.

1. 1ª—40ᵇ. M. T. Cicero, De natura deorum libri 2 et 3. — 2. 40ᵇ—82ᵇ. Idem, De divinatione libri 2. — 3. 82ᵇ—89ᵇ. Idem, e Platone Timaeus sive de universo. — 4. 90ª—98ª. Idem, De fato liber. — 5. 99ª—106ª. Idem, Paradoxa ad Brutum. — 6. 106ᵇ—128ᵇ. Idem, Academicarum quaestionum liber 4. Endlicher LV. [*Sambucus-codex.*]

194. [Philol. 196.] m. XII. 77. 4°.

M. A. Lucanus, Pharsaliorum libri 10 cum glossis marg. et interlin. In folio, numero non signato, coaetanea manus praemisit vitam Lucani, quae incip.: „Auctor iste cordubensis de

·duba civitate exstitit oriundus. . ." Endlicher CLXXXI. [*Sam-*
·us-codex.]

200. [Hist. prof. 656.] m. XVI. 105. 4°.

Justinus, Historiarum Philippicarum libri 44. Endlicher. LXXI. [*Sambucus-codex.*]

206. [Philol. 197.] m. XV. 211. 4°.

Valerius Martialis, Epigrammatum libri 12. Xenia et Apo-·oreta. Endlicher CCXXX. [*Sambucus-codex.*]

207. [Philol. 202.] m. XIII. 105. 4°.

P. Ovidius Naso, Metamorphoseon liber 2—14. Endlicher ·VI. [*Sambucus-codex.*]

221. [Philol. 190.] m. XII. 134. 4°. c. init. col.

1. 1^a—132^a. **Priscianus Caesariensis, Institutionum gram-·ticarum volumen majus.** — 132^b—133^a vacant. — 2. 133^b—134^b. · 1. **Fragmentum de prosodia.** — 3. 134^b. col. 1. **Fragmen-n de accentibus. Endlicher CCCLII.** [*Sambucus-codex.*]

222. [Philol. 205.] m. XV. (1—118 : 1461 ; 119—166 : 1449.) 166. 4°.

1. 1^a—105^a. **M. T. Cicero, Quaestionum Tusculanarum ri 5.** — 2. 105^a—113^a. **Idem, Paradoxa, Stoicorum ad Bru-n.** — 3. 113^a—118^b. **Idem, Somnium Scipionis.** — 4. 119^a—4^b. **Idem, de senectute.** — 5. 125^a—148^a. **Idem, De amicitia.** — 8^b vacat. — 6. 149^a—159^a. **Idem, Paradoxa.** 158^b vacat. — 160^a—166^b. **Idem, Oratio pro M. Marcello. Endlicher LIX.** [*·ambucus-codex.*]

224. [Eugen. f. 154.] 154.] m. XV. 171. 4°. c. init. col.

1. 1^a—47^b. **Valerius Catullus, Carmina.** — 2. 48^a—88^b. **Albius ·bullus, Carminum libri 4.** — 3. 89^a—711^a. **S. A. Propertius, ·rminum libri 4. Endlicher. CVII.** (*Corvin-codex.*)

230. [Philol. 207.] m. XV. 122. 4°.

M. T. Cicero, Epistolarum ad diversos libri 16. Endlicher XLV. [*·ambucus-codex.*]

231. [Philol. 209.] m. XV. 41. 4°.

1. 1^a—37^b. **M. T. Cicero, De finibus bonorum et malorum.** — 37^b—41^a. **Idem, Academicarum quaestionum liber 1. Endlicher ·III.** [*Sambucus-codex.*]

232. [Philol. 212.] m. XII. 49. 8°.

D. Junius Juvenalis, Satyrae cum glossis marginalibus et in-·linearibus. Endlicher CCXX. [*Sambucus-codex.*]

238. [Philol. 204.] m. XV. 222. 4°.

1. 1ª—14ᵇ. P. Virgilius Maro, Bucolica. — 2. 15ª—51ᵇ. Idem, Georgicorum libri 4. — 52 vacat. — 3. 53ª—222ª. Idem, Aeneidos libri 12. Endlicher CXXIV. [*Sambucus-codex.*]

244. [Hist. prof. 706.] m. XV. 59. 4°.

1. 1ª—39ª. C. Salustius Crispus, Bellum Jugurthinum. — 39ᵇ et 40 vacant. — 2. 41ª—59ª. Idem, Catilinarium. Endlicher LXXXIII. [*Sambucus-codex.*]

245. [Hist. prof. 681.] m. XV. 80. 4°.

1. 1ª—28ª. C. Salustius Crispus, Bellum Catilinarium. — 2. 28ª—80ª. Idem, Bellum Jugurthinum. Endlicher LXXXIV. [*Sambucus-codex.*]

249. [Philol. 214.] m. XV. 159. 4°. init. col.

Q. Horatius Flaccus, Carmina. Endlicher CXLIV. [*Sambucus-codex.*]

286. [Hist. prof. 793.] m. XV. 81. 4°.

1. 1ª—29ᵇ. C. Salustius Crispus, Bellum Catilinarium. — 2. 30ª—81ᵇ. Idem, Bellum Jugurthinum. Endlicher LXXXV. [*Sambucus-codex.*]

287. [Hist. prof. 794.] m. XIII. 84. 4°.

1. 1ª—16ᵇ. C. Salustius Crispus, Bellum Catilinarium cum glossis. — 2. 17ª—48ᵇ. Idem, Bellum Jugurthinum cum glossis. Endlicher LXXVIII. [*Sambucus-codex.*]

290. Philol. 336.] m. XV. 217. 4°.

P. Terentius Afer, Comoediae sex cum glossis. Endlicher IX. (*Sambucus-codex.*)

292. (Philol. 388.) m. XV. 122. 4°.

1) 1ª 117ᵇ. *Bartholomaeus Fontius* florentinus, Commentarius in A. Persii Satyras sex, cum dedicatione Fontii ad Laurentium de Medicis. — 2. 118ª—122ª. Idem, Epistola ad *Franciscum Saxettum*, De mensuris et eorum vocabulis. Endlicher. CCXVIII. (*Corvin-codex.*)

296. [Philol. 393.] m. XII. 21. 8°.

Val. Martialis, Epigrammata. Endlicher CCXXIX. [*Sambucus-codex.*]

309. [Philol. 394.] m. XV. (1432.) 172. 4°. c. init. col.

P. Terentius Afer, Comoediae sex. Endlicher. X. [*Sambucus-codex.*]

314. (Univ. 639.) m- XV. 76. 8°.

In duobus foliis praecedentibus, numero non signatis, et

quidem in tergo prioris: Argumenta librorum physicorum Aristotelis, 7 versibus hexametris latinis, in altero autem variae exercitationes calami reperiuntur. 1. 1ª—73ᵇ. Aristoteles, Physicorum libri 8 latine. Ad calcem operis manu recentiori adscriptum est: per manus *Jacobi de Quinqueecclesiis*. Incip.: Quoniam quidem intelligere et scire contingit circa omnes sciencias, quarum sunt principia aut cause etc. et explic.: manifestum itaque quod indivisibile et nullam habens magnitudinem. Interpretatio cum glossis continuis. 73ᵃᵇ. Index operis. 74ª vacat. — 2. 74ᵇ. Notatio et computatio longior manupretii, quod librariis debetur, nominatim: Johanni de Messam Anglo, Michaeli Rodriguez Hispano, Nicolao de Goiran etc.

355. (Hist. prof. 79.) m. XV. 12. f.

Gratiosus Benincasa, charta nautica anni 1480. Delineantur in his foliis Ponti littora Euxini, maris Mediterranei, Hadriatici, Germanici et Oceani. (Mátyás k. szolgálatában volt tudós müve.)

370. (Nov. 462.) m. XIV. 171. f.

Figurae calamo exaratae, quibus illustrantur historiae Veteris et Novi Testamenti, nec non vitae nonnullorum Sanctorum, e. g. S. Wenceslai, *S. Elisabethae* et aliorum.

405. (Hist. prof. 218.) m. XIV. (1358-) 73. f. c. miniaturis.

Chronica Hungarorum (primum edita a *Johanne Thurocz*). Finis deest. Explic.: ut humilitatem discerent et docerent quatenus... Chmel 1, 615.

431. (Hist. prof- 531.) m. XV. (1451.) 56. f.

Johannes de Zredna, Protonotarius cancellariae regis Hungariae, Epistolae, collectae per *Paulum de Iwanich*, diocesis Zagrabiensis, rectorem altaris S. Pauli apostoli in ecclesia *Waradiensi*, nec non annotationibus grammaticis in margine illustratae.

456. [Hist. eccles. 86.] m. XV. 75. f.

Theodoricus de Appoldia seu Thuringus, De vita, morte ac miraculis *S. Elisabethae, Andreae Hungariae regis filiae*, Ludovici Pii, Thuringiae et Hassiae Landgravii, uxoris. Lambecius Comm. 2,782. Kollar Anal. I. 885.

467. [Hist. eccles. 92.] m. XIV. 249. f.

2. 234ª—249ᵇ. Vita *Sanctae Elisabethae Comitissae Thuringiae*. Incip.: „Quedam virgo guda nomine cum esset circiter annorum quinque . . .“ et expl.: „amauit in quem firmiter credidit.“

481. (Philol. 153.) m. XIV. 228. f.

1. 1ª—115ª. Petrus de Vineis, Summa dictaminis. — 2. 115ᵇ. *Lodomerius archiepiscopus Strigoniensis* (1279—1299.), Epistola ad papam Bonifacium VIII, qua supplicat, ut *praepositus Gregorius ecclesiae Albae regalis* ab itinere romano dispensetur. Incip.: *Lodomerius* miseratione divina *Strigoniensis ecclesie minister* humillimus cum summa obedientia et reuerentia deuota pedum oscula... et explicit: Datum *Strigonii* in festo beatorum petri et pauli apostolorum. 3. 115ᵇ. Epistola *Ludovici I. regis Hungarie ad matrem Elisabetham Poloniae reginam*, uxorem Roberti regis Poloniae, quae ei nuntiat, se impediri, quominus matrem invisat, Incip.: Carissime matri sue domine E. B. et P. regine L. reuerentia debita cum desiderio complacendi. Licet pater altissimus.... et expl.: ille qui nos portasset in gremio et ex proprio iussu produxisset. Datum epistolae erasum est. Sequitur praecatio octo linearum, nullius momenti. 116ª—227ª. Richardus de Posis, Summa dictaminis, extracta a registris papalium dominorum i. e. Urbani, Clementis et aliorum paparum. Incip.: Nouitiorum studia Januam sibi cupientium aperiri dicta torie facultatis circa stilum... et expl.: ad curandum universale dominium gratia Sancti spiritus effundatur. — 5. 227ª. Formula Excomunicationis et Anathematizationis contra raptores et incendiarios. Incip.: Quos detestanda immunitas et exsecranda peruersitas. . et expl.: se nouerint censure gladio feriendos. — 6. 227ª. Formula epistolae, gratiae testandae causa, pro largitione scyphi. Inc.: De cipho quem nobis paternitas vestra per talem nuntium suum transmisit... et expl.: negociis nostris peragendis sollicite se habuit inpendentem. — 7. 227ᵇ—228ª. Aliquot exordia litterarum papalium, ut pro communitate vel ciuitate, pro clericis, pro captivis etc. ... — 8. 228ᵇ. Littera praepositi ecclesiae collegiatae *S. Petri in Posaga, diocesis Quinqueecclesiensis Hungarie.* Incip.: Intente considerationis aciem, animi virtutem, sollicitudinis nostre studium... et expl.: ab exordio sue institucionis dinoscitur habuisse. — 9. 228ᵇ. *Lodomerius, archiepiscopus Strigoniensis,* ordinat praedicationem verbi crucis contra *Tartaros. Saracenos, Cumanos et Neugarios.* Incip.: De directo nobis.... per litteras multiplices et diuersas mandato apostolico ad praedicandum verbum crucis contra *Tartaros*... et expl.: di

missis erroribus firmati clarescant et appareant in fide... immitantes lumina ueri solis. Wattenbach. 10, 519.

496. (Hist. prof. 648.) m. XV. (1441.) 92. 4°. c. initiali col.

arma imperii germanici, Austrie, Bohemiae, *Hungariae*, Moraviae etc. exhibens. „Viridarium Imperatorum et regum romanorum, extractum de memorialibus gestis antiquorum germanorum, qui reipublice resederunt, editum et completum Rome anno a nativitate domini MCCCXj circa principium mensis Octobris feliciter.“ Incip.: In principio huius libri habentur quedam compendiose et exemplares doctrine secundum quas imperator uel Rex Romanorum habet se suosque disciplinare ut feliciter regnet... et explicit: nunc a tot tantisque aducrsariis continuo querentibus lac et lanam ab ipsa ecclesia trahere vexaretur. Vale. Et sic est finis operis antedicti...etc. *(Zsigmond K. codexe.)*

498. (Hist. eccl. 107.) m. XIII. 130. 4°.

4. 48^b—51. Fulgentius Episcopus: Sermo *de S. Stephano.* Incip.: „Heri celebravimus temporale. . .“ Expl. „festum diem solemnizare·“

508. (Rec. 1544.) m. XIII. 123. 4°.

3. 119^b—122^b. Vita *S. Elisabethae.* Incipit: „Vestre innotescat sanctitati . . . .“ et explicit: „magnificentia credimus expedire.“

514. [Hist. prof. 671.] m. XIV. 21. 4°.

„Anonymus Belae regis notarius“. De gestis Hungarorum liber.

526. [Philol. 187.] m. XIII. 124. 4°.

3. 17^a—29^a. Formae epistolarum reginae Bohemiae *Cunigundis*, compilatae a quodam Magistro Boguslao, ut videtur, cum continuatione in foliis 57^a—60^a, 122^a et 124^a. — 13. 124^a. Diploma anni 1281 Ottonis marchionis Brandenburgensis, reginam Bohemiae *Cunigundem* concernens.

545. [Rec. 528.] m. XIV. 127. 4°.

1. 1^a—35^b. *Chronica Hungarorum* acephala, incipiens a *rege Stephano I.* et pertinens usque ad *regem Ludovicum I.* Differt a Chronica Thuroczii et a sic dicto chronico Budensi. Incipit.: „regnum illud Hungariae Erdeli, quod irrigatur plurimis fluviis . . .“ et expl.: „solempniter et honorifice coronarunt.“

580. [Hist. eccles. 147.] m. XI. 178. 4°.

1. 1^{ab}. Isidorus Hispalensis, Prooemia in Novum Testa-

mentum. Initium deest. — 2. 1[b]. Idem, Prologus operis: Vita, ortus vel obitus Sanctorum, qui in domino praecesserunt. — 3. 2[a]—9[b]. Idem, Allegoriae Novi Testamenti. — 4. 10[a]—19[b]. Beda Venerabilis, De locis sanctis. — 5. 20[a]—47[b]. Julianus Toledanus, Prognosticorum futuri saeculi libri III. Undeviginti capita priora libri I. desunt. — 6. 47[b]—50[a]. S. Hieronymus, Epistola consolatoria ad Tyrasium de morte filiae suae. 7. 50[a]—51[b]. S. Augustinus, Sermo de eo quod dicitur: „sursum corda habemus ad dominum". Finis deest. — 8. 52[a]—58[b]. De conflictu virtutum et vitiorum liber perperam Isidoro Hispalensi tributus. Fragmentum Incipit: „Si lectioni continuato studio semper insistis." Explic.: „vigilanti studio attende que dico." — 9. 59[a]—150[b]. Isidorus Hispalensis, Originum lib. VI, cap. 17— lib. XV. incl. — 10. 151[a]—165[b]. Chronica mundi usque ad annum 936 p. Chr.? n. Inscriptio: „Chronica beatorum Augustini et Hieronymi." Incip.: „In principio creavit deus coelum et terram". Explic.: Landolfus princeps Beneventi ann. VI. — 11. 165[b]—168[b]. Isidorus Hispalensis, Chronica. — 12. 168[b]—171[b]. Beda Venerabilis, Chronicon. — 13. 171[b]—178[a]. Isidorus Hispalensis, De mensuris et ponderibus. Caput Originum ejus. — 14. 178[a]. Catalogus Imperatorum inde a Carolo Magno usque ad Henricum III. Wattenbach 10. 458. [*Sambucus-codex.*]

644. [Rec. 7.] m. XV. 397. f. cum miniat.

1. 1[a]—129[a]. S. Hieronymus, Epistolae ad viros destinatae octoginta. Praecedit index. — 129[b]—130[b]. vacant. — 2. 131[a]—235[a]. Idem, Epistolae ad virgines et mulieres quadraginta tres, praecedente indice. — 335[b] vacat. — 3. 236[a]—397[a]. Idem. Invectivae et alia opuscula, indice praemisso. Denis II. CCCVII. *(Vitéz-codex.)*

653. (Theol. 27.) m. XV. 381. f. cum miniat.

S. Aurelius Augustinus, Epistolae eius et aliorum ad ipsum, numero centum nonaginta tres. Miniaturae pictae sunt ab *Attavante florentino.* Denis I, CCXXVIII. *(Corvin-codex.)*

654. (Theol. 26.) m. XV. 333. f. cum. miniat.

S. Eusebius Hieronymus, Interpretatio Ezechielis Prophetae. Codex exaratus est manu Nicolai presbyteri faventini; miniaturas pinxit *Attavantes florentinus.* Denis I, CCXLV. *(Corvin-codex.)*

656. [Theol. 44.] m. XV. 346. f. c. miniat.

Theophylactus Archiepiscopus, Commentarius in epistolas S. Pauli, latine versus a Christophoro Persona. In codice commentarius S. Athanasio tribuitur. Denis. I, CXCIV. *(Corvin-codex.)*

680. [Theol. 80.] m. XV. 183. f. c. init. col.

Lactantius Firmianus, Opera. Denis I, CCVII. Endlicher CCXCII. [*Sambucus-codex.*]

831. (Univ. 83.) m. XV. 156. 4°.

Basilius Magnus : Contra Eunomium, cum praefationibus Bessarionis et interpretis Georgii Trapezuntii. Denis II, CCLXV. *(Corvin-codex.)*

832. (Theol. 529.) m. XI. et XIV. 106. 4°.

5. 75^a—90^b m. s. XIV. *Hartvicus, Vita S. Stephani regis.* Finis deest. Explicit: „leuatum ad altare portauit."

841. (Theol. 667.) m. XV. 79. 4°. c. init. col.

1. 1^a—16^b. Basilius Magnus, Ad instituendos adolescentes in lectione poetarum ceterorumque antiquorum scriptorum, interprete Leonardo Bruno Aretino. 2. 17^a—20^b. Lucianus Samosatensis, Dialogorum mortuorum duodecimus (Alexander, Hannibal et Scipio Africanus), interprete Johanne Aurispa. 3. 20^b—79^b Plato, Phaedon, interprete Leonardo Bruno Aretino. Denis, I. CXCVI. *(Sambucus-codex.)*

845. (Rec. 2050.) m. XIII. et XIV. 72. 4°.

2. 5^a m. s. XIV. Versus memoriales in tres priores annos *regni Caroli Roberti Andegavensis, regis Hungariae* . . . Denis II. CCCCXVIII.

930. [Theol. 55.] m. XV. (1488.) 238. f. c. pict. m.

1. 1^a—119^a. S. Hieronymus, Expositio evangelii secundum Mathaeum. — 2. 120^a—147^a. Idem, Expositio evangelii secundum Marcum. — 3. 147^b—205^b. Idem, Commentarius in Ecclesiasten adjectis duobus additamentis. — 4. 206^a—214^b. Pseudo-Hieronymus, Epistola ad Chromatium et Heliodorum episcopos. Rubrica: „Prologus de infantia salvatoris." Sequuntur capita viginti unum libri de infantia salvatoris. Incip.: „Una die admonitus est Joseph." Expl.: „claritas dei resplendebat super eum." 5. 215^a—215^b. Vita matris Dei, inscripta: „Vita beatae Mariae secundum Epiphanium." Incip.: „Die dominabili et ueraci dei genitrice." Expl.: „qui omnes in unum fiunt. LXXII." — 6. 215^b—216^a. Vita matris Dei inscripta: „Hieronymus ad Chro-

matium et Heliodorum.“ Incip.: „Hanc tibi regulam beata Maria uirgo statuerat.“ Expl.: „carissimi obtemperabant ei.“ — 7. 216ᵃ—221ᵇ. S. Ignatius, Epistola ad B. Mariam; B. Mariae ad Ignatium et Ignatii ad Johannem evangelistam epistolae duae. Abgari epistola ad Christum et Christi responsio. — 8. 222ᵃ—238ᵇ. Abutalib saraceni et Samuelis Judaei disputatio, quae fides praecellat, an Christianorum vel Saracenorum, vel Judaeorum, ex arabico versa ab Alfonso Bonihominis. Praefatio interpretis incip.: „Ego frater Alphonsus, Hispanus, libellum hunc antiquissimum, qui nuper casu deuenit . . .“ et expl.: „quantum mihi fuerit possibile obseruabo.“ Disputatio septem constat epistolis, quarum prima incip.: Conseruet te deus amice carissime usque quo terminetur“ et ultima expl.: „et ejus gratia te conseruet.“ Denis I, CCXLVII. (*Corvin-codex.)*

976. [Theol. 335.] m. XV. 122. f. c. init. c. et marg. col. cum deauratis in margine inferiori armis Aragonensibus.

S. Ambrosius, Libri III. de officiis. Denis I. CCI. *(Sambucus-codex.)*

977. (Theol. 341.) m. XV. 66. f. cum init. c. In margine inferiori paginae primae *arma Matthiae Corvini picta.*

S. Johannes Chrysostomus, Libri VI. dialogorum cum S. Basilio, de dignitate sacerdotali, latine, facti. Denis I. CCX[illegible]XI. *(Corvin-codex.)*

984. (Theol. 330.) m. XIII. 88. c. init. col. et figura calamo exarata.

3. 29ᵇ—30ᵃ. Cuonradus de Monteferrato, *Epistola ad Belam III. Hungariae regem* de obsidione Tyri . . . Denis. I. CCXXXII.

993. (Theol. 327.) m. XIII. 112. f.

2. 111ᵇ—112ᵃ. Tres Homiliae: in decalogum, de adventu Domini et *de S. Stephano.* Thecae anteriori adglutinatum est fragmentum prophetae Isaiae, manu s. X. scriptum. Denis. I. CXXVII.

1037. [Univ. 169.] m. XV. (1443.) 72. 4⁰. c. init. c.

Cyrillus episcopus, Speculum sapientiae, seu liber apologeticus, ut fertur, e graeco translatus. Denis. II. DCLXXXVII. *(Corvin-codex)*

1062. (Salisb. 227.) m. XIV. 119. 4⁰.

1. 1ᵃ—45ᵇ. Summa theologica. Incip.: Flecto genua mea ad patrem. Expl.: in gaudium dei mei. qui est trinus et unus

2. 45^b—48^b. Sententiae quaedam ex Aristotele, cum commentario. Incip.: Omne quod educitur in esse. Expl.: melius sit esse quam non esse. 3. 48^b. De Prisciani definitione syllabae. Incip.: Priscianus dicit sillaba est. Expl.: sillaba sic. 4. 49^a—57^b. Sermo super textum: Poenitentiam agite, appropinguabit. Incip.: Ex prelibate auctoritatis uerbis. Expl.: cetera sunt iteranda. 6. 59^a—87^b. Honorius Augustodunensis, De imagine mundi. 7. 87^b. De coitu. Incip.: Queritur utrum coitus abreuiat vitam. Expl.: ad locum concepcionis. 8. 88^a—89^a. Sermo de Christi natura. Incip.: Gracia domini nostri Jhesu Xristi. Expl.: gloriosus deus una cum filio domino nostro. 9. 89^b—90^a Expositio versiculorum, quos diabolus cuidam fecit. Incip.: Expositurus vobis pater Hugo uersiculos. Expl.: sine intermissione orate. 10. 90^b. Adnotationes diversae, ut rationes domesticae, sententiae theologicae de poenis vitiorum etc. 11. 91^a—109^b. S. Aurelius Augustinus, Enchiridion. 12. 109^b. Notata de reditibus ecclesiasticis, e. g. decimatione de Styr, de villa Hudus, Wenke, Cesme et *aliis locis Hungariae* ut videtur. 13. 110^a—110^b. Sermo *de S. Ladislao.* Incip.: Beata terra, cuius rex nobilis est. Expl.: manducabit panem in regno coelorum ad quod. 14. 110^b. Continuantur notata de reditibus in num. 12. 15. 111^a. Alius Sermo *de S. Ladislao.* Incip.: Beata terra cuius rex nobilis est. Expl. cetera respiciantur in legenda *Sancti ladislai.* 16. 111^b. Continuantur notata de reditibus in num. 12 et 14. 17. 112^a. Sermo de Christo. Incip.: Christus confixus sum cruci verus dei cultor et expl. deuotione cordis ac lacrimis. 18. 112^b. Sermo. Incip.: Expergiscere prouide anima. Expl. ad laudem sanctissimi nominis tui cum patre. 19. 117^a. Epistola Mag. B. ad *episcopum Jaurinensem* concernens. Lignamina pro domo facienda per Nicolaum palatinum filium Heinrici oblata. Incip.: *Miseratione diuina dignissimo Jaurien ecclesie antistiti.* Expl.: restitui faciat sine dampno. 20. 117^b—119. Continuantur notata de reditibus in num. 12, 14 et 16. *(Valószínü Vitéz-codex.)*

1065. (Salisb. 231.) XIV. 94. f.

3. 93^b—94^a. „Epistola, quam misit *Kalo regi hungariae.*" Incip.: „Kalo, potentissimus kan orientalis . . ." Expl. „diadematis coram nobis . . . anno regni nostri XXVI."

1076. [Univ. 85.] m. XV. 42. 4°. c. init. c.

S. Basilius episcopus Caesariensis, Homiliae in Hexameron, latine redditae ab Eustachio diacono. Denis II. CCLXIII. (*Corvin-codex.*)

1079. [Univ. 99.] m. XV. 71. 4°. c. init. c.

1. 1^a—43^b. S. Bernhardus Claraevallensis, De consideratione ad Eugenium III. Papam. — 2. 44^a—57^b. Pseudo-Bernhardus, De interiori homine. — 3. 58^a—71^b. Hugo a S. Victore, Soliloquium de arrha animae. Denis II. CCCCXXI. (*Corvin-codex).*

1354. (Nov. 383.) m. et ch. XV. 219. 4°.

213^b—215^a. Variae notitiae, partim *historiam Hungariae* spectantes.

1391. (Theol. 47.] m. XV. (1468.) 205. f.

Thomas Aquinas, Catena aurea seu Continuum in Lucae evangelium. Folium primum deest. Incip.: „. . . esse potuerunt audire opus habebant . . .“ Denis I. CVIII. (*Corvin-codex).*

1481. (Rec. 24). m. XV. 301. f.

Breviarium Strigoniense. Initium et finis desunt. Incip.: aut ipsi de uanitate in id ipsum. Expl.: descendens Jhesus de monte. Incipit ab officio de tempore, sequuntur: officium pro defunctis, pro B. V. Maria, Hymnarius, Commune de sanctis etc. 217 legitur notitia lingua hispanica scripta anno 1507. Denis II. DCCCLXXXI.

1550. (Theol. 302.) m. XII. 150 f.

16. 150^b. m. s. XIII. Guido Cardinalis, „*Decreta Hungarorum.*“ Denis. I. CXXV.

1566. (Univ. 691.) m. XV. (1493.) 25. f.

„*Nicolaus e Mirabilibus Colosvariensis,* Tractatus de praedestinatione hominis juxta doctrinam Thomae Aquinatis. Denis. II. DLXXXIX.

1591. [Rec. 1536.] m. XVI. 117. 4°. cum pict. m.

Alberti Dürer. Columba. Tractatus asceticus nullo titulo generali insignitus. Denisius autorem operis fratrem Johannem de Deo suspicatur. Denis. II. DCCXXXV.

1737. (Nov. 168.) m. XIV. 119. 8°.

1. 1^a—11^b. „Collatio habita in electione domini *Pauli de Buda.* Incipit: „In manu dei potestas . . .“ Expl.: principatus per infinita secula etc.

1769. (Theol. 18.) m. XIV. 201. f. c. pictis m.

Antiphonae, quae in missis dominicis canuntur. Denis I. DCCCXXVII. *(Corvin-codex.)*

1779. (Rec. 420.) m. et ch. XV. 176. f.

Missale romanum, ut ex festis colligere licet *in Hungaria* usitatum.

1781. (Rec. 9.) m. XIV. 108. f. c. init. col.

1. 1a—7b. Calendarium et necrologium usque in seculum XVI. continuatum. 2. 8a—99b. Benedictio salis et aquae, Capitulare, Diurnale, Orationale pro officio chori, horae, letaniae etc. 3. 100a—108b. Lectiones et evangelia cum notis musicalibus. Annotationes dierum obitus multorum sacrorum hominum *ecclesiae Strigoniensis,* diversis manibus in necrologio scriptae, codicem olim hujus ecclesiae cathedralis fuisse certe docent. Denis. II. DCCCLXX.

1799. (Rec. 133.) m. XIV. 181. f.

Breviarium Strigoniense cum Calendario.

1812. (Rec. 29.) m. XV. 380. f.

Breviarium Strigoniense cum adjecto necrologio. Denis II, DCCCLXXI.

1829. (Rec. 27.) m. XV. 481. 4°.

Breviarium Strigoniense. Denis II, DCCCLXXX.

1857. (Theol. 956.) m. XV. 186. 4°.

Folia 1—35 in membrana nigra, litteris aureis et argenteis c. init. col., pict. m. et marg. ornam. scripta sunt.

Horarium cum titulis passim gallicis, usibus Principissae cuiusdam paratum. In fine codicis exstant folia duo non numerata, quorum primum thecam hostiae miniatam, alterum orationes de ven. Sacramento versibus gallicis continet. Denis II, DCCCCX.

2205. [Philos. 274.[m. XIV. 179. 4°.

2. 174a—176b. *Martinus Braccarensis,* De quatuor virtutibus cardinalibus.

2349. (Med. 65.) m. XV. 54. f.

Bartolus de Squarcialupis de Plumbino, Colcodei seu Liber de peste. Index. Incipit: „Utrum regimen conservatum sit . . .“ Expl. „. . . aut uitro teneatur.“ Sequuntur figurae duae instrumentorum chirurgicorum cum explicatione singularum. Codex olim usui *„Sigismundi regis Boemie et Ungarie“* destinatus fuit.

2363. (Philos. 223.) m. XV. 102. f. c. fig. color.

Johannes Müller de Regio Monte, Canones LXIII. in tabulam primi mobilis. Cum tabula.

2365. (Philos. 186.) m. XV. 170. 4°. c. fig. color.

Antonius Bonfinius, Symposium de virginitate et pudicitia conjugali. (Corvin-codex.)

2391. [Univ. 861.] m. XV. 52. f.

Chalcidius, De immortalitatibus animae. Incip: „Altividi de immortalitate animae liber incipit. Quadam die . . .“ Expl. „debito requiescam.“ *(Corvin-codex.)*

2431. (Philos. 280.) m. XIV. 37 4°.

1. 1^a—36^b. *Nicolaus episcopus Modrusiensis,* Tractatus philosophicus. Nos ab ipsa natura moneri beatitudinem nostram nobis in sola perfectaque et aperta primae causae contemplatione esse quaerendam. Prologus, ad *Joannem episcopum Waradiensem* directus, incipit: Non te praeterit. Expl.: audiat colloquentes. Opus ipse incip.: Pridie eius die . . . et expl.: Omnes discessimus. 2. 36^b—37^b. Eugenius IV. Papa, Bulla unionem ecclesiae occidentalis et orientalis concernens. *(Vitéz-codex.)*

2446. (Fosc. autogr. 9.) m. XV. 45. 4°.

Franciscus Barbarus. Commentarioli de re uxoria.

2471. (Philos. 484.) m. XV. 58. 4.

1. 1^a—47^b. *Franciscus Barbarus,* De re uxoria. 2. 47^b—50^b. Oratio in vituperium invidiae. Incip.: cum ego mecum sepius cogitassem. Expl.: partes confectas. Cetera desunt. 3. 51^a—58^b. *Basilius Magnus,* Epistola ad nepotes interprete *Leonardo Bruno Aretino,* cum epistola ad Colutum Salutatum Cancellarium Florentiae.

2472. (Univ. 242.) m. XV. 109. 4°. c. fig. col.

Marsilius Ficinus Florentinus, Commentarius in Platonis convivium de amore. Cum dedicatione ad *Johannem Pannonium episcopum Quinque-ecclesiensem.* In folio inter tegumentum et folia numerata: Epigramma *Johannis Pannonii* in Marsilium Ficinum, incipiens: Nuper in Elisiis. *(Janus Pannonius codexe.)*

2489. (Nov. 316.) m. XV. 28. 4°. c. fig. col.

Tribrachus Mutinensis. Ad *archiepiscopum Strigoniensem (Johannem Vitéz)* Eclogae. Incip.: Quo tua non dubites totum uolitare per orbem nomina. Expl.: ne si pergamus raucus surrepserit algor. *(Vitéz-codex.)*

2550. [Eug. f. 61.] m. XV. 188. f, c. init. fig. et ornam. marg. col.

4. 129ª—145ᵇ. Pseudo-Seneca, *(Martinus Braccarensis)* e quattuor virtutibus, versio gallica Laurentii de Premierfait. ›st dedicationem: „A tres hault et tres puissant prince Jehan z au roy de france duc de Berry ...“ incip. textus cum adtionibus interpretis: Quatre manieres de vertuz nous sont par oult de saiges ...“ et expl.: „et pour ce parle il par distinc›n. Cf. cod. 2640.

2640. [Eug. Q. 32.] m. XV. 40. 4°. c. init. et fig. col.

Pseudo-Seneca *(Martinus Braccarensis)*, De quattuor virtibus cardinalibus Libellus, in linguam gallicam translatus a ıurent de Premierfait. Incip.: „Tres hault et tres puissant prince ›han filz de Roy de france ...“ Expl.: „Cy fine le liure de necque des quatre principales vertus translate de latin en fran›is par maistre lorent de premierfait.“ Cf. 2550, Nr. 4.

2748. [Theol. C. 956.] m. XV. et XVI. 209. 12°. c. figg. et init. col.

Liber precum germanicus, scriptus in usum Ulrici comitis › Montfort et conjugis ejus Magdalenae comitissae Oettinganae. serta sunt autographa et symbola feminarum et virorum stirum Mansfeld, *Fugger*, Rechberg, Königseck, Helfenstein, Truchsz und Eberstein saeculi XV. et XVI. Textus incipit: „Unser lff sy in dem namen ...“ et expl. 194ª: „ymer vnd ewigclien. Amen.“ — 194ᵇ—201ª. Precationes diversis manibus curnti calamo scriptae. Denis II. DCCCCXXIV.

2755. [Theol. 860.] m. XVI. (1524.) 127. 12°. c. init. fig. et orn. .rg. col.

Liber precatorius, olim ad usum *Annae, conjugis Ferdindi I. Imperatoris*, cum iconibus eorundem. Incipit: „Her nach lgennd gebet sprech der mensch an dem kharfreytag oder an ıem yedem freytag vor ainem Crucifix wan du wilt. Herr ıu criste ich bett dich ...“ Expl.: „mit allen gelaubigen chri›nlichen selen durch dich vnsern hern ihesum cristum Amen.“ ›nis I. DCCCCLIII.

2843. (Res. 3021.) ch. XV. 295. f.

9. 227ª—256ᵇ. Theodoricus de Apoldia seu Thuringus, *Vita Elisabethae*. Denis. II. DCLXXI. Hoffmann CCXLV.

2862. (Nov. 262.) ch. XV. 130. f.

1. 1ª—86ᵇ. Vita Jesu Christi et virginis matris, germanice luto sermone scripta. etc. etc. 9. 129ª— et 129ᵇ. Vermerkt

den zewg, den der *Kunig von Hungern wider die Turcken* vermaint ze nutzen.

2866. (Nov. 369.) ch. XV. 52. f.

Henricus „von Muglin“ Chronicon Hungariae. Hoffmann. CXXXII.

2875. (Rec. 3029.) ch. XV. (1400.) 208. f. c. fig. col. exar. et col.

4. 109^a—162^a. *Georgius Hungarus, Purgatorium S. Patricii,* germanice, soluto sermone. Incipit: „Manigfeldichlich vnd in manigerley . . .“ Expl. „Nach disem Leben daz ewige leben Amen. Amen.“ . . . Denis II. CCCCLIV. Hoffmann CCCL.

2893. (Jur. civ. 162.) ch. XV. 13. f.

Matthias Corvinus, Ungariae rex, Responsiones germanicae, datae legatis principum Germaniae de dissidiis inter se et Imperatorem Fridericum III. anno 1474.

2913. (Hist. prof. 563.) ch. XV. (1456) 472. f.

Eberhardus „von Windeck“, *Vita Imperatoris Sigismundi.* Incip.: „In dem namen des vatters . . .“ Expl.: „vnsers bistums des vierden jores.“ Hoffmann CXXXIX.

2919. (Rec. 893.) ch. XV. 172. 4°.

2. 137^a—172^b. *Henricus „von Muglin“, Chronicon Hungariae germanicum.* Hoffmann. CXXVI.

2920. (Nov. 553.) ch. XV. 16. f.

Helena Kottaner seu Quottaner, Memorabilia. Hoffmann CXL.

2975. (Jur. civ. 244.) ch. XV. 173. 4°. c. fig. cal. exar. et col.

2. 14^a—83^a. *Sigismundus Imperator* „Constitutio aut Reformatio Christianitatis“ anni 1477 in linguam germanicam versa, addito nomine: Martinus Erlinger von attensheim. Hoffmann. LXXXVII.

2994. (Rec. 1089.) ch. XV. 252. 4°.

1. 1^a—115^a. Liber de cognitione peccatorum, i. e. Von erkantnusz der Sunden. 2. 121^a—232^b. *Georgius Hungarus,* Purgatorium S. Patricii, germanice. Denis II, DCCXVI. Hoffmann, CCCXXXVIII.

3007. (Nov. 297.) ch. XV. (1742.) 265. 8°.

4. 14^a—27^b. Carmen *de S. Margaretha.* Incip.: „Is sullen alle frawen . . .“ Expl. „vns seinen engel senden. Amen.“ Hoffmann XC.

3027. (Lunael. 8°. 89.) ch. XV. et XVI. 357. 8°.

12. 209^a—210^a. Andreas Nedler, Cantilena germanica no-

mine militum „Landsknechte“ dictorum *contra Hungaros*. Inc. „Ich vorcht kain windter .....“ Expl. „er lobte dy raynen frawen.“

3086. (Rec. 2252.) ch. XV. 235. f. c. figuris pictis.

2. 152ª—168ᵇ. *Georgius Hungarus, Purgatorium S. Patricii* germanice redditum cum indice mutilo praecedente. Incip.: Manigvaltikleich vnd auch mit vill Siten. Expl.: der heiligen vnd ewigen driualtichait. amen.

3092. [Rec. 926.] ch. XV. 371. f.

2. 143ª—144ᵇ. *Johannes de Capistrano* Universitati Viennensi missa epistola de mag. Joanne Rokycana et Rokycanae responsio. — 3. 144ᵇ—146ᵇ. *Johannes de Capistrano*. Epistola — 4. 146ᵇ—147ᵇ. Johannes Boratin, Epistola ad *Joannem de Capistrano* responsio. — 5. 147ᵇ—150ª. Johannes de Rokycana Epistola ad *Johannem de Capistrano* et hujus responsio.

3101. [Philol. 11.] ch. XV. 359. f. c. init. pictis et deauratis.

M. Fabius Quintilianus, Institutionum oratoriarum libri XII. et declamationum liber. Endlicher CCXLVIII. [*Sambucus-codex.*]

3121. [Hist. prof. 279.] ch. XV. 190. f.

10. 30ª—31ᵇ. Pseudo-Seneca sive *Martinus Braccarensis*, De quattuor virtutibus cardinalibus.

3125. (Hist. prof. 267.) ch. XV. 132. f.

1ª—88ª. Xenophon, Cyropaedia, quam latinitate donavit et *principi alicui* dicavit *Joannes Franciscus Poggius*. Dedicatio incip.: Cum plures qui graeca ad latinos ... Expl.: ne modum excedat oratio, est audiendus. 88ᵇ—92ᵇ. vacant. 2. 93ª—132ᵇ. Idem, Memorabilia Socratis interprete Cardinale Bessarione.

3134. [Univ. 862.] ch. XV. 448. f.

1. 1ª—3ª. *Pseudo-Seneca,* Epistola ad S. Paulum et S. Pauli ad Senecam. 6. 186ᵇ—189ᵇ. *Pseudo-Seneca,* sive *Martinus Braccarensis* seu *Dumiensis,* Libellus de quattuor virtutibus cardinalibus. 10. 294ª—299ª. *Pseudo-Seneca,* Proverbia. 11. 299ᵇ—301ᵇ. Pseudo-Seneca, Libellus de paupertate. 12. 301ᵇ—304ª. *Pseudo-Seneca,* De moribus.

3150. [Lunael. f. 117.] ch. XIV. (1374.) 307. f.

11. 180ª—183ª. *Pseudo-Seneca,* Proverbia ab initio mutila. — 183ᵇ. vacat. — 12. 184ª—185ª. *Pseudo-Seneca,* Epistola ad S.

Paulum et S. Pauli ad Senecam. — 13. 185^b—187^b. *Pseudo-Seneca,* De remediis fortuitorum ad Gallionem liber.

3163. [Philol. 87.] ch. XV. 207. f.

A. Gellius, Noctium Atticarum libri I—VII. Endlicher. CCLXVIII. [*Sambucus-codex.*]

3164. [Philol. 85.] ch. XV. 285. f.

1. 1^a—2^b. *Pseudo-Seneca,* Epistola ad S. Paulum et S. Pauli ad Senecam. — 4. 86^b—88^b. *Pseudo-Seneca,* Proverbia. — 5. 88^b—90^b. *Pseudo-Seneca,* sive *Martinus Braccarensis* vel *Dumiensis,* De quatuor virtutibus cardinalibus. — 15. 210^a—211^a. Leonellus Estensis sive de Mantua, „Oracio ad *Sigismundum Caesarem Augustum,* acto anno *1432.*" Incipit: „Quum tui nominis splendor . . . . . . " Expl. „in manibus collocat tuis." — 16. 211^a—224^b. Altera oratio ad *Sigismundum imperatorem* in orbe. Incip.: „Ascendet in coelos serenitas tua. . . . . . " Expl.: „ . . . recte sensisse glorientur." Endlicher CCIV.

3166. (Rec. 1671.) ch. XV. 393. f.

1^a—187^b. *Flavius Philostratus,* Heroica, Icones, vitae sophistarum et epistolae interprete *Antonio Bonfinio* qui *Matthiae Hungariae regi in praefatione opus suum dedicat.* 188^a—189^b. vacant. 2. 190^a—292^b. Clauis physica ex Crisotonii Periphysicon excerpta. Incip.: Propositis tibi a me aliquando. Expl.: natura que corpore et anima. . . . Cetera desunt. 293^a—295^b. vacant. 3. 296^a—392^b. *Marcius Galeotti, De rebus incognitis ad Matthiam regem Hungariae.* Prologus Incip.: Librum de incognitis uulgo quem dudum Maiestati due. Expl.: alacriorem facit. Vale. Opus incip.: Caput primum. Inter Theologos christiane secte et philosophos veteres . . . Expl.: exercitus continuerit. Prologum insequuntur 297^a. Quattuor disticha auctore Augustino Morauo Olomucensi (episcopo) ad lectorem et praefatio.

3168. [Philol. 90.] m. et ch. XV. 294. f.

Plautus, Comoediae XX. — 3^b—4^b. Testimonia de Plauto a Joviano Pontano inscripta. Endlicher IV. [*Sambucus-codex.*]

3177. [Hist. eccles. 75.] ch. XV. et XVI. 350. f.

8. 266^b—322^a *Experiens Callimachus,* De rebus gestis a *Vladislao Poloniae et Hungariae rege.*

3183. (Hist. prof. 655.) ch. XVI. 46. 4°.

Appianus Alexandrinus, Iberica in latinum sermonem conversa a *Johanne Sambuco Pannonico Tirnaviensi.*

3186. (Philol. 193.) ch. XV. (1461.) 76. 4°.

Demosthenes, Oratio pro Ctesiphonte seu περὶ στέφανου. in num sermonem versa a *Jano Pannonio Quinqueecclesiarum scopo*. Initium deest.

3187. [Philol. 195.] ch. XV. 73. 4°.

M. Terentius Varro, De lingua latina libri V—X in medio fine mutili. Endlicher LXIII. [*Sambucus-codex.*]

3198. [Philol. 210.] ch. XV. 205. 4°.

1ᵇ. Contentorum in volumine index. — 1. 2ᵃ—42ᵃ. V. Caus, Carmina. — 2. 42ᵇ—63ᵇ. Petronius Arbiter, Satyricon. — 64ᵃ—102ᵇ. Albius Tibullus, Elegiarum libri IV. — 4. 103ᵃ—ᵃ. P. Ovidius Naso, Elegia 9 libri III Amorum in obitum ulli. — 104ᵇ—105ᵇ. vacant. — 5. 106ᵃ—108ᵃ. Coelius Lactius Firmianus, Carmen de phoenice. — 6. 108ᵇ—110ᵇ. Vetius Fortunatus, Hymnus de resurrectione domini, alias Lactio attributus. — 7. 110ᵇ—111ᵃ. Coelius Lactantius Firmia-, Liber de ira dei excerptus praemissis S. Hieronymi testiiis de Lactantio. — 111ᵇ—113ᵇ. vacant. — 8. 114ᵃ—137ᵃ. Claudianus, De raptu Proserpinae libri III. — 137ᵇ—141ᵇ. ant. — 9. 142ᵃ—144ᵇ. P. Ovidius Naso, Epistola 9. heroia Deianirae ad Herculem. — 145ᵃ—147ᵇ. vacant. — 10. ᵃ—151ᵇ. Duodecim naeniae versibus elegiacis consriptae ad ipnum prouocandum pro infantibus. Incipit.: „Sompne veni. Luciolus blanditur ocelis . . .“ Expl.: „Da noctem nato ia sompniferam.“ — 11. 152ᵃ—154ᵃ. Carmen elegiacum in lem Mariae Magdalenae. Incip.: „Festa dies oritur Mariam brate frequentes . . . .“ Expl.: „Et tibi perpetuo thura sanque ferat.“ — 155 vacat. — 12. 156ᵃ—159ᵃ. Carolus Marini Aretinus, Carmen elegiacum in obitum Leonardi Bruni tini. — 13. 160ᵃ—161ᵇ. Epigrammata graeca latinaque in um Theodori Gazae auctoribus Angelo Politiano, Manilio rtano, Umbro Vitalino, Demetrio Chalcondyla et Bernardo helocio. — 14. 162ᵃ. Johannes de Vergiliis Caesenas, Buorum ad Dantem Aligherium praefatio inedita. Incip.: eridum uox alma nouis qui cantibus orbem . . . .“ l.: „Respondere uelis aut soluere nota magister“. — 15. —164ᵃ. Dantes Alighieri, Ad Johannem de Vergiliis Eclo[. — 16. 164ᵃ—166 . Johannes de Vergiliis, Ad Dantem

Ecloga responsiva. — 17. 166ª—168ª. Dantes Alighieri, Ad Johannem de Virgiliis Ecloga II. — 168ª—169ᵇ. vacant. — 18. 170ª—179ª „Excerpta ex P. Ovidii Nasonis libris de arte amandi, Amorum et Tristium. — 179ᵇ—182ᵇ. vacant. — 19. 183ª—186ª. Palladius Rutilius Taurus, De insitione liber ab initio mutilus. — 20. 186ᵇ—189ᵇ. P. Ovidius Naso, Epistola 21. heroidum Cydippes ad Acontium in fine mutila. — 190ª—192ᵇ. vacant. — 21. 193ª—194ª. Decem Epigrammata (Anaphoreta) quorum primum inscriptum est: „Domino Matheo de Chascia Canonico Volaterrano“ et ultimum: „Bernardo Jo. Oricellario.“ — 22. 195ª—204ª. Bartholomaeus Scala, Carmen heroicum de laude Mediceorum hastiludium Florentiae celebratum describens. Incip.: „Semper ut ante mihi meritis pro grandibus Musa ...“ Expl.: „Substulit et medicos auxit uirtute triumphos.“ — 23. 205ªᵇ. Franciscus Bononiensis, De pastore Echo alloquente e graeco Musicolae. Incip.: „Pastor ab insano quondam deprensus amore ...“ Expl.: „Et ducit minimum per sua rura pecus.“ Endlicher CVIII. [*Sambucus-codex.*]

3200. [Rec. 2137.] ch. XVI. 181. 4°.

1. 1ª—18ᵇ. *Pseudo-Seneca* sive *Martinus Braccarensis* seu *Dumiensis,* De quattuor virtutibus cum glossa.

3204. (Philol. 236.) ch. XV. 170. 4°.

1. 1ª—147ª. C. Solius Apollinaris Sidonius, Epistolae. 2. 147ᵇ—150ᵇ. *Galeotus Martius Narniensis Epistolae quinque.* Prima incip.: Reuerendissimo ... Nescio quibus verbis ... Expl.: et observaverint vale. Ultima incip.: Quae amicicias accumulant. Expl.: benignus audite Itemque valete ex Praga IV. Idus Maii. 151ª—152ª. vacant. 3. 153ª—170ᵇ. Liber Formularum. Prima epistola incip.: Amice care Si veneri bachoque vacas ... Expl.: propulsare nullatenus cessabo. Ultima incip.: Nature lex et divina ... Expl.: quam iuris forma queritare. Endlicher CCCXLIII [*Sambucus-codex.*]

3216. (Rec. 1465.) ch. XVI. 140. 4°.

1. 1ª—112. *Agathias,* de bello Gothorum et aliis peregrinis historiis libri per Christophorum Personam Romanum e graeco in latinum traducti et *Matthiae Regi Ungariae dedicati.* 2. 113ª—124ᵇ. Historia imperatorum Romanorum. Incip.: Theodosius hispanus italici divi Trajani ... Expl.: auctores belli pariter

corruerunt. 3. 125ª—140ª. Historia Gothorum. Incip.: Gothos sine agri inopia . . . Expl.: quo descriptum est supra interisse.

3244. [Philol. 241.] ch. XV. 331. 4°.

51. 142ª—143ª. Leonellus, Oratio ad *Sigismundum Caesarem*. Incip.: „Cum tui celeberrimi .... Expl.: ... collocat tuis."

3245. [Rec. 1994. a.] ch. XV. 142. 4°.

2. 132ª—135 . *Pseudo-Seneca,* De remediis fortuitorum. — 3. 135ᵇ—139ᵇ. *Martinus Braccarensis* seu *Dumiensis,* De quattuor virtutibus cardinalibus. Endlicher CCCLXXXVII.

3257. [Philol. 289.] ch. XV. 255. 4°.

Valerius Martialis, Epigrammatum libri XII et Xenia et Apophoreta. Duo folia desunt in fine. Endlicher CCXXXII. [*Sambucus-codex.*]

3274. (Philol. 337.) ch. XV. 134. 8°.

Janus Pannonius episcopus Quinqueecclesiensis. Poëmata. Lambec. II, 994.

3281. [Univ. 635.] ch. XV. 149. 8°.

6. 86ᵃᵇ. *Sigismundus Imperator,* Litterae ad concilium Basiliense. d. d. „Placencie, VII. mensis Februarii, Regnorum nostrorum anno . . . Romanorum XXVII°. et Bohemie XII°. — 8. 89ª—108ᵇ. Epistolae undecim concilium Basiliense spectantes . . . . c., *Sigismundus Imperator,* Littera cuidam communitati missa. Incip.: „Fideles dilecti. Petivistis deuota instantia. . ." Expl.: „benevolencie et gracie singulorum. Datum . . . ." cetera desunt. — d., Conservatores et capita regionum alme urbis . . . . populusque Romanus", Littera *Sigismundo Imperatori* missa. Incip.: „Inuictissime Reg. Maiestati vestre sese admodum . . ." Expl.: „Rome anno a nativitate domini MCCCCXXXIj° Indictione X Mensis maii die octavo." — e., *Sigismundus Imperator,* responsum ad eosdem. Incip.: „Nobiles et honorabiles . . . . cum Roma testetur esse . . . ." Expl. „conabimur hoc adimplere. Datum parme . . . ." Cetera desunt. — h. „*Littera archiepiscopi Strigoniensis et suorum suffraganeorum* . . . . *ad Basileense Concilium.* Incipit.: „Reuerendissimi patres ewangeliceque veritatis cultores . . . ." Expl.: „Datum *Strigonii die XXVIIj mensis Decembris anno Domini millesimo CCCC° XXXI.°* — i. *Sigismundus Imperator,* Littera ad Concilium. Inc. „Reuerendissimi . . . . Here a Boletariis . . . ." Expl.: „Datum placencie XV marcij Anno domini etc. XXXIj°".

3282. [Hist. prof. 1083.] ch. XVI. 130. 8°.

19. 51^{a}—52^{a}. Collaudatio *imperatoris Sigismundi* in concilio Constantiensi in sermone abiudicationis Hieronymi de Praga. Incip.: „Unde rex christianissime . . .“ Expl.: „dignetur concedere Ihesus etc. — 21. 53^{b}—54^{a}. *Sigismundus Imperator*, Epistola ad episcopum quendam. Incip.: „Litteras tuas . . . .“ Expl.: „mereantur. *Posonij 12. Julii. Regnorum Hungariae. XXXV. etc,*

3315. (Hist. prof. 126.) ch. XV. (1471.) 189. f.

1. 1^{a}—175^{b}. Jacobus Zeno, De vita, moribus, rebusque gestis Caroli Zeni avi sui ad papam Pium II. Dedicatio incip.: Gloriosa sanctitatis tuae . . . et expl.: amore foueri. Opus incip.: Qui venetae urbis . . . et expl.: fraudatam esse cognovimus. 2. 176^{a}—177^{b}. Petrus Paulus Vergerius, Epistola ad Carolum de victoria contra Bucicaldum. Incip.: Si ego te certius. Expl.: Futuri eui memoriam. 3. 178^{a}—186^{a}. Leonardus Justinianus, funebris oratio pro Carolo Zeno. 186^{b}. vacat. 4. 187^{a}—189^{a}. Respublica Venetiarum *ad Ludovicum regem Ungariae.* Incip.: Quid agas ut uideas de nullo confisa . . . Expl.: non revertar. Datum in Campis Clugiae primo Non. Marcij 1380.

3330. [Philol. 39.] ch. XV. 358. f.

Circa trecenti septuaginta sermones et epistolae diversorum doctorum ac excellentium dictatorum, utique Petri de Alvarotis, *Pogii*, Gabrielis Tegliacii, Jacobi de Lavagnolis, *Leonardi Bruni Aretini*, Baptistae de S. Petro, Joannis Lamolae, Peregrini de Zambechariis, Petri Blesensis, Sallustii, Ciceronis, Cyriaci Anconitani, Alberti Sarteanensis, Petri de Monte, Matthaei Bissarii, Omniboni Leoniceni, *Guarini Veronensis*, Leonardi Justiniani, Joannis Nicolai, Montorii de Mascarellis, Francisci Lusci, *Francisci Barbari*, Lauri Quirini, Lauri Bragadini, B. Pergamensis, Joannis Spilibergensis. *Petri Pauli Vergerii*, Francisci de Zabarellis, Gasparini Pergamensis, Jacobi Petrognae, Jordani Ursini, Nicolai Barbi, Tobiae Leonelli Estensis, Caroli de Gonzaga, Martini Veronensis, Cherubini Bontempi, Federici Cornelii, Jacob Zeni, Janossi Manetti, Honofrii Parenti, Laurentii Vallae, Basilii Magni.

3334. [Univ. 838.] ch. XV. (1482.) 183. f.

1. 1^{a}—153^{a}. *Otto Frisingensis*, *Chronica* continuata a

Ottone a S. Blasio usque ad a. 1209 cum indice capitulorum praemisso.

3335. [Univ. 839.] ch. XV. (1481.) 154. f.

1. 1ª—140ª. *Otto Frisingensis, Chronica.*

3338. [Rec. 322.] ch. XV. 25. f.

1ᵃᵇ. *Johannes de Capistrano,* Epistola ad universitatem Viennensem. — 2. 1ᵇ—4ª. *Idem,* Epistolae ad anonymos. — 3. 4ᵇ—5ª. Johannes Boratin, Epistola ad *Johannem Capistranum.* — 4. 5ᵇ—6ª. Epistola ad *Johannem de Capistrano.* dd. „Ex brunae 2ᵈᵒ die septembris, anno 1ᵐᵒ." — 6. 7ª—8ª. *Johannes de Capistrano,* Epistola ad magistrum Johannem Rokycanam.

3352. (Hist. eccl. 78.) ch. XIV. 203. f.

6. 177ª—200ᵇ. *Cronicon Ungarorum usque ad regem Salomonem versibus rythmicis compositum* in fine mutilum cum prologo, qui incip.: De culmine dignitatis huius seculi . . . et expl.: in omnibus recognovit, Textus incip.: O heres summi regis . . . et expl.: dux gliscit pietate. 201. vacat.

3362. [Rec. 2257.] ch. XVI. 365. f.

3. 281ª—288ᵇ. *Antonius Bonfinius, Praefatio* in versionem latinam operis Flavii Philostrati de vitis sophistarum *ad Mathiam Ungariae etc. regem.*

3374. (Hist. prof. 503.) ch. XV. 50. f.

Simon de Keza, Chronicon Hungariae usque ad a. 1342. cum serie capitum a manu s. XVII in folio non numerato subiuncta.

3381. [Salisb. 17. B.] ch. XVI. 159. f.

34. 115ª—116ᵇ. *Ungarororum historia a rege Geyse usque ad Ladislaum II. brevissima.* — Wattenbach. X. 544.

3400. [Univ. 164.] ch. XV. 202. f.

5. 98ᵇ. Notabile historicum de imperatoribus romanis usque ad *Sigismundum.* Incip. „Otto tertius fit caesar . . . ." Expl.: nupsit *filie ludowici regis Ungarie*".

3408. [Univ. 829.] ch. XIV. (1385.) et XV. 260. f.

19. 196ª—201ᵇ. Notabilia varia historica, utique de genere Francorum, de Longobardis, Gothis, *Hunis*; de regno Siciliae etc.

3418. (Hist. prof. 487.) ch. XV. 333. f.

Registrum omnium proventuum regalium (in regno Hungariae) in his duobus infra scriptis annis per *Sigismundum*

episcopum Quinqueecclensiensem, thesaurarium (Apostolicae) Regiae Majestatis, in parata pecunia perceptorum. Incipiendo ab ultima die Januarii 1494 usque ad ultimum diem eiusdem 1495.

3419. [Nov. 260.] ch. XV. 297. f.

5. 126^b—128^a. *Martinus Braccarensis* siue *Dumiensis (Pannonius)*, De quattuor virtutibus cardinalibus .... 13. 285^b—286^a. *Pius II. papa* sive *Aeneas Sylvius Piccolomini, Epistola ad Johannem de Capistrano*, d. d. „Ex wienna die quinta iunii 1451“ et *Johannis de Capistrano responsum*. Incip.: „Frater Johannes de Capistrano ....“ Expl.: „orator fidelissimus frater Johannes de capistrano.“

3420. (Philos. 240.) ch. XV. 191. f.

1. 1^a—16^b. Tractatus de virtutibus. Incip.: Quoniam misericordia et veritas custodiunt ... Expl.: ubi uis permanere, ego vita, amen, 17—20. vacant ..... 13. 80^b—82^b. Cincius, Oratio *ad imperatorem Sigismundum*. Incip.: „Qui maiestatem tuam gloriosissime ...“ Expl.: „recte sensisse glorientur.“ — 19. 93^a—94^a. Poggius Florentinus, Epistolae ad cardinalem S. Angeli d. d. „Rome V. Nom. Maii.“ — 21. 94^a. Epistola ad Cardinalem S. Angeli in fine mutila. Incip.: „Vereor prestantissime pater ne istec barbaries ...“ Expl.: „sine vlla spe fructus ...“ — 23. 98^b—99^a. Poggius Florentinus, Epistolae duae et quidem ad Julianum Cardinalem S. Angeli d. d. „Rome die ij nouembris“ et altera ad Dalmatium archiepiscopum caesaraugustanum d. d. „Rome V. kal. decembris.“ — 40. 112^{ab}. *Salutatus Colucius* cancellarius Florentinus . Ad . . *regem Carolum Jerusalem Ungariae et Siciliae*. Quid sentiat de origine partis guelfe. Incip.: Erexit te deus ... Expl.: adimpleri.

3445. (Rec. 229.) ch. XV. 310. f.

1^a—3^b. Genealogia regum francorum usque ad Johannem Lotharingiae ducem 1268. Incip.: Priamus primus rex francorum ... Expl.: lauduno ubi manebat Karolus ..... 5. 34^{ab}. Principes Boemie Pagani primus dux Primysl ...“ Expl. „40 *Wladislaus* Casimiri polonie regis filius, boemie primo deinde *hungarie Rex*. 7. 95^a—171^b. *Chronicon Hungarorum vulgo Budense*, cum praefatione Andreae ad Ladislaum praepositum Budensem de impressione ejusdem cronici.

3449. (Rec. 1085.) XIV. et XV. 98. 4°.

1. 1^a—53^b. Johannes, Vita Cardinalis Thomae tituli SS. Nerei, Achillei atque Patricii litteris 59 comprehensa. Incip.: Quid agimus o littera? Expl.: ac reditum superos ora vale. Quattuor hexametri ejusdem argumenti subsequuntur . . . 2. 54^a—68^a. Poggius florentinus, Invectiva in Laurentium Vallam. 3. 68^a—77^a. Laurentius Valla, in Poggii invectivam apologus. 77^b. vacat. 4. 78^a—87^a. Pius II. papa sive Aeneas Sylvius Piccolomini, oratio habita in conventu Mantuano VI. kal. oct. 1459. 87^b. vacat. 5. 88^a—90^a. Oratio ad Fridericum III. Imperatorem de bello Turcis inferendo. Incip.: Euocati ad te Friderice Imperator . . . . Expl.: nobis cum fidelibus salutarem. 6. 90^b. *Galeottus Martius Narniensis.* Ad *Joannem Pannonium Carmen elegiacum.* Incip.: Docte salutatum uult ad te musa ioannes . . . Expl.: Reddere pro meritis munera thura preces. 7. 91^a—93^b. Lucianus Samosatensis, Dialogus Charontis, et Mercurii latine redditus a Rinuccio cum prologo interpretis. 8. 94^a—98^a. Valerius Probus, De notis antiquis. In folio numero non signato ante folium primum Duo disticha leguntur. Incip.: Mortales nati mortalem ducimus auram. Expl.: Astrorum celeres dum peto mente vias.

3452. (Jur. Civ. 235.) ch. XV. 33. 4°.

Formulae judiciales in usum Hungarorum ab initio et in fine mutilae. Incip.: Juxta quartam partem est sciendum. . . Expl.: ab aliis cuiusuis (status et condicionis.)

3455. (Rec. 1125.) ch. XV. 103. 4°.

1^a—96^b. *Johannes de Thurocz, Chronica Hungarorum usque ad annum 1324.* 70^a—74^b. vacant. 2. 75^a—85^a. *S. Stephanus rex Hungariae, Decretum.* 3. 85^a—94^a. *S. Ladislaus rex Hungariae, Decretum anni 1092.* 4. 94^b—99^a. *Colomani Regis Decretum et quidem Praefatio et Liber I.* 5. 99^b—102^b. Capitula De Synodalibus decretis *archiepiscopi Laurentii Strigoniensis metropolitani* et decem suffraganeorum suorum. 1105—1113. 6. 102^b—103^b. *Colomani Regis Decreti Liber II.*

3458. (Rec. 81.) ch. XV. 161. c. init. coll. 8°.

Libri Ruth, Judith, Esther, Maccabaeorum, Baruch et duodecim prophetae minores translati in linguam Hungaricam uti videtur *a Valentino et Thoma clericis partis hussiticae inter*

annos 1437 et 1441. Caeteroquin etiam epistola S. Hieronymi et quaedam illustrationes itidem hungaricae adjectae sunt.

3462. [Philol. 229.] ch. XV. 258. 4°.

18. 41ª—42ª. Leonellus Estensis, *Oratio „Pro Caesare larem ingredienti“* (i. e. *Sigismundo Imperatori* Ferrariae. 1422.) Incip.: „Cum tui celeberrimi nominis splendor atque gloria . . .“ Expl. „et in manibus collocat tuis.“

3465. [Hist. prof. 675.] ch. XV. 121. 4°.

Dominicus de Gravina, Historia regni Neapolitani latina ab anno 1343 usque ad annum 1350.

3471. (Univ. 240.) ch. XV. 227. 4°.

1. 1ª—et 1ᵇ. Adnotata quaedam nullius momenti. 4. 13ª—13ᵇ. Pius II. papa sive Aeneas Sylvius Piccolomini, Oratio ad Boëmos *Ladislaum regem* postulantes. 9. 93ª—94ª. *De proelio inter Hungaros et Turcas a. 1395.* Incip.: Cum beisaites turcorum imperator igne et ferro . . . Expl.: Calopinus in europam primus venit. 11. 95ª—96ª. Thomas Mocenigo, dux Venetiarum, Epistola ad archiepiscopum Narbonensem de *Imperatoris Sigismundi invidia* contra rempublicam Venetorum data 30. sept. 1415. 12. 96ᵇ—98ª. *Matthias Corvinus rex Hungariae,* Litterae super haereses bohemicas datae 1472. Incip.: Certiores vos reddimus f. v. minime latere quod quamvis . . . Expl.: Fatemur tamen aduersus tot tamquam potentissimos hostes tres solos minime sufficere posse. 17. 111ª—113ª. *Chronica Hungarorum ab anno 417 usque ad 1457.* Incip.: Primus ingressus Hunorum ex Scithia in daciam et pannoniam . . . Expl.: Sepultus ibidem in ecclesia cathedrali anno domini 1457. 113ᵇ—114ᵇ. vacant.

3473. [Rec. 2016ª] ch. XV. 244. 4°.

2. 4ᵇ—9ᵇ. *„Oratio ad regem Ladislaum in prima visitatione sua ex parte Ungariae habita* post restitutionem suam Wyenne *octava die mensis octobris 1452.“*

3479. [Hist. eccl. 127.] ch. XV. 94. 4°.

4. 31ª—32ᵇ. Morbisanus, Turchorum dux. Epistola ad romanum pontificem. Incip.: „Nuper auribus nostris innotuit Qui partibus . . . .“ Expl. *„Croatiam et Dalmatiam* visitare. Datum Anno Machumeti Septuagentesimo Quadringentesimo quinto in introitu Mensis hahlen.“

3481. [Philos. 305.] ch. XV. 120. 4°.

16. 104b—107a. Michael Steno dux Venetiarum, *Epistola ad regem Ungariae* s. d. Incip.: „Miranda tuis sensibus nostra devenit legatia '. . . .“ Expl.: „que de labiis domini processerunt.“ — 19. 116a—117b. „Exhortatio pro pace largienda ad *regem Ungariae.*“ Incip.: „Quia superbum deus oculo Justitie . . .“ Expl.: „late prosperitatis suscipiet incrementa.“

3482. (Hist. prof. 827.) ch. XV. 18. 4°.

Nicolaus Rosimberg vel *Rosenberger* aut *Rosenberg* . . . Ad *Maximilianum Romanorum regem.* Explanatio compendiosa de situ, moribus et diversitate *Scythicarum* gentium. Praecedunt tria carmina encomiastica et quidem .a) 1a Georgii Gadii Romane regine Secretarii. Incip.: Tam nitide Scitie, Mores, genus . . . . Expl.: pignora plura tuo. b. 1a. *Augustini Moraui Olomucensis Hungarie regis secretarii.* Incip.: Inter Sarmathie proceres Nicolae refulges . . . Expl.: splendida facta tuo. c) 1b. *Alberti Montani Polonorum Regis Secretarii.* Incip.: Tam cultus gelido nunquam Scitha lectus ab Axe. Expl.: nomen ad astra feret. Altera tria epigrammata encomiastica subsequuntur videlicet. d. 17b. *Bohuslai Lobkovic de Hassenstein.* Incip.: Quod loca quod mores scithie gentesque situsque. Expl.: abstinet a populis. e) 18a. *Francisci Carduli Narniensis.* Incip.: Quam bene subiectum gelidis Aquilonibus orbem . . . Expl.: digna fuere deo. f) 18a. *Theodorici Vlfenii Physici.* Incip.: Falcatos Scythie currus et stemmata regum . . . . Expl.: Roseo de monte Polonus. 18b. vacat. Opusculum incip.: Cum tanti temporis spatio . . . Expl.: nisi Id diuina pietas auertat Ex thermis Marchionis XIIa mensis Octobris MCCCCLXXXXVIIIj.

3484. (Jur. civ. 238.) ch. XV. 29. 4°.

5. 3a. *Paulus II. papa, Litterae ad Matthiam Corvinum regem Hungariae,* quibus ipsum hortatur, ut sententiae contra Georgium Podiebrad faueat et assistat, nec foedus cum eo inire velit. d. d. Rome . . . Anno Millesimo quadringentesimo Sexagesimo Quinto decimo kal. Augusti pontificatus nostri anno primo. Incip.: Suspendit hactenus Sedes Apostolica processum.

3485. (Jur. civ. 236.) ch. XV. 25. 4°.

Tractatus de feudis dedicatus Serenissimo principi *Vladislao Hungarie Boemieque regi.* Dedicatio incip.: Cum nuper optime

ac Christianissime rex nonnullas . . . et expl.: Primus quid sit Feudum. Opus incip.: Cum feudum sit contractus . . . et expl.: d. prohi. feudalie progede.

3492. [Rec. 1691.] ch. XV. 38. 4°.

Collectio inscriptionum latinarum facta Romae, *in Dalmatia, Illyrico,* Magna Graecia etc. et quidem antiqui aevi uti et recentioris. Prima „Rome apud pontem S. Angeli . . .“ Incip.: „Qui colitis Cybelen et qui plangitis attin . . .“ Vltima in agro Capuano „Passiani caesaris.“ Expl.: „Terentius. Nicephor. Patrono Optimo.“

3509. (Rec. 3183. 1—4.) ch. XV. 66. 4°.

6. 46^a—48^b. *Janus Pannonius, Epistola ad Galeottum Marcium Narniensem cum carmine quodam.* Epistola incip.: Cum incidissent in manus meas homerici cuiusdam Interpretis. Expl.: Hector quidem inquit cohortatis suis Ilium profectus est. Carmen incip.: Glaucus at Hippolocho satus et tydeius heros. Expl.: Aurea centenos daret ipsa Valentia tauros. — 8. 50^a—58^a. Plutarchus, Quibus modis ab inimicis iuvari possimus *interprete Jano Pannonio.* — 9. 58^a—66^b. Idem, De negotiositate libellus *eodem interprete.*

3519. (Philol. 240.) ch. XV. 65. 4°.

1. 1^a—54^b. *Liber formularum* continens *epistolas Ludovici regis Hungariae,* Soldani Babiloniae, Urbani papae, Joannis episcopi Argentinensis, Ludovici Bavari, Petri de Rosenberg etc. tunc inest „perpetua venditio bonorum theutonicalis.“

3520. [Lunael. Q. 59,] ch. XV. et XVI. 240. 240. 4°.

In folio numero non signato ante folium primum index contentorum in volumine praescriptus est. 1. 1^a—2^b. Johannes de Ragusio „Epistola missa a Constantinopoli ad concilium Basileense *de victoria Turcorum contra Ungaros* et exhortatoria ad concordandum Grecos et Latinos. Incip.: „Reuerendissimi. Post humillimas et deuotas recommandationes . . .“ Expl. „Scriptum Constantinopoli die XVII. Nouembris Anno 1435.“— 5. 13^b—17^b. Bernhardus de Krayburg *„Epistola de obitu regis Ladislai“.* Incip. „Religioso viro vita et scientia in Christo docto . . . .“ Expl.: „dulcissime pater etc. Salzburgi. — 12. 39^a—43^a. *Oratio facta ad . . . regem Ladislaum . . . Ungarie Bohemie . . .* per episcopum Caphensem . . .“ Incip.: „Sacra regiaque majestas . . .“

Expl. „nunc labor durius esse videtur.“ — 13. 43ᵇ—46ᵃ. *Pius II. papa* sive *Aeneas Sylvius Piccolomini,* Epistola ad papam Martinum V. *de pugna Ungarorum et Turcorum,* d. d. „Ex noua ciuitate septimo Kalendas Decembris anno domini 1448.“ — 15. 52ᵃ—53ᵇ. Barinus praepositus Agriensis. *Oratio ad Ladislaum wienne* (*bude*) *in castro ducali presentibus vniuersis magnatibus pronunciata, dum regnum susciperet.*“ Incip. „Serenissime . . . . memini perfecto viros . . . .“ Expl. „Felix viuas christum oro. amen.“

3522. [Rec. 1080.] ch. XV. 337. 4°.

1. 1ᵃᵇ. Quintius Aemilianus Cimbriacus, Protrepticon *in Attilam Callimachi.* Incip.: „Et quid sic properas foras abire . . .“ Expl.: „Subscriptore meo tibi hermolao.“ — 2. 1ᵇ—5ᵇ. Idem, *In Attilae Callimachi* auscultationem ad Maximilianum Friderici Caesaris filium. Incip.: „Falsa est multorum querela Maximiliane . . .“ Expl.: „Callimachus Cimbriaco longo politice audiendus est. — 3. 5ᵇ—6ᵃ. Idem, *In Attilam Callimachi,* encomiasticum. Incip.: „Attila Callimachi regem uisure Quiritum . . . .“ Expl. „Inter adorata (sic) pocula gratus ero.“ — 4. 6ᵃ—18ᵃ. *Philippus Callimachus Experiens, Attila.* Incip.: „Gothos siue Agriagri (sic) inopia . . . .“ Expl.: „descriptum est supra interiisse“ — 10. 48ᵃ—143ᵇ. *Philippus Callimachus Experiens, Res gestae in Hungaria per Wladislaum Poloniae atque Hungariae regem.*

3523. [Lunael. Q. 128.] ch. XVI. 152. 4°.

6. 150ᵇ. Diploma, quo *Johannes dictus Rotenberg, Judex Castri noui montis Pestiensis, jurati et ciues universi* testantur, quod Johannes, filius Nicolai fundos suos prope civitatem sitos venderit in crastino festi beati Jacobi Apostoli anno . . . 1422.

3528. (Rec. 2027a.) ch, XVI. 214. 4°.

4. 157ᵃ—163ᵇ. *Maximilianus Transylvanus,* copia litterarum de miseranda urbis Brixiae clade anno 1512. mense februarii factae. Incip.: Reverendissime principis . . . humillimam commendationem etc. Profligatis Venete hostibus . . . Expl.: commendo Veronae 24. febr. 1512. Subjunctus est epilogus brevis Joannis Piniciani. 164 vacat.

3530. [Philol. 298.] ch. XV. 117. 4°.

1. 1ᵃ—2ᵃ. Matthaeus de Perusio „Oratio (nomine civitatis Perusinae) coram *caesare Sigismundo.* Incip.: „Qui coram te di-

cere audent ..." Expl. „serenitatis tue honore ..." Cetera desunt.

3531. (Theol. 642.) m. et ch. XV. 287. 4°.

4. 114^b—116^b. *Martinus Dumiensis sive Braccarensis*, De quattuor virtutibus cardinalibus. — 5. 117^a—122^b. Johannes de Prucka, Collatio in forma facta *Jaurini in synodo 1428*. Incip.: Resistite fortes in fide. Verba sunt ... Expl.: et in futuro per gloriam amen.

3540. (Res. 3169. V.) ch. XV. 18. 4°.

Inscriptiones latinae collectae Romae, *in Dalmatia, Illyrico* etc. cum figuris delineatis et epigrammatibus variorum utique Baptistae Guarini, Pomponii Leti, C. Julii Caesaris, aliorumque insertis.

3543. [Lunael. O. 113.] ch. XVI. 381. 8°.

4. Collectura ex postillis Simonis de Cremona cum aliis exemplis et collecturis ex malleo maleficiarum, ex biga salutis, ex missarum expositionibus, ex secunda parte Johannis Gersonis de septem ecclesie sacramentis, *ex secunda parte rosarii aurei Pelbarti* (*de Temesvar*) etc. — 5. Collectura ex praeceptorio Johannis Nider, ibidem de aureolis et de purgatorio et suffragiis mortuorum cum aliis collecturis ex Hainrico et Johanne de Hassia, *Pelbarto* et Antonio.

3544. [Lunael. O. 115.] ch. XVI. 368. 8°.

5. Collectura de rosario, psalterio, corona et doloribus Mariae, conformitas S. Catherinae cum fraternitate S. Ursulae et sodalium ejus; bona excerpta *ex secunda parte rosarii aurei Pelbarti.*

3593. [Lunael. Q. 180.] ch. XVI. 132. 4°.

18. 99^a—107^a. Sermones, quorum primus in coena Domini incip.: „Qui manducat carnem. Sanctus iohannes qui hausit ..." Et expl. „ad christum sunt conuersi. Rogemus." Ultimus de *S. Stephano* incip.: „Invencio *S. Stephani* ..." Et expl.: „vite est protinus restitutus. Rogemus ergo dominum etc."

3604. (Lunael. Q. 77.) ch. XV. et XVI. 218. 4°.

14. 93^b—102^a. Vita *S. Kunegundis* Imperatricis.

3609. (Lunael. Q. 215.) ch. XV. 336. 4°.

1. 1^a—104^a. Sententiae biblicae secundum alphabetum digestae et expositae. Incip.: Abicit mundus .. Nota Augustinus dicit Quod corvus. Expl.: quia pennas virtutum non habent.

Subsequitur notula de pane bis cocto navigantium. 8. 234a—237b. *Contractus dominorum ducatus Austriae contra Cesarem*. Incip.: *Nos Johannes de huniad Regni Vngarie gubernator*. . . Expl.: Datum Vienne. quinta die.. Marcij... 1472" (?) 9. 237b—238a. Epistola *ad Cardinalem Johannem* de S. Angelo. Incip.: Reverendissime . . . Cogitavimus peccare non posse. . . Expl.: pro hac vice dignemini littere creditiue . . datis etc. 10. 238a—243b. Hic sequitur qualiter causa colligatorum pro parte *regis Ladislai* referenda sit Cardinali S. Angeli. Incip.: Defuncto Illustrissimo Alberto Vngarie. Expl.: dicere in Suum pontificem. 11. 243a—244b Johannes Rokycan, Epistola ad *Johannem de Capistrano*. Incip.: „Salutem . . Obsecro te frater . . . Expl.: „vir religiosus et sensatus etc. — 12. 244a—245b. *Johannes de Capistrano,* Epistola ad Georgium Podiebrad. Incip.: „Magnifice ... Hacdie . . ." Expl.: „ad gaudia sempiterna Ex bruna 2⁰ die mensis Septembris Anno 51⁰". — 13. 245a—247b. Johannes Rokycan, Epistola ad *Johannem de Capistrano*. Incip.: „Optans ante omnia . . ." Expl.: „Ludmille patrone Bohemie Anno domini etc." — 14. 247b—250a. *Johannes de Capistrano,* Litterae responsivae ad Johannem Rokycan. Incip.: „Scribis te optare . . ." Expl.: „et gloriam beatorum Ex bruna 25⁰ die mensis Septembris Anno 51. etc." — 15. 250ab. Johannes de Rokycan, Epistola ad *Johannem de Capistrano*. Incip.: „Cumque suis bonis . . . Datum Sabato Prage ante exaltacionem sancte Crucis Anno etc. 51." — 16. 250b—252a. *Johannes de Capistrano.* „Responsio super litteram praescripta (sic)." Incip.: „Reverende... Tuas honestas Quales . . ." Expl.: „mutua caritate me suscipe." 20. 281a—283a. Samuel patriarcha Constantinopolitanus, *Ad civitatem Cibinensem sitam in Septemcastris i. e. Transsylvania*; Incip.: Magnam salutationem a capite. Expl.: Datum 6 die mensis Augusti Anno etc. quarto. 23. 290a—290b. *Johannes de Hungaria* (recte *Huniad*) *comes perpetuus Wistriensis, Epistola ad regem Ladislaum*. Incip.: Magnifice . . Novitates has vestre dominacioni . . Expl.: Datum Mandaicallense Sabbato die proxima ante festum sancti Jacobi Anno LVI. etc. 24. 290b. Johannes Cardinalis S. Angeli, Epistola, qua omnibus clericis sub poena excommunicationis praecipit, quod crucem contra Turcas praedicent populo d. d. „Ex wuda (Buda.) 18 julij Anno etc."

3619. [Lunael. Q. 95.] ch. XV. 194. 4°.

6. 114^a—145^b. Ars epistolandi cum formulis. Expl.: .... observancias in quibus pene deuio etc." Plures formulae fictae sunt uti *Lamperti Regis Hungariae* etc. ad amicas pro amore impetrando . . .

3634. [Lunael. O. 125.] ch. XVI. 231. 8°.

11. *Martinus Braccarensis sive Dumiensis.* Liber de quattuor virtutibus cardinalibus excerptus.

3640. (Lunael. O. 164.) m. et ch. XIV. 299. 8°.

6. 190^a—232^a. *Nicolaus de Gräz* Collatio bona de corpore Christi. Incip.: Homo quidam fecit . . . honorabiles patres et domini . . sicut sancti evangelii leccione . . . Explic.: „et sacro flamine etc." — 8. 236^a—278^b. *Nicolaus de Gräz,* Collacio bona de observancia religiosorum. Incip.: „Diligenter agnosce . . . . Precolendi viri . . Doctrina sine gratia . . ." Expl.: „prestante domino nostro Jhesu Christo amen! . . .

3645. [Lunael O. 168.] ch. XV. et XVI. 281. 8°.

1. 1^a—22^a. *Martinus Braccarensis sive Dumiensis.* De quattuor virtutibus cardinalibus. 5. 87^a—94^a. *Nicolaus V. papa, Bulla de indulgentiis concessis proficisci volentibus contra Turcorum principem,* incipiens „Etsi Ecclesia christi . . ." d. d. *Romae. 1453 tertio pridie kal. Octobris.*

3662. (Lunael. f. 186.) ch. XV. 239. f.

1. 1^a—70^a. Pronunciamentum id est themata sermonum de festis domini B. M. V. et sanctorum per circulum anni. Incip.: Tria sunt necessaria proponenda. Expl.: pater et misericordia deus amen. 5. 84^a—90^b. *Hartwicus sive Cartuicus episcopus, Legenda S. Stephani regis Vngarie.* 6. 90^b—92^b. *De sancto Heimerico filio Sancti Stephani regis Vngarie.* Incip.: Inclitus dux Heimericus . . . Expl.: in secula seculorum Amen. 7. 92^b—99^b. *De S. Gerhardo episcopo Morosenensi.* 8. 99^b—101^b. *De Sancto Ladizlao rege Vngarie.* 9. 101^b—107^b. „Vita *Sancti Abrahe* heremite."

3673. [Lunael. f. 157.] ch. XV. 307. f.

4. 224^a—248^a. Anthologia sermonum de festis et sanctis, quorum auctores hinc inde nominantur et quidem: Magister Franciscus, Johannes Geuss sive Gauss, Albertus episcopus Ratibonensis, Nicolaus de Dünkelspühl, *Nicolaus de Gräz.*

3693. [Lunael. f. 40.] m. et ch. XV. 197. f.

2. 122ª—128ᵇ. *Johannes de Capistrano,* Sermones de ludo; De anima; De B. M. V. Incip. „Gemina viperarum quis vobis demonstrabit . . .“ Expl.: „mayor aut par.“ — 3. 129ª—158ᵇ. *Idem,* sermo ad clerum in sinodo tridentina, editus anno domini m⁰ Quadringentesimo tricesimo nono de mense Aprilis recitatus in ecclesia Kathedrali die vigesimo 2⁰.“

3704. [Lunael. f. 106.] ch. XV. 248. f. c. init.

1ª. Index contentorum . . - 15. 176 —182ª. *Pius II.* papa sive *Aeneas Sylvius Piccolomini, Bulla profectionis contra Thurcos d. d.* Rome 21. Octob. 1463. 17. 187ª—193ª. *Pius II.* papa sive *Aeneas Sylvius Piccolomini* „Narracio rei geste per *Sigismundum ducem Austrie* contra episcopum brixiensem“ . . . 25. 241ªᵇ Oratio ad *Caesarem* (?) *in concilio* (? *Constantiensi vel Basiliensi*), in fine mutila. Incip.: „Inclite cesar auguste sanctorumque . . .“ Expl.: „uel procuratorem liberaliter. . .“

3706. [Lunael. f. 114.] ch. XV. 266. f.

Nicolaus Gräz, Symbolum apostolicum. Incip.: „Quicunque homo habens usum“. . . Expl.: „in cor hominis ascendit.“

3741. [Lunael. f. 195.] ch. XV. (1469.) 303. f.

22. 128ª—139ᵇ. *Johannes de Capistrano,* Sermones de visitatione in fine mutilus. Incip.: „Exurgens Maria abijt . . .“ Expl.: „de Christo et quidam. . .“

3748. (Lunael. f. 187.) ch. XIV. et XV. 248. f.

1. 1ª—144ᵇ. Proprium Sanctorum. 3. 236ª—247ª. *Chunradus Protucius Celtes,* Institutio grammaticae graecae Viennae tradita. 4. 248ª. Alphabetum chaldaicum.

3779. [Lunael. f. 228.] m. et ch. XIV. et XV. (1449.) 243. f.

7. 232ᵇ—243ᵇ. *Vita S. Elysabeth viduae.* Incip.: „Cum multi discant . .“ Expl.: „fecimus conscribi.“

3780. [Lunael. f. 227.] ch. XV. 265. f.

8. 241ª—265ª. *Nicolaus de Gräz,* Tractatus de symbolo apostolorum. Incip.: „Quicunque homo habens usum. . .“ Expl.: „nec in cor hominis ascendit.“

3828. [Lunael. Q. 10.] ch. XV. (1466.) 281. 4⁰.

15. 233ª—261ᵇ. Vita *B. Elisabeth reginae.* Incip.: „Cum de uita et moribus. . .“ Expl.: „uirtutum altissimus Cui est honor et gloria etc.“

3875. [Lunael. P. 234.] ch. XV. 234. f.

2., 215ᵃ—228.ᵃ Litterae *Johannis de Capistrano* et quaedam aliorum ad ipsum destinatae.

3968. (Rec. 3032.) ch. XV. 168. f.

1. 1ᵃ—27ᵇ. S. Ephraemus, Libri ascetici. 8. 120ᵇ—168ᵇ. Theodoricus de Apoldia, *Vita S. Elisabethae filiae Andreae Hungariae regis* cum bullis canonizationis et translationis Gregorii IX. et Innocentii IV.

3993. [Salisb. 375.] ch. XV. 315. f.

3., 92ᵃ—116ᵇ. *Nicolaus de Gräz*, De symbolo. Incip.: „Quicunque homo . . .“ Expl.: „nec in cor hominis ascendit.“ — 4. 117ᵃ—135ᵇ. Idem. Tractatus super dominica oratione. Incip.: „Pater noster . . .“ Expl.: „contra hostes nostros amen.“ — 5. 135ᵇ—182ᵃ. Idem. Tractatus super „Ave Maria.“ Incip.: „Quoniam ut act. . . .“ Expl.: „deus benedictus per omnia secula etc.“ — 6. 182ᵇ—195ᵃ. Idem. Tractatus super „Magnificat.“ Incip.: „Magnificat anima mea . . .“ Expl.: „adque nos perducat amen.“

3997. [Theol. 285.] ch. XV. 166. f.

Tegumento anteriori adglutinatum est fragmentum prosae de *S. Margaretha* cum neumis. Denis I, DCCXXVI.

4008. [Lunael. Q. 169.] ch. XV. et XVI. 347. 4°.

7. 278ᵃ—347ᵃ. *Georgius Hungarus*, Visiones de purgatorio S. Patricii.

4062. [Nov. 223.] m. et ch. XIV. et XV. 187. 8°.

5. 53ᵃ—60ᵇ. „Collacio habita in electione *domini pauli de buda.*“ Incip.: „In manu dei potestas terre . . .“ Expl.: per infinita secula etc.“

4117. Lunael. O. 92.] ch. XVI. 207. 16°.

50. 174ᵇ—176ᵃ. *Johannes de Capistrano*, De prudentia et simplicitate. Incip.: „Estote prudentes sicut serpentes . . .“ Expl.: „vivificans superficiem terre.“

4139. [Theol. 205.] ch. XV. 312. f.

17. 59ᵃ—60ᵇ. „Sermo factus in commemoratione depositionis quondam Serenissimi *Principis Alberti Regis Romanorum* Florentie 1441.“ Incip.: „Non cogitabam apud me . . .“ Expl.: „in omnem seculorum profuturus.“ — 25. 261ᵇ—266ᵃ. Acta quaedam *ad Johannem Karschaw* licentiatum in Decretis spectantia. — 30. 302ᵇ—304ᵃ. *Ladislaus VI. Poloniae rex*. Epistolae tres,

quibus *se Hungariae regnum consecutum esse significat,* et quidem *a)* Ad Eugenium IV papam d. d. Cracovie X mensis. Martii anno XL (1440.); *b)* Ad Fridericum III. Romanorum regem d. d. Cracovie XII mensis Marcij Anno M°CCCC°XL. — 32. 304^b. Libellus supplex ad Curiam Romanam *Joh. K(arschow?)* pro retinendis pluribus beneficiis. Incip.: „Supplicat deuotus vir . . ." Expl.: „quibuscunque cum aliis opportunum. — 305^a—306^b. Sermo sub 17. repetitus.

4159. (Theol. 252.) ch. XV. 268. f.

1. 1^a—113^a. *Petrus Blesensis,* Epistolae CXXXVII. cum indice praecedente. 2. 113^b—123^b. *Heinricus de Hassia,* Epistola ad canonicos *Neuenburgenses.* 3. 124^a—124^b. *Johannes Castellensis,* Clenodium religiosorum ad canonicos in Understorf. Incip.: Uenerabilibus in Christo . . . Expl.: et hoc a deo patre nostro a domino ihesu christo amen. 128 vacat. 4. 129^a—169^a. *Gebenno de Eberbach,* Epitome vaticiniorum Hildegardis. Praecedit Epistola ad canonicos moguntinos Reymundum et Reynherum, quae incip: Honorabilibus viris . . . Et expl.: in manus multorum veniens publicetur. Deinde sequitur prologus qui incip.: De antichristo nostris temporibus. Et expl. in manu domini sumus Ipsi sit gloria etc. Epitome incip.: Libros beate Hildegardis. Et expl.: ac humili deuotione suscipiant. 169^b. vacat. 5. 170^a—221^b. *S. Brigitta Suecica,* Revelationum liber VIII-us dictus Celestis Imperatoris ad Reges. 6. 222^a—244^b. *Pius II.* papa sive *Aeneas Sylvius Piccolomini, Epistola ad regem Ladislaum.* Incip.: Serenissimo... Si quem virtuti operam dare . . . Expl.: partium cupidissimus videar Vale. 7. 243^b—245^b. Epistola exhortatoria siue directoria pioris missa per patrem Johannem sacre theologie doctorem priori in Mansee quondam in universitate suo disciplulo anno 1454. Incip.: Affectum caritatis amoris... Expl.: qui prior constituitur in honore. 8. 245^b—249^b. *Wolfgangus Frischmann,* Stilla ligni vitae et flos agri celestis. Incip.: Exactionis tue instancia. Expl.: cui est gloria et imperium per secula seculorum amen. 9. 250^{ab}. *Pseudo Bernhardus Claraevallensis,* Epistola ad parentes proprios. Incip.: Sola causa qua licet. Expl.: societate in eius amore viuamus Per infinita etc. 251^a. vacat. 10. 251^a—268^a. *Petrus Paulus Vergerius,* Ad Ubertinum Carrarien-

sem de ingenuis moribus et liberalibus adolescentiae studiis. Denis I. CCXCVII.

4174. [Nov. 87.] ch. XV. 20. f.

4. 13^b—20^a. Vita S. *Kunegundis* Imperatricis cum prooemio hexametrico praecedente, quod incip.: „Virginis iste docet chunegundis gesta libellus . . .“ Et expl.: „Gaudia longaeva metent agnumque secuntur in albis.“ Vita incip.: „Ex praeclaro parentum sanguine . . .“ Et expl.: „supplicium evasisse peccatorum.“

4218. [Theol. 221.] ch. XV. (1448.) 277. f.

10. 179^a—184^a. *Nicolaus de Gräz*, Sermo in diem parasceves. Incip.: „Ego vobis eum tradam . . .“ Expl.: „misericorditer concedere dignetur.“ — 12. 201^b—207^b. *Nicolaus de Gräz*, Sermo in vigilia sanctae Katherinae. Incip.: „Puella decoris nimis . . .“ Expl.: „in eternum vivit et regnat.“

4256. [Theol. 297.] XV. 385. f.

6. 178^a—217^a. *Nicolaus de Gräz*, Symbolum. Incip.: Dilectissimi quicunque homo habens usum racionis . . .“ Expl.: „nec in cor hominis ascendit.“

4260. [Univ. 263.] ch. XV. (1430.) 73. f.

2. 1^{ab}. Succincta chronologia ab anno mundi 3184 usque ad 1439. — 8. 72^a—73^b. Chronologia historiae Austriacae ab Abrahamo pagano incipiens usque ad *Ladislaum regem*, paene eadem, quae sub 2. legitur. Denis II. CCCXCIV.

4268. (Theol. 589.) ch. XV. (1433) 220. 4°.

9. 52^{ab}. Eugenius IV. papa, Litterae *ad Sigismundum imperatorem* de dissolutione concilii Basileensis d. d. Romae XV. Kal. Januarii 1431. 10. 53^{ab}. *Sigismundus Imperator*, Litterae ad synodum generalem Basileae congregatam, ne concilium solvi patiantur d. d. Placentiae X. Januarii anno Hungariae 45, Romanorum 22 et Bohemiae 12. 11. 54^{ab}. Idem, Litterae ad Eugenium IV. papam, de eodem negotio d. d. Placentiae 9. Januarii etc. uti in litteris praecedentibus ad synodum. 12. 55^a—58^a. Avisamenta ad dominum summum pontificem ex parte domini Romanorum etc. *regis (Sigismundi)* super facto Basileensis concilii. 58^b—61^a vacant. etc. Denis I. DCCLXX.

4276. (Theol. 601.) ch. XV. et XVI. 209. 4°.

1. 1^a—91^b. Fragmenta et themata sermonum čechicorum. Incip.: degstwi dawali su . . . Expl.: Mementote sermonis. Do—

minice iij post sanctam Trinitatem. 2. 92^a—103^b. Fragmentum passionis domini nostri cum expositione. Incip.: hoc facit in arido. Expl.: et justificati sunt in sanguine. 3. 104^a—139^b. Fragmentum *de jure consuetudinario Hungariae* adjectis formulis judicialibus etc. Incip.: regio et nostro hominibus. Expl.: Sigillum nostrum duximus annectendum.

4280*. (Theol. 605.) ch. XVI. 12. f.

Maximilianus Transsylvanus, Tractatus sive epistola de detectis in Africa, America et Asia regionibus, ab initio mutilus. Incip.: quicquid Incognitae terre in parte Orientali. Expl. in Occidentem remeauit. Datum Vallisoleti Die XXIIIj. Octobris MDXXIj. etc.

4287. [Theol. 510.] ch. 158. 4°.

17. 119^b—123^b. *Martinus Braccarensis* sive *Dumiensis*, De quattuor virtutibus cardinalibus. — 8. 331^a. Johannes Bucka tituli S. Cyriaci Cardinalis Pragensis et Olomucensis ecclesiarum Commendatarius, Mandatum ad rectorem ecclesiae parochialis in Budweis, ut ad ecclesiam parochialem inducat Johannem de Paczow d. d. *Posonii*, *Strigoniensis dioecesis* a. d. 1427 die 23. julii."

4299. (Theol. 432.) ch. XV. 235. 4°.

6. 230^a—255^b. Documenta de controversia inter universitatem Pragensem et Viennensem, mota anno 1413 occasione quorundam Wiclefi asseclarum; et quidem a) Johannes Sybart, *Litterae ad episcopum Zagrabiae.* b) Idem, *Litterae ad capitulum Zagrabiae.* c) Johannes Huss, Litterae ad Johannem Sybart d) Michael Malenicz, Litterae ad universitatem Viennensem, e) Johannes Fluck de Pfulendorf, Litterae ad universitatem Pragensem. Denis I, DLXXIII.

4321. [Univ. 81.] ch. XV. (1457.) 371. 4°.

4. 55^b—59^a. *Martinus Braccarensis,* Formula honestae vitae. Denis II. CCCCXXXII.

4453. (Univ. 607.) ch. XV. 385. f.

8. 332^a. *Epitaphium Ladislai Posthumi regis* quattuor distichis constans. 332^b vacat.

4471. [N. s. n.] ch. XV. 197. f.

1. 1^a—121^b. Sermones de Sanctis et particulares de festis cum indice praecedente. Primus de S. Andrea incip.: „Elige tibi vnos . . . hec verba scripta sunt . . ." Et expl.: „vitam mundi

hujus quam christum qui nobis etc." Ultimus de *S. Martino* incip.: „Martinus ante translationem . . ." Et expl.: „ad, huc catechuminus hac me veste contexit."

4478. (Rec. 1028.) ch. XV. (1453.) 478. f.

Biblia latina vulgata, Pars prima a Genesi incipiens et cum Ecclesiastico finiens anno 1453. Denis II, XLIII.

4485. [Rec. 2020a.] m. et ch. XV. 198. 4°.

4. 192ª—198ª. Johannes Gerson, Sermo quando *rex Romanorum Sigismundus* iverat a Constantia ad Regem Arragonum et ad Petrum de Luna pro unione ecclesiae procuranda.

4488. Theol. 482.) ch. XV. 365. 4°.

14. 333ª—337ᵇ. *Ladislaus Posthumus* rex Bohemiae, Edictum de servandis compactatis Basileensibus idiomate čechico emanatum. Incip.: Wegmeno pana nasseho. Expl.: aby kladly oleg swaty. 339—341. vacant. 15. 342ª—346ª. Executoria legatorum concilii Basileensis super compactatis idiomate cechico conscripta et data signataque Iglaviae 5. Julii 1436. 16. 346ᵇ—365ᵇ. Fasciculus actorum concilii Basileensis collectaneorum ex eisdem etc. Denis I, DCLXXXIV.

4493. [Theol. 557.] ch. XV. 177. 4°.

15., 177ᵃᵇ. Fragmentum Danielis prophetae a cap. XIV. v. 28. usque ad finem. Tegumentis utique et foliis inter tegumenta et folia primum et ultimum inscriptae sunt formulae medicae germanicae intermixtis noticiis historicis *de Hungaris in Styriam irrumpentibus,* de Marburgo obsesso, aliisque historiam Austriae quae dicitur interioris seculo XV. ad finem vergente illustrantibus. Denis I,DCCCLIX.

4498. [Theol. 470.] ch. XV. 188. 4°.

14. 145ª—146ᵇ. *Johannes de Capistrano,* Epistola ad magistrum Johannem de Rokytzan. 17. 150ª. Excerptum unius missiue facte a *Johanne de Capistrano* ad fratres suos Wienne." Incip.: „De statu nostro et si certiores . . ." Expl.: „iuxta id omnia cum tempore etc." 21. 185ª—186ᵇ. *Johannes de Hunyad, Epistola ad regem Ladislaum d. d. Belgradi 1456.* — 22. 186ª—188ª. Alia epistola de eodem argumento scilicet *de depulso ab obsesso Belgrado Turca.* Incip.: „Uenerabilis domine heri clausis litteris . . ." Expl.: „sic stare dimiserunt Ex Wienna cursorie feria III. In-

e Sancti Steffani pape et martyris Anno dom. MCCCCLVI." bsequuntur Versus de hac victoria rhythmici.

4524. [Theol. 913.] ch. XV. 212. 4°.

2. 26^a—38^b. „Serenissimo *principi domino Sigismundo* *manorum regi* presentia scripta pro communione calicis ex rte baronum regni Bohemie Constanciensi concilio ad dissolndum praesentanda diriguntur." Incip. „Auctoritates evangelii ctorum canonum et ecclesie . . ." Expl: „usque ad sangwinem at eas."

4576. [Univ. 735.] ch. XV. 333. f.

74. 260^a—263^b. Litterae septem Concilium Constanciense ncernentes et quidem . . . . *d.*, Universitatis parisiensis ad *gismundum* imperatorem d. d. „apud sanctum Maturinum . . . e 2^a mensis madii. *e)* Ejusdem ad eundem d. d. „apud Sanm Maturinum . . . die quarta decima mensis aprilis." — 75. 4^a—265^a. Nicolaus Manfredi, „Oratio pro Lucensi patria con florentinum populum coram *Sigismundo* Romanorum rege Februarii 1435." Incip.: „Postea quam hunc indicendum um . . . ." Expl.: „finem statuo orationi mee." — 87. 320^a— 4^a. „Collatio *Andree archiepiscopi Colocensis* oratoris et amsiatoris Eugenii (IV) pape." Incip: „Maximam mihi dicendi uciam . . ." Expl.: „vos constantissime suscepisse Quod vobis ." — 88. 324^{ab}. Litterae universitatis parisiensis ad *Sigisndum Imperatorem* d. d. „apud sanctum matharinum (sic) quarto decima mensis Augusti Anno domini M°CCCC°XXXI°.

4627. [Univ. 586.] XV. 410. f.

6. 108^a—129^a. *Nicolaus de Gräz,* Expositio symboli. — . 267^a—357^b. *Johannes de Gräz,* Tractatus de peccatis oris linguae. Incip.: „Qui in verbo non offendit . . ." Expl.: ecede a nobis scienciam viarum tuarum nolumus etc."

4645. [Univ. 716.] ch. XV. 309. f.

1. 1^a– 24^b. *Nicolaus de Gräz*, Expositio symboli apostolici.

4680. [Univ. 117.] ch. XV. 444. 4°.

11. 120^a—127^b. Collatio de S. Colomanno. Incip.: „Iustum duxit Dominus . . . Idcirco ad audiendas martyris . . ." Expl.: artem aliquam senciamus quam nobis etc." — 23. 214^a—217^b. ro Serenissimo . . . *Alberto duce Austrie* 1440" cui auctor mine universitatis gratulatur. Incip.: „Ad exhibendam debitam

reverentiam ..." Expl.: „et beatitudinem sempiternam." — 25. 229ᵃ—233ᵇ. „In Susceptione ... *Regis Alberti Vngarie Boëmie Dalmacie Croacie etc. ducis Austrie.*" Incip.: „Sicut non abs re exploratissimam ..." Expl.: „cuius typum geris in nomine etc." — 27. 237ᵇ. „In exequijs ... *Alberti Romanorum regis 1439.*" Incip. „Decidit corona... Quid est quod tam crebro..." Expl.: „et nos cum eo in gloria amen." — 31. 255ᵃ—259ᵃ. Collatio in susceptione... *Regis ladislai vngarie Boemie*... 1452 in octauis Natiuitatis Marie virginis." Incip.: „Ne quis sue militie...." Expl.: „in perhenni gloria amen." — 35. 271ᵃ—302ᵇ. Collationes et prolusiones septem habitae in promotionibus variorum ad gradus universitatis videlicet Jacobi de Flednitz et Andreae de Scherding 1461, Pauli de Mellico 1452. Johannis de Lambaco 1452, deinde artistarum 1431, *Ladislai de Strig(?onio), Alben. alias Transsilvani*, Johannis de Pakkenstein, *Johannis de Bosna*; 1432 Georgii Aphenthaler et *Johannis Angerer de Müldorf*. — 39. 309ᵇ—310ᵇ. *Relatio actorum cum Hussitis Posonii.* Incip.: „Desiderium Hussitarum feria 6-ta ante..." Expl.: „inferius descripta sunt." — 47. 395ᵃ—399ᵇ. Collatio *in exequijs Regis Ladislai Vngarie Boemie*...Anno... (14)57. in Ecclesia praedicatorum in die Nicolai." Incip.: „Amicorum et necessariorum suasio..." Expl.: „requie sempiterna prestante domino etc." — 49. 407ᵃ—428ᵇ. Orationes in promotionibus academicis Johannis Himel 1429. Henrici Klodenbok 1430, Erhardi de Newnburga et *Georgii canonici Quinqueecclesiensis 1430*, tunc prolusiones de disputationibus, theses theologicae in illis ventillatae etc. Denis II,DCCCII.

4701. (Univ. 116.) ch. XV. 421. 4°.

1. 1ᵃ—28ᵇ. Thomas Ebendorfer de Haselbach, considerationes sexdecim in dieta Moguntina 1441. Incip.: Quia iuxta Sapientis consilium... Expl. dinoscitur violasse.. — 8. 220ᵃ—232ᵇ. Thomas Ebendorfer de Haselbach, Dissertatio epistolaris *ad Johannem Mauch*. Incip.: Multa usque instantia postulasti... Expl.: dictantum verbo et sanabitur puer meus. 233—234 vacant.—

4704 [Univ. 224.] ch. XV. 326. 4°.

16. 289ᵃ—300ᵇ. Thomas Ebendorfer de Haselbach, Crisis *Sigismundi Imperatoris* literas datas Bohemis et Moravis *Albae*

galis 6. Jan. 1436. Incip.: „Sicut crebro luctus post gaudia...“ pl.: „ad emendandum commendo.“

4723. (Rec. 597.) ch. XV. 224. 4°.

Sermones de tempore et de Sanctis *juxta ordinem dioesos Strigoniensis.* Primus de ecclesia incip.: Tu es pet-.... in verbis premissis notandum .... Et expl.: celeri potest vel ante. Ultimus in dominica decima nona incip.: erebant ihesu... Paraliticus est quilibet... Et expl.: introire reamur quod nobis etc. Subsequitur hymnus *de S. Adalberto* n notis musicis. *(Az esztergomi Collegium Christi codexe.)*

4759. [Theol. 665.] ch. XVI. (1522.) 36. 4°.

„Historie patronorum terre Boemie“, cum antiphonis et nnis videlicet SS. Ludmillae, *Adalberti*, *Sigismundi regis*, nceslai, Procopii, Cyrilli et Methudii, Stanislai, *Hedwigae* et *gini.*

4775. [Lunael. O. 96.] ch. XV. (1455.) 195. 8°.

1. 1^a—56^b. Calendaria astronomica „almanach“ inscripta annis 1480, 1481, 1482, 1483, quorum omnium auctor *Jonnes de Monteregio* sive *Kiingsperger* esse videtur, cuius sal nomina latinum et germanicum ultimo praefixa sunt. — 2. —65^b. Collectanea astronomica, astrologica etc., vti „Regule erales de tempore pluvioso et humido, de tonitruis et corrutionibus, de minucionibus faciendis etc.“ 66—68 vacant. 3. —98^a. *Johannes de Monteregio,* Ephemerides, praemissa epia Erhardi Rutdole Augustensis ad Fridericum Monteferetri Uri ducem. Epistola incip.: „Etsi sepenumero cogitarem ....“ pl.: „tuo nomini dicare curabo.“ Ephemerides incip.: „Usum ephe-idis.“ Expl.: „6 in 34 f. 43.“ Tabula lunae subnexa est. 99^b—105^b ant. 4. 106^a—119^b. Tabulae et figurae astronomicae. 120—131 ant. 5. 132^a—173^a. „Perspectiua communis“ sive tractatus de optica tripartitus. Incip.: „Iste liber sive perspectiva ...“ pl.: „contradicere non verentur.“ 6. 173^b—182^b. „Geometria metricalis.“ Incip.: „Quia circa geometriam ...“ Expl.: „ille equilaterus.“ 7. 183^a—195^a. Problemata geometrica cum soonibus. Incip.: „Trigoni ysopleri embadum investigare ...“ pl.: „erit portio plus 42 quasi 43.“

4792. [Rec. 496.] ch. XV. (1449.) 129. f.

Franciscus de Mayronis, Quaestiones super primo libro Sen-

tentiarum initio et in fine mutilae. Denis II, DXXII. [*Vitéz-codex.*]

4812. (Nov. 446.) m. XIV. 288. f. cum init. pictis.

1. 1ª—288ª. Breviarium de tempore et Sanctis praemisso Calendario, in quo inter caeteros S. Udalricus, Erasmus, Colomannus, et *S. Elisabetha Lantgravia Thuringiae* rubricati sunt, unde *dioeceseos cuiusdam Hungaricae fuisse* videtur. 2. 288ᵇ. Formula benedicendi salis et aquae S. Blasii. Tegumento posteriori adglutinatum est fragmentum *m. officii S. Margarethae* cum notis musicis.

4838. [Univ. 734.] ch. XV. 444. f.

23. 357ª—383ᵇ. *Nicolaus de Gräz*, Expositio symboli apostolici.

4857. (Univ. 165.) ch. XV. 135. f.

1. 1ª—82ᵇ. Basilius archiepiscopus Cappadociensis, De deitate filii et spiritus sancti adversus Eunomium liber a Georgio Trapezuntio traductus *cum prologo translatoris ad Johannem archiepiscopum Strigoniensem.* 83—87 vacant. 2. 88ª—135ª. Idem, Liber contra Eunomium ad Amphilochium episcopum Iconii de spiritu sancto a Georgio Trapezuntio traductus *cum prologo translatoris ad Johannem episcopum Quinqueecclesiensem, qui Janus Pannonius innotuit.* Prologus incip.: Libros magni Basilii . . . Et expl.: pro meritis consulatur . . . Opus incip.: Laudaui diligentiam tuam . . . Et expl.: que dignis a spiritu probetur. Denis II. CCLXIV.

4875. [N. s. n.] ch. XV. 44. f.

4. 36ᵇ— 43ᵇ. Oratio habita in concilio Constantiensi coram pontifice et *rege Romanorum Sigismundo.* Incip.: „Dissipa colligationes impietatis“ . . . Expl.: „effici mereamur eo prestante etc. Datum constancie penultima die Marcii anno decimoquinto.“ 44ª vacat. — 5. 44ᵇ. Copia instrumenti, quo auctoritate Conradi Nicolai de Conradivilla *Nicolaus de Buda Strigoniensis dioeceseos creatur notarius publicus* in oppido Brunensi dioeceseos Olomucensis die ultima Augusti A. 1442.

4902. [Theol. 937.] ch. XV. 248. 4°.

4. 33ª—35ᵇ. Epistola Concilii Constantiensis *ad Sigismundum Imperatorem* de Hussitis. Incip.: „Variis delationibus . . .“ 8. 56ª—58ª. Epistolae septem ad Johannis Huss negotium per-

ɜntes et quidem .... *e.* „De articulis episcopi Luthomislensis atis *regi Sigismundo* ex parte concilii." — 23. 109ᵃ—110ᵇ. ıannes XXIII. papa, Epistola *Sigismundo Regi Hungarie* ısa de carcere „promotionem ipsius impetrando." Incip.: „Ea ute que ...." Expl.: „clarius edocebunt." — 25. 110ᵇ—111ᵃ. ɔpia (epistolae Ferdinandi) regis Aragoniae *ad regem Sigisndum Ungarie*" de Johanne Huss d. d. 28 Aprilis 1415. ip.: „Serenissime Principum inter alias scripturas ...." Expl.: ɔminus dabit pacem sempiternam." — 26. 111ᵃ. Ferdinandus Aragoniae, Litterae *ad Sigismundum Imperatorem* de Johanne III. papa, d. d. 28 aprilis 1415. — 28. 111ᵇ—112ᵃ. Mauritius Praga, „Epistola missa *Sigismundo* contra communicantes sub ıque specie" d. d. Constantiae 21 Octobris. Incip.: „Anxie que sustinui ..." Expl.: „perpetua sospitate data."

4922. [Univ. 189.] ch. XV. 308. 4°.

11. 131ᵇ—133ᵇ. Manfredus de Cruce legatus ducis Medioɜnsis Philippi Marie de Visconti ad *Sigismundum Imperatorem*, latio facta Constantiae 19 Februarii 1415. Incip.: „Domine ego ıus tuus ..." Expl.: „feliciter conseruare dignetur qui etc."

4937. [Theol. 477.] ch. XV. (1418) 296. 4°.

12. 76ᵃ—77ᵇ. *Martinus Braccarensis sive Dumiensis,* De quat- virtutibus cardinalibus. — 35. 216ᵃᵇ. *Briccius de Buda,* Epia nomine plurimorum magistrorum universitatis Pragensis d. d. I. Julii 1414. „Laczkoni de Crawar gubernatori Moraviae" pta. Incipit: „Pervenit proh dolor ad audientiam nostram ..." ıl.: „nota heresis calidius macularent." — 43. 252ᵃ—253ᵇ. *annes de Capistrano*, Epistola ad Johannem de Rokyczana piens: „Mirari satis nequeo." — 44. 254ᵃ—257ᵇ. Johannes Rokyczana, Epistola ad *Johannem de Capistrano.* Incip.: inam saperes et intelligeres ...." Expl.: „et mi monache me gisti."

4948. [Theol. 643.] ch. XV. 334. 4°.

34. 215ᵇ—216ᵃ. „Exhortatio *ad regem Romanorum (Sigisıdum)* in concilio Constantiensi." Incip.: „Gaudia siquidem io de tua mira ...." Expl.: „sufficere quod hoc scias."

4954. (Univ. 210.) ch. XV. 397. 4°.

2. 12ᵃ—20ᵇ. *Andreas de Petra archiepiscopus Colocensis* ıor Eugenii IV. papae, oratio ad PP. Basileenses. (Labbé

XVII. 663.) 52. 274ª—278ª. Documenta spectantia turbas Friderico III. ob tutelam *Ladislai Posthumi* motas.

4956. [Lunael. Q. 32.] ch. XV. 230. 4°.

3. 11ª—12ᵇ. Georgius X. „*Canonisatio sancte Elizabeth*“, d. d. Perusii kalis. junij.. ponficatus anno nono.“ — 31. 171ª—176ª. Otto Henricus, alter Otto duces Bavariae et *Agnes regina Hungariae*, Diploma germanicum dictum „hautuest“ d. d. Landshut 1311. „an sandt Veits tage.“

4966. [Lunael. Q. 52.] ch. XV. (1442 et 1453.) 280. 4.°

5. 280ª. Mandatum rectoris universitatis Viennensis d. d. „Sexta Septembris anno etc. nostro sub sigillo“, quo cives academicos *regem Ladislaum Posthumum* rite excipiendum esse monet.

4975. (Jur. can. 115.) ch. XV. 421. 4°.

23. 35ᵇ—37ᵇ. Ludovicus Pontano Romanus, oratio ad *Sigismundum imperatorem* tempore suae coronationis anno 1433. Incip.: Quod a deo optimo maximo.. Expl.: Spe cesarea semper affuerit. — 29. 71ª—84ª. *Andreas de Petra archiepiscopus Colocensis*, Oratio nomine Eugenii IV. papae concilio Basileensi proposita, (Labbé, XVII, 663.) — 40. 174ᵇ—180ᵇ. Avisamenta concilii Basileensis ad *Sigismundum imperatorem* anno 1433. Incip.: „Quia regia vestra maiestas avida esse debet...“ Expl.: „Et motiva ad illa sunt.“ — 41. 180ᵇ—192ᵇ. Instructiones datae a concilio Basilieensi fratri Petro ituro ad *regem Romanorum Sigismundum* nomine ejusdem concilii. Incip.: „Post salutationem explicabis...“ Expl.: „quod deus inspiraverit.“ — 46. 202ᵇ—203ª. *Sigismundus Imperator*, Litterae, quibus se concilio adhaesurum declarat. — 47. 203ªᵇ. Litterae responsivae concilii Basileensis ad *Sigismundum Imperatorem*, quibus illi gratias agit pro sua adhaesione. (Mansi Suppl. IV. 679.) — 48. 204ª—206ᵇ. *Sigismundus Imperator*, Mandatum duci Wilhelmo protectori Concilii Basileensis super concordata facienda cum Bohemis. (Mansi Suppl. IV. 395.) — 87. 377ᵇ—403ᵇ. Rudolfus episcopus Lavantinus, Epistola ad *regem Hungarorum* de excommunicatione Georgii Podiebrad. — 88. 401ª—410ª. Paulus II. papa, Responsio data oratori Ludovici ducis Bavariae pro *Georgio Podiebrad.* — 90. 411ªᵇ. Idem, Epistola ad *Matthiam regem Hungariae*, ut processibus et sententiis apostolicis contra Georgium Podiebrad assistat.

4988. [Philos. 338.] ch. XV. 319. 4°.

1. 1^a—188^a. *Johannes Regiomontanus,* Ephemerides ab anno 1448 usque ad annum 1463. — 2. 189^a—316^b. Ephemerides ab anno 1464 usque ad annum 1484. — 3. 317^a. Tabulae revolutionum Blanchini. — 4. 317^b. Longitudo et latitudo geographica praecipuarum regionum et urbium. — 5. 318^a—319^b. Laurentius Beham, „Tabulae more infantis in utero."

5073. [Univ. 790.] XV. 209. f.

5. 208^b—209^a. *Sigismundus Imperator,* Epistola ad magistrum nec non consules civitatis Cracoviae de obedientia concilio Constantiensi praestanda. Incip.: „Prudentes et honorabiles fideles dilecti... Quia serenissimus princeps..." Expl.: super hijs apud vos volumus excusari d. d. Constantie die IIIj. mensis Septembris Regnorum nostrorum anno *vngar.* XXI. Romani vero VIjo."

5103. [Jur. can. 52.] ch. XV. 477. f.

10. 464^a—465^b. Litterae concilii Basileensis ad *Sigismundum Imperatorum,* d. d. Basileae XII. kal. Octobris 1437.

5111. [Rec. 2083a.] ch. XV. 386. f.

15. 355^a—362^b. Epistola seu propositio *archiepiscopi Colocensis* oratoris Eugenii IV. papae in synodo Basilieensi. Incip.: „Maximam michi dicendi fiduciam..." Expl.: „Quod nobis ille concedat, qui sine fine etc." Subsequitur confirmatio notarii. — 17. 369^a—386^a. Responsio synodi generalis Basileensis ad duas praecedentes propositiones archiepiscoporum *Colocensis* et Tarentini. Incip.: „Cogitanti huic sacre generali sinodo..." Expl.: „et in futuro seculo vitam eternam donare dignetur."

5120. [Jur. can. 77.] ch. XV. 179. f.

9. 155^a—159^b. Narratio germanica de morte *comitis de Cillia* inscripta *„Hofmaer von Ungern."* Incip.: „Item am Ersten haben die herren..." Expl.: „vnnd scheff hinter yn verlassen haben."

5180. (Nov. 246.) ch. XV. et XVI. 160. 4°.

2. 8^a—16^b. Petrus de Gualfredini, Stemmata imperialia. Incip.: *Sigismundo Romanorum Imperatori* Petrus de Gualfredinis.. cum humili recommandatione.. Expl.: consequeris Amen Datum in meo presulatu Bononie etc. — 7. 31^a—32^a. S. Bernhardus Claraevallensis, sive Bernhardus Sylvester qui et Carno-

tensis, Epistola ad Raymundum militem de cura rei familiaris excerpta et summarie descripta. 17. 99^a—107^a. *Ladislaus Vetesius Pannonius*, Oratio ad Sixtum IV. papam pro praestanda obedientia nomine domini *Matthiae Hungarorum ac Bohemorum regis*. Inc.: Intuenti mihi penitusque contemplanti. Expl.: sed etiam glorie esse possis. Vale.

5188. (Univ. 519.) ch. XVI. 71. 4°.

1^a. Initium carminis sequentis calamum tentavit. 1^b vacat. 13. 8^a. Epitaphium *Matthiae quondam Regis Ungariae*. Incip.: Matthias regum... Expl.: Me tulit ora breuis. 20. 12^a—13^b. Hymnus Saphicus de *S. Georgio*. Incip: Strenui athlete... Expl.: omnes scandere celum.

5203. (Philos. 387.) ch. XV. 180. 4°.

1. 1^a—24^a. *Georgius Peurbach*, Theorica planetarum cum annotationibus interlinearibus et marginalibus a Schoenero ut videtur adscriptis... 7. 54^a—58^b. *Georgius Peurbach*, Compositio tabulae altitudinis solis ad omnes horas. Incip.: „Cum diu saepe dubitarem ..." Expl.: „exibit e i. Respice tabellas sequentes." Tabella sequitur. 8. 67^a—69^b. *Idem*, Fabrica et usus instrumenti pro veris coniunctionibus et oppositionibus solis et lunae. Incip.: Cum animadvertissem quoddam... Expl.: qui michi raciones has scire dedit. 11. 88^a—92^a. *Georgius Peurbach*, Speculum planetarum. Incip: „Quoniam experimentum..." Expl. „argumentum planete propositi etc." — 15. 124^a—128^a. Georgius Peurbach, Tractatus sinuum et chordarum. Incip.: „Sinuum et chordarum et arcuum..." Expl.: „ad suos arcus cognicio."

5212. [Philos. 427.] ch. XVI. 56. 4°.

8. 21^a—22^a. *Johannes Regiomontanus* sive de Monteregio, Tabulae profectionis coniunctionum. 10. 37^b—45^b. Erhardus Etzlaub et Johannes *Regiomontanus* sive de *Monteregio*, Varia themata coelestia cum exinde sumtis iudiciis de tempestatibus anni.

5228. [Philos. 322.] ch. XVI. 193. 4°.

8. 36^a—37^a. *Iohannes Regiomontanus*, De horologio universali conficiendo. Incip.: „Pro horologii vniuersalis confectione..." Expl.: „quaesitam indicabit horam."

5245. (Univ. 369.) ch. XV. 152. 4°.

1. 1^a—26^b. *Georgius Peurbach*, Theorica nova realem sperarum habitudinem atque motum cum terminis tabularum de-

clarans. Incip.: Sol habet tres orbes a se invicem. Expl.: Sed cum maior fuerit erit minuenda.

5246. [Univ. 349.] ch. XV. 179. 4°.

3. 91^a—95^b. *Martinus Braccarensis* seu *Dumiensis*, Tractatus de quattuor virtutibus cardinalibus.

5254. [Univ. 118*.] ch. XV. 300. 4°.

6. Jacobus de Estola, Tractatus de conscribendis epistolis in duas partes diuisus, quarum prior tractatum continet, altera vero epistolas selectas. Tractatus incip.: „Tractaturus de epistolarum dictamine...“ Et expl.: „dic ex me salutem.“ Epistolarum selectarum plerumque tempore Friderici III. Romanorum Imperatoris et *Matthiae Corvini Hungariae regis* conscriptarum prima est Johannis Decretorum studentis ad Fr. G. Sauonen O. M. et ultima Hinkonis de Zwola Decretorum doctoris ad quendam Casparum.

5291. (Rec. 2254.) ch. XV. 174. f.

Johannes *Müller de Regiomonte* sive *Regiomontanus*, Problemata cum expositionibus eorum pro tabula de primo mobili universali et perpetuo *ad.. Principem ac.. Pannoniarum regem Mathiam*. Incip.: AVdiui sepenumero viros graves. Expl.: deus gloriosus.

5292. (Rec. 1681.) ch. XV. 313. f.

5. 95^a—103^b. Idem, Canones Torquati facti *pro... archiepiscopo Strigoniensi Joanne*. Incip.: Qui astronomiam student.. Expl.: tradunt satis expedient. 104 vacat.

5343. (Rec. 1460.) ch. XV. 23. f.

2. 13^a—15^a. Questio *ad Matthiam Corvinum Ungarorum regem* Quare christiani tradantur manibus paganorum et Turcarum. Incip: Quare Fortissime quique... Expl.: numquam apparuerunt. 15^b—16^b vacant.

5346. [Jur. can. 50.] ch. XV. 209. f.

3. 16^a. *Sigismudus Imperator*, Litterae ad concilium Basileense d. d. „Ulme 13. Julii imperii anno secundo.“ (Labbé XII. 963.)

5465. (Univ. 910.) ch. XV. 119. f.

2. 29^a—92^b. Aristoteles, Physica naturalis maior et minor translatae a *Nicolao de Ödenburch*. 3. 93^a—119^a. *Nicolaus de Ödenburg*, Auctoritates Aristoteles ex variis eiusdem libris comportatae. Incip.: Omnes homines naturaliter scientie desiderant...

Expl.: tamen alia et bona. In folio numero non signato inter folium ultimum et tegumentum posterius fragmentum alicuius quaestionis reperitur.

5512. (Med. 124.) ch. XV. (1436.) 353. 4°.

1. 1ª—8ᵇ et 146ᵇ—147ª. *Christianus de Prachatich*, Tractatus de sanguinis evacuatione. Incip: Fleubothomia est artificalis... Expl.: et caueat a repletione. 2. 9ª—125ª. *Albicus*, Compendium medicinae sive vetularius.

5609. (Hist. prof. 234.) ch. XVI. et XVII. 36. f.

5. 26ª—36ᵇ. *Miscellanea* Austriaca, *Hungarica* Bohemica, Polonica etc. partim latine partim germanice conscripta. Chmel, I. CXIII.

5661. (Rec. 1763.) ch. XVII. 136. f.

1. 1ª—7ª. L' inviato politico per congratularsi d'assontione di nuovo honore del *conte Francesco della Torre* ambasciatore di *S. M. Cesarea* appresso la.. republica di Venetia. Incip.: Questo è la forza d' un gran.. Expl.: quanto è di nostro piacere. 7ᵇ—10ᵇ. vacant. 2. 11ª—47ᵇ. Discolpe del *conte Caraffa commissario generale dell' Imperatore* sopra alcune imputationi di mal amministratione nella sua carica *in Ungheria* e fà uedere quanto hà operato per l' Imperatore. Incip.: Molto Illustrissimo Signore Hà voluto. Expl.: e cordialmente mi raffremo. 48—49. vacant. 5. 72ª—73ᵇ. Relatio italica de coronatione *archiducis Josephi in regem Hungariae* d. d. Vienna li 19. Dec. 1687. Incip.: E seguita l' incoronatione ueramente. Expl.: fu conchiuso da Cesare. 10. 98ª—119ᵇ. Epistola italica d. d. Constantinopoli 15. Decembre 1666. cuiusdam Jesuitae missionarii de rebus fidei aliisque in partibus orientalibus. Incip.: Nell' altre mie ho scritto.. Expl.: alli suoi tanti Sacrifici...

5667. [Aut. Fosc. 10.] ch. XV. et XVI. 159. f.

3. 71ᵇ—72ᵇ. Franciscus Barbaro, „Oracio ad *Sigismundum Caesarem* pro republica veneta.“ Incip.: „Maximam laetitiam caepit universa Respublica nostra...“ Expl.: „Dixi Ferrariae Anno... M.CCCC.XXXIIj.“

5690. [Rec. 1984. 2—6.] ch. XV—XVIII. 48. f.

6. 32ª—33ᵇ. *Conditiones pacis cum Turcis*“ recte instructio de quibus conditionibus cum Turcarum legatis legati *Imperatoris*

ınt. Incip.: „1. Vt aduenientibus ad utrosque . . .“ Expl.: „ex te *Vngarorum* fiat.“

5711. (Jur. civ. 120.) ch. XVII. 52. f.

6. 14ª—15ª. Varia carmina latina in obitum *Rudolphi II.* *peratoris.* 11. 23ª—24ᵇ. Nuntii papalis oratio italica ad *Ruphum II. imperatorem* de bello Turcis inferendo. Incip. „Sua ıtita abbracciò tanto volontieri . . .“ Expl.: „la fariano con ıutatione.“ 7. 17ª. Iconographia arcis *Varasdini in Ungaria.* ', vacat.

5809. (Rec. 746.) ch. XVI. 549. f.

8. 439ª—448ᵇ. *Relazione di Constantinopoli dell anno 1575.* ıip.: Douendo io per compito debito . . Expl.: il che, perdire ıero, non è multo. 449—450 vacant.

5819. [Rec. 1832. 15.] ch. XVII. 11. f.

„Pronostico della destruttione d' Europa del Signor Torıto Ferrarese . . . astrologo al *Ser. Mattia Rè d' Ungheria 80* . . . di latino in volgare tradotta l' anno 1643. da Gio. ıc. Artiglia.“ Incip.: „Molte sono le cose Serenissimo . . .“ Expl. ı buona memoria Torquato Seruo di Vostra Serenità.“

5880ᵉ. (N. s. n.) ch. XVII. 467. 4⁰.

13. 339ª—362ᵇ. *Antonio Torquato de Ferrara,* Pronostico igido al *rey Mathias de Vngria* . . 1480. Incip.: Muchas son cosas . . . Expl.: siglos de los siglos amen. Subsequitur noa de opere et auctore. 363 vacat.

5943. (Nov. 576.) ch. XVII. 465. 4⁰.

1. 1ª. Al Exmo Señor Embaxador de Alemania (Francisco ısebio de Pötting) en la celebracion del nacimiento del *rey de ıgria.* En Madrid año de 1667. Carmen hispanicum. Incip.: ıperal Embaxador, cuya grandeça . . Expl.: Les quitarà el perio de la mano. 1ᵇ. vacat.

5950. (Rec. 1859.) ch. XVI. 19.

1. 1ª—11ᵇ. Sebastianus Giustiniano, Oration fatta *a Vlaılav re di Ongaria* a di cinque de aprile 1500. Incip.: Varia rtamente Serenissimo re . . . Expl.: con auctorità ne con richezze.

5966. (Portf. Fosc. X. 56.) ch. XVIII. 41. 4⁰.

Le deux batailles de *Petervaradin* et de *Belgrade* tirées ı tome premier de Mr. (Jean) Dumont imprimé à la Haye ı 1729.

6008. [Hist. prof. 825.] ch. XVII. 28. 4°.

Johannes Rudolfus Schmid liber baro de Schwarzenhorn, Epistola italica ad Praesidentem et consiliarios a bello *Ferdinandi II. Imqeratoris* d. d. „Constantinopolis 9. Luglio 1632.“

6024. [Rec. 1473.] ch. XVII. 271. 4°.

37. 188ᵃ—189ᵇ. *Ferdinandus II. Imperator,* Epistola ad Jacobum I. regem Angliae de rebus proscripti palatini d. d. Ratisbonae quinta die Martij . . . 1623.“ — 55. 221ᵇ—222ᵃ. Jacobus I. rex Angliae, Epistola ad *Ferdinandum II. Imperatorem,* qua pacem orat d. d. „quinto die Junij A° MDCXX.“ — 56. 222ᵃ—223ᵃ. Idem, Epistola ad *Leopoldum archiducem Austriae.* qua deprecatur vim et arma a Palatinatu d. d. Grenouici . . . XX. die Junij MDCXX.“ — 57. 223ᵃᵇ. *Leopoldus Archidux Austriae,* Epistola ad Jacobum I. regem Angliae responsoria d. d. „Molsheimij Kal. Augusti . . . MDCXX.“

6034—6040. [Hist. prof. 882—888.] ch. XVII. 97, 94, 152, 125. 107, 38 et 92. 4°.

Epistolae ad *Lepoldum I. Imperatorem* a *legatis aliisque fide dignis datae Constantinopoli* videlicet: Vol. I. Epistolae XV. anni 1684; Vol. II. Epistolae X anni 1685; Vol. III. Epistolae XII. anni 1686; Vol. IV. Epistolae XI. anni 1687; Vol. V. Epistolae IX. anni 1688; Vol. VI. Epistolae VII. anni 1690; Vol. VII. Epistolae XVI. anni 1691.

6077. [Rec. 1898.] ch. XVII. 95. 8°.

1. 1ᵃ—48ᵇ. „Memoria delli più notabili successi nella guerra della republica Venetiana et l'arciduca *Ferdinando I. d'Austria* l'anno 1615.“ Incip.: „Mossero l'armi di Signori Venetiani . . .“ Expl.: „fece la città di Trieste.“ — 2. 49ᵃ—65ᵃ. „Capitulatione della pace fatta tra Sua *Maesta del Ré d'Ungaria e Bohemia (Ferdinandus II.)* e tra la republica di Venetia l'anno 1618.“ Incip.: „Vt imponendo Dominus Rex Ferdinandus . . .“ Expl.: „Vendriamo Secretario.“ — 3. 70ᵃ—75ᵃ. „Epistola ai Signori Venetiani della *ambasciata Austriaca*“ s. d. Incip.: „Sono cosi chiari l'attestati . . .“ Expl.: „ossequio il piu riverente.“ — 75ᵇ vacat. — 4. 76ᵃᵇ. *Responsum* reipublicae Venetae ad epistolam praecedentem.“ s. d. Incip.: „Si è compaciuto . . .“ Expl.: „gradito questo ligame.“

6079. [Rec. 1820. 1.] ch. XVII. 112. 8°.

„Historia delle famiglie antiche e nobili Romane" cum armis gentilitiis pictis, videlicet: ... 21ª—23ª. Pierleoni e *Frangipani* ... 110ª—112ᵇ. *Odescalchi.*

6119. [Fosc. 1.] XVII. 144. f.

Raphainus Caresinus, Chronicon Venetum annos 1342. usque ad 1388 complectens, quo *Andreae Danduli* historia continuatur.

6128. [Portf. Fosc. XIV.] ch. XVIII. 28. f.

Marco Foscarini, Pars prior Historiae arcanae *Caroli VI. imperatoris* usque ad paginae septuagesimae 15. versum editionis Garianae cum additamentis et correcturis auctoris autographis.

6149. [Hist. prof. 581.] ch. XVII. 17. f.

„Dottore Pietro Paulo Ormanico" Dissertationes historico-politicae et quidem: 1. 1ª—1ᵇ. „Che il serenissimo *Re d'Vngheria* e di Boemia era il piu Potente ed insieme il più degno Prencipe della Germania che perciò meritamente si doueua a quella Maestade l'Augustale Seggio, in cui gloriosamente assisa si riuerisce." Incip.: „Non è più il Romano Impero, com'esser soleua nella sua ampiezza ..." Expl.: „dell'Augustissima Austriaca famiglia." 2 vacat. — 2. 3ªᵇ. „Che deue stimarsi l'Amicitia." Incip.: „Il chi assume d'altrui Gouerno, egli è uero, conuerebbe rompere ..." „Expl.: „solem de Mundo tollunt, qui tollunt Amicitiam." — 4 vacat. — 3. 5ª. „Che la ... *casa d'Austria* è benemerita della Corona Imperiale." Incip.: „Il merito è la porta della Gloria ..." Expl.: „Plena Laurearum Imperio facta Domus Vix numerat triumphos." — 5ᵇ—6ᵇ vacant. — 4. 7ªᵇ. „*Casa d'Austria* e sue Prerogatiue." Incip.: L'Augustissima Casa d'Austrie è gloriosa per l'antichità ..." Expl.: „Quae dat Mars alijs, dat tibi Regna Venus." — 8. vacat. — 5. 9ª—17ᵇ. „Che la Dignitade Imperiale non poteua conferirsi a più degni e migliori soggetti che à gli *Austriaci* ed in particolare al regnante ... *Cesare Leopoldo* ... etc." Incip.: „Ella Dignitade Imperiale la più sublime ed importante tra l'humane Grandezze ..." Expl.: „Et quod exemplis tuemur, inter exempla erit. Ne sarebbe l'Afforismo di Tacito."

6153. [Fosc. 230.] ch. XVI. 400. f.

Giovanni Giacomo Caroldo, *Chronica Venetiarum* italica

ab urbe condita usque ad annum 1382 et mortem ducis Andreae Contarini, cum dedicatione ad ducem et Senatores reipublicae Venetae. Dedicatio incip.: „All Serenissimo ... Il humil Seruo Joan iacomo Caroldo ... Sogliono gl'huomeni che uiuono col discorto ...“ Et expl.: „tenere sempre nella grazia sua.“ Chronica incip.: „Athila Re de Heruli partito di Scithia passando ...“ Et expl.: „essendo hormai uenuto l'hora che andiate a ripossare.“

6159. (Fosc. 141.) ch. XVIII. 310. f.

1. 1ª—61ª. Sebastiano Foscarini, Relazione della corte di Francia al Senato Veneto 1684. Incip.: Se la verità è l'anima della Historia. Expl.: della reggia beneuolenza e del publico gratioso compatimento. Subsequitur epistola eiusdem Sebastiani ad Ducem Venetiarum. 61ᵇ—62ᵇ vacant ... 42. 261ᵃᵇ. Reuelation di quello che libererà dalle mani del *Turcho* la parte che possiede dell vniuerso cauata dal capitolo 15 delle Vitta di S. Anzolo Martire Carmelitano, approuata dal Concilio Gierosolimitano, Incip.: Il glorioso Padre S. Anzolo fece questa. Expl.: disparue dagli occhi di S. Anzolo.

6206. [Fosc. 14.] ch. XVII. 161. f.

Chronicon venetum minus Andreae Dandolo ab urbe fundata usque ad annum 1342. Incip.: „Rerum gestarum series brevi compendio scripturus sum ...“ Expl.: „sub pontificali Sancti Marci jacet tumulatus.“ (Gar. 3.)

6207. [Fosc. 15.] ch. XVII. 160. f.

1. 1ª—8ᵇ. *Andreas Dandolo, Chronicon excerptum.* Incip.: „Joannes Dandulo Dux hoc solium electionis ...“ Expl.: „qui Bartolomeum Gradonico elegere in ducem sunt ...“ Sequuntur nomina quorum est ultimum Nicolaus Carauelo. — 2. 9ª—111ᵇ. *Raphaël Caresini, Chronicon excerptum.* Incip.: „Quia bonarum rerum est series propaganda...“ Expl.: „vestram requirimus responsionem.“

6249. (Fosc. 161.) ch. XVII. 145. f.

12. 97ª—99ᵇ. Extante *Sigismundo* durante schismati... in civitate constantiae habvit a quodam Araba 40 imagines sub quibus erant adnotati sequentes versus. Incip.: Exibit vox... Expl.: et aedes erit in aede. 100 vacat.

6318. [Rangoni 6.] ch. XVII. 292. 4°.

1. 1ª—65ᵇ. Marc Antonio Badoaro, „Relatione di *Sultan*

Selim Imperatore de Turchi l'anno 1573." Incip.: „Poiche per permissione del.. " Expl.: „a questo singolar rimedio."

6323. (Rangoni 12.) ch. XVII. 249. 4°.

1. 1^a—180^b. *Ipolito d'Este Cardinal de Ferrara* Legato in Francia, Lettere scritte a Pio IV. et al cardinale Borromeo l'anni 1561 sin al 1581.

6329. [Salisb. 411.] ch. XVII. 416. 4°.

1. 1^a—58^b. Eggenberg duca di Crumau, „Relatione della corte di Roma al *Imperatore Ferdinando* II. d. d. Roma 1 Marzo 1637. Incip.: „Non haueua l' Imperatore Ferdinando..." Expl.: „et a V. S. baccio le mani etc." — 2. 59^a—60^a. Votum electorale pro *Ferdinando III.* assumendo in Imperatorem. Incip.: „Tam multis tamque illustribus..." Expl. „respondere me jussit."

6376. [Hist. prof. 616.] ch. XVII. 24. f.

„Vita dell' *Imperatore Ferdinando II.* alla Maestà di *Ferdinando III.*" Incip.: „Tutta la massima di ragion...." Expl.: „Ferdinando a Salomone anteposto."

6443. (Fosc. 261.) ch. XVI. 121. f.

6. 6^a—7^a. Instrumentum foederis, quod *Ludovicus Hungariae rex cum Francisco de Carrara duce Pataviensi* iniit VI. Aprilis 1381.

6621. [Fosc. 160.] ch. XVIII. 420. f.

3. 344^a—352^b. „Discorso sopra la pace o guerra tra *casa d' Austria et il Turco l' anno 1593.*" Incip.: „Molti hanno opinione.." Expl.: „si desideri d'impedirle."

6523. [Fosc. 157.] ch. XVI—XVIII. 238. f.

2. 11^a—12^b. „Discorso del marescial Rosburm (Russwurm) intorno alla guerra da farsi in *Ungheria* nel 1604." Incip.: „Che hauendo desiderio sua Maestà Cesarea..." Expl.: „nel esercito imperiale."

6525. [Portf. Fosc. IX. 38. 39.] ch. XVIII. 15. f.

1. 1^a—4^b. *Carolus VI. Imperator*, Sanctio pragmatica, italice.

6548. [Fosc. 174.] ch. XVII. 171. f.

1. 1^a—10^a. „Ludovici Heliani Christianissimi regis oratoris de bello suspiciendo (l. suscipiendo) adversus Venetianos et *Turcos Maximiliano Augustiano (I.)* dicata in Augusta Vindelicorum IV. Idus aprilis 1510." Incip.: „Bene ac religiose fecissent..." Expl.: „excarnificandam tradidisset."

6549. (Fosc. 175.) ch. XVII. 253. f.

15. 220ª—221ᵇ. *Georgio Basta*, Discorso sopra la guerra da farsi per lo imperatore contra *Turchi et Hungheri*. Incip.: Volendo Sua Maestà continuare la guerra... Expl.: come sono stato quest' anno. 222ª vacat.

6580. [Fosc. 94.] ch. XVII. 73. f.

Henricus Dandolo, Chronicon Venetum usque ad 1373. Incip.: „Jera *re in Ongaria Attila*...“ Expl.: „mormoravano contra il ditto so Signor.“

6620. [Fosc. 170.] ch. XVII. 590. 4°.

4. 460ª—462ᵇ. Instructiones curiales pro Hieronymo cardinale Brundusino *ad Hungariam legato a latere et* pro Fabio Mignanello et *regem Romanorum Ferdinandum* super reintegratione Ecclesiae in partibus Germaniae.

6621. [Fosc. 178.] ch. XVII. 736. f.

29. 161ª—169ª. „Instructio pro causa fidei et concilii data *D. Episcopo Mutinae*... Pauli Papae Tertij ad... Romanorum Regem Nuntio destinato Die XXIIIj. Octobris MDXXVj.“ Incip.: „Quia *Regnum Hungariae* fuit semper...“ Expl.: „ac maiora praemia polliceri.“

6739. (Nov. 565.) ch. XVIII. 226. f.

12. 62ªᵇ. „Carta que el rey Phelipe quarto escriuiò al duque de Alcalà Virrey de Nápoles en la ocasion que *la Reyna de Vngria* pasò per alli à Alemania. Incip.: „Illustre Duque de Alcalà... *La Reyna de Vngria* mi hermana...“ Expl.: „a quien he mandado pase á exercerle. De Madrid 4. de Febrero de 1631.“ 16. 71ª—77ª. Carta que el *Cardenal Pazman* escriuio al Cardenal Barberino. Incip.: Benigna fue la audientia que ayer Vuestra Eminencia se serbio... Expl.: pero se spera a trajarselos enbrebe.

6850. [Fosc. 207.] ch. XVIII. 15. f.

3. 9ª—11ª. Pius VI. papa, Lettera *all' imperatore d. d. Romae 3. Augusti 1782*. Incip.: „Prevalendoci di quell' amichevole libertà...“ Expl.: „la paterna apostolica benedizione.“ — 4. 11ᵇ. Risposta *dell' imperatore Giuseppe II°. in data di 19. Agosto 1782*. Incip.: „Ho l' onore di rispondere...“ Expl.: „attacamento e rispetto.“

7188. (Hist. prof. 310. 311. 312.) ch. XVII. 84. f.

5. 24ª—30ᵇ. Jacobus Roussellus, „Oratio nomine *Gabrielis*

electi Hungariae regis ad Michaelem Moscoviae autocratorem", ad confoederationis sanctioris et arctioris unionem formandam habita a. 1630." Incip.: „Universi terrarum orbis reges..." Expl.: „pectoris invictissimi sacrarium." 11. 66ª—67ª. Sigismundus III. Rex Poloniae, Epistola ad *Ferdinandum II. imperatorem de Bethlenii legatione* ad Status Belgii uniti d. d. Turonii $^1/_{12}$. 1626. 67ᵇ vacat. 12. 68ª—73ª. Gustavus Adolphus rex Sueciae, Resolutio de declaratione *Principis Transsylvaniae* d. d. „in Castris ad Dirscaviam 14/24 Julii 1626." Incip.: „Ea quae ad propositas..." Expl.: „peramice commendat." — 15. 78ªᵇ. Quae ministri Friderici Palatini regis Bohemiae responderunt interrogantibus nomine *principis Transsylvaniae*. Incip.: „Utrum quemadmodum fama fert..." Expl.: „qui hactenus nobis est Deus." — 79 vacat. — 16. 80ªᵇ. Fridericus Palatinus rex Bohemiae, „Litterae ad *principem Transsylvaniae* d. d. Pragae 8. Julii 1620. Incip.: „Ablegatum serenitatis vestrae..." Expl.: „severe interdicat."

7234. (Rec. 742.) ch. XVI. 129. f.

2. 71ª—128ᵇ. *Veit Gaibel „von Presburg."* Ein ... begriff wie sich .. von Ainvndfunfzigisten Jar bis zu end des dreyundfunfzigisten Jars in *Siebenwurgen* (i. e. *Siebenbürgen*) alle Sachen erloffen. Incip.: Das Landt Sibenwirgen als vnns die Alten ... Expl.: noch biszheer gehorsamb und vndterthann.

7236. (Nov. 357.) ch. XVIII. Pars I. 128, II. 48, III. 200, IV. 150. 4°.

Xystus Schier. Opuscula varia. Pars I. Collectanea ad historiam Eremitarum S. Augustini ... 7. 61ª—72ᵇ. Observationes aut conjectationes variae ad historiam Augustinianorum discalceatorum" et quidem ... d. Animadversiones in *Prayum*. 11. 117ª—128ᵇ. „Reliquiae Augustiniani nominis in *Hungaria* usque ad a. 1600." Pars III. 76ª—103ª. Brevis institutio Tyronis Augustiniani Provinciae Austriae et *Hungariae* etc. — P. IV. 2. 2ªᵇ. *De Antonio Chanadiensi episcopo*. 3. 3ªᵇ. *De Antonio Dalmata* nominato et *Christophoro episcopis Modrusiensibus*. 7. 9ª. De Pisone quem Conr. Celtes canit. 9ᵇ. vacat.

7237. (Nov. 358.) ch. XVIII. 4°.

Xystus Schier. Varia collectanea et opuscula: Pars III. 1. 1ª—15ᵇ. Historia obsessae et captae urbis Viennensis *per Mathiam*

Corvinum . . . a. 1485. Exactis facultatum . . . universitatis Viennensis excerpta. P. VI. 2. 3^a—5^b. De titulo Electi et Confirmati . . in *Episcopis Hungaricis* occurrente. 3. 6^a—7^a. Apographon *Chronici Hungarorum e Missali Posoniensi* [Koller, Hist. Episc. Quinqueec. t. I. app. 2.] 8—9. vacant. 4. 10^{ab}. Observationes miscellaneae ad *linguam Ungaricam*. 5. 11^a. Varia linguae Slavonicae in *Hungaria* vestigia. 11^b—13^b. vacant. 6. 14^a. Notabile *de Elisabetha Matthae Corvini matre* e Brandolino de vitae humanae conditione. 15. vacat. P. IX. 1^a—24^a. Aula docta *Matthiae Corvini*. P. X. 1. 1^a. De trium collium origine in *regni Hungariae* insignibus. 3. 1^b. Praefecti monetae Viennensis varii. 4. 2^a—4^a. Varii errores in diplomatibus diversis Hungaricis hactenus productis. — 4^b—5^b. vacant. — 5. 6^a—31^a. Concessiones Apostolicae fratribus hospitalariis in regno Hungariae. — 6. 32^a—33^b. De *Maria, Ludouici Hungariae regis filia, Sigismundi* conjuge, Rege an Regina compellanda? 7. 34^{ab}. De Leodinensium in *Hungariam* ingressu. — 35. vacat. 8. 36^a. De nominis *Claudiopolis* aetate. — 9. 36^a. De die mortis *Stephani V. regis Hungariae*. — 10. 36^b. De tribus collibus in *Hungariae* insignibus. — 11. 37^a. De *Gregorio Strigoniensi archiepiscopo*. 12. 37^a. De fine regiminis *Andreae* et initio martyrii *episcoporum Agriensium*. 15. 37^b. De die *mortis Matthiae Corvini*. 16. 37^b. De aetate *Vladislai II*. 17. 38^a—39^b. Apellatio *Andreae III*. et ceterorum in *Campo Rakos* congregatorum *a Gregorio electo Strigoniensi* ad sedem apostolicam a. 1299. 18. 40^a—41^a. Diplomata *Andreae II. a. 1212.* et *Ludovici I. a. 1355. ecclesiam Budensem* spectantia. Pars XI. 1. 1^a—13^b. Drey hundert fünff und sechzig kurtze Anmerkungen über das Leyden vnseres Herren Jesu Christi. 2. 14^a—16^b. Series *episcoporum Vesprimiensium* ab a. 1257. usque ad a. 1644.

7238. [Nov. 359. et 360.] ch. Pars III. 59, IV. 122, V. 40, VI. 25, XVI. 176. 4°.

Xystus Schier, Varia collectanea et opuscula: Pars III. 1^a—59^b. Memoria *Provinciae Hungaricae Augustinianae* antiquae. Edidit M. Rosnak Graecii. 1778. 4°. — Pars IV. 1^a—122^a. *Reginae Hungariae primae stirpis*. Edit. Vindob. 1776. — Pars V. 1^a—40^b. Collectanea varia ad *historiam Hungariae*, uti series episcoporum, scriptorum etc. Pars VI. 1^a—25^a. Collectanea ad

Budam sacram. — Pars XVI. 1ª—78ª. Scriptores *Provinciae* Austriae *et Hungariae* seu omnes illi qui aliquid quidquid id fuerit sive proprium sive alienum ediderunt aut manu scriptum reliquerunt.

7241. (Rec. 1964. 24.) ch. XVIII. 5. 4°.

1. 1ª—3ᵇ Registrum redituum sororum ordinis *S. Clarae* in Vienna Austriae, complectens a. 1307—1359.

7245. [Rec. 1737.] ch. XVI--XVIII. 343. 4°.

Farrago Miscellaneorum historicorum partim in archetypis partim in apographis collectorum a Jos. Ben. Heyrenbach. 22. 126ªᵇ. Tractatus concordiae inter Fridericum III. Imperatorem et *Matthiam Corvinum regem Hungariae* ex impresso 1463. et 1464. descriptus.

7249. [Rec. 1927. 9—50.] ch. XVI. et XVII. 277. f.

2. 5ª—12ª. Diarium rerum bellicarum ab Austriacis et copiis auxiliaribus inde a die 5. Augusti usque ad diem 19. Octobris a. 1595. *in Hungariae* gestarum. Incip.: „5ª. Augusti Comes Mansfeldius jam primum . . ." Expl.: „ducunt equos plurimos" — 12. vacat. Cf. Cod. 7302. — 3. 13ª—14ᵇ. *Alterum exemplar diarii* sub 2. praecendentis ab initio usque ad diem 27. Augusti. — 4. 15ªᵇ. *Matthias archidux Austriae*, Epistola ad *status regni Hungariae* de coronatione differenda data „Böhmischbrot den 23. May 1608." — 9. 91ª—102ª. Parentalia divo *Ferdinando Caesari* . . . a Maximiliano Imperatore, Ferdinando et Carolo archiducibus . . persoluta Viennae . . MDLXV. VIII. Idus Augusti." — 11. 111ªᵇ. „Abrisz . . welcher gestalt . . *Mathias II.* der k. Braut entgegen gezogen vnd . . in die Burg einbegleitet haben . . den 1. Decembris. 1611." — 15. 127ª—130ᵇ. Enumeratio rerum annis 1608—1613. ab *Imperatore Matthia* gestarum, quasve tabulis pictis et narratione historica illustratas voluit. — 17. 166ª—170ᵇ. Responsum Statuum Austriae superioris missum *Imperatori Matthiae* 22. Dec. 1618. ad propositiones aliquot diaetales. — 18. 171ªᵇ. Articuli inter *(Ferdinandum II.) imperatorem et principem Transsylvaniae* conclusi s. d. germanice. — 19. 172ª—173ᵇ. Sigismundus III. Rex. Poloniae, Litterae dehortatoriae ad *Principem Transsylvaniae et N. Ragoczium,* ne *Ferdinando II.* Imperatori bellum inferant s. d. — 25. 197ª—201ᵇ. Descriptio solemnitatum Pragae 5. Martii 1597. celebratarum,

quum *princeps Transsylvaniae Sigismundus Bathory* in ordinem aurei velleris assumeretur. Incip.: „Als Ir Khay. May. aus henden Franzen d' Amant Ritter . . ." Expl.: „raisete er von Prag wider zu Haus. — 35. 233^a—238^b. *Articuli Statuum regni Hungariae* conclusi in civitate *Karpfen* 1605. germaniee.

7250. (Rec. 1989.) ch. XVII. et XVIII. 263. f.

28. 197^a—202^b. Contrafactur der... *Victori der Christen unter Sissegg* im Windisch-Land den 22. Junii 1593. Ex manuscriptis Thomae episcopi Labacensis, cum variis carminibus gratulatoriis.

7273. [Hist. prof. 745.] ch. XVI. et XVII. 117. 4°.

1. I et 1^a—2^b. Pasquillus *de Jaurino prodito a comite de Hardegg 1594.* Incip.: „In illo tempore appropinguabat..." Expl.: „in Exemplum aliorum." — 2. 3^a—6^b. „Ein Gesprech so *in Pressburg gefunden, Ein Hungerischer und Niderlendischer Khriegsman*" *de Jaurino prodito.* Incip.: „Ey sich da wunder sich wie khumben..." Expl.: „so verlier der Khayser gleich sein macht." — 3. 6^b—9^a. Ein anderes. *Röm. Khay. May. Herr Rumpff. H. Drautson. König Maximilian*" *et alii de Jaurino prodito.* Incip.: „Die mich vnd die gerechtikeit...." Expl.: in deine hendt beuilch ich meinen Geyst." — 4. 9^a—13^a. „Pasquillus in aede diui Stephani Viennae 1595 affixus" *de Jaurino prodito.* Incip.: „Pasquillus. Qui legit intelligat. *Jaurinum*.." Expl.: „et suspendimus organa nostra." — 5. 13^b—14^a. Admonitio ad *Matthiam archiducem Austriae.* Incip.: „Vide Princeps Optime... Imposterum cui credas..." Expl.: „Deus audiutor noster optimus." — 9. 23^b—30^a „Dialogus Pasquini cum *ducibus et officialibus exercitus Hungariae.*" Incip.: „Pasquinus. Comprime motus..." Expl.: „atque uideam hoc nisi sic agam."

7284. [Hist. prof. 688.] ch. XVI. (1567.) 25. 4°.

Johannes Sambucus, Caesares Austriae et reges Hungariae ad 1567, et in Maximiliani II. e comitiis Augustanis reditum συνχαριςτιxὸν in vigilia Trinitatis (i. e. 8. Junii) 1566.

7288. [Rec. 1912. 3.] ch. XVII. 16. 4°.

1. 1^a—9^b. De origine Taboritarum et quibusdam Wiclefistarum horrendis actibus. De morte regis Bohemie (Wenceslai III.) et eius inopi sepultura etc." Incip.: „Notandum igitur quod

rex Bohemie..." Expl.: „*Datum Budae* Anno Domini MCCCXIX. quinta die mensis Septembris."

7292. [Rec. 1637. 7.] ch. XVI. 3. 4°.

„*Künig Ferdinand* Hofgesinds Reim sive carmen satyricum in aulam *Ferdinandi I. regis postea imperatoris.* Incip.: „Wer zum Khrieg rät vnd nit versteet..." Expl.: „So wär mir warlich übel gelungen."

7293. [Rec. 1873.] ch. XVI. 56. 4°.

Hugo Blotius, Collectanea et primae lineae pro historia judicii militaris contra *Ferdinandum comitem ab Hardegg* mensibus Januario et Februario 1595. Viennae Austriae instituti conscribenda.

7302. (Hist. prof. 758.) ch. XVI. 66. 4°.

1. 1ᵃ—3ᵇ. *Pars diarii* sub. 2. sequentis et quidem 1—27. Julii 1595. 4 vacat. 2. 5ᵃ—27ᵇ. *Diarium rerum in Hungaria gestarum* ab Austriacis et copiis auxiliaribus ab 1. Julii usque ad 19. Octobris 1595. Incip.: Comes Mansfeldius laude militari.. Expl.: alias captiuos ducunt equos plurimos. Cfr. cod. 7249.

7305. [Philol. 233.] ch. XVI. 119. 4°.

Liber formularum continens inscriptiones, epistolas, pactiones etc. partim latinas partim čechicas in usum cancellariae tempore *Vladislai II. Hungariae et Bohemiae regis.*

7306. [Hist. prof. 779. et 780.] ch. XVI. 132. 4°.

1. 1ᵃ—16ᵃ. Antonius Torquatus Ferrariensis, „Prognosticon de Europae eversione, quod *Matthiae regi quondam Hungariae dixit anno... 1480.*" Incip.: „Multa sunt Serenissime rex..." Expl.: „Vaticinium hoc gratiarum loco offero Anno 1480." Sequuntur loci duo V. T. videlicet Jer. cap. XVIII. et Judith cap. VIII. — 2. 16ᵇ—17ᵇ. *Johannes Grundelius Scepusiensis,* „Miraculum de infante et araneo." Incip.: „Diuinus psalmographus psalmo 33. verissime ait..." Expl.: „gratias egi et ago, cui sit gloria etc.

7308. [Hist. prof. 748.] ch. XVI. III.+85. 4°.

Iᵃ. „Serenissimo.. Ferdinando Romanorum.. Regi domino suo.. offert Henricus a Ryzimbergck et Sswichow." — 1. 1ᵃ—81ᵃ. „Historia et quasi epitome rerum gestarum Caroli eius nominis Quarti Caesaris Romanorum et Boëmiae Regis Vndecimi ad Wenceslaum Boëmiae et *Sigismundum Hungariae regem,* ante

Romani Imperij inaugurationem scripta" et „a recentiori manu interpolata" ut Petrus Lambeccius adnotavit.

7319. (Rec. 1859.) ch. XVI. 9. 4°.

1. 1^a—8^b. *Diarium germanicum expeditionis contra Turcas* a 3. Octobris usque 27. Novembris 1593. quo capta est *arx Filek in comitatu Neogradiensi.* Incip.: Den 3. 8bris 93 isten von Cascha ausz mit vnserm teutschen Fuszvolck.. Expl.: hett vass dasselbige verhindert. 2. 9^a et 9^b. Novella germanica *Zeitung von Ofen vom 10. October 1598.* Incip.: Ir furstl. Durchlaucht Erzherzog Matthias sey gestern.. Expl.: vnd alle furnembsten hinein begeben.

7324. [Rec. 1100.] ch. XVII. 45. 4°.

Liber secundus cuiusdam *historiae Leopoldi I. Imperatoris* (sed nec Gualdi Priorati nec Joh. Bapt. Comitis Comazzii) complectens a. 1658. Incip.: Quamuis Hungariae Rex, quarto Kalendas Februarii discesserit..." Expl.: „Pacis occulta mansere."

7325. [Hist. prof. 754.] ch. XVI. 15. 4°. c. figg. calamo exaratis.

„Breue relatione de principali imprese di quest' anno 1597. *nella guerra d'Vngaria.*" Incip.: „Quantunque 'l scrivere le cose..." Expl.: „ambitioso Caualliere di seruirla."

7329. [Rec. 1218.] ch. XVI. 29. 4°.

5. 13^a—29^a. *Soboles Ferdinandi I. Imperatoris et Annae conjugis a. 1526—1541.* germanice. Incip.: „Erstlichen Kunigin Elisabeth..." Expl.: „an einem Erchtag ins 1541 Jar."

7336. [Rec. 1075.] ch. XVIII. 255. 4°.

Franciscus Guilielmus Triangi, *Historiae Caesaris Leopoldi I.* libri duo cum summario praecedente. Incip.: „Consilio et industria conquiri regna..." Expl.: „haud amplius repetere necesse sit."

7349. [Rec. 1627.] ch. XVII. 40. 4°.

Otto Ferdinandus Gotlieb comes a Volkra, Pars prima observationum... durante Caesarea commissione *Leutschoviae in Hungaria* a. 1670. collectarum, germanice. Incip.: „Aller Frey— gehorsambste Relation deszienigen..." Expl.: „unverenderlich leben und sterben will Pro Deo et Caesare" etc.

7351. (Rec. 1091.) ch. XVII. (1691.) 103. 4°.

Ladislaus Alberti II. Imperatoris Postumus innocens sive *discussio historica de Ladislao Postumo*... ad veritatis tribunal suscepta, anno 1691 ut quodam chronographo indicatur. Incip

Prooemium. Principium illud apud Dominicum.. Expl.: omitti potuisse aut debuisse.

7352. [Rec. 1083.] ch. XVI. 145. 4°.

Historia Hungariae regnantibus Carolo V., Ferdinando I., Maximiliano et Rudolpho II. Imperatoribus usque ad a. 1598. Incip.: „Natus est Carolus Quintus Gandavi in Flandria....“ Expl.: „omitti potuisse aut debuisse.“

7354. [Rec. 212.] ch. XVIII. 266. 4°.

Johannes Ernestus Philippi, Historia arcana de vita ac gestis.. *Francisci Eugenii ducis Sabaudiae,* adjecta delineatione historica rerum gestarum post mortem herois usque ad a. 1745. Opus post dedicationem, praefationem etc. incip.: „Non sine provido supremi...“ Et expl.: „exoptatum suo tempore finem. Jenae die 3. Nouembr. 1745.“

7366. et 7367. [Nov. 691. et 692.] ch. XVIII. et XIX. 689. et 369. 4°.

Aloysius a Bergenstamm, Collectanea i. e. Regesta ad historiam ordinis equitum Melitensium, et quidem „balliviarum“ Germaniae, Bohemiae et *Hungariae,* excerpta e collectione canonici Francisci Pauli a Smittmer.

7411. [Nov. 352.] ch. XVI. 12. 4°.

Responsum, quod proceres Austriae superioris dederunt *Rudolpho II. Imperatori* in causa tractatus cum *proceribus Hungariae Posonii* mense Januario 1608. germanice.

7417. [Hist. prof. 1016.] ch. XVI. 30. 4°.

Johannes Cuspinianus, Congressus ac .. conventus Caesaris Maximiliani et trium Regum *Hungariae,* Boëmiae et Poloniae in Vienna Pannoniae mense Julio a. MDXV. facti.. descriptio.

7417.* [N. s. n.] ch. XVIII. 10. 4°.

Johannes Cuspinianus, Diarium res aetate sua a. 1502—1527. gestas complectens. Chmel, I. LXXII.

7418. [Rec. 1920.] ch. XVI. et XVIII. 104. 4° et 8°.

1. 1ª—6ᵇ. s. XVIII. Series consiliariorum a secretis *imperatorum Leopoldi I.. Josephi I. et Caroli VI.,* germanice. — 5. 26ª—34ᵇ. s. XVI. Christophorus „von Grunigk“ sive Grim senior cognomine Hiltmer, Prognostica in electionem et coronationem Maximiliani II. Rom. Reg. in regem Hungariae a. 1563. — 6. 35ª—37ª. s. XVI. Johannes Cuspiniamus, Congressus ac conventus Caesaris Maximiliani et trium Regum Hungariae, Boëmiae et Poloniae in Vienna Pannoniae mense Julio a. MDXV. facti...

descriptionis germanice versae fragmentum ex libello impresso descriptum. — 37b—43b vacant. — 7. 44a—47b. s. XVI. Hugo Blotius, „Vita Matthiae archiducis, Caesaris Rudolphi fratris.“ Incip.: „Matthias archidux Austriae supremus belli sacri...“ Expl.: „aetatis suae annum ingressus est XLV.-um.“

7433. [Nov. 590.] ch. XVII. 22. 4°.

1. 1a—21a. Gauricus, Prognostica de *Ferdinandi I. Imperatoris* fatis a. 1532—1535. — 2. 21b—22a. „Pasquilli Judicium“ italice concinnatum „de diuo Cesare *(Ferdinando I.)*.“ Incip.: „Cesar daldi che tu nascesti...“ Expl.: „et ternai il mondo in Pace.“

7436. [Hist. eccl. 160.] ch. XVI. 94. 4°.

Vitae quorundam sanctorum e variarum ecclesiarum et coenobiorum codicibus descriptae, videlicet... 9. 51a—53a. *Vita S. Firmini episcopi*... edita in Kollarii Analectis I. 941.

7439. [Rec. 1894. 2.] ch. XVI. 4. 8°.

Series dierum natalium et supremorum prolis *Ferdinandi I. et Maximiliani II. Imperatorum.*

7442. (Hist. prof. 1038.) ch. XVII. 19. 12°.

Descriptio italica itineris *a castro Comaronio* Vindobonam et e Vindobona in Italiam a quodam rei militaris perito 24. Octobris 1604. suscepti. Incip.: Fecci Partenza con buona grazia. Expl.: alla quale son tanto obligato.

7444. (Rec. 1921. 1.) ch. XVI. 5. 4°.

Res bellicae a *celebri heroe Hungaro Lossoncio sub Ferdinando I. ad fluvium Themes* gestae. Incip.: Cum provincia veteris Daciae... Expl.: navatam operam attribuit.

7548. [Rec. 2065a.] ch. XVIII. 431 f.

„*Protocollum mixtae commissionis... Regii Gubernii et Thesaurariatus*.. ad investigationem gravaminum.. *oppidanae communitatis Visaknensis*... ratione laesae.... Jurisdictionis... a. 1769. Suae Maiestati... contra... Salis perceptorem Carolum Seiff eiusque fratrem Xaverium, ac vice versa per hos... contra oppidanos propositorum, jussu S. Majestatis ad hoc oppidum Vizakna delegatae,“ qui codex est archetypus huius commissionis 27 Dec. 1770. inceptae et 2. Februarii 1771. conclusae.

7554. (Jur. civ. 80.) ch. XVI. 523. f.

Epistolae et acta quaestionis capitalis habitae de Ferdinando

comite ab Hardegg et sociis propter *Jaurinum* deditum 29. Sept. 1594. germanice.

7562. [Rec. 666.] ch. XVIII. 443. f.

„Halbjähriger Haubt Consumtions-Extract derer jenigen Brod und Hartfutter Proportionen, welche an die kays... Generals- und andere Stabs-Partheyen sowohlen als auch der Artillerie, dann denen.. kays.. und.. Chur Sächsisch. vnd Chur Bayerisch. Auxiliar Infanterie und Cavallerie Regimentern zufolge derer angekomenen Magazins-Extracten aus denen kays. *Hungarischen Proviant-Magazinen* Von 1. May bisz letzten Octobris 1738 erfolget worden."

7570. [Rec. 840.] ch. XVII. 302. f.

Conditiones et consilia varia pro re frumentaria et disciplina exercituum imperialium bene instituendis tam in Germaniae quam in *Hungariae partibus*, germanice et latine.

7572. [Rec. 1592.] ch. XVI. et XVII. 202. f.

Acta partim autographa res publicas et praesertim religionis *partibus Transsylvaniae* concernentia, indice generali adiecto.

7573. [Rec. 1592.] ch. XVI. et XVII. 202. f.

Acta partim autographa res publicas et praesertim religionis in *partibus Transsylvaniae* concernentia, indice generali adiecto.

7574. (Rec. 1594.) ch. XVII. et XVIII. I. et 383. f.

1^a. Miscellanea. Pars 1. Miscellanea sacra. Pars 2. Miscellanea profana. I^b. vacat. 47. 301^a—334^b. Accusatio *Johannis Andreae Viechter* L.B. in Grueb, *administratoris fodinarum Hungariae superioris a. 1685.* — 51. 341^a—350^b. Puncta *penes Scepusiensem cameram* publica de causatis damnis et commisso peculatu per Baronem a Thaunonat. 60. 379^a—383^a. Testimonium autographum *Imperatricis Eleonorae* de virtutibus in *Leopoldo conthorali suo* observatis. Sequitur index nequaquam absolutus contentorum in codice.

7577. (Hist. prof. 115) ch. XVII. 112. f.

Descriptio germanica expeditionis *archiducis Matthiae in Hungariam* a. 1601. quae constat serie additamentorum ad opus quoddam impressum vel manu scriptum, cujusque particulae aliquot mirum in modum permixtae, emendatae vel potius immutatae, iterum scriptae dimidium implent codicem. Chmel I. CLIII.

7585. [Nov. 640.] ch. XVIII. 145. f.

Relatio germanica commissarii camerae aulicae Viadobonen-

sis ad inquirendum bonorum aliquot cameralium statum circa *oppidum Tokay* deputati, missa 19. Junii 1726.

7588. [Nov. 642.] ch. XVIII. 41. f.

Adamus Antonius Tschiderer et J. a. Lauer, Relatio germanica ad *Carolum VI. Imperatorem* a. 1730 missa de *statu fodinorum in Hungaria superiori.*

7591. (Nov. 664.) ch. XVIII. 11. f.

Johannes Tichtel, *Diarium res Viennae potissimum sua aetate a. 1477—1494 gestas enarrans,* ex archetypo descriptum a Jos. Ben. Heyrenbach.

7600. (Rec. 1917. 4—10.] ch. XVI—XVIII. 62. f.

1. 1ª—8ᵇ. *Johannes Sambucus,* In divum *Maximilianum II. Imperatorem* laudatiuncula in fine mutila.

7614. [Rec. 1964. 15.] ch. XVIII. 4. f.

Christophorus Migazzi cardinalis, Monitum germanicum a. 1770 ad *Imperatricem Mariam Theresiam* directum contra annum vicesimum quartum professioni clericorum nuper constitutum... ex archetypo a Jos. Ben. Heyrenbach descriptum.

7618. (Rec. 1961. 12—15.) ch. XVIII. 31. f.

1ª—15ᵇ. Apographon referati conferentiae aulicae res politicas Helvetiae concernentis, tempore legationis Austriacae francisci comitis de Trautmannsdorf a. 1701—1708. cum resolutionibus *Josephi I. Imperatoris.* 2. 16ª—17ᵇ. Catalogus et tituli *codicum et autorum antiquorum,* qui lucem nondum viderunt in vetustioribus coenobiis Austriae, Carinthiae, Styriae etc... hactenus inter tineas delitescentium. In hystoriis tam sacris quam saecularibus. Codices quidem 38 enumerantur, sed quo loco quaerendi non notantur.

7623. [Rec. 1795.] ch. XVIII. 20. f.

„Copie de la pièce d'un Cosmopolite avec des corrections" i. e. *Declamatio contra pragmaticam sanctionem Caroli VI. Imperatoris,* initio ut videtur mutila. Incip:. „D'autres ajoutent que les plus grands malheurs..." Expl.: „pour en montrer l'utilité."

7626. [N. s. n.] ch. XVIII. 119. f.

Collectio actorum et epistolarum in apographis inter *Josephum II. Imperatorem et Pium VI. papam de rebus ecclesiasticis Austriae et Hungariae,* praecipue *a cardinali Christoforo Migazzi et Primate Hungariae Josepho a Batthyny tractatis.*

7638. (Nov. 271.) ch. XVIII. 140 f.

1^{ab}. Index contentorum in codice. 1. 2^a—5^a. Apographa documentorum e cod. ms. *Sigismundi de Herberstein* bibliothecae Augustinianorum Leucensium i. e. Lockenhaussii *in Hungaria* videlicet *a.*, Documenta tria concernentia matrimonium inter *Wilhelmum ducem Austriae et Hedwigem Ludovici regis Hungariae filiam* d. d. 15. Junii 1378, 12. Februarii 1380 et 29. Julii 1385. — *b.*, Documenta tria concernentia matrimonium inter Elisabetham Alberti II. Imperatoris filiam (helyesebben: viduam) et Kasimirum regem Poloniae d. d. 12. Augusti 1433, 11 Aprilis 1453 et 7 Februarii 1472. — 11. 33^a—41^b. Responsum ad supplicationem sex comitatuum protestantium Hungariae contra relegationem Patrum S. J. — 15. 53^a—54^b. Consilia ad domum Austriacam morte *Caroli VI.* ... viduatam.

7641. [Rec. 1918. 6—8. 10—16. 18—21.] ch. XVI. et XVII. 59. f.

9. 19^a—22^b. Prognosticum italicum de vita et fatis *alicuius Caesaris*, ut videtur *Caroli VI.* Incip.: „La Maestà Vestra sara..“ Expl.: „nelli ornamenti nuove supelletili.“ — 12. 40^a—41^a. *Sollicitatio Hungarorum contra domum Austriae*, electionem Augusti ducis Saxoniae in regem Poloniae protegentem.

7645. (Hist. prof. 114.) ch. XVII. 48. f.

Relatio germanica *rerum ab archiduce Matthia postea Imperatore in Vngaria gestarum* ab 24. Julii usque ad 24. Novembris 1602. Incip.: Nachdem di Röm. Khey. auch zu Hungern vnd Böhem Khön. Mtt. vnser allergnedigster Herr. — Expl.: desz Hey. Römischen Reichs vnd geliebten Vatterlandt aufnemmen vnd gedeyen befürdert werden möge. Chmel. I, CLII.

7666. (Rec. 369.) ch. XVII. 431. f.

5. 239^a—240^a. „Tenor orationis habitae a *palatino Regni Vngariae (Georgio Turzone)* coram proceribus archiducatus Austriae inferioris in domo provinciali Viennae pro reducenda inter illos concordia“ a 1607. 9. 313^b—321^b. *Georgius comes a Thurso*, Attestatio germanica de remediatione gravaminum inter *Matthiam II. regem Hungariae et archiducem Austriae et proceres archiducatus* 6. Martii 1610, cum scriptis ejusdem argumenti a 1619. annexis.

7688. (Hist. prof. 223. et 224.) ch. XVI. 296. (olim 364.) f.

1. 79^a—359^b. Wolfgangus Lazius, Partes Decadum rerum

Austriacarum, videlicet: a) 79ª—92ᵇ. Pars ultima forsan decadis IV. incip.: suorum nutu imperioque. ... 2. 352ª—363ᵇ. *Gaspar Vrsinus Velius, De bello Pannonico,* editionis Kollariae liber X.

7696. [Jur. civ. 37.] ch. XVI. 240. f.

Victorinus a Wšehrd, Jura regni Bohemiae, čechice conscripta et *regi Uladislao II. Bohemiae et Hungariae dedicata.*

7698. (Rec. 1809.) ch. XVII. 463. f.

Andreas Christianus Wernicke, Relatio die Musterungen des... Graf Strassoldischen Regiments, wie Selbiges *in Nieder Hungarn*.. in Posten eingetheilt, betreffend... d. d. Wienn den 28. Augusti Anno 1675.

7731. et 7732. [Rec. 802.] ch. XVIII. 317. et 203. f.

Godofredus Philippus Spannagel, Archiducissarum *Mariae Theresiae* et Mariae Annae Institutiones historiae, chronologiae et geographiae, germanice.

7736—7738. [Rec. 801.] ch. XVIII. 128. 188 et 82. f.

Godofredus Philippus Spanmagel, Mémoires juridiques pour l' histoire du Regne de *Marie Thérese... reine de Hongrie* et de Bohéme.

7747. [Rec. 841.] ch. XVII. 325. f.

Leopoldus comes a Kolonic, cardinalis, Relatio ad Leopoldum I. Imperatorem de statu politico, bellico et camerali regni Hungariae et partium noviter acquisitarum a. 1688. germanice.

7788. [Hist. prof. 918.] ch. XVII. 8. 4°.

Johannes Dobricius, *Horoscopium Matthiae II. regis Hungariae etc.* carmine elegiaco expositum.

7792. (Hist. prof. 909.) ch. XVI. 7. 4°.

Narratio *rerum in superiore Vngaria in autumno 1593. gestarum.* Incip.: Posteaquam immanissimus nominis Christiani hostis... Expl.: nostris redditae sunt.

7793. (Hist. prof. 907.) ch. XVI. 23. 4°.

Scripta varia ad *historiam Hungariae* praesertim *pacificationis Botscayanae* pertinentia ab Hugone Blotio collecta et scripta.

7803. (Hist. prof. 908.) ch. XVI. 89. 4°.

Morte di Frate Giorgio con alcune altre cose in Transilvania et Ungaria successe negli anni 1551. et 1552. Incip.: Se gli animi humani et altre rare gratie. Expl.: per guardia e sicurezza di quel passo.

7864. (Hist. prof. 15.) ch. XVI. 104. f.

1. 1^a—18^b. 39^a—55^b. 63^a—84^a, 86^{ab}— et 91^a—103^b. lfgangus Lazius, Epitome stb. 2. 19^a—38^b. Apographa docuıtorum a. 1475—1479 historiam *Friderici III. imperatoris et tthiae Corvini spectantium.*

7890. [Hist. prof. 69.] ch.XVI. 103. t.

Johannes Habersack, Beschreibung *Kayser Maximilians des dern Römischen, Hungerischen vnd Behaimischen Kuniglichen ìnungen* etc. Chmel. I. LXXXVIII.

7891. [Hist. prof. 70.] ch. XVI. 109. f.

Johannes Habersack, Beschreibung *Kayser Maximilians des dern* etc. Alterum exemplar operis in 7890. contenti Chmel ·XXXVIII.

7893. [Hist. prof. 342.] ch. XVII. 189. f.

Index diplomatum expeditorum a 5. Januarii 1621—8 Julii !9. *ex cancellaria aulica Ferdinandi II. Imperatoris.* Codex ∍rus et madore laesus. Chmel II. CCXLIV.

7899. et 7900. [Rec. 3283. et 3284.] ch. XVIII. 455. et 567. f.

Collectio legum, litterarum publicarum, rationum, relation etc. res militares et politicas *Maria Theresia imperatrice nante* concernentium, partim manuscriptarum, partim impresum et quidem variis linguis compositarum.

7927. [Rec. 1964. 8—14.] ch. XVIII. 17. f.

Jos. Ben. Heyrenbach, Miscellanea diplomatica, et quidem: 5^a—6^b. Disquisitio germanica quaestionis „*an circa annum ·isti 1380 in Hungaria regina sub nomine „junioris“ exstiterit.*“

7929. [Rec. 2064. a.] ch. XVI. 104. f.

Johannes Habersack „Beschreibung *Kayser Maximilians Andern Romischen, Hungerischen vnd Behaimischen künigli-n Crönungen,* wie dieselben der Zeit nach auf einander ge-ȝt sein.“

7937. [Hist. prof. 78.] ch. XVI. 106. f.

Volfgangus Lazius, „Rerum Pannonicarum, quas *ab obitu ınnis Weywodae.... Rex Ferdinandus in Hungariae regno* ·eclare gessit, libri quatuor“ multis cum additamentis et cortionibus ab auctore ipso scriptis. Chmel I, CLXXVII.

7955. (Jur. civ. 243.) ch. XVI. 188. f.

Acta germanica processus criminalis contra *Ferdinandum*

comitem de Hardegg propter Jaurinum deditum Turcis 29. Septembris 1594, in apographis legaliter collatis et authenticatis.

7961. (Hist. prof. 161.) ch. XVI. 113. f.

Wolfgangus Lazius, Fragmentum libri II. *archaeologiae Vngariae* nec non alia adversaria historica praesertim Austriaca, pro magna parte ab ipso auctore perscripta et correcturis, additionibus etc. scatentia. Chmel I, CXCV.

7967. (Hist. prof. 156—158.) ch. XVI. 70+84+70. f.

1. 1^a—70^a. Wolfgangus Lazius, Adversaria historiae Austriacae, *Daciae sive Transsylvaniae* descriptionem continentia insertis inscriptionibus romanis in terra Getarum inventis. 2. 1^a—84^b. Idem, *Rerum Pannonicarum a. 1539—1552* libri quattuor. Adjectum est fragmentum gestorum in Hungaria aestate anni 1556. 3. 1^a—70^b. Idem, Descriptionis *Daciae sive Transsylvaniae* fragmentum, desunt nempe cap. I. et cap. II. particula utique et finis cap. VII. Chmel I, CXCVI,

7993. [Hist. prof. 401—403.] ch. XVI. et XVII. 6+12+40. f.

1. 1^a—6^a. Johannes Albertus Portner, Oratio *ad Leopoldum I. Imperatorem post domitos Ungariae rebelles gratulatoria*, inscripta „Pannonia debellata Monumentum victoriae gloriaeque.“ Incip.: „Vicisti tandem Domine....“ Expl.: „reverentiae cultu sę inclinet.“

7995. [Hist. prof. 206.] ch. XVI. 29. f.

Wolfgangus Lazius, *Descriptio trium coronationum Maximiliani II. in regem Bohemiae, Romanorum Caesarem et Ungariae regem sive* liber VIII. rerum Austriacarum. Chmel I. CLXXX.

8005. [Hist. prof. 397.] ch. XVII. 61. f.

Fragmentum historiae cuiusdam *Leopoldi I. Imperatoris* complectens res gestas a. 1656—1658 imprimis vero ejusdem imperatoris electionem. Chmel II, CCXCVII.

8005.* [Hist. prof. 207.] ch. XVII. 72. f.

Liber tertius cuiusdam *historiae Leopoldi I. Imperatoris* complectens res gestas a. 1660. Chmel, I. XCIX.

8013. [N. s. n.] ch. XVII. 19. f.

Otto Ferdinandus Gotlieb a Volckra . . Information *von dem[illegible] gefährlichen Zustandt in Ober-Hungarn,* dessen ursachen vnd Effecten . . . auch von dem Mittel, wodurch solche Gefahr am leichtesten abzuwenden.

8019. [Rec. 714.] ch. XVII. 188. f.

3. 111ª—156ᵇ. Paulus Pesl, Historia germanica *obsidionis urbis Viennensis* tentatae a Solymanno Turcarum Imp. a 1529. — 4. 158ª—177ª. Historica relatio germanica *de eadem obsidione.* Incip.: „Nach eroberung Ofen vndt anderer flegkhen ....“ Expl.: „vndt der verloffenen Zeitt bekhantt ist.“ — 177ᵇ. vacat. — 5. 178ª—179ᵇ. Vberschlag *Teutsch vndt Vngrisch Kriegsvolkh* ze halten auf 8 Monat lang.

8026. (Hist. prof. 476.) ch. XVII. 22. f.

Johannes Cuspinianus, Congressus ac . . . conventus Caesaris Maximiliani et *trium regum Hungariae,* Boëmiae et Poloniae in Vienna Pannoniae mense Julio anno 1515 facti . . . descriptio in fine mutila. Chmel II. CCCLVIII.

8043. [Hist. prof. 331.] ch. XVI. 47. f. c. figg. cal. exarat. et coll.

Johannes ab Hasenburgk et Budynae, Icones *ducum regumque Bohemiae* a Przemysl primo duce *usque ad Ludovicum Wladislai filium,* qui a. 1526 . . . occubuit inscriptionibus illustratae. Chmel II, CCLIV.

8054. [Jur. civ. 72.] ch. XVI. 46. f.

1. 1ª—10ª. *Ordinatio* in regno Bohemiae tempore *conventus generalis* facta a. 1515 feria IV. ante pentecosten. — 10ᵇ—12ᵇ vacant. — 2. 13ª—19ᵇ. *Concordia omnium trium statuum regni* Bohemiae *post obitum . . . Wladislai facta* a. 1517. in profesto S. Wenceslai Pragae. — 20 vacat. — 3. 21ª—25ᵇ. Exemplaria *cautionum et obligationum . . . Wladislai* domino Zdenkoni Leoni ex Rosenthal et Blatna supremo praetori Pragensi factarum d. d. *Budae* Sabbato post D. Ludmillae a 151—2. 26—28 vacant. — 4. 29ª—33ᵇ. *Ordinatio trium statuum regni Bohemiae post mortem regis Wladislai* a. 1517 circa festum S. Catharinae in consilio communi Pragensi. — 34—37. vacant. — 5. 38ª—40ᵇ. *Genealogia ducum et regum Bohemiae* a Croco usque *ad Wladislaum ultimum.* — 6. 41ª—46ª. Exemplaria duo *cautionum et obligationum Wladislai regis* Bohemiae . . . d. d. *Posonii* feria tertia post Martini. a. 1519.

8056. (Hist. prof. 335.) ch. XVII. 84. f.

Narratio germanica *gestorum in Hungaria ductu et auspiciis Matthiae archiducis* a 24. Julii usque ad 24. Novembris 1602. Incip.: Alsz die Kay. May. auf erlangte gewisse Khundschaften

Expl.: lob vnd danckh gesagt. Subjuncta sunt relationes, epistolae et acta probantia itidem germanica. Chmel II, CCLVIII.

8060. (Hist. prof. 336.) ch. XVII. 29. f.

Narratio germanica *gestorum in Hungaria ductu et auspiciis archiducis Matthiae* a. 1601. Incip.: Demnach die Röm. Kay. auch zu Hungern . . . Expl.: vberwindung des Erbfeinds gnedigklichen vnd mildigklichen verleyhen. Chmel II, CCLIX.

8063. [Rec. 679.] ch. XVI. 40. f.

Johannes Sambucus, „Elogium funebre cum epigrammatibus aliquot epitaphiis in obitum *Imperatoris Caesaris Ferdinandi I.*" dedicatione et carmine de Ferdinando praemissis ad Carolum archiducem Austriae.

8066. [Hist. prof. 366.] ch. XVI. 120. f.

Inventarium germanicum pretiosae supellectilis omnis generis, quae ad *Romanorum Reginam Mariam pertinebat*, jussu *Ferdinandi I. Imperatoris* ab Ulrico Maschwander Imperatori a cubiculis confectum eo modo, quo sibi ea a Lepoldo Heyberger itidem Imperatori a cubiculis tradita fuit Viennae 1. Junii 1553. Chmel II, CCLXXXIII.

8074. [Hist. prof. 438.] ch. XVII. 4. f.

Dissertatio politica „De novorum redituum constitutione . . ad *praesens bellum Turcicum* accomodata." Incip.: „Variis iisque diuersis modis augeri . . ." Expl.: „quae breuitatis causa nunc omitto." Chmel II, CCCXXIII.

8100. [Rec. 134.] m. XVI. f. c. fig. picta.

Legenda de S. Stephano Apostolo et primo rege Hungariae incipiens „Sanctus Stephanus filius Geysae filii Toxis."

8106. [Rec. 1643.] ch. XVIII. 22. f.

Porta honoris seu panegyris emblematica anno 1710 *Eugenio Sabaudiae duci* hostium terrori dicata cum figuris nigro sinico pictis.

8116. [Rec. 2088.] ch. XVI. 13. f.

Genealogia germanica domus Habsburgicae a Rudolpho I. Imperatore usque ad Maximilianum I. inclusive.

8121. [Rec. 1921. 7—11.] ch. XVII. 26. f.

3. 18ᵃ—19ᵇ. *Epitaphia comitis Nicolai Zrinij, Sultani Selim, Matthiae Corvini,* Witekindi Saxoniae ducis, Gerardi Vossii, insertis sententiis variorum praecipue poetarum.

8134. [Hist. prof. 198.] ch. XVI. 224. r.

Martinus Sibenburger, Varia scripta, tam publica, quam vata, latina et germanica. Chmel I. XV.

8136. (Hist. prof. 328—329.) ch. XVII. 81. f.

4. 65ª. Oratiuncula, qua excepta est *Transsylvaniae princi- legatio* Viennae 2. Januarii 1595. 65ᵇ vacat. 7. 70ᵃᵇ. *Demet- s Napragij et Stephanus Bochkay,* Epistola ad *Rudolphum II. peratorem,* qua recenter ortos motus et mutationes significant d. Hodolino 16. Aprilis 1599. — 8. 71ᵃᵇ. *Rudolphus II. Im- ator, Litterae responsales ad praecedentem epistolam* d. d. agae 20. Aprilis 1599. — 9. 72ª. *Idem, Litterae ad Georgium stam de rebus Transsylvanicis* d. d. Pragae 19. Aprilis 1599. ᵇ vacat. — 10. 73ª. *Idem, Litterae ad capitaneum in Hust de us Transsylvanicis* bene observandis et nuntiandis d. d. Pra- e 19. Aprilis 1599. — 73ᵇ vacat. — 11. 74ᵃᵇ. *Ludovicus Hungariae, Litterae intercedentes pro Helena Martini Siben- rgeri vidua* ad Ferdinandum postea I. Imperatorem, ut in na viri decapitati cum filiis restituatur, Pragae 10. De- nbris 1522.

8164. [Rec. 1587.] ch. XVI. et XVII. 45. f.

3. 27ª—45ª. Bullae et privilegia latina et germanica par- a Romanis pontificibus et Synodo Basileensi partim etiam a *gismundo Imperatore ecclesiae S. Mariae in Cellis* concessa.

8169. [Rec. 863.] ch. XVIII. 30. f.

Ferdinandus Carolus comes Caraffa de Stigliano, An (Carl .) Relation . . über die . . Visitation deren . . *hungerischen rgstädte* . . d. d. Wien 31. Decembris 1715. Archetypus.

8175. [Rec. 244.] ch. XVII. 25. f.

Alexander comes Belleardi, Modus construendi munimenta pugnatoria modicis expensis *contra Turcas*; item modus con- uendi naves, quae usui sint in *classe Danubiana contra Turcas,* m figuris, pictis, italice.

8184. [Hist. prof. 205. ch. XVII. 6. f.

3. 5ª—6ᵇ. Matthaeus Mauchter. Epistola germanica ad Leo- ldum I. qua significat bibliothecam *Fuggerianam* pretio quin- e millium florenorum sibi emtam esse, sed magistratum Augusta- m eius evehendae potestatem non facturum, priusquam pre- nti pecunia creditoribus Fuggerianis satisfiat. Chmel I, XLVIII.

8186. (Nov. 272.) ch. XVII. 26+4. f.

1. 1a—4b. *Ferdinandus III. Imperator, Epistola* quae dicitur originalis *ad Georgium Szelepcheny episcopum Nitriensem ablegatum ad principem Transsylvaniae* d. d. Viennae 8. Januarij 1657. 2. 5a—26b. *Georgius Rákóczy, Epistolae* undecim authypographae a) *De legatione G. Horváth,* d. d. Radnoth 4. Decembris 1656. b) *Litterae credentiales pro Gabriele Keövér,* d. d. Gyalvi 20. Januarii 1658. c) *Litterae credentiales statuum et ordinum Transsylvaniae pro Dionysio Bánfi,* d. d. in civitate Mediensi 31. Januarii 1658. d) *Instructio pro Dionysio Bánfi.* e) *Ad cancellarium Hungariae* d. d. Albae, Juliae 10. Februarii 1658. f. *Ad eundem* d. d. Albae Juliae 11 Februarii 1658. g) *Ad Leopoldum I. Imperatorem,* d. d. Albae Juliae 9. Februarii 1658. h) *Instructio secreta Martini Halapi,* d. d. Albae Juliae 12. Februarii 1658. i) *Ad eundem Imperatorem,* d. d. Sarospatak 18. Junii 1659. k) *Ad eundem Imperatorem,* d. d. Janosd 22. Junii 1658. l) *Ad eundem Imperatorem* d. d. in arce Varad 29. Octobris 1658. — 3. 1a—4a. Clemens XII. papa, Bulla qua *Io. Rakoczy et complices* excommunicantur, d. d. Romae Nonis Sept. 1738. impressae.

8193. [Rec. 729.] ch. XVII. 21. f.

Johannes Valentinus Müller von Silberschlag, Summarische Beschreibung des also intitulirten Österreichischen Länder-Flor das ist einer sehr einträglichen allgemeinen Landes-Oeconomia für *Hungarisch* und Teutsche Erb-Königreiche und Länder etc."

8194. [Rec. 729.] ch. XVII. 159. f.

Johannes Valentinus Müller von Silberschlag, Oesterreichischer Länder-Flor das ist eine sehr einträgliche allgemeine Landes-Oeconomia für . . . *Hungrisch* und Teutsche Erb-Königreiche und Länder etc."

8205*. [N. s. n.] ch. XVIII. 546. 4°.

Gabriel Kolinovics Senquicziensis, Historiarum *de novissimo bello Turcico sub Carolo VI. Caesare,* quo Veneti amissa Peloponneso, Corcyram contra Turcas conservarunt, ut post duplicem *victoriam Temesvarini et Belgradi* praesidia recuperata sunt pace Posarauicensi ejusque accessorijs libri IV.

8212. [Rec. 1418.] ch. XVIII. 22. f. c. tribus tabulis pictis.

J. Nagel, Beschreibung deren ... Heuschrecken, welche sich

1747-ten Jahre in *Siebenbürgen* und ...auch in einigen anren Kais. Königl. Erbländern ...ausgebreitet haben.

8219. (Hist. prof. 330.) ch. XVII. 101. f.

1. 1^a—9^b. Narratio germanica *itineris Budam* pacis tra.ndae causa a. 1604. Incip. Erchtag den dritten Februarij seindt Khayserlichen Abgesandten...Expl.: vndt 5. Martij zue Wien khomen. 3. 19^a—20^b. *Consilium germanicum Imperatori* tum de expeditione in Livoniam contra Moschovitam et *in ngariam contra Turcam et adhaerentes Hungaros.* Incip.: ann wollten in die Liefland gebrauchen... Expl. chomt in dere hende. 12. 42^a—46^a. *Ladislaus IV. rex Hungariae, ivilegium concessum Cumanis a. 1279.* 46^b—47^b vacant. 48^a—51^a. *Idem, Exemplum aliud eiusdem privilegii* sub 12. ecedentis. 51^b—53^b vacant.

8229. (Hist. prof. 221.) ch. XVII. 184. f. *cum icone Imperatoris tthiae* aeri incisa.

Historia regni Hungariae ab anno 1607. usque ad annum 18. Incip.: Recreata ex magnis dissidiorum tempestatibus. Expl.: a salutarj uictoria dextra resecuit. Chmel I. XCII.

8233. [Rec. 207.] ch. XVIII. 31. f.

Le Baron de Toussaint, Diarium gallicum *rerum in Hunria contra Turcas a Carolo duce Lotharingiae gestarum* in istolis, quarum prima data est „Bellegrade le 26. Juin 1737" ultima „au Camp de Brecova près le Danube le 25. Aoust 37." Subsequuntur tabulae itidem gallicae enumerantes tam mines nobiles et servientes quam currus, equos, mulos etc. cem Lotharingiae in castra et proelia concomitantes.

8236. (Nov. 256.) ch. XVIII. 88. f.

1. 1^a—5^b. Anno 1707. Jos. Achinger provincialis Augustinorum per Austriam revisit Archivium provinciae Austriae, ex o sequens omnium litterarum extractus pro notitia posterorum lectus fuit. — 2. 5^b—25^a. „Sequuntur litterae *conventuum ngariae.*" 3, 25^a—29^b. Extract aus *der hungarischen Chronica Ort Popoz* betreffenda. 1556—1664.

8252. [Rec. 206.] ch. XVIII. 25. 4°.

Le baron de Toussaint, Diarium gallicum *rerum in Hunria contra Turcas a Carolo duce Lotharingiae gestarum* in istolis, quarum prima data est „*Temeswar* le 20. Juin 1738"

et ultima „au Camp devans Bellograde le 15[e]. Septembre au soir 1738.“ Subsequuntur tabulae itidem gallice enarrantes aegrotos, invalidos etc. comitatus curialis ducis Caroli.

8275. [Hist. prof. 979.] ch. XVII. 57. 4°.

Calendarium latinum Tyrnaviense a. 1683 impressum Tyrnaviae cum nonnullis annotationibus mss. Danielis Nesselii.

8280. [Hist. prof. 924, 923 et 964.] ch. XVII. 8+8+43. 4°.

1. 1[a]—7[b]. Hieronymus Erodius, Oratio ad totam Trinitatem *contra... saevitiam Turcarum...* vna cum precatione pro salute et columitate...*Ferdinandi archiducis Austriae.* — 8. vacat. — 2. 1[a]—8[b]. Martinus Knobelsdorf, Victoriae... *Ferdinando II. Regi Hungariae et Bohemiae...* datae a. 1620... applausus“ carmine heroico. Incip: „A Jove principium Musae...“ Expl.: „Jupiter ipse Phylax Ferdnandum numine saluet.“

8284. [Rec. 208.] ch. XVIII. 36. 4°.

Le baron de Toussaint et *Carolus dux Lotharingiae,* Diarium gallicum *rerum in Hungaria contra Turcas a. 1737 gestarum* in epistolis, quarum prima data est „Colar le 2 Juin 1737“ et ultima „le 30 Juillet 1737.“

8286. (Rec. 205.) ch. XVIII. 7. 4°.

Delineationes coloribus distinctae *septem castrorum et proeliorum auspiciis Caroli ducis Lotharingiae in Hungaria contra Turcas a. 1737.*

8289. [Hist. prof. 687.] ch. XVII. 55. 4°.

1. 1[a]—44[a]. *Johannes Grundel Scepusiensis.* Historia de se ipso, in qua sua cum Deo colloquia narrat... ad Maximilianum II. Imperatorem. — 44[b] vacat. — 2. 45[a]—55[a]. *Idem,* Ad *Ferdinandum I. Imperatorem* de *deligendis in Vngaria contra Johannem Transsylvanum militibus* votum siue consilium germanicum.

8290. (Rec. 1105.) ch. XVI. 220. 4°.

Philippus Albert S. J., Tractatus politico-juridicus *de regno Hungariae* semper haereditario sive potius farrago miscellaneorum et collectaneorum pro opere quodam huius argumenti conscribendo.

8291*. (Hist. prof. 739.) ch. XVII. 71. 4°.

Petrus Lambecius, *Diarium itineris Budensis* mixto sermone germanico et latino compositum a 25. februarii usque ad 12. Novembris 1666.

8323. (Hist. prof. 21.) ch. XVI. 24. f.

Petrus Literatus Kyss, Exegiticon hoc est.... descriptio ad arma sumenda *contra Tyrannum Turcam... Maximiliano secundo... Imperatori...* a. 1564. dedicatum cum praefatione dedicatoria ad eundem imperatorem. Chmel I, CLXI.

8332. [N. s. n.] ch. XVII. 12. f. obl.

Martinus Stier, Mappa limitum *contra Turcas a mari Adriatico usque ad Transsylvaniam* cum omnibus propugnaculis et oppidis munitis contra Turcas. (Aeri incisa et edita postea est Viennae a Mauritio Laug.)

8341. (Rec. 780.) ch. XVII. et XVIII. 416. f.

4. 7^a—10^b. *Diploma confoederationis inter Rudolphum IV.* ducem Austriae ejusque fatres et *Ludovicum Hungariae* et *Casimirum Poloniae reges* d. d. *Posonii* 31. Decembris 1362. 6. 61^a—75^b. *Concordia hungarica* seu instrumentum concordiae inter *Fridericum III. Imperatorem* et *Maximilianum Romanorum regem* ex una et *Wladislaum Hungariae et Bohemiae regem* ex altera parte, primum *Posonii* die lunae post festum S. Leonardi a. 1491. conclusae, dein *a Wladislao Hungariae rege* denuo approbatae et renovatae *Budae* in festo S. Nicolai episcopi a. 1491. 76—80 vacant. 7. 81^a—83^b. *Gabriel Bathory princeps Transsylvaniae,* Approbatio insertorum articulorum a trium *statuum ordinibus Cassoviae* in comitiis comitatuum generalibus 21. Sept. 1619. conclusorum.

8344. (Rec. 784.) ch. XVII. 384. f.

Leopoldus cardinalis de Kollonić, Ad Leopoldum I. Imperatorem consilium nomine commissionis aulicae 29. Julii 1688 deputatae pro *regni Hungariae* nova instituenda cancellaria aulica quoad statum ecclesiasticum, politicum, justitiarium, militarem et cameralem, cum documentis probantibus et illustrantibus A—Bb. germanice.

8345. [Rec. 785.] ch. XVII. 326. f.

Ernestus archidux Austriae, Consilium ad *Rudolphum II. Imperatorum* pro defendendis *regno Hungariae ejusque limitibus contra Turcam.*

8353. (Rec. 1918. 2—4.) ch. XVI. 10. f.

1. 1^a—2^b. Brevis recensio eorum, quae in exercitu Christiano *contra Turcam a 1595.* gesta sunt. Incip.: Julii a. 1595. Comes Mansfeldj laude militari clarissimus... Expl.: 1000 mi-

litum immiserunt 5. Augusti Comes... Cetera desunt. ... 3. 7a—10a. Relatio germanica *e castris prope Budam et Pesthinum* d. d. 9. et 10. Augusti 1596. Incip.: Gestern den achten Augustj abents... Expl.: wer vor staub gehn oder reiten soll.

8359. [N. s. n.] ch XVII. 10. f.

1. 1a—7a. Leslie, Relatio germanica *de negotiis Turcicis ad Leopoldum I. Imperatorem* d. d. Adrianopoli 13. Augusti 1665.

8407 et 8408. (Rec. 798.) ch. XVIII. 94 et 111 f.

Godofredus Philippus Spannagel, Controverse de la Silésie entre l' electorale et royale maison de Brandenbourg et *la Reine d' Ongrie* et Bohème archiduchesse d' Autriche.

8415. (Rec. 2063.) ch. XVIII. 30. f.

1. 1a—4b. Manifestum germanicum Elisabethae Russorum imperatricis de criminibus Ostermann, Münnich, Golovkin, et Löwenwolde d. d. 19. Augusti 1743, descriptum ex impresso Petersburg bey dem Senat 30. Augusti 1743. 5. 22a—30b. *Tractatus pacis Passarovicensis* d. d. 21. Julii 1718.

8426. [Rec. 1434. 3—9.] ch. XIV et XVI. 29. f. et 4°.

5. 14a—19b. Nicolaus Perlin, Defensio germanica *de Jaurino a. 1595. Turcis dedito.*

8442. [Rec. 1918. 1.] ch. XVII. (1607.) 1. f.

Balthasar Guerin, *Series regum Hungariae a S. Stephano usque ad Rudolphum II. Imperatorem* in schemate genealogico.

8448. (Hist. prof. 222.) ch. XVII. 152. f.

Scripta et acta triginta tria partim latina partim germanica ad *res Hungaricas* praecipue *ad rebellionem et pacem Botskayanam* pertinentia a. 1599—1606. Chmel I, XVIII.

8449. [Hist. prof. 322.] ch. XVI. 7. f.

„Brevis narratio rerum a regia Maiestate (regis nempe Poloniae *Stephani Báthory*) contra Moschum Julio, Augusto, Septembri, Octobri mensibus bello gestarum a. 1580.“ Incip.: „Rex procurato commeatu tormentisque...“ Expl.: „captis sex arcibus a rege gesta sunt“. Chmel II, CCXLIX.

8452. (Rec. 443.) ch. XVI. 89. f.

1. 1a—20a. *Georgius Renner*, Informatio germanica de successione hereditaria domus Austriacae in regno Bohemiae secundum quod successio in illo regno semper fuit haereditaria, cum epistola dedicatoria praemissa ad archiducem Ferdinandum postea I. Imperatorem; ab auctore opus conscriptum. 20b—21b

vacant. 2. 22ª—38ª. Idem, Informatio germanica de succesione haereditaria in *Regno Hungariae* secundum quod in illo regno semper fuit haereditaria, cum epistola etc. 3. 41ª—43ª. Epistola latina ad *principem anonymum Transsylvaniae* s. d. Incip.: Hominem tuum una cum litteris... Expl.: et Magnificentia vestra promissis stet. 43ᵇ vacat. 4. 44ª—83ª. Vitus Gailel (?) Kurzer warhaffter Begriff, was sich zur Zeit Kaysers uud *Königs Ferdinandi I.* in den Jahren 1551—1553 *in Siebenbürgen* Denkwürdiges zugetragen. 83ᵇ vacat. 5. 84ª—89ᵇ. Relatio alicuius ablegati Caesarei ad *Transsylvaniae principem*, uti videtur *Sigismundum Bathory*, de negotiis cum eo gestis. Incip.: „Serenissimus Transsylvaniae princeps 12 die mensis Maij Anno 1594 accepto Decreto....“ Expl. „ipsius tamen arces omnes fuerunt confiscatae.“

8459. (Rec. 836.) ch. XVI. 129. f.

1. 1ª—21ᵇ. *Lazarus Schwendi* liber Baro in Hohen-Landsberg, Consilium germanicum de nobilibus et ignobilibus pro bello rite exercendis a. 1566. etc. 4. 35ª—36ᵇ. *Ferdinandus comes de Hardegg*, Relatio germanica *de Jaurino dedito d. d.* Raab. 29. Septembris 1594. 37—38 vacant. 8. 85ª—88ª. Hermannus Christophorus Rosswurm, Relatio germanica ad *archiducem Matthiam* de fatis factisque in *Canischa*, d. d. Capernacti 20. Novembris 1601. 9. 88ᵇ—94ᵇ. Sententia definitiva contra Georgium Paradeiser, Georgium Kugler, Pancratium Nusch etc. propter *Canischam Turcis deditam* d. d. Wien 2. Maij 1601., germanice. 10. 95ª—97ª. Sententia definitiva contra capitaneos, officiales et gregarios propter *Babocsam Turcis deditam* Wien 2. Maij 1601. germanice.

8464. (Hist. prof. 220.) ch. XVII. 281. f. cum icone *Rudolphi II. Imperatoris* aeri incisa.

Historia Hungarica ab anno 1572. usque ad annum 1606. Incip.: Quiescebat Hungaria viris, opibus, fama florens... Expl.: vnum pacis votum patrocinium. Chmel I, CLVII.

8465. [Jur. civ. 73.] ch. XVI. 393. f.

Paulus de Gregoriancz, Franciscus ab Vylak, Michael de Mere, Gregorius Sibrik de Szaruaskend, Thomas de Kamaria, Johannes Zömör de Pokathelecke et Martinus Bondenarius, Jus Vngaricum mandato Ferdinandi I. Imperatoris regisque correctum,

auctum et in unum corpus collectum cum epistola nuncupatoria ad eundem imperatorem s. d.

8467. (Rec. 1861. 7.) ch. XVI. (1576.) 10+10+10. f.

1. 1^a—10^b. Hugo Blotius, Catalogus librorum germanicorum de *rebus Turcicis* privatis, politicis, religiosis, militaribus etc. tractantium, qui typis evulgati in Bibliotheca Caesarea Vindobonae asservantur. — 2. 1^a—10^b. „Dispositio *historiae Turcicae*" sive primae lineae de collectione quadam librorum de rebus Turcicis imprimendorum, in fine mutilae. — 3. 1^a—10^b. Hugo Blotius „Librorum et orationum *de Turcis et contra Turcas* scriptarum catalogus, ex quibus omnibus synopsis instituetur praecipua argumentorum ad reprimendam Turcarum Tyrannidem pertinentium" etc. Finis deest.

8468. (Rec. 894.) ch. XVII. 73. f.

Riflessi preliminari sopra lo stabilimento del *regno e corona d' Ongaria* presentati l' anno 1699. Parte prima. Incip.: Riflesso I. Sopra le cause del cattivo ordine. . . Dalla naturale inimicizia. Expl.: acciò nel fine della dieta si publicaresso.

8471. (Jur. civ. 156.) ch. XVI. 132. f.

Sebastianus Listhius Cibiniensis, Stilus cancellariae Hungaricae... Wiennae.. inchoatus.. 1553.. sive liber formularum cuiuscunque generis secundum usum cancellariae Hungaricae, collectarum ex authenticis et historicis exemplis praecipue a. 1550—1560 intermixtis nonnullis vetustioribus.

8472. (Hist. eccl. 72.) ch. XVII. 22. f.

Georgius Pongracz, episcopus Vaciensis, Informatio de statu *episcopatus Vaciensis* cum mappa geographica.

8473 et 8474. [Hist. prof. 455 et 456.] ch. XVII. 240 et 313. f.

Alexander comes Belleardi, Historia italica *belli inter Christianorum et Turcarum imperatores gesti*; pars prior dedicata cum epistola praemissa s. d. Leopoldo I. Imperatori, complectitur res gestas a. *1682—1685.* altera dedicata cum epistola praemissa d. d. Viennae 2. Julij 1697 continet *res gestas a. 1690—1696.* cum indicibus capitulorum cuique volumini subjunctis. Chmel II, CCCXL et CCCXLI.

8475—8478. [Rec. 158—161.] ch. XVII. 149, 212, 258 et 206. f.

Alexander comes Belleardi, Historia italica *belli inter Christianorum et Turcarum imperatores gesti a. 1682—1685.* Quodcunque volumen cum epistola praemissa est dedicatum Leopoldo

Imperatori, et quidem ultimum d. d. 4. Januarii 1697. tum indices capitulorum subiuncti sunt cuique volumini.

8479.* [Jur. civ. 113.] ch. XVI. 7. f.

„Expensum Imperij interesse circa defensionem Austriaca-n ditionum *contra Turcas.*" Incip.: „Tam evidens universorum perij statuum..." Expl.: „Dum superest aliquid cuncti coëamus arma."

8480. [Hist. prof. 395.] ch. XVII. 26. f.

Leonhardus Wurffbain, *Genealogia domus Habsburgicae* ue ad Ferdinandum II. Imperatorem, germanice. (Ea quidem, m habes impressam Norimbergae 1626.) Chmel I. LXXXV.

8481. [Hist. prof. 472.] ch. XVII. 97. f. c. tabulis pictis.

Heinricus Ottendorf, Descriptio germanica *itineris Buda lgradum* cum epistola nuncupatoria ad *Leopoldum I. Impe-orem* d. d. Wien den 15. Februarij 1665. Chmel II. CCCLIV.

8483. (Rec. 193.) ch. XVII. 28. f.

Consilium datum *Leopoldo I. Imperatori* a. 1683 de mu-nda *arce Ossek in Hungaria* de proferendis *limitibus Hunga-e* deque ipsa Constantinopoli conquerenda, item de imitandis rcarum artibus bellicis a nostris exercitibus, italice.

8484. (Rec. 196.) ch. XVII. 86. f.

Lumi della verità al comparir de' quali si dilegnano le nubi sinistri concetti, che dal general *Strassoldo* s' è preteso in-re contro le sincere operationi de Baron di *Saponara* nella otiatione *col Tökölyi a. 1683.*

8485. [Hist. prof. 504.] ch. XVII. 82. f.

Hassan Aga sigilli custos Kupurli seu Cyprii Ahmed Bas-supremi Vizirii Mehmed Quarti Turcarum Tyranni, Anna-n gemma, in qua dicti *Ahmed Bassae in Hungaria* et in in-a Creta gesta factaque continentur . . ex Turcico-Arabico-sico idiomate in latinum translata et diversis notis ac remi-entiis illustrata a Johanne Baptista Podestà a. 1680, cum licatione praemissa ad Leopoldum I. Imperatorem. Cfr. cod. 5. Chmel II, CCCLXXXIII.

8495. [Rec. 1520.] m. XVIII. 6. 4°.

Ernestus de Löwenstadt et Ronneburg, Carmen germani-n panegyricum ad *Carolum VI. Imperatorem,* praecipue de oriis *ab Eugenio Sabaudiae principe reportatis.*

8498. [Jur. civ. 191.] ch. XVII. 113. f.

Beatus Widmann, „Ad *Ferdinandum Ungariae Bohemiaeque regem*, archiducem Austriae . . Summaria deductio et institutio jurium regiae majestatis ad *coronam Ungariae* competentium, e germanico sermone in latinum deducta". (Goldast, De regni Bohemiae juribus Tom II. pag. 6 seqq.)

8502. [Rec. 812.] ch. XVIII. 266. f.

Consilia, projecta et varia alia ad aerarium vel cameram aulicam spectantia et quidem temporum *Leopoldi I., Josephi I., Caroli VI. et Maria Theresiae Imperatorum*, collecta a Godofredo Philippo Spannagel.

8505. [Rec. 812.] ch. XVIII. fasciculus c. 300. f.

Godofredus Philippus Spannagel, Excerpta et miscellanea partim iura Imperii in Italia, partim *pragmaticam sic dictam sanctionem Caroli VI. Imperatoris* partim successionem Austriacam etc. concernentia.

8509. * (Rec. 1862. 5—10.) ch. XVIII. 260. f.

1. 1ª—92ᵇ. Relationes et rescripta de *bello civili Vngarico ab a. 1705. usque ad a. 1710* e cancellaria aulico-bellica . . . excerpta.

8510. [Rec. 798.] ch. XVIII. fasciculus c. 300. f.

1. 1 —22ᵇ. Godofredus Philippus Spannagel, Claire Conviction des Defendeurs du prétendu droit de l'èlectorale maison de Brandebourg sur diverses principautés et terres en Silézie. Pour *la reine de Hongrie* et de Bohème etc. Avis prèliminaire.

8513. [Rec. 1549.] ch. XVIII. 272. f.

Godofredus Philippus Spannagel, Collectanea et excerpta e libris tam manu scriptis, quam typis excusis ad *pragmaticam sic dictam sanctionem Caroli VI. Imperatoris* pertinentia.

8532. (Rec. 1780.) ch. XVIII. 72. f. et 8°.

1. 1ª—55ᵇ. Tag- vnd Nacht-Raporten von der Haubt-Wacht aus der *Vestung Essek* quae relationes vigiliarum datae sunt a 4. Decembris 1732 usque ad 25. Aprilis 1733.

8534. (Rec. 1980. 3. 7. 15—17.) ch. XVIII. 108. 4° et f.

1) 1ª—26ª. Tractatus paraeneticus initio mutilus contra *rebelles heterodoxos in Hungaria Leopoldi I. Imperatoris* tempore scriptus. 26ᵇ. vacat.

8544. [N. s. n.] ch. XVI–XVIII. 145. f. et. 4°.

2. 5^a—6^b. s. XVII. *Matthias Corvinus rex Hungariae,* 'apitula pacis cum civitate Neostadiensi in Austria inferiori nclusae d. d. Freitags 29. Juni 1487", germanice.

8546. (N. s. n.) ch. XVI–XVIII. 321. f.

1.) 1^a—5^a. s. XVI. Carmina et cantilenae germanicae duode-n partim integra partim mutila. Primum initio mutilum incip.: e Haupt-Summ des gebottes ist... Et ultimum expl.: Des ch der turck seim gott nit tuot. 6^a—7^a vacat. 24) 155^b—164^b. llectanea praesertim *res Hungaricas a. 1382. 1595. et 1608. ncernentia.*

8547. [Rec. 1580.] ch. XVIII. 260. f. 4° et 8°.

1. 1^a—117^b. Josephus Benedictus Heyrenbach, Excerpta collectanea partim historica, partim litteraria, praecipue ad episcopales et monasticas Austriarum et Bavariae pertinentia, ae partim e libris bibliothecae palatinae Vindobonensis, partim *rdinalis Migazzi*, partim nonnullorum monasteriorum desumpta.

8549. [Rec. 1434. 8.] ch. XVI. 4. f.

Martinus Siebenburger, Querela germanica initio et fine itila contra regimen Austriae inferioris in causa sua et civium uffner et Staudinger.

8552. [Rec. 2062.] ch. XVIII. 124. f.

Philippus comes Guicciardi, Memorie in due parti. La ma contiene il raguaglio delle *compagne d'Vngaria...1737—39. Lo stato di Belgrado*...il giornale del... viaggio... a nstantinopoli...la seconda... la discrizione di Constantinopoli .nell' anno 1740.

8553. [Hohend. F. 11.] ch. XVIII. 292. f.

Paulus Okolitsányi, Historia diplomatica de Religione evan-ica in Hungaria. Appendix editionis a. 1710. in codice hoc n exstat.

8555. [Eug. Q. 25.] ch. XVIII. 61. 4°.

Nicolaus de Porta, Confronto *dello stato presente politico rco,* contraposto al passato e congettura dello stato loro fut-o...consagrato a...*Eugenio Principe di Sauoja,* Crajova 2. cembre 1723.

8560. (Rec. 1195.) ch. XVIII. 6. f.

Franciscus Rákóczy princeps Transsylvaniae, Litterae paten-, quibus *Hungaros contra domum Habsburgicam pro patria*

liberanda evocat, d. d. *ex castris in dominio nostro Munkacziensi positis die 7. Mensis Junii Anno Domini 1703.* Hoc exemplum est apographum coaevum Patri Albert S. J. transmissum.

8561. (Jur. civ. 276.) ch. XVIII. 695. 4°.

Philippus Albert S. J., *Vngaria regibus* suis ab antiquo et ante *Josephum (I.)* haereditario jure vindicata.

8569. (N. s. n.) ch. XVIII. 31. 4°.

Xystus Schier, Dissertatio de *regiae Budensis bibliothecae Matthiae Corvini ortu, lapsu, interitu et reliquiis.* Exemplar impressum Vindobonae s. a. cum multis ab auctore adscriptis supplementis et additamentis.

8579. [Hist. prof. 944.] ch. XVI. 10. 4°.

„*Regestum litterarum per Tiburtium Himelreich S. C. R. M. secretarium Hungaricum* diversis temporibus vacante cancellariatu secreto sigillo sigillatarum" a. 1586—1602.

8581. (Nov. 404.) ch. XVII. 161. 4°.

4) 128^b—145^b. *Tumultus Hungarici declaratio* cum quaerelis ac protestatione coram Deo et toto orbe christiano anno domini 1604. Incip.: Agnoscere certe et fateri Christianos id oportet...Expl.: securitate et tranquillitate sustinere.

8584. [Jur. civ. 277.] ch. XVII. 98. 4°.

1. 1^a—38^b. Sex argumenta.. quod *possessio regni Hungariae...* domui Austriacae jure successionis atque haereditario debeatur.

8591—8600. [Rec. 1266.] ch. XVII. Vol. I. (a. 325—1000.) 230.; II. (1000—1095.) 368.; III. (1095—1213.) 254.; IV. (1213—1270.) deest; V. (1270—1333.) 320.; VI. (1333—1382.) 399.; VII. (1382—1410.) 260.; VIII. (1410—1439.) 363.; IX. (1439—1448.) 275.; X. (1448—1459.) 254.; XI. (1459—1473.) 239. 8°.

Franciscus Foris Otrokocsy, Historia ecclesiastica Hungariae.

8605. (Rec. 231.) ch. XVIII. 43. 4°.

Historia vicennalium *rerum Hungaricarum* ex *annalibus Gregorij Petheö Hungarico idiomate conscriptis* et Viennae Austriae 1660 typis editis ab anno 1606 exclusive... usque ad annum 1626 inclusive... in Latinum translata... Viennae Austriae mense Martio anno 1704.

8607. (Rec. 1472.) ch. XVII. 40. f. obl.

Quadraginta ichnographiae et delineationes calamo exaratae et coloribus distinctae variorum propugnaculorum et locorum

munitorum: Graecii, Labaci et illorum *in Hungaria, Croatia et Dalmatia contra Turcas.*

8608. [Hist. prof. 4.] ch. XVII. 147. f. obl.

Martinus Stier, Tabulae geographicae, ichnographicae et descriptiones germanicae urbium, arcium et fortalitiorum, quae in Styria, *Croatia et mari Adriatico sunt Turcis finitima,* Leopoldo I. Imperatori oblatum opus a. 1660. Chmel I. CLIX.

8609. (Hist. prof. 5.) ch. XVII. 85. f. obl.

Mappae geographicae *regni Hungariae et terrarum adjacentium a mari Adriatico usque ad Transsylvaniam,* adjectis ichnographiis et delineationibus coloribus distinctis fortalitiorum, arcium etc. quae a *Turcis* variis temporibus aut obsessa aut expugnata fuerunt. Videntur Martini Stierii. Explicatio germanica promissa deest. Chmel I, CXLIX.

8611. (Rec. 1061. 2.) ch. XVIII. 30. f. obl.

Ichnographiae et delineationes calamo exaratae et coloribus elegantissime distinctae omnium fortalitiorum, arcium etc. ab exercitibus S. R. Imperii duce et auspice *Eugenio principe Sabaudiensi* in Italia, Germanica inferiori et Francia obsessorum et expugnatorum.

8612. [Rec. 1061. 1.] ch. XVII. 84. f. obl.

Leopoldus Franciscus von Rosenfeld, Ichnographiae et delineationes calamo exaratae et partim nigro sinico, partim coloribus distinctae omnium proeliorum, castrorum etc. quae metati sunt exercitus S. R. Imperii *pro Hungaria contra Turcas* recuperanda duce et auspice *Eugenio principe Sabaudiensi* a 12. Julii 1697 usque ad 27. Nouembris 1698 cum explicatione germanica.

8617. [Rec. 1051.] ch. XVII. 69. f.

Theodorus Amade comes de Amaden, „Sol Austriacus siue augustissima domus Austriaca omnium regum ac principum parens, reges et Italiae principes exhibens historice et genealogice cum propriis gentilitiis armorum tesseris adumbrata... Venetiis a. 1698.“ multis cum figuris etc. pictis. Codex summa arte calligraphi exaratus Leopoldo I. Imperatori dicatus est.

8618. [Rec. 1052.] ch. XVII. 59. f.

Theodorus Amadé comes de Amaden, „Austriae Gloria Augusta in Sacro Romano Imperio fundata... de patre in filium

succincte deducta... Venetiis a. 1694." dedicata *Josepho I. regi Hungariae postea Imperatori d. d.* Venetiis 1. Augusti 1694. Codex summa arte calligraphi exaratus est ornatusque multis figuris pictis, armisque gentilitiis coloribus distinctis etc.

8619. [Rec. 1053.] ch. XVIII. 66. f.

Theodorus Amadé comes de Amaden, „Augusta genesis origine regia suprema archiducali et ducali dominatione Sicambro-Franco-Austrasio-Austriaca..Venetiis 1716" et ab Henrico Antonio Peregrini de Tergesto *Carolo VI. Imperatori* dedicata. Codex arte qua potuit exaratus a calligrapho.

8621. (Rec. 157.) ch. XVIII. 12. f.

Adamus Rajcsanyi de Rajcsany, Apographa diplomatum *familiae Corvinianae.* Codex a calligrapho exaratus figuris, imaginibus, sigillis delineatis ornatus est.

8622. (Hist. prof. 12.*) ch. XVII. 75. f. ob.

Johannes Ledentu, *Regni Hungariae confinia* (nigro sinico) delineata, nempe ichnographiae urbium, propugnaculorum, arcium etc. *in confinibus Hungariae et partium adnexarum contra Turcas* existentium in septuaginta quinque tabulis. Chmel I, CL.

8623. (Hist. prof. 12.) ch. XVII. 51. f. obl.

Johannes Ledentu, *Regni Hungariae confinia* (nigro sinico) delineata dasz ist desz... *Königreichsz Hungarn Granitz-Heuser...* Abrisz ausz befelch *Ferdinandi des III.* im Jahre 1639 in quinquaginta tabulis.

8624. (Rec. 2073.) m. XVI. 37. f.

Ludovicus rex Hungariae, Jura, privilegia et libertates civitatis Wylok, d. d. in die beate Lucie virginis et martiris Anno Domini Millesimo quingentesimo vicesimo quinto. Archetypus munitus sigillo regis rubro in bulla appenso.

8630. [Nov. 663.] ch. XIX. 55. f.

Martinus Georgius Kovachich, Memoriale de ornanda nova collectione et emendata editione *decretorum comitialium...regni Hungariae...*ad *archiducem Austriae...et regni Hungariae palatinum*...d. d. Budae die 9. Martii 1802.

8631. [Rec. 2241.] ch. XVIII. 45. f.

„*Historiae Hungaricae Periodus I.* ab origine gentis usque ad Christianos reges annorum DCCXXIV. *Ad usum Coronae drincipis* MDCCLV." Praemissa est dedicatio ad *coronae prin-*

*cipem (*videlicet *Josephum II. postea Imperatorem)* quae incip.: „Constitutum est salutari providentia . . " Et expl.: „Deum immortalem precamur." Historia incip.: „Cap. I. Origo Hungarorum. Qvi Hungarorum historiam literis consignarunt..." Et expl.: „incolumitate senatus firmatur." Multae in omni pagina occurrentes liturae et rasurae, emendationes et suppletiones etc. codicem ab auctore scriptum manifestant.

8632. [Rec. 2241.] ch. XVIII. 68. f.

Tractatus de *historia et institutionibus publicis regni Hungariae.* Incip.: „Liber primus. De Hungaria ceterisque Hungariae provinciis generatim. Caput primum De Hungaria. Hungari quantum assequi..." Expl.: „si autem omnes regni Barones accensendi sint 33 vel 30." Multae in omni fere pagina occurrentes emendationes et liturae etc. produnt, codicem ab auctore ipso exaratum.

8633. (Rec. 2241.) ch. XVIII. 41+22+34+44+28= 169. f.

1) 1ª—40ᵇ. *Historiae Hungaricae periodi IV.* pars I. ab exordio principatus perpetui Augustorum usque ad annum 1560. Incip.: Calamitatibus quae superiori ad Mohachium clade... Expl.: nam horum omnium potestas... Cetera desunt. 41. vacat. 2) 1ª—22ᵇ. *Additamenta ad periodum III.* ex tabulario Caesaro Viennensi. 3. 1ª—34ᵇ. Emmendationes in periodum III. 4) 1ª—44ᵇ. *Periodi III. pars I. A regibus exteris usque ad bellum civile conflatum a Ladislao Sicil. Rege.* Incip.: Wenceslaus Bohemus. Stirpe virili regum nostrorum... Expl.: quam si uni reddatur. 5) 1ª—28ᵇ. *Historiae Hungaricae liber primus* ab origine gentis usque ad exordia principatus perpetui. Incip.: Historia Hungarorum continetur annis circiter... Expl.: ad Carnuntum... profecti... Cetera desunt. Multae in omni fere pagina occurrentes emendationes et liturae etc. produnt codicem auctore ipso exaratum.

8638. (Rec. 1585.) ch. XVIII. 207. f.

1) 1ª—117ª. Corpus approbatarum et compilatarum constitutionum *principatus Transsylvaniae partiumque regni Hungariae eidem adnexarum* in Latino idiomate cum statutis jurium municipalium *Saxonicae nationis in Transsylvania* in quinque partibus cum indice subiuncto. 117ᵇ vacat. 2) 118ª—179ᵇ. *Compilatae constitutiones regni Transsilvaniae partiumque regni Hungariae eidem adnexarum* ex articulis ab anno 1654. ad praesentem

usque hunc annum 1669. conclusis excerptae, nunc vero ex *idiomate Hungarico* in Latinum translatae in quinque partibus cum indice subnexo.

8639. [Rec. 190.] ch. XVII. 50. f.

Fridericus comes Veterani, Memorie dall' anno 1683. sino all' anno 1694. concernenti l'operazioni militari da lui fatte *in Ongaria e provincie adiacenti*... sequono altri documenti che hanno relazione con le suddette.

8640. [Nov. 79.] XVIII. 285. f.

De Kempelen, Descriptio itineris legatorum Caroli VI. Imperatoris a. 1740. ad Mahmud Turcarum imperatorem missorum in tribus tractatibus. Multae graecae et latinae inscriptiones et aliquae antiquitatum delineationes insertae sunt.

8640.* [Nov. 79.] ch. XVIII. 34. f.

De Kempelen, Descriptio itineris legatorum Caroli V[illegible] *Imperatoris a. 1740. ad Mahmud Turcarum Imperatorem missorum* in tribus tractatibus. Hoc in codice opus tantum ad [illegible] 57. cod. 8640. descriptum est multis in locis differens.

8640** [Nov. 79.] ch. XVIII. 4. f.

Judicium de duobus *descriptionibus itineris legatorum* [illegible] *Carolo VI. Imperatore a. 1740. ad Mahmad Turcarum imper*[illegible]*torem missorum,* quarum prior a capitaneo Schad gallico, alte[illegible] latino sermone a domino Kempelen confecta fuit.

8641. [Rec. 2240.] ch. XVIII. 165. f.

Hieronymus a Saxo, *De praerogatiuis nobilium Hungari*[illegible]*e* dissertatio politico-critica... a. 1777... dedicata *Mariae Ther*[illegible]*siae imperatrici,* cuius icon nigro sinico picta in fronte lib[illegible]i conspicitur. Index capitulorum praemissus est et alter parag[illegible]phorum subiunctus.

8642 et 8643. [Nov. 60 et 61.] ch. XVI. 210 et 212. f.

Michael Brutus Florentinus, Rerum Hungaricarum lib[illegible]*i IX.* initio, medio et fine mutili. Vol. I. incip.: „Omne datu[illegible]m optimum... Huius patris datum optimum et donum perfe[illegible]ctum..." Et expl.: „cuiusvis status et conditionis hominibu[illegible]" Vol. II. incip.: „deteriorem censeant nisi coacti..." Et exp[illegible]: „ut in vulnera et mortem ruentes furentium..." Caetera desu[illegible]t. Vol. II. adsuta sunt ab aliquo iuniore judicium de Bruti lib[illegible]s, enarratio de fatis et lacunis codicis et index capitulorum.

8644. [Rec. 829.] ch. XVIII. 130. f.

1. 1ª—78ª. Disquisitio germanica de *pedestribus Turcarum militibus vulgariter „Jeniceri" dictis.* Incip.: „Der Haubt-Kern des Türkischen Fuss-Volks..." Expl.: „und auch von Türcken selbst erzehlen gehöret." — 78ᵇ vacat. — 2. 79ª—101ᵇ. Disquisitio germanica *de variis proeliis et diversis obsidionibus* vel evictis vel amissis currentibus *s. XVI—XVIII contra Turcas.* Incip.: „Die Staadt Offen hat verschiedene Fata gehabt..." Expl.: „dasz nichts davon zu erinnern." — 101—103 vacant. — 3. 104ª—130ª. „Relation von der *Reise der Röm. Kays. Groszbotschaft an die ottomanische Pforte* so anno *1719* geschehen und zwar *von Belgrad... bjs nach Constantinopel.*" Incip.: „Den 30-ten May anno 1719...." Expl.: „und besser daraus zu ersehen seyn."

8645. [Nov. 468.] ch. XVIII. 71. f.

Ladislaus Kövesdy, „*Coronalitas legibus et facto illustrata*" sive Dissertatio historico-juridica de bonorum coronalium inconfertibilitate" cum mappa coloribus distincta.

8646. [Nov. 656.] ch. XVIII. 291. f.

1. 1ª—56ᵇ. *Diarium conventus Posoniensis* in puncto petiti ob insperate inruptum bellum *ab... Hungariae regno* subsidii." In duobus sed discrepantibus exemplis. — 2. 57ª—111ª. „*Diarium concursus Posoniensis* circa exoperandum adhuc semel extraordinarium... subsidium pro die 28. Martii a. 1736 iterato indicti ac publicati." — 111ᵇ vacat. — 3. 112ª—188ᵇ. „*Diarium concursus... regni Hungariae in... civitatem Posoniensem* ejusdem nominis comitatum inque diem 11. Martii anno 1737 pro denuo exoperando subsidio extraordinario indicti et promulgati." — 4. 189ª—291ᵇ. „*Acta concursus regni Hungariae pro die 22*ᵈᵃ *mensis Martii 1734 indicti Posonium,* quod exemplum differt a duobus praecedentibus.

8647. [Hist. prof. 182.] ch. XVI. 35. f.

Relatio historica de *Turcarum moribus eorumque institutis publicis et privatis,* civilibus et militaribus ad *Ferdinandum I. Imperatorem* cum figuris pictis et duobus tabulis, quibus castra Hussitarum et Turcarum „Wagenburg" vulgariter dicta exhibentur, germanice. Incip.: „Durlauchtiger und Groszmachtiger...

Zu allen Zeythen..." Expl : „jns gelobte Landt zue füeren an allenn schadenn." Chmel I, CLXII.

8648. [Rec. 2108.] ch. XVIII. 162. f.

Acta diaetalia regni Hungariae a. 1751.

8649. [Rec. 988.] ch. XVI. 125. f.

1. 1^{a}—121^{a}. *Georgius Syrmiensis, Chronicon rerum Hungaricarum ab a. 1484 usque ad a. 1540.* — 2. 121^{b}—125^{b}. *Idem, De morte Ludovici regis epistola flebilis.*

8651. [Rec. 1740.] ch. XVIII. 265. f.

Franciscus von Fischer, Relationes und Anmerkungen über den Stand und Befund deren nächst der Donau auch *im Banat* liegenden Haupt-Zeughäuser als *Belgrad Orsova, Peterwardein, Essek, Temeswar, Ofen, Gran, Comorn, Raab und Pressburg* an einen k. k. Hof-Kriegsrath im Monath Decembris (s. a.) abgegeben...XXXVII. Stücke. Codex archetypus.

8652. [Nov. 510.] ch. XVIII. 82. f.

Carolus Koppi, Elenchus... monumentorum hungaricorum Danielis Cornides, quae post eius obitum in bibliotheca... manuscriptis, libris rarioribus, nummis et sigillis veris et ectypis, diplomatis (sic), chartis geographicis et . . . imaginibus refertâ deprehensa sunt.

8653. (Rec. 770.) ch. XVIII. f. 214.

Leopoldus cardinalis a Kollonić et *Franciscus Josephus von Krapf, Haupt-Einrichtungs-Werk des Königreichs Hungarn..* *Kayser Leopold (I.)* überreicht in Wien den 15. Novembris 1689. Mit Beylagen A—Aa. Ex archetypo a. 1701. codex descriptus.

8655. [Rec. 722.] ch. XVIII. 41. f.

Matthias Antonius Weiss, Relatio germanica de *statu limitum contra Turcas in Croatia cum mappa Croatiae geographica* coloribus distincta adjectis simul delineationibus et prospectibus *propugnaculorum et arcium in iisdem limitibus*, d. d. Graetz den 23. Januarij 1729. Codex archetypus.

8657. (Hist. prof. 155.) ch. XVI. 66. f.

Caspar Ursinus Velius, Rerum Hungaricarum libri I—VII. (secundum editionem Kollarianam) a Wolfgango Lazio digesti et emendati. Chmel I, CLXXXI.

8658. [Rec. 323.] ch. XVI. 25. f.

Augerius a Busbocke, Oratio de bello Trucis inferendo cum peistola nuncupatoria ad *archiducem Rudolphum postea II. Imp*e-

orem d. d. Viennae Prid. Cal. Junij CIϽIϽLXXVI. Oratio ip.: „Captis a Cyro Persarum rege...“ et expl.: „idem in ıu pari exitus maneat necesse est. finis.“

8660. [Rec. 1911.] ch. XVII. 327. f.

Aforismi e riflessi politici ed alle prattiche delle guerre, ri due specialmente sopra *la guerra col Turco in Ungheria nno 1660,* all' *imperatore Leopoldo* dedicati. Dedicatio incip.: iuo nel mondo 60 anni e 43 dessi nel seruiggio militare...“ expl.: „coronato di stelle nel cielo. cosi augura di V. S. C. etc.“ Praefatione ad lectorem absoluta opus incip.: „La guerra ın unione...“ Et expl.: „con le più deboli le più roboste ıe confondere.“ Hos aphorismos potius farraginem adversari.m, observationum etc. dixeris pro opere quodam ejusdem 'umenti condendo.

8662. [Hist. prof. 92.] ch. XVI. 259. f.

Johannes Mihael Brutus Florentius, Rerum Hungarica-n libri I—III. non integri, liber VII. integer et libri maxima pars. Auctor incipit Historiam a Wladislao Ludo-. patre et perducit usque ad Casani Turcarum belli ducis ue Lincium in Austria supra Anasum factam et perpetratam asionem. Incip.: „deteriorem censeant nisi coacti...“ Expl.: in uulnera et mortem ruentes furentium...“ Cetera desunt. nel I, CLI.

8664. (Hist. prof. 216.) ch. XVI. 83. f.

1) 1ª—27ᵇ. *Wolfgangus Lazius, Archaeologia regni Vnga-: liber* I. 2) 28ª—83ᵇ. *Idem, Descriptio Daciae sive Transsil-iae.* Inter 27 et 28 multa inserta sunt fragmina foliorum, lia et ceteris integris adsuit ipse Wolfgangus, ut hunc codiı merito dixeris farraginem adversariorum pro operibus conbendis, ideoque multis additamentis lituris etc. scatet. Chmel !XXIV.

8666. [Jur. civ. 36.] ch. XVII. 379. f.

Varia acta, epistolae, mandata regia, libelli supplices et monumenta germanica, latina et *hungarica*, pertinentia ad sam *s. XVII. celeberrimam Stephani Illyeshazy comitis comi-ıum Trinchiniensis et Liptoviensis... et Catharinae Palffy Erdöd eiusdem uxoris* et omnia quidem quae dicuntur origiia sive apographa authenticata.

8667. [Rec. 852.] ch. XVI. 90. f.

Beatus Widmann zu Weringen, Ausführung der Gerechtsame *Kaysers Ferdinandi I. zum Königreich Hungarn.*

8669. [Rec. 2109.] ch. XVIII. 66. f.

Rich. Macari, Diario del suo viaggio sulla *gran ambasciata alla Porta Ottomana del* Signor Wolfgango Conte d'Ottingen, fatto *da Vienna a Constantinopoli*... presentato alla *Maestà dell' Imperatore Leopoldo I.*

8670. (N. s. n.) ch. XVII. 1. f.

Pasquillus latinus conscriptus a quodam A. C. alumno tempore *synodi Tyrnaviensis* ut videtur a. 1658. Incip.: Viator. Echo. Salue. Echo Salue... Expl.: Abeo satis te audiui tu vale. I tu Vale.

8671. (Rec. 304.) ch. XVII. 37. f.

Ichnographiae et mappulae chorographicae triginta septem *locorum Hungariae* et Serbiae cum notis italicis, hispanicis et germanicis, *ad bellum Turcicum a. 1691—1693.* pertinentes, quarum auctores Visconti et Borgsdorf sive Burgsdorf hinc inde indicuntur.

8672. [Rec. 358.] ch. XVIII. 101. f.

Explicatio mapparum de *dominio Vukovar ad Savum* sit germanica. Mappae ipsae desunt.

8674. (Hist. prof. 213 et 214.) ch. XVII. 31+44. f.

1) 1ª—11ᵇ. *Descriptio coronationis Hungaricae... imperatoris Maximiliani II.* a. 1563. die 8. Septembris. Incip.: Postquam Serenissimus idemque... Expl.: et archiepiscopi Salisburgensi et Strigoniensi. 12 vacat. 2) 13ª—31ª. *Descriptio coronationis . . Rudolphi archiducis (*postea *II. Imperatoris) in regem Hungariae inaugurati Posonij* die vigesima quinta Septembris anno 1572. Incip.: Sacra Romanorum Imperatoria Hungariaeque. — Expl.: Matthias et Maximilianus Viennam reversi sunt. 31ᵇ vacat. 3) 1ª—39ª. *Historia bellorum in Hungaria gestorum imperante Rudolpho II.* Incip.: Caput I. De causa quae Rudolphum Imperatorem.. Postquam Turcarum Caesar Amurates.. Expl.: septem liberarum civitatum montanarum. 5., 41ª—43ᵇ. Sebestianus Tengnagel, *Arcis Nouigrad expugnatio* Xª. Martii a. 1594. Specimen historicum. Incip.: „Solutis superiori auctumno castris. . .“ Expl.: „nostros reuerberare sunt adgressi.“

8675. (Hist. prof. 334.) ch. XVI. 8+80. f.

1) 1^a—7^b. Hugo Blotius, Dispositio Turcicae historiae pro... Johanne Baptista Heinzelio. 8 vacat. 2) 1^a—56^b. Idem, Librorum et orationum *de Turcis et contra Turcas* scriptarum catalogus ordine alphabetico dispositus. 3) 57^a—76^b. Idem, Catalogus librorum et orationum *de Turcis et contra Turcas* germanicarum ordine alphabetico dispositus. 4) 77^a—80^a. Idem, Catalogus librorum et orationum *de Turcis et contra Turcas* italice scriptarum ordine alphabetico dispositus. Chmel II, CCLVII.

8677. (Hist. prof. 341.) ch. XVII. 94. f.

Historia Vngarica ab a. 1458. usque ad a. 1490. sive *Historia Johannis Huniadis* aliter *Corvini et Matthiae Corvini.* Incip.: Optassem ut afflictae et bellis consumtae.. Expl.: optimo patrono atque praeclaro. Praemissae sunt icon Matthiae Corvini aeri incisa et genealogia Corvinorum, subjuncta vero varia elogia et epigrammata in Matthiam Corvinum. Chmel II, CCLXIII.

8680. [Jur. civ. 65.] ch. XVII. 460. f.

Leges et decreta regni Hungariae in certas classes seu titulos digesta et relata post editionem *Tripartiti,* quod pluribus in locis citatur. Inscriptio primae paginae demonstrat esse opus imperfectum *Zachariae Moschoci.* Indices rerum et titulorum praemissi sunt.

8680* (N. s. n.) ch. XVI. 3+66. f.

1) 1^a—3^b. Hugo Blotius, Dedicatio operis ad *archiducem Carolum* d. d. Viennae Kal. Octobris 1576, deinde praefatio ad lectorem. 2) 1^a—46^b. Idem, Librorum et orationum *de Turcis et contra Turcas* scriptarum catalogus ordine alphabetico dispositus. 3) 47^a—64^a. Idem, Catalogus librorum et orationum *de Turcis et contra Turcas* italice scriptarum ordine alphabetico dispositus. 4) 64^b—66^b. Idem, Catalogus librorum et orationum *de Turcis et contra Turcas* italice scriptarum ordine alphabetico dispositus. Tegumento anteriori adglutinata est epistola Hugonis Blotii ad *archiducem Carolum,* qua consilium de conscribenda Turcica historia profitetur indictis simul modis, quibus opus conficiendum sit.

8683. (Hist. prof. 458.) ch. XVI. 79. f.

1) 1^a—54^a. Hugo Blotius, Librorum et orationum *de Turcis et contra Turcas* scriptarum catalogus ordine alphabetico

dispositus. 54^b vacat. 2) 55^a—75^b. Idem, Librorum et orationum *de Turcis et contra Turcas* germanice scriptarum catalogus ordine alphabetico dispositus. 3) 76^a—79^a. Idem, Librorum et orationum *de Turcis et contra Turcas* italice scriptarum catalogus ordine alphabetico dispositus. Chmel II, CCCXLIII.

8685. (N. s. n.) ch. XVII. 2. f.

1) 1^{ab}. *Modus coronationis Posonij 9. Decembris Josephi postea I. Imperatoris.* 2) 2^a. *Formula juramenti a rege jurandi antequam coronatur.*

8687. (Rec. 866.) ch. XVII. 72. f.

Historiae Hungaricae liber quartus complectens res gestas a. 1660 et 1661. Incip.: Qui vix exspirauerat cum abs Superioris Hungariae Ordinibus.. Expl.: abs ipsamet Hungarorum gente detruncata.

8688. (Rec. 2249.) ch. XVII. 16. f.

Transylvania hoc est breuis ac succincta regionis illius descriptio.. Ferdinandi Theophili comitis a Volkra .. jussu.. adumbrata. Incip.: Transylvania olim Dacia Ripensis Pannodacia.. Expl.: quae Leopoldo Imperatori faxint et largiantur Superj

8690. [Rec. 111.] ch. XVIII. 72 f.

Frate Angelo Gabrielle da Nizza, „*Il Governo d' Ongari*... l'anno 1701.“ sive *consilia de Hungariae regno administrand*... Leopoldo I. Imperatori dedicata.

8694. (Hist. prof. 183.) ch. XVII. 25. f.

Descriptio germanica itineris in Moscoviam facti a *legat*... *Caesareo Nicolao Warkotsch a. 1631.* Incip.: Den 22. Julij bi... ich aus der Stadt Bresslaw... Expl.: Butter Pfundt 336. Elend... 10. Chmel I, CVIII.

8690. (Rec. 3209.) ch. XVII. 40. f.

Ferdinandus III. Imperator, Instructio et ordo in judic...io apellationis pro regno Bohemiae observandi d. d. Lintz 2...6. Novembris 1644 cum subnexa instructione de taxis eidem judic...io soluendis d. d. Lintz 2. Decembris 1644, germanice.

8698. [Nov. 665.] ch. XVIII. 39. f.

„*Decretum Regio-Caesareum* (nempe *Mariae Theresi*...*e*) interdicens solemnem professionem religiosam ante complet...m vicesimum quartum aetatis annum“ disquisitum a quodam sa...er-dote S. J. germanice. Incip.: „Von der Römisch k. k. zu *H*...*n*-

ırn u. Böheim..." Expl.: „zunehme und verherlichet werde. . M. D. G."

8707. [Hist. prof. 171.] ch. XVI. 65. f.

4., 36^a—44^a. „Epistola Johannis Cobenzl a Prossek de gatione sua nomine *Maximiliani II. Imperatoris* apud Mag-ım Moscoviae Ducem ad *N. Drascovitium archiepiscopum Co-ssensem* ex lingua illyrica latina facta a. 1577." Incip.: „Ego cepi in Polonia..." Expl.: „sicut ipse desiderat diutissime."

8712. [Rec. 1425.] ch. XVIII. 350. f.

Acta diaetalia regni Hungariae a. 1751. per Michalem dó conscripta et exhibita. Adligati sunt articuli diaetales a. 51 impressi Posonii ex typographia J. Mich. Landerer.

8719. (Rec. 731.) ch. XVII. 50. f.

Extract aus der Haubtrelation den Punct der Contribution ı *Königreich Hungarn* beteffend qui extractus videtur desum-ȝ ex magna *Leopoldi de Kollonič relatione de rebus Hungari-* : noviter instituendis.

8722. (Rec. 1921. 2—5.) ch. XVI—XVIII. 6. f.

1) 1^{ab}. Designatio fortalitiorum in *limitibus Hungaro-Tur-is a Croatia usque in Transsylvaniam,* in *comitatu Scepu-nsi*, in *oppidis montanis* etc., quorum adsunt exemplaria. 3) . *Formula juramenti a nobili quodam Hungaro* jurandi tem-re ut videtur Maximiliani II. Imperatoris. 4^b—5^a vacant.

8723. (Jur. civ. 141.) ch. XVIII. 42. f.

1) 1^a—36^a. *Extractus praecipuorum gravaminum (Leopoldo Imperatori) a statibus et ordinibus regni Hungariae* sub *diaeta pronii* celebrata a. 1681. die septima Septembris ... exhibitorum. ^{b} vacat.

8724. [Rec. 727.] ch. XVIII. 180. f.

„*Carolo VI. imperatori* porrecta detectio periculi in tra-tu *pacis Viennae* die 18. Novembris 1738. concluso latentis ȩue indicatio remedii conservationem *regnorum Hungariae* et hemiae in domo Austriaca secundum ordinem *sanctionis prag-ticae* a. 1713. concernentis a quodam S. C. R. M. consiliario."

8733. [Hist. prof. 209.] ch. XVII. 10. f.

1 vacat. — 1., 2^a—8^a. „Relatione della partita *del Turco* Constantinopoli verso *il campo 6. Jul. 1596.*" Incip.: „Prima era diversa gente..." Expl.: „vi sono mille huomini a questo

effetto.“ — 8^b—9^b. vacant. — 2., 10^a—13^a. *Instructio a cardinale Andrea Bathorio* legato suo ad *Sigismundum Transylvaniae principem* data.“ Incip.: „Mirabitur forte...“ Expl.: „quam cupientissimum.“ Chmel I, CLXIV.

8739. [Hist. prof. 217.] ch. XV. 31. f.

Nicolaus Olahus, Chorographica Hungariae descriptio cum rubrica „Athila seu Hungaria.“ Exemplar ab auctore ipso passim correctum sed fine mutilum. Praemissum est carmen ad lectorem, quod incip.: „Si nihil in nostro est lepidi grative libello...“ Et expl.: „Et quem non gremio docta Thalia fovet.“ Chmel I, CLV.

8740. (Hist. prof. 490 et 491.) ch. XVI. et XVII. 121. f.

3) 43^a—54^a. *Consiliarium deputatorum Hungariae ad archiducem Matthiam* (postea *Imperatorem) relatio* germanica *de bello turcico prosequendo* d. d. Viennae 7. Novembris 1601. Incip.: Was die Röm. Kay. May... Expl.: zu bedenkhen vnd zu berathen wissen. 54^b vacat 4) 55^{ab}. *Epistola* germanica d. d. *Cassoviae* 10. Aprilis 1599. *de cessione Transsylvaniae a Bathorio cardinali Andreae facta.* Incip.: Heute sein Curir ausz Siebenbürgen khommen. Expl.: zu sein vermaindt. 5) 55^b—56^b. *Epistola* germanica d. d. 26 Augusti 1599. *de Bathorio, qui iterum Transsylvaniam occupaverat.* Incip.: Als wir in der Leutsch durchzogen. Expl.: resolution was sy für nemben zu warten. 7) 59^a—70^a. Descriptio germanica *itineris Budam suscepti tractandae pacis causa* a. 1604. Incip.: Erchtag dem 3. Februarii. Expl.: auf weiteren bescheidt. 70^b—71^b vacant. 9) 84^a—110^a. *De Hungarorum rebellione* et *Strigonii expugnatione* a. 1605. variae epistolae germanicae ad Moguntinum ceterosque electores a die 2. Augusti 1605. usque ad 15. Martii 1606 datae. 10) 112^a—121^b. *Descriptio initeris* sub 7.) praecedens repetitur. Chmel II, CCCLXIX.

8741. (Rec. 2248.) ch. XVIII. 54. f.

Riflessi preliminari sopra lo stabilimento del *regno e corona* [illegible] *d' Ongaria.* Incip.: Dalla naturale inimicitia del giogo... Expl.: [illegible] acciò nel fine della dieta si publicaresso.

8742. (Rec. 2253.) ch. XVII. 126. f.

1) 1^a—23^b. *Paulus de Gregoriancz, Origo gentis Ungariae* [illegible]. 2) 24^a—126^b. Ampla collectio diplomatum, epistolarum aliorum [illegible]

que scriptorum ad vetustiorem *historiam hungaricam* pertinentium.

8745. [Hist. prof. 505.] ch. XVII. 269. f.

Hassan Aga sigilli custos Kupurli seu *Cyprii Ahmed Bassae* supremi Vizirii Mehmed quarti Turcarum tyranni, Operis cuius titulus „Annalium Gemma," quo dicti *Ahmed Bassae in Hungaria et in insula Creta gesta factaque* narrantur, continuatio e turcica lingua in latinam translata a Bartholomae Huber, Christiano Esaia Pezel et Henrico Christophoro Schwegler, Leopoldo I. Imperatori a. 1681. dicata. Cfr. cod. 8485. Chmel II. CCCLXXXIV.

8746. [Rec. 243.] ch. XVIII. 40. f.

Elisabeth regina Poloniae, *Ad filium Vladislaum Pannoniae Bohemiaeque regem* exhortatio de institutione regii pueri. Incip.: „Audio fili carissime..Annam uxorem tuam tibi parvum Casimirum pariturам esse..." Expl.: „eritque unicum suo tempore virtutis exemplum." Descripta est haec exhortatio e cod. 10,573.

8769. [Rec. 761.] ch. XV—XVI. 187. 4°.

Collectio armorum gentilitium pictorum praecipue familiarum germanicarum, quorum armorum plurima tempore Friderici III. Imperatoris et *regis Ladislai Posthumi* picta fuerunt.

8782. [Rec. 2241.] ch. XVIII. 70. 4°.

Notae miscellae historico-criticae ad *historiam regni Hungariae* pertinentes, quae manu *Baitay Transsylvaniensis episcopi* scriptae fuisse videntur pro instituendo archiduce *Josepho* postea *II. Imperatore.*

8787. (N. s. n.) ch. XVIII. 221. 4°.

Franciscus Rákoczy, Mémoires sur la guerre d' Hongrie de l'année 1703.

8790. [Hist. prof. 639.] ch. XVII. 20. 4°.

Johannes Jessenius a Jessen, „*Regis Ungariae Matthiae II.*, (qui plerumque I. Imperator dicitur) coronatio.

8798. [Eug. Q. 46.] ch. XVIII. 123. 4°.

Gioseppe Ariosti, Inscrizioni antiche trovate e raccolte tra le rovine delle quattro principali colonie romane della *Transilvania.* Anteit epistola ad *Carolum VI. Imperatorem,* quae incip.: „Ecco a piedi di V. M..." Et expl.: „e trasporto delle mede-

sime in Vienna." Pars prima continet inscriptiones lapidum 47 Viennam uectorum, pars secunda lapidum 17 in *Tibiscum* mersorum, pars tertia lapidum 50, qui aut perierunt aut fortasse clam surrepti alio sunt transvecti.

8799. (Nov. 147.) ch. XVIII. 50. 4°.

Adamus Kollar, Scriptores rerum Hungaricarum, item historemata, bullae pontificiae litteraeque et acta publica ex mss. codicibus caesareis collecta ordine alphabetico disposita.

8801. [Rec. 1879. 2.] ch. XVI et XVII. 151. 4°.

2. 63^a—136^b et 140^a—151^b. Novellae quae dicuntur *de proeliis, victoriis etc. contra Turcas a. 1592—1595 et 1597.* latine et germanice.

8822. [Hist. prof. 474.] ch. XVIII. 9. f.

Dissertatio de *conjugiis Germanicorum et vetustiorum imperatorum*, a Julio Caesare usque *ad Ferdinandum I. Imperatorem*. Incip. „Imperium quemadmodum veteres Romani...." Expl.: „Maxentii et Faustae mater." Chmel II, CCCLV.

8823. [Hist. prof. 444.] ch. XVI. 75. f.

Hamel Bruyninex, Dissertatio historico-politica po *praedicantibus evangelicis in Hungaria,* Viennae 1675. Incip.: „Serenissime Caesar. Domini mei unitarum provinciarum in Belgio ordines generales..." Expl.: „commendat precibus ac votis." Chmel II, CCCXXIX.

8834. [Hist. prof. 677.] ch. XVII. 1. f.

Gaspar Scioppius, *Arbore (genealogico d' Austria)* cauato da Historie et comprobato con scritture autentiche et giuridiche... — . presentato nella dieta di Ratisbona a Ferdinando II. imperatore e 1630 quando si ottenne confermazione de privileggi della famiglia a Comnena. Chmel I, CCXXII.

8837. (Rec. 2057.) ch. XVII. 37. 4°.

Catalogus regni Hungariae palatinorum, quos hactenus ex vetustis literis invenire licuit, usque *Paulum Eszterhazy de Ga-a-lantha* a. 1681. electum.

8839. [Rec. 812.] ch. XVIII. 73. 4°.

Godofredus Philippus Spannagel, Adversaria, excerpta et varia miscella partim ad jura *Imperii* in Italiam, partim ad *pragmaticam* sic dictam *sanctionem Caroli VI. Imperatoris,* partim ad successionem Austriacam spectantia. Chmel I, CXXVIII.

8847. (N. s. n.) ch. XVI. 89. 4°.

Libelli et orationes.. de *rebus Turcicis et contra Turcas*.. viginti tres.. quorum uero hoc in codice tantum novem sequentes leguntur etc. 6) 52ª—59ᵇ. Legatorum *regis Hungariae oratio* habita Norimbergae coram archiduce Ferdinando (postea I. Imperatore) pro expeditione *in Turcas* suscipienda XIII. Kal. Dec. 1522. Incip.: Quamquam celeberrimi... Expl.: effundere parati sunt.

8849. [Rec. 1841. 1.] ch. XV. 19. 4°.

1. 1ª—5ª. *Antonius Arquato* recte *Torquato*, *Pronostico dell' anno 1486 a Màttia rè di Ongaria* delle cose succederanno fra *Turchi e Christiani* et della rivolutione degli stati d'Italia et rinovatione di la chiesa per tutto l'anno 1538. Incip.: „Molte cose sono..." Expl.: „si convertiran alla fede di Christo." — 6—8 vacant. — 2. 9ᵇ—19ᵇ. Idem prognosticum, latine.

8850. [Rec. 1891. 4.] ch. XVII. 11. 4°.

Alfonsus Aquarius, „*Nativitas... episcopi Modrusiensis 1588.*" Incip.: „Praecepisti mihi tuam ut nativitatem exigerem.." Expl.: „lucubrationes sufficere praecor."

8851.* (N. s. n.) ch. XVII. 265. 4°.

Compilatae constitutiones regni Transsilvaniae et partium Hungariae eidem annexarum ex articulis ab a. 1654. usque ad 1669 conclusis excerpta et ex *idiomate Hungarico in latinum transsumtae*.

8852. [Rec. 1065.] ch. XVII. 315. 4°.

27. 207ª—225ª. Melchior Klesel, „Gutachten von Freistellung der Religion gegen *die Hungarn an Erzh. Matthias* circa a. 1608 scriptum. Incip.: „Dass E. h. Durchlauchtigkeit mir vor wenig Tagen..." Expl.: „ganz underthänig befehlen wöllen."— 225ᵇ—226ᵇ vacant. — 29. 227ª—231ª. Pasquillus germanicus in excercitum a *Rudolpho II. Imperatore contra Bocskaium et Turcas* missum. Incip.: „Das Königreich Beheim..." Expl.: „Summa summarum 483200." — 31. 240ª—248ª. „Secretissima instructio Gallo-Brittano-Batava Friderico V. comiti palatino electori data" a pontificio quodam confecta. Insertae sunt *epistolae duae Bethleni Gabor*.

8856. (Rec. 1904. 6.) ch. XVII. 3. 4°.

1. 1ª—2ª. *Conclusiones synodi A. C. Zolnae a. 1610.* 2. 2ªᵇ. *Acta Synodi A. C. in Szepes-Varallya a.* 1614.

8862. (Hist. prof. 724.) ch. XVI. 35. 4°.

1. 1^a—11^b. Catalogus *principum, comitum, civitatum et provinciarum imperii Germanici.* 3. 31^a—33^b. Catalogus *comitatuum, civitatum regiarum* et *montanarum, salis et auri fodinarum regni Hungariae et Transsylvaniae.* 4. 34^{ab}. Catalogus *archiepiscopatuum et episcoporum Hungariae, Sclavoniae, Croatiae et Dalmatiae.* 5. 35^{ab}. Catalogus *partium regno Hungariae annexarum ac tandem baronum regni Hungariae.*

8869. [Hist. prof. 835.] ch. XVI. 162. 4°.

Caspar Bruschius, „Chronicon de variis *monasteriis ac episcopatibus* collectum *in peregrinatione Pannonica* a. 1551—1552." Pars altera operis a Nesselio editi.

8880. [Nov. 294.] ch. XVI et XVII. 138. 4°.

3. 17^b—19^b. *Antonius Torquatus Ferrariensis, Prognosticum de Turcis ad Matthiam Corvinum Hungariae regem* a. 1480 scriptum in linguam germanicam translatum.

8884. (Hist. prof. 765.) ch. XVII. 70. 4°.

1. 1^a—34^b. Opus impressum rubricatum „*Magyar orszagnak mostani allapattyárol.*" s. l. 1621. 2. 35^a—70^b. *Opus sub 1. praecedens* in linguam latinam versum et rubricatum, „*De moderno regni Hungariae statu* consultoria narratio."

9026. [Hist. prof. 106.] ch. XVII. (sic) 246. f.

2. 2^a—4^b. Litterae Ibrahim Bassae ad Ferdinandum I. Imperatorem datae in mense Chaban die 12. qui est dies 15. Februarii *de occisione Aloysii Gritti in* Bagdad. — 3. 4^b—[illegible]. *Responsio Ferdinandi I. Imperatoris* ad litteras *Ibrahim Bassae* praecedentes d. d. Viennae 11. Junii 1535. — 5. 8^a—9^b. *Ferdinandus I. Imperator,* Mandatum pro *Hieronymo de Zara et Cornelio Duplicio Scepper o legatis* ad Solimannum Turcarum Imperatorem pro ratificanda pace cum ipso inita d. d. Viennae 4. Aprilis 1533. — 6. 9^b—28^a. *Ephemerides* vel *Hieronymi de Zara vel Cornelii Duplicii Scepperi* incipientes „kal. Junii 1533."

9027. [Hist. prof. 91.] ch. XVI. 198. f.

3. 50^a—111^a. Wolfgangus Lazius, *Oratio in funere Ferdinandi I. Imperatoris.*

9038. (Hist. prof. 119.) ch. XVI et XVII. 57+139. f.

1. 1^a—57^a. Primae Hamburgensis Gymnasii leges promulgatae anno CIↃ IↃCXV intra octiduum post festum Paschatis.

ıtricula Hamburgensis Gymnasii inchoata anno CIↃ IↃCXIII. III. Decembris (usque ad a. CIↃIↃCXXX.) Secundae Ham- rgensis Gymnasii leges promulgatae etc. 6. 62ᵃ—63ᵇ. Idem, atio qua *Carolus a Zeltin* compellavit *Hungaros*. 64—74 va- nt. Chmel I, XX.

9039. (Hist. prof. 191—193.) ch. XVI. 46+50+58. f.

1. 1ᵃ—18ᵃ. *Janus Sambucus,* Ephemerides historicae a die . Julii 1568 usque ad 26. Octobris 1569. 18ᵇ vacat. 2. 19ᵃ— ᵇ. *Diploma Archiepiscoporum regni Hungariae* 1505 In *ımpo Rakos*. 22ᵃ vacat. 3. 22ᵇ. *Janus Sambucus,* Notula hi- ırica de a. 1514. — 7. 31ᵃ—36ᵇ. *Janus Sambucus,* In histo- ,m Viloe de *Ferdinando I.* aliquot notae ad Maximilianum ıperatorem. — 8. 36ᵇ—41ᵇ. *Idem,* Ephemerides sub 1. prae- lentes continuantur.

9042. (Jur. civ. 81.) ch. XVI. 39. f.

13. 36ᵃᵇ. Ordo germanicus, quo *Matthias archidux Austriae e Hungariae* etc. Viennam intrans uti debeat. Finis deest.

9045. (Hist. prof. 172.) ch. XVI et XVII. 96. f.

3. 84ᵃ—88ᵇ. Satyra regni Boëmiae in *regem Hvngariae gismundum*. Incip.: Audite caeli quae loquar... Expl.: vitam ıcesserit et fortunam. Scriptum Prage Sabbato etc. 89—90 cant. Chmel I, CVII.

9059. [Hist. prof. 186.] ch. XVI. 23. f.

6. 17ᵃ. *Johannes Listhius Transylvanus,* Carmen in laudem *Sambuci,* qui *Petri Ranzani* epitomen edidit.

9060. [Rec. 1761.] ch. XVI et XVII. 126. f.

20. 122ᵇ—123ᵃ. Novellae quae dicuntur e *Transsylvania* d. 26. Junii 1598.

9068. (Jur. civ. 144.) ch. XVII. 10. f.

Rudolphus II. Imperator, Diploma, qua confirmat jura ac vilegia ab antecessoribus *Hungariae regibus oppido Owar in ıitatu Mosoniensi* concessa. d. d. in arce Posoniensi 1578. 17. rtii. Codex valde lacerus.

9212. (Rec. 1883. 1—12. 14.) ch. XVI--XVIII. 117. f.

1. 1ᵃ—2ᵇ. *Cornelius Scepperus,* Itinerarium terrestre Con- ntinopolitanum. 9. 60ᵃ—62ᵇ. *Idem,* Decretum, quo contractum ıerarum *hungaricae* et aulicae de bonis *Zrinyanis et Fran- anianis* ratum habet d. d. Viennae 29. Maii 1692. 27. 117ᵃᵇ.

Johannes comes Palffy, Circulares evocatoriae ad *Nobilitatem Hungaricam* contra vim et insultus Regis Borussiae d. d. Posonii 26. Januarii 1741.

9217. [Rec. 1857.] ch. XVII. 119. f.

Acta judicii militaris Viennae 1595 habiti contra *Ferdinandum comitem de Hardegg* siue *Hardeck* ejusque commilitones proditionis accusatos propter *Jaurinum Turcis deditum.*

9225. [Hist. prof. 3.] ch. XVII. 69. f.

Martinus Stier, Tabulae geographicae ichnographicea cum descriptione et explicatione germanica regionis, urbium et arcium, quae in Styria, *Croatia* et mari Adriatico Turcis sunt finitimae, *Leopoldo I. Imperatori* dedicatae." Chmel I, CLX.

9257. [Rec. 1559.] ch. XVIII. 47. f.

Excerpta e *collectione Hevenessiana* ad statum religionis in Austria et Moravia sec. XV—XVII. pertinentia, quorum maxima pars apographa integra sunt variorum documentorum.

9267. (Rec. 1558.) ch. XVIII. 25. f.

1. 1ª—21ᵇ. Antonius Steyerer et Sigismundus Calles, *Genealogia Austriaca a Rudolpho I. Imperatore* usque ad *Mariam Theresiam* suae stirpis ultimam. 2. 22ª—25ᵇ. De titulo *regis* loco *reginae in regno Hungariae* usitato dissertatio. Incip.: De nomine regis... loco... Expl.: Controversiam vocare piaculum esto.

9268. [Rec. 1560.] ch. XVIII. 186. f.

Collectanea et opuscula minora sed omnia manca praecipue ad historiam Bavariae, Austriae, Styriae, Carinthiae, *Hungariae* etc. tam profanam, quam ecclesiasticam spectantia, latine et germanice.

9326. [Rec. 860.] ch. XVIII. (1757.) 18. f.

Mednyanszky von Medgyes, Relation der k. Schwedischen National-Truppen, Ihrer Verfassung in die Provintzen und derselben Verpflegungs Art betreffend.

9329. [Rec. 1909.] ch. XVI et XVII. 368. f.

Farrago variarum novellarum, sparsarum relationum, epistolarum privatarum de gestis factisque bellicis praecipuae in *Hungaria contra Turcas* atque de aliis diversis eventibus conscriptarum, sermonibus latino. germanico, anglico, gallico, italico et hispanico.

9330. [Rec. 1916.] ch. XVI. 196. f.

13. 96^{a}—99^{b}.Notitiae germanicae de negotiis gravissimis publicis per Europam a. 1576. gestis sive de foederibus initis a *Maximiliano II. Imperatore contra Polonos et Turcas.* 23. 142^{a}—181^{b}. Expositio secreta omnium ab officialibus minoribus majoribusque commissorum in castris imperialibus praecipue vero in exercitibus *Jaurinum et Granuam* defendentibus in 53 punctis contra *comitem Ferdinandum de Hardegg.* — 182 vacat. — 24. 183^{a}—196^{a}. *Ferdinandus I. Imperator,* Propositiones germanicae da periculo imminente et auxiliis *contra Turcas* necessariis factae ordinibus etc. Imperii in comitiis non indicatis, quae procul dubio erant illa Augustae a. 1555 celebrata.

9333. [Rec. 1858. 1.] ch. XVIII. 40. f.

„Recensio critica alicuius partialis biographi *Caroli VI. Imperatoris,* quam Godofredus Philippus Spannagel exarasse videtur.

9334. [Rec. 1889.] ch. XVI. 48. f.

Acta germanica processus capitalis contra *Ferdinandum comitem de Hardegg* et socios proditionis accusatos *propter Jaurinum Turcis 1595 deditum.*

9336. [Rec. 1890.] ch. XVI. et XVII. 67. f.

10., 63^{a}. Epistola germanica „Datum Im Feldlager bey Canisa den 7. May 1664.“ — 63^{b}—64^{b} vacant. — 11., 65^{a}—67^{b}. Acta varia *commissariorum bellicorum Imperatoris a.* 1664.

9387. [Nov. 148.] ch. XVIII. 7. 4°.

Adamus de Kollar, Index alphabeticus litterarum Rudolphinarum tum editarum tum ineditarum manu Adami Bartsch exaratus.

9388. [Nov. 149.] ch. XVIII. 45. 4°.

Adamus de Kollar, Conspectus codd. mss. in bibliotheca Caesarea palatina (Vindobonensi) asservatorum, in quibus monumenta ad concilium Basileense pertinentia continentur.

9389. [Nov. 150.] ch. XVIII. 18. 4°.

Adamus de Kollar, Index alphabeticus primarum vocum, quibus Aeneae Sylvii Piccolomini sive Pii III. papae opera et epistolae incipiunt.

9390. [Nov. 151.] ch. XVIII. 37. 4°.

Adamus de Kollar, Index alphabeticus nominum proprio-

rum in epistolis Petri de Vineis (editis ab Iselino et Martène) occurentium.

9391. [Nov. 140.] ch. XVIII. 234. 4°.

Adamus de Kollar, Index in historiae concilii Basileensis fontes impressos.

9392. [Nov. 139.] ch. XVIII. 132. 4°.

Adamus de Kollar, Index alphabeticus tum nominum propriorum tum initiorum sine primarum vocum in epistolis Petri de Vineis occurrentium in duas partes divisus, quarum prior editas, altera vero ineditas recenset epistolas.

9392.* [Hist. prof. 817.] ch. XVI. 9. 4°.

„Lobspruch von der *Kunigin Anna* . . *Ferdinandi I. Gemahel* und iren kindern. . rhithmis germanicis concinnatus libellus, qui incip.: „Rosengarten ist das puech genant. . .“ Expl.: „hernach wieder gezaigt wird.“

9431. [Hist. prof. 256—260.] ch. XVII. 109. f.

5., 100^{b}—109^{b}. Simon Wagnereck, Consideratio supe[illegible] reperta nuper tumba veteris alicuius ducis (nomine Valentis) i[illegible] *Hungaria* Chmel I, LX.

9488. [Suppl. 2481.] ch. XVII. 137. f.

Protocolla, quae dicuntur, sclopetariorum in urbe *Eisensta[illegible]t Hungariae* ab 18. Julii 1605. usque ad 27. Martii 1669.

9489. [Nov. 648.] ch. XVIII. 119. f.

Frater Tobias a Nativitate B. M. V., Inscriptiones lapidal[illegible]s antiquae repertae intra quattuor principaliores colonias roman[illegible]s *Transsylvaniae* praemissa praefatione, quae incip.: „Cum a. [illegible]. 1723 augustissimi imperatoris. . .“ Et expl.: „nihil omnino p[illegible]st se reliquerunt.“

9515. [Rec. 1918. 5.] ch. XVIII. 10. f.

1., 1^{a}—2^{a}. Philostrati vita. — 2^{b} vacat 2., 3^{a}—10^{b}. *An[illegible]nius Bonfinius, Ad Matthiam Ungariae regem* praefatio in v[illegible]rsionem Philostrati. Haec duo opuscula descripta sunt e cod. [illegible].

9517. (Nov. 76.) ch. XVII. 47. f.

2) 17^{a}—18^{b}. Epistola S. M. C. B. J. ad episcopum aliquem de *rebus hungaricis* circa annum 1670. Incip.: Magna Dei et inscrutabilis. . . Expl.: sacrilege adversentur. 19 vacat.

9519. [Rec. 392.] ch. XVIII. XI. et 13. f.

C. G. liber baro de Engelhart, Veterum Romanorum vota

olim *Herculi ad Thermas Temesiensis* sic dicti *Banatus inter Orsovam et Mehadiam* ad *flumen Tsiernae* sitas sacrata, et a. 1736 reperta cum ceteris usque huc in *Banatu* repertis monumentis et lapidibus antiquis i. e. Tabulae XI. ichnographicae cum brevi explicatione.

9534. [Hist. prof. 46.] ch. XVI. 23. f.

1., 1^a—17^a. *Johannes Sambucus,* De majestate imperatoris et quorundam praeiudicio sive de donatione Constantiniana epistola Maximiliano II. d. d. 22. Julii oblata. Incip.: „Scio me multorum odium...“ Expl.: „ab ullo imperatore.“ — 18^b vacat. — 2., 19^a—23^a, *Idem,* „Caesares Austrii X. descripti“ totidem epigrammatibus. Codex ab auctore exaratus. Chmel I, CCXVI.

9611. [Rec. 1151.] ch. XVII. et XVIII. 117. 4°.

1., 1^a—114^b. Anonymi Jesuitae panegyrici, poemata et problemata varia. Panegyricus primus „*Duci Eugenio* ob reportatam adversus hostem Christianitatis victoriam ad *Szentam* dictus Viennae 1698.“ Incip.: „Credo ego te mirari....“ Et expl.: „de oratore triumphum.“ Ultimum „Omen de victoriis Austriacis contra Turcas poema“ incip.: „Bella canam austriacos celebrantia bella triumphos..“ Et expl.: „Una feret victae dictabis foedera lunae.“

9630. [Philol. 304.] ch. XVII. 394. 4°.

36., 320^a—344^b. *Augerius Busbeckius,* De re militari *contra Turcam* instituenda consilium. Incip.: „Captis a Cyro Persarum rege...“ Expl.: „quod nobis impendet dignum est.“

9695. [Rec. 1285.] ch. XVI. 352 8°.

Emblemata et aliquot nummi antiqui Joannis Sambuci; tertia editio. Antverpiae. 1569. In foliis interpolatis Imperatoris Maximiliani, principum aliorumque illustrium virorum nomina inscripta sunt.

9712—9716. [Caps. Koll. I. II. IV. XIII. XVII. XVIII et XXIV.] ch. XVII. Vol. I. 336. (a. 1646—1663); II. 331. (a. 1664—1669); III. 343. (a. 1670—1673.); IV. 278. (a. 1674—1676.); V. 296. (a. 1677—1679.) f. et 4°.

Petrus Lambecius, Commercium litterarum a. 1646—1679 cum indice epistolographorum, quibus interest: *Nicolaus comes Draskowicz.*

9724. [Caps. Koll. XI.] ch. XVIII. 172. f. et 4°.

1. 1ª —102ᵇ. *Adamus de Kollar,* Apparatus pro editione non nullorum operum Nicephori Gregorae, graece et latine.

9725. [Caps. Koll. XII.] ch. XVIII. 87. f. et. 4°.

Adamus de Kollar, „Variantes lectiones in... Aetii Amideni... libros ineditos ex tribus mss. codd. Augustae bibliothecae Caesareae Vindobonensis excerptae.

9726. [Caps. Koll. XI.] ch. XVIII. 220. f. et 4°.

Documenta ad historiam Friderici III. Imperatoris opera ut videntur *Adami de Kollar* descripta et quidem 1ª—152ª. e cod. 2818* [Jur. civ. 84.], 153ª—154ª. e cod. 8471. [Jur. civ. 156.] 155ª—166ᵇ. e cod. 3052. [Jur. civ. 157.], 179ª—179ᵇ e cod. 9047. [Theol. 102.], 181ª—220ª e cod. 9006. [Hist. prof. 237.] bibliothecae palatinae Vindobonensis.

9729. [Caps. Koll. X.] ch. XVI. 15. f.

Acta quaedam germanica a. 1594—1595 spectantia ad inquisitionem militarem de *dedito Jaurino.*

9732. (Kaps. Koll. X.) ch. XVIII. 6. f.

Johannes Georgius Schwandner, Elenchus Sigillorum ac [illegible] diplomatum quorundam antiquorum *Hungariae regum* ex archetypis m. desumtorum nec non graphice... delineatorum.

9735. [Caps. Koll. XXI.] ch. XVI. f. 4° et 8°.

Fragmenta commercii litterarum Johannis Alexandri Brossicani [illegible]i, qui et Kohlrueber, postea de Emmerberg et amicorum verbi gratia Johannis Camers O. M., Claudii Cantiunculae, Georgii Tanstetter[illegible]r, *Andreae Wagner Sybenburgensis,* et fratris Johannis Ludovici a[illegible] a. 1521—1531.

9736. [Caps. Koll. XXI.] ch. XVI. 28. f.

Johannes Sambucus, Epistolae ad amicos et amicoru[illegible]um ad eum videlicet Johannis Antonii Saraceni, Theodori Zwi[illegible]nger, Christophori Plantini, Caroli Vtenhovii, Caroli Sigoni[illegible]ii, Hieronymi Arconati, Reineri Reineccii et Martini Crusii [illegible] a. 1560—1584.

9737ᵇ. [Caps. Kol. XIX.] ch. XVI. 32. f. et 4°.

Matthias Flaccus Illyricus, Epistolae septemdecim quaru[illegible]um undecim autographae, octo sine nota annorum, novem vero *a.* 1552—1557.

9737$^{i\,et\,k}$. [Caps. Koll. II. III. XIII et XVII.] ch. XVI. 445. (a. 1545—1555.) et 316. (a. 1556—1558.) f. 4° et 8°.

Gaspar a Nydbruck, Commercium litterarum siue epistola Georgii Aigmaier... *M. Flaccii Illyrici* etc.

9737$^{r,\,s\,et\,t}$. [Caps. Koll., II., III., XIII., XIV., XVII., XXI. et XXIV.] ch. XVI. et XVII. 291. (a. 1594—1614.), 334. (a. 1615—1624.) et 354. (a. 1625—1635.), f., 4° et 8°.

Sebastianus Tengnagel, Commercium litterarum. Epistolographorum hungari sunt: *Petrus Pazman* et *Franciscus Szegi*.

9737^{x}. (Caps. Koll. II. V. XIII, XIV, XVIII, XXI.) ch. XVI. et XVII. 21. f.

2., 2^{a}. *Nicolaus Bets, Epitaphium Johannis Sambuci* 13. Junii 1584. Vindobonae apoplexia mortui. Incip.: „Splendida divitiis non mausolea viator...“ Expl.: „Saecula tam parvum habemus opus.“ 8.) 12^{a}—15^{a}. Excerpta ex actis processus contra milites qui *Strigonium Turcis* dediderunt 3. Octobris 1605, germanice. 15^{b} vacat.

9737$^{z\ 14-18}$. [Caps. Koll.] ch. XVI. et XVII. Vol. I. (a. 1566—1574.) 443, II. (a. 1575—1577.) 313; III. (a. 1578—1586.) 364; IV. (a. 1587—1595.) 388; V. (a. 1596—1608.) 350. f.

Collectio amplissima epistolarum, quas ad Hugonem Blotium a. 1566—1608. scripserunt:... *Mart. Berzevicius, Nic. Betz, ... Mathias Bornemyza de Ragozna, ... Augerius Busbecke, ... Emer. comes Forgacz, ... Georgius rector collegii Hung. Bonon., ... Nic. Isthuanffy, Paulus Julanus, ... Wolfg. Kendius, V. Kouacciacius, Ladisl. Kubinyi, ... Joh. Lisztius episc. Vesprim., ... Rudolphus II. Imperator, ... Lazarus a Schwendi, ... Antonius Verantius episcopus Strigoniensis, Faustus Verantius, ... Paulus Zegedi.*

9742. (Nov. 3.) ch. XVII. et XVIII. 159. f. et 4°.

Memorie originali del maresciallo conte *Federico Veterani* nelle sue campagne in *Ungaria e provincie adjacenti* dall' a. 1683. al 1694. con altri scritti che riguardano il succeduto in quelle parti videlicet: 1) 2^{a}—7^{b}. *Matthias Balo de Nagy-Batzon*, Epistola d. d. Maros-Vasarhely 25. Junii 1688. Incip.: Serenissimo Carolo Lotharingiae duce... supremo armorum praefecto existente.. Expl.: Sedat hyemalis tranquillitas. 7^{b}—8^{b}. vacant. 2) 9^{a}—10^{b}. Mathias Cleronomo, Relatione delle tre gloriose battaglie sequite contro de' *Turchi e Tartari sotto Seghedino*. Incip.: Dopo la presa di Buda..— Expl.: dovevano ritirarsi poco dopo

ai quartieri. 3., 11^a—12^b. Relatio praelii Germanorum *cum Turcis* in campis *Szentho* praesentibus capitaneis Valachiae transalpinis.. d. d. Bukuresti die... Aprilis 1689. — 12^b vacat. — 4., 13^{ab}. Brevis notitia de praeparationibus pro bello *a Turcis* factis. 5) 14^{ab}. Mathias Cleronomo, Battaglie seguite sotto *Segedino*. Incip.: Dopo la presa di Buda...Expl.: dovevano andare nel quartiere. 15^{ab} vacat. 7., 17^a. Nota delli passi da Turchia uerso Nissa per Belgrado. Incip.: „Primo e principale passo è quello...“ Expl.: „possono passar per predetto passo. 8., 20^a. Brevis notula de proditione *Caprarae* praefecti exercituum. — 20^b vacat. — 9., 21^a—23^b. *Campagna nell' anno 1698.* Incip.: „Il mese di Luglio tutte le truppe...“ Expl.: „Cosi si perse quel Veterani, che di nome et effetti tal era.“ 10., 24^a. Specificatione circa il corrisposto da S. E. il Signor *maresciallo Veterani* con S. E il *maresciallo Caprara* alla campagna del' 1695. — 12., 27^a—30^a. *Federico Veterani,* Estratto di lettere alla sua consorte, 1695. — 30^b vacat. — 13., 31^a—34^a Nota italica de *proelio a. 1689* ut videtur ab ipso *Veterani* scripta. Incip.: „La campagna 1689....“ Expl. „et in semplice...“ Cetera desunt. 34^b vacat. — 14) 35^a—37^b. Manifestum *Transsylvanorum* contra campi mareschallum *Rabutin* d. d. e castris ad Herman positis 14. Martii 1704. Incip.: Notum est universis.....Expl.: dirigat ad omnia bona vestras dominationes. 38. vacat. 16) 41^a—42^b — Supplicatio *Transsylvanorum,* qua veniam petunt adjectis conditionibus deditionis suae. 43^a vacat. 17) 44^a—47^b. Catalogus dominorum, statuum et ordinum *Transsylvanie.*

9746. [Nov. 75.] ch. XVII. et XVIII. 46. f.

7., 32^a—35^b. Apographa Schannatii manu exarata ad *historiam Sigismundi Imperatoris* pertinentia initio et fine mutila.

9814. (Rec. 1535.) ch. XVII. 167. f.

1) 1^a—72^b. Missa 12 voc. super hor che nel suo bel seno authore Joanne Stadlmaier. 2) 73^a—96^b. In *natalem diem Mathiae II.* harmonia 23-ta ab Alexandro Utendal composita...

9874. [Hist. prof. 832.] ch. XVI. 5. 4°.

Johannes Buchmann, „Votum pro adventu e Silesia in *Pannoniam Maximiliani II.*“ Imperatoris carmine elegiaco. Incip.: „Inclyta Pannoniae tellus, tu clara Viennae...“ Expl.: „Quo sine nulla salus vita nullaque manet.“

9878. [Hist. prof. 772.] ch. XVI. 45. 4°.

Elias Corvinus, „*Johannis Hunniadae Corvini* res bellicae *contra Turcas*“ poemate heroico celebratae. Incip.: „Bella per aequoreos tractus cIademque cruentam...“ Expl.: „Vestraque ponemus seclis exempla futuris.“

9882. [Philol. 313.] ch. XVI. 48. 4°.

Marcus Fritsch siue Frytschius, Poemata sacra cum epitaphio *Annae Ferdinandi I. Imperatoris conjugis* a. 1547. vita functae praevia epistola ad *Maximilianum II. Imperatorem.*

9908. [Hist. prof. 942.] ch. XVII. 69. 4°.

Gotfridus Glich, Carmina aliaque scripta partim latina par-im germanica de rebus tempore *Ferdinandi II. Imperatoris* ;estis. Rhapsodiam hanc auctor inscripsit Imperatori Ferdinando ıer epistolam d. d. Gorlicii 19. Aprilis 1621.

9909. [Hist. prof. 1032.] m. XVI. 1. 4°.

Paulus Seller, Epicedion ad *Rudolphum II. Imperatorem* a obitum *Maximiliani II. Imperatoris.* Incip.: „Quam funesta ies, quam lamentabile fatum...“ Expl.: „Atque tuae fidei me upplex consecro totum.“

9919. (N. s. n.) ch. XVI. 95. 4°.

13) 53ª—56ª. Elias Tilgner, Libellus supplex ad *Matthiam Iungariae et Bohemiae regem* (postea *I. Imperatorem*) carmine legiaco conscriptus. Incip.: O rex Austriacae divo sate sanguine entis... Expl.: sospes ut hinc abeas huc abeas huc redeasque. 'ale. 14) 56ª—59ᵇ. *Idem*, Libellus supplex germanicus ad eunem. Incip.: Aller durchlauchtigster... Dieweil auf mein ofters.. xpl.: zue bitten höchlichen beflissen sein will. — 17., 72ª—4ª. Cantilena germanica *de bello contra Turcas a. 1594. in Iungaria gesto*, „durch Warmundum Siehdichumb, im Jammerıal mit Kummermuss verbremt.“ Incip.: „Seit ir nicht in Hunern gewest wider den Sinan Bassa...“ Expl.: „Und nimmer n die Straf gedacht, die uns Gott stets fürmalte.“

9934. [Hist. prof. 1084.] ch. XVI. 21. 4°.

Jacobus Faber, „Plausibilis triumphus nuptialis *sponsis 'erdinando III. et Mariae Hungariae Bohemiaeque regiis Majesıtibus*“ carmine elegiaco concinnatus. Incip.: „Austriaco chari-›s gratantia pangite festo...“ Expl.: „Ludas et in matris mutua ura sinu.“

9977. (Philol. 242.) ch. XVI. 201. f. 4° et 8°.

22) 13ᵃ. *Janus Sambucus, Ad pontificem Agriensem Nicolaum Olahum,* cum opusculum ei quoddam mitteret, epigramma graecum. Incip.: Τοῦτο παρὸν ζαθέοντε φέρει σοὶ δῶρον ὁ δοῦλος. Expl.: Ἐυστήσας ἐπέσιν λίσσομαι ὡς δύνασαι. ὁ αὐτος. 23) *Idem, Ad eundem* de eodem argumento epigramma latinum. Incip.: Hoc te Sambucus donat Nicolai libellum.. Expl.: Mania et insidia sic moveantur humo. 25) 14ᵇ. *Idem,* Ad *Antonium Verantium episcopum Agriensem* cum libello de imitatione. Incip.: Hoc te Veranti Sambucus munere donat... Expl.: Vult sic difficilem non fore credit amat. 27., Petrus Lotichius Secundus ..s, Carmen hendecasyllabum ad *Joh. Sambucum,* cui quaestionem proponit, curnam mula septem vini utres eiusdem genetrix vero quinque tantummodo ferre possit. Incip.: Sambuce optime, cui venustiores...“ Expl.: „Metretas quot in utribus tulerunt.“ — 28., 18ᵃᵇ. Idem. „Ad *Sambuci* epigrammatum librum“ disticha encomiastica. Incip.: „Qualis vere novo rosa flore decentior omni... — .“ Expl.: „Illa dabit capiti delphico serta tuo.“ — 33., 22ᵃ. *Janus Sambucus* ad pueros epigramma de eo, quod divini numinis opes imploranda sit, ut in studiis progressus fiant. Incip.: „Nil propriae vires possunt nisi spiritus intus...“ Expl.: „sequuntur opes.“ — 39., 26ᵃ. *Janus Sambucus,* Carmen hendecasyllabum „de nuptiis D. Stotzingeri aulae archiducum praefecti.“ Incip.: „Nuptias celebramus expetitas...“ Expl.: Sed nescio per id d? fleant nepotes.“ — 26ᵇ vacat. 40., 27ᵃᵇ. *Idem,* Varii loci Demosthenis et Polybii, quos ex veteri codice restitutos communicavit Petro Victorio. — 41., 28ᵃ—29ᵃ. *Idem,* Carmen genethliacum ad Ferdinandum filium archiducis Caroli. Incip.: „O rte deo prognata dea suscepte soloque...“ Expl.: „Accipies aliquid majus et egregium. — 42., 30ᵃ. *Idem,* Preces ad Christum pro eodem archiduce versibus hendecasyllabis conceptae. Incip.: „Sospes et moderator innocentum...“ Expl.: „Quidquid muneris ante contulisti.“ — 30ᵇ vacat. — 43., 31ᵃ. *Idem,* Epitaphium graecum Ferdinandi Caesaris. Incip.: „Αυτοκράτωρ ἡμῶν Φερδναν δος ἀποίχετο...“ Expl.: „Φῶς ἵνα..καλὸν.“ — 31ᵇ vacat. — 44., 32ᵃᵇ. *Idem,* Tumulus *Ursulae Turzonis conjugis comitis Julii Salmensis.* Incip.: „Ursula connubii et decus immortale mariti ..“ Expl.: „Quisque caput referat lumina luce beat.“ — 89., 64ᵃ.

igramma duorum distichon in portum navalem a *J. Sambuco* dam adolescenti Petro tributum. Incip.: Quicumque huc remos ı lintea dirigis hospes..." Expł.: „Putantis valida brachia ıle ratis. — 108., 88ª. *Janus Sambucus,* Epigramma rubrican „Strenae ad Rudolphum Khuen, 1575." Incip.: „Haec tibi mbucus, Mecenas, munera mittit..." Expl.: „vela precesque .." — 109., 88ª. *Idem,* „Coturnix Tinellia" Sive epigramma mediocritate in vita sectanda. Incip.: „Nil moror insanos ctus nil flamina Cauri..." Expl.: „amorque sui." — 111., ª—104ª. *Janus Pannonius,* Eranemus. — 134., 178ª. *Janus mbucus,* Disticha ad Magdalam virginem incipientia: „Me ugis" multis lituris repleta. Quae in codice continentur partim exemplis autographis lituris, correcturis etc. plenis collegit, mina auctorum et argumenta passim adscripsit, sua adjecit *hannes Sambucus.*

10016. (Philol. 439.) ch. XVI. 13. 4°.

Georgius Würfel, *Hungaria* ad nouum suum *Regem Rudolum,* Carmen gratulatorium ad *Rudolphum* postea *II. Imperaem* dedicatione prosaica praemissá d. d. Posonii 12. Octobris 72. Incip.: Pallida vultu Lumine tristis... Expl.: et inter elicolas te Denique sistat.

10037.* (Caps. Koll. X.) ch. XVIII. (1740.) 24. f. c. figg. calamo ratis.

Adamus Rajcsány, Maria Ludovici I. Hungariae regis filia ısdem regni . . haeres, Sigismundi . . Imperatoris conjunx in ıria Theresia.. Caroli VI. Caesaris filia Hungariae. . haerede.. ancisci Magni Lotharingiae et Toscanae ducis conjuge diplomaa et sigillorum veterum fide et authoritate rediviva a. MDCCXI.

10047. [Rec. 1863.] ch. XVIII. 113. f. et 4°.

1., 1ª—88ª. Franciscus Maria Caesar sive Cesari, Maria xiliatrix erga *Mariam Theresiam Imperatricem* . . carmen oicum in VI. libros divisum.

10053. [Rec. 1878.] ch. XVIII. 14. f.

Franciscus Maria Caesar siue Cesari, Varia carmina videıt: „*Carolo VI. trophaea duce Stephano.*" Ob professionem tam in claustro Certusinorum Ferrariae a P. Daniele olim ınne Baptista Mazzaccama." „Emanueli comiti de Taroucca

elgici et Italici consilii praesidi" „Ad cardinalem Sigismundum
e Kollonitz."

10064. [N. s. n.] ch. XVIII. 107. f.
Xystus Schier, Collectanea varia utique de consulibus Viennensibus, de suffraganeis et officialibus Pataviensibus, de *episcopis Segniensibus et Zagrabiensibus*, de sorte Jesuitarum in universitate Graecensi, de Augustinianis in provincia Austriaca, de studio Theologiae, de officialibus Viennensibus etc.

10100a (Rec. 2197 et 2200.) ch. XVII. 242. f.
Poëmata germanica et latina medii et recentioris aevi collecta a Christophoro Adamo libero barone a Fernberg. 31) 168a—169b. Carmina duo germanica de expeditione exercitus caesare in *Hungariam et Transsylvaniam*. Prius incip.: Ein neuesz liedlein heb ich an . . . Alterum expl.: wie sich zuesam wird rotieren so manches Kartenspil.

10100f. [Rec. 2197. et 2201.] ch. XVI. et XVII. 87. f.
Relationes de rebus bellicis archiducatus Austriae et finitimarum regionum a. 1594—1647. e collectionibus Christophor Adami Fernberger de Egenberg.

10103. [Rec. 1451.] ch. XVII. 3. f.
„Proludium . . ante melodramaticam actionem de connubi Isaaci et Rebeccae . ." nempe *genii Austriae* et *provinciarum Bohemiae, Dalmatiae, Hungariae* etc. lugentes obitum Augusta dialogis iambicis. Incip.: „Genius Austriae etc. O fata! script ferreo nostrae stylo O fata vitae . . ." Expl.: „vovemus et adum bramus."

10104. (Philol. 27.) ch. XVII. 7. f.
Stephanus Rimaszombathy, Epithalamium in solemnitate nuptiarum *Josephi regis Hungariae* postea *I. Imperatoris* adjectis plurimis chronographicis.

10122. (Hist. prof. 436.) ch. XVI. 116. f.
Nicolaus Comes Zrinyi sive *Zrinsky*, *Carmen hungaricum de obsidione Zigethana* a. 1566. *in linguam croaticam a fratr Petro translatum*, qui et codicem exaravit. Chmel II, CCCXX

10138. [Rec. 1485.] ch. XVII. 6. f.
Bernardinus Magdalus „Dilucidatio sideris vel modus le
ina" id est carmina novem elegiaca ad *Josephum*

ungariae regem coronatum cum dedicatione praemissa d. d. *›sonij* 9. Decembris 1687.

10166. [Hist. prof. 506.] ch. XVI. 1. f.

Johannes Sambucus, Prudentiae militaris praecepta modo gum decem tabularum proposita X. Julii 1571. Chmel II, ƆCLXXXV.

10210. [Rec. 1444.] ch. XVI. 22. f.

Dominicus Kalynus, *Corona* Austriacorum Caesarum nec ›n *Vngariae* Boëmiaeque regum elogia. Annexi sunt Panegyri-ıs in Ferdinandum III. Imperatorem a. 1652 et Austriae Lu·us de obitu Ferdinandi Caesaris a. 1657.

10214b. [N. s. n. III.] ch. XVIII. 5. f.

Adamus Franciscus de Kollar, Recensio codicis hebraici ! Nesselii versionem hebraicam aphorismorum Hippocratis con-ıentis.

10214m. [N. s. n. XXIII—XXVIII.] ch. XVI—XVIII. 24. f. obl. et 4°.

4. 6a—11a. *Epitaphia sex familiae Nadasdianae* a. 1562—'58 s. XVIII. — 11b vacat. — 5. 12a. „*In obitum... Johan-ıs Sambuci....* ad Joannem Leunclavium" carmen, quod vi-ꜫtur Hugonis Blotii.

10233. [Hist. prof. 637.] m. XVII. 7. 4°.

Michael liber baro Capellari abbas, Epigrammata *in ortum ›sephi archiducis Austriae Leopoldi I. Caesaris filii* cum ver-›ne graeca.

10265. [Nov. 141.] ch. XVIII. 114. 4°.

Adamus Franciscus Kollar, Index alphabeticus initiorum ınium ad concilium Basileense pertinentium monumentorum, ıae in variis bibliothecae palatinae Vindobonensis codd. mss. periuntur.

10293. [N. s. n.] m. XVII. 20. 4° obl.

1. 1a—14b. Christianus Petrus Kress von Kressenstein, ıor patriae zu... Ehren *Josepho I.... König in Ungarn...* einer teutschen Rede... abgestattet am Tag Purificationis ariae. Norimbergae.

10310. [Hist. prof. 952.] ch. XVII. 10. 4°.

Adamus Wolphi e Nagy Répen, Carmina varia ad.... *'atthiam II. Hungariae et Bohemiae regem...* dum... pace ıdique confecta *Posonium...* ad promissionem fidei ordinum

et statuum... Vienna a. 1608, 22. Octobris... descenderet ibidemque... *coronam* capiti suo imponeret.

10313. (Philol. 431.) ch. XVII. 47. 8°.

8. 34^a—34^b. Inscriptio, quae in *porta Jaurini capti anno 1598.* litteris aureis turcicis inventa fuit; item illa, quae tormentis maioribus ibidem repertis insculpta erat.

10364. (Hist. prof. 462–464.) ch. XVII. 149. f.

1. 1^a—2^a. *Vita Nicolai Isthuanffi.* Incip.: Natus est Nicolaus Isthuanffius circa urbem... Expl.: sperando aliis rebus postponere solet. 2. 2^a. *Thomas Balaffi episcopus Bosnensis,* Carmina quattuor in laudem *Nicolai Isthuanffii.* 2^b vacat. 9. 18^b—19^a. *Sigismundus Torda Gelous,* Epistola ad Gasparum de Nydbruck data *Saros* 18. Junii 1555. Chmel II, CCCXLVII.

10449. (Hist. prof. 703.) ch. XVI. 67. 4°.

In folio numero non signato ante folium primum contenta in codice enarrantur. 1. 1^{ab}. Petrus Illicinus, Epistola ad *Maximilianum II. Imperatorem,* qua hunc codicem obtulit, s. d. 2. 26^a—36^b. *Idem, Ad eundem Flebilis Hungaria hexametro descripta* carmine. Incip.: „Maxima cura Dei pars et certissima Diuum.“ Expl.: „Aggredere o magnos aderit jam tempus honores“. 4. 37^a—40^b. *Idem, In laudem Hungariae* hendecasyllabi. Incip.: „Salue Pannoniae beata tellus.“ Expl.: „Spem qui te eripiet misertus olim“. 41 vacat. 5. 42^a—67^b. *Oratio ad Vngaros de armis contra Turcas sumendis.* Incip.: „Intelligitis, certo scio, generosissimi...“ Expl.: „...et clamet omnis populus amen.“

10573. [Philos. 570.] m. et ch. XVI. 69. 8°.

„HElisabetha Poloniae regina Wladislao Pannoniae Bohemiaeque regi filio carissimo“ sive Epistola Elisabethae de institutione pueri regii. Praemissa sunt insignia bipartita coloribus distincta regis Wladislai et Annae uxoris Johannis comitis Engolismensis filiae.

10598. (Philos. 503.) ch. XVI. 68. 4°.

Cyprianus Leovitius a Leonicia, Judicium seu explicatio totius nativitatis... *Vayuodae Transyluani* nati anno 1540. die 7. Julii Hora a meridie O Minutis 25. Budae Vngariae.

10610. [Philos. 538.] ch. XVI. 87. 4°.

Cyprianus Leovitius a Leonicia, Explicatio nativitatis *Maximiliani II. Imperatoris.*

10611. [Philos. 537.] ch. XVI. 120. 4°.

Cyprianus Leovitius a Leouicia, Thema genethliacon *Ma-niliani II. Imperatoris* expositum.

10622. (Rec. 1253.) ch. XVI. 114. 8°.

4. 110^{b}—113^{b}. Thalassius syncharisticus... neosponsis *Ste-ano Vesselenio... et Catharinae Banfi* festivo plausu et ad-atu sacra ex *Academia Claudiopolitana.*

10640. (Philos. 539.) ch. XVII. 16. 8°.

Coeleste thema *Josephi Romanorum et Pannoniae regis i..* Leopoldi I. Imperatoris expositum.

10645. [Philos. 384.] ch. XVII. 122. 4°.

3. 39^{a}—51^{a}. „Rudimentorum cosmographicorum *Joannis nteri Coronensis* liber II. et III. Parisiis. Ex Typographia Jo. ert... 1618" cum glossis interlinearibus mss.

10676. [Philos. 447.] ch. XVI. 244. 4°.

Cyprianus Leovitius de Leonicia, Genethliacon sive judicium ologicum de nativitate *Maximiliani II. Imperatoris* compo-m a. 1563 cum figuris astronomicis pictis.

10678. [Philos. 491.] ch. XVI. 148. 4°.

Balthasar Sartorius Vratislaviensis, Fata astrologica *Ferdi-ndi I. Imperatoris* subnexis nativitatibus triginta una Serenis-ae familiae Habsburgicae a Friderico III. Imperatore usque Ernestum archiducem filium *Maximiliani II. Imperatoris,* in us nativitate nondum explicata codex abrumpitur. Dedicatum opus Ferdinando I. Imperatori praevia epistola s. d.

10679. [Philos. 509.] ch. XVII. 162. 4°.

3. 86^{a}—102^{a}. Compendium chronologium sive historia *re-* ab initio imperii Maximiliani I. Imperatoris seu *ab a. 1493 ue ad a. 1650 gestarum* . . . tradita publice in Julia a. 1658 Christiano Bernhardo. Pertingit opus hoc in codice tantum us- ad a. 1512.

10692. (Philos. 29.) m. XVI. 29. f.

Tabulae arithmeticae varias pecuniae species cum valore mmi *aurei Vngarici* exaequantes.

10775. (Rec. 1071.) ch. XVI. 135. 4°.

De rebus militaribus praesertim *in Hungaria,* videlicet emata pro portionibus stipendiariis, formulae diplomatum, stolarum et pro diversis negotiis in castris campisque occur-

rantibus tam publicis quam privatis. Adjectae sunt rationes stipendiorum ab ordinibus et statibus Austriae inferioris pensorum militibus in *Hungaria* etc.

10806. (Rec. 3286.) ch. XVII. et XVIII. 207. f.

Acta militaria a. 1694—1738 partim sermone italico partim germanico conscripta et exercitus Austriacos simul et imperiales concernentia in Italia, ad Rhenum, *in Hungaria* etc.

10841. [Philos. 30.] ch. XVI. 158. f.

A. Macautius, Variae capistrorum et frenorum figurae delineatae et monochromatice adumbratae cum brevissima expositione singulis figuris adscripta gallica. *Codicem J. Sambucus Maximiliano II. Imperatori dono dedit,* uti docemur inscriptione ampla in folio 1ª „X. Calend. Junij 1564."

10920. (Rec. 704.) ch. XVII. 201. f.

2. 111ª—201ª. Beschreibung der. . kayserlichen Kupffer-Handlung *zu Newsohl in denen Hungarischen Pergstetten* a. 1660. Adjecta sunt omnia acta ad Cameram imperialem aulicam directa a. 1660—1680. res montanas *Hungariae* concernentia.

10946. [Philos. 135.] ch. XVI. 13. f.

Antonius Averulinus, Architectura, quae olim italico sermone conscripta et *Matthiae Corvino Hungariae regi* dicata ab *Antonio Bonfinio Asculano* in latinam linguam conversa est. Complectitur autem codex partem libri XVII., librum XVIII. integrum et libri XXIV. partem.

10965. (Philos. 206.) ch. XVII. 33. f.

Nicolaus de Ragonan et Ernestus Fridericus liber baro de Borgsdorff, Consilium germanicum *Leopoldo I. Imperatori* a. 1685. datum et oblatum, qua ratione *Buda* et *Neoselium* (Neuhäusel) admoto exercitu viginti millium peditum et decem millium equitum expugnari et Turcis intra quattuor mensium spatium adimi possint, inserta *Budensis urbis et munimentorum nec non operum obsidionalium ichnographia.*

11095. [Philos. 607.] ch. XVII. 26. 8°.

Giovanni Evangelista Pappazzoni, Tractatus de arte saltandi italicus praevia epistola nuncupatoria *Rudolphum regem Hungariae* postea *II. Imperatorem.*

11133. [Med. 16.] ch. XVII. 402. f.

Varii tractatus chemici, quos Simon Thaddaeus Budeck a-

schino et Falkenberg partim latino partim čechico collegit et nscripsit sermone. 6. 19^a—21^a. Methodus „secundum quam iscopus *Varadiensis et Tirnauiensis* procedebat et Dr. Johans a Pernstain ex ore ipsius desumptam in pergamenum codim vernacula i. e. čechica lingua transtulit, quae tandem quoque huc importata est."

11149. (Rec. 454.) ch. XVII. 288. f. cum figg. coll.

Doctor Albertus de Kolocza, Ars veterinaria germanica, scripta Rosz-Artzney-Buch.

11164. [Med. 71.] ch. XVI. 156. f.

Ein Neu.. Kunst vnd Rossartzneybuech.. zuuor in Niderld.. verborgen.. Neulich aber durch einen Liebhabern diser ınst in einem Tumult in Brobant bekommen vnd von irer lerländischen sprach auf unsere Hochteusch geschriben... cip.: „Es soll ein gut Ross haben spitzige Ohren, Ein durr ıubt..." Expl.: „zu der gutschen oder *vngerischen* Arten gleich macht."

11183. [Med. 155.] ch. XVI. 491. 4°.

6. 165^b—171^a. Georgius Tiburtius Grammater, De virtutis et administratione *olei vitrolii hungarici rectificati.*

11200. (Med. 138.) ch. XVI. 257. 4°.

Georgius Handschius, Miscellanea theoreticae et practicae, agae a. 1550. congesta et quidem : 79. 190^a. Praeservatio a ste *pro Vngarorum rege Matthia.*

11280. [Med. 209.] ch. XVII. 19. 8°. c. fig. col.

Georgius Lippay de Zombor, Mons magnesiae, ex quo scurum sed verum subiectum philosophorum effoditur et exesse denominatur... *Leopoldo I. imperatori dicatus.* Prooemium ːip.: „Quam mirabilem ac naturalem dispositionem..." Et pl.: „emblemate magis elucidabo." Opus incip.: „Quaenam jus Terrae proprietates...." Et expl.: „Amico servet et rviat."

11281. [Med. 214.] ch. XVI. XXVI+370. 8°.

10. II^a. Laurentius Jonischer, Distichon in *laudem Hungaıe.* „Vina, boves, ferrum, segetes, sal, flumina et aurum Pannoıe nobis diua ministrat humus."

11295. [Med. 229.] ch. XVII. 115. 12°.

3. 8^b. 109^a et 110^b. *Indicia fodinarum et thesaurorum in* hemia, Silesia (Zobtenberg) Morauia et *Hungaria.*

11347. [Rec. 1387.] XVI. 171. 4°.

2. 9ª—12ª. *Nicolaus Melchior Cibiniensis Transilvanus,* „Processus vniversalis tincturae sub forma missae." Incip.: „Introitus Missae sub tono..." Expl.: „benedicti in aeternum."

11386. [Rec. 407.] ch. XVIII. 28. f.

Gaetano Volpi, Cabbala di *Carlo VI.* imperatore e dell' *imperatrice Elisabetta.*

11413. (Rec. 1886.) ch. XVI—XVIII. 200. f. 4° et 8°. cum figg. calam. exarat. et pict.

27. 109ᵇ. Minacia ostenta in *ciuitate Babocsa.*. — 51. 124ª—125ª. Prophetia sancti Capistrani conventualis in *Illok ducatus Syrmiensis.* — 68. 153ᵃᵇ. Prophetia germanica de *Carolo VI. imperatore* 20. Aprilis 1706. interpretante Patre Joachimo Gegelin.

11428. (Med. 24.) ch. XVII. 233. f.

Arcana et experimenta chemica et iatrotechnica, linguis germanica, latina et italica conscripta, inter quae notatu digna videntur. 1. 8ᵃᵇ. Hieronymus Cardanus, Process rheinisch und *ungerisch* Gold zu machen. 32. 145ª. *Albertus Vngarus*, Ein gewisse Kunst allemal zue treffen, wen man nach der scheiben scheuszt.

11431. [Rec. 1918. 22.] ch. XVII. 58. f.

„Electuarium vitae so die gantze Natur stärket und sonderlich das Gesichte erhält." Annexi sunt varii processus chymici et alchymici, nec non remedia partim secundum consuetudinem superstitiosa contra diversos morbos. In hac farragine eminent *Valentini Laskó* natione Carnioli „Elixiri magni praeparatio et abbatis cuiusdam in Brettingen comitatus Hennebergensis processus alchymicus a. 1600. communicatus.

11533. (Theol. 400.) ch. XVI. 76. 4°.

Sententiae et formula reformationis et pacis in populo christiano sanciendae. Praemittuntur variae paraeneses ad Romanorum *Regem Ferdinandum,* ad omnes gentes ad omnium principum oratores, ad Carolum V. et ad reges christianissimos, ad Cardinales, ad Concilium Tridentinum. Incip.: 'Cum animadverterem quam plurimos homines... Expl.: inde gloria nobis erit. Denis I, DXXXIX.

11547. [Theol. 444—449.] ch. XVI. 124. 4°.

1., 1ª—48ᵇ. Johannes Dominicus Scaevolinus, Tractatus de sacerdotio *ad Nicolaum Olahum archiepiscopum Strigoniensem.*

Incip.: „Inter cetera damna . . .“ Expl.: „tuos sacerdotes defende. Posonii. 1561.“ — 3., 71ª—77ᵇ. „Utrum Protestantibus nonnulla in religione sint concedenda“ *libellus Ferdinando I.* in diaeta Ratisbonensi *oblatus a. 1557.* Incip.: „Quamquam superbiores adversarii sunt . . .“ Expl.: „. . . . qui in coelis est.“ Denis I. CCCXXXVIII.

11548. [Med. 111.] ch. XVI. 518. 4°.

29., 464ª—470ª. Eugubius ac Conradinus de Faventia, Collegium medicum *pro Petro Frangipano,* habitum die 16 Martii 1533. — 33., 498ª—518ᵇ. Collectio notabilium ad medicinam pertinentium inter quae notatu dignum videtur: *Georgius Tannstetter,* Remedium ad apostema circa pectus 507ᵇ.

11551. [Theol. 908.] ch. XVI. 392. 4°.

50., 256ᵇ—257ᵇ. Philippus Melanchthon, Epistola ad *Leonhardum Stöckel,* quem ad suscipiendum munus ecclesiastis in oppido Mansfeld invitat d. d. 10 Augusti 1544. Incip.: „Meministi in Ecclesia . . .“ Expl.: „re deliberata nobis respondeas.“ Denis I, DIII.

11558. [Rec. 1407.] ch. XVIII. 201. 4°.

1., 1ª—184ª. Tractatus asceticus italicus ab *Elisabetha archiducissa Austriae* conscriptus ac ut videtur ab ea compositus et inscriptus: „Massime per condursi cristianamente nel mondo.“ Incip.: „Articolo primo che cosa e il mondo proscritto da Jesu Christo. No vi dolete . . .“ Expl.: d'una vita privata e della solitudine.“ — 2., 184ᵇ—201. Compendium italicum vita S. Adelaidis imperatricis ab *eadem archiducissa Austriae* confectum et conscriptum. Incip.: „L' anno 925 nacque Adelaide di Rodolfo Ré . . .“ Expl.: „alcuna cosa in quest' opera che non possono imitare.“

11591. [Theol. 919.] ch. XVI. 103. 4°.

Mathias Flaccus Illyricus, Catalogus testium veritatis. Denis I, CCCCXCII.

11606. (Rec. 2209.) ch. XVIII. (1763.) 84. 4°.

1) 1ª—68ᵇ. *Josephus Kolmár,* Tractatus de proverbiis Salomonis . . *hungarice* compositus et ab auctore . . germanice redditus et augustissimae Majestati (Mariae Theresiae imperatrici) dicatus. Incip.: Die Liebe zu wnsern Gott . . . Expl.: mit seiner Ehre und herrlichkeit. 2) 69ª—89ª. Idem, *Adhortatio hungarica*

ad illos, qui tributum inviti vel coacti solvunt, praevia epistola latina ad Mariam Theresiam imperatricem. Incip.: *Állj most velem szembe te.*“ Expl.: „*isten legyen veled.*“

11611. [Rec. 539.] ch. XVIII. (1722.) 22. 4°.

Johannes Carolus Antonius liber baro de Tharoulle, Vorschlag *an Karl VI.* zur Einführung einer Universal strengen Gerichtskammer.

11612. [Rec. 615.] ch. XVII. III+72. 4°.

Domenico Signorini, Considerazioni sopra le dodici porte di paradiso. Praemissa est epistola nuncupatoria ad *Leopoldum I. imperatorem.* Incip.: „Un uomo senza orazione...“ Explic.: „al servizio di Dio, qual prego etc.“

11638. [Theol. 689.] ch. XVI. 56. 4°.

„Ad *Ferdinandum (I. imperatorem)* de extremorum temporum nostrorum statu, de antichristo, de fine mundi et supremo judicio.“ Incip.: „Quod veteres Romani...“ Explic.: „precamur et optamus.“ Denis I, DXXXI.

11642. [Rec. 2207.] ch. XVII. 399. 4°.

L. S. XII. christliche Lehr- und Sittenbücher aus Texten der h. Schrift verfasset. *Scriptum Alvinzii a.* 1646.

11672. [Theol. 723.] ch. XVII. 17. 4°.

Matthias Doll, Theses ex universa theologia pro consequendis doctoris insignibus in academia Ingolstadiensi defensae praevia epistola ad *Ferdinandum III. imperatorem.*

11677. [Lunael. Q. 211.] XVIII. 33. 4°.

„*Vita et miracula S. Gerardi episcopi Morisenensis in Ungaria* honoribus natalizantis Gerardi Lunaelacensis abbatis... Bernardus prior et conventus“ praevia „dedicatione gratulatoria.“ Incip.: „Gerhardus natione Venetus. .“ Expl.: „quod ipsa fundaverat.“

11691. [Theol. 793.] m. XVII. 238. 8°.

Calendarium, Officium B. M. V., Officium defunctorum, Psalmi graduales et poenitentiales, Litaniae in usum *Ferdinandi II. imperatoris.* Codex elegantissime exaratus auro coloribusque speciosus et picturis ornatus artificiosis. Denis I, DCCCXXIV.

11704. [Theol. 777.] m. XVI. 29. 8°. c. tit. icone et initial pictis.

Johannes Caualerius, Piae aliquot precationes... *contra Turcam*... feriis sextis... fundendae... *Ferdinando (I.) Cae-*

ri dicatae. Partem potissimam auctor deprompsit e sacris litte- s et personae Ferdinandi scite adcommodavit. Anthologiam ınc parodicam claudit 27^a—29^b. „Precatio Beati Gregorii Nissae piscopi fratris Basilii Magni ex oratione in sanctum Theodorum artyrem... interprete... Jacobo S. Theologiae doctore et de- no Viennensi." Denis. I, DCCCCXVIII.

11725. [Theol. 809.] ch. XVII. 405. 8°.

Georgius Harsch, Opusculum germanicum de vita et pas- one Jesu Christi *Ferdinando II. imperatori* dedicatum die S. artholomaei nempe 24. Augusti 1635. Incip.: „Hugo de S. ictore der hochweise und berümbte Lehrer..." Expl. „in der mellischen Glory und eewigen Seeligkait etc. Denis I, DCI.

11735. (Lunael. O. 63.) ch. XVI. et XVII. 277. 8°.

1. 1^a—58^b. Miscellanea de praeparatione mentis ad con- ssionem, de meditatione bene instituenda etc. 4. 107^a—108^b. *ohannes Pannonius, Cantio contra amatores mundi incipiens um mundus militat sub vana gloria.*

11740. [Rec. 2037^a] m. XVI. 220. 8°. c. initialibus pictis et deauratis.

Liber precum in usum archiducis *Ferdinandi* Tirolensis egantissime perscriptus continens psalmos poenitentiales, lita- as omnium sanctorum, orationes pro imperatore sano et in- mo, meditationes de oratione dominica etc. Denis II, CCXCVI.

11751. [Theol. 846.] m. XVII. 173. 8°.

Liber precum olim *gentis Fuggerorum*. Insunt diversae be- edictiones et formulae uti Dominici a Jesu Carmelitae, Antonii e Padua, Alexandri Luciaghi, dein orationes Francisci Seraphici Ignatii, ad patronos confraternitatis S. Udalrici et S. Afrae ugustanae etc. Denis I, DCCCC.

11758. [Theol. 957.] m. XVI. 180. 12°.

Petrus Canisius S. J., Handbüechlein der Andacht... zu oung und brauch... *Erzherzogen Ferdinandi (postea II. im- eratoris)* in latein beschrieben... verdeutscht von Blasio Lau- ch. Denis I, DCCCCXXXII.

11773. [Theol. 2.] ch. XVI. 71. f. c. init. xylogr. impressis.

1^a. Officium missae nuptiale... *D. Octaviano II. Fuggero*... Kirchberg et Weissenhorn a fratre Johanne Tornario conven- s S. Udalrici et Afrae monacho gratulationis ergo scriptum et edicatum anno 1579."

11777. [Theol. 872.] ch. XVI. 28. f.

1. 1ª—18ᵇ. *Stephanus Kis,* Conciones breves ac succinctae in Apocalypsin Johannis Apostoli in tabulas redactae. — 2. 19ª—28ᵇ. (?) Idem, Dispositio epistolarum S. Pauli decem ad ecclesias missarum in tabulis. Denis I, DXX.

11794. [Theol. 888.] ch. XVI. 212. f.

4. 31ª—36ª. Scena satyrica inter Pasquillum, romanum pontificem, Lutheranos, cardinales, Carolum V. imperatorem, regem Angliae, papistas, regem Romanorum, Germaniam, *Hungaros,* Maximilianum regem Bohemiae, *Ferdinandum archiducem Austriae* et alios eius temporis principes e versibus Terentianis contexta intra annos 1549 et 1556. Incip.: „Pasquillus ad Pontificem Romanum: Id sibi negotii credidit solum dari Populo ut placerent quas fecisset fabulas . . .“ Expl.: „Intus transigetur si quid est quod restat. Valete et plaudite.“

11850. [Jur. can. 54.] ch. XVI. 208. f.

7. 100ª—122ª. „Catalogus librorum tam catholicorum quam haereticorum, 1546“ a *Johanne Fabro* ut videtur possessorum.

11860*. [Univ. 464.] ch. XVI. 6. f.

Galeottus Martius Narniensis, Fragmentum operis de homine exteriore et interiore. Denis II, DCCCXVI.

11893. [Suppl. 2564.] ch. XVII. 150. f.

„Verhandlungen über die Dotation *Kaiser Rudolph's II.* nach Abtretung der böhmischen Krone an *König Mathias* im Jahre 1611“ mensibus quidem Majo-Augusto.

11894. [N. s. n.] ch. XVIII. 224. f.

„Index alphabeticus librorum, qui e *Riccardiana ad imperialem bibliothecam* pervenerunt.“

11895. [N. s. n.] ch. XVIII. 201. f.

Catalogus bibliothecae collegii (S. J.) *Neostadiensis.*

11911. [N. s. n.] ch. XVIII. 79. f.

1. 1ª—69ª. *Xystus Schier,* Index in codices manuscriptos *bibliothecae Viennensis* Ordinis Eremitarum discalceatorum in via regia ad S. Sebastianum et S. Rochum. Accedit index diplomatico-epistolaris eiusdem bibliothecae a. 1765. — 69ᵇ vacat. — 2. 70ªᵇ. Idem, Fragmentum indicis in Bollandistas. — 71 vacat. — 3. 72ª—73ᵇ. Idem, „Augmentum *bibliothecae* ab a. 1767 usque ad a. 1770,“ sive index librorum eisdem annis emptorum et do-

natorum. — 74 et 75 vacant. — 4. 76ª—79ª. Idem, *Index* quaestionum scripturisticarum secundum ordinem scripturae, secundum ordinem thesium et observationum, ordine alphabetico.

11944. [N. s. n.] ch. XVII. 130. f.

Index particularis alphabeticus bibliothecae episcopalis Viennensis in quatuor classes divisae, quae secundum quattuor facultates litteris ABCD signatae sunt.

12415. [Rec. 3235.] ch. XVII. 130. 4°.

Stephanus Arator S. J. qui et *Szantó*: „Confutatio Alcorani tribus libris comprehensa, in primo recensetur flagitiosa vita Mahometis, in secundo praemittuntur quedam prolegomena vtilia et necessaria ad cognitionem Alcorani, in tertio euertentur precipua fundamenta Alcorani et legis mahometanae.“ Dedicatum est opus dedicatione 2ª—8ᵇ praemissa „Regi regum domino Jesu... d. d. 1605. Septembris.“ Operi subnexa est „Appendix ad Alcoranum Mahometis, de causis durationis secte eius, de prophetiis cessationis legis eius, de potentia et divitiis Turcarum, de hospitalitate Turcarum et an fuerit Mahometes Antichristus.“ Ad calcem „Olomucij 1611. 6. Novembris. 1ª Legitur notula: „Olomucij excudebat Georgius Handelius iussu illustrissimi Cardinalis a Dietrichstain Anno domini 1641.“ quae vero lineis superductis deleta est. 1ᵇ. „Imago pueri Jesu“ aeri incisa cum disticho in laudem pictoris.

12463. [Suppl. 34.] ch. XVII. 193. f.

Raimundus comes de Montecuccoli. Memorie che rinfermano l'instruzzione de i generali et ufficiali di guerra per ben maneggiare una armata, assediare e deffendere città, fortezze e particolarmente le massime politiche, stratagemi pratticati da lui nelle guerre d' *Ungheria,* d'Italia, e controgli Svedesi in Germania colle cose più memorabili, il tutto con note cavate dagli autori antichi e moderni.

12475. [Suppl. 114.] ch. XV. (1465.) 140. f.

1., 1ª—139ᵇ. *Johannes de Montevilla* seu de *Mandevilla,* Iter in terram sanctam in linguam versum germanicam a Michaële Velser. Incip.: „Do ich dohayme ausfur in dem mut das ich wolt faren...“ Expl.: „noch disem leben datz ewige leben. Amen.“ — 2., 140ª. Notula de libro, quem Carolus comes Mohr a. 1789. tunc codicis possessor inscripsit. — 3., 140ᵇ. Quattuor

versiculi germanici. Incip.: „Wer tauft und in rechtem...“ Expl.: „ewiglichen bey got sein.“

12491. [Suppl. 174.] ch. XVII. 78. f.

Petri Lambecii et *Matthaei Cosmerovii* contractus, qui dicuntur *impressorii*, commentariorum Petri de Augustissima Bibliotheca Caesarea editionem attinentes, adjectis rationibus de exemplaribus venditis a. 1665—1680.

12509. [Suppl. 35.] ch. XVI. 158. f.

1., 1ª—119ᵇ. *Galeottus Martius*, De incognitis vulgo liber. Prologus incip.: „Librum de incognitis vulgo quem dudum...“ Et expl.: „alacriorem facit.“ Liber incip.: „Inter theologos christianae sectae...“ Et explic.: „exercitus continuerit.“ Inter prologum et librum leguntur quattuor disticha Augustini Moravi Olomucensis episcopi ad lectorem et praefatio. — 2., 120ª—158ᵇ. Johannes Eck, Casus negotii „Titius habens nummos“ d. d. 4. Octobris 1514. adjectis judiciis jurisconsultorum et facultatum.

12515. [Suppl. 2755.] m. XIII. 4. f.

Fragmenta cantionum in missis Sanctorum decantatarum notis musicis instructarum. Leguntur hoc in codice finis hymni in aliquam virginem et initium hymni alterius de *S. Margaretha*.

12579. [Suppl. 363.] ch. XVII. 560. f.

Matthaeus Mauchter, Catalogus bibliothecae *Fuggerianae*, quae ex Augusta Vindelicorum Viennam translata fuit in bibliothecam Caes. Reg. Palatinam.

12603. (Suppl. 606.) ch. XVIII. 713. f.

Genealogiae germanice expositae variarum gentium, videlicet 1) 1ª—12ª. Ducum Saxoniae. 12ᵇ vacat.... 12) 692ª—713ª. *Principum et Comitum ab Eszterhazy.*

12614. (Suppl. 594.) ch. XVII. et XVIII. 95. f. c. figg. coll.

1) 1ª—3ᵇ. Das Romanische ABC nach der Abtheilung vorgestellet. 13) 76ª. Aigentlicher abrisz und warhafftige bildnuss derienigen Würmer, welche *bei Neusol gegen Windisch-Lipsch in Hungern* den 20. Nouembris dieses zu Ende lauffen den 1672. Jahrs mit einem Schnee gefallen i. e. effigies locustarum aeri incisae et coloribus pictae.

12615. [Suppl. 550.] m. XVIII. 8. f.

Josephus II. imperator, Bestätigung der Artikel der Zeche der Strumpfwirker zu *Fünfkirchen*. Wien 8. März. 1782. Archetypus.

12617. (Suppl. 467.) ch. XVII. 12. f.

Considerationes germanicae de conditionibus, quibus pax ineunda sit cum praetendente *Stephano Boczkai* et adhaerentibus. Incip.: In Berathschlagung dess gegenwertigen Aufstandes in der Cron Hungarn... Expl.: aber in der Treu vnd Eiffer niemanden cediren vnd weichen will.

12619. (Suppl. 586.) ch. XVII. 67. f.

Acta processus *Sigismundi comitis de Batthyan contra Adamum comitem de Batthyan* a. 1756. ratione decimarum Kukumiriensium.

12620. (Suppl. 595.) ch. XVII. et XVIII. 100. f.

34) 19^{a}—20^{a}. Cronosticha, anagrammata etc. de nominibus *Elisabethae imperatricis, archiducum Josephi et Caroli filiorum Leopoldi I. imperatoris.* — 44., 25^{a}. „Versus in nomen *Montecuculi.*“ Incip.: „Monte sedet cuculus, cuccuc videt omnia Galle...“ Expl.: „Gallo sufficit unda bibat.“ 67) 47^{ab}. Relatio germanica de oppido Bielitz in Silesia quod *Hungari rebelles* praedati sunt 4. Octobris 1682. 68) 48^{ab}. Conditiones a Turcis propositae *rebellibus Hungaris* a. 1682. germanice. 69) 48^{b}—55^{a}. *Propositiones diaetae Hungaricae a Tökelio Cassoviae factae a. 1683.* germanice. 70., 55^{b}—56^{a}. De foedere *imperatoris Leopoldi* I. et regis Poloniae germanica a. 1683. — 71., 56^{b}. De *exercitu Turcico a.* 1683. relatio. — 72., 56^{b}. *Prognostica de a. 1683.* — 73., 57^{ab}. *De exercitu imperiali* a. 1683. relatio. — 75.. 58^{b}. *Mohammed II Turcarum imperator,* Epistola ad *Leopoldum I. imperatorem,* qua bellum indicit a. 1683. germanice. — 76., 59^{a}—65^{b}. Relationes variae *de Vienna a* Turcis obsessa et a Germanis propugnata a. 1683, insertis variis epigrammatibus latinis et germanicis. — 77., 66^{a}. Cantilena germanica „*Türkisches Testament*“ inscripta. Incip.: „Mein Testament im Veld gemacht An *König Ludovic* ich sende...“ Expl.: „wirds glück zu theilen haben.“ — 78., 66^{b}—67^{b}. Cantilena germanica „*Mahometisches Klaglied*“ inscripta. Incip.: „Wie esz itzt get mir Mahomet mein *Ludwig* du tust sehen....“ Expl.: „gieb also acht, niemand veracht, sonst must auch unterliegen.“ — 87., 91^{ab}. Relatio germanica de donis a legato Turcico a. 1700. *imperatori Leopoldo I.* oblatis.

12632. [Suppl. 592.] m. XVIII. 4. f.

Matthaeus Rogge, Ephithalamium sive oda nuptialis in honorem c. *comitis Nicolai Eszterhazi de Galantha*... et comitissae Mariae Theresiae a Weissenwolf adornata anno 1737.

12643. [Suppl. 589.] ch. XVII. 133. f.

Albertus Dürer, Vier Bücher von menschlicher Proportion. Exemplum hoc ms. multum differt ab impressis Norimbergae a. 1528 in f. et videtur continere textum, quem celeberrimus Albertus a. 1512. constituerat, ut conjicere licet e collatione in marginibus adnotata.

12649. [Suppl. 551.) m. XVIII. 11. f.

Carolus VI. imperator, Confirmatio articulorum cechalium a *Stephano Szathmary, Petro Lencsés et reliquis artis pellionum magistris in civitate Debreczeniensi* degentibus praesentatorum, d. d. Viennae Austriae 18. Martii 1735. Confirmatio conscripta est lingua latina, articuli vero dicti cechales quadraginta duo lingua *hungarica* concinnati sunt. Codex archetypus.

12660. (Suppl. 577.) ch. XVI. 357. f.

1) 1ª—356ª. Consilium germanicum ad Rudolphum II. imperatorem de instituenda militia, de castris erigendis etc. *in terris* Austriae et *Hungariae Turcico imperio finitimis.* Index capitulorum subjunctus est. 2) 357ª. Formula juramenti *subditis Hungaris Solimanno II. Turcarum imperatori* praestiti.

12668. [Suppl. 571.] ch. XVIII. 132. f.

Ludovicus Tubero Cervarius, „Commentaria suorum temporum“ in undecim libris.

12681. (Suppl. 565.) ch. XVIII. 103. 4°.

Compendium *juris consuetudinarii* juxta tractatum *Verböczianum.* Incip.: Nobiles vel liberi olim servientes dicti... Expl.: restringi debeat seu conveniat.

12689. [Suppl. 417.] m. XVI. 19. 4°.

Chronicon germanicum *abbatum et archiepiscoporum Salzburgensium* a S. Ruperto usque ad Leonhardum de Keutschach 7. Julii 1495. electum. Incip.: „Sand Rueprecht der Erst zu den zeiten Hildeberti....“ Expl.: „erledigt und zum Stifft Salczburg bracht.

12691. [Suppl. 542.] ch. XV. 143. 4°.

Gregorius sive Matthaeus Hagen, *Chronicon Austriae* ger-
ınicum, quod hoc ex codice edidit Pezius.

12696. [Suppl. 290.] m. XI. 3. 4°.

Codicis traditionum ecclesiae Salzburgensi tempore *Hart-
ci archiepiscopi* factarum fragmenta quondam codici 961. [Sa-
b. 154.] praeligata.

12723. (Suppl. 67.) ch. XIX. 4°.

Josephus de Sartori, Historische Nachrichten über verschie-
ne Verhältnisse *des Königreichs Ungarn* von den Jahren 1693
s 1733. Aus den Schriften den Prinzen Eugen von Savoyen
zogen.

12741. (Suppl. 545.) ch. XVIII. 120. 4°.

Observationes *in tripartitum* opus juris consuetudinarii...
gni Hungariae per commissionem systematicam in articulo 24°
ni 1715. celebratam ac occasione diaetae 1723 dictatae.

12752. [Suppl. 437.] ch. XVIII. 98. 4°.

Johannes Rothe, Chronicon germanicum rhythmicum de *S.
lisabeth a Thuringa.* Incip.: „In Döringen war ein König-
ich..." Expl.: „Do sulde man vn begrabin Da selbst sy vn
ch haben.

12757. [Suppl. 104.] ch. 79. 4°.

Leopoldus I. imperator, Epistolae septuaginta novem ad
trum Lambecium ex autographis a Josepho Benedicto Heyren-
ch descriptae.

12771. et 12772. [Suppl. 439 et 440.] ch. XVIII. 127. et 168. 4°.

Johannes Petrus a S. Elisabetha, O. Augustinianorum dis-
lceatorum, Reisen mit topographischen Anmerkungen. Vol I.
ise nach Grätz a. 1766... nach Prag a. 1773... *nach Ofen*
1777. u. s. w.

12774. [Suppl. 480.] m. XVIII. 4. 4°.

Cajetanus comes de Sforza, Diploma quo Paulo Kobouiz
nonico *capituli Posoniensis protonotariatum* apostolicum con-
dit 18. Maji 1720.

12787. [Suppl. 111.] ch. XV. 281. 4°.

5. 189ᵃ—271ᵃ. *Georgius Hungarus*, Purgatorium S. Pat-
cii in linguam germanicam versum.

12790. [Suppl. 173.] m. XV. et XVI. 55. 4°.

Ordinationes generalis *capituli Carthusiensis* ab a. 1412 usque ad a. 1506. In tegumentis fragmenta m. directorii ecclesiastici s. XIV.

12833. [Suppl. 483.) ch. XVIII. 89. 8°.

Vita Samuelis comitis Gyulai sermone hungarico concinnata adjecta *arbore genealogica gentis Gyulaianae* d. d. 28. Julii 1773. Nagy-Szebeni.

12835. [Suppl. 442.] ch. XVI. 13. 4°.

Paulus Hess Vratislaviensis, Opusculum germanicum inscriptum „*Sünd- und Türken-Wer,* das christliche Purgatorium etc.“ Praemittitur epistola nuncupatoria ad *Ferdinandum I. imperatorem* data a. 1560. Prologus et epilogus rhythmis germanicis, opus vero soluto sermone concinnata sunt. Prologus incipit: „Hört, lest und vernembt mich eben . . .“ Et expl.: „Das wier nach seinem willen leben.“ Opus incip.: „Wie kumbt das mäst gelt...“ Et expl.: „und guete Zeit folgen.“ Epilogus incip.: „Der Kaiser und Kunig hoch zu eren...“ Et expl.: „Also ret Paul Hess zu treuer warnung darvon.“

12839. (Suppl. 393.) ch. XVIII. 216. 4°.

1. 1^a—26^a. *Politica regni Hungariae.* Incip.: Caput I... §. 1. Politica est ars rempublicam bene constituendi.. Expl.: dijudicant appellatione ad Sedem Dominalem transmissa. Series *regum Hungariae a S. Stephano usque ad Franciscum II. a. 1792.* subiuncta est. 26^b vacat. 2. 27^a—216^b Antonius Brunswik, Norma procedendi et causas recte dijudicandi defendendique praescripta 1775.

12904. (Suppl. 259.) ch. XVII. 20. 8°.

Hadriani Junii medici Emblemata. Eiusdem aenigmatum libellus. Antverpiae. 1575. *Johannis Sambuci Emblemata* et aliquot nummi antiqui. Quarta editio. Antverpiae. 1576. Horum libellorum pagellis impressis uti et interpolatis inscripserunt symbola et nomina amici *Thomae Magni Pannonii* a. 1585.

12920. (Suppl. 623.) ch. XIX. 43. f.

Adversaria ad *jus publicum Hungariae* ordine alphabetico disposita.

12921. (Suppl. 627.) ch. XIX. (1828.) 126. f.

Emericus Gombos de Gombosfalva et Kisfalu, Index *legum hungaricarum* ordine alphabetico digestus.

12924. (Suppl. 625.) ch. XVIII. 66. f.

Opinio circa *regnum Hungariae,* quae prodiit occasione ιetae 1764. Incip.: Qui vult bonum sortiri finem debet etiam icacia adhibere velle Media. Media facilitandae... Expl.: desiratus facilitandae contributionis attingetur finis. Sequuntur hemata opinionem illustrantia.

12926. (Suppl. 624.) ch. XIX. 185. f.

Elenchus *consensuum palatinalium* super fassionibus perenlibus, testamentis, item adoptione et praefectione inde a priordiis usque ad recentissima tempora elargitorum erga gration *Camerae Hungarico-Aulicae* d. d. 5. Novembris 1828 nro. 074. expeditum Decretum confectus.

12928. (Suppl. 626.) ch. XIX. 114. f.

Normalia *camerae regiae Hungaricae aulicae,* latina et germica, de re montana, de vectigalibus etc. praesertim vero de salinarum etc. ordine alphabetico digesta.

12929. (Suppl. 630.) ch. XIX. 33. f.

Normalia *camerae regiae Hungaricae aulicae* de variis ad aeram et fiscum spectantibus rebus ordine alphabetico digesta.

12931. (Suppl. 621.) ch. XIX. (1829.) 210. f.

Emericus Gombos de Gombosfalva et Kisfalu, Formulae *ivilegiorum Hungariam* spectantes collectae a. 1829.

12937. (Suppl. 628.) ch. XIX. 134. f.

1.) 1^a—127^a. *Ignatius Goczigh,* De comitatibus et eorum nitibus *(regni Hungariae).* 127^b vacat. 2.) 128^a. Idem, *Capiιaci turmae praetorianae (Hungaricae)* ab a. 1760. erectae. 8^b. vacat. 3. 129^a. Idem, Miscellanea. 129^b. vacat. 4. 129^a—3^b. Idem, Supremi armorum Reg. *in Hungaria* praefecti. 5) 4^{ab}. Idem, De commissione studiorum *hungarica* sub *Josepho* a. 1785. erecta.

12941. (Suppl. 622.) ch. XIX. 232. f.

Emericus Gombos de Gombosfalva et Kisfalu, Resolutiones riae (tam latino quam germanico sermone) *camerae regiae Hunricae aulicae* a. 1811—1819. collectae.

12949. (Suppl. 627a.) ch. XIX. 53. f.

Emericus Gombos de Gombosfalva et Kisfalu, Extractus ;um rem cameralem in *Hungaria* spectantium ordine systeιtico digestus.

12952. (Suppl. 669.) ch. XIX. 156. f.

Ignatius Goczigh, Historia episcopatuum *regni Hungariae.*

12953. (Suppl. 691.) ch. XVIII. 27. f.

Coronatio *Caroli Sexti Imperatoris* in *Regem Hungariae* sermone germanico enarrata. Incip.: Am 18. May sind ihre Kay. Majestät von Wien aufgebrochen... Expl.: im Jahr 1000 verliehen hat.

12954. (Suppl. 670.) ch. XIX. 125. f.

Emericus Gombos de Gombosfalva et Kisfalu, Elenchus literalium instrumentorum publicum *Hungarici regni* statum quoquo modo tangentium ex actis camerali-archivalibus in sequelam Decreti Cameralis d. d. 26. Junii 1833. no. 20418. confectus et exhibitus in usum *Camerae regiae aulicae Hungaricae.*

12960. (Suppl. 665.) ch. XVIII. 98. f.

Descriptio historico-geographica *magni principatus Transylvaniae* a. 1787—1790. lingua germanica confecta. Praefatione absoluta. Incip.: Erster Absatz. Erstes capitul. Von der Lage und Beschaffenheit des Landes. Siebenbürgen welches im Jahre 1765... Expl.: vnd zum Depositorio einigen Vorrath andienen.

12961. (Suppl. 692.) ch. XVIII. 28. f.

Decisiones Excelsae Curiae in rebus *Hungariae* tam publicis quam privatorum a. 1746—1776.

12962. (Suppl. 629.) ch. XIX. 87. f.

Emericus Gombos de Gombosfalva et Kisfalu, Normalium *Camerae Regiae Hungaricae aulicae.* Tom. II.

12965. (Suppl. 632.) ch. XIX. 55. f.

Problemata inter Excelsam *Curiam Regiam (Hungariae)* et *Personalem Georgium Fekete de Galantha* etc. exorta ab ipso Georgio quae videntur enarrata et conscripta.

12968. (Suppl. 668.) ch. XIX. 167. f.

Benignae resolutiones regiae in urbarialibus et nobilitaribus clementer elargitae, ordine alphabetico conscriptae in usum supremae *cancellariae aulicae regni Hungariae.*

12969. (Suppl. 667.) ch. XVIII. 221. f.

Uerményi, Jus publicum Hungariae in tres partes dispositum.

12973. (Suppl. 631.) ch. XIX. 90. f.

Emericus Gombos de Gombosfalva et Kisfalu, Donationes

hungaricae nempe elenchus alphabeticus donationum a *regibus Hungariae* factarum ex archivis *Camerae Regiae aulicae* constructus.

12974. et 12975. (Suppl. 619 et 620.) ch. XIX. 229. et 204. f.

Emericus Gombos de Gombosfalva et Kisfalu, Notitiae variae diplomaticae *Hungariam* spectantes ex archivis *Camerae Regiae Hungaricae aulicae* collectae et secundum ordinem alphabeticum dispositae.

12984. (Suppl. 662.) ch. XIX. 69. f.

Emericus Gombos de Gombosfalva et Kisfalu, Index (secundum ordinem alphabeticum dispositus) collectionis normalium *Camerae Regiae Hungaricae.*

13000. [Suppl. 479.] m. XVIII. 4. 4°.

Cajetanus de Comitibus Sfortiae S. R. I. princeps dux Signiae et Onani, Diploma, quo reverendissimum Dominum Petrum Pehm parochum *dioecesis Jaurinensis notarium* constituit Protonotarium honoris causa apostolicum 2. Maii 1721. Archetypus partim aureis scriptus litteris et subscriptionibus sigillorumque appenso firmatus.

13034. (Suppl. 388.) ch. XVI. 155. 4°.

1. 1ª—73ᵇ. *Leonhardus Stoeckel,* Apologia *ecclesiae Bartphensis* contra barbarorum blasphemias, qui accusant eam ut haereticam et propugnatricem idolorum scripta a. 1558.

13316. (Suppl. 1383.) ch. XIX. 59. 4°. obl.

Ludovicus F. de Tognio, Hydrographica *Hungariae (Transilvania)* partim latino partim germanico confecta sermone.

13328. (Suppl. 1390.) ch. XVII. 16. 8°.

Acta de *Elisabethae Bathory relictae Francisco-Nadasdianae viduae* immani in pedissequas suas exercitia saevitia et tyrannide. Fassiones personarum inferius ordine specificandarum contra eandem *Elisabetham Bathory Nadasdianam*... anno 1611. die 2ª Januarii celebratae etc. partim latino partim hungarico confecta sermone.

13332. (Suppl. 1356.) ch. XIX. 32. 8°.

Ludovicus F. de Tognio, *Iter Temesiense* sive brevissimae notulae de urbibus, oppidis, vicis etc. in sic dicto *Banatu* praesertim de fontibus salubribus et mineralibus in iisdem profluentibus.

13334. (Suppl. 1360.) ch. XIX. 154. 8°.

Ludovicus F. de Tognio, Iter *Thurocziense* susceptum 13. Augusti et terminatum 28. Septembris a. 1838. per comitatus *Pestiensem, Strigoniensem, Comaromiensem, Jaurinensem, Mosoniensem, Posoniensem, Nitriensem, Barsiensem, Thurociensem, Honthensem, Neogradiensem* sive brevissimae notulae de urbibus, oppidis et vicis etc. praesertim de fontibus salubribus et mineralibus in iisdem profluentibus.

13346. (Suppl. 386.) ch. XVIII. 71. 4°.

1. 1ª—71ª. Confessio fidei Christianae secundum Unitarios inter quatuor in *Transilvania* religiones receptas numerata, fundamentalibus patriae istius legibus, diplomatibus variisque rescriptis Caesareis, verbis Regiis, capitulationibus Principum approbata, confirmata. Incip.: Notae. Haec Confessio cum exules Poloni Vnitarii in Ditionibus Brandenburgicis . Expl.: ex animo optamus. Finis A. 1740. die 10. Junij matutina hora 8ª. Sequitur distichum.. Ad calcem legitur: Sum *Johannis Bartok pastoris in Kis-Sáros.* 1769. An is etiam auctor opusculi?

13385. [Suppl. 697.] ch. XVII. (1680.) 106. 4°.

„Annalium gemma auctore Hasan Aga sigilli custode Kuporli seu Cyprii Achmed Bassae supremi Vizirii Mehmed Quarti Turcarum Tyranni, in qua hic dicti *Ahmed Bassae in Hungaria* et in insula Creta continentur *gesta*, imperante *Leopoldo I.* ex turcico idiomate in latinum translata“ a Johanne Baptista Podestà. Praemissa est interpretis epistola dedicatoria ad *Leopoldum I.* imperatorem.

13387. [Suppl. 289.] ch. XIX. 340. 8°.

Antonius de Gévay, Literatur des Schachspiels (in schedis.)

12425. [Suppl. 1385.] ch. XIX. Fasc. circa 150. foll. 8°.

F. Ludovicus de Tognio, Collectanea ad balneographiam *Hungariae.*

13442—13455. (Suppl. 714—727.) ch. XIX. Vol. I. 98.; II. 79.; III. 96.; IV. 83.; V. 123.; VI. 115.; VII. 818.; VIII. 93.; IX. 85.; X. 58.; XI. 79.; XII. 85.; XIII. 62.; XIV. 60. f.

Ignatius Goczigh, Collectanea ad statisticam *Hungariae et partium adnexarum.*

13461. (Suppl. 541.) ch. XV. 138. f.

Diplomatarium *Sibenicense* a. 1255—1425. Primum Diplomatum in hoc codice contentorum est Mandatum Pontificis quod

Sibenicenses sint subiecti fratribus Militie Templi *Hungariae,* quod incip.: Alexander... Dilecti filii Magister et fratres Militie Templi... Et expl.: Datum Anagniae V. Mensis Julii Pontificatus quarto, Anno primo. Ultimum est mandatum Francisci Foscari ducis Venetiarum quod Karolus Dragoenich reducatur in civitate *Sibenici* non Obstante banno Rebellium d. d. in ..Ducali Palatio die XIIj. mensis Julij. 1425.

13506. [Suppl. 1110.] ch. XVIII. 174. f.

Index in catalogum codicum manuscriptorum latinorum *bibliothecae Caesareae Regiae palatinae Vindobonensis.*

13507—13510. [Suppl. 1106—1109.] ch. XVII. 84, 91, 98 et 32. f.

Catalogus bibliothecae Petri *Lambecii* confectus a. 1611 et sequentibus.

13511. [Suppl. 1112.] ch. XVII. 186. f.

Antiquus nonnullorum librorum catalogus Aug. *bibliothecae Caesareae Vindobonensis palatinae.*

13517. [Suppl. 1096.] ch. XVII. (1663.) 605. f.

Petrus Lambecius, Index alphabeticus in codices manuscriptos graecos *bibliothecae Caesareae Vindobonensis palatinae* ab auctore exaratus.

13518—13520. [Suppl. 1097—1099.] ch. XVII. 530, 431 et 231. f.

Petrus Lambecius, „Catalogus (videlicet indices alphabetici) codicum manuscriptorum Augustissimae *bibliothecae Vindobonensis*“ *palatinae.* Vol. I. complectitur indicem codicum theologicorum; II. codicum juridicorum et historicorum; III. codicum philosophicorum et philologicorum.

13521. [Suppl. 1100.] ch. XVII. 304. f.

Petrus Lambecius „Index alphabeticus historicorum graecorum et latinorum, quoque iidem seculo praecipue floruerint“ ab auctore exaratus.

13522. [Suppl. 1101.] ch. XVII. 26. f.

Petrus Lambecius, „Catalogus librorum medicorum, chymicorum, chymico-medicorum, physicorum, metallicorum, mathematicorum et magicorum impressorum.“

13524. [Suppl. 1124.] ch. XVII. 58.

„Index (alphabeticus) auctorum manuscriptorum“ *bibliothecae* ut videtur *palatinae Vindobonensis.*

13525. [Suppl. 1129.] ch. XVI. (1576.) 263. f.

Hugo Blotius „Inventarii *bibliothecae Sacrae Caesareae Maiestatis* pars posterior complectens litteras M—Z“ videlicet catalogi librorum tam impressorum quam manu scriptorum bibliothecae palatinae Vindobonensis pars altera mutila litteris Y et Z deficientibus.

13539. [Supp. 676.] ch. XV. 154. f.

Acta germanica diaetarum imperialium Francofurti ad Moenum et Norimbergae a. 1480—1492 celebratarum, praecipue de pecuniis et militibus praestandis contra Venetos, Gallos, Turcas eorumque confoederatos. Fol. 98^a—110^a legitur „*Künig Sigmunds* Anslag gein Behmen anno etc. jm. XLIIIj. *der hungarischen*, jm XXI des romischen und des Bemischen etc.“ Adjectae sunt instructiones germanicae pro cruciatis contra Hussitas inscriptae „Dis ist ein Begriffung wie man in den Heren halten sol etc.“

13541. [Suppl. 1102.] ch. XVII. 645. f.

Sebastianus Tengnagel „Catalogus omnium librorum in *bibliotheca Caesarea* extantium secundum ordinem et seriem numerorum incipiendo a N^0 1^0 usque ad numerum 7377um confectus Anno 1609 et 1610.“ Complectitur tantum libros impressos, codicibus manuscriptis jam ab ipso Sebastiano segregatis et in singulares catalogos, unum codicum Graecorum et alterum Latinorum, digestis, descriptis et recensitis, ut ipse Sebastianus testatur notula in folio 1^a autographa.

13542—13545. [Suppl. 1113—1116.] ch. XVI. Vol. I. 417; III. 347; IV. 290; V. 261. f.

Hugo Blotius „Indices (alphabetici tam rerum quam auctorum) *bibliothecae Caesareae*“ *palatinae Vindobonensis.* Vol. I. complectitur litteras A. B. C. Vol. II. deest. Vol. III complectitur litteras I. K. L. M. Vol. IV. N. O. P. Q. R. Vol. V. S. T. V. W. X. Y. Z.

13546—13550. [Suppl. 1117—1121.] ch. XVII. Vol. I. 297; II. 350; III. 279; IV. 238; V. 206. f.

Sebastianus Tengnagel, Index alphabeticus librorum impressorum *bibliotheca Caesareae palatinae Vindobonensis* confectus a. 1602—1605. Vol. I. complectitur litteras A. B. C. Vol. II. in foliis 1—28 indiculum alienum itidem bibliographicum a bibliopega errore adsutum et (foliis 29—39 vacantibus) in foliis

40—350 litteras D. E. F. G. H. Vol. III. I. K. L. M. Vol. IV. N. O. P. Q. R. Vol. V. S. T. V. W. X. Y. Z.

13551. (Suppl. 1137b.) ch. XIX. 44. f.

Documenti relativi all' *Ungheria* dall' anno 1169. all' anno 1234. descritti fedelmente dal codice membranaceo del secolo XIII. N° 228. in fol. nella biblioteca Riccardiana à Firenze de Tommaso Gar. Documenta hoc in codice contenta lingua latina contexta sunt.

13552. (Suppl. 1137c.) ch. XVI. 5. f.

1. 1a—2b. Articuli diaetales a statibus et ordinibus *regni Hungariae* conclusi *Posonii* Cal. Martii 1583. et confirmati a Rudolfo II. imperatore 28. Aprilis 1583. 2. 3a—4a. *Nicolaus Olahus, Catalogus archiepiscoporum Strigoniensium* ab anno 1009 usque ad annum 1564. 4b—5a vacant. 3. 5b. Notabilia quaedam de *rege Matthia Corvino.*

13591. [Suppl. 1232.] ch. XVIII. 7. f.

Alexander comes Belleardi, Consilium germanicum de Austria ad Moravum et Litacham munienda et *tam contra Hungarorum quam contra Turcarum incursiones* paucis militibus propugnanda. Praemittitur dedicatio italica data 26 Novembris 1712 a comite Belleardi subscripta. Ad calcem habentur duodecim mappae, iconographiae etc. coloribus distinctae.

13605. [Suppl. 1279.] ch. XVI. 41. f.

1. 1a—19b. Hugo Blotius: „Librorum et orationum de Turcis et contra Turcas scriptorum catalogus partim ex... Ruperti a Stotzingen libris a. 1575 partim ex S. Caes. M. Bibliotheca collectus a. 1576... ex quibus omnibus synopsis instituetur praecipua argumentorum ad reprimendam Turcarum tyrannidem pertinentium capita complectens.“ — 20. vacat. — 2. 21a—27b. Idem „Librorum et orationum de Turcis et contra Turcas scriptorum catalogus.“ Alterum exemplum catalogi sub 1. praecedentis initio carens. — 3. 28ab. Idem „Catalogus historicorum, chronicorum et similium tum librorum, tum auctorum, qui de rebus Turcicis scripserunt, ex bibliotheca Achillis Pyrmini Gasseri Lindaviensis.“ — 4. 29a—41b. Idem „Dispositio turcicae historiae pro... Johanne Baptista Hainzelio“ in tres tomos digestae.

13626. (Suppl. 1235.) ch. XVII. 81. f.

Ampla collectio partim latinorum, partim germanicorum

diplomatum, epistolarum, tractatuum diaetalium aliorumque actorum et scriptorum ad historiam *regni Hungariae* praesertim civitatum *Carponae et Cassoviae* a. 1604—1660 spectantium, quam collectionem plures exaraverunt librarii.

13637. (Suppl. 2236. ch. XVII. 112. f.

Diversa formularia in actis publicis *Hungariae* a. 1590—1648 usitata sub Locumtenente regio *Joanne Kutassy*. Codex lacerus et madore pessime affectus fine destitutus est.

13644—13646. (Suppl. 1368. et 1384.) ch. XIX. Tres fasciculi. 4°.

F. Ludovicus de Tognio, Collectanea partim latina partim germanica ad balneographiam *Hungariae* pertinentia.

13673—13675. (Suppl. 1369.) ch. XIX. 325, 338 et 353. 4°.

F. Ludovicus de Tognio, Collectanea ad balneographiam *Hungariae* partim latina, partim germanica, partim paucula hungarica.

13677. (Suppl. 1354.) ch. XIX. 49. f. obl.

F. Ludovicus de Tognio, Album locorum *Hungariae* fontibus salubribus et mineralibus illustrium secundum ordinem alphabeticum digestum.

13680 et 13681. (Suppl. 1355.) ch. XIX. 188 et 188. 8°.

F. Ludovicus de Tognio, Aquae minerales *Hungariae* serie comitatuum ennumeratae (sic) nempe collectanea varia de aquis et fontibus mineralibus in *regno Hungariae* profluentibus.

13683. (Suppl. 1359.) ch. XIX. 154. 8°.

F. Ludovicus de Tognio, *Iter Liptowiense* nempe annotationes variae partim latinae partim germanicae de rebus et hominibus in itinere *Liptoviensi* factae, quod pro indagandis fontibus mineralibus auctor susceperat.

13688 et 13689. [Suppl. 2597 et 2598] ch. XVI. 366 et 366. f.

Catalogus bibliothecae Philippi Eduardi *liberi baronis Fugger* relatus in exemplar „Bibliothecae Conradi Gesner" et quidem editionis a J. Simler curatae et Tiguri a. 1574 impressae.

13697. (Suppl. 2609.] m. XV. (1488.) 258. f. c. figg. et init. col. et deaur.

1^a vacat. 1., 1^b—79^b. S. Hieronymus, Commentarius in epistolam S. Pauli ad Galatas — 2. 79^b—136^a. Idem, Commentarius in epistolam S. Pauli ad Ephesios. — 3. 136^a—165^a. Idem, Commentarius in epistolam S. Pauli ad Titum. — 4. 165^b—177^b. Idem, Commentarius in epistolam S. Pauli ad Philemonem. —

5. 178^a—258^a. Nicolaus de Lyra, Postilla in epistolam S. Pauli ad Hebraeos „aedita...Anno salutis 1488. M. J. P. [*Corvin-codex.*]

13698. [Suppl. 2610.] m. XV. 155. f. c. figg. et margg. coll. et deaur.

1. 1^a—102^b. S. Johannes Chrysostomus, Omiliae in epistolam S. Pauli ad Thimotheum. — 2., 102^b—128^a. Idem, Omiliae in epistolam S. Pauli ad Titum. — 3. 126^b—137^a. Idem, Omiliae in epistolam S. Pauli ad Philemonem. 4. 137^a—155^b. Idem, Epistolae ad Olympiadem matronam. Quae hoc in codice continentur opera S. Johannis Chrysostomi sunt interpretis Ambrosii Traversarii Camaldulensis. [*Corvin-codex.*]

13699—13703. [Suppl. 1427.] ch. XIX. Vol. I. 196; II. 193; III. 196; IV. 197; V. 167. f.

Ferdinandus Ludovicus de Tognio „Aquae minerales *Hungariae*, *Croatiae*, *Banatus*, *Voivodinae et Confinii militaris*“ iuxta ordinem alphabeticum tam singulorum comitatuum, quam locorum in singulis comitatibus sitorum digestae et illustratae.

13712. [Suppl. 1433.] ch. XVIII. 5+390. f.

Johannes Burius, Micae historico-chronologicae *Evangelico-Pannonicae* σκιαγραφικῶς collectae et adumbratae, anno vero Christi 1685. et sequentibus in ordinem redigi coeptae. Ex proprio auctoris manuscripto descriptae anno 1737. et sequentibus et successu temporis multis accessionibus auctae.

13726. et 13727. [Suppl. 1441.] ch. XIX. 310. et 264. f.

Franciscus Scherer, *Chronik der Wiener Hochschule* samt Beilagen. In Vol. II. sistitur elenchus rectorum, professorum et doctorum singularum facultatum ab anno fundationis 1365. universitatis Viennensis usque ad annum 1841.

13728. [Suppl. 1442.] ch. XVIII. 121. f.

„*Catalogus promotorum Sacro-Sanctae Theologiae doctorum*, licentiatorum seu qui universam theologiam publice defenderunt uti et baccalaureorum *in universitate Carolo-Ferdinandea Pragensi* ab anno 1700. usque ad annum 1762.“

13730 et 13731. [Suppl. 1444.] ch. XIX. 193. et 118. f.

Andreas Bossányi de Bossány, „Compendium generalis Hydrosophiae“ adjecta descriptione aquarum et fontium mineralium *in regno Hungariae et partibus adnexis* profluentium secundum singulos comitatus ordinata.

13732. [Suppl. 1445.] ch. XIX. (1812.) 130. f.

Andreas Bossányi de Bossány, Synopsis physico-medico-oeconomico-hydrosophica sistens praemissis geognomicis notionibus *in singulis comitatibus Hungariae* aquarum mineralium succinctas expositiones. Tom. I."

13738. [Suppl. 1274.] ch. XVIII. 29. f.

Johannes Georgius Schwandner, Collectanea praecipuarum rerum Slavicarum e variis authoribus excerpta et multis observationibus aucta a. 1789. Codex archetypus omnis ab auctore exaratus initio et fine destitutus est.

13742. [Suppl. 1452.] m. XVI. et XVII. 88. f.

Matricula *universitatis Viennensis* a. 1580—1609. Codex archetypus.

13755. [Suppl. 1462.] ch. XVIII. 133. f.

Adamus Alexius Rajcsányi de Rajcsan, Major liber genealogiarum familiarum *regni Hungariae,* partim in libellis et tabulis stemmatibusque archetypis a familiis ipsis confectis tunc subscriptionibus et appressis sigillis firmatis a. 1738. In tegumento anteriori *epitaphium Matthiae Corvini regis* duobus constans distichis, quod incip.: „Matthias jaceo rex hac sub mole sepultus..." Et expl.: „Mors potuit tantum sola nocere mihi."

13761—13765. [Suppl. 1469.] ch. XIX. Vol. I. 363; II. 398; III. 647; IV. 325; V. 216. f. et 4°.

Franciscus Scherer, Chronik der *Wiener Hochschule* samt einem Urkunden-Buche. Codex ab auctore exaratus continet textum in primis lineis.

13771. [Suppl. 2528.] ch. XVII. 82. f. et 4°.

2. 43ᵃ—50ᵃ. Apographa documentorum ad historiam eiusdem insulae Vegliae spectantium, videlicet; *a)* 43ᵃ—45ᵃ. „Exemplum privilegij regalis de confirmatione insulae Vegle" *Ladislai regis Hungariae* d. d. anno 1289 tertio Idus Julii regni autem XVIII.; *b)* 45ᵃ—48ᵃ. „Aliud exemplum ut supra" *Ludovici I. regis Hungariae* d. d. *Budae* anno 1377. Calendis Aprilis regni autem XXIX.; *c)* 48ᵃ—50ᵃ. „Aliud exemplum ut supra" *Sigismundi imperatoris* d. d. 1412 Calendis Novembris regni XXVI et imperii III.

13775. (Suppl. 1571.) ch. XIX. 288.. 4°.

Julius Maximilianus Schottky, *Kaiser Ferdinand I.* seine Gemalin, Kinder und Schwester *Maria Königin von Ungarn,* nach Original-Acten beleuchtet. Collectio amplissima documentorum in apographis pro historia praesertim privata *Ferdinandi I.* imperatoris et eiusdem familiae condenda.

13778. [Suppl. 1381.] ch. XIX. 40. 4°.

Paulus Kitaibel, Descriptio itineris facti in partes septentrionales *regni Hungariae* d. d. Pestini 2. Maii 1804.

13779. [Suppl. 1366.] ch. XIX. 12. 4°.

„Ex litteris ad *(Paulum) Kitaibelium* datis" excerpta germanica et latina ad balneographiam *regni Hungariae et partium adnexarum* spectantia, collecta a Ludovico Ferdinando de Tognio.

13781. [Suppl. 1367.] ch. XIX. 49. 4°.

Paulus Kitaibel, Relatio super itinere a. 1800. facto et super itinere a. 1802. *in Croatiam* absoluto.

13787. [Suppl. 1287.] ch. XIX. 174. 4°.

Ignatius Franciscus, nobilis de Mosel, Geschichte der kaiserlichen königlichen *Hofbibliothek zu Wien.*

13792. [Suppl. 1156.] ch. XVIII. 68. 4°.

Antonius Baitay, Statistica regni Hungariae, quam tradidit... archiduci deinde Josepho II... imperatori.

13804. [Suppl. 1619.] ch. XIX. 45. 4°.

Carolus Georgius Rumy, Neuer Beitrag zu einem Idiotikon der deutschen *Zipser Sprache in Ungarn.*

13806. [Suppl. 1370.] ch. XIX. fasciculus circa f. 400. 8°.

Ferdinandus Ludovicus de Tognio, Collectanea ad balneographiam *regni Hungariae et partium adnexarum.*

13807. [Suppl. 1361.] ch. XIX. 6. 8°.

„Ex itinere (Pauli) *Kitaibelii Soproniensi 1806*" excerpta germanica ad thermas et aquas minerales ejusdem *comitatus Soproniensis* spectantia, collecta a Ferdinando Ludovico de Tognio.

13808. [Suppl. 1362.] ch. XIX. 9. 4°.

1. 1^a—7^b. „Ex *itinere banatico (Pauli) Kitaibelii* 1805" excerpta germanica ad thermas et aquas minerales comitatuum banaticorum spectantia, collecta a Ferdinando Ludovico de Tognio. — 8^a—9^a vacant. — 2. 9^b. Idem, *„Ex itinere Füirediensi 1816"* breve notatum germanicum.

13809. [Suppl. 1363.] ch. XIX. 16. 4°.

„Iter (Pauli) Kitaibelii in Bereghiensem comitatum 1803“ excerptum germanicum pro thermis et aquis mineralibus describendis a Ferdinando Ludovico de Tognio.

13810. [Suppl. 1364.] ch. XIX. 22. 4°.

Josephus Patkovich, Die Beschreibung der mineralischen Quelle zu *Harkány* und deren medicinische Wirkung im Jahre 1826. u. s. w.

13811. [Suppl. 1365.] ch. XIX. 16. 4°.

„Iter (Pauli) Kitaibelii Magnovaradinense 1798.“ excerptum germanicum pro thermis et aquis mineralibus describendis a Ferdinando Ludovico de Tognio.

13812. [Suppl. 1382.] ch. XIX. 18. 4°.

„Iter (Pauli) Kitaibelii Marmarosiense secundum 1815.“ excerptum germanicum pro thermis et aquis mineralibus describendis a Ferdinando Ludovico de Tognio.

13813. [Suppl. 1358.] ch. XIX. 141. 4°.

Ferdinandus Ludovicus de Tognio, „Iter *Trenchiniense* susceptum anno 1837. per comitatus *Pestiensem, Albensem, Comaromiensem, Veszprimiensem, Castriferrei, Soproniensem, Mosoniensem, Posoniensem, Nitriensem, Trenchiniensem, Strigoniensem*“ praecipue ad indagandas thermas et aquas minerales in iisdem comitatibus profluentes.

13821. (Suppl. 1601.) ch. XVI. 20. 8°.

Johannes Dernschwamm, Inscriptiones romanae e lapidibus in territoriis *Hungariae et Transylvaniae* repertis a. 1520—1530. collectae.

13832. (Suppl. 1373.) ch. XVIII. 301. 4°.

Collectiones Augustanae Confessioni invariatae addictarum ecclesiarum in *Hungaria* praecipuorum magisque memorabilium Ministrorum, quando? quis? vbi? etc. vixerint nempe brevissimae notae biographicae de ministris verbi divini in Hungaria saeculis XVI—XVIII. viventibus. Adjecti sunt elenchi operum a singulis conscriptorum. Incip.: Anno 1635. Bartholomaeus Alauda Nationis Slavicae... Expl.: tunc Cassoviensis alumnus.

13836. [Suppl. 1357.] ch. XIX. 136. 4°.

Ferdinandus Ludovicus de Tognio, „Iter in Marmatiam per comitatus *Pestinensem, Hevessiensem, Borsodensem, Zemplinen-*

sem, Szathmáriensem, Biharensem, Bereghensem, Ugocsanum, Szabolcsensem Marmarosiensem“ ad indagandas thermas et aquas minerales in illis comitatibus regni Hungariae profluentes susceptum et absolutum.

13851. et 13852. [Suppl. 1353.] ch. XIX. 170. et 179. 4°.

Ferdinandus Ludovicus de Tognio, „Examen aquarum mineralium *Hungariae*“ iuxta ordinem alphabeticum nominum propriorum digestum. Codex ab auctore latina lingua exaratus lituris, additamentis etc. scatet.

13855. [Suppl. 1630.] ch. XV. 171. 4°.

1. 1ª—11ᵇ. Liber formularum, quo continentur litterae et mandata Leonhardi et Udalrici episcoporum Pataviensium a. 1439. et seqq. officialis Pataviensis Alexii Titmar Viennae a. 1468. et seqq. Leonhardi decani in Mautern, *regis Matthiae Corvini a. 1468. et seqq.* Johannis Reuss et aliorum a. 1471. et seqq. quibus publicis immixtae sunt nonnullae res et negotia tantum privata concernentes. — 8. 104ᵇ—105ᵇ. Narrationes historicae synchronae de fatis et gestis *Johannis de Capistrano*. Incip.: „A. 1451. Anno Domini MCCCCLI°. Eodem anno supervenit ad Alemanie partes Pirokolus quidam frater...“ Expl.: „ut aurum cum astutia et fraude a barbaris exquireret etc. — 11. 141ª—166ᵇ. Epistolae mutuae *Johannis de Capistrano* et Johannis de Rokycan a. 1451.

13873. [Suppl. 1352.] ch. XIX. 72. f. obl.

Ferdinandus Ludovicus de Tognio, Catalogus omnium aquarum et fontium mineralium in *regno Hungariae et partibus annexis* profluentium ordine alphabetico dispositus adjectis simul brevissimis notulis de illorum fontium et aquarum natura et effectu.

13908. [Suppl. 1329.] ch. XVI. 19. 4°.

1. 1ª—10ᵇ. Isocrates, Oratio ad Nicoclem in linguam latinam versa, quae versio ab illis Rudolphi Agricolae et Erasmi Roterodami differt. — 11. et 12. vacant. — 13ª—18ᵇ. Idem, „Precepta ad Demonicum admonitoria de adolescentibus instituendis“ in linguam latinam versa, quae versio ab illa Rudolphi Agricolae differt. 19ª vacat. — 19ᵇ. Inscriptio *Johannis Fabri. Johannes Cuspinianus* ambas exornavit versiones notis marginalibus.

13932. [Suppl. 1506.] ch. XVI. 8. 4°.

1. 1a—6a. *Dictericus de Zeng in Croatia* O. Min. „Practica" i. e. prophetiae germanicae de fatis Christianitatis confectae ut librarius testatur a. 1420. Incip.: „Item wann man wirt zelen nach der geburd Cristi Tausendt funff hundert vnd ein Jar..." Expl.: „Ich sag es mit grosser trüebsal vnd schmerzen den Got an mich hat gesandt..." Cetera desunt. — 2. 6b—7a. Franciscus de Machlinio, „Notulae historicae praesertim *de nativitate et coronatione* Caroli V. imperatoris, *Ferdinandi regis (postea I imperatoris), Mariae reginae (Hungariae), Solimanni Turcarum imperatoris, et Johannis (de Zapolya) Waidae.*"

13955. [Suppl. 1095.] ch. XIX. 117. f.

Ignatius von Sonnleithner, Collectanea germanica potissimum ad historiam Austriacam spectantia, quibus inserta sunt opuscula aliorum: 1. 49a—58a. Franciscus Rauchmüller von Ehrenstein, Uebersicht der dem *ungarisch-adriatischen Meeres-handel* dienenden Land- und Wasserstrassen, s. l. 1829. — 2. 59a—66a. Maderspach, Schreiben über den im Jahre 1818. — r begonnenen Strassenbau in *Crassovaer Comitate* mit beigelegter Zeichnung der nächst *Lugos* erbauten Eisenbrücke.

13975. [Suppl. 1667.] ch. XV. (1447.) 460. f.

*Eberhardus von Windeck, Historia imperatoris Sigismund*i germanica. Folia 1—3, 301, 318 et 325 lacera et sunt nonnull a jamdudum avulsa (quondam G. Görresii.)

13996. [Suppl. 1719.] ch. XVI. 154. f.

Collectio actorum *gentem Szekel*, quae et *Zekel* vel *Zack*, eiusque possessiones praecipue in Styria concernentium s. X. et XVI.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Jelentés a M. Nemz. Múzeum könyvtáráról.** A M. Nemz. Múzeum könyvtára az 1884. évben 3371 kötet és füzet nyomtatványnyal, 111 kézirattal, 4185 oklevéllel és levéllel, és 21 fényképmásolattal szaporodott; és pedig *ajándékúl kapott* 193 kötetet és füzetet, 31 kéziratot, 3928 oklevelet és levelet, 3 fényképmásolatot, *vásárolt* 712 kötet és füzet nyomtatványt, 80 kötet kéziratot, 257 darab oklevelet és levelet és 18 fényképmásolatot. A beérkezett *köteles példányok* száma: 2461 kötet és füzet. Könyvek, kéziratok, oklevelek, fényképmásolatok vásárlására: 3512 frt 14 kr. és kötésre: 1128 frt 50 kr., összesen tehát: 4640 frt 64 kr. fordíttatott. Az olvasók száma 21,091-re ment, kik 39,150 kötet nyomtatványt, 1834 kéziratot és 8903 oklevelet használtak. A könyvtáron kivül házi használatra 1451 egyén 3217 kötet nyomtatványt kölcsönzött ki. Összesen tehát: 22,542 egyén használt 42,367 kötet nyomtatványt 1834 kötet kéziratot és 8903 oklevelet. A könyvtár állapotáról egyébként a könyvtárőr évi jelentése más helyen nyújt tájékozást.

— **Jelentés a budapesti tudomány-egyetem könyvtárának rendezéséről, gyarapodásáról és forgalmáról 1884-ben.** Nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr! Kegyelmes Uram!

Van szerencsém az egyetemi könyvtár 1884. évi működéséről végjelentésemet tiszteletteljesen megtenni, s egyszersmind a „Czímjegyzék“-et is hódolatteljesen bemutatni.

Összefoglalva a gyarapodás eredményét, az egyetemi könyvtár részint adományozás, részint vásárlás útján 3184 munkával, 6270 kötetben és 540 apró nyomtatványnyal szaporodott.

A vásárlás legnagyobb része az évi átalányból telt ki, melyet Excellentiád kegyes volt ez évre 3000 frt rendkivüli dotatióval megszaporítani, részint, hogy az egyes irodalmi szakokban érezhető hiányok pótoltassanak, részint hogy a kötetlen könyvek bekötése eszközöltethessék.

Adomány útján a korábbi évekhez mérve, nem sok munkával szaporodott a könyvtár s az adományozók közt legtöbbel a magyar, az osztrák, olasz és belga kormányok járultak gyarapításához. Jelesül : a magyar külügyi kormány a delegácziók összes nyomtatványait, az osztrák kormány Benndorf Lykiai utazását s az egyes tartományok Törvény- és Rendeleti lapjait, a bécsi statisztikai hivatal kiadványait, a fiumei tengerészeti hatóság Évkönyveit, — továbbá a porosz, az olasz, a belga statisztikai hivatalok összeállításaikat, a magyar országgyülés mindkét háza, a magyar kir. kormány: és pedig a vallás- és közoktatási, belügyi, honvédelmi, kereskedelmi, igazságügyi ministeriumok kiadványaikat, a Törvénykönyveket, Rendeletek tárát stb. voltak szivesek megküldeni.

Az orsz. statisztikai és Budapest fővárosi statisztikai hivatalok, a magyar kir. földtani intézet nagybecsü adományokkal gyarapították intézetünket.

Az egyetemek közül az utrechti, zürichi, freiburgi, kolozsvári egyetemek tudori értekezéseiket küldték be. Az Akadémia dei Lincei az „Atti"-k megküldését folytatta. A magyar tud. Akadémia, a bécsi cs. Akadémia összes kiadványaikkal ajándékoztak meg. Ezenkivül adományokat nyertünk a Franklin-társúlattól, Gazdasági Egyesülettől, az aradi, budapesti : állami és egyetemi, debreczeni, komáromi, kecskeméti, pozsonyi nyomdáktól.

A mi a rendezési munkálatokat illeti, a folyó évben befejeztetett a theologiai szakosztály rendezése. Szerencsém volt azt Excellentiádnak a munka befejezése után azonnal bemutatni, s ez alkalommal a legbecsesebb és legdrágább nyomtatványokból egy kis kiállítást rögtönözni, mely az incunabulumok, könyvtári ritkaságok, metszetek és díszkiadások egynémelyikét szakcsoportokba osztva tüntette elő.

E munka befejezése után azonnal hozzá fogtunk a philosophiai szakosztály rendezéséhez, s ezt is szerencsésen bevégeztük. Ez utóbbi szak mintegy 3500 munkából áll, több mint 5000

kötetben, s kivált a mult századi bölcsészek munkáinak első kiadásaiból nagybecsű példányokat foglal magában, mely nagyon érezhetővé teszi a folyó századi bölcsészeti munkák hiányát. Excellentiád azon kegyessége, hogy a 3000 forintnyi dotatiót öt évre volt kegyes engedélyezni, lehetővé teszi azt, hogy annak idején, mikor a sor rákerülend, ezen a hiányon is legalább a legnevezetesebb munkák beszerzése által legyen segítve.

A mi még a rendezésből hátra van, az is több évre terjedő munka. Nincs felvéve még az encyclopaediák és vegyesek osztálya; ez azonban nem több mint 3—4 havi munka. Sokkal több, s előre ki sem számítható időt fog igénybe venni az apró nyomtatványoknak rendezése, valamint a törzskönyvtártól különválasztott, s apróbb szakokra osztott ritkaságok gyüjteménye. Ezek közül az értekezések felvételén dr. *Márki* másod őr már több év óta dolgozik, s az orvosi értekezések felvételével már el is készült. Hogy a munka mennél hamarabb befejezhető legyen dr. Márki úr hivatalos óráinak csak igen jelentéktelen részét fordíthatván rá, s mindenek felett, hogy e meglehetősen complicált munka bizonyos egyöntetűséggel hajtathassék végre — ezek rendezésével czímtározásával és beosztásával külön tisztviselőt fogok megbízni.

Épen e felvételi munkálatok előhaladottsága tüntette ki Kegyelmes Uram, hogy kisebb szakosztályoknak, a vegyeseknek s főként a folyóiratok becses és gazdag gyüjteményének oly módon leendő felállítása, hogy azok könnyen hozzáférhetők és kezelhetők legyenek, az eddigelé bebutorozott helyiségekben nem eszközölhető. Szükségessé vált ennélfogva a még be nem butorozott helyiségek felszereléséről gondoskodni, s Exczellentiád erre kegyesen megadván az engedélyt, a bebutorozáshoz az illető iparosok már hozzá fogtak s a jövő év elején előreláthatólag már annyira készen lesznek a munkával, hogy a rendezést ezen szakokat illetőleg is tovább fogjuk folytathatni.

Az egyetemi könyvtár forgalmát illetőleg örömmel constatálhatom a tényt Kegyelmes Uram, hogy annak szaporodása még a mult évivel szemben is jelentékeny. Hazai és külföldi tudósok, bel- és külföldi intézetek, s az egész olvasókö-

zönség igen gyakran vették igénybe könyvtárunkat, mint arról Excellentiád az alább következő összeállításból kegyesen meggyőződhetik.

Ugyanis: a következő külföldi tud. intézeteknél szolgált könyvtárunk kikölcsönzésnél közvetítőül:

a *bécsi cs. és kir. udvari* könyvtárnál,
„ „ „ *egyetemi* „
„ „ „ udv. állami levéltár igazgatóságánál,
„ „ „ Geologiai Intézetnél,
a *berlini* kir könyvtárnál,
a *berni városi* könyvtárnál,
a *czernovitzi* cs. kir. egyet. könyvtárnál,
a *boroszlói* városi könyvtárnál,
a *dresdai kir. nyilv.* könyvtárnál,
a *göttingai* kir. egyet. „
a *gráczi* cs. kir. egyet. „
a *görliczi* városi „
a *hannoverai* kir. „
az *innsbrucki* cs. kir. „
az *Argauische Cantonal-Bibliothek* igazg.-nál, Jekuliczban.
a *krakói cs. kir. egyetemi* könyvtárnál,
a *lembergi* „ „ „
a *lipcsei* „ „ „
a *müncheni* kir. állami „
a *párisi franczia* nemzeti könyvtár igazgatóságánál,
a *prágai* cs. kir. egyetemi könyvtárnál,
a *prágai* cs. kir. országos levéltárnál,
a *Posen* városa levéltáránál,
a *rakonitzi* főreáliskola igazgatóságánál, Csehországban.

A hazai jogakadémiák, lyceumok, gymnásiumok és reáltanodák zöme pedig majdnem kivétel nélkül, sőt még horvátországiak is vették igénybe könyvtárunkat.

A helybeli forgalmat a tullapon levő táblázat mutatja ki:

Nagyméltóságodnak

Budapest, 1884. deczember 31-én

alázatos szolgája

Szilágyi Sándor,
az egyetemi könyvtár igazgatója.

Az egyetemi könyvtár forgalma 1884-ben.

Hó	Hány nap volt nyitva	Olvasók száma	A használt művek száma	Az olvasók átlagos száma	Legtöbben voltak	Legkevesebben voltak
Január	30	4293	5072	143	29. kedden 190	9. szerdán 124
Február	29	4616	5300	159	9. szombat. 223	29. pénteken 127
Márczius	30	4466	5256	149	26. szerdán 199	31. hétfőn 134
Április	21	2635	2743	125	23. szerdán 156	1-én kedden 100
Május	29	2634	2924	90	17-én 123	11-én 41
Junius	11	547	623	54	4-én 75	13-án 4
Julius						
Augusztus						
Szeptember	22	2712	3348	123	25. csütörtök 215	9-én hétfőn 33
Október	31	5490	6406	177	30. „ 242	4-én szombat 61
November	30	5139	6414	170	20. „ 268	29. szombat 78
Deczember	27	4658	5464	170	13. szombat 225	28. vasárnap 65
	260	37197	43550	143	nov. 20-án 268	jun. 4-én 4-en.

Házon kivül 1667 kikölcsönző 3822 művet használt.

A könyvtár olvasó-terme junius 15-től szeptember 8-ig zárva volt.

— **A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának állapota, gyarapodása és használata és 1884-ben.** A könyvtár rendezésére vonatkozólag következő adatok állnak rendelkezésre. 1883-ig 48 szak volt rendezve, melyhez 1884-ben egy (t. i. az *encyclopaediai)* szak járult 139 munkával. Az előző évben megkezdett *gazdászati* szaknak rendezése is befejeztetett. Ezen szakban 1330 munkáról vétetett föl czimmás, a mi a mult évihez (530) képest 800 darab szaporodást mutat. Jelentékenyen szaporodott a történelmi szak is; 1883-ban ugyanis 4100-ra ment a catalogizált munkák száma; 1884-ben már 4631 munka volt lajstromozva.

Hátra van még az Incunabulumok és bibliographiai szak rendezése. Mielőtt azonban ezeknek lajstromozását megkezdenők, előbb a különböző szakokban leltározatlanúl beállított munkákat lajstromozzuk.

A kézirattár rendezése is folyik. Remélni lehet, hogy nehány év múlva az is be lesz fejezve.

A könyvtár gyarapodása következő :

	munka	kötet	füzet	
A külföldi akadémiákkal, külföldi és hazai tud. társulatokkal folytatott csere útján...........	448	467	279	és 6 térkép.
Magánosok ajándékából.....	174	98	95	és 1 „
34 nyomda köteles példányaiból	322	151	251	
Az Akadémia saját kiadásaiból	30	46	40	
Vásárlás útján..............	357	565	107	

Az 1884-ik évi összes gyarapodás tehát 1301 munka, 1327 köt. 772 füzetben és 7 térkép, mely számba azonban a 114 külföldi és hazai folyóirat nincs fölvéve.

A könyvtár olvasó-termében 1884. évben 9731 egyén 12,944 munkát használt; házon kivül 168 egyén 580 művet kölcsönzött ki. Osszesen tehát 9899 egyén 13,524 könyvet használt. *H. Á.*

— **A szegedi Somogyi-könyvtárról,** a „Könyvszemle“ 1885-iki folyamában, mely sajtó alatt van, adunk jelentést.

— **A nyitrai püspöki könyvtár,** melynek a nagytudományú nyitrai püspök nagy áldozatkészséggel saját költségén külön palotát építtetett, rendezés alatt van s a jövő évben, *mint nyilvános könyvtár* megnyittatik a közönségnek. Állapotáról a jövő folyamban adunk részletes jelentést.

— **Adalék a lőcsei nyomda történetéhez és Páriz-Pápay Ferencz életrajzához 1709-ből.** Thaly Kálmán a „Századok“ decz. havi füzetében két érdekes ismeretlen adatot közöl, melyeket a következőkben ismertetünk.

A Rákóczy- és Bercsényi-család levéltárának iratai közt, melyek a kir. kamarai levéltárba kerültek, őriztetik Rákóczy egyik biztosának, Englmajer Jakabnak, Lőcséről 1709. sept. 27-én Bercsényihez intézett levele, melyben többek közt ezeket irja :

„A melly nyomtatást kelletik Excellentiád parancsolatjábúl készíttetnem, *annak mustráját : micsoda betőkkel fog lehetni* alázatosan elküldöttem Exciádnak. Az egész könyv 25 arcusbó való lészen, ha úgy tetszene Exciádnak és *hány exemplár kivántatik?* arrúl elvárom Exciád parancsolatját, tudhassak idein papi

rosrúl provideálni. Hogy pediglen eddig haladott, oka az, hogy az ittvalo typographia egészen el van rakva egymástúl s Bártfán más olyan munkájok volt kezek között, ki miá máshoz nem foghattak; ugyan ottan fogják nyomtatni."

A lőcsei Brewer-féle nyomda e szerint 1709-ben Bártfán működött. Itt azonban nem maradt soká; a mint ugyancsak Thaly Kálmán előbbi kutatásaiból tudjuk, a következő év tavaszán Kassára költözött s csak a szatmári békekötés után kerülhetett vissza Lőcsére.

Érdekes volna tudni, vajjon mi lehetett azon 25 ívre terjedő könyv, melyet Bercsényi ekkor nyomatott. Ezt megállapítani azonban a további kutatások feladata lesz.

A másik adat Rákóczy Ferencznek Munkácson, 1709. febr. 10-én kelt fejedelmi parancs-mintájából van véve, melyben többek közt Kis Marjai Albert máramarosi és erdélyi vicepraefectusnak ez utasítást adja:

„Nemzetes Vitézlő Dobozy István debreczeni bíró hívünk parancsolatunkból adván Tiszteletes *Enyedi István* és *Pápai Páriz Ferencz nagy-enyedi professorinknak* 600 rhénes forintokat; vévén azért Hűséged ezen kegyelmes parancsolatunkat: adjon említett hívünknek a megírt summáig sót, s annak felette bonificálja 300 kősóval."

A nagy-enyedi iskola tanárai és növendékei a császári hadak elől bújdosván, tudvalevőleg Magyarországon, Rákóczy védelme alá vonúltak, ki atyailag gondoskodott is rólok. — De vajjon e gondoskodáson kívűl nem volt-é más oka is e bőkezű adománynak? vajjon e két adat közt nincs-é összefüggés? A föltevés igen plausibilisnek látszik; de egyelőre csak puszta föltevés marad.

— **Horvát István születésének századik évfordulója.** A „Magyar Könyv-Szemle" mult évi folyamában jó előre felhívtuk a figyelmet Horvát István születésének századik évfordulójára s azon óhajunkat nyilvánítottuk, vajha tudományos és irodalmi köreink a nagy férfiú érdemeihez méltóképen ünnepelnék meg ama napot s hátrahagyott irataiból nevéhez méltó irodalmi emléket állítanának. Örömmel constatálhatjuk, hogy mindkét óhajtásunk beteljesedett. A Horvát-ünnepély, mely Székes-Fejérvárott f. év május hó 11-én tartatott, szinte országos jelentő-

ségre emelkedett. Részt vettek benne a fővárosi és vidéki tudományos és irodalmi társúlatok, a legfőbb tudományos tanintézetek s a szomszéd megyék és városok hatóságai, valamint az ünnepeltnek tanítványai közűl igen sokan. Nem hiányzott az ünneplők sorából a M. Nemzeti Múzeum sem. Pulszky Ferencz igazgató vezetése alatt a könyvtár tisztviselői közűl Majláth Béla könyvtár-őr, Barna Ferdinánd, tiszt. őr, Csontosi János és dr. Szinnyei József segédőrök s dr. Fejérpataky László levéltárnok vettek részt az ünnepélyen. — A mi másik óhajtásunkat illeti, a m. tud. Akadémia irodalomtörténeti bizottsága elhatározta, hogy Horvát István nagybecsü „Mindennapiját" s leveleinek egész gyüjteményét legközelebb közrebocsátja. Az előmunkálatok már meg is kezdettek. — Egyúttal megemlítjük azt is, hogy ezen százados évfordúlóra két életrajzi monographia jelent meg Horvát Istvánról: egyik Zsilinszky Mihálytól, ki a m. történelmi társulatban emlékezett meg a magyar őstörténelem búvárár ól; — a másik dr. Vass Bertalantól, ki a székesfejérvári ünnepélyen az emlékbeszédet tartotta.

— **Adalék Szabó Károly „Régi magyar könyvtárá"-hoz. 288 szám. Bártfa. 1647.** *Az SZ. DAVID PROFE-tanak* ékes Rhythmusu SOLTARIVAL Es Azon Soltarokból szereztetett DICSIRETEKKEL 'S egyéb Istenes ÉNEKEKKEL és' HYMNUSOKKAL tellyes Kõnyv. Ezek után vadnak edgy-nehány áhétatos Imádságok, Mellyeket most uyabban ki-bocsatott és öregbített, BARTFAN KLŐSZ JAKAB 1647 eszt. 12. r.

Berendezése következő. Az első lapon: „Következnek Ékes Rhythmusu HYMNUSOK Az Esztendötszakai Innepeknek rendi szerént, Adventre, azután Karatsonra tartozó Hymnusok s így az egyházi esztendőn végig egészen a 88-ik lapig. A 89-ik lapon kezdődnek „a Soltarokbol való Isteni Ditsiretek következő számokban: 1, 2, 3, 5, 6, 8, 10, 12, 12 (kétszer) 13, 15, 16, 20, 23, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 42, 43, 46, 47, 50, 51, 52, 54 psalmus, 55 ps, 57 ditseretek 58, 64, 65, 69, 70, 74, 77, 79, 80, 86, 91, 92, 94, 95, 100, 101, 102, 103, 116, 117, 120, 121, 122, 124, 125, 127, 128, 130, 133, 134, 137, 144 — 148. Ezen ditsiretekre következnek: „Innepekre való énekek, Adventre, Nagy Karatsonra stb, a 302-ik laptól „Invocatiok, 338-iktól: „Catechismusból való ditsiretek, 347-től „Urvacsorájáról való

ditsiretek," 356-tól, külömb-külömbféle ditsiretek 428-ig. Itt egy-két ív hiányzik a lajstromnak *f* betűjéig, mely ezen betűtől kezdve végig megvan. Czíme, tartalma és berendezése mutatja, hogy nem egyéb, mint a Gönczy-féle énekeskönyvnek egyik kiadása a sok közül. Ezzel egybe van kötve (**289 szám. Bártfa, 1647.**) *Psalterium Hungaricum* azaz Szent Dávid királynak és prophetának 150 Soltari; A franicai [*így*] noták és Rhytmusok szerént Magyar versekre fordíttattak és rendeltettek; Szenci Molnár Albert által Bártfán. Nyomtatta Kloesz Jakab 1647. 12-r. Az eperjesi ág. ev. Collegium könytárából közli: *Flórián Jakab.*

— **Könyvtári buvárlatok.** A nyári szünidőben a Nemzeti Múzeum könyvtárának tisztviselőiből: *Majláth* Béla könyvtárőr a trencsén, turócz és árvamegyei könyvtárakban kutatott, hol a régi magyar és magyarországi nyomtatványokat tette tanulmány tárgyává. *Csontosi* János segédőr a bécsi császári udvari könyvtárban megvizsgálta a *Zsigmond, V. László, Mátyás* és *II. Ulászló* királyok, továbbá *Zrednai Vitéz János* és *Janus Pannonius* könyvtárából származó kéziratokat, *Dr. Szinnyey* József őrsegéd a müncheni királyi államkönyvtárban levő régi magyar nyelvtanokat és szótárakat tanulmányozta, végre *Dr. Fejérpataky* László levéltárnok a vatikáni könyvtárban dolgozott, hol a *„Monumenta Vaticana Hungariae"* vállalat számára Gentilis bibornok s Magyarország pápai követének XIV. századbeli jelentéseit rendezte sajtó alá s a másolatokat és a kiszedett íveket az eredeti kéziratokkal összehasonlította. Ezen könyvtári búvárlatokkal kapcsolatában megemlítjük, hogy tudósainkból: *Fraknói* Vilmos mint a *„Monumenta Vaticana Hungariae"* vállalat szerkesztője és *Pesty* Frigyes mint ezen vállalat munkatársa a vaticáni könyvtárban és levétárban, *Szilágyi* Sándor Bethlen Gábor korára az admonti benedekrendiek könyvtárában, *Dr. Thallóczy* Lajos Bosnia történetére a horvát, slavon, dalmát, szerb, gallicziai és oroszországi könyvtárakban és *Dr. Ábel* Jenő a bártfai művelődési viszonyokra a bártfai városi levéltárban kutattak. Örömmel registráljuk, hogy a könyvtári rendszeres búvárlatok *Kovachich, Jankovich* és *Horvát István* óta, kik a hazai és külföldi könyvtári buvárlatoknak úttörői voltak, évről évre nagyobb tért hóditanak szakférfiaink körében. S mig azelőtt minden kutatás csak a könyvtárak hungaricáinak általános, sokszor felületes, felsorolá-

sára szorítkozott, addig ma a munkafelosztás elve szerint, kiki a maga szakmájára különösen és alaposan kutat, ezért az eredmény is sokkal kielégítőbb most mint ezelőtt. De még távol vagyunk attól, hogy a hazai és külföldi könyvtáraknak írott és nyomtatott hungaricáit, oly rendszeresen ismerjük, mint ez történetirásunk és művelődéstörténetünk érdekében kivánatos volna. Ezért szükségesnek tartjuk, hogy a könyvtári kutatások ügyét a kormány vagy a m. t. Akadémia történelmi bizottsága karolja fel s tegye támogatásával akkép sikeressé, hogy szakférfiak számára három irányban tudományos ösztöndíjakat tűzzön ki: 1. a magyarországi vonatkozású kéziratok, 2. a magyarországi vonatkozású oklevelek és levelek, 3. a magyarországi vonatkozású nyomtatványok rendszeres kinyomozására, miáltal európaszerte elszórt forrásaink ismerete jelentékenyen gyarapodni fog. A magyarországi műemlékek megismerésére és föntartására van országos alapból dotált s állami felügyelet alatt álló bizottságunk, ideje volna már a mindenfelé elszórt magyarországi vonatkozású írott és nyomtatott emlékek összegyüjtéséről is gondoskodni, ezeket rendszeres ösztöndijak által felkutatni s az eredményt *egy szervezendő országos bibliographiai hivatalban*, mely a kormánynak és kutatóknak utbaigazítással és felvilágosítással szolgálna összpontosítani. Ajánljuk ezen indítványt az illetékes körök szives figyelmébe.

— **Kudora Károly** budapesti egyetemi könyvtártiszt, kit a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium saját könyvtárának rendezésével bizott meg, a nyári szünidőben nagyobb külföldi tanulmányutat tett. Meglátogatta a boroszlói, berlini, frankfurti, heidelbergi, darmstadti, stuttgarti, würzburgi, augsburgi, nürnbergi, müncheni, lipcsei, dresdai, prágai és bécsi könyvtárakat, melyeknek berendezését és administratióját, továbbá incunabulum és metszetgyüjteményeit tette tanulmány tárgyává. Kutatásairól igen érdekes részleteket hallottunk. Óhajtjuk, hogy utazásának eredményét külön tanulmányban tegye közzé.

— **A Nemzeti Múzeum könyvtárának „Szent István legendája Hartvictól“** czimű, körülbelül 1200-ból származó kéziratáról, mely irodalmunkban *„frankfurti codex“* néven ismeretes s a boldogemlékü József nádor hazafias adományából került a Múzeum könyvtárába, Dr. Pauler Gyula szövegkritikai tanul-

mányt írt, mely a Századok 1884-iki folyamában (739—749. l.) látott napvilágot.

— **A Nemzeti Múzeum Könyvtára** az 1884. év folyamán egy gazdag családi levéltárral szaporodott. Az ősrégi Csák genusból eredő Kisfaludy család elhatározta, hogy rendkívűl becses levéltárát a Nemz. Múzeumban helyezi el letétemény gyanánt. A levéltár eddig Badacsony-Tomajban őriztetett Kisfaludy Sándor úrnál, hová Niczkről (Vasmegyéből) szállíttatott. Kisfaludy Sándor úr felszólítása következtében *Dr. Fejérpataky* László levéltárnokot küldte a Múzeum igazgatósága a levéltár átvételére; ki feladatának 1884. év júl. 10—16-ika közt meg is felelt.

A helyszinén eszközölt lajtromozás a leggazdagabb családi levéltárak egyikének bizonyította a Kisfaludy családét; s a Badacsony-Tomaj levéltár, hozzá adván szintén az 1884. év folyamán Véghelyi Dezső veszprémi alispán által beküldött s ugyan e levéltárhoz tartozó iratokat, a következő számadatokat tünteti föl:

Árpádkori oklevél......... 45 db
XIV. századi oklevél...... 119 db
XV. „ „ ...... 681 db és egy csomag töredék
XVI. századi 1526-ig...... 209 drb

A mohácsi vész előtti oklevelek száma: 1054 drb és egy csomag töredék.

Ehhez járul a következő századok gazdag anyaga u. m.

XVI. századi oklevél...... 680 drb
XVII. „ „ ...... 527 „
XVIII. „ „ ...... 423 „
XIX. „ „ ...... 878 „
Vegyes tartalmú iratok, másolatok, fogalmazványok, genealogiai táblák, indexek......... .... 149 drb

Összesen mintegy.........3881 drb és több csomag töredék.

A levéltár legrégibb darabja 1201-ből való, Imre király oklevele; s ez jelenleg a legrégibb magyar királyi oklevél, melyet a Múzeum eredetiben őriz, *Sajnos, hogy a Kisfaludy levéltárnak egy még régibb darabja, ugyancsak Imre királynak 1198-iki oklevele,* melyet Horvát István még facsimilében ki is adott, azóta eltünt a levéltárból.

Az oklevelek gazdag sorozatából kiemeltünk különösen két régi armalist. Egyik a *Kisfaludy családé, mely 1419-ben kapta czímerét Zsigmond királytól; a másik a Vadkertieké 1415-ből.*

Az oklevelek a Dunántúli részekre vonatkoznak; a levéltár felállítása és rendezése folyamatban van.

— **Az „Archivio Storico"**-nak összes folyamait szerezte meg közelebb a m. tud. Akadémia könyvtára. Tekintve, hogy ezen történeti becsü folyóirat, magyarországi vonatkozású közleményekben fölötte gazdag, s főleg a közép- és renaissance-korra igen becses, nálunk nagyobbreszt ismeretlen adalékokat tartalmaz, ezen acquisitiot történetirásunk érdekében melegen üdvözöljük s reméljük, hogy a m. t. Akadémia könyvtári igazgatóságának sikerülni fog idővel a külföldi tudományos Akadémiák és társulatok összes publicatióit lassan-lassan completirozni és megszerezni.

— **Adalék hazai tanodai drámáink bibliographiájához.** Hazai tanodai drámáink bibliographiai jegyzékét egy becses adalékkal kell pótolnunk, melyet *Thaly Kálmán* történészünk s folyóiratunk munkatársa volt szíves velünk közleni saját gazdag könyvtárából. Teljes czíme a következő:

„*Bacchusnak vig birodalma.* Melynek e*LL*enkezőPr*VD*ent*IV*s ez farsang*I VD*őnek t*VL*a*ID*onsága szerént a*L*ázatosan fe*l*et ha*l*t. Recreatiónak okáért vigasság szerető Auditoriumnak. A Nagyságos, Tekéntetes, Nemes, és nagy Reménségő Negyedik, Harmadik, és Második Oskola béli *Pesti* Scholarum Piarum Gymnasiumjának jó erkőlcsű Iffiuságától. *V*gYan ez szaba*D*, és K*I*rá*LYI Pest V*árosában sok fé*L*e *VI*gasságól *[sic]* e*L*ő *MV*tattatott. [= 1725].

Colophonja: Nyomtattatott Budán Landerer János Sebestyén által 1725. Esztendőben. — 4r. 2 sztlan lev.

Különösen becsessé teszi e művet az a körülmény, hogy *az eddigi ismeretes nyomtatott színi programmok közt a legrégibb, mely magyar nyelven van szerkesztve.* Összevetve ezt a jelen közleményünkben található sárospataki programmal, mely azonban csak kéziratban maradt fenn, a magyar nyelvű színi előadások gyakorlatát nehány évtizeddel előbbre kell tennünk, mint eddigi adataink alapján véltük. Fogadja a t. közlő úr e becses adalék átengedéseért szíves köszönetünket.

— **Országos hírlapkönyvtár.** Egy országos hírlapkönyvtár létesítésének eszméjével foglalkozik *Trefort Ágoston* vallás- és közoktatási m. kir. miniszter úr, kinek a hazai könyvtárügy és bibliographia annyit köszön. Ez ügyben az ő elnöklete alatt f. évi június havában szakértői értekezlet volt, melyen Pulszky Ferencz, Majláth Béla, Hunfalvy Pál, Fraknói Vimos, Szilágyi Sándor, Sztoczek József, Szabó József, Szily Kálmán, Szász Károly és Szalay Imre vettek részt. Ez értekezleten abban történt megállapodás, hogy a fővárosi közkönyvtárak közt a Nemzeti Múzeum könyvtárának hirlapgyűjteménye a leggazdagabb és legrendezettebb levén, ennek kiegészítése és rendezése a fővárosi két közkönyvtár hírlapgyűjteményéből és az ország egyéb hozzáférhető gyűjteményeiből elhatároztatott s az előmunkálatok végrehajtásával id. Szinnyei József az egyetemi könyvtár első őre, ismert hírlapstatistikus akképen bizatott meg, hogy megtartva mostani állását, a múzeumi könyvtárba délelőtti szolgálatra ideiglenesen beosztatott, melléje két napi díjnok rendeltetett s a múzeumi könyvtár hírlapgyüjteményének rendezése, lajstromozása és kiegészítése, tekintettel a főváros többi gyűjteményeire, tétetett feladatáúl. Szinnyei ezen minőségben a Nemzeti Múzeum igazgatójának van alárendelve, a hatóságokkal való levelezéseket és reclamatiókat a múzeumi könyvtárőr nevében és aláirásával intézi s jelentéseit a múzeumi Igazgatóság utján terjeszti fel a Miniszteriumhoz. A vallás- és közoktatási miniszter az előmunkálatok keresztülvitelére 2000 forintot vesz fel a jövő évi költségvetésbe, s azoknak végrehajtása után föntartja magának a végleges elhatározást. Az előmunkálatok ez irányban már megkezdődtek; előhaladásukról és befejezésökről annak idejében értesíteni fogjuk olvasóinkat.

— **Nagylaki István Breviariuma 1489-ből.** A múzeumi könyvtár kéziratgyüjteményének ez évi gyarapodásáról a kimutatást *Majláth* Béla könyvtárőr évi jelentésében találják olvasóink. E szerzeményekből kiemeljük e helyütt *Nagylaki István* bácsi és fejérvári kanonok Breviariumát, mely 1489-ben a tulajdonos megrendelésére valószinűleg a házában készült s egyike azon kevés festett kéziratoknak, melyeket nálunk a renaissance hozott létre. A kéziratot fényes lapszéli díszítések, arany initialék és a tulajdonos monogrammja ékesítik, s a múzeumi könyv-

tár 1200 márkáért, Rosenthal müncheni antiquariustól, szerezte azt meg gyűjteménye számára. Részletes leirását más alkalommal adjuk.

— **A párizsi „Gazette Archéologique“** 1883-iki folyama *Müntz* Jenő tollából: „*Le Missel de Mathias Corvin a la bibliothèque royale de Bruxelles*“ czím alatt a brüsseli királyi könyvtár Corvin-Missaléjáról hoz ismertetést (116—120 l.), melyből átveszszük a következőket. Szerző ismertetvén a codexet, melyet Mátyás király számára Attavantes 1485-ben festett, kiemeli, hogy Attavantes Florenczben 1452-ben született és valószinűleg 1511-ben meghalt, hogy művészi reputatióját *egy Missale festésével állapította meg,* melyet 1483-ban festett s mely jelenleg a lyoni székesegyházban őriztetik, elmondja továbbá: hogy Attavantes Mátyás király és az urbinoi herczeg számára több évig dolgozott, hogy 1494-ben *Sernigi* Kelemen számára egy *Thomas Aquino* czímű kéziratot festett és egy *Bibliát,* mely Milanesi szerint azonos azzal, melyet II. Gyula pápa a portugali királynak ajánlott fel, s mely ez idő szerint a *belemi* monostorban őriztetik, hogy 1500-ban a prato-i székesegyház számára 2 Antiphonariumot és 1505—1511-ig ismét két Antiphonariumot a florenczi székesegyház számára festett és hogy ez évben a miniatornak nyomát vesztjük. A czikkhez, mely nem öleli fel az Attavantes által festett összes codexeket, egy fénynyomatú másolat van mellékelve, mely a Missale czimlapjának felét ábrázolja, s minden inkább mint sikerült. — Birjuk a folyóirat kiadójának Levi A. urnak igéretét, hogy a párizsi nemzeti könyvtár 3 corvin-codexének díszlapjait a Nemzeti Múzeum könyvtára számára le fogja fényképeztetni.

— **II. Ulászló király imádságos könyve,** melyet évtizedekkel ezelőtt a krakkai egyetemi Jagello-könyvtárból herczeg Czartoryski könyvtárába kikölcsönöztek s azóta tévedésből itt tartottak, ez év folyamán ismét visszakerült egykori régi helyére a krakkai egyetemi Jagello-könyvtárba. A kézirat 8-ad rétű hártyán van kiállítva s lombozatos lapszéli diszítések, lapnagyságú miniatürök és arany initialék ékesitik. Jellemére nézve valószínűleg a cseh könyvfestő iskolának terméke. A kézirat vörös bársonyba van kötve, II. Ulászló czimere azonban sem a czímlapon, sem a szövegben nem fordúl elő. Provenientiáját egykorú bejegyzések igazolják. Igy az első táblán levő ezüst

lapra a következő XVI. századbeli bejegyzés van bevésve: *„Wladislawa II. Krola Wegerskiego ij Czeskiego Syna Kazmierza Kr. Pol.“* továbbá az 1^b levélen ezen egykorú bejegyzés áll: *„Hic liber Vladislai secundi Regis Vngariae et Boemiae, Casimiri Poloniae Regis filii opera Joannis Drzevicky Scholastici Lanciciensis, Canonici Cracoviensis ex Bohemia nactus et in pignus perpetui amoris honore et virtute clarissimo Domino d. Adamo de Drzewica S^{ae} R^{ae} Mattis a Secretis, fratri carissimo donatus Anno gratiae millesimo Quingentesimo quarto.“* Ezen egykorú bejegyzések a kéziratot II. Ulászlónak tulajdonítják, s különösen az utóbbiból kitűnik, hogy az imádságos könyvet *Drzewicky János* krakkai kanonok Csehországból szerezte és *Drzewicky Ádám* testvérének és II. Ulászló király titkárának 1504-ben, tehát még a király életében ajándékozta. A kéziratot a krakkai könyvtár cimeliái közt őrzi. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a magyar királyok, királynék és királyi herczegnők imádságos könyveiből a következők maradtak fönn: 1. *III. Béla király Psalteriuma* a Nemzeti Múzeum könyvtárában, (provenientiáját azonban csak régi hagyomány igazolja), 2. *II. Endre király* szerencsétlen *nejének a meraniai Gertrudnak Psalteriuma* Cividaleban, 3. *sz. Erzsébet herczegasszonynak Psalteriuma* ugyanitt, (mindkettőt ismertette Fraknói Vilmos a Könyvszemle 1882. folyamában), 4. *Nagy Lajos király leányának Mária herczegnőnek latin-német-lengyel Psalteriuma* St. Floriánban, 5. *Mátyás király nagyszerű Missaléja Brüsselben* és *Breviariuma Rómában,* 6. *Beatrix királynő Antiphonaléje Bécsben, Boldogasszony officiuma Mölkben és Psalteriuma Wolfenbüttelben.* A többi királyi imádságos könyvek vagy elvesztek vagy még valahol ismeretlenül lappanganak.

— **Barátosi Mircse János könyvtárát**, melyet a boldogúlt történetbúvár 15 évi velenczei állandó tartózkodása alatt nagy áldozattal és szakismerettel gyűjtött össze, a vallás- és közoktatási m. kir. miniszterium a budapesti egyetemi könyvtár számára 2000 forintért megvásárolta. A könyvtár több ezer kötetből áll s különösen magyarországi vonatkozású olasz munkákban, továbbá olasz történeti és irodalomtörténeti forrásmunkákban gazdag. A gyűjtemény rendezése és lajstromozása folyamatban van.

— **Könyvtári Catalogusok kiadása.** Örömmel registráljuk, hogy könyvtáraink lajstromozása évről-évre rendszeresen halad előre, s alig van év, hogy nehány kisebb könyvtár ki ne adná könyveinek jegyzékét. Ezen jegyzékekről, melyek az utolsó három évben meglehetős számmal jelentek meg, továbbá a hazai könyvtárak lajstromozási mozgalmairól és *Szinnyey* Gerzson „a sárospataki könyvtár története“ czímű munkájáról a „Könyvszemle“ jövő folyamában el fogjuk mondani nézetünket.

— **„Centralblatt für Bibliothekswesen,“** czím alatt új havi folyóirat indúlt meg ez évben dr. *Hartwig O.* hallei egyetemi főkönyvtárnok szerkesztése alatt, számos szakférfiú és ügybarát szellemi támogatásával Lipcsében, *Harrasowitz O.* lipcsei könyvárús és antiquarius kiadásában. A folyóirat az általános könyvtártudomány és bibliographia művelését s a könyvtárnokok érdekeinek érvényesítését tűzte ki czélúl. Eddigi közleményei a könyvtári administratió vívmányaihoz, az európai könyvtárak tisztviselőinek díjazásához s több fontos bibliographiai kérdéshez nyújtanak becses adalékokat. Folyóiratunk feladatán kivül esik, e szaklappal tüzetesen foglalkozni, megjegyezzük azonban, hogy a dr. Naumann által alapított s 30 éven át föntartott *„Serapeum“* sajnos megszünése és a dr. Petzholdt-féle, ma is fönnálló *„Anzeiger“* hanyatlása óta a szakférfiak régen érzik ily folyóirat hiányát az irodalomban. S hogy az új szaklap a könyvtártudomány és bibliographia mai színvonalán fog maradni, arról nemcsak eddigi közleményei, munkatársainak válogatott névsora, hanem főleg kitünő szerkesztőjének, dr. Hartwig O. főkönyvtárnoknak neve, ki ma Németországban a legkiválóbb könyvtári administrátorok egyike, nyújtanak biztosítékot. De van különös okunk is e folyóirattal foglalkozni, mert itt jelent meg először dr. *Gebhardt O.* ismertetése a göttingai ismeretlen Corvin-codexről, melyet más helyen egész terjedelmében közlünk, s itt látott napvilágot dr. *Isler* hamburgi volt főkönyvtárnok közleménye az állítólagos hamburgi Corvin-codexről, melyet mint tévedésen alapulót folyóiratunk jövő folyamában fogunk helyreigazítani. Ajánljuk e folyóiratot a szakférfiak figyelmébe.

MAGYARORSZÁGI

KÖNYVÉSZET

1884.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA

HORVÁTH IGNÁCZ.

(MELLÉKLET A „MAGYAR KÖNYVSZEMLÉ"-HEZ.)

BUDAPEST.
HORNYÁNSZKY VIKTOR NYOMDÁJA.
1886.

KIMUTATÁS

„Magyar Könyv-Szemle" 1884. évi folyamában felsorolt könyvekről.

A) **Magyar nyelven megjelent művek szakok szerint:** Hit- és er-cstudomány 41. — Bölcsészet és szépészet 40. — Nyelvtudomány 10. — elvészet, szótárak: *a*) Magyar 14. — *b*) Vegyes 6. — Ó-kori remekirók dásai, fordításai és ismertetései 23. — Történelem és segédtudományai: Magyarországi 70. — *b*) Vegyes 16. — Életrajzok 40. — Irodalomtörténet: Magyarországi 21. — *b*) Vegyes 9. — Könyvjegyzék 6. — Földrajz 11. — ·képek: *a*) Magyarországi 6. — *b*) Vegyes 4. — Jog- és államtudomány, nzetgazdaságtan: *a*) Magyarországi 67. — *b*) Vegyes 2. *c*) Törvények, deletek, törvényjavaslatok és országgyülési irományok 79. — Természeti technikai tudomány 44. — Orvostudomány 32. — Mennyiségtan 18. — ;daságtan, sport 33. — Hadászat 7. — Ipar, kereskedelem, forgalom 24. Szépirodalom: *a*) Eredeti 149. — *b*) Fordítások 60. — Népoktatási és olakönyvek, egyházi és iskolai értesítők 568. — Ifjusági és népszerű ira- 50. — Különféle beszédek 42. — Egyleti, egyházi, társulati stb. dolgok, :önyvek 73. — Naptárak 100. — Művészetek 12. — Társadalom és politika — Encyclopaediák, vegyesek 34.

B) **Hazai nem magyar nyelven megjelent művek nyelvek szerint:**

Német: *a*) Mű 133. — *b*) Iskolai értesítő 9. — *c*) Naptár 13.

Tót: *a*) Mű 29. — *b*) Naptár 9.

Szerb: *a*) Mű 48. — *b*) Iskolai értesítő 3. — *c*) Naptár 4.

Horvát: *a*) Mű 11. — *b*) Iskolai értesítő 8.

Román: *a*) Mű 37. — *b*) Iskolai értesítő 2.

Olasz: Iskolai értesítő 2.

Franczia mű 12.

Latin: *a*) Mű 6. — *b*) Directorium, Ordo, Schematismus 21.

C) **Hazánkat érdeklő külföldi munkák nyelvek szerint:** Német 63, ıczia 4, olasz 3, angol 2.

A) Magyar nyelvű munka	1762
B) Hazai nem magyar nyelvű munka	354
C) Hazánkat érdeklő külföldi munka	72
Összesen	2188

BIBLIOGRAPHIAI RÉSZ.

A MAGYAR IRODALOM 1884-BEN.

ÖSSZEÁLLITJA

HORVÁTH IGNÁCZ.

Ezen jegyzékbe azon nyomtatványok vétettek fel, melyek az 1884-ik évszámmal vannak jelölve. Hol a nyomatás helye nincs kitéve, Budapest értendő. A nyomdász vagy nyomdaintézet csak oly nyomtatványoknál van megnevezve, melyeknek kiadója nem ismeretes. Hogy ezen jegyzéket lehetőleg teljesen s pontosan lehessen összeállitani, felkéretnek a szerzők és kiadók, hogy kiadványaikból egy példányt az ár megjelölésével, a M. N. Múzeum könyvtárába beküldeni szíveskedjenek.

Abc jó gyermekek számára. A betűkhöz alkalmazott versecskékkel, ellátta Győry Vilmos. (Lauffer Vilmos. 8r. XII, 12 l. ára 80 kr.)

Ábrányi Emil. Teréz és kisebb költemények. (Franklin-társulat. 8r. 103 l. ára 80 kr.)

Adalékok a tiszántúli reformált egyházkerület történetéhez. (Debreczen. város nyomdája 8r. 102 l. ára ?)

Adorján Miklós. Szülőföldisme. Bevezetés a földrajz elemeibe. Szülőföld- és környékleírás. Somogymegye földrajzával. Szemléltetve képzeltető módszer szerint a min. tantervnek megfelelőleg a népiskolák III. osztálya számára. III. kiadás. (Csurgó. Szerző. 119 l. ára 40 kr.)

Adótörvények, Az egyenes, és szabályok összeállítása. Gróf Szapáry Gyula pénzügyminiszter rendeletére kiadja a m. kir. pénzügyminiszterium. II—III. kötet. (Ifj. Nagel Ottó. n. 8r. 210, 316 l. ára 1 frt 50 kr.)

Adótörvények, A bor- és húsfogyasztási — és szabályok összeállítása. Gróf Szapáry Gyula m. kir. pénzügyminiszter rendeletére kiadja a m. k. pénzügyminiszterium. (Ifj. Nagel Ottó. 4r. 112 l. ára 60 kr.)

Ágoston János. Le az álczával! Adatok Eötvös Károly hirhedt saktervédő életrajzához. (Fanda József. 8r. 112 l. ára 50 kr.)

Agrárkérdésünkről gondolkozó fők számára. (Tettey Nándor és társa. 8r. 6 l. és 1 tábla, ára 1 frt.)

Alapszabályai, A budapesti könyvkereskedő-segédek »Csak szorosan« czímű egyletének. (»Csak szorosan« egylet. 32r. 16 l. ára ?)

Albertfalvi. Egy marék vers. (Aigner Lajos. 12r. 67. II. l. ára 1 frt.)

Alexander Bernát. A XIX. század pessimismusa. (Schoppenhauer és Hartmann.) A m. t. Akadémia által a Gorove-díjjal jutalmazott pályamű. (Filozófiai írók tára. V. kötet. Franklin-társulat. n. 8r. 152 l. ára 1 frt.)

Almanach, Magyar tudom. akadémiai. csillagászati és közönséges naptárral 1884-re. (M. tud. akadémia. 8r. 360 l. ára 1 frt.)

Almanachja, A budapesti kir. magyar tudomány-egyetem. 1883—84. (Franklin-társulat nyomdája. 8r. 119 l. ára ?)

Andersen összes meséi. Számos fametszvénynyel és 6 szinképpel. (Lampel R. 8r. 291 l. ára 1 frt 20 kr.)

Angerbauer József. Szent beszédek az év minden vasár- s ünnepnapjára néhány alkalmival megtoldva. (Komárom. A »Jó pásztor« szerkesztője. 8r. VII. 564 l. ára 3 frt.)

Antal Albert. A kis- és apró-birtokosok kézikönyve. (Nyíregyháza. Piringer M. n. 8r. 61 l. ára 40 kr.)

Anti-Timoleon. A legujabb politikai botrány. Válasz : »A legujabb politikai divat«-ra. (Tettey Nándor és társa. 8r. 67 l. ára 80 kr.)

Anti-Timoleon 2. A helyzet és a teendők. (Morvay és Mérey nyomdája. 8r. 39 l. ára ?)

Apáthy István. Az átalános magánjogi törvénykönyv tervezete. Indokolás a kötelmi jog különös részéhez. I. füzet. (M. k. igazságügyminiszterium. 4r. 96 l. ára ?)

Apáthy István. Anyagi és alaki váltójog. II. kiadás. I—II. kötet. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 276. 199 l. ára 3 és 2 frt.)

Apulejus. ,Politika. Kérdések és feleletekben. (Jogi ismétlő könyvek gyűjteménye. XIII. Eggenberger-féle könyvkereskedés.. 8r. 83 l. ára 80 kr.)

Arad város polgármesterének jelentése az 1883. közigazgatási évről. (Arad. Réthy L. és fia nyomdája. 8r. 43 l. ára ?)

Arányi Dezső. Festett világ. A színészéletből merítette és írta. (Révai testvérek. 8r. 158 l. ára 1 frt 50 kr.)

Arany János. Az elveszett alkotmány. (Családi könyvtár. 48-ik füzet. Ráth Mór. 8r. 158 l. ára 60 kr.)

Arany János. A nagyidai czigányok. (Családi könyvtár. 49-ik füzet. Ráth Mór. 8r. 161—245 l. ára 50 kr.)

Arany János. A magyar verselésről. Naiv eposzunk. (A magyar nemzet jutányos családi könyvtára. 74-ik füzet. Ráth Mór. 8r. 82 l. 40 kr.)

Arany János dalai Petőfi. Amadé és saját költeményeire. Énekre és önálló zongorára feldolgozta Bartalus István. A képeket rajzolta Gyulay László. (Révai testvérek. 4r. 76 l. ára 6 frt.)

Arany János prózai dolgozatai. Második kiadás. (Ráth Mór. 8r. 548. XXXII l. ára 3 frt 60 kr.

Arany János. Toldi. Költői elbeszélés három részben : Toldi. Toldi szerelme. Toldi estéje. (Ráth Mór. 8r. 654 l. ára : 3 frt 60 kr. díszkötés 5 frt 20 kr. ; bőrkötés 5 frt 60 kr.)

Arany János. Elbeszélő költeményei. Buda halála, Murány ostroma, Katalin, Szent-László füve, Első lopás, Keveháza, Bolond Istók. (Ráth Mór. 8r. 464 l. ára 3 frt.)

Arany János. Elbeszélő és elegyes költeményei. Elveszett alkotmány, Nagy-idai czigányok, Rózsa és Ibolya, Losonczi István, Jóka ördöge, Kóbor Tamás, Elegyes darabok. (Ráth Mór. 8r. 453, VI l. ára 3 frt.)

Arany János összes munkái. Végleges teljes kiadás. IV-ik kötet : Elbeszélő költemények. III-ik kötet. Közönséges és díszkiadás. (Ráth Mór 8r. 453, VI l. ára 3 frt.)

Arany János összes munkái. Végl. t. kiad. V. köt. Prózai dolg. (Ráth Mór. 8r. 548, XXXII l. 3 frt 40 kr.)

Arany János összes munkái. V. t. k. VI. Dráma fordítások. (Ráth Mór. 8r. III, 473 l. ára 3 frt.)

Arany János összes munkái. Végleges teljes kiadás. Közönséges és díszkiadás. 17—26. füzet. (Ráth Mór. 8r. 475—548. 1—192 l. egyes füzet ára 60 kr. és 1 frt.)

Asbóth Sándor. A közönséges vagyis dinatrium-hydrophosphat hatásáról különféle neutralis sókra. (Buschmann Ferencz. 8r. 19 l. ára?

Athenás, Uj magyar. Magyar Plutarch. Ujabbkori magyar prot. egyházi irók életrajz gyűjteménye. Kálmán Farkas, Bierbrunner s mások közreműködésével gyűjté Sz. Kiss Áron. 5—6-ik füzet. (Aigner Lajos. 8r. 277—387 l. ára füzetenkint 50 kr.)

Atlasz, Általános földrajzi. Különös tekintettel Magyarországra. A legujabb földrajzi ismeretek és térképek után összeállítva. 18-dik jav. kiadás. (Dobrowsky és Franke. 4r. 10 térkép, ára 40 kr.)

Babérok magyar költők legszebb műveiből. IV. bővített kiadás. (Grill Károly. 8r. 479 l. ára vászonkötésben 3 frt.)

Bács György, Boga Károly, Szentgyörgyi Lajos. A földrajz alapfogalmai, kapcsolatban Kolozsmegye s környéke rövid földrajzával. A kolozsmegyei népisk. III. oszt. szám. (Kolozsvár. Stein János. 8r. 46 l. ára 25 kr.)

Bakó, Frühwirth, Gruber és Posch. Magyar nyelvtan és olvasókönyv német tannyelvű népiskolák számára. — Ungarisches Sprach- und Lesebuch für Volksschulen mit deutscher Unterrichts-Sprache. II. rész. III. évfolyam. II. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 96 l. ára kötve 30 kr.)

Bakody Tivadar. A karyomitosis és a biologikus orvosszeri gyógytan alapelve. (Dobrowsky és Franke. 8r. 60 l. egy színes kőnyomatú táblával, ára 70 kr.)

Bakonyi Károly és Pathó Géza. Az osztrák-magyar monarchia haderejének szervezete. A m. kir. honvédelmi miniszter által elfogadott tankönyv. I—II. füzet. (Wodianer F. nyomdája. 8r. II, 153, IV, 211, XV l. ára ?)

Balassa József. A magyar nyelv hangjai. Külön lenyomat a Budenz-Albumból. (Hornyánszky V. 8r. 13. l. ára ?)

Balaton Géza. Magyarország történelme rövid kivonatban. Népiskolai használatra. 13-ik kiadás. (Ó-Becse. Szerző 8r. 16 l. ára 10 kr.)

Balaton Géza. Földrajz, népiskolai használatra. 15-ik kiadás. (Ó-Becse Szerző. 8r. 24 l. ára 10 kr.)

Ballagi Károly és Nagy László. Magyarország története kapcsolatban az általános történelem legfőbb vonásaival. Népiskolák számára. XX. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 92 l. ára ?)

Ballagi Mór. A magyar nyelv teljes szótára. melyben az egyes szók különböző értelmeinek körülírás általi szabatos meghatározásán kívül különös figyelem van azoknak szójárásos, közmondási, irodalmi stb. használatára, valamint a szaktudományi és iparbeli műszókra is. Nélkülözhetetlen segédkönyv minden rangú és rendű magyar ember számára. I. II. köt. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. IV. 1—672. VII. l., II-ik kötet : 776 l. ára füzetenkint 30 kr.)

Ballagi Mór. A nyelvfejlődés történelmi fontossága és a Nyelvőr. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XI. k. 11. szám. M. akadémia. 8r. 32 l. ára 30 kr.)

Balla Zádor. A túltermelés következményei hazánkra és annak óvszere. (Rudnyánszky A. nyomdája. 8r. 15 l. ára 20 kr.)

Bánfi Sándor. Zeneelmélet és az öszhangzattan elemei. Tanítóképzői és polgáriskolai növendékek használatára. (Rózsavölgyi és társa. k. 8r. 55 l. és 1 tábla, ára 50 kr.)

Bánhegyi István. A. B. C. az írva olvastató tanmód szerint. Ujonnan átdolgozta Gdovin János. Ötödik tetemesen javított kiadás. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. 8r. 86 l. ára 16 kr.)

Barabás Abel. Az újkori philosophia keletkezése, különös tekintettel Descartes rendszerére birálati szempontból. (Kolozsvár. Gámán János örökösei. 8r. 57 l. ára ?)

Baraczy Sándor. Költői képek. (Brassó. Szerző. 8r. 151 l. ára 1 frt.)

Bárány Gyula. Állattan. Polg. iskolák és tanitóképző-intézetek ugyszintén vezérkönyvül tanitók számára. I—II. rész. (Lauffer Vilmos. 8r. 139, 151 l. ára 90 kr., 1 frt.

Bárány Gyula. Földrajz. Tanító-képző-intézeti növendékek és tanítók használatára. II. kiadás. (Lauffer Vilmos. 8r. 232 l. ára 1 frt 60 kr.)

Bárány Ignácz. Első olvasókönyv katholikus népiskolák számára. XII. kiadás. (Szent István-társulat. 8r. 45 l. ára kötve 10 kr.)

Bárány Ignácz. Második olvasókönyv. A kath. népiskolák második osztálya számára. XIV. kiadás. (Szent István-társulat. 8r. 111 l. ára ?)

Bárány Ignácz. Abécés-könyv. Katholikus népiskolák számára. XXV. kiadás. (Szent-István-társ. 8r. 67 l. ára ?)

Baráth Ferencz. Magyar olvasókönyv hozzácsatolt tanszöveggel. A gymnasiumok IV-ik s a reáliskolák s polg. leányisk. megfelelő osztályai számára. II. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 257 l. ára ?)

Barátság-tükre. Emléklapok barátoktól és barátnőktől. (Lampel R. 4r. 85 l. ára 3 frt 60 kr.)

Barna Ferdinánd. Vámbéry Ármin »A magyarok eredete« czímű műve néhány főbb állításának birálata. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XI. kötet. 10. sz. — M. akadémia. 8r. 98 l. ára 60 kr.)

Barna I. Német nyelvgyakorló. különös tekintettel a helyesírásra. A népiskolák felsőbb osztályai számára. I—II. rész. (Dobrowsky és Franke.

8r. 1—48, és 49—112 l. Egy-egy rész ára 20 kr. — A két rész együtt puha kötésben 40 kr.)

Barna F., Hajnal A., Sretvizer Lajos, Szőke István. Német olvasókönyv a népiskolák II., III., IV. osztálya számára. (Dobrowsky és Franke. 8r. 152, 183 és 223 l. ára 24, 30 és 34 kr.)

Barna Sándor és Kardos Árpád. Serdülők könyve. Mulattató és tanúlságos olvasmányok. (Révai testvérek. 8r. 230 l. ára 2 frt.)

Bartal Antal és Malmosi Károly. Latin gyakorlókönyv. Latin olvasmány és magyar-latin gyakorlatok a középiskolák I. és II. oszt. számára. Szótárakkal és Magyarázatokkal. VI. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 113 l. ára 90 kr.)

Bartal Antal és Malmosi Károly. Latin alaktan. VI. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 144 l. ára 90 kr.)

Bartók Lajos. Kendi Margit. Történeti dráma öt felvonásban. (Grill K. 8r. 162 l. ára 2 frt.)

Barts József. Orvos Gyógyszerészeti Műszótár. Ligamentum hepato-gastricum-Zymoticus. (Zilahy Sámuel. 8r. XII. 708 l. ára 6 frt.)

Bászel Aurél. Horatius életbölcselete. Tanúlmány. (Fehértemplom. Wunder Gyula. 8r. 29 l. ára ?)

Batthyány Géza, Ifj. A növények alakulásáról. (Athenaeum. 8r. 16 l. ára ?)

Beke Antal. Kimutatás a gyulafehérvári káptalannak őrízete alatt volt országos levéltár átadásáról stb. (Athenaeum. 8r. 72 l. ára ?)

Beke Antal. A gyulafehérvári káptalani levéltárnak czimjegyzéke. A levéltárnak az 1882. évi XXIII. t.-cz. alapján a m. kir. országos levéltárba történt felvitele alkalmából. (Athenaeum. 8r. 72 l. ára ?)

Békefy Remig. Kethely és környékének néprajza. (Hornyánszky Victor. 8r. 85 l. ára ?)

Békési Gyula. Alaktan gymnasiumok I. o. számára. III. kiadás. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 172 l. ára 1 frt 20 kr.)

Békési Gyula. Latin gyakorlókönyv. Gymnasiumok II. oszt. számára. II. kiadás. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 150 l. ára 1 frt.)

Békessy László. Általános állattenyésztés. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. 8r. 123 l. ára 50 kr.)

Beksics Gusztáv. A szabadság országa. Rajz az angol társadalmi életből. 2-ik (czím) kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 252 l. ára 1 frt 60 kr.)

Bélay Jenő. Kortáblák a történet tanulásához, nemzetiségi táblákkal, tanodai és magán használatra. Második (czím) kiadás. (Aigner Lajos. n. 8r. 36 l. ára 2 frt 60 kr.)

Belicza József. Magyar nyelvtani kézikönyv. A népisk. II. oszt. növendékei számára mondattani alapon. 2-ik átnézett kiadás. (Lampel Róbert. 8r. 48 l. ára 1 frt.)

Belicza József. Magyar nyelvtani kézikönyv. IV-ik füzet. A népiskola V. VI. osztályú növendékei számára. 2-ik átnézett kiadás. (Lampel Róbert. 8r. 134. I. l. ára 40 kr.)

Belyczey István. A békésmegyei gazdasági egyesület nyilatkozata

Trefort Ágoston miniszter azon levelére, a melyet a Békés-Csabán uralkodó nagy halandóság ügyében hozzá intézett. (Egyetemi nyomda. 4r. 7 l. ára ?)

Bem-Album. Szerkesztette Kerekes Sámuel. (Marosvásárhely. Imreh Sándor. 8r. 360 l. ára 1 frt 50 kr.)

Beniczkyné Bajza Lenke. Ruth. Regény. (Athenaeum. 8r. 213 l. ára 1 frt.)

Benke István. Zwingli Ulrik élete és a helvét reformatio megalapítása. A nagy reformator négyszázados évfordúlója alkalmából emlékének szentelve. A reformator arczképével. (Szepsi-Szent-György. Szerző. 8r. VIII. 183 l. ára 1 frt.)

Beőthy Zsolt. Rajzok. 2-ik (czím) kiadás. (Ráth Mór. 8r. III, 267 l. ára 1 frt 20 kr.)

Berecz Ede. Dalkönyvecske, egy és két szóllamú dalok gyűjteménye. Az elemi népiskolákban való használatra. (Dobrowszky és Franke. 16r. 32 l. ára 12 kr.)

Bereczky Máté. Gyümölcsészeti vázlatok. III. kötet. (Arad. Gyulai István. 8r. 549 l. ára 3 frt.)

Bernáth István. Buzánk és lisztünk kivitele szemben a külföld versenyével. Külön lenyomat a »Mezőgazdasági Szemle« 1884-ik évi folyamából. (Révai testvérek. n. 8r. 19 l. ára 40 kr.)

Bertalan Alajos. Szeged szab. kir. város földrajzi és meteorologiai viszonyai. (Szeged. Endrényi Lajos és társa. n. 8r. 71 l. ára 40 kr.)

Beszédek, Beiktatási, melyek Budapesten, 1884. ápril 27-én tartattak Szilágyi Benő iktató és Papp Károly megválasztott lelkészek által. (Kókai Lajos. 8r. 23 l. ára 20 kr.)

Beszédek a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem 1884—85. tanévi rectora és tanácsának beiktatásakor szeptember 1. — Acta reg. scient. univers. hung. budapestinensis anni 1884—85. Fasc. I. (Franklin-társulat. 8r. 119 l. ára ?)

Beszédek a kir· József-műegyetemen az 1884—85-iki tanév megnyításakor 1884. évi szeptember hó 14-én. (Athenaeum. 8r. 46 l. ára ?)

Beszédek a kolozsvári m. kir. tudomány-egyetem 1884—85. tanévi rectora és tanácsának beiktatása és a tanév megnyitása alkalmából 1884. évi szeptember 7-én. (Acta reg. scient. universitatis Claudiopolitanae anni 1884—85. Fasc. I. — Kolozsvár. »Magyar Polgár« nyomdája. 8r. 83 l. ára ?)

Beszédek a kolozsvári m. k. Ferencz József-tud.-egyetem 1884. május hó 29-ki pályadíjkiosztási ünnepélyén. (Acta reg. scient. universitatis Claudiopolitanae anni 1883—84. Fasc. II. Kolozsvár. K. Papp Miklós örököseinek nyomdája. 8r. 110 l. ára ?)

Bezerédy Amália. Flóri könyve. (Franklin-társulat. 8r. 143 l. 120 képpel, ára 1 frt 40 kr.)

Biberauer Tivadar. A berlini városi misszióról, mint a belmisszió egyik ágáról. A német eredeti után átdolgozta Láng Adolf. (Deutsch M.-féle nyomda. 8r. 12 l. ára ?)

Bierbauer Lipót. A fizikának elemei a középtanodák számára. III.

kiadás. I—III. rész. (Győr. Gross Gusztáv. 8r. VIII. 466 l. 369 ábrával, ára 3 frt 50 kr.)

Bihar Ferencz. Erődítéstan a »szabadságolt állományú tisztképző tanfolyam« és a honvédségi »egy évi önkéntesek« számára. Taneszközök a honvédségi Ludovika Akadémia tanfolyamai számára. (Légrády-testvérek. 8r. VII. 63 l. 8 táblával, ára ?)

Bihari Péter. Általános és hazai művelődéstörténet I. II. kötet. (Szerző. 8r. XVIII, 606 ; VIII, 670 l. ára 4—4 frt.)

Biróságok, A büntető, szervezete és hatósági köre tekintettel a magyar bűnvádi eljárás tervezetére. Az 1883. márczius 19. junius 1. folytatott vita. (Magyar jogászegyleti értekezések. XII. Franklin-társulat. 8r. 265 l. ára ?)

Black William. Jolán. Angol regény. Fordította Szász Károly. (Franklin-társulat. 8r. 238 l. ára 1 frt 50 kr.)

Blau Lázár. A zsilvölgyi vasút kiépítése ügyében a magyar országgyűlés képviselőházához 1884. évi ápril 4-én benyújtott kérvény másolata. (Rudnyánszky A. 8r. 16 l. ára ?)

Bodnár Zsigmond és Szilágyi István. Magyar olvasókönyv a középiskolák I—II oszt. számára. XI. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 295 l. ára 1 frt 40 kr.)

Boisgobey Fortuné. Az öreg Lecoq. Regény. Francziából fordította M. V. I—V. kötet. (Bartalits Imre. 8r. 191, 192, 192, 192, 164 l. ára összesen 4 frt.)

Le Boys des Guyas. Az új keresztyénség. Levelek egy világpolgárhoz, ki igazság után törekszik. Fordította Árvay-Nagy Kálmán. (Heisler J. 8r. 222 l. ára ?)

Boldogság? Hol a. Vigaszszó a szenvedők, a szerencsétlenek számára. (Légrády testvérek. 8r. 63 l. ára 10 kr.)

Bolgár Emil költeményei. 1856—1883. (Aigner Lajos k. 8r. 192 l. ára 1 frt 50 kr.)

Bolgár Ferencz. A párbaj szabályai. 2-ik kiadás. (Grill Károly. 8r. 58 l. ára 80 kr.)

Bolondság, Egy millió. Apróságok a humor és jókedv világából. A mulatni szeretők örömére közli Fekete Ördög. I. kötet. 1—7. füzet. (Weiszmann testvérek. 4r. 1—276 l. ára füzetenkint 20 kr.)

Bolygó bácsi. (Erdélyi Gyula.) Kis pajtások könyvesháza. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 52 l. ára 30 kr.)

Bóna Károly J. és Nánay Samu. Közhasznú nyomdai kalauz. (Nyitra. Bóna, Nánay és Bauer. 8r. 31 l. ára 25 kr.)

Borbás Vincze. Temesmegye vegetátiója. (Flora comitatus Temesiensis.) Külön lenyomat a magyar orvosok és természetvizsgálók XXIII. vándorgyűlésére kiadott emlékműből. (Lampel Róbert. n. 8r. 33 l. ára 1 frt.)

Borbély Sámuel. Szilágymegye földrajza s bevezetésül földrajzi alapismeretek. A népiskola III. osztálya számára. (Kolozsvár. Szerző. 8r. 69 l. ára 25 kr.)

Boros György. A tizenkét apostol tanítása az »Editio princeps«-ből.

Ford. és bevezetéssel ellátta. Külön lenyomat a »Keresztény Magvető«-ből. (Kolozsvártt. Demjén Imre. n. 8r. 17 l. ára 30 kr.)

Boros Vida. A rövidlátás terjedésének okai az iskolás gyermekek között. Külön lenyomat az aradi kir. főgymnasium 1883—1884-ik évi értesítőjéből. (Arad. Szerző. 8r. 51 l. ára ?)

Bozóky Alajos. Római világ. Művelődéstörténeti rajzok a császárság fénykorából. Friedlaender, Jung, Bender és mások művei nyomán. Számos képpel. 1. füzet. (A magyar nemzet jutányos családi könyvtára. 62. füzet. — Ráth Mór. 8r. 1—128 l. és 4 kép, ára füzetenkint 60 kr.)

Böszörményi Kálmán. Magyar posta-évkönyv az 1885. évre. I. rész. (Várnai F. 8r. 243 l. ára ?)

Böszörményi Kálmán. Postakezelési kézikönyv. (Buschmann F. 8r. 324 l. ára 1 frt 60 kr.)

Brankovics György. Az életből az életnek. (Neuer Márk nyomdája. 8r. 122 l. ára 1 frt.)

Brassai Sámuel. Algebrai gyakorlatok. II. rész. Az egyenletek. (Kókai Lajos. 8r. 120 l. ára 30 kr.)

Bródy Sándor. Nyomor. Természet után. (Révai testvérek. 8r. 209 l. ára 1 frt 50 kr.)

Brózik Károly és Paszlavszky József. Földrajz gymnasiumok számára. I. rész III. kiadás. II. rész II. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 170. 232 l. a szöveg közé nyomott földrajzi és természetrajzi ábrákkal, ára 90 kr., 1 frt 40 kr.)

Brózik Károly és Paszlavszky József. Földrajz gymnasiumok számára. III. Afrika, Amerika és Ausztrália. II. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 112 l.ára 90 kr.)

Bruck Lipót. »Házi gyógytár« köszhasználatra összeállítva. (Grill K. 8r. 127 l. ára kötve 1 frt 50 kr.)

Bubenik Ferencz. Petőfi Sándor élete és költői működésének vázlata. Ford. Máray Lajos. (Révai testvérek. 8r. IV. 45 l. ára 80 kr.)

Budapest építményei. Szerk. Rózinay István. Fénynyomatokban készíti Divald Károly. III. füzet. (Eperjes. Divald Károly. 2r. 10 műlap, ára 5 frt.)

Budapest látképe. Panorama von Budapest. — Vue de Budapest. (Lampel R. 1 l. ára 30 kr.)

Budenz-album. Budenz József XXV éves nyelvészeti működése emlékére kiadták tanítványai. (Knoll Károly és társa 8r. 321 l. egy arczképpel, ára 2 frt 80 kr.)

Budenz József. Az ugor nyelvek összehasonlító alaktana. I. füzet. Igeképzés. Különnyomat a Nyelvtudományi Közlemények XVIII. kötetéből. (Akadémia. 8r. 175 l. ára 1 frt.)

Bukása, A közjogi alap. (Ráth Mór. 8r. VII, 338 l. ára 2 frt 40 kr.)

Bukó Kálmán. Polgári iskoláink s azok fejlődésének kellékei. (Dobrowsky és Franke. 8r. 56 l. ára 50 kr.)

Bunyitay Vincze. A váradi püspökség története alapításától a jelenkorig. III. kötet. Egyházak a püspökség alapításától 1566. évig. (Nagyvárad.

Egyházmegye. 8r. 535 l. egy térképpel. 93 darab szín- s fénynyomattal és rajzzal, ára ?)

Burnót, A, gyártásáról. Összeállította a magyar kir. dohányjövedéki igazgatóság. (Államnyomda. 8r. 26 l. ára ?)

Buziás. Gyógyfürdőhely. Temesmegye nagyköveresi vallásalapítványi uradalom. (Egyetemi nyomda. 8r. 20 l. hat fényképpel, ára ?)

Büntetőtörvény a büntettekről és vétségekről, A magyar —. 1878. V. törvényczikk. Kimerítő betürendes tárgymutatóval. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 128, XX l. ára 80 kr.)

B. P. Ó és uj szövetségi szent történetek elemi iskolák számára. 19-ik kiadás. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. 8r. 128 l. ára 40 kr.)

B. P. Debreczeni ABC-e kezdő gyermekek számára. 8-ik kiadás. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. 8r. 80 l. ára 25 kr.)

B. P. Rövid polgári, természeti és mértani földrajz. Népiskolai használatra. XII-ik kiadás. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. 8r. 127 l. ára 40 kr.)

B. P. Képek a magyarok történetéből. III. és IV-ik osztályú népiskolai növendékek számára. 2-ik jav. és átdolg. kiad. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. 8r. 74 l. ára 30 kr.)

B. P. Debreczeni A—B—C-e kezdő gyermekek számára. 8-ik kiadás. (Debreczen. Telegdi K. Lajos. 8r. 80 l. ára 25 kr.)

B. P. Rövid természetrajz. Népiskolai használatra. 10-ik kiadás. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. 8r. 112 l. 36 kr.)

Caesar. De bello gallico. V—VI. Ford. és magy. Boros Gábor. (Tanulók könyvtára. 27—28. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 257—384 l. ára 60 kr.)

Carmen Sylva. Jehova. Ford. Goldis János. (Arad. Wodianer F. 8r. 35 l. ára 50 kr.)

Censor. Társadalmunk és nemzeti hivatásunk. (Zilahy Sámuel. 8r. 133 l. ára 1 frt.

Cherven Flóris. Az osztrák-magyar monarchia földirata. Középiskolák számára. Hauke F. nyomán. 3-ik kiad. A Hauke-féle egyetemes földírati tankönyvek III-ik része. 12. kiadás. (Lampel Róbert. n. 8-r. 134 l. ára 70 kr.

Cherven Flóris dr. és **Schneider János.** Egyetemes földírati tankönyv reáliskolák számára. A legujabb min. tanterv szerint s az új pol. változások tekintetbe vételével. I kötet. Előismeretek, Magyarország. Európa többi országai. Az első osztály számára. (Lampel Róbert. n. 8r. IV. 138 l. ára 80 kr.)

Cherven Flóris dr. és **Schneider János.** Egyetemes földírati tankönyv reáliskolák számára. A legujabb min. tanterv szerint s az uj politikai változások tekintetbe vételével II-ik kötet : Ázsia. Afrika. Amerika és Ausztrália. A második osztály számára (Lampel Róbert. n. 8r. 106 l. ára 80 kr.)

Cicero beszédei. I. Catilina ellen mondott vádbeszédek. Ford. és magy. Dávid István. — Archias, Ligarius és Marcellus mellett mondott beszédek. Ford. és magy. Boros Gábor. (Pozsony. Stampfel K. 16r. 134, 54, 64 l. ára 1 frt.)

Ciceronis, M. Tullii, pro P. Sestio oratio. Magyarázta Kont Ignátz. — Görög és római remekírók iskolai könyvtára. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 183 l. ára 80 kr.)

Collins Wilkie. Szív és tudomány. Regény. Angolból fordította Huszár Imre. 2 félkötet. (Révai testvérek. 8r. 481 l. ára 2 frt 50 kr.)

Colombier Mária. A kis báróné pisztolya. Regény. Francziából fordította Pávics Ilona. I. kötet. (Bartalits Imre. 8r. 175 l. ára 80 kr.)

Compass, Magyar. Pénzügyi és vasúti évkönyv. 1884. XII. évfolyam. Az 1883-ik évi mérlegekkel. Szerkeszti és kiadja Mihók Sándor. (Kilián Frigyes. n. 8r. 518 l. és 519—562 l. hirdetések, ára kötve 4 frt.)

Conder Eustace R. M. A. Jézus élete. Segédkönyvül az evangeliumok czélja, öszhangzása és chronologiájának tanúlmányozásához. Angolból ford. Fa István. A Szentföld térképével. (Knoll K. és társa 8r. III, 226 l. 1 térkép, ára 1 frt.)

Csáki József. Az eczetsavas aetherek bomlása magasabb hőmérséknél. Tudori értekezés. (Kolozsvár. Stein János. 8r. 19 l. ára ?)

Csáktornyai Lajos. Szeressünk és megbocsássunk. Beszélyek és rajzok. 2-ik kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 191 l. ára 1 frt.

Csánki Dezső. I. Mátyás udvara. Koszorúzott pályamunka. Kiadja a m. történelmi társulat. (Kilián Frigyes. n. 8r. III, 193 l. ára 1 frt 20 kr.

Császár Károly. Geometriai alaktan a geometriai rajzolás elemeivel az I—II o. számára. II. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 117 l. 235 fametsz. ábrával és 2 kőnyomatú szines táblával, ára 1 frt 20 kr.)

Csehi Antal. Földrajz népiskolák számára. (Győr. Gross Gusztáv. 8r. 48 l. ára kemény kötésben 20 kr.)

Csengery Antal összegyűjtött munkái. I—V. kötet. (Kilián Frigyes. 8r. 387, 416, 411, 424 és 453 l. ára 10 frt, vászonba kötve 12 frt.)

Cserey Lukács. Az arcz- és tájkép-photographia. (Pfeiffer Ferdinánd. n. 8r. 39 l. ára 60 kr.)

Csiky Gergely színművei: VI. A Stomfay-család. Színmű 3 felvonásban. (Athenaeum r.-társulat. 8r. 132 l. ára 70 kr.)

Csiky Gergely színművei: VII. Bozóti Mártha. Színmű három felvonásban. (Athenaeum r.-társ. 8r. 122 l. ára 70 kr.)

Csiky Gergely színművei. VIII. Cecil házassága. Színmű. (Athenaeum. 8r. 100 l. ára 60 kr.)

Csiky Gergely színművei: IX. Nóra. Dráma 4 felv. (Athenaeum. 8r. 152 l. ára 70 kr.)

Csiky Kálmán. A magyar alkotmánytan és jogi ismeretek kézikönyve Polgári és elemi tanítóképezdék növendékei és tanítók számára. II. kiadás. A m. k. vallás- és közokt. miniszter által jutalmazott mű. (Magyar kir. állam. 8r. X, 175 l. ára 1 frt 25 kr.)

Csiky Lajos. Lelkészavatási egyházi beszéd elő- és utóimádsággal . . a debreczeni nagy templomban az 1884. aug. 21-én tartott lelkészavatási ünnepély alkalmával. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 16 l. ára 15 kr.)

Csiky Lajos. Egyházi beszéd elő- és utóimádsággal. A tiszántúli ev. reformált egyházkerület előtt 1884. április 27. Zwingli Ulrich születésének négyszázados emlékére a főiskola imatermében. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 16 l. ára ?)

Csillag Gyula. Telekkönyv és kataszter. Külön lenyomat a »Nemzetgazdasági Szemle« 1884. évi folyamából. (Egyetemi nyomda. 8r. 22 l. ára ?)

Csillag, A bethlehemi. Énekes karácsonyi játék 4 felvonásban. (Katholikus ifjúsági színműtár. 1. füzet. Robicsek Zsigmond. 8r. 39 l. ára 40 kr.)

Csink János. Magyar-német nyelvgyakorló könyv nép és polgári iskolák számára. I. rész. III. kiadás. Ungarisch-deutsches Sprachbuch für Volks- und Bürger-Schulen. (Eperjes. Szerző. 8r. 142 l. ára ?)

Csink János. Magyar nyelvtan iskolai használatra. I—II. folyam : A mondattan elemei. Szóragozás. (Eperjes. Szerző. 8r. 16, 24 l. ára ?)

Csuday Jenő. A magyarok történelme. A gymnasiumok III. osztálya számára. (Szombathely. Özv. Seiler Henrikné. n. 8r. 125 l. ára 80 kr.)

Csuday Jenő. Zrinyiek a magyar történelemben. 1566—1704. (Szombathely. Özv. Seiler Henrikné. n. 8r. VIII, 371 l. ára 4 frt.)

Csuday Jenő. A honfoglalás kezdete és befejezése. (Szombathely. özv. Seiler Henrikné. 8r. 53 l. ára 50 kr.)

Csuday Jenő. Az osztrák-magyar monarchia politikai földirata. 4-ik rövidített kiadás. (Szombathely. Seiler Henrik. 8r. IV, 60 l. ára 50 kr.)

Currie J. Az iskolai nevelés elvei és gyakorlata. Tanítók, tanítóképezdék s felsőbb paed. tanfolyamok részére. Angolból átdolg. Bihari Péter I. kötet. (czim) kiadás. (Aigner Lajos. 8r. VII, 183 l. ára 1 frt 20 kr.)

Curtius György görög nyelvtana. (Alaktan.) A Gerth Bernát közreműködésével javított XVI. eredeti kiadást fordította dr. Ábel Jenő. (Lampel Róbert. n. 8r. V, 207 l. ára 1 frt 20 kr.)

Czakó Zsigmond művei. 9—13. füzet. (Nemzeti könyvtár 162, 164, 166, 168—9. füzet. Aigner Lajos. 8r. 161—486 l. egyes füzet ára 30 kr.)

Czakó Zsigmond összes művei. Sajtó alá rendezte és bevezette Ferenczy József. II-ik kötet. (Aigner Lajos. k. 8r. 486 l. ára 1 frt, v. kötésben 2 frt 60 kr.)

Czékus István tiszakerületi superintendens rozsnyói 25 éves lelkészi hivataloskodásának jubileuma alkalmával 1884. április 20-án tartott üdvözletek és egyházi beszéd. (Rozsnyó. Kovács Mihály. 8r. 30 l. ára 20 kr.)

Czelder Márton. Evangyeliumi lelkészi tár, gyászesetekre predikácziók, gyászbeszédek, imák háznál, templomban, sírnál. I. kötet. (Kókai Lajos. 8r. IV, 184 l. 1 frt 60 kr.)

Czímjegyzéke, A budapesti kir. magy. tud.-egyetem könyvtárának. VIII. 1883. évi gyarapodás. (Kilián Frigyes. 8r. VIII, 237 l. ára 60 kr.)

Czímtár, Közigazgatási, 1884-re. (Tettey-féle könyvkiadó hivatal. 4r. II. 37, 19, 13, 33, 38, 83, 58, 74 és 36 l. ára 80 kr.)

Daday Jenő. Adatok a Ciliotlagelláták ismeretéhez. (Értekezések a természettudományok köréből. XIII. k. 15. f. Akadémia. 8r. 15 l. egy rajzlappal, ára 20 kr.)

Dallos József. Az ó-héber lyrai- és tanköltészet. (Szombathely. Granitz Vilmos. 8r. 153 l. ára 1 frt.)

Dalra fel ! 1000 legnépszerűbb, legszebb magyar népdal. Összegyűjtötte s a dalkedvelő közönségnek ajánlja Cserjés László. (Mehner Vilmos. 16r. 618 l. ára 1 frt.)

Darwin Charles. Az ember származása és az ivari kiválás. A II-ik eredeti kiadásból fordították Török Aurél és Entz Géza. Az eredetivel összehasonlította és Darwin életrajzát írta hozzá Margó Tivadar. I—II. kötet. (Természettudományi könyvkiadó vállalat. XXIII—XXV. kötet. Természettudományi társulat. n. 8r. LXXI. 542 l. és 436 l. ára együtt kötve 10 frt.)

Daudet Ernő. A kilépett szerzetes. Regény. Francziából fordította Pavics Ilona. (Pfeifer Ferdinánd. k. 8r. 224 l. ára 1 frt.)

Dávid István. Latin olvasó- és gyakorlókönyv az algymnasium számára Schultz-Dávid. latin nyelvtanához szerkesztette —. (Lampel Róbert. n. 8r. VI. 304 l. ára 1 frt 20 kr.)

Deák Farkas. Deák Ferencz. (Magyar Helikon. 28 sz. Pozsony. Stampfel Károly. 169—192 l. ára 20 kr.)

Degré Alajos. Visszaemlékezéseim. (Az 1848—9-ik év előtti. alatti és utáni időkből.) 2 kötet. 2-ik (czím) kiadás. (Pfeifer Ferdinánd. n. 8r. 180. 224 l. ára 3 frt.)

Dell' Adami Rezső. Választóimhoz. (Pallas-részvénynyomda. 8r. 20 l. ára ?)

De Maistre Xavier. Utazás szobám körül. Hédonin három rajzával. (Révai testvérek. 16r. VIII, 133 l. ára 1 frt 40 kr.. díszkötésben 2 frt 40 kr.)

Democritos Nr. 2. A keresztény-zsidó házasság a parlamentben és a főrendiházban. (Szüts és társa. 8r. 24 l. ára 40 kr.)

Dengi János. Olvasmányok a magyar stilisztikához. A gymnasiumi tanítás uj terve és az utasítások alapján a gymnasiumok IV-ik osztálya számára szerk. és statisztikai jegyzetekkel ellátta —. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. VIII. 282 l. ára 1 frt 60 kr.)

Denison György. A lovasság történelme a legrégibb időktől a jelenkorig. Magyarra ford. Szeles Dénes. (Történelmi könyvtár. 5—6. füzet. Aigner Lajos. n. 8r. 257—384 l. ára füzetenkint 50 kr.)

Deodatus. A magyar büntető törvénykönyv a büntettekről és vétségekről. 1878. évi V. t.-cz. Versekbe szedte —. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 68 l. ára 60 kr.)

Dessewffy Arisztid. A házasélet. (Grill Károly. 8r. 204 l. ára 1 forint 50 krajczár.)

Deutsch Henrik »Életforrása« és más német művek használata mellett irta Vogel Ignácz. — Hit- és erkölcstan és függeléküл a zsidók története a babiloni fogságtól a második templom pusztúlásaig. A középtanodák alsóbb osztályai számára. (Székesfehérvár. Singer Ede és testvére. 8r. 73 l. ára ?)

Dezső Lajos. Számtani föladatok az elemi népiskola III. és IV. osztályai számára. Kiadja a sárospataki »irodalmi kör« a főiskola költségén. (Sárospatak. Steinfeld Béla nyomdája. 8r. ára kötetlen 23. kötve 30 kr.)

Diarium. Katholikus lelkészek zsebnaptára 1884-re. III. évf. (Tettey-féle kiadóhivatal. [Benkő Gyula.] 16r. 60 l. és 220 üres oldal. ára kötve 1 frt 60 kr.)

Dobóczky Lajos. Gazdasági és kertészeti füzetek. I—II. füzet. Az elemi népiskolák III—VI. s ismétlő fiosztályainak használatára. (Lampel Róbert. 8r. 19, 20 l. ára egy-egy füzetnek 20 kr.)

Dobozi István. A községi közigazgatás kézikönyve. (Pótfüzet.) A legujabb törvények alapján. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 229, II l. ára 1 frt.)

Dolinay Gyula. Ifjúsági olvasmányok fiuk és leányok számára. Számos képpel. (Szerző. n. 8r. 96 l. ára 40 kr.)

Dollinger Gyula. A massage. Gyakorló orvosok számára. Kiadta tagjai számára a magyar orvosi könyvkiadó-társulat. XLIV. köt. (Franklin-társulat. 8r. 75 l. ára ?)

Domanovszky Endre. Emlékbeszéd Mihályi Károly felett. (A m. t. akadémia elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek. I. k. 10. sz. Akadémia 8r. 22 l. ára 10 kr.)

Dorosenko Péter. Az életből. Regény. Oroszból fordította Timkó Iván. (Légrády testvérek nyomdája. 8r. 216 l. ára ?)

Dömötör Pál. Ujabb költemények. (Tettey Nándor és társa. 8r. 159 l. ára 1 frt.)

Döntvénytár. A m. k. Curia. a budapesti kir. itélőtábla és a pénzügyi közigazgatási biróság elvi jelentőségü határozatai. Uj folyam. VI—IX. kötet. (Jogtudományi Közlöny szerkesztősége. 8r. 336. XXXIX, 336. XXXII. 384. XXXVI, 368 l. egyes folyam ára 2 frt.)

Dubay Miklós. Ujabb jelentés a metallotherapia jelen állásáról. (Egyetemi nyomda. n. 8r. 31 l. ára ?)

Dumas Sándor. Az apasági kereset. Levél Rivet képviselőhöz. Fordította Szokolay Kornél. (Révai testvérek. 8r. 73 l. ára ?)

Ebers György. Egy szó. Regény. Ford. Kacziány Géza. (Olcsó könyvtár. 178. sz. Franklin-társulat. 16r. 424 l. ára 80 kr.)

Ecsery Lajos. A munkássegélyezés ügye Magyarországon, tekintettel a munkásbiztosítás kérdésére. (Knoll K. és társa. n. 8r. 172 l. és három táblázat, ára 1 frt 40 kr.)

Edelmann Sebő. A gőzkazán- és gőzgép-üzem kézikönyve. Az állandó gőzgépek és mozdonyok fütői és gépészei, valamint a gőzkazán és gőzgép tulajdonosok. gyári és gazdasági hivatalnokok használatára. 87 ábra- és 2 táblával. (Szombathely. Özv. Seiler Henrikné. 8r. 164, II l. és 2 tábla, ára kötve 1 frt 50 kr.)

Édes Vincze. Koporsó feletti imák rövid sirszókkal. Temetési alkalmakra. Első füzet. (Lövy József. Miskolczon. 8r. 104 l. ára 60 kr.)

Egybeállítása az 1883. évi fogyasztási adóeredményeknek statisztikai. a magyar korona országaira vonatkozólag. Kiadja a magyar kir. pénzügyministerium. (M. kir. államnyomda. 4r. 37 l. ára ?)

Egyesület, Az országos magyar gazdasági. emlékkönyve. Szerkeszti Galgóczy Károly. — Az emlékkönyv IV. füzete. (Egyesület. 8r. 160 l. ára ?)

Egyesület, A csángó-magyar, első évi jelentése 1883—84. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 19 l. ára ?)

Egyesületek, Az országban létező gazdasági. létszámának és müködésének áttekintése 1883. év végén. III. Közzéteszi a földmívelés-, ipar- és ke-

resk. m. kir. ministerium. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 377 l. ára ?)

Egyházkerület, A dunamelléki ev. ref. 1884. márczius 25-ik napján Budapesten tartott rendkivüli közgyülésének jegyzőkönyve. Kiadta Farkas József. (Hornyánszky Viktor nyomdája. 8r. 15 l. ára ?)

Egyházkerület, A dunamelléki ev. ref. 1884. október hó 25 s következő napjain Budapesten tartott gyülésének jegyzőkönyve. Kiadta Farkas József. (Hornyánszky Viktor nyomdája. 8r. 95 l. ára ?)

Egyházmegye, A bánáti ágost. hitv. evang., 1884. augusztus hó 13-ik és 14-dik napjain Nagybecskereken megtartott közgyülésének jegyzőkönyve. (Temesvár. »Südungarischer Lloyd«-nyomdája. 8r. 34 l. ára?)

Egylet, A vasmegyei régészeti. évi jelentése. 1884. Szerkeszté Burány Gergely. (Szombathely. Bertalanffy József nyomdája. 8r. 47 l. 3 rajzzal, ára?)

Egylet, A székely mívelődési és gazdasági, Marosvásárhelytt 1884. évi szept. hó 25-én tartott nagygyülésének emlékkönyve. (Marosvásárhely. Egylet. 8r. 98 l. ára ?)

Egylet, A párisi kölcsönösen segélyző magyar, évi jelentése az 1883-ik évről. (Páris. Magyar egylet. 8r. 20 l. ára ?)

Ejury Károly, ifj. Feletek közérdekü kérdésekre a közelmúltból. Antworten auf Fragen öffentl. Interesses aus naher Vorzeit. (Pozsony. Stampfel, Eder és társai. 8r. 200 l. ára ?)

Ejury Károly, ifj. A »Feleletek közérdekü kérdésekre« függeléke. (Pozsony. Stampfel, Eder és társai. 8r. 58 l. ára ?)

Ekkert Antal. Természettani tankönyv az alsóbb ipartanodák használatára. II. rész. A III. évf számára. (Az országos iparegyesület által kiadott ipartanodai tankönyvek. II. Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 88 l. ára ?)

Ekmayer Ágost. Ünnepi beszéd. a pozsonyi kir. akadémia fennállása százados évfordúlójának alkalmából (1884. évi május hó 14-én.). (Pozsony. Stampfel Károly. 4r. 23 l. 30 kr.)

Eljárás, A polgári peres, reformja. (Magyar jogászegyleti értekezések. XVIII. füzet. Franklin-társulat. 8r. 63 l. ára ?)

Elemér bácsi. Tündér mesék 18 színes képpel. Jó gyermekeknek. (Lampel Róbert. 4r. 56 l. ára 2 frt.)

Élet könyve, Az. Szerkeszti és kiadja Nagy József. 2. füzet. (Kalocsa. Holmeyer Ferencz. 8r. 49—96 l. ára 25 kr.)

Életrajzok, magyar történeti. A m. tud. akadémia tört. bizottságának segélyezésével kiadja a magyar történelmi társulat. Szerk. Szilágyi Sándor. I. évf. I. köt. (Mehner Vilmos. 8r. 128 l. ára 1 frt 80 kr.)

Előadások, Népszerü természettudományi, gyüjteménye. Kiadja a k. m. természettudományi társulat. Szerk. Fodor József és Paszlavszky József. 41—46. füzet. (L. Laufenauer Károly, Schmidt Sándor, Ring Ármin, Hoitsy Pál. Staub Móricz.)

Előterjesztései, A fővárosi Iparosok köre választmányának, a XV. rendes évi közgyülésen 1884. február hó 3-án. Függelék: az 1884. évi ipartörv. (Buschmann F. 8r. 58 l. ára ?)

Emericzy Géza. Földrajz a népisk. V-ik osztálybeli növendékei szára. A haza és az osztrák-magyar monarchia politikai szervezete; ezeknek az öt földrész bővítő és kiegészítő ismertetése. 2-ik jav. kiadás. (Dobrowsky Franke. 8r. 68 l. ára 20 kr.)

Emericzy Géza. Földrajz a népiskolák IV. osztálybeli növendékei szára. Magyarország, Osztrák-Magyar monarchia, az öt földrész első ismerte-e. 3-ik jav. kiadás. (Dobrowsky és Franke. 8r. 56 l. ára 20 kr.)

Emericzy Géza. Természet- és vegytan a mindennapi és ismétlő nép-:olák számára. 68, a szöveg közé nyomott fametszvénynyel. Ötödik jav. ki-ás. (Dobrowsky és Franke. 8r. 100 l. ára 40 kr.)

Emericzy Géza és Kárpáti Endre. Számtani példatár a népiskolák-k VI. évfolyambeli (esetleg ismétlő iskolabeli) növendékei számára. 2-ik ki-ás. (Dobrowszky és Franke. 8r. 32 l. ára 10 kr.)

Emericzy Géza és Kárpáti Endre. Vezérkönyv a népiskolai számta-ásban. Tanítók és tanítójelöltek számára. I—II. füzet. A népiskola I—VI. ztálya számára. A miniszteri tantervben megállapított és a métermértékhez :almazott tananyag. II. kiadás. (Dobrowsky és Franke. 8r. 169, 208 l. ára frt és 1 frt 20 kr.)

Emericzy Géza és Kárpáti Endre. Számtani példatár a népiskolák –IV. évfolyambeli növendékei számára. 5-ik átnézett kiadás. (Dobrowsky és anke. 8r. 24, 24 és 32 l. ára egyenkint 10 kr.)

Emericzy Géza és Krausz Sándor. Német olvasókönyv tanítóképző ézetek, közép- és polgári iskolák számára. I kötet. (Igló. Schmidt József. n. VIII. 187 l. ára 1 frt.)

Emlékbeszédek, A magyar tudományos akadémia elhunyt tagjai föt tartott. I. kötet. 10. sz. II. kötet 1—6. szám. (L. Domanovszky Endre. nárky Gedeon, Galgóczy Károly, Szécsen Antal. Margó Tivadar, Nendtvich roly.)

Emlékek, Magyar történelmi. Anjoukori okmánytár. Szerkesztette Nagy re. IV. kötet. (1340—1346.) (Akadémia. 8r. 679 l. ára ?)

Emlékek, Erdélyi országgyűlési. (Monumenta comitialia regni Transilniae.) Történeti bevezetésekkel. A m. tud. Akadémia tört. bizottsága megásából szerk. Szilágyi Sándor. IX. kötet. (1629—1637.) (Akadémia. 8r. II. 3 l. ára 3 frt.)

Emlékek, Erdélyi országgyűlési emlékek. Történeti bevezetésekkel. erkeszti Szilágyi Sándor. X. kötet. (1637—1648.) (Akadémia. 8r. 334 l. ára 3 frt.)

Emlékkönyv a délmagyarországi természettudományi társulat tiz éves nállásának ünnepélye alkalmából. Szerk. Dorogi Ignácz. (Temesvár. Tár-at. 8r. 94 l. egy kőnyomatu táblával. ára?)

Emléklapok. Jókainé Laborfalvi Róza 50 éves művésznői jubileumák alkalmából összeállította Dvortsák Gyula. (Aigner Lajos 8r. 47 l. ára kr.)

Emléklapok Beöthy Zsigmond félszázados irói működésének Komá-

romban 1884. évi ápril hó 14-én tartott jubileumi ünnepélyéből. (Athenaeum nyomdája. 8r. 22 l. ára ?)

Encyclopaedia, Paedagogiai, különös tekintettel a népoktatás állapotára. A neveléstudomány szótára, melyben az általános és részletes paedagogia stb. több részletei betűrendbe foglalvák. Segédkönyv tanítók, nevelők, szülők és iskolai elöljárók számára. Több tanférfiu közreműködésével szerk. Verédy Károly. 1—10. füzet. (Athenaeum r.-társ. 8r. 1—480 l. egy füzet ára 30 kr.)

Endrődi Sándor. Balatoni ég alatt. (Elbeszélések.) (Aigner Lajos. 8r. 200 l. ára 2 frt.)

Endrődi Sándor. Másodvirágzás. Elbeszélés. 2-ik (czim) kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 176 l. ára 1 frt.)

Énekeskönyv, Közöns. isteni tiszteletre rendelt. Zsoltárok és dicséretek néhány imádsággal. 2-ik kiadás. (Debreczen. Telegdi K. Lajos. k. 8r. VI, 432 l. ára 36 kr.)

Eötvös József összes munkái. Végleges teljes kiadás. 15—19. füzet. A nővérek 1—5. füzet. (Ráth Mór. 8r. 1—552 l. ára füzetenkint 50 kr.)

Eötvös József összes munkái. II—III. kötet. Magyarország 1514-ben. Regény 2-ik (czim) kiadás. 2 kötet. (Ráth Mór. 8r. VIII, 515; 490 l. ára 4 frt 50 kr.)

Eötvös Károly Lajos. Kis világ. Legujabb Flóri könyve. Gyulay László és Tahy Antal rajzaival. (Szerző. 8r. 96 l. ára 50 kr.)

Erckmann-Chatrian. A Rantzau testvérek. Ford. Fái I. Béla. 23 fametszettel. (Révai testvérek. 8r. 243 l. ára 1 frt 60 kr.)

Erdélyi Ferencz. Hosiah Israel. (Izrael üdve.) Levelezés Jonathan és Joheb testvérek között. (Szerző. 8r. 130 l. ára. 1 frt.)

Erdélyi Gyula. A gavallér asszony. Regény két kötetben. (Szerző. 8r. 129, 164 l. ára 2 frt.)

Erdődy János. Földrajzi vezérfonal iskolai és magán használatra. IV. átdolg. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 142 l. 9 térképpel, ára 40 kr.)

Erdős József. Zwingli Ulrik élete és reformátori működése főbb vonásokban. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 24 l. ára ?)

Erdőssy Károly. Gyermek mesék. Elbeszélések és mesék mindkét nembeli gyermekeknek. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 62 l. ára 60 kr.)

Erényi Mór. Kis magyar nyelvtan feladattárral. Nép-, főelemi és városi tanodák számára. 7-ik kiad. (Lampel Róbert. 8r. 116 l. kötve 40 kr.)

Ernyei József. Gyakorlati énektan. Dalokkal. Középtanodák, polgári iskolák és magánintézetek használatára. I-ső füzet. Fiu- és leányiskolák számára. 4-ik kiadás. (Dobrowszky és Franke. 8r. 32 l. ára 60 kr.)

Erőss Gyula. A külső hőmérsék befolyása a csecsemők szervezetére. (Értekezések a természettudományok köréből. XIV. k. 5. szám. Akadémia. 8r. 96 l. ára 60 kr.)

Értekezések a történelmi tudományok köréből. Kiadja a magyar tudományos akadémia. Szerkeszti Pesty Frigyes. XI. kötet. 5—8. szám. XII. köt. 1.

(L. Wenzel Gusztáv, Szilágyi Sándor, Ortvay Tivadar, Lipp Vilmos, Hampel József.)

Értekezések a természettudományok köréből. Kiadja a magyar tud. akadémia. Szerkeszti Szabó József. XIII. kötet. 4. 8. 12—15., XIV. k. 1—6. szám. (L. Horváth Géza, Kalchbrenner Károly, Hankó Vilmos, Steiner Antal, Daday Jenő, Fodor József, Lieberman Leo, Tömösváry Ödön, Ónodi, Primics György, Erőss Gyula, Hantken Miksa.)

Értekezések a társadalmi tudományok köréből. Kiadja a magyar tudományos akadémia. Szerkeszti Pesty Frigyes. VII. kötet. 7. szám. (L. Wenzel Gusztáv.)

Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. Kiadja a magyar t. akadémia. Szerkeszti Gyulai Pál. XI. kötet. 6—12.,. XII. k. 1—4. szám. (L. Hunfalvy Pál, Majláth Béla, Kis Ignácz, Goldziher Ignácz, Barna Ferdinánd, Ballagi Mór, Vámbéry Ármin, Kont Ignácz, Nagy Sándor, Szász Béla, Kúnos Ignácz és Munkácsy Bernát.)

Értekezések a nemzetgazdaságtan és statisztika köréből. Kiadja a magyar tudományos akadémia. Szerkeszti Földes Béla. II. kötet. 4—5. szám. (L. Láng Lajos, Kerpely Antal.)

Értekezések a mathematikai tudományok köréből. Kiadja a magyar tudományos akadémia. Szerkeszti Szabó József. X. kötet. 8—11., XI. kötet. 1—9. szám. (L. Gotthard Jenő, Gotthard Sándor, Konkoly Miklós, Szily Kálmán.)

Értekezések, Magyar jogász-egyleti. XII., XVII—XIX. füzet. (L. Schwarz Gusztáv, Reformja, Biróságok, Eljárás.)

Értesitő, Történelmi és régészeti. A délmagyarországi tört. és régészeti társulat közlönye. Szerkeszti Pontelly István. X. évfolyam. 1—4. füzet. (Temesvár. Csanádegyházmegyei nyomda. 8r. 203 l. ára 4 frt.)

Értesitő, Orvos-természettudományi, az erdélyi múzeum-egylet orvos-természettudományi szakosztályának az 1884. évben tartott szaküléseiről és népszerű természettudományi estélyeiről. — I. Orvosi szak. 1—3. füzet. — II. Természettudományi szak. 1—3. f., III. Népszerű szak. 1—4. szám. Névjegyzék és tárgymutató a kolozsvári orvostermészettudományi társulat 1876-tól 1883-ig megjelent kiadványaihoz. Összeállította Daday Jenő. (Kolozsvár. Stein János nyomdája. 8r. 293, 312 l. négy kőny. táblával. 95, 34 l. ára ?)

Eszmecserék a jószágrendezés tárgyában. A jószágrendezési szakosztály 1883. évi tárgyalásainak külön lenyomata. (Orsz. m. gazd. egyesület. 8r. 112 l. ára ?)

Euripon. Vizsolyi Gusztáv bukása. Fény- és árnyképek Tolna vármegyéből és az aula titkai. (Grimm Gusztáv. n. 8r. 77, IV. l. ára 1 frt.)

Évkönyv, Nemzetgazdasági és statisztikai. A m. tud. Akadémia nemzetgazdasági és statisztikai állandó bizottságának megbizásából szerkeszti dr. Földes Béla. Második évfolyam. (Akadémiai könyvkereskedés. 8r. VIII, 315 l. ára 2 frt.)

Évkönyv, Hatodik évfolyam 1883., melyet a trencsénmegyei természet-

tudományi egylet megbizásából szerkesztett Pfeiffer Antal. Jahresheft stb. (Trencsén. Egylet. 8r. 66 l. ára?)

Évkönyv, Magyar statistikai. Statistisches Jahrbuch für Ungarn. 1882. évfolyam. I—II. IV. VII—VIII. X—XI. 1883. III. IX. füzet. (Athenaeum-nyomda. 4r. 111. 51, 73. 154. 32. 148. 229, 137, 37 l. ára?)

Évkönyv, Magyar statistikai. Szerkeszti és kiadja az országos magyar kir. statistikai hivatal. 1881. évfolyam. VIII. füzet. 1882. évfolyam. I—II. IV. VII—VIII. X—XI. 1883 évf. III. IX. füzet. (Athenaeum nyomda. 4r. 111, 51. 154. 69. 148. 229. 32. 229. 35. 137 l. ára?)

Évkönyve, A m. kir. földtani intézet. VI. kötet. 9—10. füzet. VII. köt. 1. füzet. (L. Primics György. Posewitz Tivadar. Felix János.)

Évkönyve, A Kölcsey egyesület 1881—1883. Szerkesztette dr. Márki Sándor. (Arad. Kölcsey egyesület. 8r. 255 l. ára?)

Évkönyve, A békésvármegyei régészeti és mivelődéstörténelmi társulat. 1883—84. Szerkeszti Zsilinszky Mihály. (B.-Gyula. Társulat. 8r. 224 l. ára ?)

Évkönyve, A magyarországi Kárpát-egyesület. 1884. II—IV. füzet. (Igló. Egyesület. 8r. 160. XVII—LXIV l. ára ?)

Évkönyve, A m. kir. József-műegyetemi segítő-egyesület. Az 1883—84. tanévi működésről és gyarapodásról. (Bartalits Imre nyomdája. 8r. 33 l. ára ?)

Évkönyve, A tudomány- és műegyetemi olvasókör. 1883—84. (Bartalits Imre nyomdája. 8r. 44 l. ára ?)

Évkönyve, A felsőmagyarországi múzeumegylet ötödik. Szerkesztette Stöhr Antal. (Kassa. Werfer Károly nyomdája. 8r. 121 l. ára?)

Évkönyve, A hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat. 1881. május hó 30-tól 1883. május hó 30-ig lefolyt társulati évekre. II. kötet. Szerkesztette Kun Róbert. (Arad. Gyulai István nyomdája. 8r. 124 l. ára ?)

Évkönyvei, A m. tud. Akadémia. XVII. köt. : db. A magy. tud. akad. 1884. évi julius 8-án tartott XLIV-ik közülésének tárgyai. (Knoll K. és társa. 4r. 76 l. ára 80 kr.)

Évkönyvei, A meteorologiai és földdelejességi magyar kir. központi intézet. Kurländer Ignácz és Gruber Lajos observatorok közreműködésével közli Schenzl Guidó. XI—XII. kötet, 1881. 1882. évfolyam. Jahrbücher etc. (Egyetemi nyomda. 4r. 168. 188 l. ára ?)

Évlapjai, A Kisfaludy-társaság. Uj folyam. XVIII. kötet. 1882—83. (Franklin-társulat. 8r. III, 409 l. ára 2 frt 80 kr.)

Exner Győző. Költemények. (Szerző. 8r. 119 l. ára 1 frt.)

Faludi (Fuchs) **János.** Számvetési gyakorló könyv. A vidéki városok s más községek iskoláinak szükségletére. A miniszteri tanterv szerint. I—III. füzet. A népiskola II—IV. oszt. számára. (Lampel Róbert. 8r. 40, 40 és 47 l. ára 15, 18 és 20 kr.)

Faludi (Fuchs) János és Szép József. Magyar A-B-C-és olvasókönyv a népisk. I. oszt. számára. Tekintettel a miniszt. tantervben előírt beszéd és értelemgyakorlatokra. 3-ik kiad. (Lampel Róbert. 8r. 112 l. ára kötve 20 kr.)

Faludi (Fuchs) János és Szép József. Magyar olvasókönyv nyelvtannal, a népiskola II. osztálya számára. 2-ik jav. kiadás. (Lampel Róbert. 8r. 135, IV l. ára kötve 28 kr.)

Faludi (Fuchs) János és Szép József. Német A-B-C-és olvasókönyv a népiskola II. osztálya számára. Különös tekintettel a városi viszonyokra. 4-ik kiad. (Lampel Róbert. 8r. 128 l. ára kötve 32 kr.)

Faludi (Fuchs) János és Szép József. Német olvasókönyv a népiskola III. osztálya számára. Különös tekintettel a hazai történet- és alkotmánytanra. 3-ik jav. kiadás. (Lampel Róbert. 8r. 160 l. ára kötve 40 kr.)

Faludi (Fuchs) János és Szép József. Német olvasókönyv a népiskola IV. osztálya számára. Különös tekintettel a hazai történet- és alkotmánytanra. 3-ik jav. kiadás. (Lampel Róbert. 8r. 192 l. ára kötve 48 kr.)

Fanghné Gyujtó Izabella. Az életből. Elbeszélések. I—II. kötet. (Athenaeum. 8r. 184, 235 l. ára a két kötetnek 2 frt 50 kr.)

Farkass Róbert. A magy. kir. földtani intézet könyv- és térképtárának czímjegyzéke. (Katalog der Bibliothek und allg. Kartensammlung der kön. ungar. geologischen Anstalt.) (Földtani intézet. n. 8r. 192 l. ára?)

Fayer László. Bűnvádi eljárásunk reformjához. (Pfeifer Fendinánd. 8r. VIII, 142 l. ára 1 frt.)

Faylné-Hentaller Mariska. Kedvencz könyvem. Mesék és versecskék kis gyermekek számára. Színezett képekkel és fametszetekkel. (Ifj. Nagel Ottó. 4r. 47 l. és 6 szin. képpel, ára 1 frt 60 kr.)

Faylné-Hentaller Mariska. Kis Mesék. Népmesék, regék és elbeszélések gyermekek számára. Számos színes képpel és fametszettel. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 160 l. ára 1 frt 80 kr.)

Fegyverletétel, A világosi. 1848—9-ki honvédek nyilatkozata. (Athenaeum. 4r. 9 két hasábos l. ára ?)

Fehér Gyula. Előkészítő a sz. gyónás áldozásra az egri kis katekizmus nyomán. Függelékül három oltár beszéddel. (Eger. Szolcsányi Gyula. 8r. VII, 200 l. ára 1 frt 80 kr.)

Feigler Ferencz. Sz. k. Pozsony város térképe iskolai használatra. (Pozsony. Steiner Zs. ára 20 kr.)

Feigler Ferencz. Sz. kir. Pozsony város környékének térképe. (Pozsony. Steiner Zs. ára 15 kr.)

Feigler Ferencz. Pozsonymegye térképe iskolai használatra. (Pozsony. Steiner Zs. ára 15 kr.)

Feigler Ferencz. Sz. kir. Pozsony város, Pozsony város környékének és Pozsonymegye térképe. (Pozsony. Steiner Zs. ára 15 kr.)

Fekete Ignácz. Szabadalmi jogunk reformja. Különlenyomat a »Nemzetgazdasági Szemle« 1884. évi folyamából. (Egyetemi nyomda. 8r. 32 l. ára 40 kr.)

Felhő Nándor. Fellegek. (Költemények.) (Aigner Lajos. 32r. 85 l. ára 60 kr.)

Felix János. Magyarország faopáljai palaeophytologiai tekintetben.

Közli magyar nyelven Staub Móricz. (A m. k. földtani intézet évkönyvei. VII. k. 1. füzet. Légrády-testvérek. 8r. 41 l. négy kőnyomatú táblával, ára ?)

Fellner E. Az asszonygyilkos Schenk Hugó áldozatai. Törvényszéki regény a jelen korból. Képekkel. 1—12. füzet. (Bécs. Rubinstein testvérek. 8r. 1—384 l. ára füzetenkint 20 kr.)

Fellner Simon. A vasuti tarifák reformálásának kérdéséhez. Külön lenyomat a »Nemzetgazdasági Szemle« 1884. évi folyamából. (Egyetemi nyomda. 8r. 115 l. ára ?)

Fenyvessy Ferencz. Beszédek és felszólalások az 1881—4-ki országgyűlésen. (Pápa. Debreczeny Károly nyomdája 8r. 55 l. ára?)

Ferenczy József. Katona József. (Magyar Helikon. 34. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 81—104 l. ára 20 kr.)

Ferenczy Zoltán. Báró Eötvös József. (Magyar könyvesház. 125—127. füzet. Aigner Lajos. k. 8r. 136 l. ára 60 kr.)

Feuillet Oktáv. Egy végrendelet záradéka. Regény. Francziából fordította Friebeisz Ferencz. (Bartalits Imre. 8r. 157 l. ára 50 kr.)

Filarszky Nándor. Adatok a Cleomeae rendszertani állása, szövettani szerkezete és fejlődéséhez. Hat tábla rajzzal. (Buschmann F. 8r. 54 l. ára ?)

Finály Henrik. A latin nyelv szótára. A kútfőkből a legjobb és legujabb szótárírodalomra támaszkodva. (Franklin-társulat. 8r. 2134 két hasábos l. ára 10 frt.)

Firtinger Károly. Adatok a budapesti nyomdász-testület társas életéből. Az ipartörvény módosítása alkalmából. (Pesti könyvnyomda-társaság. 8r. 39 l. ára ?)

Fischer Engelbert Lőrincz. Pogányság és kinyilatkoztatás. Vallástörténeti tanúlmányok az indok, perzsák, babyloniaiak, assyriaiak, egyptomiak legrégibb szent iratainak a bibliával való közös pontjairól. Ford. Jankovich Gyula. II. füzet. (Grimm Gusztáv. 8r. 39 l. ára 60 kr.)

Fischer Engelbert Lőrincz. Az indusok és perzsák ősvallási élete, összehasonlítva a kinyilatkoztatással. A legujabb kutatások alapján — után Jankovich Gyula. (Grimm Gusztáv. n. 8r. XXII, 53, 39 l. ára 1 frt 20 kr.)

Fischer Gyula. Izrael szellemi szabadsága. Sabuothbeszéd a nagyabonyi izr. hitközség templomában 1884. évi május 30-án. (Márkus Samu. 8r. 11 l. ára ?)

Flavigny grófnő. Imák és elmélkedések gyűjteménye. A szent atyák és jelesebb egyházi írók műveiből. Átdolgozta Gubicza István. I., II. rész (Szüts és társa. 16r. 1—630; 631—1195 l. ára 1 frt 50 kr.)

Fodor József. A lakásviszonyok befolyása a cholera és typhus elterjedésére. (Értekezések a természettudományok köréből. XIV. k. 2. szám. M. akadémia. 8r. 23 l. ára 20 kr.)

Folkmann János. Zólyommegye földrajza kapcsolatosan a többi földrészek leirásával. (Zólyom. Szerző. 8r. 71 l. ára 30 kr.)

Fonyó Pál. Népiskolai hitelemzéstan a katholikus növendékpapság és tanítójelöltek használatára kézírat gyanánt. Első v. általános rész. (Kalocsa. Szerző. 8r. 125, III l. ára 75 kr.)

Fonyó Pál. Katholikus egyháztörténet dióhéjban. Néptanodáink V. és VI. osztálya, úgyszintén a polgári és iparos iskolák használatára, főpásztori kegyes engedélylyel. 4-ik kiadás. (Kalocsa. Wajdits Nándor. 8r. 48 l. ára 22 kr.)

Fonyó Pál. A katholikus szertartások elemei. Néptanodáink V. és VI. osztálya, úgyszintén a polgári és felsőbb népiskolák számára. Főpásztori kegyes jóváhagyással. 4-ik kiadás. (Szüts E. és társa. 8r. 32 l. ára 18 kr.)

Fonyó Pál. Képes elemi katekizmus vagy a katholikus hit elemei népiskoláink I—II. oszt. számára. (Kalocsa. Malatin Antal. 8r. 29 l. ára ?)

Fonyó Pál. A legszentebb nap vagy imák és elmélkedések a szent gyónás és áldozás napjára. (Kalocsa. Szerző. 8r. 400 l. ára fűzve 40 kr.)

Forrai Soma. A magyar gyorsírás tankönyve a Gabelsberger-Markovits rendszer szerint iskolai és magánhasználatra. 2-ik jav. kiadás. (Lampel Róbert. 12r. XIV, 60 l. ára 50 kr.)

· **Földes Béla.** Nemzetgazdasági és statistikai évkönyv 1884. (Magyar akadémia. 8r. 311 l. ára ?)

Fölfedezések, A legnevezetesebb, könyve. I. kötet 1—11. füzet; II kötet 1. füzet. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 1—230; 1—96 l. ára füzetenkint 25 kr.)

Főrendi Irományok. (Az 1881. évi szeptember hó 24-ére hirdetett országgyűlés nyomtatványai VII—IX. kötet. Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 4r. 455, 380, 355 l. ára ?)

Főrendiház Jegyzőkönyve. (Az 1881. évi szeptember hó 24-ére hirdetett országgyűlés nyomtatványai. IV. füz. Pesti könyvnyomdarészvénytársaság. 4r. 297—453 l. ára ?)

Főrendi Napló. (Az 1881. évi szeptember hó 24-ére hirdetett országgyűlés nyomtatványai. II. köt. Pesti könyvnyomdarészvénytársaság. 4r. 354 l. ára ?)

Fraknói Vilmos. Martinovics és társainak összeesküvése. 2-ik (czím-) kiadás. (Ráth Mór. n. 8r. XIII, 441 l. ára 2 frt 80 kr.)

Fraknói Vilmos. Váradi Péter kalocsai érsek élete. 1483—1511. (Ráth Mór. 8r. 64 l. ára 80 kr.)

Franklin-könyvtár. Pulszky Ferencz. Életem és korom. I—II kötet. II. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 504, 541 l. a két kötet ára 5 frt.)

Frecskay János. A kádárság. 60 ábrával. (A mesterségek könyvtára. III. köt. Athenaeum. 8r. 232 l. ára 1 frt 50 kr.)

Frimm Jakab. A hülyeség és hülyeintézetek, különös tekintettel Magyarország hülyéire. Segélyszózat a magyar nemzethez a nyomorúltak legelhagyatottabbjai érdekében. (Aigner Lajos. 8r. 96 l. és 1 térkép, ára 1 frt.)

Frühwirth Sándor. A zala-istvándi evang. gyűlekezet történelmének vázlata. (Kecskemét. Tóth László. 8r. 13 l. ára ?)

Függelék egy élet és jellemrajzhoz. (Bartalits Imre nyomdája. 8r. 8 l. ára ?)

Füredi (Führer) Ignácz. A magyarok története jellemképekkel az ókori történelemből. Népiskolai használatra. 15-ik jav. kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 56 l. ára 30 kr.)

Füredi János. Egyházi beszéd. Szent István ünnepén a s.-a.-ujhelyi

plebánia-templomban 1884. évi augusztus hó 20-án. (S.-A.-Ujhely. »Zemplén«-nyomda. 8r. 16 l. ára?)

Füzetek, Statisztikai havi. Kiadja a fővárosi statisztikai hívatal. 1884. XII. évfolyam. 1—4. szám. Jan.—ápr. (Ráth Mór bizom. 4r. 1—169 l. ára 4 frt.)

Füzy György. Körülöttünk. Apróságok. (Kaposvár. Jeiteles Herman. 8r. II, 107 l. ára 1 frt.)

Gabányi Árpád. Egy krajczár emlékíratai. (Révai testvérek. 8r. 121 l. ára 1 frt.)

Gajári Ödön. Kalocsa város szállásainak elválása. (Kalocsa. Malatin Antal. 8r. 28 l. ára?)

Gajzágó László, ifj. Petőfi Sándor élete. (Irodalomtörténeti dolgozat.) (Deés. Szamosújvár. »Aurora«-nyomda. 8r. 30 l. ára ?)

Galgóczy Károly. Emlékbeszéd Árkosi Benkő Dániel lev. tag felett. (A m. tud. Akadémia elhúnyt tagjai felett tartott emlékbeszédek. Kiadja a m. tud. Akadémia. II. kötet. 2. sz. Akadémia. n. 8r. 12 l. ára 10 kr.)

Galgóczy Károly. Emlékbeszéd Benkő Dániel felett. (A magyar t. akadémia elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek. II. k. 2. sz. Akadémia. 8r. 12 l. ára 10 kr.)

Galgóczy Károly. Emlékbeszéd Érkövy Adolf felett. (A magyar tudományos akadémia elhúnyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek. II. k. 6. szám. Akadémia. 8r. 17 l. ára 10 kr.)

Galgóczy Károly. Mezei gazda népszerű vezérkönyve a mostani viszonyokhoz alkalmazva. A magyar földmivelőnép számára. Ötödik kiadásban javította Farkas Mihály. I. II. kötet. (Franklin-társulat. 8r. XVIII, 339, 235 l. ára 1 frt 20, 80 kr.)

Galland, Habicht, Vörösmarty M. Ezeregy éjszaka, arab regék. Rendezte Nádor Gyula. Képekkel diszített első teljes magyar kiadás. I. II. kötet (Nádor Kálmán. 8r. 416, 463 l. ára ?)

Gaskellné. Cranford. Regény. Angolból fordította Belényesi Gábor. (Olcsó könyvtár. 177. sz. Franklintársúlat. 8r. 302 l. ára 60 kr.)

Gaskó Gyula. Dalkönyv a népiskolák számára. 1. 2. füzet. (Kassa. Maurer Adolf. 16r. 35, 39 l. ára 20, 20 kr.)

Gáspár Ignácz. Első oktatás a földrajzban. A népiskolák középosztályai számára. X. kiadás. (Tettey Nándor-féle kiadóhivatal [Benkő Gyula] 8r. 79 l. 24 fametszvénynyel, ára 36 kr.)

Gáspár Ignácz. Elemi földrajz. Hat osztályú népiskolák számára. I. rész. a III. és IV. osztály számára. (Tettey-féle kiadóhivatal. [Benkő Gyula.] 8r. 60 l. 29 képpel, ára 24 kr.)

Gazda, A mezei. Mezőgazdasági kézi- és vezérkönyv négy szakaszban. 1—28. füzet. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 1—339, XVIII és 1 tábla; VIII, 1—234 l. ára füzetenkint 15 kr.)

Gelich Richárd. Magyarország függetlenségi harcza 1848—49-ben. I. köt. (Aigner Lajos. 8r. 486, V l. ára 3 frt 60 kr. félbőrkötésben 5 frt.)

Gelich Rikhárd. Magyarország függetlenségi harcza 1848—49-ben. 8—14. füzet. (Történelmi könyvtár. Aigner Lajos. 8r. 449—486; 1—384 l. egyes füzet ára 40 kr.)

Gelléri Mór. A brüsszeli kereskedelmi múzeum. Különös tekintettel egy Budapesten létesítendő keleti kiviteli múzeumra. (Pesti könyvnyomdarészvénytársaság. 8r. 38 l. ára ?)

Geréb Béla. A közigazgatási hatóságok ügykörébe utalt kihágások kézikönyve. (Kézdi-Vásárhely. Szabó Albert. 4r. 358 l. ára 3 frt 20 kr.)

Germanus Konstantin. Reformátorok. Történelmi előadások. katholikus reformátorok és Luther Márton fölött. Magyarította Komlóssy Ferencz. (Eger. Szerző. 8r. 320 l. ára ?)

Giacich A. T. A kisdedek fölnevelése és halandósága. Népszerű előadásban. Az olasz eredetiből fordította Gribovszky Jenő. (Grimm Gusztáv. 8r. 68 l. ára 60 kr.)

Goldzieher Ignácz. A muhammedán jogtudomány eredetéről. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XI. kötet. 9 szám. Akadémia. 8r. 23 l. ára 10 kr.)

Goll János. Iskolai dalfüzér Galin-Paris-Chevé-féle tanmód szerint. Elemi iskolák alsó osztályai számára. I. füzet. (Kókai Lajos. 8r. IV, 24. 8 l. ára 20 kr.)

Goll János, Elemi énektan. A Chevé elemi énektana. (Galin-Paris-Chevé-féle tanmód) után fordította és átdolgozta —. 1 rész. 1. füzet. (Kókai Lajos. 8r. IV, 16 l. ára 15 kr.)

Goll János. Új énektanítási rendszer. (Galin-Paris-Chevé-féle tanmód.) Stahl F. T. »Blätter zur Verbreitung der Chévéschen Elementar-Gesangslehre« czímű munkája után. (Kókai Lajos. 8r. 84 l. ára 50 kr.)

Goll János. Elemi énektan. A Chevé elemi énektana után. I. rész. 1. füzet. (Kókai Lajos. 8r. 40, VIII l. ára 30 kr.)

Gonda Béla. A hydrografiai intézmény Olaszországban. Külön lenyomat a Gazdasági Mérnök-ből. (Kilián Frigyes. 8r. 34 l. és 1 tábla, ára 60 kr.)

Gotthard Jenő. Egy új spektroskop. (Értekezések a mathemat. tudományok köréből. X. k. 10. sz. Akadémia. 8r. 9 l. egy tábla rajzzal, ára 20 kr.)

Gotthard Jenő. Astrophysikai megfigyelések a herényi observatoriumon 1882. évben. (Értekezések a mathemat. tudományok köréből. X. k. 8. sz. Akadémia. 8r. 27 l. ára 30 kr.)

Gotthard Jenő. Megfigyelések a herényi astrophysikai observatoriumon 1883. évben. (Értekezések a mathematikai tudományok köréből. XI. k. 5. sz. Magyar akadémia. 8r. 33 l. két táblával. ára 20 kr.)

Gotthard Jenő. A Pons-Brooks üstökös spektroskopikus megfigyelése a herényi astrophysikai observatoriumon. (Értekezések a mathemat. tudományok köréből. XI. k. 6. szám. Akadémia. 8r. 38 l. két táblával. ára 40 kr.)

Gotthárd Sándor. Néhány szó szarvasmarha-tenyésztésünk érdekében. (Szombathely. Özv. Seiler Henrikné. 8r. 35 l. ára 20 kr.)

Gotthard Sándor. Adatok Jupiter és Mars bolygók physikájához. (Értekezések a math. tud. köréből. X. k. 9 sz. Akadémia. 8r. 16 l. három táblával, ára 40 kr.)

Gótsch József. Napi-kamat táblák 4%—9%-ig Tages-Zinsen-Tabelle von 4%—9%. (Kecskemét. Gallia-féle könyvk. n. 8r. XIII, 177 l. ára 2 frt.)

Gozsdu Elek. Köd. Regény. 2-ik (czím) kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 255 l. ára 1 frt 20 kr.)

Göldner Nándor. Német nyelvtan iskolai és magán használatra. 2-ik jav. kiadás. I. rész. (Maros-Vásárhely. Csiki Lajos. 8r. 102 l. ára 50 kr.)

Göndöcs Benedek. Országgyűlési beszédek, melyeket Gyula városa országgyűlési képviselője 1881—84. években tartott és azokra vonatkozó nyilatkozatok. Összeszedte Bauer Ferencz. (Franklin-társulat nyomdája. 8r. 163 l. ára ?)

Göőz József. Magyar nyelvtan. Polgári iskolák számára. (Dobrowsky és Franke. 8r. 155 l. ára 70 kr.)

Görgey István. Német-magyar vasúti szakszótár. I—IV. füzet. (Aigner Lajos. 8r. 1—128 két hasábos l. egyes füzet ára 32 kr.)

Gőzgépekről, A. és a magyar kir. dohánygyáraknál használatban levő fontosabb munkagépekről. Összeállította és kiadta a m. k. dohányjövedéki központi igazgatóság. (Államnyomda. 8r. 65 l. 87 ábrával, ára ?)

Grand Miklósnak a buziási tanfolyam alkalmával 1884. évi julius 20-tól augusztus 8-ig tartott előadása a méhészetről. Külön lenyomat a »Közgazdasági Értesítő«-ből. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 28 l. ára ?)

Greguss Gyula. Természettan. Átdolgozta Berecz Antal. VII. kiadás. Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 178 l. ára 1 frt 40 kr.)

Greville Henrik. Az eskü. Regény. Ford. E. K. (Mulattató zsebkönyvtár. 23—24. sz. Esztergom. Buzárovits Gusztáv. 16r. 190 l. ára 24 kr.)

Grünwald Béla. A törvényhatósági közigazgatás kézikönyve. (1—10. füzet. 1—488; 1—414; 1—364 l. ára füzetenkint 80 kr.)

Grünwald István és Hajnal Márton. Geometria a polgári iskolák I. és II. osztálya számára. (Dobrowsky és Franke. 8r. 89 l. ára 48 kr.)

Gyalogvári A. A községek kézi könyve. A községekre vonatkozó törvények és miniszteri rendeletek betűrendben. (Salzer A. 8r. 304. XVI l. ára 2 frt.)

Gyalogváry A. Uj ipartörvény. (Az 1884. évi 17. t.-cz.) A törvény eredeti szövegével. Magyarázattal és irománypéldákkal ügyvédek, megyei és városi tisztviselők, községi elöljárók és iparosok használatára. (Salzer A. 16r. 96 l. ára 40 kr.)

Gyarmathy János. Nagy-Mária-Czeli utitárs. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 110 l. ára ?)

Gyertyánffy István. Előgyakorlatok az irva-olvasás és rajzolás tanításához. 2-ik teljesen átdolg. és bőv. kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 80 l. ára 50 kr.)

Gyertyánffy István, Kiss Áron, Radó Vilmos. Olvasókönyv az elemi népiskolák III. osztálya számára. (Zilahy Sámuel. 8r. 194 l. ára kötve 36 krajczár.)

Gyertyánffy István, Kiss Aron, Radó Vilmos. Olvasókönyv az elemi népiskolák IV. osztálya számára. (Zilahy Sámuel. 8r. 242 l. ára kötve 40 kr.)

Gyógyszer-árszabvány, az 1872-ik évben kiadott »Magyar gyógyszer-

könyv«-hez s annak 1883-iki függelékéhez. Hivatalos kiadás. (Általános magyarországi gyógyszerész-egylet. 8r. 36 l. ára?)

Gyógyszerkönyv, Magyar. Pharmacopoea hungarica. (Athenaeum. 8r. 581 l. ára?)

Gyöngyfüzér. Válogatott költemények, jeles iróink műveiből. A költészettan rövid vázlatával. Iskolai és magán használatra. Összeállította Vozári Gyula. II. kiadás. (Szatmár-Németi. Nagy Lajos. 8r. 261 l. ára 1 forint 20 krajczár.)

Gyöngyösi István. Ének Thököly Imre és Zrinyi Ilona házasságáról. Egykorú kéziratból kiadta s jegyzetekkel kisérte Háhn Adolf. (Olcsó könyvtár. 181. szám. Franlin-társulat. 8r. 114 l. ára 30 kr.)

Győry Vilmos. Az öreg béres. Eredeti népszinmű 3 fel. 5 szakaszban. Zenéjét szerzé Szentirmay Elemér. Kézírat gyanánt. (Népszinház műsora. 11. sz. Ifj. Nagel Ottó. 8r. 92 l. ára 50 kr.)

Gyulai Béla. Nőnevelés. Útmutatás a nőnevelés és nőképzésben. Hatóságok, különösen szülők, tanügybarátok, tanítók, tanítónők, nevelőnők és a társadalom minden tagja számára. (Ifj. Nagel Ottó. k. 8r. 176 l. ára 1 frt 50 kr.)

Gyulai Pál. Egy régi udvarház utolsó gazdája. Beszély. III. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 161 l. ára 1 frt 40 kr, díszkötésben 2 frt.)

Gyűjteménye, Jogi ismétlő könyvek. XIII. (L. Apulejus.)

Gyűjteménye, Magyar népdalok. Kiadja Abafi Lajos. (Czimkiadás.) (Aigner Lajos. 8r. VIII, 112, 116, 120 l. ára 1 frt 20 kr.)

Gyűjteménye, Az 1865—8-dik évi törvények. 4-ik hivatalos kiadás. Kiadja a m. k. Belügyminiszterium. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. VIII, 624 l. ára 2 forint.)

Gyürky Antal. Gazdasági mellék iparágak és a gazdasági háziipar népszerű ismertetése gyakorlati útmutatással. Különös tekintettel a falusi nép viszonyaira. Koszorúzott pályamű. (Tettey Nándor és társa. 8r. 160, IV l. ára 60 kr.)

Hackenbroich Louis. Egy trónörökös mint kalózkirály. Történeti regény. Fordította Andrássy Albin. (Nagy István. 8r. 136 l. ára 1 frt.)

Hajdú László. Természetrajz. Elemi népiskolák számára. 2-ik kiadás. (Dobrowsky és Franke. 8r. 50. II l. ára 15 kr.)

Hajgató Sándor. Dalos liget. Ujabb költemények. (Aigner Lajos. 8r 164 l. ára?)

Hajnóczi R. József. Alkotmánytan az elemi és ismétlő népiskolák számára. Hazánk alkotmányának, állami életének s a legjelentősebb polgári jogoknak és kötelességeknek rövid ismertetése. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 32 l. ára 12 kr.)

Halász Mihály. Drezda. (Hunyadi Mátyás nyomda. 8r. 274 l. egy térképpel, ára 1 frt 50 kr.)

Halászatunk tekintettel a mesterséges haltenyésztésre, a külföldi halászati eredmények és törvényhozásra. (Aigner Lajos. 8r. 99 l. ára?)

Halaváts Gyula. A magyarhoni földtani társulat 1852—1882. évi összes

kiadványainak betűsoros tartalom-mutatója. General-Index etc. (Franklin-társulat nyomdája. 8r. 73 két hasábos l. ára?)

Halaváts Gyula. Fehértemplom-Kubin vidéke. Magyarázatok a magyar korona országainak részletes földtani térképéhez. Kiadja a magy. kir. földtani intézet. (Légrády-testvérek. 8r. 14 l. ára?)

Halévy Lajos. A tisztelendő úr. Regény. ford. Zempléni P. Gyula. (Révai testvérek. 8r. 178 l. ára 1 frt.)

Halhatatlansága, A lélek. csalhatlanúl bizonyítva a spiritismus által. (Sárospatak. Steinfeld Béla. 8r. 42 l. ára 40 kr.)

Haller Károly. Az osztrák általános polgári törvénykönyv (szövege) jelenleg még érvényes alakjában. A hatályon kivűl helyezett részeket kitüntette és jegyzetekkel ellátta. (Athenaeum. 8r. 357. X l. ára 2 frt.

Haller Károly. Gazdasági jogisme a gazdasági tanintézetek növendékei és a mezei gazdák szükségletéhez alkalmazva. 2-ik bővített kiadás. (Franklin-társ. n. 8r. XVI. 206 l. ára 1 frt.)

Hampel József. Adalék Pannonia történetéhez, Antoninus Pius korában. (Értekezések a történelmi tudományok korából. XII. kötet. 1. szám. Akadémia. 8r. 28 l. ára 20 kr.)

Hampel József. Történeti szakoktatásunk az egyetemen és azontúl. Külön lenyomat a »Századok« 1884. évi II. füzetéből. (Athenaeum. 8r. 12 l. ára?)

Hangosy. A szerelem nyelve. (Bartalits Imre. 16r. 61 l. ára 20 kr.)

Hankó Vilmos. Hunyadmegye ásványvizei. (Értekezések a természettudományok köréből. XIII. k. 12. füzet. Akadémia. 8r. 16 l. ára 10 kr.)

Hantken Miksa. Uj adatok a buda-nagykovácsii hegység és az esztergomi vidék őslénytani ismeretéhez. (Értekezések a természettudományok köréből. XIV. k. 6. szám. Akadémia. 8r. 52 l. ára 30 kr.)

Harmat, Lelki. Imakönyv gyermekek számára. (Esztergom. Buzárovits Gusztáv. 32r. 122, V l. ára 10 kr.)

Harmath Domokos. Telekkönyvi kalauz. Kézikönyv telekkönyvi ügykezelésben. (Szepsi-Szent-György. Szerző. 12r. VIII, 119 l. ára 1 frt.)

Harmath Lujza. Fény és árnyak. Elbeszélések. (Kolozsvár. Szerző. 8r. 191 l. ára 1 frt.)

Harrach József. Német olvasókönyv középiskolai használatra. III. köt. (Franklin-társulat. 8r. 208 l. ára 1 frt.)

Házi könyvtár. XLVIII—XLIX. kötet. A Szent-István-Társulat évkönyve 1884. Fraknói Vilmos: Magyarország a mohácsi vész előtt. A pápai követek jelentései alapján. (Szent.-István-társulat. 8r. 100, 304 l. ára 1 frt 75 kr.)

Hazslinszky Frigyes. A magyar birodalom zuzmó-flórája. A kir. magyar természettudományi társulat megbizásából. (Kilián Frigyes. 8r. VIII. 304 l. ára?)

Hegedűs Ferencz. A gyorsírás gyakorlati tankönyve. A Gabelsberger-Markovits rendszer szerint tanodai és magán használatra. Levelező rész. (Szerző. 8r. II, 64 l. ára 60 kr.)

Hegedűs Ferencz. A vita és parlamenti irás gyakorlati tankönyve. Második rész. (Szerző. 8r. I, 32 l. ára 50 kr.)

Heinze Lipót. Elméleti, gyakorlati összhangzat és zenetan paedagogiai elvek szerint. Tanítóképző intézetek, zenedék, orgonisták, valamint a művészet barátjai számára, ujólag átdolgozta Egner Adolf. (Felső-Glogau. Handel H. 8r. II. 272 l. ára 3 márka 25 fillér.)

Heksch Sándor F. A trencsén-tepliczi fürdő leírása. (Magyar, német és franczia nyelven.) (Boroszló. Woywod Miksa. n. 8r. 51 l. ára 1 márka.)

Helikon, Magyar. Jeles férfiak életrajzai. Szerk. Zólyomi Lajos. 21—40. füzet. (L. Kerékgyártó, Márki Sándor, Deák Farkas, Kőhalmi (Klimstein), Badics, Tóth Sándor, Szana Tamás, Kőrösy László, Zólyomi Lajos.)

Heller Ágost. Physikai földrajz a gymnasium III. oszt. számára. III. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 144 l. számos fametsz. ábrával, ára 1 frt.)

Helmár Ágost. A magyar millenarium. Visszapillantás Magyarország 1000 éves történetére. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 32 l. ára 20 kr.)

Helyesirás, A magyar, elvei és szabályai. Ujabban átvizsgálva kiadta a magyar tud. Akadémia. 3-ik változatlan kiadás. (Akadémia. 8r. 30 l. ára 10 krajczár.)

Helységnévtára, A magyar korona országainak a táviratok irányzására útmutatást nyujtó —. I. rész. A távirdai állomással ellátott helységek. II. rész: a távirdaállomással el nem látott helységek, az utolsó távirda-állomás megjelölésével. Hivatalos adatok nyomán összeállítva. (Pesti könyvnyomda-részvénytárs. 8r. XXX. 398 l. ára 3 frt.)

Herczegh Mihály. Magyar csődtörvény 1881: XVII. törvényczikk. II. rész: alaki jog. (Franklin-társulat. 8r. IV, 177—342 l. ára 1 frt 40 kr.)

Herczegh Mihály. Magyar polgári törvénykezési rendtartás. (1868: LIV, 1881: LIX. 1881: LX. törvényczikk.) II. kötet. 2-ik átalakított kiadás. (Franklin-társulat. n. 8r. IV. 245—618 l. ára 3 frt 60 kr.)

Hermann Ottó. Beszámoló beszéd. A Szeged város II. választókerülete polgársága előtt 1884. évi pünkösd első napján. (Franklin-társulat. 8r. 22 l. ára ?)

Herodot. Görögből fordította dr. Télfy Iván. 2-ik füzet. (Hellén remek irók. 17-ik kötet. Lampel Róbert. 16r. 97—192 l. ára 40 kr.)

Herodotos műveiből szemelvények. Ford. és magy. Dávid István. (Stampfel K. Pozsony. 16r. 127 l. ára 50 kr.)

Hetzel Samu. Általános földrajz különös tekintettel Magyarországra. A legujabb miniszteri tanterv alapján az elemi iskolák számára. III. kiadás. Allgemeine Geographie etc. (Temesvár. Csanádegyházmegyei nyomda. 8r. 77 l. ára 40 kr.)

Hiemer K. T. Abu Hassan. Víg dalmű egy felvonásban. Ford. Ábrányi Emil. Zenéjét szerzette Weber K. M. (A nemzi szinház könyvtára. 152 sz. — Pfeifer Ferdinánd. 8r. 26 l. ára 40 kr.)

Hintner B. Görög nyelvtan. A II. kiadás nyomán fordította és átdolgozta Schill Salamon. (Franklin-társulat. 8r. II, 224 l. ára 1 frt 60 kr.)

Hintner B. Görög gyakorlókönyv Hintner és Cortius nyelvtanaihoz. A IV. kiadás nyomán fordította és átdolgozta Schill Salamon. (Franklin-társulat nyomdája. 8r. 231 l. ára 1 frt 40 kr.)

Hódoly László. A székely vagy régi magyar írás eredete. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 16 l. ára 30 kr.)

Hoffmann Mór. Kebelhangok. Ujévi, név- és születésnapi s az élet egyéb viszonyaira alkalmazott eredeti köszöntések kötött és kötetlen beszédben. 2-ik bőv. és tetemesen jav. kiadás. (Nagy-Kanizsa. Wajdits József. 8r. 241, IV l. kötve 60 kr.)

Hoffmann Mór. Német nyelvtan és olvasókönyv fordítási gyakorlatokkal és feladatokkal középtanodai és polgári iskolai használatra a miniszteri tanterv alapján. I. rész: Szó- és alaktan. IV. kiadás. (Franlin-társulat. 8r. 160 l. ára 60 kr.)

Hoitsy Pál. Mikor lesz eső? Hat ábrával. (Népszerű természettudományi előadások. 45. füzet. Kilián Frigyes. 8r. 64 l. ára 45 kr.)

Hol a boldogság? Vigasztaló a szenvedők és szerencsétlenek számára. (Pfeifer Ferdinánd. 16r. 63 l. ára 10 kr.)

Homeros Iliása. 1. füzet. Ford. és magy. Kempf József. (Tanúlók könyvtára. 25. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 64 l. ára 30 kr.)

Homérosz Iliásza. XVIII. ének. (Függelékül a XVI. ének 1—256 v.) (Arad. Réthy L. és fia. 8r. 33 l. ára ?)

Homoród. Az utolsó remete. Történeti regény a forradalmi időből. I—II. (Athenaeum. 8r. II, 146; 168, III l. ára 2 frt.)

Honvéd-kezelőtisztek, A m. kir., és törzsőrmesterek szervezési és szolgálati viszonyaira, továbbá a m. kir. honvéd-kezelőtisztek előléptetési viszonyaira, valamint minősítvényi táblázatainak szerkesztésére vonatkozó szabályok. Hivatalos kiadás. (Légrády-testvérek. 8r. 31, 11, 4 l. négy melléklettel, ára ?)

Hopps P. János. Jézus élete. (Unitárius kis könyvtár XI—XIII. Bagó Márton és fia. 8r. 32 l. ára 15 kr.)

Horatius ódái és epodosai. Ford. és magy. Dávid István. (Pozsony. Stampfel K. 16r. 253 l. ára 1 frt.)

Horatius ódái és epodosai. IV. füzet. Ford. és magy. Dávid István. (Tanúlók könyvtára. 26. füzet. Pozsony. Stampfel. 8r. 193—253 l. ára 30 krajczár.)

Horatius Q. Flaccus. Satiráinak két könyve. Fordította s az eredeti szöveg kiséretében jegyzetekkel felvilágosította Barna Ignácz. (Athenaeum. 8r. 149, VII l. ára 1 frt 20 kr.)

Horátz levelei. A költészettannal. Latinból fordította s fölvilágosító jegyzetekkel kisérte Márki József. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. VII, 151 l. ára 1 frt.)

Horátz Levelei a költészettannal. Latinból fordította s fölvilágosító jegyzetekkel kisérte Márki József. (Kókai Lajos. 8r. 151 l. ára 2 frt.)

Horvát Árpád. Oklevéltani jegyzetek. III. A diplomatikai kortan alapvonalai. Hallgatóinak kézírat helyett. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. k. 8r. VIII. 94 l. és 1 tábla, ára 1 frt 50 kr.)

Horváth Béla. Hulló levelek. Elbeszélések. (Révai testvérek. 8r. 190 l. ára 1 frt.)

Horváth Döme. A kedély és annak fejlesztése. (Neuwald Illés. 8r. 22 l. ára ?)

Horváth Döme. Az emberi lélek halhatatlansága. (Neuwald Illés. 8r. 40 l. ára ?)

Horváth Géza. Jelentés az 1883. évben Magyarország területén fellépett és megfigyelt kártékony rovarokról. Külön lenyomat a »Közgazdasági Értesítőből. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 48 l. 8 ábrával, ára ?)

Horváth Géza. A rovarok dimorphismusáról. (Értekezések a természettudományok köréből. XIII. k. 4. sz. Akadémia. 8r. 49 l. egy tábla rajzzal. ára 40 kr.

Horváth Károly. Közjegyzői intézményünk és a közjegyzői törvény módosítása tárgyában készült javaslat. Külön lenyomat a »Nemzet«-ből. (Tettey N. és társa. 8r. VIII, 47 l. ára 50 kr.)

Horváth Mihály. A kereszténység első százada Magyarországon. 2-ik (czím) kiadás. (Ráth Mór. 8r. VIII, 476 l. ára 2 frt 80 kr.)

Hory Béla. A tűzoltók. Vígjáték egy felvonásban. (Kolozsvár. Demjén Imre. k. 8r. 19 l. ára 30 kr.)

Hörk József. A művészet lefolyása a társas életre. (Révai testvérek. 8r. 23 l. ára 25 kr.)

Hradszky József. Vándorlások a Szepességen. Szepesvár és környéke. (Igló. Schmidt József. 8r. 130 l. ára ?)

Hunfalvy János. Kis földleirás polgári-, reál-, ipar- és felső népiskolák számára. V. kiadás. (Athenaeum. 8r. 135 l. ára 50 kr.)

Hunfalvy János. Egyetemes földrajza. I. kötet. Dél-Európa. Különös tekintettel a néprajzi viszonyokra. (Athenaeum. 8r. 767 l. ára 5 frt.)

Hunfalvy Pál. A számlálás módjai és az év hónapjai. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XI. k. 6. szám. Akadémia. 8r. 29 l. ára 20 kr.)

Hunfalvy Pál. Nyelvtudomány és nyelvtanítás. (Magyar akadémia. 8r. 177 l. ára ?)

Hübner Ottó. Statisztikai tabellák a föld minden országairól különös tekintettel Magyarország és az osztrák-magyar monarchiára. H. O. után átdolgozta Dr. Schwicker J. H. (Pozsony. Stampfel Károly, 8r. 36 (72) l. ára 60 kr.)

Hübner Sándor. Séta a világ körül. A VII. kiadás után fordította dr. Toldy László. Két kötet. Számos képpel. (A magyar nemzet jutányos családi könyvtára. XII—XIII. kötet. Ráth Mór, 8r. 402, 404 l. ára 4 frt, vászonkötésben 5 frt 60 kr.)

Hübner Sándor. Séta a világ körül. A VII. kiadás után fordította dr. Toldy László. 4—8 füzet. (Ráth Mór, 8r. 337—402; 1—404 l. ára füzetenkint 40 kr.)

Igmándi Mihály költeményei. (Grill K. k. 8r. 111 l. ára 1 frt.)

Ihász Gábor magyar nyelvtana. Középiskolák használatára. 23-ik kiadás. Átdolgozta Májer Alberik. (Lampel Róbert 8r. 232 l. ára 1 frt.)

Imling Konrád. A végrehajtási törvény (1881. évi LX. t. cz.) magyarázata. (Franklin-társulat. n. 8r. XI. 482 l. ára 4 frt 50 kr.)

Imreh Sándor. A kik egymásnak vannak teremtve. Igen mulatságos színmű egy felvonásban. (Maros-Vásárhely. Szerző. 8r. 15 l. ára 20 kr.)

Indali Péter. ABC, vagyis vezérkönyv az olvasástanításra és tanulásra. XXII. kiadás. (Kolozsvár. Keresztesy Pál. 8r. 96 l. ára kötve 20 kr.)

Ipartörvény, 1884. XVII. törvényczikk. (Jegyzetszélű kiad. 18. sz.) (Tettey-féle könyvkiadó hiv. 8r. 87 l. ára ?)

Ipartörvény, Az új. 1884. évi XVII-ik törvényczikk. Magyarázatokkal és utbaigazító jegyzetekkel ellátta Gelléri Mór. (Dobrowsky és Franke. 8r. 89 VI l. ára 60 kr.)

Ipolyi Arnold magyar műtörténelmi tanúlmányai. Uj (czím-) kiadás. (Ráth Mór. 8r. 576 l. ára 2 frt.)

Irányi Dániel. Megjegyzések Madarász József emlékirataira. (Pfeifer Ferdinánd. 8r. 26 l. ára 20 kr.)

Iratok, Ifjúsági, tára. Az orsz. középiskolai tanáregyesület kiadványa. I—III. füzet. (L. Jókai Mór, Szász Károly, Paszlavszky József.)

Irók és művészek társasága. Évi jelentés az 1883—84-ik évről. Szerkesztette Dolinay Gyula. (Légrády-testvérek nyomdája. 8r. 43 l. ára ?)

Irók, Filozofiai, tára. Szerkesztik Alexander Bernát és Bánóczi József. V. füzet. (L. Alexander Bernát.)

Iskola, A kolozsvári felsőbb kereskedelmi, tankönyv-kiadása. I. (L. Veress Vilmos.)

Iskolaügy, A katholikus. Magyarországban. II. Literae authenticae exhibentes origines scholarum Hungariae. quas pro informanda juventute post cladem ad Mohács viri catholici condiderunt. Collectae a sacerdote archidioecesis colocensis. (Kalocsa. Holmeyer Ferenez. 8r. 341 l. ára ?)

Ismeretek, Egyházjogi. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 56 l. ára ?)

Ismertetése, Kereskedelmi és iparkamarák alapításának, kerűleti beosztásának. személyzete létszámának és egyéb viszonyainak —. Különlenyomat a »Közgazdasági Értesítő« 1884. évi 6. számából. Kiadja a földmívelés-ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium. (Grill Károly. 8r. 64 l. ára 20 kr.)

Italmérési jog gyakorlata Magyarországon, az erdélyi részekben és a határőrvidéken. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 35 l. ára 30 kr.)

Ivánka Imre. A népfelkelésről. (Athenaeum r. társ. nyomdája. 8r. 16 l. ára ?)

Ivánkovits János. A kath. egyház történelme. Iskolai használatra. Szeged. Traub B. és társa. 8r. 186 és V l. ára 84 kr.)

Jablonkay Géza. Szendike álma. Regény a lengyel forradalom korából. (Tettey Nándor és társa. 8r. 145 l. ára 80 kr.)

Jakab Elek. Aranka György és az erdélyi nyelvmívelő és kézíratkiadó társaság. Különlenyomat a »Figyelő« márcziusi és áprilisi füzetéből. (Rudnyánszky A. 8r. 66 l. ára ?)

Jakab Ödön. Székely históriák. (Franklin-társulat. n. 8r. 128 l. ára fűzve 1 frt, kötve 2 frt.)

Jankovich Gyula. A modern boszorkánykonyhából vagy a spiritismus eredete, történeti fejlődése. Dr. Schneider. V. »Az ujabb babonahit« czímű nagyobb munkája nyomán írta. Előszóval és toldalékkal bővítve. (Grimm Gusztáv. n. 8r. 123 l. ára 1 frt.)

Jankovich Gyula. Nefelejts-szálak. Beszélyek és rajzok. (Grimm Gusztáv. 8r. 243 l. ára 1 frt 40 kr.)

Jankovich Gyula. Szenvedély és önfejűség. Regényes elbeszélés. Angol után. (Grimm Gusztáv. 8r. 123 l. ára 1 frt.)

Jankovich Gyula. Don Pedro Calderon élete és művei. Irodalomtörténeti tanulmány. Baumgartner A. nyomán. (Aigner Lajos. 8r. 34 l. ára 50 kr.)

János főherczeg. A spiritismus titkaiból. (Dobrowszky és Franke. 8r. 84 l. ára 50 kr.)

Jánosi Ferencz. Magyarország alkotmánya, felső nép- és polgári iskolák és képezdék számára, valamint vezérkönyvül tanítók részére. Első rendű állami pályadijjal koszorúzott mű. 3-ik kiadás. (Aigner Lajos. k. 8r. 96 l. ára 50 kr.)

Javaslat, Útasítási, a tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület rendezetéhez. (Rozsnyó. Kovács Mihály. 8r. 50 l. ára?)

Jegyzőkönyv, az erdélyrészi ev. ref. collegiumok tanárainak 1884. április 17. 18. és 19. napjain Kolozsvártt tartott értekezletéről. (Kolozsvár. Stein János. 8r. 39 l. ára?)

Jegyzőkönyve, A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek 1884-ik évi május hó 12. és 13-án tartott IV-ik naggyűlésének. (Országos magyar gazdasági egyesület. 8r. 72 l. ára?)

Jegyzőkönyve, A dunántúlî ág. hitv. ev. egyházkerület 1884-ik évi augusztus hó 6. és 7. napjain Bonyhádon tartott rendes évi közgyűlésének. (Sopron. Litfass Károly nyomdája. 8r. 60 l. ára?)

Jegyzőkönyve, A dunamelléki ev. ref. egyházkerület 1884. junius hó 7. s következő napjain Budapesten tartott gyűlésének. Kiadta Farkas József. (Hornyánszky Viktor nyomdája. 8r. 201 l. ára?)

Jegyzőkönyve, A tolnai reform. egyházmegye Kölesden 1884. évi ápril 16. és 17. napjain tartott közgyűlésének. (Kecskemét. Tóth László nyomdája. n. 8r. 39 l. ára?)

Jegyzőkönyve, A magyarországi evang. református egyház egyetemes konventjének. Budapest, 1884. márczius 17—23., november 17—24-ig. Kiadta Tóth Sámuel. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 64. 98 l. ára?)

Jegyzőkönyve, Az alsószabolcs-hajdúvidéki reform. egyházmegye 1884. julius 16. H.-Böszörményben tartott közgyűlésének. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 33 l. ára?)

Jegyzőkönyve, A szathmári ev. ref. egyházmegye Szatmáron. 1884. évi augusztus 5-ik napján tartott közgyűlésének. (Szatmár. Nagy Lajos nyomdája. 8r. 28 l. ára?)

Jegyzőkönyve, A nagyszalontai ref. egyházmegye 1883. évi novem-

ber 20., 1884. márczius 27., julius 31. napjain Nagy-Szalontán tartott közgyűlésének. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 18, 44, 24 l. ára ?)

Jegyzőkönyve, A tiszántúli reformált egyházkerület 1884. év ápril 26., május 2., augusztus 18—23 napjain Debreczenben tartott első, második gyűlésének. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 119, 156 l. ára ?)

Jegyzőkönyve, A magyarországi evang. reformált egyház egyetemes tanügyi bizottságának. Debreczen 1883. deczember 10—14. napjain. Kiadta Tóth Sámuel. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 91 l. ára ?)

Jegyzőkönyve, A pestmegyei ágost. hitv. ev. esperesség 1884. évi augusztus 25-én Budapesten tartott közgyűlésének. (Kecskemét. Tóth László. 8r. 32 l. ára ?)

Jegyzőkönyve, A dunántúli ev. ref. egyházkerület Kaposváron 1884. évi junius hó 29. s következő napokon tartott közgyűlésének jegyzőkönyve. Kiadta Vályi Lajos. (Pápa. Debreczeny Károly. 4r. 239 l. ára ?)

Jelenkor, A, remek fesményei. 1-ső füzet. (Bécs. Bondy Ferencz. 2r. 2 l. szöveg, 6 l. kép, ára 60 kr.)

Jelentés, Bizottsági, az egyetemes presbyterián szövetségről a magyar ev. református egyház konventjéhez. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 48 l. ára ?)

Jelentése, A temesvári kereskedelmi és iparkamara, gróf Széchényi Pál földmívelés-, ipar- és keresk. m. k. ministerhez a kamarai kerület gazdasági, keresk. ipari és forgalmi viszonyairól az 1882. évben. (Temesvár. Magyar testvérek. 4r. 138 l. ára ?)

Jelentése, A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisz - terium, a phylloxera-ügy állásáról 1883. évben. Külön lenyomat a Közgazdasági Értesítőből. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 69 l. egy térképpel, ára ?)

Jelentése, A magyar kir. földtani intézet évi, 1883-ról. (Franklin-társulat nyomdája. n. 8r. 125 l. ára ?)

Jelentése, A talajjavítások terén 1883. évben tett intézkedésekről a kulturmérnökségnek gróf Széchenyi Pál földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. miniszterhez. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 173 l. térképpel, ára ?)

Jelentése, A szolnok-dobokamegyei gazdasági egylet titkári, az 1883 év folyamáról. (Deés. Demeter és Kiss. 8r. 142 l. ára ?)

Jelentése, A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek a közoktatás állapotáról szóló és az országgyűlés elé terjesztett tizenharmadik ielentése 1882—83 és 1883—84. (Egyetemi nyomda. 4r. 315, 36 l. ára ?)

Jelentése, A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek az országos tanítói nyúgdíj és gyámalap 1883. évi állapotáról szóló. (Egyetemi nyomda. 4r. 36 l. ára ?)

Jelentése, A temesvári kereskedelmi és iparkamara —. Gróf Széchenyi Pál földmív.-, ipar- és kereskedeemi m. kir. miniszter ur ő Nagyméltóságához a kamarai kerület gazdasági, kereskedelmi, ipari és forgalmi viszonyairól az 1882. évben. (Grill K. 4r. 438 l. ára 1 frt.)

Jelentése, az aradi kereskedelmi iparkamara, a kerületét képező Arad-, Békés-, Csanád- és Hunyadmegyének, továbbá Arad szab. kir. városnak általános gazdasági, kereskedelmi ipari és forgalmi viszonyairól 1883-ban. (Grill Károly. 8r. 222 l. ára 1 frt.)

Jelentései, Nyitravölgyi gazdasági egylet agrarmeteorologiai észleldéjének havi. 1884. május-junius. Monatsberichte etc. (Nyitravölgyi gazdasági egylet nyomdája. 4r. 27 két hasábos l. ára ?)

Jókai Mór munkái. Népszerű kiadás. Erdély aranykora. V. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 402 l. ára 1 frt 20 kr.)

Jókai Mór ujabb munkái. Népszerű kiadás. 42—53 : A jövő század regénye. I. rész 3 kötet ; II. rész 2 kötet ; (Pfeifer Ferdinánd. 8r. 258, 256, 266, 225, 305 l. Egy-egy szám 40 kr.)

Jókai Mór munkái. Népszerű kiadás. A magyar nép élcze szép hegedűszóban. IV. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 279 l. ára ?)

Jókai Mór munkái. Népszerű kiadás. Mire megvénülünk ? III. kiadás. I—II. kötet. (Franklin-társulat. 8r. 266, 303 l. egy-egy füzet ára 40 krajczár.)

Jókai Mór ujabb regényei. Jókai Róza rajzaival. I. A lőcsei fehér asszony. 1—22. füzet. (Révai testvérek. 8r. 1—226, 178, 198, 181, 135 l. ára füzetenkint 25 kr.)

Jókai Mór. A véres kenyér. Egy ifjú hős naplójából. — A szegénység útja. (Czímkiadás). (Athenaeum r.-társ. 8r. 151 l. ára 70 kr.)

Jókai Mór. A magyar nemzet története. Regényes rajzokban. I. köt. 4-ik kiadás. 17 képpel. (Franklin-társulat. n. 8r. VIII. 375 l. ára 2 frt.)

Jókai Mór. A magyar nemzet története. Regényes rajzokban. II. kötet. (Franklin-társulat. 8r. 319 l. ára 2 frt.)

Jókai Mór. Magyarország története a népiskolák számára. Képekkel. (Révai testvérek. 8r. 79 l. ára 30 kr.)

Jókai Mór. Szabadság a hó alatt, vagy a zöld könyv. Történelmi regény. 4 kötet. Uj, olcsó (czím) kiadás. (Athenaeum. 8r. 191, 197, 175 és 264 l. ára 2 frt 60 kr.)

Jókai Mór. Szép Mikhál. Regény. 3 kötet. Olcsó (czím) kiadás. (Athenaeum. r.-társ. 8r. 172, II; 170, III; 156 l. ára 1 frt 50 kr.)

Jókai Mór. Egy bírhedett kalandor a XVII. századból. Regényes korrajz. 3 kötet. Olcsó (czím) kiadás. (Athenaeum r.-társ. 8r. 185, 187, 165 l. ára 1 frt 50 kr.)

Jókai Mór. Magyar föld. 22 képpel. (Ifjúsági íratok tára. I. sz. Orsz. középiskolai tanáregyesület. 8r. 109 l. ára 50 kr.)

Jókai Mór. Az élet komédiásai. Regény. Olcsó (czím) kiadás. 7 kötet. (Athenaeum részv.-társ. 8r. 201, 188, 190, 158, 154, 156, 154 l. ára 3 frt 50 kr.)

Jókai Mór. Az arany ember. Regény 5 kötetben. (Czím-kiadás). (Athenaeum részvény-társ. 8r. 190, 186, 179, 141, 246 l. ára 2 frt 80 kr.)

Jókai Mór. Föld felett és víz alatt. Regénykék. (Czím-kiadás). (Athenaeum r.-társ. 8r. 283 l. ára 90 kr.)

Jókai Mór forradalom alatt írt művei. 1848—1849. (Athenaeum r.-társ. n. 8r. 274 l. ára kötve 3 frt 50 kr.)

Jókai Mór. Eppur si muove. És mégis mozog a föld. Regény 6 kötetben. (Czím-kiadás). Athenaeum r.-társ. 8r. VII, 197, 198, 183, 191, 228 és 188 l. ára 3 frt 50 kr.)

Jókai Mór. Enyém, tied, övé. Regény 6 kötetben. Új olcsó (czím) kiadás. (Athenaeum r.-társ. 8r. 163, 151, 152, 150, 154 és 138 l. ára 2 frt 40 kr.)

Jókai Mór. Kis dekameron. Válogatott beszélyek a serdülő ifjúság számára kiszemelve s itt-ott módosítva. 2-ik kiadás. (Franklin-társulat. n. 8r. 375 l. ára kötve 2 frt.)

Jókai Mór. Negyven év visszhangja. (Franklin-társulat. k. 8r. 384 l. ára 3 frt 60 kr.)

Jókai Mór. Minden poklokon keresztül. Történeti regény. I—II. kötet (Révai testvérek. 8r. 191, 175 l. a két kötet ára 2 frt 40 kr.)

Jósika Miklós regényei 29—32. A hat Uderszki leány. 4 kötet. 3-ik kiadás. (Franklin-társulat. 16r . 237, 227, 224 és 228 l. ára 5 frt.)

Jósika Miklós regényei. Új olcsó kiadás. A gordiusi csomó. II. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 260, 219 l. ára 1 frt 50 kr.)

Jósika Miklós regényei. A tudós leánya. II. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 315, 270 l. ára 1 frt 50 kr.)

Jósika Miklós válogatott regényei. 1—28. füzet. (Pozsony. Stampfel Károly. 16r. 236, 226, 223, 227 l. ára füzetenkint 15 kr.)

Józsa Sándor. Csíkmegye földrajza a földrajz elemeivel. A népiskolák III. oszt. számára. (Gyergó-Ditró. 8r. 72 l. ára 35 kr.)

Józsi bácsi. Képes mesék 18 színes képpel. Jó gyermekeknek. (Lampel Róbert. 4r. 55 l. ára 2 frt.)

Jurik József. A ministráns fiu és az egyházfi. Útmutatás a kath. isteni tiszteletnél szokásos teendők végzéséhez stb. (Marburg. Szerző. 8r. 84 l. ára 25 kr.)

Justus. Birói függetlenség. (Zilahy Sámuel. 8r. 47 l. ára 50 kr.)

Justus. Zsidók tükre, vagyis: 100 ujonnan felfedezett, mai nap is érvényes — a zsidóknak a keresztényekkel való érintkezését illető zsidó törvény; a zsidó törvények keletkezését és tovább fejlődését előadó érdekes bevezetéssel. Fordította Verus. (Tettey Nándor és társa. 8r. 87 l. ára 50 kr.)

Kacziány Géza. Egy évig mondurban. Karczolatok az egyévi önkéntes életből. (Franklin-társulat. 8r. 184 l. ára 1 frt.)

Kadocsa Lippich Elek. A magyar dráma gyermekkora. (Részlet a magyar dráma történetéből.) (Révai testvérek. 8r. 89 l. ára 60 kr.)

Kakujay Károly. Magyar nyelvgyakorló és olvasókönyv, Magyarország nem-magyar ajakú népiskolái számára. I. évfolyam. 9-ik kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 38 l. ára 20 kr.)

Kakujai Károly. Magyar nyelvgyakorló- és olvasókönyv Magyarország

nem-magyar ajkú népiskolái számára, II. évfolyam. VII-ik kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 66 l. ára 30 kr.)

Kakujai Károly. Magyar nyelvgyakorló- és olvasókönyv Magyarország német és magyar-német népiskolái számára. IV-ik évfolyam. III-ik átdolg. kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 120 l. 50 kr.)

Kalauz, Egyetemes pénzügyi, az összes adó- és jövedéki ügyekben. Szerk. és kiadta Dobos Nep. János. 3-ik bőv. és egészen újból átdolgozott kiadás. (Székes-Fejérvár. Szerző. n. 8r. 48 l. ára 50 kr.)

Kalchbrenner Károly. Új vagy kevésbbé ismert hasgombák. (Értekezések a természettudományok köréből. XIII. k. 8. füz. Akadémia 8r. 10 l. 5 táblával, ára 50 kr.)

Kálnay Nándor. Csesztve község története és leirása. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 68 l. ára 50 kr.)

Kalocsa Róza. Az illem könyve. A művelt ízlés és tapintatos modor az élet különböző viszonyaiban. A családi és társadalmi életben követendő illemszabályok kézikönyve. (Révai testvérek. 8r. 690 l. ára fűzve 4 frt 80 kr, díszkötésben 6 frt.)

Kalocsa Róza. Tündérkert. Legujabb, legszebb tündér mesék és elbeszélések gyűjteménye. Kis és nagy gyermekek számára. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 303 l. díszk. 3 frt 20 kr.)

Kandra Kabos. A sárvári várispánságról. (Athenaeum részvénynyomda. 8r. 21 l. ára ?)

Kapás Lajos. Dalaim. Költemények. (Vácz és Nyitra. Schempek és Huszár nyomdája. 8r. 91 l. ára ?)

Káplány Géza. Milyen legyen a telekkönyvi reform ? (Tettey Nándor és társa. 8r. 122 l. ára 1 frt.)

Kapy Imre. A kettős könyvelés gyakorlati útmutatója. (Buschmann F. nyomdája. 8r. 18 l. ára 50 kr.)

Karácsonyi János. A nagyvárad-olaszii római katholikus plebániatemplom és plebánia rövid története. (Nagyvárad. Hügel Ottó nyomdája 8r. 56 l. ára ?)

Karczag Vilmos. Ma és mindig. (Révai testvérek. 8r. 151 l. ára 1 frt 50 kr.)

Kassa város erdőgazdasági üzletkezelésére s azzal összekötött ügyfolyamatra vonatkozó szabályzata. (Kassa. Werfer Károly. 9r. 43 l. ára ?)

Kastelli J. T. Cselre cselt. Víg dalmű egy felvonásban, ford. Kuliffay Ede. Zenéjét szerzé Schubert Ferencz. (A nemzeti színház könyvtára. 153. sz. Pfeiffer Ferdinánd. 8r. 31 l. ára 40 kr.)

Kaszap Antal. Egyetemes földrajz polgári és középiskolai valamint magán használatra. A miniszteri tanterv nyomán. II. kiadás. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. 8r. 214 l. ára 1 frt 40 kr.)

Káté, Antiszemita, a magyar nép számára. Szerkesztették és kiadják Ráth Ferencz és Zimándy Ignácz. (Szüts és társa. 8r. 64 l. ára 20 kr.)

Katekizmus, Kis, katholikus gyermekek számára. (Szent István-társulat. 8r. 112 l. ára kötetlen 12 kr., kötve 18 kr.)

Katekizmus, Közép. katholikus gyermekek számára a religio történetének rövid vázlatával. (Szent István-társulat. 8r. 251 l. ára ?)

Katona Lajos. Völund Kovács és rokonai az árja regevilágban. Philologiai értekezés. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 157 l. ára 1 frt 50 kr.)

Kaufmann Dávid. Az érzékek. Adalékok a középkor physiologiája- és psychologiájának történetéhez. Héber és arab forrásokból. (Szeged. Traub B. és társa. 8r. V, 186 l. ára 4 frt.)

Kazár Emil. A semmi, ha valamivé lett. Regény. 2-ik (czím) kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 192 l. ára 1 frt 20 kr.)

Kazinczy Ferencz. Magyar Pantheon. 4—6. füzet. (Nemzeti könyvtár. 163, 165, 167. füzet. Aigner Lajos. 8r. 241—405, XXIV. l. egyes füzet ára 30 kr.)

Kazinczy Ferencz. Magyar Pantheon. Életrajzok és jegyzetek. Kiadja Abafi Lajos. (Aigner Lajos. k. 8r. XXIV, 405 l. ára 1 frt 60 kr.)

Kecskeméthy Aurél. Utazás Észak-Amerikában. 2-ik kiadás a szerző arczképével. (Tettey-féle kiadóhivatal [Benkő Gyula.] n. 8r. IV, 420 l. ára 2 frt 40 kr.)

Kele Antal. Az uj magyar gyorsírás tankönyve. Nyelvünk természetéhez alkalmazva, s különös tekintettel a magántanúlásra. (Szerző. 3r. VIII, 150 l. ára 1 frt 50 kr.)

Kemény Zsigmond. Férj és nő. Regény. 2-ik (czím-) kiadás. (Ráth Mór. 8r. 403 l. ára 1 frt. 60 kr.)

Kende Zsigmond. Az értékpapír-piacz. Gyakorlati kézikönyv bank- és váltóüzletek, felsőbb kereskedelmi tanintézetek, pénzintézeti tisztviselők és kereskedők részére. A legujabb kútforrások nyomán. (»Magyar Pénzügy« kiadóhivatala. 8r. 77, l. ára 50 kr.)

Kenedi Géza. A Quarnero, Fiume és Abbazia. Képekkel és térképpel. (Légrády-testvérek. n. 8r. VIII, 185 l. és 1 térkép, ára 2 frt.)

Kenessey Béla. János evangeliumának isagogikai ismertetése. (Külön lenyomat a »Prot. Egyh. és Isk. lap«-ból. Deutsch M.-féle nyomda. 8r. 72 l. ára ?)

Kenézy Csatár. Regények dióhéjban. (Aigner Lajos. 8r. 140 l. ára 1 frt.)

Kényszer, Milyen legyen nálunk a telekkönyvi? Irta T. T. Különlenyomat a »Nemzet« 1884. julius 21-én megjelent 200-ik és következő számainak esti kiadásaiból. (Athenaeum. 8r. 48 l. ára ?)

Keonywechke, Az keresztyensegnec fondamentomirol valo rouid. Ki az Szent irasnac külömb-külömb heleiből, kerdes es feleles keppen irattatot es Telegdi Miklos mester altal. Deac nyelwből Magyar nyelwre forditatot. Bechben niomatattot Raphael Hofhalter altal: vrunk szuletese után 1562 esztendőben. (Knoll K. és társa. 8r. 142 l. ára 1 frt.)

Képeskönyve, Jó gyermekek legszebb. 6 színezett képpel. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 4r. 8 l. ára 1 frt 20 kr.)

Képviselőházi Irományok. (Az 1884. évi szeptember 25-ére hirdetett

országgyűlés nyomtatványai. I—III. kötet. Pesti könyvnyomdarészvénytársaság. 4r. 309, 517, 561 l. ára?)

Képviselőházi Irományok. (Az 1881. évi szept. hó 24-ére hirdetett országgyűlés nyomtatványai. XX—XXII. kötet. Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 4r. 372, 386, 282 l. ára?)

Képviselőházi Napló. (Az 1881. évi szept. hó 24-ére hirdetett országgyűlés nyomtatványai. XV—XVII. kötet. (Pesti könyvnyomdarészvénytársaság. 4r. 380, 392, 280 l. ára?)

Képviselőházi Napló. (Az 1884. évi szeptember 27-ére hirdetett országgyűlés nyomtatványai. I. kötet. Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 4r. 396 l. ára?)

Kerékgyártó Árpád. Gróf Széchenyi István. (Magyar Helikon. 21—24. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. n. 8r. 1—96 l. ára füzetenkint 20 kr.)

Kerékgyártó Árpád. Sárvári felsővidéki gróf Széchenyi István élete. (Pozsony. Stampfel Károly. n. 8r. 96 l. ára kötve 1 frt 60 kr.)

Kerékgyártó Elek. Irodalomtörténeti olvasókönyv kapcsolatban az olvasmányok fejtegetésével és életrajzokkal. Polgári, felső leány és tanítóképző iskolák, valamint az ifjusági és népkönyvtárak s a nagy közönség számára. (Miskolcz. Lővy József. 8r. IV, 367 l. ára 1 frt 40 kr.)

Kereskényi Gyula. A Vesztaszüz. Regény a kereszténység első korszakából. Német eredetiből átdolgozta. (A »Katholikus Család« szerkesztősége. 8r. 189 l. ára 60 kr.)

Kerpely Antal. A magyar vasipar jövője (a legközelebbi tíz évben.) (Értekezések a nemzetgazdaságtan és statisztika köréből. II. kötet. 5 szám. Akadémia. 8r. 30 l. ára?)

Kiadványai, Az erdélyi múzeum-egylet bölcselet, nyelv és történelem tudományi szakosztályának —. I. köt. 1—3. füzet. (Kolozsvár. Stein János. 8r. 1—246 l. ára 60, 75, 75 kr.)

Kiért ürítsük a pohárt? Legteljesebb magyar felköszöntő könyv. A szónoklattan rövid vázlatával. (Révai testvérek. 8r. 288, VI l. kötve 1 frt 50 kr.)

Kimutatás a magyar korona területén levő kir. vámhivataloknál a be- és kivitelben vámkezelt árúkról az 1883. évre. Kiadja a magyar kir. pénzügyminiszterium. (Államnyomda. 8r. 26 l. ára?)

Kiskúty A. A legújabb finom és művelt társalgó vagyis utasítás a társaságokban, új év, születés- és névnapokon, táncz- és mulatságokbani beszélgetésekre, magunknak mikénti tartására, szóval a társadalom minden viszonyaibani illemteljes viseletre. Igen hasznos kézikönyv s mindenki számára. (Losoncz. Kármán-társulat. 32r. 130 l. ára 40 kr.)

Kis Ignácz. Káldi György nyelve. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XI. k. 8. szám. Akadémia. 8r. 73 l. ára 50 kr.)

Kiss Áron. Hazai történelem és alkotmánytan. A népiskolák számára. 3-ik kiadás. (Dobrowsky és Franke. 8r. 66, II l. ára 20 kr.)

Kiss József. Mese a varrógépről Baditz Ottó rajzaival. I—II. kiadás. (Dobrowsky és Franke. 8r. 63 l. ára 3 frt 40 kr. díszkötésben 5 frt 40 kr.)

Kis József. Mese a varrógépről. Baditz Ottó rajzaival. 2-ik kiadás. (Révai testvérek. k. 8r. 92 l. ára fűzve 1 frt 40 kr., díszkötésben 2 frt 40 kr.)

Kiss József ifj. A villamos távírás kézikönyve távírda-kezelők kiképzésére és távírdai mellékállomásvezetők kézi használatára. 165, fába metszett és a szöveg közé nyomott ábrával. (Akadémiai könyvkereskedés. n. 8r. XV, 420 l. ára 3 frt.)

Kiss Kálmán. Reform. Keresztyén vallástudomány. (Hit és erkölcstan) gimnásiumok, tanító- és tanítónő-képezdék, polg. isk. számára. (Kókai Lajos. 8r. IV, 91 l. ára 60 kr.)

Kiss Kálmán. Mezei gazdaság- és kertészettan, a népiskolák számára. 2-ik kiadás. (Dobrowsky és Franke. 8r. 47 l. ára 15 kr.)

Kivonatok, Jegyzőkönyvi, a biharmegyei orvos-gyógyszerész és természettudományi egylet szaküléseiből. 1883. évi szept. havi szakülés. Külön lenyomat a »Gyógyászat« 1884. évi folyamából. (Egyetemi nyomda. 8r. 9 l. ára ?)

Klingenberg Jakab. Gyakorlati német nyelvtan kezdők számára. I. rész. (Franklin-társulat. 8r. 56 l. ára kötve 25 kr.)

Kmethy István. A magyar helyesirás rendszerének alapvonalai. Iskolai és magánhasználatra, a gyors és gyakorlati elsajátításra való figyelemmel. (Nyiregyháza. Szerző. 8r. 64 l. ára 50 kr.)

Knopfler Sándor. Földrajzi előismeretek Zemplénmegye ismertetésével, a megyebeli népiskolák II. és III. osztálya számára. 3-ik átdolg. kiadás. (S.-A.-Ujhely. Lővy Adolf. 8r. 62 l. ára 30 kr.)

Knopfler Sándor. Földrajz népiskolák középosztályai számára. 3-ik átdolg. kiadás. (S.-A.-Ujhely. Lővy Adolf. 8r. 96 l. ára kötve 36 kr.)

Knorr Alajos. Magyar általános levelező és házi titkár. Gyakorlati útmutatás a közéletben előforduló családi és más levelek helyes szerkesztésére. Számos példával felvilágosítva. 11—16. fűzet. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 401—650 l. egyes fűzet ára 30 kr.)

Knorr Alajos. Magyar általános levelező és házi titkár. II. félkötet. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. II, 321—650 l. ára 2 frt 40 kr.)

Koch Antal. Kolozsvár vidéke. 18. zóna, XXIX. rovat, jelű lap. Földtanilag fölvette és magyarázatot írta. (Magyar kir. földtani intézet. Egy térkép 22 l. szöveggel. ára ?)

Koch Antal. Erdély ó-tertiär-echinidjei. (A m. k. földtani intézet évkönyve. VII. k. 2. fűzet. Légrády-testvérek nyomdája. 8r. 45—123 l. négy kőnyom. táblával, ára ?)

Kohn Sámuel. A zsidók története Magyarországon a legrégibb időktől a mohácsi vészig. Részben kiadatlan kútforrások nyomán. I. kötet. (Athenaeum r.-társ. n. 8r. XXXII, 489 l. ára 4 frt.)

Koltai Virgil. Stilistika. I. rész. Irálytan. A legujabb minist. tanterv szerint középiskolai használatra. (Lampel Róbert. 8r. 178, II l. ára 1 frt.)

Koltai Virgil. Stilisztika. II. rész. Szerkezettan. A legujabb miniszteri tanterv szerint középiskolai használatra. (Lampel Róbert. 8r. II, 230 l. ára 1 frt 20 kr.)

Komáromi András. Karancsberényi báró Berényi György élete és politikai működése. 1601—1677. (Athenaeum. 8r. 61 l. ára ?)

Komjáthy Béla. Védbeszédek politikai sajtóperekben. Hentaller Lajos, Hoitsy Pál, Kászonyi Dániel, Kovács Pál, Pázmándy Dénes, Schäffer László, Szalay Imre és Verhovay Gyula védelmére mondotta. (Grimm Gusztáv. n. 8r. II, 156 l. ára 1 frt 20 kr.)

Komjáthy Benedek. Sz. Pál levelei. Epistolae Pavli lingva hungarica donatae. Az zenth Paal leveley magyar nyelven. (Akadémia. 8r. 491 l. ára 3 frt.)

Koncz Sándor. Rajzok és elbeszélések. (Szeged. Szerző. 8r. 160 l. ára 1 frt 20 kr.)

Konkoly Miklós. Astrophysikai megfigyelések az ó-gyallai csillagdában 1883. évben. I. rész. (Értekezések a mathemat. tudományok köréből. X. k. 11. sz. Akadémia. 8r. 34 l. egy táblával, ára 30 kr.)

Konkoly Miklós. Astrophysikai megfigyelések 1883-ban az ó-gyallai csillagdán. II. rész. (Értekezések a mathematikai tudományok köréből. XI. k. 1. sz. Akadémia. 8r. 18 l. 3 táblával, ára 30 kr.)

Konkoly Miklós. A nap felületének megfigyelése 1883-ban az ó-gyallai csillagdán. (Értekezések a mathematikai tudományok köréből. XI. k. 2. sz. Magyar akadémia. 8r. 58 l. ára 40 kr.)

Konkoly Miklós. Hulló csillagok megfigyelése a magyar korona területén 1883-ban és azok 47 kisugárzó pontjainak levezetése. (Értekezések a mathematikai tudományok köréből. XI. k. 3. sz. Magyar akadémia. 8r. 16 l. ára 10 kr.)

Konkoly Miklós. 615 álló csillag spectruma. A déli öv átkutatásának első része 0°—15°-ig. (Értekezések a mathematikai tudományok köréből. XI. k. 4. sz. Magyar akadémia. 8r. 27 l. ára 20 kr.)

Konkoly Miklós. Csillagászati megfigyelések az ó-gyallai csillagdán 1883-ban. (Értekezések a mathemat. tudományok köréből. XI. k. 7. szám. Akadémia. 8r. 50 l. ára 40 kr.)

Konkoly Miklós. Előleges vizsgálatok nehány szénhydrogén gáz spectrumán spectroscoppal és spectralphotometerrel. (Értekezések a mathematikai tudományok köréből. XI. k. 8. szám. M. akadémia. 8r. 22 l. 3 táblával és két fametszettel, ára 50 kr.)

Kont Ignácz. A görög tragédia Euripides után. (Kilián Frigyes. 8r. 107 l. ára 60 kr.)

Kont Ignácz. Seneca tragédiái. (Értekezések a nyelv- és széptudományos köréből. XII. k. 1. k. 1 sz. Akadémia. 8r. 112 l. ára 60 kr.)

Korbuly Imre. Magyarország közjoga, illetőleg a magyar államjog rendszere. A IV. kiadást sajtó alá rendezte Fésűs György. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. XII, 411 l. ára 4 frt.)

Koroda Pál. Alkibiadesz. Tragödia 5 felvonásban. (Magyar kereskedők lapja. 8r. 93 l. ára 1 frt 50 kr.)

Kóródi Péter. A legény bolondja. Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. 3-ik kiadás. Kézírat gyanánt. (Népszinház műsora. 12. sz. Ifj. Nagel Ottó. 8r. 81 l. ára 50 kr.)

Kossovitz Rezső. Ilyen az élet. Elbeszélések. (Esztergom. Buzárovits Gusztáv. 8r. 175 l. ára 1 frt 20 kr.)

Kossuth Lajos hálanyilatkozata születésének nyolczvanadik évfordulója alkalmából hozzáintézett üdvözlésekre. (Marosvásárhely. Városi törvényhatóság. 8r. 16 l. ára ?)

Kossuth Péter ifj. A magyar nemzet kultur hivatása. (Grimm Gusztáv. 8r. 60 l. ára 80 kr.)

Koszorú a román népköltészet virágaiból. Fordította Moldován Gergely. (Kolozsvár. Demjén J. k. 8r. 195 l. ára 1 frt.)

Koszorúja, A szent ács emlék, fűzte a kalocsai főgymnasiumnak nagyobb Mária gyülekezete. 1884. (Kalocsa. Malatin Antal. 8r. 39 l. ára ?)

Kótai Lajos. Alkalmi imák helv. hitvallású növendékek számára. 3-ik jav. kiad. (Szatmár. Ungár József. 16r. 16 l. ára 6 kr.)

Kovách László. A világosi fegyverletétel. (Athenaeum. 8r. 15 l. ára ?)

Kovács Dénes. Gróf Gvadányi József élete és munkái. Irodalomtörténeti tanúlmány. (Révai-testvérek. 8r. 85 l. ára 60 kr.)

Kovács Kálmán. Öt edző sport (gyaloglás, futás, kerékpározás, korcsolyázás és ökölvívás) zsebkönyve 1881. (Lampel Róbert. 8r. 73 l. ára 1 frt.)

Kovács Pál. Elemi földrajz. Hat osztályú r. kath. népisk. számára. I. rész a. 3. és 4. oszt. számára 29 képpel. (Tettey-féle kiadóhivatal. (Benkő Gyula) 8r. 60 l. ára 24 kr.)

Kovácsy Sándor. Keresztyén egyháztörténet a gymnásiumi felsőbb osztályok számára. A gymnasiumi könyvtár I. kötete. Kiadja a »sárospataki irodalmi kör« a főiskola költségén. (Sáros-Patak. Trocsányi Bertalan. 8r. 192 l. ára fűzve. 1 frt 37 kr.)

Kováts Gyula. A házassági javaslat a törvényhozás előtt. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 29 l. ára 50 kr.)

Kozák György. Az állandó gőzkazán s gőzgép-üzem kézi könyve, vagyis a fűtők és gépészek törvényes vizsgáinál előforduló kérdések tárgyalása. Fordította és összeállította Fritz Pál. (Kilián Frigyes. 8r. 56 l. ára 60 kr.)

Kozma Gyula. Földrajz felső népiskolák és ipartanodák valamint hasonló fokú tanintézetek számára. I—II. rész. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 97, 86 l. ára 50—50 kr.)

Kőhalmi Klimstein József. Pályám emlékei. Értekezések és széptani dolgozatok. (Nagyszombat. Winter Zsigmond. 8r. 223 l. ára 1 frt 20 kr.)

Kőhalmi-Klimstein József. Czuczor Gergely. Irodalomtörténeti tanúlmány. (Magyar Helikon. 31-ik füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 31 l. ára 20 kr.)

Költségvetés, Állami, a magyar korona országai részére az 1885. évre. 18. füzet. (Magyar kir. államnyomda. 4r. 36, 23, 93, 33, 65, 264, 119, 108, 96, 145, 92, 84, 66, 56, 21, 125, 11, 46 l. ára ?)

Könyv, Képes színház —. (Lampel Róbert. 4r. 4 kép szöveggel, ára 4 frt 50 kr.)

Könyv, Énekes, Ágostai hitv. evangyelmi hívek számára. 4-ik bőv. kiadás. Békés-Cabán. (Tettey-féle kiadó hívatal. 8r. 280 és 32 l. ára 1 frt.)

Könyv, Képes állatos. 24 képpel. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 4r. 14 l. ára 1 frt 20 kr.)

Könyvek, Jogi ismétlő, gyűjteménye. 14 füzet. (L. Malchus.)

Könyvek, Jó. 11—20. szám. (Révai testvérek. 8r. 24, 29, 21, 23, 29, 24, 23, 39, 21, 24 l. ára bekötve 1 frt.)

Könyvesház, Magyar. 118—127. füzet. (L. Sacher-Masoch, Vahot Imre, Ferenczi Zoltán.)

Könyvészet, Magyar. 1860—1875. Jegyzéke az 1861—1875. években megjelent magyar könyvek és folyóiratoknak. Összeállította s tudományos szakmutatóval ellátta Petrik Géza. V-ik füzet. (Aigner Lajos. 8r. 385—467, I—XII. l. ára 1 frt 20 kr.)

Könyvészet, Magyar. Bibliographia hungarica. 1883. Jegyzéke az 1883. évben megjelent új. vagy újolag kiadott magyar könyveknek és térképeknek, az alakok, lapszámok, megjelenési helyek, kiadók és árak fölemlítésével és tudományos szakmutatóval. A »Csak szorosan« könyvkereskedők egylete megbízásából a »Magyar könyvkereskedők egylete« részére összeállították: Koczányi és Zunft Antal. Nyolczadik évfolyam. Függelékül: A magyar hírlapok és folyóiratok 1884-ben. (Magyar könyvkereskedők egylete. 8r. XIX, 100 l. ára kötve 1 frt.)

Könyvkiadó-vállalat, Természettudományi. XXIII—XXIV. kötet. (L. Darwin Charles.)

Könyvtár, Családi. 41, 50, 51, 54, 55—58, 65, 75, 76, 78, 79. füzet. (L. Shakspeare, Bozóky A. Manzoni Alessandre, Horváth Mihály.)

Könyvtár, Unitarius kis —. Szerkeszti Derzsi Károly. X—XIV. füzet. (L. Walters W. Frank, Hopp P. János.)

Könyvtár, Történelmi. 5—6. füzet. (L. Denison György.)

Könyvtár, Pikáns. Szerkeszti Boccaccio. I—VI kötet. (Robicsek Zsigmond. 16r. 29, 30, 32. 31, 32, 32 l. ára füzetenkint 12 kr).

Könyvtár, Olcsó. Szerkeszti Gyulai Pál. Kiadja a Franklin-társulat. 175—181. szám. (L. Roscher Vilmos, Theuriet, Gaskellné, Malot Hector, Ebers György, Wieland, Gyöngyösi István.)

Könyvtár, Nemzeti. Szerkeszti és kiadja Aigner Lajos. XXXV. k. 162—9. füzet. (L. Czakó Zsigmond, Kazinczy Ferencz, Sárossy Gyula.)

Könyvtára, A nemzeti színház. 148, 152—154 füzet. (L. Wagner Richárd, Hiemer K. T., Kastelli F. T., Millet Paul és Levallois Jules.)

Könyvtára, mesterségek —. (L. Frecskay János.)

Könyvtára, A magyar nemzet jutányos családi. XII, XIII, XVI. kötet. (L. Hübner Sándor, Shakspeare.)

Könyvtára, A magyar orvosi könyvkiadó-társulat. XLV. kötet. (L. Dollinger Gyula, Stiller Bertalan és Schuster.)

Könyvtára, Tanulók. Szerkeszti Dávid István. Latin és görög, classicusok fordítása és magyarázata. Kiadja Stampfel Károly Pozsonyban. 24—28. füzet. (L. Platon, Homeros, Horatius, Caesar.)

Könyvtára, Utazások. (Szerkeszti a magyar földrajzi társaság) IV. k. (L. Przseválszkij Mihájlovics Nikoláj.)

Könyvtára, Az ifjuság olcsó. Kiadják Révai testvérek. 15—16. szám. (L. Schmidt Ferdinánd.)

Környei János. A magyar nemzeti irodalomtörténet vázlata. Átdolg.

Boros Gábor. 4-ik irodalomtörténeti olvasókönyvvel bővített kiadás. (Lampel Róbert. n. 8r. V, 439 l. ára 2 frt.)

Kőrösi József. Budapest főváros elemi népiskolái az 1877—81. iskolai években. (Budapest főváros statisztikai hivatalának közleménye . VII. Ráth Mór. 4r. 111 l. ára 1 frt 50 kr.)

Kőrösy László. Berzsenyi Dániel életrajza. (Magyar Helikon. 39. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 201—224 l. ára 20 kr.)

Kőrösy László. Berzsenyi Dániel életrajza. (Pozsony. Stampfel Károly. n. 8r. 24 l. ára 20 kr.)

Kőrösy Kászló. Vallásos költészetünk. Irodalomtörténeti forrás-tanúlmány. (Esztergom. Laiszky János. 8r. 47 l. ára ?)

Kőváry László. Az életbiztosítás rendszere. (Hornyánszky Viktor. 8r. VIII, 210 l. ára 2 frt 50 kr.)

Köszöntőkönyv. Nagy és kis deákok számára. Irta Andor deák. IV. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 80 l. ára 20 kr.)

Közleményei, Budapest főváros statisztikai hivatalának. XVII. (L. Kőrösi József.)

Közleményei, A pozsonyi természettudományi és orvosi egylet. Új folyam. 5. füzet. 1881—83. Verhandlungen etc. (Pozsony. Egylet. 8r. 194 l. ára ?)

Közlemények, Nyelvtudományi. Kiadja a m. t. Akadémia. Szerkeszti Budenz József. XVIII. kötet. 1—3. füzet. XIX: 1. (Akadémia. 8r. 478, 160 l. egyes füzet ára 1 frt.)

Közlemények, Mathematikai és természettudományi. Vonatkozólag a hazai viszonyokra. Kiadta a magyar tudományos akadémia. Szerkeszti b. Eötvös Lóránd. XVIII—XIX. kötet. (Akadémia. 8r. 365 l. 12 táblával. 398 l. 5 rajztáblával, ára 3 frt 50 kr, 2 frt.)

Közlemények, Távírászati. Kiadja a közmunka és közlekedésügyi m. k. ministerium távirdaosztálya. 1884. évi folyam. I—V. füzet. (Hornyánszky Viktor. 8r. 340 l. ára ?)

Krausz Károly. Gazdasági állataink erdőnyavalyája. Kiadja a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium. (Buschmann F. 8r. 15 l. ára ?)

Krausz Jakab. Tanúlmányok. I. kötet. (Grill K. 8r. VIII, 464 l. ára 3 forint.)

Kreskay Antal. Lelki rózsabimbók. Ima- és énekes-könyv kath. népiskolák számára. 2-ik bővített kiadás. (Győr. Máxa Ferencz. 32r. VIII, 174 l. kötve 20 kr, finom kiadás kötve 50 kr.)

Kresz Géza. A tuberculosis és annak pusztítása ellen való védekezés. tekintettel hazánk és a főváros közegészségi viszonyaira. (Aigner Lajos. 8r. 56 l. ára 40 kr.)

Kresz Géza. Miként lehetne Budapest fővárosát jó, egészséges és megbizható tejjel s gyermektejjel ellátni. (Szerző. k. 8r. 36 l. ára ?)

Kresz Géza. Gyakorlati tapasztalatok a berlini közegészségi kiállításon és azok értékesíthetése fővárosunkban. (Aigner Lajos. 8r. 43 l. ára 30 kr.)

Kriesch János. A természetrajz elemei. I. rész. Állattan. XII. kiadás. (Nagel Bernát. 8r. 172 l. ára 96 kr.)

Kriesch János. A természetrajz vezérfonala. II. rész. A növénytan iskolakönyve. VI. kiadás. Az új tanterv és útasítások szerint átdolgozta Simkovics Lajos. (Nagel Bernát. 8r. 171 l. ára 1 frt 20 kr.)

Kriesch János. A természetrajz elemei. II. rész. Növénytan. XIII. kiadás. Átdolgozta Simkovich Lajos. (Nágel Bernát. 8r. 117 l. ára 70 kr.)

Kubinyi Lajos. Nemzetgazdasági statisztika. A földmivelés, ipar és kereskedelem helyes arányai Magyarországon. 2-ik (czím) kiadás. (Aigner Lajos 8r. II, 135 l. ára 1 frt.)

Kudora Károly. A késmárki ágost. hitv. evangelikus lyceum könyvtára. (Késmárk. Sauter és Schmidt. 8r. 16 l. ára ?)

Kúnos Ignácz és Munkácsi Bernát. A belviszonyragok használata a magyarban. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XII. köt. 4. szám. Akadémia. 8r. 84 l. ára 50 kr.)

Kuttner Sándor. Képes természetrajz az állat-, növény- és ásványországból. Iskolai használatra. Sajtó alá rendezte Mayer Miksa. 3-ik javított és bővített kiadás. 99 ábrával. (Lampel Róbert. 8r. 196 l. ára 88 kr.)

Kuttner Sándor. Kis általános földirat különös tekintettel a magyar királyságra. Sajtó alá készítette Mayer Miksa. 21-ik kiad. (Lampel Róbert. 8r. 152 l. és 1 térkép, ára 48 kr. kötve 60 kr.)

Kuttner Sándor. Első oktatás a földrajzban különös tekintettel a magyar birodalomra. Kérdések és feleletekben. Magyar és német nyelven. Sajtó alá készítette Mayer Miksa. 21-ik javított kiadás. (Lampel Róbert. 8r. 104 l. és 1 térkép, ára kötve 40 kr.)

Kuttner Sándor. Első oktatás a földrajzban különös tekintettel a magyar birodalomra. Kérdések és feleletekben. Sajtó alá készítette Mayer Miksa. 28-ik kiadás. (Lampel Róbert. 8r. 55 l. és 1 térkép, ára kötve 30 kr.)

Kuttner Sándor. Első oktatás a magyarok történetében kérdések és feleletekben. Sajtó alá készítette Mayer Miksa. 15-ik javított kiadás. (Lampel Róbert. 8r. 48 l. ára kötve 30 kr.)

Kvassay Ede. A vármegye szava. Regény. Kiadja a »Petőfi-társaság«. (Révai testvérek. 8r. 284 l. ára 1 frt 80 kr.)

Kvassayné Kun Mélánie. Sötét pontok. Regény 2 kötetben. (Aigner Lajos 8r. 225 és 178 l. ára 2 frt.)

Kvassayné Kun Mélánie. A sors kegyenczei. Regény 3 kötetben. (Dobrowsky és Franke. 8r. 208, 156, 139 l. ára 2 frt.)

Laky Dániel. Földrajz a gymnasiumok számára. III. kötet. Afrika, Australia, Polynesia és Amerika. (Dobrowszky és Franke. 8r. 136 l. ára 90 krajczár.)

Lánczy Béla. Hasznos tudnivalók kézikönyve. Kiadta Lánczy Gyula. (Brassó. Alexi nyomdája. 8r. 303 l. ára 1 frt.)

Landau Alajos és Wohlrab Flóris. Rajzoló geometria (bevezetés a geometriába rajzolás alapján) a gymnasiumi uj tantervben s az útasítások-

ban foglalt elvek szerint. III. kiadás. I. füzet. Szemléltető planimetria. A gymnasiumok I. s egyéb középiskolák megfelelő osztálya számára. (Franklin-társ. 8r. 148 l. ára 1 frt 20 kr.)

Láng Lajos. Hazánk értelmi és anyagi fejlődése 1870-től 1880-ig. (Értekezések a nemzetgazdaságtan és statisztika köréből. II. k. 4. sz. Akadémia. 8r. 48 l. ára?)

Lange Henrik. Uj iskolai atlasza huszonhárom színezett lapon. Magyar nyelvre alkalmazta dr. Cherven Flóris. 7-ik jav. kiadás. (Lampel Róbert. 4r. 28 l. ára 70 kr.)

Lange Henrik. Kis atlasza 13 színezett lapon. Magyar nyelvre fordította s a hazai népisk. haszn. alkalmazta dr. Cherven Flóris. (Lampel Róbert. n. 4r. 13 térkép 15 l. ára 40 kr.)

Lankmayer Nándor. Fegyvertan. A m. kir. honv. miniszter által elrendelt hivatalos fordítása. IV-ik füzet. Kézi lőfegyverek. (Grill K. n. 4r. 108 l. és 7 tábla, ára 80 kr.)

Lassere Henrik. Lourdes csodaeseményei. Magyarítva a franczia eredetinek tizedik kiadása után. Folytatása és második kötetete a »Franczia-ország lourdesi kegyhelyé«-nek. (Aigner Lajos. 8r. XXII, 403 l. ára?)

Laufenauer Károly. Az emlékezőtehetségről. (Népszerű természettudományi előadások gyűjteménye. II. k. 42. füz. Természettudományi társulat. 8r. 44 l. 2 ábrával. ára?)

Lederer Á. Az ápolás módszere. Átnézte és bevezető szóval ellátta Fodor József. (Lampel Róbert. 8r. VI. 53 l. ára 40 kr.)

Léderer Ábrahám. A testi büntetés a családban és az iskolában. Külön lenyomat a »Nemzeti Nőnevelés«-ből. (Lampel Róbert. 8r. 40 l. ára 40 krajczár.)

Lederer Ábrahám. A tanító teendője az egy tanítóval biró izr. népiskolában. (Lampel Róbert. 8r. 12 l. ára 10 kr.)

Lehotzky Enyed. A zólyom-lipcsei »Gizella« munkás-árvaház szervezete, munkarendje, alapszabályai és értesítője az 1873—1883. évekről. (Beszterczebánya. Beszedits Sándor. 8r. 79 l. és 1 fénykép, ára 50 kr.)

Leitner Ferencz. Jog- és államtudományi szakoktatás tekintettel a jogtanárok, egyetemi és jogakadémiai hallgatók, ügyvéd- és közjegyzői jelöltek, bírósági joggyakornokok és magántanulók, jog- és államtudományi szigorlók működési, tanúlmányi, vizsgálati igényeire. A törvények és vonatkozó szabályrendeletek alapján összeállította —. 2-ik jav. és bőv. kiadás. (Révai testvérek. k. 8r. 240 l. ára 1 frt 20 kr.)

Lenkey Ferencz. A hogyan megtörtént. Elbeszélések. I. rész. (Révai testvérek. 8r. 128 l. ára 80 kr.)

XIII. Leo pápa körlevele a szabadkőművességről. (Esztergom. Buzárovits Gusztáv. 8r. 26 l. ára 30 kr.)

Lexikon, Magyar. 143—160. füzet. (Wilkens és Waidl. 8r. 129—560. 1—635 két hasábos l. egyes füzet ára 30 kr.)

Libicky Manó. Legczélszerűbb javított és bővített kamatszámítási köny-

vecske. 2-ik, az új földadó kataszteri kulcscsal bővített kiadás. (Veszprém. k. 8r. 35 l. ára 60 kr.)

Liebermann Leo. A petroleum lobbanási pontja meghatározásának egy új módszere. (Értekezések a természettudományok köréből. XIII. k. 14. szám. M. Akadémia. 8r. 8 l. ára 10 kr.)

Lieszkowszky József. Nádasdi, Zrinyi és Frangepán a vérpadon. 1671. (Tettey Nándor és társa. 8r. 139 l. ára 1 frt)

Lipp Vilmos. A keszthelyi sírmezők. (Magyar Akadémia. n. 8r. 52 l. 363 rajzzal, ára ?)

Lipp Vilmos. A keszthely-dobogói sírmező. (Értekezések a történelmi tudományok köréből. XI. k. 8. sz. Magyar Akadémia. 8r. 24 l. ára 10 kr.)

Livius XXI. Ford. és magy. Dávid István. (Pozsony. Stampfel Károly. 16r. 188 l. ára 80 kr.)

Livius munkái. 2-ik füzet. Fordította Vajdaffy Géza. (Római remekírók magyar fordításban. 27-ik kötet. Lampel Róbert. 16r. 107—226 l. ára 40 kr.)

Lónyai Gábor levelei Korizmics Lászlóhoz jószágrendezésről. A Gazdasági Lapok 1873-ik évi folyamából. (Szerző. 8r. 71 l. ára ?)

Losonczy László. Kesergő lant. Halotti bucsúztatók, énekek, sírverversek és gyászköltemények. 2-ik olcsó kiadás. (Kókai Lajos. 8r. 252 l. ára 1 frt 40 kr.)

Losonczy László. Természetrajz a népiskolák számára. 2-ik kiadás. (Dobrowsky és Franke. 8r. 84 l. ára 20 kr.)

Lotze Hermann. Logica és a phylosophia encyclopaediája. (A philosophiai tanúlmányok alapvonalai. I. Előadásainak dictatumai. Fordította Kármán Mór. (Athenaeum részv.-társ. 8r. III, 133 l. ára 1 frt 20 kr.)

Lovassy Sándor. A murányvölgy murány-nagyrőczei szakaszának földrajza. Geographiai tanúlmány, önálló vizsgálatok alapján. (Kilián Frigyes. 8r. 40 l. ára 40 kr.)

Lőrincz diák. Arany kalász koszorú. A földmíves gazdák számára versben. (Pályamű a »Magyar Föld« szerkesztősége által a sikeres gazdálkodás elvei népies megírására kitűzött pályázatra. Athenaeum. 8r. 24 l. ára ?)

Lőrinczi Ferencz. Függelék a vezérkönyv a közegészségügyi szolgálat terén czímű műhez, orvosok, gyógyszerészek, szülésznők, megyei, városi, községi tisztviselők, közegészségügyi bizottsági tagok használatára. Az 1876: XIV. t.-cz. és a vele kapcsolatos kormányrendeletek alapján. (Szerző. 8r. 281, V l. ára 4 frt.)

Luby Sándor. A csángók. Számüzetésük és megváltásuk története. Népies versekben. (Grimm Gusztáv. 8r. 75 l. ára 60 kr.)

Lukács Béla. Államháztartás és adózás Francziaországban. (Kilián Frigyes. 8r. XVI, 630 l. ára 3 frt.)

Lukács Béla. Államháztartás és adózás Angliában. (Kilián Frigyes. 8r. XVI, 317 l. ára 2 frt.)

Lukácsy Sándor. Az Isten keze. Eredeti népszínmű dalokkal. 3 felv.

Kézírat gyanánt. (Népszinház műsora. 13. sz. Ifj. Nagel Ottó, 8r. 83 l. ára 60 kr. krajczár.)

Lutter Nándor. Közönséges számtan a középtanodák használatára. VIII. kiadás. I. füzet. Az első osztály számára. (Franklin-társulat. 8r. 135 l. ára 80 kr.)

Lutter Nándor. Számtani példatár a népiskolák számára. V. kiadás. A III. oszt. számára. (Franklin társulat. 8r. 47 l. ára 15 kr.)

Lükő Béla. A görgői ev. ref. egyház története. (Rozsnyó. Kovács Mihály. 8r. 33 l. ára ?

Madách Imre. Az ember tragédiája. Drámai költemény. VI. kiadás. (Athenaeum. 8r. 231 l. ára fűzve 1 frt 40 kr.)

Madarassy Pál. A bélyeg és illetékek iránti törvények és szabályok lexicona. 2-ik a »függelék«-ben bővített kiadás. (Athenaeum r.-társ. 4r. V, 540 és 19 l. ára kötve 4 frt.)

Magay Károly. A magyar telekkönyvi rendtartás, kapcsolatban az ingatlanokra vonatkozó végrehajtási eljárással. Elméleti és gyakorlati kézikönyv, tanúlók, vizsgára készülők, ügyvédek, bírák, hivatalnokok és községi elöljárók használatára. (Karczag. Sződi S. n. 8r. 635, XV. ára 3 forint 50 krajczár.)

Magyarország árúforgalma Ausztriával és más országokkal. Szerkeszti és kiadja az országos magyar kir. statistikai hivatal. 1884. évfolyam. I—IX. füzet. (Athenaeum. 4r. 65 lapos füzetek, ára ?)

Magyarország áruforgalma Ausztriával és más országokkal. Szerkeszti és kiadja az országos magyar kir. statistikai hivatal. 1883—84. évfolyam. Ungars Waarenverkehr mit Österreich und anderen Ländern. (Athenaeum részvény-nyomda. 4r. 77, 77 l. ára ?)

Magyarország statisztikája. Szerkeszti Láng Lajos. I. kötet. Magyarország népességi statistikája. Irta Láng Lajos és Jekelfalussy József. (Athenaeum. 8r. 491 l. 20 színnyomatú térképpel és 2 grafikai rajzzal, ára 5 frt.)

Magyarország tiszti czím- és névtára 1884. Kiadja az országos m. kir. statistikai hivatal. (Pesti könyvnyomda-részvénytársulat. 4r. 483, 67 l. ára ?)

Majer István. Ezer műkereszt. (Pallas r.-társ. 4r. VIII, 97 l. és LX. színezett tábla, ára 5 frt. kötve 6 frt.)

Majláth Béla. Telegdi Miklós mester magyar katechismusa 1562. évből. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XI. köt. 7. sz. Akadémia. 8r. 10 l. ára 10 kr.)

Malchus. Pénzügytan. Kérdések és feleletekben. (Jogi ismétlő könyvek gyűjteménye. XIV. Eggenberger-féle könyvkereskedés. k. 8r. 77 l. ára 80 krajczár.)

Malot Hector. A szépség vonzereje. Regény. Francziából fordította Sz. E. (Olcsó könyvtár. 179. sz. Franklin-társulat. 8r. 413 l. ára 80 kr.)

Mangold Lajos. Világtörténelem. Középtanodai használatra. II. kötet. Középkor. Második, az új tanterv alapján teljesen átdolgozott, képekkel és térképekkel bővített kiadás. (Franklin-társulat. n. 8r. 208 l. és 4 térkép, ára 1 frt 50 kr.)

Mann Jakab. Szülészeti műtéttan orvosok és orvostanhallgatók számára. (Franklin-társulat nyomdája. 8r. 326 l. ára 2 frt.)

Manzoni Alessandre. A jegyesek. Milanói történet a XVII. századból. 1—2. füzet. (A magyar nemzet jutányos családi könyvtára. 59-ik füzet. Ráth Mór. 8r. 1—352 l. ára 60 kr.)

Mara Lőrincz ifj. Az állandó országház terve. (Révai testvérek 8r. 20 l. ára 20 kr.)

Marczali Henrik. Magyarország története II. József korában. II. köt. (Magyar akadémia. 8r. 533 l. ára 3 frt.)

Marczali Henrik. Világtörténelem. Alapította Ribáry Ferencz. VII. köt. Az újkor története. II. kötet. (Mehner Vilmos. 4r. földabroszokkal, arcz- és és mívelődéstörténeti képekkel, ára?)

Marcziányi György. Becsület és párbaj. (Ifj. Nagel Ottó 8r. 27 l. ára 40 kr.)

Margalits Ede. Három év után. Beszédek és hirlapi czikkek. (Zombor. Sittermarn Nándor. 8r. 223 l. ára?)

Margitai József. Horvát nyelvtan. I—II. rész. (N.-Kanizsa. Tischel Fülöp. 8r. III, 55 és 111 l. ára 1 frt 50 kr.)

Margitay Dezső. Feltámadás után. Elbeszélés. (czímkiadás). (Aigner Lajos. 8r. 188 l. ára 60 kr.)

Margó Tivadar. Emlékbeszéd Charles Róbert Darwin felett. (A magyar t. akadémia elhunyt tagjai felett tartott emlékbesz4dek. II. k. 4. szám. Akadémia. 8r. 60 l. egy arczképpel, ára 40 kr.)

Máriássy Béla. A magyar törvényhozás történelme. 1000-től 1800-ig. Öt kötetben. I. kötet. (Szerző. n. 8r. 437, III l. ára 5 frt.)

Máriássy Béla. Zsidókérdés és uzsora. (Tettey Nándor és társa. 8r. 37 l. ára 70 kr.)

Márk Ferencz. Zwingli Ulrich élete és reformátori működése. Születésének négyszázados emlékére. (Hornyánszky Viktor. 8r. 47 l. ára?)

Márki Sándor. Széchenyi Pál kalocsai érsek. (Magyar Helikon. 27. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 145—168 l. ára 20 kr.)

Márki Sándor. Eszterházy Miklós nádor. (Magyar Helikon 25. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 97—120 l. ára 20 kr.)

Márki Sándor. Wesselényi Ferencz nádor. (Magyar Helikon. 26. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 121—144 l. ára 20 kr.)

Márki Sándor. Magyar Pantheon. A magyar történelem, művészet és irodalom 150 kimagasló alakja képekben és rövid életrajzokban feltüntetve. Díszkiadás. (Pozsony. Stampfel Károly. n. 8r. XV, 150, II l. ára 2 forint.)

Márki Sándor Magyar Pantheon. A magyar történelem művészet és irodalom 150 kimagasló alakja képekben és rövid életrajzokban feltüntetve. (Pozsony. Stampfel Károly 16r. XVI, 150 l. ára 60 kr.)

Márki Sándor. Magyar Pantheon. A magyar történelem, művészet és irodalom 150 kimagasló alakja képekben és rövid életrajzokban feltüntetve. Díszkiadás. 1—10. füzet. (Pozsony. Stampfel Károly. n. 8r. 1—152. XV l. ára füzetenkint 20 kr.)

Mártonffy Frigyes. A legujabb rendszer szerint szerkesztett franczia nyelvtan, mely szerint mindenki 50 leczkében tanító segítsége nélkül gyökeresen elsajátíthatja a franczia nyelvet. (Kormányos Róza. 8r. 344 l. ára 1 frt, kötve 1 frt 25 kr.)

Mártonffy Frigyes. Kulcs a — féle franczia nyelvtanhoz. (Kormányos Róza. 8r. 174 l. ára 50, kötve 75 kr.)

Maszlaghy Ferencz. Mai jellemek. Beszélyek. (Esztergom. Buzárovits Gusztáv. 8r. 335 l. ára 1 frt 50 kr.)

Mattei Cesare. Uj vade-mecum az új és valódi utmutatás mindazok számára, kik maguk magukat akarják gyógyítani az electrohomöopathiával. Magyarra ford. Kőfalvi Vidor. Egy kőnyom. táblával. (Szombathely. Özv. Seiler Henrikné. 8r. IX, 10—78 l. és 1 tábla, ára 50 kr.)

Mauritz Rezső. A természettan elemei. Népiskolák számára. 5-ik kiadás. (Aigner Lajos 8r. 62 l. ára kötve 40 kr.)

Mayer Károly. A méhek természetrajza. (Csákvár. Szerző. 8r. 62 l. ára 20 kr.)

Mayer Miklós. A rózsatenyésztés. Magyarország égalji viszonyaihoz alkalmazva. (Szeged. Endrényi L. és társa. 8r. 115 l. és 2 tábla, ára 1 frt.)

Mayer Miksa. Rövid alkotmánytan népiskolák számára. 9-ik bővített kiadás. (Lampel Róbert. 8r. 28 l. ára 16 kr.)

Melczer Gynla. A parasztbírtok állapota Borsodmegyében. (Országos magyar gazdasági egyesület. 8r. 13 l. ára ?)

Mendelssohn M. Phödon, vagy a lélek halhatatlanságáról. Ford. Farkas Glük Regina. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. 8r. 203 l. ára 1 frt.)

Mendlich Alajos. Franczia olvasmányok kezdők számára. (Lauffer Vilmos. 8r. 113 l. ára 60 kr.)

Mesék, Képes, gyermekek számára. II. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 63 l. ára ?

Mesekönyv. Örökös — a kedves kicsinyek számára. 12 színnyom. képpel. (Lauffer Vilmos. 4r. 4 l. szöveg és 12 kép, ára 2 frt 80 kr.)

Mesekönyvecske. 1. Don Quichote kalandjai. Az ifjuság számára mulatságos olvasmányúl. II. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 127 l. képekkel, ára fűzve 50 kr.)

Métermérték, A, behozatalára és a mértékhitelesítésre vonatkozó törvények és rendeletek 1874—1883. Kiadja a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. miniszterium. (Grill K. 8r. IX, 224 l. és 1 tábla, ára 1 forint.)

Metzl Henrik. Bankári számtan. (Zilahy Sámuel. 8r. 95 l. ára 1 frt 20 krajczár.)

Meyne Reid. A skalp vadászok. Regényes történet a serdültebb ifjúság számára átdolgozta Kürthy Emil. Révai testvérek. 8r. 205 l. ára 2 frt. pkötés 2 frt 40 kr, vász. köt. 3 frt.)

Mezősy László. A nyiregyházi háromszoros választás. (Nyiregyháza. Piringer János. 8r. 16 l. 16 kr.)

Mezősy László. Ne bántsd a zsidót, vagy hogy kell a zsidó kérdést megoldani. (Nyiregyháza. Piringer M. 8r. 85 l. ára 50 kr.)

Michelet. A franczia forradalom története. Fordította De Gerando Antonia. II. kötet. (Kolozsvár. Stein János. 8r. II, 303 l. ára 2 frt.)

Mihók Sándor. Magyarország megyékben. 1883—1884. (Kilián Frigyes. n. 8r. 18 l. ára 25 kr.)

Mika Sándor. Az investitura kérdése a pápaság és császárság első küzdelmében. Ferenczi Zoltán. Észrevételek Bánk bán jelleméről a Katona József tragoediájában. (Kolozsvár. Stein János. 8r. 76 l. ára?)

Mikszáth Kálmán. Nemzetes uraimék. (Mácsik a nagyerejű.) Regény. A képeket rajzolta Gyulai László. (Révai testvérek. 8r. 356 l. ára 3 frt, kötve 4 forint.)

Millet Paul és Levallois Jules. Mátyás király. Víg dalmű egy felvonásban. Fordította Ábrányi Emil. Zenéjét szerzé Bertha Sándor. (A nemzeti színház könyvtára. 154. szám. Pfeifer Ferdinánd. 8r. 28 l. ára 40 kr.)

Ministerium, A közös. előterjesztése a magyar országgyűlés bizottságához, mellyel az osztrák-magyar monarchia közös háztartásának 1885. évi előirányzata tárgyalás végett bemutattatik. 1—17. füzet. (Bécs. Császár kir. udvari és államnyomda. 4r. 31, 37, 2, 15, 5, 3, 7, 10, 6, 338, 17, 60, 308, 24, 6, 21, 103 l. ára?)

Mocnik Ferencz. A geometria elemei összeköttetésben a rajzolással. Középiskolák használatára. — után fordította dr. Szabóky Adolf. Az új kiadást átdolgozta dr. Schmidt Ágoston. Hatodik, a szerző által egyedül jogosított magyar kiadás. (Lampel Róbert. n. 8r. II, 186 l. ára 1 forint 20 kr.)

Mocnik Ferencz. Geometria a középiskolák felsőbb osztályai számára. A 8-ik eredeti kiadás után fordította dr. Klamarik János. A tanítás új terve s az »útasítások« szerint átdolgozta dr. Wagner Alajos. Harmadik kiadás. (Lauffer Vilmos. n. 8. II, 394 l. ára 2 frt 30 kr.)

Mocnik Ferencz. Számtan középiskolák számára. A 23. eredeti kiadás után a tanítás új tervéhez alkalmazta dr. Schmidt Ágoston. I. füzet. Az I. és II. osztály számára. 13-ik kiadás. (Lampel Róbert. n. 8r. V. 215 l. ára 90 kr.)

Mocnik Ferencz. Algebra a középiskolák felsőbb osztályai számára. Fordította Klamarik János. A tanítás új terve s az »Útasítások« szerint teljesen átdolgozta Wagner Alajos. V. kiadás. (Lauffer Vilmos. 8r. 319 l. ára ?)

Moliére Vígjátékai. Kiadta a Kisfaludy-társaság. II. kiadás. IV—VI. kötet. A férjek iskolája. A nők iskolája. A nők iskolájának birálata. A póruljárt negédesek. Sganarelle. A kénytelen házasság. Fordította Szász Károly. — Képzelt beteg. Szerelem mint orvos. (Athenaeum. 8r. 183, 108, 164 l. ára 2, 1 forint.)

Molnár Imre. Magyar ABC és olvasókönyv a népiskolák I. osztálya számára. (Kecskemét. Scheiber József. 8r. 96 l. ára kötve 18 kr.)

Molnár László. Eljárás a községi biráskodás alá tartozó kisebb polgári perekben. (Ifj. Nagel Ottó. n. 8r. 94 l. ára 1 frt.)

Molnár Rudolf. Az önművelésről. Bölcselettudori értekezés. (Rudnyánszky A. nyomdája. 8r. 44 l. ára?)

Montépin Xavér. A sírbolt rejtélyes halottja. Regény. Francziából

fordította M. V. 4 kötet. (Dobrowszky és Franke. 8r. 192. 192. 208 és 192 l. ára 2 frt.)

Monumenta Vaticana Hungariae. Relationes oratorum pontificiorum. Magyarországi pápai követek jelentései 1524—1526. Vatikáni magyar okírattár. Második sorozat. I. kötet. (Franklin-társulat. 4r. CLIII, 472 l. 8 facsimilevel, ára ?)

Moravcsik Samu. Kalauz a dinnyetelepen. Útasítás a dinnyének mind magán, mind kereskedelmi czélu termeléséhez. (Szerző. 8r. 46 l. ára ?)

Moulart Nándor. Az egyház és az állam. A két hatalom eredete, egymáshoz való viszonya, jogai és hatásköre. A II. kiadás után fordította a budapesti növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolája. I. köt. (Buschmann Ferencz. 8r. 391 l. ára ?)

Möszl Lajos. Dalfüzér. I. füzet. Népiskolák használatára. Összeállította és a dalok legnagyobb részét két szólamra alkalmazta —. 3-ik átdolg. kiadás. (Kőszeg. Leitner Nándor. 16r. 31 l. ára 10.)

Möszl Lajos. Dalfüzér. II. füzet. Közép- és polgári iskolák használatára. Összeállította és a dalok legnagyobb részét több szólamra alkalmazta —. 3-ik átdolgozott kiadás. (Kőszeg. Leitner Nándor. 8r. 84 l. ára 30 kr.)

Möszl Lajos. Dalfüzér. (Magyar-német kiadás.) 3-ik átdolg. kiadás. (Kőszeg. Leitner Nándor. 16r. 31, 34 l. ára 20 kr.)

Munkálatok. Kiadja a csanádi növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolája. XVI. évfolyam. (Temesvár. Csanádegyházmegyei nyomda. 8r VIII, 234 l. ára ?)

Munkay János. A szent angyalok története világkormányzati s embergondviselési szempontból. A szentírás, egyházi s világi tekintélyes irók s egyéb hiteles kútfők nyomán. 5 kötet. (Tettey Nándor és társa. 8r. VIII. 147; VIII. 180; III. 168; VI. 176; VI. 203 l. ára 3 frt.)

Mutschenbacher Viktor. A kereskedelmi jogtudomány elemei a magyar kereskedelmi törvénykönyv szabályaihoz alkalmazva. Szerző sajátja. (Pécs. Taizs József. n. 8r. XI. 588 l. ára 4 frt.)

Muzeum-egylet. Az erdélyi, bölcselet-, nyelv- és történelem-tudományi szakosztályának kiadványai. I. kötet. 2—3. füzet. (Kolozsvár. Stein János. 8r. 77—245 l. ára ?)

Müller Adolf. Héber a-b-c és olvasókönyv. Második, átdolgozott és tetemesen bővített kiadás. (Révai testvérek. 8r. 64 l. ára 20 kr.)

Müller Gyula. Rang-kórság. Eredeti vigjáték 3 felvonásban. (Zombor. Szerző. 8r. 16r. 185 l. ára 1 frt.)

Nagy Antal. Hitelemzés példákban, vagyis a katholikus hit- és erkölcstan rövid foglalata. Gyakorlati segédkönyv egyházi szónokok, hitelemzők, gyóntatók, tanítók s nevelők számára. I. kötet. 1—2. rész. II. kiadás. (Komárom. Ziegler Károly. 8r. 837. LIII l. ára ?)

Nagy Ferencz. A magyar kereskedelmi jog kézikönyve. Különös tekintettel a magyar birói gyakorlatra. (Athenaeum nyomdája. 8r. XIV, 708 l. ára 5 frt.)

Nagy István és Barthos István. Ásványtan. (Turócz-Szent-Márton Szerzők. 8r. 15 l. ára ?)

Nagy János. Magyar nyelvkönyv. A népiskolák II. osztálya számára. (Szeged. Traub B. és társa. 8r. 30 l. ára 15 kr.)

Nagy János. Magyar nyelvtan felső nép- és polgári iskolák, valamint tanítóképzőintézetek számára. Harmadik jav. és bőv. kiadás. (Szeged. Várnai L. n. 8r. VIII. 136 l. ára 80 kr.)

Nagy Lajos. Gyakorlati nyelvkalauz a magyar és német társalgásban. Practischer Sprachführer bei ungarisch-deutschen Gesprächen. (Tettey Nándor-féle könyvkereskedés. 16r. II, 200, IV l. ára 80 kr.)

Nagy Sándor. Szombatos codexek. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XII. köt. 2. sz. Akadémia. 8r. 41 l. ára 30 kr.)

Nagy Sándor. Rondírás. (Nyolcz 8r. írásminta, ára 30 kr.)

Nagy Sándor. Biharország. Útirajzok. (Kilián Frigyes. 8r. 261 l. ára 1 frt)

Nagy Sándor. Biharország. Úti rajzok. Második javított és bővített kiadás. (Nagy-Várad. Ifj. Berger Sámuel. 8r. 271 l. ára 1 frt 30 kr.)

Nagy Sándor. Levélszerinti oktatás a franczia nyelv tanulására Toussaint-Langenscheidt tanmódja szerint. VIII—XXV. levél. (Grimm Gusztáv. 8r. 137—454 l. egyes levél ára 30 kr.)

Nemes Imre. Logika azaz gondolkodástan. Középiskolai használatra. (Lampel Róbert. n. 8r. VIII. 150 l. ára 1 frt.)

Nemeskey Andor. Májusi rózsabimbók, vagyis elmélkedések a bold. szűz Máriáról a loretoi litánia fonalán. (Szüts és társa. n. 8r. 259 l. ára 2 frt.)

Némethy Lajos. A római kath. egyházi szertartások tankönyve. Elemi tanodák számára. 2-ik bővített kiadás. (Lampel Róbert. n. 8r. 70 l. ára 24 kr.)

Nendtvich Károly. Emlékbeszéd Wöhler Frigyes felett. (A magyar t. akadémia elhunyt tagjai felett tartott emlékbeszédek. II. köt. 5. sz. Akadémia. 8r. 39 l. ára 20 kr.)

Népdal, Dalra fel! 1000 legnépszerűbb, legszebb magyar. Összegyűjtötte s a dalkedvelő magyar közönségnek ajánlja Cserjés László. (Méhner Vilmos. 8r. 618 l. ára ?)

Népszínház műsora. 11—13. sz. (L. Győry Vilmos, Koródi Péter, Lukácsy Sándor.)

Neugebauer József. A bécsi marha- és húsvásár kérdése. Nemzetgazdaságilag feltüntetve. (Zilahy Sámuel. 8r. 15 l. ára 20 kr.)

Névjegyzék és tárgymutató a k. m. természettudom. társulat 1841—1883-ig megjelent folyóiratához. (Évkönyvek 1841—1859, k. m. term. tud. társ. közlönye 1860—1867, és Természettud. Közl. 1869—1883.) Készítette Lengyel István. (Kilián Frigyes. 8r. 80 l. ára 1 frt.)

Névjegyzéke és lakhelye Bács-Bodroghmegye közönségének. Összeállította Jónász Sándor. (Zombor. Bittermann Nándor. 8r. 50 l. és 51—72 l. hirdetések, ára 1 frt.)

Névkönyve, A magyar királyi honvédelmi miniszterium, honvédség és csendőrség. — 1884. évre. Rendfokozati és beosztási kimutatással. Hivatalos kiadás. (Légrády testvérek. 8r. VII, 230 l. ára 1 frt 20 kr.)

Névy László. Olvasmányok az írásművek elméletéhez alkalmazva. A

középisk. felsőbb osztályai számára. 5-ik kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 287 l. ára 1 frt 80 kr.)

Névy László. Poetika a költői műfajok elmélete. Középiskolák használatára. II. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 135 l. ára 1 frt.)

Ney Ferencz. Egy nevelő intézet. Ifjusági dráma. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 67 l. ára ?)

Ney Ferencz. Négy ifjúsági színmű versekben. (Lampel Róbert. 8r. 172 l. ára 70 kr.)

Nicolits Lázár. A functionál-determinansokról. Tudori értekezés. (Hornyánszky Viktor. 8r. 46 l. ára ?)

Noël Károly. Franczia nyelvtan. Módszeres tanmenet iskolai és magán használatra. Magyarra átírta Sasváry László. I. rész. 4-ik bővített kiadás. (Lampel Róbert. 8r. II, 154 l. ára 90 kr.)

Noël Károly. Franczia nyelvtan. Módszeres tanmenet iskolai és magánhasználatra. 4-ik bőv. kiadás. Magyarra átírta Sasváry László. II. rész. (Lampel Róbert. 8r. 155—354, IV l. ára 1 frt.)

Noszlopi Kálmán. Lurdi emlék, vagyis : a lurdi bucsujáró-hely és az 1881. évi magyar zarándoklat története. III. kiadás. (Győri r. k. leányárvaház. 8r. 103 l. ára ?)

Nő. Dráma négy felvonásban. Irta *. (Révai testvérek. 8r. 156 l. ára 1 frt 80 kr.)

Nőképzőegyesület, Az országos, évkönyve 1883—1884. évről. (Fanda József. 8r. 31 l. ára ?)

Nyelvemléktár. Régi magyar Codexek és nyomtatványok. Kiadja a magyar t. akadémia. XII. kötet. Döbrentei-Teleki Codex. (Akadémia. 8r. XXVI. 403 l. ára ?)

Nyelvtan, Német, magyar-német és német-magyar gyakorlati feladatokkal. Főelemi és városi iskolák felsőbb osztályai számára. 5-ik átnézett kiadás. (Lampel Róbert. 8r. 137. III l. ára 40 kr.)

Oláh Károly. Rövid vezérfonal a népiskolai énektanításhoz. (N.-Kőrös. Ranezay József. 8r. 24 l. ára 20 kr.)

Olasz Lajos. Részvétkönyek. Temetési alkalmakra. IV. füzet. (Kalocsa. Szerző. 8r. 160 l. ára 1 frt.)

Olay Lajos országos képviselőnek Kigerl János ellen rágalmazás és becsületsértés megtorlására indított sajtópere. (Hornyánszky Viktor nyomdája. 8r. 37 l. ára ?)

Oldal János. Német nyelvtan. Polgári iskolák hasznalatára. III. kötet. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 160 l. ára 80 kr.)

Oltványi Pál. A népoktatásügy Magyarországban a múlt s jelen időben. (Szeged. Szerző. 8r. VIII. 228 l. ára 1 frt.)

Olvasmányok, Mulattató és hasznos, a magyar nép számára. Kiadja Méhner Vilmos. 17—18 ; 21—24 ; 27—28 ; 31. szám : Mátyás király. A zentai hős. Irta Tamás Péter. A néger boszuja. Irta Kadarkuthy. A pultawai boszorkány. Irta Murai Andor. Egy rablófőnök halála. Irta Vári Sebők. A párisi rémfarkas. Rinaldo Rinaldini. Irta Zágon Antal. A játékbarlang. Irta Tiha-

nyi Zsolt. Hunyady János. Irta Csorogh Imre. (Méhner Vilmos. 8r. 48, 47, 47, 48, 47, 52, 48, 64, 48 l. egyes füzet ára 15 kr.)

Olvasmányok, Tanulságos, a magyar nép számára. Kiadja a Szent István-társulat. 1885-ki évfolyam. (Athenaeum. 8r. 175 l. ára?)

Olvasmányok, Ifjúsági, fiúk és leányok számára. Számos képpel. Szerkeszti és kiadja Dolinay Gyula. (Légrády-testvérek. 8r. 96 l. ára?)

Olvasókönyv alsóbb ipartanodák számára. Az orsz. iparegyesület megbízásából szerkesztette Mudrony Soma. I—II. kötet. Az ipartanodák I—III oszt. számára. (Az orsz. iparegyesület által kiadott ipartanodai tankönyvek. I. Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 222, 188 l. ára?)

Olvasókönyv, Német, zsidó népiskolák számára. I. rész. Gyüjtötte: A szegedi zsidó népiskola tanító-testülete. (Szeged. Traub B. és társa. 8r. 76, II l. ára 20 kr.)

Olvasókönyv, Német, zsidó népiskolák számára. II. rész. Gyüjtötte: A szegedi zsidó népiskola tanító-testülete. (Szeged. Traub B. és társa, 8r. 139, IV l. ára 40 kr.)

Olvasókönyv, Német. zsidó népiskolák számára. III. rész. A negyedik osztály számára. Gyüjtötte a szegedi zsidó népiskola tanitótestülete. (Szeged. Traub B. és társa. 8r. 172 l. ára 50 kr.)

Ónodi A. D. A csigolya közötti dúczok és ideggyökerek fejlődéséről. (Értekezések a természettudományok köréből. XIV. köt. 3. szám. M. akadémia. 8r. 47 l. két táblával, ára 40 kr.)

Operaház, A m. kir., könyvtára. 1—5. füzet: Bánk-bán. Irta Egressy Béni. Faust. Göthe után írták Barbier Gyula és Carré Mihály. Ford. Ormai. Próféta. Irta Scribe. Ford. Egressy és Szerdahelyi. Tévedt nő. Irta Piave. Ford. Pataki. Tell Vilmos. Irta John és Bis. Ford. Nádaskay Lajos. (Pfeifer Ferdinánd. 8r. 36, 37, 43, 42, 47 l. egyes füzet ára 40 kr.)

Operaház, A magyar királyi, törvénykönyve. 1884. október 1-től kezdve. (Rudnyánszky A. 8r. 31 l. ára?)

Opitzky János. Mi a legsürgősebb teendőnk? (Tettey Nándor és társa 8r. 47 l. ára 40 kr.)

Orbán Balázs országgyülési beszédei az 1881—1884-ki országgyülésen. V. füzet. (Külön lenyomat az országgyülési naplóból. Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 304 l. ára?)

Orbók Mór. Földrajz a népiskolák számára. A legujabb miniszteri tanterv alapján. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 53 l. számos képpel, ára keménykötésben 30 kr.)

Orbók Mór. Földrajz a népiskolák számára. A legujabb miniszteri tanterv alapján. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 54. l. ára 30 kr.)

Orbók Mór. Nyitramegye földrajza. A miniszteri tanterv nyomán. a népiskolák III. osztályának használatára. 2-ik teljesen átdolgozott kiadás. Nyitramegye térképével s a szöveg közé nyomott öt képpel. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 80 l. és 1 térkép, ára 30 kr.)

Orbók Mór és Mihalik József. Liptómegye földrajza. A miniszteri tanterv nyomán. a népiskolák III. oszt. használatára. (Pozsony. Stampfel. Éder és társai. 8r. 47 l. hat képpel, ára kötve 20 kr.)

Ordódy Lajos. A magyarországi állattenyésztők kalauza. Leírása a ménesek, magyar és csiragulyák, juhászatok és sertés-tenyészeteknek. Az országos magyar gazd. egyesület megbizása folytán szerkesztette. (Orsz. m. gazd. egyesület. 8r. 280 l. ára 2 frt.)

Orosdy Béla. A petroleum eredetéről és feltalálásáról különös tekintettel Magyarországra. (Kőnyomat hely és év nélkül. 4r. 29 l. ára ?)

Országh Sándor. Budapest építkezési 1868—1882. (Szerző. 8r. 248 l. ára ?)

Ortvay Tivadar. Egy állítólagos róma mediterrán-út Pannoniában. (Értekezések a történelmi tudományok köréből. XI. köt. 7. szám. Magyar akadémia. 8r. 77 l. egy térképpel, ára 50 kr.)

Ortvay Tivadar. Száz év egy hazai főiskola életéből. A pozsonyi kir. akadémiának 1784—1884. való fennállása alkalmából. (Egyetemi nyomda. n. 8r. 324 l. ára 2 frt 70 kr.)

Öreg János. Tapasztalati lélektan. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. 8r. 78 l. ára 80 kr.)

Öreg János. Természettan és gazdasági vegytan. A népiskolák számára. 2-ik jav. kiadás. (Dobrowsky és Franke. 8r. 64 l. ára 18 kr.)

Ötvösmű-kiállitás, A magyar történeti. lajstroma. Megnyittatott 1884. év február 17-én. (Franklin-társulat. n. 8r. 108. 159. 174. 120. 56 l. XXXII. rajztáblával ára ?)

Paal Ferencz és Kiss Sándor. Olvasókönyv az alsófokú ipariskolák szamára. I. kötet. Kiadja a kolozsvári ipariskolák felügyelő bizottsága. (Kolozsvár. Gámán János örökösei. 8r. 208 l. ára 50 kr.)

Pákolicz János. Egyházi beszédek hármas sorozata. Az év minden vasárnapjára és ünnepére. III. kötet. Püsköd utáni ünnepkor. (Kalocsa. Holmeyer Ferencz. 8r. 784 l. ára 3 frt.)

Pál Imre. Postai irálytan és mintatár. (Buschmann F. 8r. 238 l. ára 1 frt 50 kr.)

Pálffy Albert. Esztike kisasszony professzora. Regény. 2 kötet. (Franklin-társulat 8r. 237, 241 l. ára 3 frt.)

Pálmay Ilka. Fájó szívből. Költemények. (Corvina-könyvnyomda. 32r. 31 l. ára 60 kr.)

Palóczy Lipót. Francia nyelv- és olvasókönyv. II. rész. A legujabb tanterv szerint a reáliskolák III. és IV. oszt. számára. (Franklin-társulat. 8r. VI, 274 l. ára 80 kr.)

Palotás Fausztin. A mi parasztjaink. Öt tanyai történet. (Szeged. Burger Gusztáv és társa. 8r. 124 l. ára 1 frt 20 kr.)

Pantó János. Földrajzi előismeretek. Jászkun-Nagyszolnokmegye és Magyarország leírásával. A népiskola harmadik osztálya számára. II. kiadás. (Tisza-Földvár. Szerző. 8r. 32 l. ára 20 kr.)

Pap Ferencz. Tankönyv a népiskolák felsőbb osztályai számára. 4-ik jav. kiad. (Kókai Lajos. 8r. 90 l. ára kötve 25 kr.)

Pap János. Természetrajz elemei. A középtanoda alsó osztályainak használatára. II. és III. rész. Növény- és ásványtan. 5-ik javított kiadás. (Lampel Róbert. 8r. II. 79 l. ára 50 kr.)

Pap Kálmán. A katonai büntető és fegyelmi fenyítőjog kézikönyve. A magy. kir. honvédség és csendőrség használatára. (Szerző. 8r. VIII, 200 l. ára 1 frt 30 kr.)

Papp Károly. Bibliai történetek az ó- és uj testamentomból és rövid bibliaismertetés. Kézikönyv a népisk. III. oszt. szám. 3-ik jav. kiadás. (Kókai Lajos. 8r. 96 l. ára kötve 20 kr.)

Parancsolat, A tíz, és a 13. hitágazat. Harmadik kiadás. (Szeged, Traub B. és társa. 8r. 14 l. ára 10 kr.)

Párt, Mit akar a függetlenségi? Szózat Magyarország polgáraihoz. (Révai testvérek. 8r. 48 l. ára 20 kr.)

Pártos Béla. A felsőházi törvényjavaslatról. (Aigner Lajos. 8r. 28 l. ára 40 kr.)

Paszlawszky József. Életképek az állatvilágból. Brehm A. Budapesten tartott előadása nyomán. 10 képpel. (Ifjusági iratok tára. IV. Orsz. középiskolai tanáregyesület. 8r. 81 l. ára 50 kr.)

Pátkai (Seidel) **Pál.** Gazdászattan. 8-ik kiadás. (Székesfehérvár. Klökner Péter. 8r. 39 l. ára 15 kr.)

Pátkai (Seidel) **Pál.** Természetrajz népiskolák számára. 12-ik kiadás. (Székesfehérvár. Klökner Péter. 8r. 39 l. ára 15 kr.)

Pávay Vajna Gábor. A tüdővészről és annak ragályanyagáról: a Koch-féle »bacillus tuberculosis«-ról. (Pozsony. Szerző. 8r. 31 l. ára?)

Pávay Vajna Gábor. A tüvészről és a Koch-féle »bacillus tuberculosis«-ról. II. kiadás. Külön lenyomat a pozsonyi természettudományi társulat 1884-ik évkönyvéből. (Pozsony. Wigand Károly. 8r. 40 l. ára?)

Pávay Vajna Gábor. Pozsony és a harmadik egyetem. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 43 l. ára 30 kr.)

Pávay Vajna Gábor. A kolera, különös tekintettel az óvó rendszabályokra, fertőztelenítésre és Pozsony közegészségügyi viszonyaira. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 79 l. ára 60 kr.)

Péch Antal. Alsó-Magyarország bányaművelésének története. A m. t. Akadémia II. és III. osztályának kiadványa. I. köt. (Knoll K. és társa. 8r. XII, 502 l. és 1 térkép, ára 3 frt 50 kr.)

Péch Antal. A selmeczi bányavállalatok története. I. kötet. 1650-ig. (Kilián Frigyes bizom. 8r. XV, 562 és 4 graph. tábla, ára 3 frt.)

Péczely Ignácz. A tüdővészről s ennek kikerülhetése végett utasítás a heveny és idült tüdőhurutok gyökeres gyógyítására. (Bartalits Imre nyomdája. 8r. 14 l. ára?)

Peisner Ignácz. A nyelv életéből. A nagyközönség számára írta. (Révai testvérek. k. 8r. 88 l. ára 1 frt.)

Pézügyminisztérium, A magyar királyi, és alattas hivatalainak valamint a pénzügyi közigazgatási biróságok tiszti névtára 1884. évre. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 122 l. ára?)

Perjéssy Lajos. Ábrázoló mértan. II. füzet. Ipariskolák és a polgári iskola III. oszt. számára. (Franklin-társulat. 8r. 102 l. ára 80 kr.)

Perls Ármin. Korszerű prédikácziók. Szerző tulajdona. (Kecskemét. Scheiber József. 8r. 119 l. ára 80 kr.)

Pestalozzi válogatott munkái. Fordította és magyarázatokkal ellátta Zsengeri Samu. IV-ik kötet. (Tettey N. és társa. 8r. VIII, 380 l. ára 2 frt 40 krajczár.)

Pesty Frigyes. Krassó vármegye története. II. kötet. (Első rész.) Kiadja Krassószörény vármegye közönsége. (Athenaeum. 8r. 414 l. ára ?)

Péterffy Zoltán. Jelentés a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumhoz Pozsony város közgazdasági viszonyairól az 1883. évben. (Pozsony. Szerző. 4r. XII. 40 l. ára ?)

Petőfi Sándor összes költeményei. Hazai művészek rajzaival díszített második népies kiadás. (Athenaeum. 8r. 473 l. ára 2 frt 50 kr.)

Petőfi Sándor összes költeményei. Hazai művészek rajzaival diszített 4-ik kiadás a költő arczképével. (Athenaeum r.-társ. 4r. 825 l. díszkötésben ára 12 frt.)

Petrovics László. Közrendészeti tudomány és a magyar rendőri gyakorlat. I. füzet. (Tettey Nándor és társa. 8r. 1—48 l. ára 30 kr.)

Petrovics László. Zobor vezér. Költői elbeszélés. (Szerző. 39 l. 8r. ára ?)

Phaedri fabulorum aesopiarum libri V. Magyarázta Szarvas Gábor. III. kiadás. Görög és római remekirók iskolai könyvtára. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 142 l. ára 80 kr.)

Pipadohány, A török, gyártásáról. Összeállította a magyar királyi dohányjövedéki igazgatóság. (Magyar kir. államnyomda. 8r. 29 l. ára ?)

Pisztóry Mór. Az osztrák-magyar monarchia statisztikája. A legujabb adatok alapján a jogtanúlók igényeihez alkalmazva. 2-ik kiadás. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. XII, 616 l. ára 4 frt.)

Plato. Socrates védelme és Kritonja. Bevezetéssel és jegyzetekkel Ludwig, Cron és Deuschle nyomain ellátta V. Horvát Zsigmond. Sajtó alá rendezte Elischer József. 3-ik jav. kiadás. (Görög és latin remekirók gyűjteménye magyar jegyzetekkel iskolai használatra. I. Lampel Róbert. 8r. XXVIII, 79 l. ára 60 kr.)

Platon. Kriton, Socrates védelme, Eutyphron. 1. füzet. Ford. és magy. Boros Gábor. (Tanúlók könyvtára. 24. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 64 l. ára 30 kr.)

Platz Bonifác. Az ember eredése, faji egysége és kora. (Athenaeum. 8r. 324 l. bolti ára 2 frt 50 kr.)

Plötz Károly. Elemi franczia nyelvtan. A szerző »Elementarbuch«-ja után magyar nyelvre átdolgozta Nagy Lajos. I—II. rész. Második javított kiadás. (Tettey-féle könyvkereskedés. 8r. 114, 113 l. ára kötve 88 krajczár.)

Pólya Jakab. Az ujabb agrármozgalom és irodalom hazánkban. Külön lenyomat a »Nemzetgazdasági Szemle« 1884. évi folyamából. (Kilián Frigyes. 8r. 79 l. ára 80 kr.)

Ponger Fülöp. Egységes helyi és kötelékí tarifák hasonló coefficiensek alapján. (Aigner Lajos. 8r. 26 l. ára 30 kr.)

Pongrácz Arnold. Az utolsó Illésházy. A szerző sajátja. (Aigner Lajos. 8r. 50 l. 1 fénykép, 1 tábla, ára 60 kr.)

Porzsolt Kálmán. Szerencsétlen furulyások. Elbeszélések. (Grimm Gusztáv. 12r. 187 l. ára 1 frt 40 kr.)

Pósa Lajos. Dalok, regék az ifjuság számára. Jankó János rajzaival. (Szeged. Burger Gusztáv és társa. 8r. IV, 103 l. ára kötve 1 frt 60 krajczár.)

Posewitz Tivadar. Földtani közlemények Borneo szigetéről. I. A szén előfordulása Borneo szigetén. II. Földtani jegyzetek. Közép Borneoról. (A magyar kir. földtani intézet évkönyvei. VI. kötet. 10. füzet. Grimm Gusztáv. 8r. 299—329. IV l. ára 25 kr.)

Primics György. A fogarasi havasok és a szomszédos romániai hegység földtani viszonyai. (A m. kir. földtani intézet évkönyvei. VI. kötet. 9-ik füzet. Grimm Gusztáv bizom. 8r. 271—298 l. 1 színezett térképpel és 1 kőnyomatú táblával, ára 32 kr.)

Primics György. A keleti kárpátok geologiai viszonyai. (Értekezések a természettudományok köréből. XIV. köt. 4. sz. M. Akadémia. 8r. 27 l. két szelvénynyel, ára 30 kr.)

Propper N. János. Kereskedelmi ismeretek kézikönyve. Keresk. és ipariskoláknak. (Debreczen. Lewitter Győző. 8r. 350 l. ára 2 frt 20 kr.)

Przseválszkij Mikhájlovics Nikoláj orosz ezredes harmadik utja Közép-Ázsiába. Zájzánból Khámin át Tibetbe a sárga folyó forrásvidékére. Oroszból dolgozta Csopey László. (Utazások könyvtára. IV. Franklin-társulat. 8r. 495 l. a szövegbe nyomott képekkel, ára 3 frt 60 kr.)

Pulszky Ferencz. Életem és korom. 2 köt. 2-ik kiadás. (Franklin-társ. 8r. 500, 541 l. ára 5 frt.)

Pulszky Károly. A magyar történeti ötvösmű kiállítás lajstroma. I. II. füzet. 1—5. terem. (Nemzeti Múzeum kiadása. 8r. 108. 180. 176. 120. 56 l. és 32 tábla. ára 5 frt.)

Purjesz Ignácz. Gyógyászati vény-zsebkönyv bujakóros betegségekre nézve. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 88 l. ára 80 kr.)

Puskatűz, Apró, avagy: ama hirhedett dr. Revolver Lajosnak a m.-vásárhelyi ref. egyh. első koklerének hazugságaiért való meglőcsöztetése. (Marosvásárhely. Imreh Sándor. 8r. 24 l. ára 20 kr.)

Puttonba az ipargróffal! Egy őszinte szó Budapest belváros választópolgáraihoz. Irta: egy belvárosi választó. 2-ik kiadás. (Schlesinger Ignácz. k. 8r. 20 l. ára 10 kr.)

Püspöky Géza. A posta-takarékpénztári intézmény és annak meghonosítása Magyarországon. Bevezetéssel ellátta Láng Lajos. Két táblával. (Akadémia könyvkereskedés. 8r. II. 59 l. és 1 táblázat, ára 60 kr.)

Rácz Sándor. A bécsi nemzetközi 1883. évi villamos kiállítás vasuti része és a villamos vasut. Bővített külön lenyomat a »Vasuti és közlekedési közlöny«-ből. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 159 l. 78 ábrával. ára ?)

Radisic E., Herpka M. C. Orsz. magyar iparművészeti muzeum. Catalogue des reproductions galvanoplastiques du musée des arts-decoratifs hongrois. (Franklin-társulat nyomdája. 8r. 72 l. ára ?)

Radisics Jenő. Jelentés a párisi Union centrale des arts-décoratifs

1884. évi kiállításáról a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urhoz. (Egyetemi nyomda. n. 8r. 58 l. ára ?)

Radó Vilmos. A tananyag leszállítása a fővárosi népiskolákban. (Külön lenyomat a Magyar Tanügy 1884. évi VIII. füzetéből. Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 15 l. ára 20 kr.)

Rakodczay Pál. A színészet rendszere. A drámai jellemalkotás eszméi és technicai elvei a színészet történetéből, gyakorlatából vont tanúlságok s az élet jelenségeinek megfigyelése alapján tárgyalva. (Ifj. Nagel Ottó. n. 8r. XIII, 359 l. ára 1 frt 20 kr.)

Rákosi Jenő. Magdolna. Paraszttragoedia öt felvonásban. (A »Budapesti Hirlap« kiadóhivatala. 8r. 87 l. ára 50 kr.)

Rákosi Lajos, Vass Tamás és Tavaszy József. Zwingli Ulrik emlékezete. Ima. emlékbeszéd, élet- és jellemrajz. A marosi ev. ref. egyházmegye által Marosvásárhelytt, 1884. május 7-én tartott négyszázados ünnepély alkalmával. (Marosvásárhely. Imreh Sándor. 8r. 32 l. ára 50 kr.)

Ráth Ferencz és Zimándy Ignácz. Antiszemita-káté a magyar nép számára. (»Hunyadi Mátyás«-nyomda. 8r. 64 l. ára 20 kr.)

Reformja, A polgári peres eljárás. Az 1883. deczember 1-től 1884. január 28-ig folytatott vita. (Magyar jogászegyleti értekezések. XVII. Pfeifer Ferdinánd. 8r. 133 l. ára 1 frt.)

Regele János. Az 1881—84. évben tartott országgyülés képviselőháza jegyzőkönyveinek tartalom-mutatója. Hiteles kiadás. I—IV. kötet. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 4r. 684, 679. 628, 492 l. ára ?)

Regele János. Az 1881—84. évben tartott országgyülés képviselőháza irományainak tartalommutatója. Hiteles kiadás. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 4r. 300 l. ára ?)

Regeneratio, Társadalmi s állami —, vagyis: a magán és állami élet megjavítása, a bevétel és a kiadás közti egyensuly helyreállítási módjai s eszközeinek nemzetgazdászati elrendelései. Irta Sz. K. Gy. (Tóth Vincze. 8r. 259. V. l. ára kötve 3 frt.)

Reichner Klára. Preciosa. Czigány történet 6 sz. nyom. képpel. (Lauffer Vilmos. 4r. 12 l. szöveg. 16 kép, ára 1 frt.)

Reichner Klára. Tell Vilmos története. 7 színnyom. képpel. (Lauffer Vilmos. 4r. 12 l. szöveg és 6 kép, ára 1 frt.)

Reizner János. A régi Szeged. I. A negyvenes évek és a forradalom napjai Szegeden. (Szeged. Burger Gusztáv és társa. 8r. 319 l. egy rajz- és egy kézíratmelléklettel, ára 2 frt 50 kr.)

Reizner János. A »Szegedi Hiradó« politikai napilap negyedszázados pályafutása. Szeged város művelt közönsége által a »Szegedi Hiradó« fennállása 25-ik évfordulóján rendezett ünnepély alkalmára irta. (Szeged. Burger Gusztáv és társa. 8r. 50 l. ára 30 kr.)

Remekházy Károly. Temesmegye közigazgatási- és kulturtérképe és statisztikája a legujabb adatok nyomán. Kőre rajz. és nyom. Beránek I. (Temesvárott. II. kiadás. Fali térkép.)

Remekírók, Görög és római, gyűjteménye magyar jegyzetekkel iskolai használatra. I. (L. Plato.)

Remekírók, Hellén, magyar fordításban. 17-ik kötet. (L. Herodot.)

Remekírók, Római, magyar fordításban. 27—32-ik kötet. (L. Livius. Plautus, Virgil.)

Rendeletek, A szerzői jogra vonatkozó törvénykezési eljárást és beiktatást szabályozó ministeri-, magyarázatokkal ellátva. (Lampel Róbert. 16r. 38 l. ára 25 kr.)

Rendeletek, Erdészeti, tára erdőbirtokosok és erdőtisztek számára. 1883. évről. Kiadja az országos erdészeti egyesület. (Államnyomda. 8r. 100 l. ára 1 frt.)

Rendeletek, Igazságügyminiszteri, az 1881, 1882, 1883. évekből. (Franklin-társulat. n. 8r. 134 l. ára 60 kr.)

Rendeletek, Magyarországi, tára. XVIII. évfolyam. 1884. Kiadja a m. kir. belügyminiszterium. I—XII. füzet. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 2031. LXXVI. l. ára 40 kr, 1 frt, 60, 75 kr, 1 frt 5 kr, 80, 90, 80 kr.)

Rendszabályok, törvények és utasítások az erdélyi ev. reform. collegiumok számára. Kiadta az 1884. évi egyházkerületi közgyűlés. (Kolozsvár. Stein János. 8r. 78 l. ára ?)

Requinyi Géza. Francia verstan. Reáliskolai használatra. (Lampel Róbert. n. 8r. II, 43 l. ára 40 kr.)

Rétay Sándor. A postai közigazgatási és kezelési szabályok kézikönyve. A postai rendeletek tárában 1883. november hó végéig megjelent és külön kiadott postai szabályrendeletek rendszeresen összeállított gyűjteménye. folytonos tekintettel hazai törvényeink ide vágó intézkedéseire. 2-ik bővített kiadás. (Kassa. Haymann Ferencz. 8r. IX, 932 l. 8 l. rajzok és 2 l. táblázat.)

Révai Lajos. Adalék a szerzői joghoz. A »Société de Berlin« zárlati perének összes peranyaga. Egy bevezetéssel és az 1886-iki államszerződés eredeti szövegével. (Grimm Gusztáv. 8r. 41 l. ára 50 kr.)

Révai Lipót. Könyvviteltan dióhéjban és rövid váltóisme. Kereskedők. iparosok, kereskedelmi és ismétlő iskolák számára, különösen pedig kereskedő segédek és kisebb üzletek használatára. (»Magyar kereskedők lapja« kiadóhivatala. 8r. 51 l. ára 20 kr.)

Révai Manó. Franczia nyelv- és olvasókönyv. A legujabb miniszteri tanterv szerint. I. évfolyam. Közép- és polgári iskolák számára. (Lampel Róbert. n. 8r. 104 l. ára 70 kr.)

Révai Pál. A vesztett harczok terén. Alkalmi egyházi beszéd, irta a a Zwingli-ünnepélyre. (S.-Sz.-György. Jókai nyomda r.-társ. n. 8r. 30 l. ára 20 kr.)

Révész Bálint. Imakönyv protestans keresztyének számára magános használatúl. 3-ik kiadás. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. k. 8r. 441. VI l. ára fűzetlen 88 kr.)

Révész Kálmán. A reformáczió hatása hazánkra. (Debreczen. Városi nyomdája. 8r. 12 l. ára 15 kr.)

Ribáry Ferencz. Képes világtörténet. 113—122. füzet: Dr. Marczali Henrik. Az újkor. II-ik kötet. (Mehner Vilmos. n. 8r. 49—448 l. ára fűzetenkint 30 kr.)

Rieger Imre. Rousseau élete és neveléstana. (Paedagogiai füzetek. 1. Kolozsvár. Stein János. 8r. 102 l. ára 80 kr.)

Rinaldo Rinaldini rablóvezér élettörténete és halála. Regény. I—III. kötet. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 128, 272, 406 l. ára ?)

Ring Ármin. A fotografozásról. Hat ábrával. (Népszerű természettudományi előadások. 44. füzet. Kilián Frigyes. 8r. 30 l. ára 30 kr.)

Robinson Crusoe története. Az eredeti elbeszélés nyomán gyermekek számára átdolgozta Radó Vilmos. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 180 l. számos fametszettel, ára 1 frt 20 kr.)

Robinson Crusoe viszontagságos élettörténete. II. kiadás. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 388 l. 111 képpel. ára ?)

Róder Adolf. Levélszerinti oktatás a német nyelv tanúlására. 30—40. levél. (Grimm Gusztáv. 473—661 l. ára egy-egy levélnek 20 kr.)

Rodiczky Jenő. Tanúlmányok a tengeriről. (Külön lenyomat a »Mezőgazdasági Szemlé«-ből. Magyaróvár. Czeh Sándor-féle nyomda. 8r. 23 l. ára 40 kr.)

Róna Sámuel. Malleus humidus acutus hominis. Külön lenyomat a »Gyógyászat« 1884-ik évi folyamából. (Egyetemi nyomda. n. 8r. 15 l. ára ?)

Roscher Vilmos. A nemzetgazdaság a klaszikai ókorban. Németből fordította L. Á. (Olcsó könyvtár. 175. szám. Franklin-társulat. 8r. 47 l. ára 20 kr.)

Roth Samu. Ásvány- és földtan a reáliskolák hetedik osztálya számára. A legujabb reáliskolai tantervhez alkalmazva. II-ik kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 203 l. 167 ábrával, ára 1 frt 40 kr.)

Rotschnek V. Emil. Pótlék és helyreigazítás a »debrecz. és biharmegyei gyógyszerész-testület« és »az ált. magy. orsz. gyógysz. egylete« 12 járása. gyógyszertárai, testülete és egyletének története alapításuk óta c. műhöz. (Debreczen. 8r. 40 l. ára ?)

Saadi Tiruz. Keleti tündér regék. Színes képekkel. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 210 l. ára 2 frt.)

Sacher-Masoch. A szerelmes szerkesztőség. Elbeszélés. Fordította B. Büttner Lina. (Magyar könyvesház. 123—124. sz. Aigner Lajos. k. 8r. 93 l. ára 20 kr.)

Sacher-Masoch Lipót. Beszélyek. Ford. B. Büttner Lina. (Aigner Lajos. 8r. 93, 55 l. ára 1 frt.)

Sacher-Masoch. Hitelezők mint házasságszerzők. Elbeszélés. Ford. B. Büttner (Lina. Magyar könyvesház. 120. sz. Aigner Lajos. k. 8r. 56 l. ára 20 kr.)

Sajtóper, Egy antisemita. Nendtvich Károly az esküdtszék előtt és Rácz Géza védbeszédei. (Bartalits Imre nyomdája. 8r. 32 l. ára ?)

Salamon Ferencz. Két magyar diplomata a tizenhetedik századból. Új (czím) kiadás. (Ráth Mór. 8r. XLV. 288 l. ára 1 frt 40 kr.)

Sallustius Jugurtha. Ford. és magy. Krajnák Ede. (Pozsony. Stampfel K. 16r. 257 l. ára 1 frt.)

Sándor Domokos. Német paedagogiai olvasmányok fi- és nőtanítóképezdék III. és IV. osztályai számára. Jegyzetekkel és szótárral. Blumen-

Lese aus der deutschen pädagogischen Literatur. (Lauffer Vilmos. 8r. IV. 216, LV l. ára 1 frt 40 kr.)

Sárffy Aladár. A tulajdonról. Philosophico-ethikai értekezés. (Kolozsvár. Stein János. 8r. 88 l. ára ?)

Sárffy Ignácz. A nő. Regény. (Révai testvérek. 8r. 207 l. ára 1 forint.)

Sárosy Gyula színművei és kisebb prózai. Életrajzi bevezetéssel ellátva kiadta Abafi Lajos. (Nemzeti könyvtár. XXXV. köt. Aigner Lajos. 8r. LVIII, 306 l. ára 1 frt 40 kr.)

Sayous Eduard. A magyarok egyetemes története. Francziából fordította Molnár Antal. Új olcsó (czím) kiadás. 2 kötet. (Athenaeum. 8r. V, 317, 320 l. ára 3 frt.)

Scarron. (Mikszáth Kálmán.) Az apró gentry és a nép. Harmincz kis elbeszélés. (Révai testvérek. 8r. 198 l. ára 1 frt 50 kr.)

Schenzl Guido. Útmutatás földmágnességi helymeghatározásokra. 113 ábrával. (Kiadja a kir. magyar természettudományi társulat. 8r. XII. 321 l. ára 2 forint.)

Schenzl Guido. A meteorologiai és földdelejességi magyar kir. központi intézet évkönyvei. Kurländer Ignácz és Gruber Lajos observatorok közreműködésével. XII. köt. 1882. évfolyam. Jahrbücher etc. (Egyetemi nyomda. 4r. 188 l. ára ?)

Schlatter Alfred. Az oratorium és Haydn József »Teremtés« czímű művének szövege. Egyes helyek magyarázatával. A »kassai férfi dalegyesület« tulajdona. (Kassa. Haymann F. 8r. 23 l. ára 15 kr.)

Slauch Lőrincz. Kibékítése az egyénnek és a családnak a vallással és az államnak az egyházzal. Elnöki megnyitó beszéd a sz. László társulat 1884. nov. 27-én tartott közgyülésen. (Ráth Mór. 8r. 28 l. ára 50 kr.)

Schlesinger Zsigmond. A Ceruminosis obturans kór-, tünet- és gyógytanáról. (Külön lenyomat a »Gyógyászat« 1884-ik évi folyamából. Egyetemi nyomda. 8r. 14 l. ára ?)

Schlesinger Zsigmond. A »kórisméről.» (Külön lenyomat a »Gyógyászat« 1884-ik évi folyamából. Egyetemi nyomda. 8r. 16 l. ára ?)

Schlör Alajos. Katholikus oktató és imádságos könyv egészségesek és betegek használatára. Németből Bányik Ignácz. (Kalocsa. Malatin Antal. 8r. ára fűzve 80 kr.)

Schmidt Ágoston. Fizikai földrajz. A középiskolák III. osztálya számára szerkesztette. 52 ábrával. (Lampel Róbert. 8r. 90. VI l. ára 80 kr.)

Schmidt Ferdinánd után Lázár Gyula. Washington György. Életkép. (Az ifjuság olcsó könyvtára. 15. 16. szám. Révai testvérek. 8r. 124 l. 4 képpel, ára fűzve 40 kr. bek. 60 kr..)

Schmidt József és Dessewffy Aurel. A gazdakör hitelügyi bizottságának emlékirata. a kisbirtokosok hitelviszonyai tárgyában. (Országos magyar gazdasági egyesület. 8r. 49 l. ára ?

Schmid Kristóf. Bibliai történetek az ó és új szövetségből és apostolok cselekedeteiből. Fordította Czuczor Gergely. Képekkel. IV. kiadás. (Athenaeum. 8r. 171 l. képekkel. ára 70 kr.)

Schmid Kristóf ifjusági iratai. Sujánszky Antal szerkesztése alatt. Egészen ujra átdolgozott magyar kiadás új beszélyekkel bővítve és aczélmetszetekkel diszítve. I—X. kötet. (Athenaeum. 8r. 216. 206. 244. 231, 230. 255. 264. 272. 171. 271 l. ára?)

Scholl C. F. A gépész kalauza. A magyar viszonyokhoz alkalmazta Liszkay Gusztáv. 1—9. füzet. (Selmeczbányán. Joerges Ágost özvegye. n. 8r. 1—432 l. ára füzetenkint 40 kr.)

Scholtz Albert. Földrajz a gymnasiumok használatára. III. rész. Afrika. Amerika és Ausztralia. Physikai és mathemathikai földrajz. A szövegbe nyomott 17 térképpel s számos egyéb ábrával. A harmadik osztály számára. 2-ik jav. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. VI. 130 l. ára 1 frt.)

Schőn Bernát. Magyar nyelvtani gyakorló. Vass Mátyás szegedi tanító népiskolai olvasó könyveihez. a népiskola II. osztálya számára. (Szeged. (Traub B. és társa. 8r. 32 l. ára 10 kr.)

Schönvitzky Bertalan. II. Sylvester bullája. (Temesvár. Csanádegyházmegyei nyomda. 8r. 80 l. ára?)

Schröder Károly. Vezérfonal a mértani szabadkezű rajzolástanításánál. Hazai középtanodák alsó osztályai számára. 4-ik átnézett kiadás. (Lampel Róbert. 8r. XIII. 98. I és VI tábla. ára kötve 2 frt.)

Schubin Ossip. Becsület. Regény. Ford. Báró O—Y. (Athenaeum. 8r 384 l. ára 1 frt 20 kr.)

Schulhof Géza. Az érvényben lévő magyar büntető törvények gyüjteménye. a kapcsolatos törvények és rendeletek. valamint a bünvádi eljárásra vonatkozó törvényes intézkedések szószerinti idézésével. (Codex juris criminalis hungarici.) 2 kötet. (Athenaeum r.-társ. 8r. LVI. 448 és XL. 514 l. ára kötve 6 frt.)

Schultz Ferdinánd kisebb latin nyelvtana. Fordította és átdolgozta Dávid István. (Lampel Róbert. n. 8r. II. 314 l. ára 1 frt 20 kr.)

Schwab Löw. Emlékeztetés a vallásban nyert oktatásra. 3-ik kiadás. (Szeged. Traub B. és társa. 8r. 23 l. ára 20 kr.)

Schwarz Gusztáv. A jogi seminariumok kérdéséhez. Külön lenyomat a »Jogtudományi Közlöny«-ből. (Kilián Frigyes. n. 8r. 36 l. ára 30 kr.)

Schwarcz Gusztáv. Uj irányok a magánjogban. (Magyar jogászegyleti értekezések. XIX. Franklin-társulat. 8r. 87 l. ára?)

Scott Walter. A lammermoori menyasszony. 1-ső füzet. (Családi könyvtár. 52. füzet. Ráth Mór. 8r. 1—112 l. ára füzetenkint 40 kr.)

Secchi Angelo. A teremtés nagysága. A római akadémián tartott két felolvasás. Fordította s előszóval ellátta Szmida Viktor. (Eger, Szolcsányi Gyula. 8r. 74 l. ára 60 kr.)

Seidel Pál. Katholikus népiskolai földrajz. 2-ik kiadás. (Székesfehérvár Klökner Péter. 8r. 77 l. ára 20 kr.)

Seidel Pál. A magyarok története és a világtörténelem legfőbb mozzanatai. Népiskolák használatára. VIII. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 47 l. ára 25 kr.)

Seidel Pál. Kisérleti természettan nép-. ipar- és vasárnapi iskolák használatára. IV. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 47 l. ára 25 kr.)

Sennyei Pál báró és gróf **Apponyi Albert.** Irta egy magyar conservativ. (Révai testvérek. n. 8r. 125 l. ára 1 frt.)

Shakspeare. A Szent-Iván éji álom. Ford. Arany János. (A magyar nemzet jutányos családi könyvtára. 56. füzet. Ráth Mór. 8r. XI, 106 l. ára 50 kr.)

Shakspeare. A Szent-Iván éji álom. — Hamlet. dán királyfi. János király. Ford. Arany János. (A magyar nemzet jutányos családi könyvtára. XVI. kötet. Ráth Mór. 8r. XI. 106; VII. 133 l. ára 1 frt 80 kr.. kötve 2 frt 60 kr.)

Shakspeare. Hamlet. dán királyfi. Ford. Arany János. (A magyar nemzet jutányos családi könyvtára. 57. füzet. Ráth Mór. 8r. VII, 208 l. ára 70 kr.)

Shakspeare. János király. Ford. Arany János. (A magyar nemzet jutányos családi könyvtára. 58. füzet. Ráth Mór. 8r. VII. 133 l. ára 60 kr.)

Sik Sándor. A büntetőjog őskora. Adalék a népek lélektanához. 2-ik (czím) kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 264 l. ára 2 frt.)

Siklósy József. A szárnyas kerék regéi. Vasúti történetek. (Révaï-testvérek. 8r. 154 l. ára 1 frt.)

Simon József Nándor. A szép. mint agyideg-tevékenység czímű dolgozat ügyében. Válaszúl y—ő-nek és Böhm Károly úrnak a Magy. Philosophiai Szemle 1884. szept. füzetében megjelent birálatára. Külön lenyomat a »Közoktatás« 1884. évi 38. 39. 43. számaiból. (Wodianer nyomdája. 8r. 24 l. ára ?)

Simon József Sándor. A szép. mint agyideg-tevékenység. Hegel metaphysikai aesthetikájának alapjai. a panaisthesis philosophiai álláspontjáról. (Kilián Frigyes bizom. n. 8r. 94 l. ára 1 frt.)

Simonyi Iván. A modern alkotmánytan tévedései. Országgyűlési beszéd 1882. február 7. (Tettey Nándor és társa. 8r. 64 l. ára 40 kr.)

Simonyi Iván. Az 1884-ik évi országgyűlést megnyitó legmagasabb trónbeszédre adandó válaszfelírati javaslat. (Tettey Nándor és társa. 8r. 18 l. ára 20 kr.)

Simonyi Iván. A zsidókérdés és nemzetünk jövője. A magyar nép számára. 2-ik kiadás. (Szerző. 8r. 45 l. ára 30 kr.)

Simonyi Iván. »Szabadság!« »testvériség. egyenlőség!« Országgyűlési beszéd. melyet a zsidókérdésben 1883. január 20. elmondott. (Szüts és társa. 8r. 48 l. ára 30 kr.)

Simonyi Zsigmond. Kis magyar nyelvtan. A középiskolák első és második osztálya számára. Ötödik javított kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 127 l. ára 80 kr.)

Sincerus. Pártjaink és parlamentárismusunk a választások előtt. (Zilahy Sámuel. 8r. 77 l. ára 60 kr.)

Singer S. Leo. Bibliai történet chronologiai számításokkal. A nép és középiskolák alsó osztályai számára. (Székesfehérvár. Singer Ede és testvére. 8r. II. 42 l. ára ?)

Singer Mihály. Szerény kísérletek. Beszélyfűzér. (Győr. Hennicke Rezső. n. 8r. 157 l. ára 1 frt 20 kr.)

Sirven Alfréd. Két férj. Regény. Francziából ford. M. V. 2 kötet. (Dobrowsky és Franke. 8r. 192. 222 l. ára 1 frt.)

Sönderman Antal. Olaf a parti rabló. Regény. Ford. Mártonffy Frigyes. 1—13. füzet. (Székely Aladár. 8r. 1—624 l. egyes füzet ára 30 kr.)

Sphinx. Vad-virág és kerti virág. Nehány elszórt levél. Francziából. (Athenaeum. 8r. 91 l. ára 40 kr.)

Spiridion. Utazás a szellemek birodalmába. Spiritisticus humorhoidalis komolyság. (Grill K. 8r. 49 l. ára 50 kr.)

Spitkó Lajos. A görög szinház. Az aradi Kölcsey-egyesületben tartott népszerű felolvasás. (Arad. Szerző. 8r. 21 l. ára ?)

Spitz J. Gyula. A talmud álláspontja a morál és a társadalom irányában. (Révai testvérek. 8r. 15 l. ára 20 kr.)

Srétvizer Lajos. A gyermekek megfigyelése az iskolában. Tekintettel a Gerlóczy Gyula-féle indítványra. (Szerző. n. 8r. 11 l. ára 20 kr.)

Statisztika a dohányegyedáruságot illetőleg 1882. évre. (M. kir. államnyomda. 4r. 152 l. ára ?)

Statisztikája, A magyar korona területén lévő állami és vasuti távírdák, az 1883-ik évről. Kiadja a közmunka- és közlekedésügyi magy. kir. miniszterium. (Hornyánszky Viktor. 4r. 100 l. két grafikai táblával, ára ?)

Staub Móricz előadása : a megkövesült növényekről. 10 ábrával. (L. Népszerű természettudományi előadások gyűjteménye. 46. füzet. Természettudományi társulat. 8r. 54 l. ára 30 kr.)

Steigentesh. Ész és szív. Vigjáték. Átdolgozta J. Jankovich Gyula. (Grimm Gusztáv. 8r. 18 l. ára 40 kr.)

Steiner Antal. Vizsgálatok a lőcsei m. k. főreáltanoda vegytani intézetéből. (Értekezések a természettudományok köréből. XIII. köt. 13. sz. Akadémia. 8r. 16 l. ára 10 kr.)

Steiner Simon. A reciproc polaris kúpszeletek nevezetesebb tulajdonságai. (Lampel Róbert 8r. 45 l. ára 60 kr.)

Stiglicz Albert. Protestans temetési énektár a magyar és erdélyországi evangyelium szerint reformált vallásu tanítók és kántorok használatára. A temetési énekeken kivül. nehány külömböző alkalmakra való énekekkel megtoldva. (Kókai Lajos. 8r. XV. 230 l. ára 1 frt 20 kr.)

Stiller Bertalan. Az ideges gyomorbátalmak. (Magyar orvosi könyvkiadótársulat könyvtára XLV. kötet. Franklin-társulat. 8r. 159 l. ára ?)

Surányi Gyula. Lelki buzgóság hangjai. Imádságok a magán és családi élet vallásosságának emelésére. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. 16r. 268. IV l. ára kötve 50 kr.)

Szabályok, A m. kir. honvédség katonai állományához tartozó egyének előléptetésére. továbbá ugyanezen állománybeli törzs- és főtisztek. valamint hadapródok minősítvényi táblázatainak szerkesztésére s a katona-állománybeli személyek rangjának meghatározására. végre a helyi alkalmazásbeliek állományának szervezésére vonatkozó. Hivatalos kiadás. (Grill K. 8r. 46. 74, 25 és 11 l. ára 50 kr.)

Szabályok, Távírási. és díjtáblák. 1884. Kiadja a közmunka- és közlekedésügyi m. k. miniszterium. IV. kiadás. (Hornyánszky Viktor. 8r. 88 l. ára ?)

Szabályrendelet a gőzkazánok ellenőrzéséről. (Rudnyánszky A. 8r. 11 l. ára ?)

Szabályrendelet a magyar királyi operaház igazgatása tárgyában. (Rudnyánszky A. 8r. 29 l. ára ?)

Szabályzat, Nősülési, a magyar királyi honvédség és a magyar királyi csendőrség részére. I. Általános határozványok. II. Szervi határozványok. 1—2. füzet. (Grill K. 8r. 26, 59, XXXVI, 39, XXVII l. ára 72 kr.)

Szabó Dávid. Béla futása. Hős költemény XV énekben. Második olcsó (czím-) kiadás. (Nyíregyháza. Piringer M. 8r. 264 l. ára 1 frt.)

Szabó József. Ásványtan kőzettani tájékoztatással, a szemléleti s gyakorlati módszer alapján kezdők számára. III. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 80 l. ára 40 kr.)

Szabó Kálmán. Czikkek a természettani földrajzból. (Ifj. Nagel Ottó. 12r. 56 l. ára 60 kr.)

Szabó Károly. Királyi telepítvényesek-e a székelyek? (Marosvásárhely. Imreh Sándor. 8r. 33 l. ára ?)

Szakszótár, Német-magyar vasúti. Szerk. Görgői és toporczi Görgey István. Deutsch-ungarisches Eisenbahn-Fachwörterbuch. 1—3. füzet. (Aigner Lajos. n. 8r. XI, 1—96 l. ára füzetenkint 32 kr.)

Szalády Antal. A magyar hírlapirodalom statiszkája 1780—1880-ig. Bevezetéssel ellátta Ferenczy József. (Lampel Róbert. 8r. XIX, 248 l. ára 1 frt 70 kr.)

Szalay Pál. A földadókataszter rövid és népies ismertetése. (Tettey Nándor és társa. 8r. 31 l. ára 20 kr.)

Szalay Pál. A földadókataszter rövid és népies ismertetése. Az idevágó törvények és rendeletek felhasználásával. 2-ik kiadás. (Tettey Nándor és társa. 8r. 31 l. ára 20 kr.)

Szamosi János. Görög olvasókönyv. A gymnasium V. oszt. számára. II. kiad. (Zilahy Sámuel. 8r. 155 l. ára ?)

Szamosi János. Latin nyelvtan. Gymnasiumok számára. I. rész. Alaktan. (Zilahy Sámuel. 8r. 160 l. 1 frt.)

Szana Tamás. Tóth Kálmán életrajza. (Pozsony. Štampfel Károly. n. 8r. 24 l. ára 20 kr.)

Szana Tamás. Tóth Kálmán életrajza. (Magyar Helicon. 37 füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 153—176 l. ára 20 kr.)

Szaniszló Albert. Kártékony rovarok a mező- és kertgazdaságban. Praktikus gazdák és néptanítók, földmíves- és vinczelleriskolák számára. (Kolozsvár. Demjén Imre. 8r. V, 80 l. ára 1 frt.)

Szaniszló Albert. Vezérfonal a gazdasági tanintézetek és akadémiák állattani (kiválólag rovartani) előadásaihoz. (Kolozsvár. Demjén Imre. n. 8r. VIII, 222 l. ára 2 frt 50 kr.)

Szász Béla. A reflexiv és vallás-erkölcsi elem a költészetben s Longfellow. Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XII. köt. 3. szám. Akadémia. 8r. 44 l. ára 30 kr.)

Szász Károly. Az odüsszeia. Bevezetéssel a Homéri éposokba. 5 kép-

pel. (Ifjúsági iratok tára. II—III. sz. Orsz. középiskolai tanáregylet. 8r. 160 l. ára 1 frt.)

Szász Károly. Kis biblia. Legrövidebb kivonat az ó és új testamentomi bibliai történetekből. Reform. fiú- és leány-népiskolák számára. IX. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 78 l. ára kötetlen 20 kr., kötve 25 kr.)

Szász Károly. Gyászbeszéd idősb széki gróf Teleky Gyula ravatalánál. Gyömrőn. 1883. deczember 26-án. (Buschmann F. 8r. 13 l. ára ?)

Szász Károly. Dicsköltemény a Csokonai szobor 1871. október 11-én történt leleplezése ünnepélyére. Ujra kiadatott Debreczen városát meglátogató és a szobort megkoszorúzó, hazai irók és művészek tiszteletére 1884. julius 16. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 7 l. ára ?)

Szathmáry Károly. Képek a középkorból. A felserdült mindkét nembeli ifjúság számára. 98 képpel. (Tettey-féle kiadó hivatal. n. 8r. XXII. 275 l ára vászonba kötve 3 frt.)

Szathmáry Károly. Tudósok harcza. I—II. kötet. (Athenaeum részvénynyomda. 8r. 146. 157 l. ára ?)

Szavak. Hazafiui komoly — a főrendiházi reform kérdésében, jelesen a katholicus czímzetes püspökök joga mellett. (Szüts és társa. 8r. 24 l. ára 30 kr.)

Szávay Gyula. Első kötet. Költemények, alkalmi csípős és élczes versek. (Győr. Szerző. 8r. 192 l. ára 1 frt 20 kr.)

Szécsen Antal. Mailáth György emlékezete. (A magyar t. akadémia elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek. II. köt. 3. szám. Akadémia. 8r. 19 l. ára 10 kr.)

Szegedi A. Kilit. A messiás. Antilogiául Renan »Jézus életé«-re. (Kecskemét. Scheiber József. 8r. XXXVIII. 468 l. ára 3 frt.)

Székely János. Miket ne olvassunk ? Külön lenyomat az »Ellenzék«-ből. (Kolozsvár. Stein János. 8r. VIII. 72 l. ára 30 kr.)

Szelestey Károly. Katonai írálytani jegyzetek. Tekintettel a m. kir. csendőrség irodalmi ügyvitelére. Hiteles adatok alapján összeállította —. (Kolozsvár. Stein János. 8r. 128. III. l. ára 1 frt 20 kr.)

Széll Farkas. Egy XVI. századi codex históriás énekei. (Athenaeum részvénynyomda. 8r. 63 l. ára 40 kr.)

Széll Lajos. Életmentés és egészségtan. Elemi és polgári iskolai tankönyv. Pályamű. (Magyar kir. államny. 8r. 82 l. ára kötve 20 kr.)

Széll Lajos. Vezérkönyv az életmentés és egészségtanhoz. Pályamű. (M. kir. államny. 8r. 239 l. ára 50 kr.)

Szemák István. Magyar nyelvtan középiskolai használatra. II. kiadás. (Lauffer Vilmos 8r. 161 l. ára 90 kr.)

Szemelvények a kalocsai növendékpapság Szent-Ágoston egyletének munkálatai. (Kalocsa. Malatin Antal. 8r. 308 l. ára ?)

Szendrei János. A képzőművészet remekei. Eredeti metszetek után fényképnyomatokban készíti és kiadja Divald Károly. III. köt. II—XII., IV. k. I—II. füzet. (Eperjes. Divald Károly. 2-r. 2—56. 16 l. Minden füzet 5 képpel, egyes füzet ára 1 frt 20 kr.)

Szendrei János. Borsodmegye őstelepei. Régészeti tanúlmány. Külön-

lenyomat az Archaeologiai Értesítő 1883-ik évi folyamából. (Franklin-társulat. n. 8r. 33 l. két táblával, ára?)

Szendrei János. Országos magyar történeti ötvösmű-kiállítási emlék. Tizenhat fényképnyomatú táblával készítette és kiadja Divald Károly. (Eperjes. Divald Károly. 4r. 32 l. és 6 fénykép. ára 2 frt.)

Szenkovics Gyula. Példázatok zongorán, a leütések különböző nemeiről. Négy kőnyom. ábrával. (Kolozsvár. Stein János. 8r. 22 l. ára 50 kr.)

Szépség, A női, fentartásának és növelésének titkai. Irta egy nagyvilági hölgy. (Athenaeum r.-társulat. 8r. 263 l. ára fűzve 1 frt 70 kr, vászonkötésben 2 frt.)

Szerémi György. Történelmi adatok. emlékirataiból. I. Mátyás király utódainak kiirtásáról; a gyulai nemzetfejedelmi temetésekről és II. Lajos magyar király meggyilkolásáról. Latin szövegből fordította idősb Mogyoróssy János. (Arad és Békés-Gyula. Szerző. 4r. 44 l. 2 mellkép és 2 tájrajz melléklettel, ára?)

Szereplés, Az első. Bohózat 1 felvonásban. Az egyetlen kabát. Bohózat 1 felvonásban. (Katholikus ifjúsági színműtár. 2 füzet. Robicsek Zsigmond. 8r. 68 l. ára 40 kr.)

Szervezete, Temesvár városnak. Organisations-Statut der kön. Freistadt Temesvár. (Temesvár »Südungarischer Lloyd«-nyomdája. 8r. 67 l. ára?)

Szerzői jogról, A. 1884. XVI. t. cz. Kiadja a m. kir. belügyminiszterium. (Ifj. Nagel Ottó. 16r. 46 l. ára 20 kr.)

Szeszadó törvény, A. és szabályok hivatalos összeállítása. Gróf Szapáry Gyula m. kir. pénzügym. rendeletére kiadja a m. kir. pénzügyminiszterium. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. IV, 340 l. és IV tábla. ára 1 frt 50 kr.)

Sziklay János. A magyar népszínmű története. I. rész. A legrégibb időtől Szigligetiig. (Lampel Róbert. 8r. 94 l. ára 80 kr.)

Sziklay János. Szép Balaton mellől. Regényes apróságok. (Légrády-testvérek. 8r. II, 108 l. ára 80 kr.)

Szikszay Lajos. Hadadi báró Wesselényi Miklós emléke. Élet- és jellemrajz. (Fanda József nyomdája. 8r. 84 l. és 1 fénykép. ára?)

Szilágyi Benő és Papp Károly. Beiktatási beszédek Budapesten 1884. ápril 27-én. (Thaly Antal. 8r. 23 l. ára?)

Szilágyi Sándor. Bethlen Gábor fehérvári síremléke és alapítványai. (Értekezések a történelmi tudományok köréből. XI. köt. 6. sz. Akadémia. 8r. 21 l. ára 10 kr.)

Szilli Benedek. Magyar nyelvtani gyakorlókönyv a népiskola II. oszt. számára. (Győr. Gross Gusztáv. 8r. 31 l. ára 12 kr.)

Szily Kálmán. Adatok Bolyai Farkas életrajzához. (Értekezések a mathematikai tudományok köréből. XI. kötet. 9. szám. Akadémia. 8r. 36 l. ára 20 kr.)

Szily Kálmán. Műegyetemünk elhelyezésének kérdése 1836-tól 1882-ig. Rectori beszéd a kir. József-műegyetem új épületeinek megnyitó ünnepén 1883. november 25-én. (Athenaeum-nyomdája. 8r. 25 l. ára?)

Szinház, A nemzeti. törvénykönyve. 1884. október 1-től kezdve. (Rudnyánszky A. 8r 26 l. ára ?)

Szinház, Nemzeti. Igazgatósági szabályrendelet. (Rudnyánszky A. 8r. 27 l. ára ?)

Szinműtár, Katholikus ifjúsági. Szerk. Lehmann Ágoston. 1. 2. füzet. (L. A bethlehemi csillag. Az első szereplés.)

Szinnyei József. Hírlapírodalmunk és hírlapkönyvtár. Különnyomat a »Nemzet« 1884. 130. számából. (Athenaeum részvénynyomda. 8r. 13 l. ára ?)

Szinnyei József. Finn-magyar szótár. (Magyar akadémia. 8r. XIX. 528 két hasábos l. ára 3 frt.)

Szinnyei József. Iskolai magyar nyelvtan mondattani alapon. I—II. rész. A középiskolák I—II. oszt. számára I—II. kiadás. (Akadémia. 8r. 98. 54 l. ára 60. 40 kr.)

Szinyei Gerzson. A sárospataki főiskolai könyvtár története. (Sáros-Patak. Szerző. 8r. 71 l. ára 30 kr.)

Szirmai József és Kún Fülöp. Magyar nyelvképző iskola gyakorlati példákban. Olvasás, nyelvtan és fogalmazás egyközpontú körökben. (Nagy-Szombat. Horovitz Adolf. k. 8r. I. füz. 5-ik kiad. 52 l. ára 15 kr. II-ik füz. 4-ik kiadás. 56 l. ára 15 kr. III. füz. 2-ik kiad. 68 l. ára 20 kr.)

Szirmai J., Vöröss S. és Szilágyi J. Magyar olvasó és nyelvképzőkönyv. a. népiskolák I—III. osztálya számára, (Franklin-társulat. 8r. 87. 120. 143 l. ára 20. 30. 30 kr.)

Szirmai J.. Vörös S. és Szilágyi J. A negyedik iskolai év. Magyar olvasó és nyelvképzőkönyv a népiskolák IV. osztálya számára. (Franklin-társ. 8r. 215 l. ára 50 kr.)

Szirmai, Vörös és Szilágyi. Az V. és VI. iskolaév. Magyar olvasó- és nyelvképzőkönyv. (Franklin-társulat. 8r. 319 l. ára kötve 60 kr.)

Szivák Iván. Arany Toldija a középiskolában. (Különnyomat az érsekujvári gymnasium 1883—84-iki értesítőjéből. Winter Zsigmond. 8r. 30 l. ára ?)

Szó, Őszinte. Tisza Kálmán kormányelnökhöz. (Szepsi-Szent-György. Jókai-nyomda-részvénytársulat. 8r. 22 l. ára ?)

Szojka Gyula. A természet a nép-hitben. tekintettel a dobsinai babonákra és népmondákra. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. 8r. 35 l. ára 25 kr.)

Szolcsányi Hugó. Európa államainak statistikája kiváló tekintettel Magyarországra. Újabb adatok és kútforrások után. (Eger. Szerző. 8r. VII. 419 l. ára 3 frt 50 kr.)

Szongott Kristóf. A hazai örmények vezeték- és keresztnevei. (Kolozsvár. Demjén László. n. 8r. 72 l. ára 50 kr.)

Szótár, Magyar-olasz. Összeállíták Lengyel János. Benkő K.. Donáth J.. Kavulyák Gy. és Szígyártó Z. (Aigner Lajos. k. 8r. IV, 448 és III l. ára 1 frt 80 kr.)

Sztára József. A zene történelmének átnézete. Különös tekintettel

az egyházi zene fejlődésére. Tanítványai számára. (Kalocsa. Szerző. 8r. 15 l. ára 20 kr.)

Szulik József. A kath. anyaszentegyház szertartásai. Fischer Ferencz nyomán. Negyedik javított kiadás. (Eger. Szolcsányi Gyula. 8r. 88 l. ára 30 kr.)

Szulik József. Rövid világtörténelem. Tanítóképző intézetek, polgári- és felsőbb népiskolák használatára. III. kiadás. (Lauffer Vilmos. 8r. 155 l. ára 88 kr.)

Szvorényi József. Olvasmányok a gymnasiumi s reáltanodai alsóbb osztályok számára. I. kötet. X. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 302 l. ára 70 kr.)

Szvorényi József. Olvasmányok a gymnasiumi s reáltanodai alsóbb osztályok számára. III. kötet. VII. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 327 l. ára 70 kr.)

T. T. Milyen legyen nálunk a telekkönyvi kényszer? (Tettey Nándor és társa. k. 8r. 49 l. ára 40 kr.)

Táborszky Ottó. Gőzkazánok. Kézikönyv gőzgép kezelők, fütők, kazántulajdonosok, gyári s gazdasági hivatalnokok számára. I. füzet. (Kilián Frigyes. 8r. 1—96 l. és 4 tábla, a teljes mű ára 3 frt 50 kr.)

Táborszky Ottó. Gőzkazánok. Gőzgépkezelők, fűtők stb. számára. 1—2. füzet. (Kilián Frigyes. n. 8r. 1—192 l. ára ?)

Taine Hippolit Adolf. A jelenkori Francziaország átalakulása. III. kötet. A forradalom. II. Fordította Toldy László. (Akadémia. 8r. 631 l. ára ?)

Takács István. Az ik-es igék kérdése és a Révai tana. (Akadémiai könyvkereskedés. 8r. 23 l. ára 30 kr.)

Tamássy Károly. Adalékok a vegytan történelméről. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 15 l. ára ?)

Tanárky Gedeon. Emlékbeszéd Molnár Aladár felett. (A m. tud. akadémia elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek. II. köt. 1. sz. Akadémia. 8r. 32 l. ára 20 kr.)

Tanító néni. (Kalocsa Róza) Igaz történetek és mesék. Az ifjúság számára a legjelesebb kútfők után. Számos képpel. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 167 l. ára 1 frt 40 kr.)

Tanterv a népiskolák számára. Az 1868-ki XXXVIII. t.-cz. értelmében. Kiadatott a vallás- és közokt. m. kir. minister 1877. évi rendeletéből. (Egyetemi nyomda. 8r. 46 l. ára ?)

Tára, Magyarországi rendeletek. XVIII. folyam. 1884. I—IX. füzet. (Magyar kir. belügyministerium. 8r. VIII. 453; X. 455—692; VII. 693—943 és 6 tábla; III. 943—1342 l. s 6 tábla; V. 1343—1604 l. és 7 tábla. ára 1 frt 50 kr; 90 kr; 1 frt 10 kr; 1 frt 70 kr; 1 frt 20 kr.)

Tára, Népoktatási törvények és rendeletek —. A népiskolai tanügyre és a vele kapcsolatos szaktanításra (polgári-, ipar- kereskedelmi iskolákra és tanítóképző intézetekre stb.) vonatkozó törvények. rendeletek. szabályzatok és tantervek gyűjteménye. Hivatalos adatok alapján szerk. Tóth József. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. VIII. 655 l. ára 3 frt 50 kr.)

Tárháza, Pénzügyi törvények és rendeletek. 1 füzet: A bélyeg- és illetéki törvények és szabályok teljes gyűjteménye, valamint az azokra vonatkozó ministeri rendeletek és a bélyeg- és illetéki dijjegyzék. — Az 1880: LIII. t.-cz. 5. §-a határozatai szerint útbaigazító magyarázatokkal és kimerítő rendes tárgymútatóval. (Tettey-féle kiadóhivatal. n. 8r. 1—48. l. ára 30 kr.)

Társulat, A tiszavölgyi, központi bizottságának az 1884. október 12-ki évi közgyűléshez intézett jelentése és annak mellékletei. (Pesti könyvnyomda részvénytársulat. 8r. 139 l. ára ?)

Tatár Péter. Szerelem könyve vagy dal-bokréta. (Bartalits Imre nyomdája. 8r. 46 l. ára 20 kr.)

Tátra-múzeum, A. Felkán. Jelentés eddigi működéséről. Kiadja a felkai Tátra-múzeum-egylet. Felka, 1884. Das Tátra-Museum in Felka. (Késmárk. Sauter és Schmidt. 8r. 111 l. ára ?)

Távirda-intézet, A magyar kir.. czím- és névtára 1884-ik év január hó 1-én. Hivatalos kiadás. (Hornyánszky Viktor. 8r. XXXIV, 168 l. ára ?)

Távolságmutató a m. kir. postahivatal számára. (Pesti könynyomda-részvénytársaság. n. 8r. 321 l. ára ?)

Teleki Sándor. Természet után. Humoros elbeszélések kiadja a Petőfi-társaság. (Révai testvérek. 8r. II, 245 l. ára 1 frt 50 kr.)

Télfy Iván. Egyetemi collegiumpénz. (Bővített lenyomat a Közoktatás 1884-iki évfolyamának 12. és 13. számából. Lampel Róbert. 8r. 24 l. ára 20 kr.)

Tercsi. Hangok a multból és Byrontól énekek. (Légrády-testvérek. 8r. 70 l. ára ?)

Thallóczy Lajos. Oroszország és hazánk. A m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium támogatásával. (Athenaeum. 8r. 276 l. ára 2 frt 50 kr.)

Thaly Kálmán. II. Rákóczy Ferencz fejedelem ifjusága. 1676—1701. Történeti tanúlmány. Eredeti levelek s más egykorú kútfők nyomán. Második jav. és bőv. kiadás 1—12. füzet. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 1—320 l. ára füzetenkint 20 kr.)

Thébus János. A keresztyén egyház története. ev. népiskolák számára. (Zólyom. Szerző. 8r. II, 30 l. ára 30 kr.)

Theisz Gyula. Rendszeres franczia nyelvtan a reálisk. felsőbb oszt. számára és magánhasználatra. A legujabb tanterv értelmében kivált Ayer franczia és Simonyi magyar nyelvtana nyomán. (Franklin-társulat. n. 8r. XX, 389 l. ára 2 frt 80 kr.)

Theuriet. A hableány. Beszély. Francziából fordította Sz. E. (Olcsó könyvtár. 176. szám. Franklin-társulat. 8r. 120 l. ára 30 kr.)

Thewrewk Árpád. Önkénytes-e vagy önkéntes? Nyelvészeti czikk. József főherczeg levelével. (Szerző. 12r. 8 l. ára ?)

Thierry Amadé. Elbeszélések a római történetből az V. században. A A nyugoti birodalom végső napjai. Fordította Öreg János. (Akadémia. 8r. 520 l. ára ?)

Thomas Lajos nyomán **Fésűs György**. Az ország- és népisme terén tett legnevezetesebb fölfedezések könyve. II. kötet. 100-nál több a szöveg közé nyomott és egy czimképpel. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 248 l. ára 4 frt.)

Thót Ferencz. A bölcsészet történelme tanulók használatára. III. köt. Újkor. (Debreczen. Telegdi K. Lajos. 8r. 440 l. ára 2 frt 80 kr.)

Thun Alfonz. A nihilisták. (Az orosz forradalmi mozgalmak története.) Ford. Szentgyörgyi Vörös Dezső. (Athenaeum. 8r. X, 383 l. ára 1 frt 80 kr.)

Timár Imre. Egyházi beszédek. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. 8r. IV. 98 l. ára 1 frt.)

Timoleon. Legujabb politikai divat. (Zilahy Sámuel. 8r. 134 l. ára 80 kr.)

Timon Ákos. A protestansok viszonya a párbérhez az 1790—91. évi törvényhozásig. Jogtörténeti tanúlmány, oklevéltári nyomozások alapján. (Különlenyomat a »Magyar Igazságügy« XXI. kötetének IV. és V. füzetéből. Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 32 l. ára ?)

Timon Ákos. A visitatio canonica a magyar egyházjogban. Jogtörténeti tanúlmány oklevéltári nyomozások alapján. (Zilahy Sámuel. 8r. 24 l. ára 40 kr.)

Tisza Kálmán belügyminiszter jelentése a törvényhozás mindkét házához az ország közegészségi viszonyaira vonatkozólag az 1880-ik évre. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. n. 8r. 332 l. ára ?)

Tisztviselő-egylet, Osztrák-magyar első általános. (Egylet. 8r. 28 l. ára ?)

Tokody Ödön. A rajongók. Történeti regény. 1. füzet. (Temesvár. Csanádegyházm. nyomda. 8r. 1—148 l. ára ?)

Toldy László. Kereskedelmi földrajz. Kereskedelmi tanodák és felsőbb ipariskolák számára. I. kötet: Ázsia. Afrika. Ausztrália és Amerika leírása. (Wilckens és Waidl. n. 8r. 288 l. ára 2 frt.)

Tolnai Lajos. Az oszlopbáró. Regény. (Aigner Lajos. 8r. 261 l. ára 2 frt.)

Tomor Ferencz és **Váradi Antal**. Magyar olvasókönyv a középiskolák I. osztálya számára. Az új tanterv és miniszteri utasítás értelmében. 3-ik kiad. (Lampel Róbert. n. 8r. X. 200 l. ára 90 kr.)

Tomor Ferencz és **Váradi Antal**. Magyar olvasókönyv a középiskolák II. osztálya számára. Az uj tanterv és miniszteri utasítás értelmében. 2-ik kiadás. (Lampel Róbert. n. 8r. IV, 217 l. ára 1 frt.)

Tomor Ferencz és **Váradi Antal**. Magyar olvasókönyv a középiskolák III. osztálya számára. Az új tanterv és miniszteri utasítás értelmében. 2-ik kiadás. (Lampel R. n. 8r. VIII, 224 l. ára 1 frt 20 kr.)

Tormay Béla. Kalauz a lópatkolásban. II. kiadás. A földmivelés-. ipar- és keresk. m. k. miniszterium megbízásából. (Athenaeum nyomdája. 8r. 199 l. ára ?)

Tóth Gáspár. A magyar conservatismus programmja. (Révai testvérek. 8r. 80 l. ára 60 kr.)

Tóth Gáspár. Tisza Kálmán programmja conservativ világításban. (Révai testvérek. 8r. 32 l. ára 20 kr.)

Tóth József. A fehér ember. Elbeszélés a magyar szabadságharczból. Az ifjúság és a nép számára. (Aigner Lajos. 8r. 72 l. ára 80 kr.)

Tóth József. Képes regélő. Elbeszélések és regék az ifjúság számára 8 képpel. (Aigner Lajos. 8r. 160 l. ára 1 frt 20 kr.)

Tóth Kálmán. A hit temploma. Egyházi beszédek részben Spurgeon nyomán írta —. III. kötet. (Kókai Lajos. 8r. VIII. 245 l. ára 2 frt.)

Tóth Kálmán. Irka-firkák. Elbeszélések, emlékjegyzetek, novellák, jellemvázlatok s több efféle. (czímkiadás.) (Aigner Lajos. 8r. 158 l. ára 60 kr.)

Tóth Lajos. A heveny fertőző betegségek tanának átalakúlása. A Balassa-díjjal jutalmazott pályamunka. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. n. 8r. VIII, 127 l. ára 1 frt.)

Tóth Lajos. Természetrajz a tiszántúli ref. egyházkerület népiskolai B) tanterve alapján a III., IV. és V. elemi oszt. számára. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. 8r. 166 l. ára 40 kr.)

Tóth Sándor. A magyar irodalom története. Második átdolgozott kiad. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 139 l. ára 1 frt.)

Tóth Sándor. Báró Kemény Zsigmond életrajza. (Magyar Helicon. 138. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. I kötet. 177—200 l. ára 20 kr.)

Tóth Sándor. Báró Kemény Zsigmond életrajza. (Pozsony. Stampfel Károly. n. 8r. 24 l. ára 20 kr.)

Tóth Sándor. Madách Imre életrajza. (Magyar Helicon. 36. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. I kötet. 129—152 l. ára 20 kr.)

Tóth Sándor. Olvasókönyv »a magyar irodalom történeté«-hez. Középiskolák, tanítóképzők és felsőbb leányintézetek használatára. Az utasítások szerint szerkesztette (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. III, 262 l. ára 1 frt 40 kr.)

Tölgyi Gyula. Franczia nyelvtan. A legújabb tanterv szerint. I rész. 2-ik jav. kiadás. A reáliskolák II-ik osztálya számára. (Zipser és König. 8r. 114 l. ára 70 kr.)

Tömösváry Ödön. A kolumbácsi légy. A földmivelés-, ipar- és keresked. m. kir. ministerium megbízásából. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 20 l. egy rajzlappal, ára ?)

Tömösváry Ödön. Egy tömegesen tenyésző légyfaj az Alsó-Duna mellékéről. (Értekezések a természettudományok köréből. XIV. köt. 1. szám. Akadémia. 8r. 19 l. 3 tábla rajzzal. ára ?)

Török István. Magyarország történelme. Középtanodák és tanítóképezdék számára. (Kolozsvár. Szerző. 8r. 157 l. ára 80 kr.)

Törs O. Ferencz. Régi képek. (Elbeszélések.) (Aigner Lajos. 8r. IV. 178 l. ára 1 frt.)

Törvényczikk a szerzői jogról. Függelékül: I. 1875: 37. t.-cz. VIII. czíme. II. 1884: VI. t.-cz. pótczikkely. III. 1880: 54. t.-cz. (Jegyzetszélű kiad. 15. szám.) (Tettey-féle könyvkereskedés. k. 8r. 60, IV. l. ára 40 kr.)

Törvényczikk, 1876-ik évi XIV., a közegészségügy rendezéséről kiegészítve a rávonatkozó törvényekkel és rendeletekkel és egy betűrendes tárgy-

mutatóval. II. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 72, X l. ára 60 kr.)

Törvényczikk, 1878. V., a magyar büntetőtörvénykönyv a bűntettekről és vétségekről. Kimerítő betűrendes tárgymutatóval. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 128, XX l. ára 80 kr.)

Törvényczikk, 1879 : 31. Erdőtörvény. Magyarázatokkal és iromány-példákkal, valamint a törvényre vonatkozó miniszteri rendeletek teljes felsorolásával és betűrendes tárgymutatóval. (Magyar törvények zsebkiadása. 11. szám.) (Tettey-féle könyvkereskedés. k. 8r. 170 l. ára 80 kr.)

Törvényczikk, 1883 : 43. A pénzügyi közigazgatási bíróságról (Jegyzetszélű kiadás, 14. szám.) (Tettey-féle könyvkereskedés. k. 8r. 16 l. ára 20 kr.)

Törvényczikk, 1884 : XII. Az uj földadókatászteri munkálatok eredményei ellen érvényesíthető felszólalások elintézésének módjáról. 1881 : XL. t.-cz. A földadószabályozásáról szóló 1875 : VII. t.-cz. némely intézkedéseinek módosítása tárgyában. 1881 : XLII. t.-cz. az 1875 : VII. t.-cz. ármentesített területekre vonatkozó rendelkezéseinek megváltoztatásáról. 1875 : VII. t.-cz. a földadó szabályozásáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és miniszteri utasításokkal. (Ráth Mór. n. 8r. 7. 12, 10 és 55 l. ára 1 frt.)

Törvényczikk, 1884 : XIV. A Tiszának és mellékfolyóinak szabályozásáról, ezen folyók völgyeinek ármentesítéséről, úgy szintén a vízszabályozó és ármentesítő társulatok igazgatási szervezéséről. 1884 : XXVIII. t.-cz. Az 1840 : X. t.-cz.-ben szabályozott hatósági illetékesség némely határozmányainak módosításáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázattal. (Ráth Mór. n. 8r. 24 l. ára 40 kr.)

Törvényczikk, 1884 : XIV. 1884 : XXVIII. t.-cz. és 1879 : XXXIV. t.-cz. a vízszabályozási társúlatokról szóló 1871 : XXXIX. t.-cz. módosításáról és kiegészítéséről. 1879. évi XXXV. t.-cz. a Tisza és mellékfolyói mentében alakúlt vízszabályozó és ármentesítő társúlatoknak adandó állami előlegekről. 1871. évi XL. t.-cz. a gátrendőrségről. (Ráth Mór 16r. 48, 24, 32 l. ára ára 50 kr.)

Törvényczikk, 1884. évi XVI, a szerzői jogról. Jegyzetekkel és betűrendes tárgymutatóval ellátva. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. k. 8r. 34 l. 20 kr.)

Törvényczikk, 1884 : XVI., a szerzői jogról. Jegyzetekkel, magyarázatokkal és betűsoros tárgymutatóval. (Lampel Róbert. 16r. 48 l. ára 20 kr.)

Törvényczikk, 1884. évi XVII., az új ipartörvény. Az iparos osztályra való különös tekintettel, magyarázatokkal és útbaigazító jegyzetekkel ellátta Gelléri Mór. (Dobrowsky és Franke. 8r. 89, VII l. ára 60 kr.)

Törvényczikk, 1884 : XVII. Ipartörvény. Kiadja a m. k. belügyminiszterium. (Ifj. Nagel Ottó bizom. 16r. 113 l. ára 50 kr.)

Törvényczikk, 1884 : XVII, az uj ipartörvény. Kiegészítve a rá vonatkozó törvényekkel s fontosabb rendeletekkel, valamint kimerítő betűrendes tárgymutatóval. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. k. 8r. 123, XIII l. ára 60 kr.)

Törvényczikk, 1884 : XVII. Ipartörvény. Jegyzetekkel, utalásokkal és

magyarázattal ellátta Fritz Péter. Második. a miniszteri életbeléptetési rendelettel bővített kiadás. (Ráth Mór. 8r. IV, 66, 56 l. ára 80 kr.)

Törvényczikk, 1884 : XVII. Ipartörvény. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázattal ellátta Fritz Péter. (Ráth Mór. 8r. VI, 66 l. ára 40 kr.)

Törvényczikk, 1884: XVII. Ipartörvény. II. füzet. Életbeléptetési rendelet. (Ráth Mór. 8r. 56 l. ára 40 kr.)

Törvényczikk, 1884 : XVII —. Ipartörvény. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázattal ellátta Fritz Péter. (Ráth Mór, 16r. VIII, 134 l. ára 40 kr.)

Törvényczikk, 1884. évi XVII. Ipartörvény. Jegyzetekkel, magyarázatokkal és betűrendes tárgymutatóval. (Lampel Róbert. 16r. 83, VI l. ára 40 kr.)

Törvényczikk, 1884 : XVII. Ipartörvény. Széljegyzetekkel és betűrendes tárgymutatóval. (Jegyzetszélű kiadás. 18 szám.) (Tettey-féle könyvkereskedés. k. 8r. 87 l. ára 50 kr.)

Törvényczikk, 1884. XXI. A szeszadóról, valamint a sajtolt élesztőnek a szesztermeléssel együttes készítésének megadóztatásáról és a sajtolt élesztő után eső behozatali vám felemeléséről. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal. (Ráth Mór. n. 8r. 72 l. ára 50 kr.)

Törvényczikk, 1884. XXI., a szeszadóról, valamint sajtolt élesztőnek a szesztermeléssel együttes készítésének megadóztatásáról és a sajtolt élesztő után eső behozatali vám felemeléséről. Jegyzetekkel, magyarázatokkal és betűrendes tárgymutatóval. (Lampel Róbert. 16r. 120, IV l. ára 50 kr.)

Törvényczikkek, Az 1883. évi országgyűlési. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 456, IV l. ára 2 frt 40 kr.)

Törvényczikkek, 1884-ik évi országgyűlési. Szakférfiak közreműködése mellett jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal ellátva. I—III. füzet. XXXVI. t.-cz. (Ráth Mór. 16r. 1—698 l. ára füzetenkint 80 kr.)

Törvényczikkek, Az 1884-ik évi országgyűlési. Szakférfiak közreműködése mellett jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázattal ellátva. I—III. füzet. I—XXXVI. t.-cz. (Ráth Mór. n. 8r. 1—324 l. ára füzetenkint 80 kr.)

Törvényczikkek, 1884-ik évi országgyűlési. I. füzet. Magyar törvények jegyzetes kiadása. (Pfeifer Ferdinánd. 8r. 544 l. ára 2 frt.)

Törvények, 1883. évi gyűjteménye jegyzetekkel és magyarázatokkal. (Lampel Róbert. 8r. 283, II l. ára 2 frt.)

Törvények, 1883. évi, gyűjteménye. Jegyzetekkel és magyarázatokkal. III-ik füzet. XXX—XLVI. (Lampel Róbert. 8r. 153—283, II l. ára 1 frt.)

Törvények, Az 1884-ik évi, gyűjteménye. Jegyzetekkel és magyarázatokkal. I—II. füzet. (I—XXI. t.-cz.) (Lampel Róbert, n. 8r. 1—192 l. ára 1 frt.)

Törvények, Az 1884-ik évi, gyűjteménye. Jegyzetekkel és magyarázatokkal. I—II füzet. I—XXI. t.-cz. (Lampel Róbert. 16r. 1—448 l. ára 1 frt 40 kr.)

Törvények, Az 1884-ik évi, gyűjteménye. Kiadja a m. kir. belügyminiszterium. I. II. füzet. (Ifj. Nagel Ottó. n. 8r. 1—175 l. ára 45, 25 kr.)

Törvények, 1884-ik évi, gyűjteménye. Kiadja a m. kir. belügyminiszterium. I—III. füzet. (I—XXXV. t.-cz.) (Ifj. Nagel Ottó. 16r. IV, 1—648 l. ára 1 frt.)

Törvények, Az 1884-ik évi, gyűjteménye. Kiadja a m. kir. belügyminiszterium. I—IV. füzet. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. XIX, 437 l. ára 35, 65, 20 kr.)

Törvények, A métermérték behozatalára és a mértékhitelesítésre vonatkozó, és rendeletek. 1874—1883. (Földmívelés-, ipar- és keresk. m. kir. miniszterium. 8r. 224 l. ára ?)

Törvények, Népoktatási, tantervek és vizsgálati szabályrendeletek. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. VI, 304 l. ára 1 frt 20 kr.)

Törvények, Népoktatási, és rendeletek tára. Hivatalos adatok alapján szerkesztette Tóth József. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 655 l. ára 3 frt 50 kr.)

Törvények, Pénzügyi, és szabályok. 11-ik füzet: 1884. évi XII. t.-cz. az új földadó-kataszteri munkálatok eredményei ellen érvényesíthető fölszólalások elintézéseinek módjáról. Jegyzetekkel, útalásokkal és magyarázatokkal. (Ráth Mór. n. 8r. 7 l. ára 20 kr.)

Törvények, Sörtermelés után járó fogyasztási adó iránti, és szabályok hivatalos összeállítása. Gr. Szapáry Gyula m. kir. pénzügyminiszter rendeletére kiadja a m. kir. pénzügyminiszterium. (Ifj. Nagel Ottó. 4r. 98. l. ára 60 kr.)

Törvények és rendeletek. A m. kir. országos levéltárra vonatkozó máig érvényes. Kiadja az országos levéltár. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 27 l. ára 40 kr.)

Törvények és **rendeletek,** Pénzügyi, tárháza. 2—8 füzet. (Tettey N, és társa. 8r. 49—384 l. ára füzetenkint 30 kr.)

Törvények és szabályok, Pénzügyi. 8-ik pótfüzet: 1883. évi XLVI. t.-cz. A földadó, házadó, tőke-kamat- és járadékadó, valamint az általános jövedelmi pótadó iránti törvények módosításáról. Jegyzetekkel, útalásokkal és magyarázatokkal. (Ráth Mór. 8r. 11 l. ára 20 kr.)

Törvények és szabályok, Pénzügyi. 10-ik füzet: 1883: XLIII. törv.-czikk a pénzügyi közigazgatási biróságról, jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal ellátta dr. Moder Tibor. 1883: XLIV. t.-czikk: a közadók kezeléséről, jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázattal ellátta dr. Gruber Lajos. A magyar kir. pénzügyminister rendelete az egyenes adók 1884. évre vonatkozó kivetésének megindítása iránt. (Ráth Mór. N. 8r. 127 l. ára 80 kr.)

Törvények, Pénzügyi, és szabályok. 12-ik füzet: 1884. évi XXI. t.-cz. a szeszadóról valamint a sajtolt élesztőnek a szesztermeléssel együttes készítésének megadóztatásáról és a sajtolt élesztő után eső behozatali vám felemeléséről. Jegyzetekkel, utalásokkal, magyarázatokkal. 1880. évi XLVII. t.-cz. a czúkor-adóról szóló 1878. évi XXIII. t.-cz. módosításáról. 1878. évi XXIII. t.-cz. a czúkoradóról. 1878. évi XXIV. t.-cz. a szeszadóról. (Ráth Mór. n. 8r. 72, VIII, 68 l. ára 90 kr.)

Törvénykönyv, Az általános magánjogi, tervezete. Öröklési jog. Indokolás. Készítette a m. k. igazságügyministerium megbízásából Teleszky István. II. füzet. (Egyetemi nyomda. 4r. 253 l. ára ?)

Törvénykönyv, Az osztrák általános polgári, (szövege) jelenleg még

érvényes alakjában, jegyzetekkel ellátta Haller Károly. (Athenaeum. 8r. 357. X l. ára 2 frt.)

Törvénytár, 1884-ik évi országos. (Corpus juris.) Kiadja a m. kir. belügyministerium. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 4r. 266 l. ára 3 frt 15 kr.)

Törzskönyv, Borászati. Régistre oenologique. Register für Weinbau. 1884-ik évre összeállította az orsz. borászati kormánybiztos. (Weiszmann-testvérek. 8r. 456 l. egy térképpel, ára 1 frt 50 kr.)

Tőzsde-titkok. I. Terményhatáridő-üzlet s annak művelői. Irta egy beavatott. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 18 l. ára 40 kr.)

Tscheik Gusztáv. A gyakorlati vasuti táviró. Vasuti hivatalnokok és gyakornokok számára. A szerző tulajdona. (Nagel Bernát. 8r. VII, 165 l. és 5 tábla, ára 2 frt.)

Túri Mészáros István. A nép nyelvének ügye a nyelvújítás óta. (Révai testvérek. 8r. 132 l. ára 1 frt 20 kr.)

Tüdős János. Magyar fordítási feladatok a latin nyelv gyakorlati tanulására. Gymnasium III—VI. oszt. szám. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. 8r. 137 l. ára 80 kr.)

Tükör, Gazdasági kis. A falusi ifjúság számára tanúló- és olvasókönyvül kiadta az országos magyar gazdasági egyesület. Ötödik lényegesen javított és bővített kiadás ábrákkal. (Lampel Róbert. 8r. II, 156 l. ára 50 kr.)

Ugodi János. Shakespeare Vilmos. Hugó Viktor után irta. (Tettey Nándor és társa. n. 8r. 271, III l. ára 1 frt 40 kr.)

Ugron Ákos beszédei az 1881—1884-iki országgyülésen. Lenyomat a képviselőház naplójából. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 59 l. ára ?)

Ugron Gábor beszédei az 1881—1884. országgyülésen. Lenyomat a képviselőház naplójából. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 179 l. ára ?)

Ujfalvy Bourdon Mária. Ujfalvy utazása Páristól Samarkandig. Egy párisi nő úti élményei. 13—21. füzet. (Révai testvérek. n. 8r. 384—663 l. ára füzetenkint 30 kr.)

Ujfalvy Bourdon Mária. Ujfalvy utazása Páristól Samarkandig. Egy párisi nő uti élményei. (Révai testvérek. 8r. VII, 663 l. ára 6 frt.)

Ulrich Keresztély. Budapest főváros elevatora Ulrich módszere szerint. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 2r. 54 l. ára ?)

Utasitás a nemzeti szinházi pénztárnoki, gazdasági, ellenőri és jegykezelési teendők iránt. (Rudnyánszky A. 8r. 48 l. ára ?)

Utasitás, Érettségi vizsgálati, az 1883. évi XXX. t.-cz. 22. §-a alapján kiadta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 1884. (Budapesti egyetemi nyomda. 8r. 19 l. ára ?)

Utmutató. A magyar és közös közlekedési vállalatok hivatalos menetrend-könyve. Magyarország, Közép-Európa és a magyarországi körútak térképeivel. Kiadja a »Vasuti és közlekedési közlöny« szerkesztősége. III. évfolyam. I—VIII. füzet. Január—deczember. (Kilián Frigyes. 8r. XXII.

258; XXVI. 258; XXVIII. 258; XXVIII. 269; XXX. 669; XXII. 268; XXII. 269 l.; minden füzethez két térkép; ára füzetenkint 50 kr.)

Utmutató az országos ötvösmű-kiállítás helyiségeiben. Kiadják Sz. T. P. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 42 l. ára 20 kr.)

Vadvirág és kerti virág. Nehány elszórt levél. Francziából Sphinx. (Athenaeum. 8r. 91 l. ára 40 kr.)

Vahot Imre. Petőfi Sándor élete és művei. (Magyar könyvesház. 121—122 sz. Aigner Lajos. k. 8r. 111 l. ára 20 kr.)

Vajda János. Dal és beszély. Ujabb lyrai költemények. Ábel és Aranka. Jankó János rajzaival. (Révai testvérek. 8r. 93 l. ára 1 forint 40 kr.)

Vajda Viktor. Délszaki ég alatt. A magas Pirénék s tengereik mellől. Előszóval Virágh Elektől. (Debreczen. Szerző. 8r. XIV, 270 l. 5 kép ára 2 forint.)

Vajna Gábor. A tüdővészről és annak ragály-anyagáról: a Koch-féle »bacillus tuberculosis«-ról. Népszerű előadás. (Pozsony Stampfel Károly. n. 8r. 31 l. ára 25 kr.)

Vállalat, Természettudományi könyvkiadó. XXIII. kötet. (L. Darwin Charles.)

Vallás, A keresztény unitárius, ismertetése. (Légrády testvérek. 8r. 15 l. ára 10 kr.)

Valovics Gyula, (Tarnói). Gyermekeink érdekében. Útmutatás anyáinknak, miként kell gyermekeinket helyesen ápolni. (Kilián Frigyes. 8r. 147 l. ára 1 frt.)

Vámbéry Ármin. A magyarok eredete és a finn-ugor nyelvészet. I. Válaszom Hunfalvy Pál bírálati megjegyzéseire. (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. XI. köt. 12 szám. Akadémia. 8r. 52 l. ára 30 kr.)

Vámbéry Ármin. Bokhara története a legrégibb időktől a jelenkorig. 2-ik (czím) kiadás. Két rész egy kötetben. (Ráth Mór. 8r. XXXIX, 247, 232 l. ára 2 frt.)

Váradi Antal. Az aesthetikai testtartás- és mozgástan kézi könyve. Függelékül illemtan. Az orsz. szinészeti tanoda tan- és segédkönyvei. (Grill Károly. 8r. 140 l. ára 1 frt 20 kr.)

Váradi Antal. Jelmeztan a különféle nemzetek ruházatának rövid leirása a történeti fejlődés alapján. Számos ábrával. Kretschmar A., Falle J. és Racinet nyomán. az orsz. szinészeti tanoda növendékeinek használatára az igazgatóság megbizásából összeállította. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 90 l. és 8 l. kép, ára 1 frt.)

Várady Gábor országgyűlési levelei. Kiadta Szilágyi István. Második (czím) kiadás. Két kötet. (Aigner Lajos. k. 4r. X. 374 és 410 l. ára 4 forint.)

Varga Bálint. A franczia nyelv és nemzet megalakúlása. (Nagel Bernát. 8r. 90 l. ára 60 kr.)

Vargyas Endre. Természetrajz népiskolák számára. III. kiadás. (Győr. Hennicke Rezső. 87 l. ára 25 kr.)

Varjassy Árpád. Vezérfonal az épitési anyagok ismeretéhez. Ipariskolai és magánhasználatra. (Temesvár. »Südungarischer Lloyd« nyomdája 8r. 88 l. ára 30 kr.)

Váró Ferencz. Irodalmunk legállandóbb jellemvonásáról. Tanári székfoglaló beszéd. (Nagy-Enyed. Wokál János. 8r. 27 l. ára 30 kr.)

Városy Mihály. Bordalok. (252 dithyrand.) (Szeged. Taub B. és társa. k. 8r. 175. VII l. ára 1 frt.)

Vass Bertalan. Horváth István. (Magyar Helikon. 35 füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 105—128 l. ára 20 kr.)

Vass Bertalan. Horváth István életrajza. (Pozsony. Stampfel Károly. n. 8r. 24 l. ára 20 kr.)

Vass Mátyás. Népiskolai olvasókönyv. A fiúiskolák III. oszt. számára. (Szeged. Taub B. és társa. 8r. 206 l. ára 15 kr.)

Vass Mátyás. Népiskolai olvasókönyv a fiuiskolák IV. osztálya számára. (Szeged. Taub B. és társa. 8r. 272 l. ára 45 kr.)

Vasadi Balogh Lajos. Gazdászattan népiskolák számára. 4-dik átdolgozott és bővített kiadás. (Székesfehérvár. Klökner Péter. 8r. 52 l. ára 15 kr.)

Vásárhelyi St. Mátyás. Költemények. (Marosvásárhely. Szerző. 8r. 113 l. ára 1 frt.)

Vasut, Szamosvölgyi. dijszabása személyek. gyors- és közönséges teherárúk stb. szállítására nézve. Érvényes 1885. január 1-től. Tarif etc. I—II. rész. (Deés. Társulat. 4r. 32. 39 l. ára 30—30 kr.)

Vasúti-szakszótár, Német-magyar. Szerk. Görgey István. 2—3 füzet. (Aigner Lajos. 8r. 33—96 l. ára 32 kr.)

Vaszary Kolos. Világtörténelem középtanodák felsőbb osztályai számára. II. kötet. Ó-kor (római császárság) — Középkor. 4-ik jav. és bőv. kiadás. számos mívelődés-történelmi ábrával. (Lampel R. 8r. I. köt. 171—194; II. köt. 218 és XXII l. ára 1 frt. 30 kr.)

Vécsey Tamás. Aemilius Papinianus pályája és művei. (Knoll K. és társa. 8r. VI. 143 l. ára 90 kr.)

Végh Endre. Gyakorlati lyrika a gymnasium ötödik osztálya számára és magánhasználatra. A szerző tulajdona. (Kaposvár. Hagelmann Károly. 8r. 239. VI. ára?)

Véka Lajos. Pali bácsi. Regény 2 kötet. (Révai testvérek. 8r. 250. 249 l. ára 3 frt.)

Verédy Károly. Paedagogiai encyclopaedia különös tekintettel a népoktatás állapotára. A neveléstudomány szótára. Segédkönyv tanítók, nevelők. és isk. elöljárók számára. 2—12. füzet. (Athenaeum. 8r. 48—576 l. egyes füzet ára 30 kr.)

Veress Vilmos. A kamatos kamatjáradék- és életbiztositásügyi számítások elemei s alkalmazása a szükséges táblázatokkal. Kereskedelmi és középtanodák és polg. iskolák számára, valamint magánhasználatra is. (A kolozsvári felsőbb keresk. iskola tankönyv-kiadása. I. Franklin-társulat. 8r. 130 l. ára?)

Veress Vilmos. Öt számjegyű logarithmusi tábla. A természetes szá-

mok Brigg-féle logarithmusai 1-től 10.000-ig. Keresk. és polg. iskolák használatára. (Kolozsvár. Demjén Imre. 8r. 36 l. ára 50 kr.)

Vergilius Aeneise. ford. és magy. Dávid István. 1. füzet. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 1—64 l. ára ?)

Verne Gyula. Kérabán. a vasfejű. Regény fordították György Aladár és Illésy Piroska. 47 képpel. (Franklin-társulat. 8r. II, 358 l. ára 2 forint.

Vertán Endre. Hagyatékom fiamnak. II. kiadás. (Arad. Gyöngyössy Rudolf, Millig József. 8r. 182 l. ára 1 frt.)

Vértesi Arnold. A jegyző kisasszony. (Elbeszélés.) Debreczen. Szerző. 8r. 114 l. ára 1 frt.)

Viczmándy Ödön. A parasztbirtok állapota Zemplénmegyében. (Orsz. magyar gazdasági egyesület. 8r. 26 l. ára ?)

Világirodalom története, A. 15—17. füzet. (Tettey Nándor s társa. 8r. I. köt. 449—480; II. köt. 1—64 l. és 2 kép. füzetje 30 kr.

Villám. Székelyföld veszedelemben!!! Védelmébe Bartha Miklósnak ajánlja. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 39 l. ára ?)

Virág József és **Walter Károly**. Számtani gyakorlókönyv. A népiskola V. és VI. osztálya számára. A legujabb miniszteri tanterv szerint. IV. rész. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 99 l. ára 40 kr.)

Virágh Aladár. Telekkönyvtár. A telekkönyvvezetők összes teendői körül követendő szabályok vezérfonala. A telekkönyvvezetők országos egyesülete által 20 db arannyal jutalmazott pályanyertes mű. (Nyiregyháza. Szerző. XXI. 345 l. ára 3 frt.)

Virgil Aeneise. 1—3. füzet. Ford. Gyurits Antal. (Római remekírók. magyar fordításban. XXXII. kötet. Lampel Róbert. 16r. 1—288 l. ára füzetenkint 40 kr.)

Visi Imre beszéde a csongrádi választókerület polgáraihoz. 1884. máj. 22. Különlenyomat a »Nemzet« 621. számának reggeli kiadásából. (Athenaeum részvénynyomda. 8r. 20 l. ára ?)

Vogel Ignácz. Hit- és erkölcstan és pótlékúl a zsidók története a babiloni fogságtól a második templom pusztúlásig. A középtanodák alsóbb osztályai számára. Deutsch Henrik »Életforrás«-a és más német művek használata mellett. (Székesfehérvár. Singer Ede és testvére. 8r. 76 l. ára ?)

Vomacka Adolf és **Detsényi Frigyes**. A recepturának kézi könyve. (Bécs. Perles Mór. 8r. 227 l. ára 1 frt 40 kr.)

Vörösmarty összes munkái. Teljes kiadás. Rendezte és jegyzetekkel kisérte Gyulai Pál. 1—20. füzet. (Méhner Vilmos. 8r. 468; LXXIV, 490. 1—240 l. egyes füzet ára 35 kr.)

Vörös Ördög. Egy millió bolondság. Apróságok a humor és jó kedv világából. I. kötet 7. füzet. (Weiszmann testvérek. 4r. 241—276 l. ára 20 kr.)

Wagner Lajos és **Orbók Mór**. Pozsonymegye földrajza. A miniszteri tanterv nyomán. a népiskolák III. osztályának használatára. Pozsonymegye térképével s a szöveg közé nyomott öt képpel. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 84 l. és 1 térkép. ára 30 kr.)

Wagner Richárd. A nürnbergi mesterdalnokok. Dalmű 3 felv. Ford.

Váradi Antal. (A nemz. szinház könyvtára. 143 füzet. Pfeifer Ferdinánd. 8r. 98 l. ára 50 kr.)

Wahrmann Mór beszéde a lipótvárosi választókerület polgáraihoz. 1884. május 27. Külön lenyomat a »Nemzet« 625. számának reggeli kiadásából. (Athenaeum részvénynyomda. 8r. 27 l. ára?)

Wajdits József népies füzetei. 5-ik szám: Wajdits József 1884-től kezdve egész 1900 évre szóló naptára. (N.-Kanizsa. Wajdits József. 8r. 40 l. ára 14 kr.)

Walter Károly. Rege kunyhó. Mesék és rövid elbeszélések mindkét nembeli gyermekek számára. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 96 l. ára 1 frt 20 kr.)

Walters W. Frank. Az elvitt istenek. Miért járok én az unitariusok istentiszteletére? (Unitarius kis könyvtár. X. füzet. Kókai Lajos. 8r. 16 l. ára ?)

Wallace Alfred Russel. A gyakorlati spiritualizmus védelme. Fordította és előszóval, függelékkel a gondolatolvasásról. Bastian ugynevezett leleplezéséről. a Kardecistákról. a Okkultisták indiai s egyéb titkos szövetkezéseiről s a gyakorlati kisérletezés szabályairól ellátta Madách Aladár. (Grill Gusztáv. 8r. 222 l. ára 1 frt 20 kr.)

Wayand Géza. A katholicismus befolyása Magyarország nevelésügyi viszonyaira. (Rudnyánszky A. 8r. 104 l. ára ?)

Weigang Józef. Német-magyar szótár tekintettel a főnevek ejtegetésére. (Nagy-Károly. Eigner Simon. 8r. 46 l. ára 40 kr.)

Wenzel Gusztáv. A vasúti ügy s a posta- és távirdai ügy közti összeköttetés Magyarországban a közlekedési és névszerint a vasúti jog szempontjából. (Értekezések a társadalmi tudományok köréből. VII. köt. 7. szám. Akadémia. 8r. 36 l. ára 20 kr.)

Wenzel Gusztáv. Kritikai tanúlmányok a Frangepán család történetéhez. (Értekezések a történelmi tudományok köréből. XI. köt. 5. szám. Akadémia. 8r. 65 l. ára 40 kr.)

Werner Gyula. Az ő regénye. Verses mű. (Eger. Szolcsányi Gyula. k. 8r. VIII. 96 l. ára 1 frt.)

Wertheimer Ede. Ausztria és Magyarország XIX. század első tizedében. Kiadatlan források alapján. I kötet. (Ráth Mór. n. 8r. VIII. 466 l. ára 4 frt.)

Wertheimer Ede. Ausztria és Magyarország a XIX. század első tizedében. Kiadatlan források alapján. I. kötet. (Ráth Mór. 8r. VIII, 255 l. ára 2 frt 40 kr.)

Wettstein H. Vegytan és ásványtan. Felső nép és polgári iskolák számára. Ford. Pásthy Károly. 3-ik jav. kiadás. A szöveg közé nyomott ábrákkal. (Kecskemét. Gallia-féle könyvkereskedés. 8r. 99. l. ára 60 kr.)

Wieland. Az abderiták. Fordította Farkas Albert. (Olcsó könyvtár. 180. sz. Franklin társulat. 8r. 512 l. ára 1 frt.)

Wieland. Az abderiták. Ford. Farkas Albert. (Franklin-társulat. 8r. 512 l. ára 1 frt 40 kr.)

Zaáry József. Az antisemitizmus hazánkban. (Tettey Nándor és társa. 8r. 45 l. ára 60 kr.)

Záhora József. Szent Karácsonéj. Karácsoni gyermek-pásztor-játék 3 felv. (Szüts és társa. 8r. 30 l. 1 zenemelléklet, ára 25 kr.)

Zák R. József. Földrajz a népiskolák IV. oszt. számára. III. kiadás. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. ára 44 kr.)

Záray Ödön. Magyar nyelvtan. Népiskolai használatra. 16-ik kiadás. (Aigner Lajos. 8r. 62 l. ára 30 kr.)

Zárszámadása, A magyar korona országainak állami, az 1883. évre. 11 füzet. (Magyar kir. államnyomda. 4r. 200, 151, 131, 27, 223, 79, 73, 37 21, 19, 95 l. ára ?)

Zatopek Antal. Futó Felhők. Elbeszélések. (Ifj. Nagel Otto. 8r. 188 l. ára 1 frt 50 kr.)

Zelliger József. Magyar ábécés-könyv. Magyarország katholikus tóttannyelvű népiskolái számára. Uhorsky abecedár stb. (Szent István-társulat. 8r. 99 l. ára ?)

Zichy Antal. Gróf Széchenyi István naplói. Adalék a nagy hazafi jellemrajzához. A m. t. Akadémia megbízásából összeállította. (Athenaeum r. társ. n. 8r. VI, 670 l. ára 4 frt.)

Zichy Antal programmbeszéde Sopron város választóihoz junius 8. 1884. (Athenaeum részvénynyomda. 8r. 28 l. ára ?)

Ziltz Mór. Hittan az izraelita népiskolák alsóbb osztályai számára. VII. kiadás. (Franklin-társulat. 8r. 64 l. ára 30 kr.)

Zimándy Ignác. A megrögzött maimonides deliriuma. (Hiteles zsidó káté.) Vagyis a talmud zsidó hitágozatai, imái és vallásos szertartásai. (Ébresztő hangok V. könyve.) (Szüts és társa. 8r. 516 l. ára 2 frt.)

Zimándy Ignácz. Ébresztő hangok műveltebb kath. körök számára. 1884. évfolyam, VI. könyv. (»Hunyadi Mátyás« nyomda. 8r. 49, 13, 64, 88 l. ára ?)

Zimándy Ignácz. Tisza-járás Magyarországon. Politikai s nemzetgazdasági értekezés. (Szüts E. és társa. 8r. 88 l. ára 40 kr.)

Zimmermann Jakab. Természetrajz ipar-, nép- és ismétlő iskolák számára. VIII. kiadás. (Kecskemét. Gallia-féle könyvkereskedés. 8r. 47 l. ára fűzve 16 kr., kötve 20 kr.)

Zola Emil. Az élet öröme. Regény. Fordította Tarnay Pál. (Athenaeum. 8r. 507 l. ára 1 frt 60 kr.)

Zola Emil. Az élet öröme. Regény. Fordította Sziklay János. (Légrády-testvérek. 8r. I, 429 l. ára 2 frt.)

Zola Emil. Egy polgár-család története. (Pot-bouille.) Regény. Fordította J. Jankovich Gyula. 1—12. füzet. (Grimm Gusztáv. 8r. 302; 1—208 l. egyes füzet ára 30 kr.)

Zoltvány L. Irén. Guzmics Izidor életrajza. (Kilián Frigyes. 8r. 400 l. ára 1 frt 50 kr.)

Zólyomi Lajos. Bessenyei György életrajza. (Pozsony. Stampfel K. n. 8r. 20 l. ára 30 kr.)

Zólyomi Lajos dr. Bessenyei György életrajza. (Magyar Helikon. 40. füzet. Pozsony. Stampfel Károly. 8r. I kötet. 225—244 l. ára 20 kr.)

Zsaszkowszky Ferencz és **Endre.** Egri ének-káté, vagyis az ének elemei kérdések és feleletekben az elemi tanodák s minden kezdő használatára. 9-ik változatlan kiadás. (Eger. Szolcsányi Gyula. 16r. 56 l. ára 20 kr.)

Zsaszkowszky Ferencz és Endre. Kis lantos. Vig, komoly, üdvözlő s egyébb alkalmi dalok gyüjteménye. az elemi tanodák és nőneveldék számára. 2. 3. és 4. gyermekszólamra átírták és kiadták. I. füzet. (60 dal.) 6-ik kiad. (Eger. Szolcsányi Gyula. 16r. 56 l. ára 25 kr.)

Zsaszkowszky Ferencz és Endre. Egri dalnok. Válogatott komoly és víg dalok gyűjteménye. A tanúló ifjúság és minden dalkedvelő használatára, vegyes-, férfi- és gyermekkarra. II-ik füzet. 3-ik kiadás. (Eger. Szolcsányi Gyula. 8r. 46 l. ára 30 kr.)

Zsebkönyvtár, Mulattató. 23—24. szám. (L. Greville Henrik.)

Zsidókérdés, A. (Wilckens és Waidl nyomdája. 8r. 24 l. ára 20 kr.)

Zsilinszky Mihály. Horvát István. (Aigner Lajos. n. 8r. 43 l. ára 40 kr.)

Zsilinszky Mihály. Az egyetemes történelem főbb eseményei életírati vázlatokban. Vezérfonalul a történelem első tanításához. I. rész : Ó-kor. 6-ik jav. kiad. (Kilián Frigyes. 8r. VI, 144 l. ára 60 kr.)

Zschokke Henrik. A kék csoda. Fordította Porcs János. (Miskolcz. Lövy József. 8r. 44 l. ára 20 kr.)

Zsindely István. Természettan az elemi népiskolák számára. A rokon tantárgyakra tekintettel. Kiadja az »irodalmi kör« a főiskola költségén. (Sárospatak. Trocsányi Bertalan. 8r. 132 l. ára kötetlen 23 kr., kötve 30 kr.)

HAZAI NEM-MAGYAR IRODALOM.

Albach J. S. Heilige Anklänge. Gebete für katholische Christen. XX. Originalauflage mit 6 Stahlstichen. (Müller József örökösei. 516 l. ára ?)

Arany Johann. Toldi's Liebe, poetische Erzählung in zwölf Gesängen. Im Versmass des Originals von Moriz Kolbenheyer. (Franklin-társulat. 16r. VII, 384 l. ára fűzve 2 frt., kötve 3 frt.)

Archiv des Vereines für siebenbürgische Landeskunde. Neue Folge. XIX. Band. 1—2 Heft. Herausg. vom Vereinsausschuss. (Nagyszeben. Filtsch S. nyomdája. 8r. 750 l. ára ?)

Ballagi Aladár. Wallenstein's kroatische Arkebusiere 1623—1626. Aus unbenützten archivalischen Quellen. (Kilian Frigyes. 8r. 42 l. ára 50 kr.)

Band Carl Ant. Mass und Preis Umrechnungstabellen für Wein und Spirituosen. 2-te Auflage. (Fehértemplom. Hepke Theobald. 16r. 27 l. ára 20 kr.)

Belohorszky Gabriel. Eine neue evangelische augsburger Conf. Superintendenz für die Königreiche Kroatien und Slavonien. (Újvidék. Pajevits nyomdája. 8r. 31 l. ára ?)

Berichte, Mathematische und naturwissenschaftliche, aus Ungarn. Mit Unterstützung der ung. Akademie und der naturwissenschaftlichen Gesellschaft, herausg. von R. Eötvös, Julius König, Josef Szabó, Koloman Szily, Karl Than. Redigirt von J. Fröhlich. I. Band. (Franklin-társulat nyomdája. 8r. egy kötet ára 10 márka.)

Binder Carl. Die persönlichen und allgemeinen Schutzmassregeln gegen die Cholera. (Nagyszeben. Drotleff József. 8r. 24 l. ára ?)

Boccaccio, Der moderne. Eine Sammlung pikanter und heiterer Erzählungen. III—IV. füzet. (Grimm G. 8r. 63, 56 l. egyes füzet ára 60 kr.)

Börsen-Geheimnisse. I. Getreide-Terminalhandel. Termin Agenten von einem Eingeweihten. (Ifj. Nagel Ottó. k. 8r. 18 l. ára 40 kr.)

Buziás, Der Kurort, in Ungarn, Temeser Comitat königliche Religions-Fonds-Herrschaft Nagy-Köveres. (Egyetemi nyomda. 8r. 22 l. hat fényképpel. ára ?)

Colombier Marie. Die Memoiren der Sarah Barnum. Mit Vorwort zur 70. Auflage des Originals. Aus dem Französischen übersetzt. (Grimm Gusztáv. 8r. 159 l. ára 1 frt. 50 kr.)

Csók Ludwig. Des Landwirths nützliche Vögel. Aus dem ungarischen Originale in's Deutsche übersetzt von Hugo Graszl. — Mit 10 Ducaten gekrönte Preisschrift. (Magyar-Óvár. Akad. hallgatók segélyegylete. 8r. 15 l. ára ?)

Dallos J. L. Praktischer Lehrgang zur schnellen und leichten Erlernung der ungarischen Sprache nach Ahn's Lehrmethode. I. Theil. 62 Aufl. (Lampel R. 8r. 148 l. 44 kr.)

Doleschall E. A. M. Luther. Drei Vorträge aus Anlass der vierhundertjährigen Geburtsfeier des grossen Reformators. (Hornyánszky Viktor nyomdája. 8r. 156 l. ára ?)

Dölle Edmund und **Krause Johann** nach **Ignaz Bárány**. Drittes Lesebuch für die III. Cl. der kath. Volksschule. VII. Auflage. (Szent-István-társúlat. 8r. 246 l. ára ?)

Dölle Edmund und **Johann Krause** nach **Ignaz Bárány.** Viertes Lesebuch für die vierte Klasse der katholischen Volksschulen. IV. Auflage. (Szent-Istvántársulat. 8r. 310 l. ára ?)

Drachsler J. Kurzgefasste Taschen-Cubikeinheit-Tabelle. (Besztercze-bánya. Singer Jakab. 64r. 27 l. ára 30 kr.)

Eisler Michael. Geographie, Geschichte und Verfassung von Ungarn. IV. Auflage. (Nagy-Becskerek. Szerző. 8r. 204 l. ára kötve 50 kr.)

Erinnerung, Zur, an verflossene Tage. (Pesti könyvnyomda-részvény-társaság. 8r. 428 l. ára ?)

Erläuterungen Blatt K—15. 1 : 144.000. Umgebungen von Fehértemplom (Weisskirchen) u. Kubin Geolog. aufgenommen u. erläutert von Julius Holaváts. (Kilián Frigyes. 8r. 16 l. 50 kr.)

Erläuterungen zur geologischen Specialkarte der Länder der ungarischen Krone. Herausgegeben vom königl. ungar. geolog. Institute. Blatt C—6. 1 : 144.000. Umgebung von Kis-Marton (Eisenstadt.) Geolog. aufgenommen u. erläutert von L. Roth v. Telegd. (Kilián Frigyes. 8r. 67 l. ára 1 frt 25 kr.)

Famler Gusztav Adolf. Torzsa und seine Ansiedlung. (Újvidék. Pajevits V. A. nyomdája. 8r. 134 l. ára ?)

Feigler Franz. Das Rettungshaus. Eine Anstalt zur Besserung sittlich-verwahrloster Jugend im Alter von 10—17 Jahren. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 25 l. ára 20 kr.)

Felix J. Die Holzopale Ungarns in palaeophytologischer Hinsicht. (Separatabdruck aus dem Jahrbuche der k. u. geologischen Anstalt. Bd. VII. Légrády testvérek nyomdája. 8r. 43 l. négy táblával ára ?)

Felsmann Josef. Deutsches Lesebuch für Mittelschulen mit deutschen und ungarischen Anmerkungen. II. Theil. 6-te durchgesehene Aufl. (Lampel Róbert. 8r. 186 l. ára 80 kr.)

Fest Emerich. Gedichte. (Grill Károly. 8r. 189 l. ára 1 frt. 50 kr.)

Foith Karl. Einleitung und Einladung zu der vom Gefertigten zum Ziele genommenen Gesteinausstellung, gerichtet auf den Nachweis des massenhaften Auftretens von Protistenbildungen in den Feldspath-Gesteinen, vorgreifend dem diessbezüglichem Verzeichnisse. (Kolozsvár. Stein János nyomdája. 8r. 27 l. ára ?)

Fonyó Paul. Kurzgefasste katholiche Kirchengeschichte für die V. und VI. Klasse der Volksschulen. sowie für Bürger- und Industrieschulen. Nach der IV. Ausgabe aus dem Ungarischen. (Kalocsa. Malatin Antal. 8r. 51 l. ura 22 kr.)

Fuchs Johann nach **Ignaz Bárány.** ABC und Lesebuch für die kath. Volksschulen. XII. Ausgabe. (Szent-István-társulat. 8r. 67 l. ára kötve 10 kr.)

Fuchs Johann nach **Ignaz Bárány.** Erstes Lesebuch für die katholischen Volksschulen. VII. Auflage. (Athenaeum nyomdája. 8r. 58 l. ára ?)

Fuchs Johann nach **Ignaz Bárány.** Zweites Lesebuch für die II. Kl. der kath. Volksschulen. VII. Auflage von Edmund Dölle. (Szent-István-társulat. 8r. 152 l. ára kötve 18 kr.)

Führer durch die Bruckenthal'sche Gemäldegallerie in Hermannstadt. (Nagy-Szeben. Museum. 8r. 69 l. ára 40 kr.)

Friedensliga, Die europäische, und die polnische Frage. (Athenaeum-nyomdája. 8r. 22 l. ára ?)

Frühwirth Ludwig. Erklärungen zu Luthers kleinem Katechismus. (Pozsony. Heckenast G. utódja. 8r. 63 l. ára 30 kr.)

Gesangbuch, Christliches. zum Gebrauche der deutschen evangelischen Gemeinden im Bács-Syrmier Seniorat. (Újvidék. Kretschmer Ernő. 8r. 544 l. ára?)

Gesetze über die Gewehrsteuer u. Jagdsteuer. Mit Anmerkungen, Pararellstellen u. Erläuterungen. (Ráth Mór. 8r. 20 l. ára 20 kr.)

Gesetze über das Jagdwesen. Mit Anmerkungen, Pararellstellen u. Erläuterungen. (Ráth Mór. 8r. 17 l. ára 20 kr.)

Gesetze Jagdwesen. Gewehr- u. Jagdsteuer. Mit Anmerkungen, Pararellstellen u. Erläuterungen. (Ráth Mór. 8r. 36 l. ára 40 kr.)

Gesetze über das Ratengeschäft, Wucher u. die schädlichen Credit-Geschäfte. Mit Anmerkungen, Pararellstellen u. Erläuterungen. (Ráth Mór. 8r. 20 l. ára 30 kr.)

Gesetze über die Militär-Taxe. Gesetz-Artikel XXVII. vom Jahre 1880 über die Militärbefreiungs-Taxe. (Ráth Mór. 8r. 15 l. ára 40 kr.)

Gesetzartikel XVII. vom Jahre 1884. Gewerbegesetz. Mit Erläuterungen, Anmerkungen und Pararellstellen. Bearbeitet von Peter Fritz. (Ráth Mór. n. 8r. VII, 72 l. ára 50 kr.)

Gesetzartikel XIV. v. Jahre 1884. Über die Regulirung der Theiss und ihrer Nebenflüsse, die Entwässerung der Thäler, dieser Flüsse, sowie über die Organisation der Flussregulirungs- und Entwässerungs-Gesellschaften. XXVIII. G.-A. v. Jahre 1884. Über die Aenderung einiger Bestimmungen bezüglich der im G.-A. X. v. Jahre 1840. geregelten behördlichen Competenz. Mit Erläuterungen, Anmerkungen und Pararellstellen. XXXIV. G.-A. vom Jahre 1879. Über die Modificirung und Ergänzung des G.-A. XXXIX. vom J. 1871. über die Flussregulirungs-Gesellschaften. XXXV. G.-A. v. Jahre 1879. Über jene Staatsvorschüsse, welche den längs der Theiss u. ihren Nebenflüssen bestehenden Wasserregulirungs- u. Inundationsschutz-Gesellschaften zu gewähren sind. (Ráth Mór. n. 8r. 35, 15 l. ára 50 kr.)

Gesetzartikel XLVI. v. J. 1883. betreffend die Aenderung der Gesetze über die Grundsteuer, die Haussteuer, die Kapitals-, Zinsen- und Rentensteuer sowie über die allg. Einkommen-Ergänzugssteuer. (Ráth Mór. 8r. 9 l. ára ?)

Gewerbegesetz, XVII. Gesetzartikel v. Jahre 1884. Mit Erläuterungen. Anmerkungen und Pararellstellen bearbeitet von Peter Fritz. Zweite, mit Bestimmungen der Einführungsverordnung und der Verordnung über die Baugewerbe ergänzte Auflage. (Ráth Mór. 8r. II, 92 l. ára 80 kr.)

Gewerbegesetz, Das neue. XVII. Gesetzartikel vom Jahre 1884. Übersetzt und erläutert von E. Steinacker. (Dobrowsky és Franke. 8r. 95, XI. l. ára 60 kr.)

Gótsch Josef. Tages-Zinsen-Tabellen von 4% bis 9% von 1 Tag bis 120 Tage von 1 kr. bis 10.000 kr. (Kecskemét. Gallia könyvkereskedés. 8r. IX, 177 l. ára 2 frt.)

Hannenheim Julius. Ungarn unter Béla II. und Geisa II. in seinen Beziehungen zu Deutschland. Inauguraldissertation der philos. Facultät der Universität Jena zur Erlangung der Doktorwürde. (Nagyszeben. Filtsch nyomdája. 8r. 54, XIV l. ára ?)

Hecht Georg. Hoffnungsbilder des Judenthums. Klarlegung der ethischen und humanitären Principien der jüdischen Literatur. (Markus Sámuel. 8r. 16 l. ára ?)

Heinrich Gusztáv. Deutsches Lehr- und Lesebuch für höhere Lehranstalten, insbesondere für Obergymnasien und Oberrealschulen. I. Band. Mit einem Grundriss der Stilistik und erklärenden Anmerkungen. Vierte wesentlich vermehrte und verbesserte Auflage. (Lampel Róbert. n. 8r. VIII. 310 l. ára 1 frt 40 kr.)

Heinrich Gusztáv. Deutsches Lehr- und Lesebuch für höhere Lehranstalten, insbesondere für Obergymnasien und Oberrealschulen. II. Band. Mit einem Grundriss der Poetik und erklärenden Anmerkungen. VI. Verbesserte Auflage. (Lampel R. 8r. 342 és V. l. ára 1 frt 40 kr.)

Helmár August. Das ungarische Millenarium. Ein Rückblick auf die 1000-jährige Geschichte Ungarns. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 32 l. ára 20 krajczár.)

St. Hilaire Josephine. Illustrirtes pesther Kochbuch. 27. Auflage. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 464 l. ára kötve 2 frt.)

St. Hilaire Josephine, Irma Kovács, Anna Dorn, Elise Gombos und A. Illustrirtes Budapester Kochbuch. Mit einem Anhang: Die Schatzkammer der praktischen Hausfrau. Übersetzt und nach dem neuen Metersystem umgearbeitet von Marie Zöld. (Lampel Róbert. 8r. IV, 590 l. ára 1 frt 40 kr.)

Holitscher Ph. Erzählungen. (Grill Károly. 8r. IV. 352 l. ára 2 frt.)

Instruktion für die Bürgermeister der mit geregeltem Magistrate versehenen Städte und für die Gemeinde-Vorstände (Notäre.) Betreffend die Manipulation der direkt einzuzahlenden Stempel- u. Rechtsgebühren. Herausg. vom k. u. Finanzminister. Mit Erläuterungen von Josef Oskar Berán. (Nagyszeben. Filtsch S. 8r. 15 l. ára ?)

Ivánka Emerich. Der Landsturm. (Khór és Wein nyomdája. 8r. 14 l. ára ?)

Jahrbuch des siebenbürgischen Karpathenvereins. IV. Jahrgang 1884. (Nagyszeben. Egylet. 8r. 194 l. két rajzzal, ára 2 frt.)

Jahresbericht der pressburger Liedertafel über das 27. Vereinsjahr. (vom 1. November 1883. bis 31. October 1884). Verfasst von Carl Lux. (Pozsony. Egylet. 8r. 34 l. ára ?)

Jausz Georg. Deutsches Lesebuch für Volks- und Bürgerschulen. Erster Theil. Für das zweite Schuljahr. Mit zahlreichen Illustrationen. Sechste unveränderte Auflage. (Aigner Lajos. 8r. VII. 146 l. ára kötve 40 kr.)

Jausz Georg. Deutsches Lesebuch für Volks- und Bürgerschulen. III. Theil. Für das 4-te Schuljahr. 6-te unveränderte Auflage. (Aigner Lajos. 8r. VI. 224 l. ára 65 kr.)

Jausz Georg. Fibel. Vorzüglich nach der analytisch-synthetischen Lesemethode unter Mitwirkung von M. Schranz. Für das erste Schuljahr Neunte Auflage. Mit vielen Originalbildern. (Aigner Lajos. 8r. 94 l. ára kötve 30 kr.)

Jeck Georg. Kurzgefasste deutsche Sprachlehre für Volksschulen. I—II. Auflage. (Nagy-Szent-Miklós. König S. 8r. 28, 38 l. ára 10 kr.)

Jellinek Ad. Aus der Zeit. Tagesfragen und Tagesbegebenheitenl I. Serie. (Márkus Samu. 8r. 90 l. ára 1 frt.)

Jókai's ausgewählte Schriften. 112—119 füzet. (Pressburg. Stampfel Károly. 8r. 353—399; 1—342 l. ára füzetenkint 25 kr.)

Jung F. Das Geheimniss der Welt oder woher kommen und wohin gehen wir? Als Problem beantwortet. (Pozsony. Szerző. 8r. 36 l. ára ?)

Kaufmann Dávid. Vom jüdischen Katechismus. (Zilahy Sámuel. 8r. 19 l. ára 20 kr.)

Kelemen Max. Aus der Universitätsklinik des Prof. Korányi in Budapest. Ueber das Delirium. Separatabdruck aus der Pester Medizinisch-Chirurg. Presse. (Burián Mór. 8r. 19 l. ára ?)

Keleti Karl. Ungarn im Weltverkehr. Zur Statistik der Hypothekar-Schulden in Ungarn. (Kilián Frigyes. 8r. 55 l. ára 60 kr.)

Kontrolresultat des durch das agrarmeteorologische Observatorium des Neutrathaler landwirthschaftlichen Vereines herausgegebenen Wetter-Kalenders für Ungarn für Feber, März, April. 1884. (Nyitravölgyi gazd. egylet nyomdája. 8r. 19, 19, 11 l. ára ?)

Krajcsovich Coloman. Der Antisemitismus in Ungarn. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 52 l. ára 50 kr.)

Kuttner Alexander. Erster Unterricht in der ung. Geschichte in Fragen und Antworten. Zum Druck vorbereitet von Max Mayer X. verb. Auflage. (Lampel R. 8r. 55 l. ára 28 kr.)

Kuttner Alexander. Kleine Naturlehre für Volks- und Töchterschulen. Zum Druck vorbereitet von Max Mayer. IV. verb. Auflage. (Lampel Róbert 8r. 48 l. ára 30 kr,)

Landesgesetz-Sammlung für das Jahr 1884. Herausg. vom kön. ung. Ministerium des Innern. I—IV. Heft. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 450 l. ára 50, 95, 15 kr.)

Langraf Moritz. Deutsche Sprachlehre mit Uebungsaufgaben nebst einem kurzen Abriss aus der deutschen Literatur. II. Theil: die Satzlehre. (Syntax.) 16-te vermehrte Auflage. (Lampel R. 138, V. l. ára 36 kr.)

Lehrgang, Praktischer, zur Erlernung der Ersten Elemente der hebräischen Sprache etc. — Herausg. vom mährisch-schlesischen isr. Lehrerverein. III. Auflage. (Pozsony. Stampfel, Eder és társa nyomdája 8r. 56 l. ára fűzve 22 kr.)

Lenhossék Josef. Die Ausgrabungen zu Szeged-Öthalom in Ungarn. Die in den dortigen ur-magyarischen, alt-römischen und keltischen Gräbern aufgefundene Skelete, darunter ein sphenocephaler und katarrhiner hyperchamaecephaler Schädel, ferner ein dritter und vierter künstlich verbildeter makrocephaler Schädel aus Ó-Szőny und Pancsova in Ungarn. (Mit 8 phototypischen Tafeln und einem lithographirten Situationsplane in Farbendruck; ferner 3 zinkographischen Tafeln und 2 zinkographischen, sowie 8 xilographischen Figuren im Texte.) (Kilián Frigyes. 4r. XI, 251 l. ára 12 frt.)

Ludig Emanuel. 10 Predigten. Gehalten an christl. evang. Festtagen. (Felső-Őr. Schodisch Lajos nyomdája 8r. 65 l. ára ?)

Lukácsy Alexander. Die Rothhaarige. Volksdrama . . . für deutsche Bühnen bearbeitet von Leo Vécsey. (Fordító 8r. 80 l. ára 1 frt.)

Lutherfesttage, die, der evangel. Landeskirche A. B. in Siebenbürgen in Hermannstadt am 10. u. 11 November 1883. (Nagy-Szeben. Michaelis Ferencz. 8r. 56 l. ára 30 kr.)

Madách Aladár. Mariska. Ein Gedicht. (Révai testvérek. k. 8r. 40 l. ára 40 kr.)

Maniu V. Zur Gechichtsforschung über die Romänen. Historisch-kritische und etnologische Studien. Deutsch von P. Brosteanu. (Resitza. Pocrean Simon. 8r. 168 l. ára ?)

Mikszáth Koloman. Die guten Hochländer. Ungarische Dorfgeschichten. Übertragen durch Dr. Adolf Silberstein. (Mit 28 Illustrationen.) 2-te billige Ausgabe. (Szeged. Endrényi Lajos és társa. 8r. VIII, 150 l. ára 1 frt 80 krajczár.)

Mittheilungen aus dem Jahrbuche der kön. ungar. geologischen Anstalt. VI. Band. 8—10. VII. Bd. 1. Heft. (Kilián Frigyes. L. Staub Moritz. Primics Georg és Posewitz Theoder, Felix J.)

Nagy Ludwig. Anleitung zur Erlernung der ungarischen Sprache für den Schul-und Privat-Unterricht nach H. G. Ollendorf's Methode. (Tettey-féle könyvkereskedés. 8r. 272. 55 l. ára kötve 1 frt 80 kr.)

Nana. Judith, Lolo et Cie. Mit einem Vorwort von Eugéne Gaillet. — Aus dem Französischen übersetzt. (Grimm Gusztáv. 8r. 76 l. ára 90 kr.)

Nendtwich C. M. Eie Judenfrage in Oesterreich-Ungarn. Eine Kulturhistorische Studie. (Bartalits Imre. 8r. 138 l. ára 1 frt.)

Pávay-Vajna Gabriel. Die Cholera mit besonderer Rücksicht auf die Vorsichtmassregeln, die Desinfection und Pressburg's allgemeine Gesundheitsverhältnisse. (Pozsony Stampfel Károly. 8r. 65 l. ára 60 kr.)

Péczely Ignátz. Die Lungenschwindsucht und behufs Bewahrung vor derselben Instruction zur gründlichen Heilung der acuten und chronischen Lungencatarrhe. (Bartalits Imre. 8r. 16 l. ára ?)

Pelech Johann. Das Stracenaer Thal und die Dobschinauer Eishöhle. Aus dem Ungarischen von Samuel Klein. II. Auflage. (Franklin-társulat 8r. 48 l. hat rajztáblával, ára ?)

Pigeonnier Marie, Der Lebenslauf der. Aus dem Französischen übersetzt. (Grimm Gusztáv. 8r. 60 l. ára 75 kr.)

Ponger F. Einheitliche Lokal- und Verband-Tarife auf Basis gleicher Koefficienten. (Aigner Lajos. 8r. 23 l. ára 30 kr.)

Posewitz Theodor dr. Geologische Mittheilungen über Borneo. I. Das Kohlenvorkommen in Borneo. II. Geologische Notizen aus Central-Borneo. (Mittheilungen aus dem Jahrbuche der kön. ung. geologissher Anstalt. VI. Band. 10. Heft.) (Kilián Frigyes. n. 8r. II, 317—350 l. ára. 30 kr.)

Primics Georg. Die Geologischen Verhältnisse der Fogarascher Alpen und des benachbarten rumänischen Gebirges. (Mittheilungen aus dem Jahrbuche der kön. ung. geologischen Anstalt. VI. Band. 9. Heft.) (Kilián Frigyes. 8r. 283—315 l. és 2 tábla, ára 48 kr.)

Prussicismus. Der, und die deutsch-österreichisch-ungarische Allianz. (Athenaeum nyomdája. 8r. 18 l. ára ?)

Pulszky Franz. Die Kupferzeit in Ungarn. (Kilián Frigyes. 8r. 103 l. 149 illustr. Texte. ára 1 frt 50 kr.)

Ráth Franz und Zimándy Ignaz. Antisemiten-Katechismus für das ungarische Volk deutscher Zunge. (»Hunyadi Mátyás«-nyomda. 8r. 66 l. ára 20 krajczár.)

Révai-Rosenberg Ludwig. Ein Beitrag zum Autorrechte. Der Sequestrationsprozess des »Société de Berlin.« Aktenmässig dargestellt mit einer Einleitung. (Grimm Gusztáv, 8r. 41 l. ára 50 kr.)

Roth Armin. Zu meinem 25-jährigen Amtsjubiläum am 1. Juni 1884. (Márkus Samu. 8r. 16 l. ára 20 kr.)

Rozsondai. Ungarisches Sprachbuch für Volksschulen mit deutscher Unterrichtssprache. II. Theil. (Nagy-Szeben. Krafft Vilmos nyomdája. 8r. 128 l. ára 40 kr.)

Sammlung der Gesetze und Verordnungen betreffend den See und Hafendienst in der oesterr. ung. Monarchie, herausgegeben von den Seebehörden in Triest und Fiume. — Raccolta delle leggi ed ordinanze concernenti il servizio marittimo e portuale nella monarchia Austro-Ungarica pubblicata dai governi marittimi in Trieste e Fiume. I. II. Band. (Fiume. Tengerészeti hatóság. 8r, 269; IV, 270—521 kéthasábos l. ára ?)

Sammlung, Landesgesetz- für das Jahr 1884. Herausgegeben vom k. ung. Ministerium des Innern. II. III. Heft. G.—A. XI—XVI; XVII+XXXV; (Ifj. Nagel Ottó. 8r. I, 119—180 l.; IV, 181—412 l. ára 30 és 95 kr.)

Saulus. Neue Epistel an die »Ebräer.« (Pozsony és Lipcse. Drodtleff R. 8r. 103 l. ára 75 kr.)

Schiller Sigmund. Ideale Liebe. Novelle. (Pozsony. Angermayer Károly nyomdája. 8r. 95 l. ára ?)

Schiller Sigmund. Materialien zu einer Flora des Pressburger Comitates. Vortrag, gehalten in der Sitzung des Vereines für Natur- und Heilkunde zu Pressburg am 20. Febr. 1884. Separatabdruck aus den Verhandlungen des Vereines für Natur- und Heilkunde zu Pressburg. Neue Folge. 5 Heft. (Pozsony. Steiner Zsigmond. n. 8r. 50 l. ára 80 kr.)

Simonyi Iván. Der Antisemitismus und die Gesetze der menschlichen Gesellschaft. Rede, gesprochen am I. Antisemiten-Kongresse zu Dresden am 10. September 1882. (Szüts és társa. 8r. 15 l. ára 30 kr.)

Staub Moritz. Tertiäre Pflanzen von Felek bei Klausenburg. Sep. Abdr. aus dem Jahrbuche der k. ung. geolog. Anstalt VI. Bd. 8. Heft. (Kilián Frigyes. 8r. 263—281 mit 1 lithogr. Tafel. ára 50 kr.)

Steinacker E. Der am 7. Februar 1884. dem Abgeordnetenhause des ungarischen Reichstages unterbreitete Gewerbe-gesetzentwurf sammt Motivenbericht. Uebersetzt mit den einzelnen §§. des VIII. Gesetzartikels vom Jahre 1872. (dem bestehenden Gewerbegesetz) verglichen und in seinen Hauptbestimmungen erläutert. (Grill K. 8r. XIV, 93 l. ára 60 kr.)

Steuergesetze 7 Heft. Inh.: XLVI. Gesetzartikel v. J. 1883, betreffend die Aenderung der Gesetze über Grundsteuer, Haussteuer, Capitalszinsen- u. Rentensteuer, sowie über die allgemeine Einkommen-Ergänzungssteuer. Mit Anmerkungen, Erläuterungen u. Parallelstellen. (Ráth Mór. 8r. 9 l. ára 30 kr.)

Steuergesetze, sämmtliche, welche in den Ländern der ungarischen Krone in Giltigkeit sind. 13 Heft. Inh.: XII. Gesetzartikel vom Jahre 1884. über die Art der Erledigung der gegen die Ergebnisse der neuen Grundsteuer-Kataster-Elaborate erhobenen Reclamationen. Mit Erläuterungen. Anmerkungen u. Parallelstellen. (Ráth Mór. 8r. 7 l. ára 20 kr.)

Steuergesetze, sämmtliche, welche in den Ländern der ungarischen Krone in Giltigkeit sind. XIII. Heft: XII. G.-A. v. Jahre 1884. über die Art der Erledigung der gegen die Ergebnisse der neuen Grundsteuer-Kataster-Elaborate erhobenen Proclamationen. — VII. G.-A. v. Jahre 1875. über die Grundsteuer-Regulirung. Mit Erläuterungen, Anmerkungen und Parallelstellen. (Ráth Mór, n. 8r. 7, 53 l. ára 50 kr.)

Steuergesetze, sämmtliche, welche in den Ländern der ungarischen

Krone in Giltigkeit sind. 6. Heft. Inh.: XLIII. Gesetzartikel v. J. 1883. betreffend die Errichtung des Finanz-Verwaltungs-gerichtes. Mit Erläuterungen. Anmerkungen u. Parallelstellen. Aus dem ungarischen des Jur. Dr. Tibor Moder. XLIV. Gesetzartikel v. J. 1883. über die Manipulation der öffentlichen Steuern. Mit Erläuterungen. Anmerkungen u. Parallelstellen. Aus dem ungarischen des Jur. Dr. Ludwig Gruber. Advocat. zu Budapest. (Ráth Mór. 8r. 114 l. 90 kr.)

Steuergesetze, 2. Heft. Inh.: 1881. IV. G.-A. Ueber Besteuerung der Zucker-, Kaffee- u. Bier-Consums. Zweite. mit dem 1883. V. G.-A. über Aufhebung der Kaffee-Consumsteuer u. Abänderung der auf die Besteuerung des Zucker- u. Bierconsums bezüglichen Bestimmungen des IV. G.-A. 1881. vermehrte Auflage. Mit Erläuterungen. (Ráth Mór. 8r. 32 l. ára 50 kr.)

Steuergesetze, sämmtliche. welche in den Ländern der ungarischen Krone in Giltigkeit sind. VII. Gesetzartikel vom Jahre 1875. über die Grundsteuer-Regulirung. (Ráth Mór. 8r. VII. 31 l. ára 50 kr.)

Steuergesetze, sämmtliche. welche in den Ländern der ungarischen Krone in Giltigkeit sind. 1. Heft. Inh.: Haussteuer, Erwerbsteuer. Einkommensteuer. Capitalzinsen-. u. Rentensteuer. Eisenbahn- u. Dampfschiff-steuer. Steuer der zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Unternehmungen und Vereine. Jagd- und Jagdgewehrsteuer. für Dienstboten. Billards. Spiellocalitäten. Pferde und Wägen zu entrichtende Steuer, Bergwerksteuer. Zweite. mit den Gesetzartikeln v. J. 1883. über die Besteuerung der Capitalsanlagen. über die Gebühren der Versicherungs- u. ähnlichen Verträge. über Steuer-Freiheit der Taglöhner. und die Begünstigungen bei der Abtragung der Weinzehent-Ablösungs-Schuldigkeiten. vermehrte Auflage. (Ráth Mór. 8r. 79 l. ára 60 kr.)

Steuergesetze, sämmtliche. welche in den Ländern der ungarischen Krone in Giltigkeit sind. Heft 6. XLIII. G.-A. v. Jahre 1883. betreffend die Errichtung des Finanz-Verwaltungsgerichtes. Mit Erläuterungen. Anmerkungen und Parallelstellen. Aus dem ungarischen des Jur. Dr. Tibor Moder. — XLIV. G.-A. v. Jahre 1883. über die Manipulation der öffentlichen Steuern. Mit Erläuterungen etc. Aus dem ungarischen des Jur. Dr. Ludwig Gruber. (Ráth Mór. 8r. 48 l. ára 90 kr.)

Szécsen Anton. Denkrede auf Georg v. Majláth. (Kilián Frigyes. 8r. 20. l. ára 40 kr.)

Szendrei (Wagner) Johann. Meisterwerke der bildenden Kunst. In Phototypen nach Originalstichen verfertigt und herausgegeben von Karl Divald. Mit erläuterndem Texte von —. I. II. Band. 6—12. 2—3. Heft. (Budapest és Eperjes. Divald. 2r. Minden füzet 5 képpel. 59 l. egyes f. ára 1 frt 50 kr.)

Szterényi Hugó. Ueber die eruptiven Gesteine des Gebietes zwischen Ó-Sopot und Dolnya-Lyubkova im Krassó-Szörényer Comitate. (Sep. Abdr. aus den Mittheilungen aus dem Jahrbuche der k. ung. geolog. Anstalt. Bd. VI. Kilián Frigyes. 8r. 191—262 l. ára 1 frt.)

Teutsch Johann. Predigt in der evang. Kirche A. B. in Hermannstadt am 19. August 1884. bei Gelegenheit des Festgottesdienstes der sieben-

bürgischen Hauptversammlung des Gustav-Adolf-Vereines. (Nagyszeben. Filtsch S. 8r. 7 l. ára ?)

Timoleon. Die neueste politische Mode. Nach der dritten Auflage des ungarischen Originals übersetzt. (Zilahy Sámuel. 8r. VIII, 160 l. ára 80 kr.)

Tóth Kaspar. Vertheidigung der Ungarn gegen Johann Sepp's Angriffe. Als Erwiederung auf die im Werke: »Ein Volk von zehn Millionen oder der Bayernstamm. eine Kampfschrift gegen Czechen und Magyaren« erhobenen Anklagen. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 188 l. ára 1 frt 60 kr.)

Töpler's Lehrgang zur leichten und schnellen Erlernung der ungarischen Sprahe. Nach Ahn's Methode. VII. Auflage. (Franklin-társulat. 8r. 176 l. ára 80 kr.)

Török Árpád. Das älteste Bildniss Stephan Báthory's und des ungarischen Königs Ludwig des Zweiten im Berliner Museum. Mit einem Lichtdruck. (Lampel Róbert. n. 8r. 12 l. és 1 fénynyomat, ára 30 kr.)

Unterrichts-wesen, Das ungarische, in den Studienjahren 1881—82 und 1882—83. Im Auftrage des königl. ungar. Ministers für Kultus und Unterricht nach amtlichen Quellen dargestellt. (Egyetemi nyomda. n. 8r. X, 213 l. ára ?)

Vassili Paul. Hof un Gesellschaft in Berlin. I—II. Auflage. (Grimm Gustav. 8r. 149, 235 l. ára 2 frt.)

Ventura Sebastian. Führer im Bade Trencsén-Teplicz. Die Trencsén-Tepliczer Schwefel-Thermen in Ungarn. Fünfte vollständig umgearbeitete Auflage. (Tettey Nándor és társa. 8r. 144 l. és egy térkép, ára 1 frt.)

Wagner L. und Orbók M. Geographie des pressburger Komitates. Für das III. Schuljahr der Volksschulen. (Pozsony. Stampfel Károly nyomdája. 8r. 80 l. egy térképpel. ára 30 kr.)

Wassergesetze, enthaltend: XIV. Gesetzartikel vom Jahre 1884. über die Regulirung der Theisz und ihrer Nebenflüsse, die Entwässerung der Thäler dieser Flüsse, sowie über die Organisation der Flussregulirungs- u. Entwässerungs-Gesellschaften. XXVIII. Gesetzartikel vom Jahre 1884. über die Aenderung einiger Bestimmungen bezüglich der im G.-A. X. vom Jahre 1840. geregelten behördlichen Competenz. Mit Erläuterungen, Anmerkungen u. Parallelstellen. XXXIV. Gesetzartikel vom Jahre 1879. über die Modificirung und Ergänzung des G.-A. XXXIX. vom Jahre 1871 über die Flussregulirungs-Gesellschaften. XXXV. Gesetzartikel vom Jahre 1879. über jene Staatsvorschüsse, welche den längs der Theiss und ihren Nebenflüssen bestehenden Wasserregulirungs und Inundationsschutz-Gesellschaften zu gewähren sind. (Ráth Mór. 8r. ára 50 kr.)

Wuchergesetz. Inh.: 1883. XXV. G.-A. über den Wucher und die schädlichen Creditgeschäfte. Mit Anmerkungen, Parallelstellen u. Erläuterungen. 1868. XXXI. G.-A. über die Abschaffung d. Wuchergesetze. 1877. VIII. G.-A. über die Beschränkung des Wuchers. (Ráth Mór. 8r. ára 40 kr.)

Zola Émile. Pot-Bouille. Der häusliche Herd. Roman. Aus dem Französischen von Armin Schwarz. Mit Illustrationen französischer Künstler. Zweite Auflage. 2 Bände. (Grimm Gusztáv. 8r. 639 l. ára 4 frt 50 kr.)

Zola Émile. Nana. Roman. Richepin Jean. Madame Vogelleim. Roman.

Aus dem Französischen von Armin Schwarz. Mit Illustrationen französischer Künstler. 2 Theile. (Grimm Gusztáv. 8r. 495. 241 l. ára 4 frt 50 kr.)

Bárány Ignác. III. čitanka pre III. triedu katolických počiatočných škól. Z poverenia spolku svätého Štefana prepracoval Josef Zelliger. (Athenaeum részvénynyomda. 8r. 259 l. ára ?)

Holuby Joz. L. Krátka historia cirkowe ew. a. w. Zemansko-podhradškej. (Turóczszent-Márton. Részvénynyomda 8r. 99 l. ára ?)

Hurban Vajanský Szvetozár. Besedy a dumy. Svázok II. (Turócz-Szent-Márton. Fábry József. 8r. 290 l. ára 1 frt.)

Hurban (Vajanský) Svetozár. Slovenské Pohl'ady. Časopis pre literatúru, vedu, umenie a politiku. Vydavatel' a nakladatel Pavel Mudroň. Ročník IV. Sošit 2—6. (Turócz-Szent-Márton. Részvénynyomda. 8r. 97—588 l. ára 5 frt.)

Janoška Jur. Truchloreč, ktoru pri pohrebnej počestnosti Žofie Novák rod. Cancrinyi, dňa 27. februára 1884. v. chráme evanjelickom a. v. dolnokubinskom. (Turócz-Szent-Márton. Kubini egyházközség. 8r. 10 l. ára ?)

Ježiš moja žiadosť. Modlitebná kniha s malým spevnikom pre každého katolickeho kresťana. Z nemeckého preložíla bývalá slov. cirkevnia literárna škola na úsred. semeništi peštianskom. (Turócz-Szt-Márton. Részvénvnyomda. 8r. 399 l. ára ?)

Knižnica slovenského l'udu. Swäzok VII. Rediguje: L. W. Rizner. Zábavné večery. Poučno-zábavné rozprávky, verše, články a rozličné drobnosti. III. (Magyar-Szakolcza. Skarnitzl József nyomdája. 8r. 94 l. ára 20 kr.)

Kompánek Jozef. Kázne Marianské. IV. (Turócz-Szent-Márton. Részvénynyomda. 8r. 311 l. ára ?)

Korének Jozef. Otrawa l'udu. Pijonstwo a pitie pálenky, Preklad madarskej pôwodiny. (Szakolcza. Nagyszombati Szent-Adalbert egylet. 8r. 38 l. ára 6 kr.)

Mihalik József a Orbók Mór. Zemepis liptovskej stolice. Podl'a ministerského učebného plánu, pre III. triedu abecných škôl. (Pozsony. Stampfel, Eder és társa. 8r. 45 l. 5 ábrával, ára 20 kr.)

Naputak, Privremeni, za oružne častnike i puškare kr. ug. domobranstva u pogledu pješačke puške po obrazcu od g. 1867—77. (Légrády testvérek. 8r. 149 l. 10 táblával, ára ?)

Nemecká mluvnica a cvicenia v rozmluvách pre počiatočne skoly. I—II. rész. (Nagy-Szombat, Horowitz Adolf. 8r. 48, 42 l. ára 40 kr.)

Novák Pavol S. Dejepis cirkve evanjelickej augsb. vyzn. Dolno-Kubinskej k pamiatke 100-ročnej jej obnovenia a posvätenia chrámu. (Turócz-Szent-Márton. Kubini egyházközség. 8r. 56 l. ára ?)

Orbók Mór. Zemepis nitrianskej stolice. Podla smyslu ministerského učebného plánu, pre III. triedu obecných škôl. II. vydanie. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 79 l. egy térképpel. ára 30 kr.)

Oswald Fr. Richard. Žiwý Ruženec. Na česť matky božej panny Marie a k spaseniu weriacich. (Turócz-Szent-Márton. Részvénynyomda. 8r. 80 l. ára 10 kr.)

Ráth Fraňo a Zimándy Ignác. Antisemitický-katekizmus. (»Hunyadi Mátyás«-nyomda. 8r. 42 l. ára 20 kr.)

Rucska Stefan. Krátký wýklael nedelných a swiatočných i priležitostných ewangelií na celý rok pre katolické sskoly. (Szakolcza, Nagyszombati Szent-Adalbert egylet. 8r. 301 l. ára ?)

Sasinek Fr. V. Sv. Method a Uhorsko. (Turócz-Szent-Márton. Részvénynyomda 8r. 19 l. ára ?)

Šlabikár pre katolické školy biskupstva košického. (Szent-Istvántársulat. 8r. 79 l. ára ?)

Slavnosti posvěcení školy evanj. aug. vyz. v dcéro cirkvi Sobotištské Podbranč dne 4. listopadu 1883. (Szakolcza. Skarnitzl József nyomdája. 8r. 18 l. ára ?)

Spevnik pre mládež a l'ud katolický s pridawkom najpotreb nejssich modlitieb. Sobral Lazar Parák. (Szakolcza Skarnitzl József. 8r. 210 l. ára ?)

Sväzky, Katolicke, poručené mojim farnikom. V. Živobytie kresťanské. (Turócz-szent-Márton. Részvénynyomda. 8r. 45 l. ára ?)

Szathmáry Karol. Črvena knižka pre šarisko-slovenski a sušedni narod. Preložil Josef Plaveczky. (Sárosmegyei magyar egylet. 8r. 64 l. ára ?)

Szendrei Jan. Arcydzieła sztuki plastycznej. Fotodrukowane i wydane przez Karola Divalda. Tekst objásniający przez. w przekładzie Bolesława Spausty. Tom. I. Zeszyt I—IV. (Divald Károly. 2r. Minden füzet 5 képpel. Egyes f. ára 1 frt 20 kr.)

Účty seniorátu evang. augš. vyzn. Nitranského. a sice pokladnice seniorálni. vdovsko-sirotského ústavu kněžského i učitelského a sen. podporovně z roku 1883. — Sestavil Pavel Sloboda. (Magyar-Szakolcza. Esperesség. 20 l. ára ?)

Wagner Lajos a Orbók Mór. Zemepis prešporskej stolice. pre III. triedu obecnych škôl. (Pozsony. Stampfel Károly nyomdája. 82 l. egy térképpel. ára 30 kr.)

Zábawné báchorky. Pořádaji L. B. Sessit IV. (Szakolcza. Skarnitzl József nyomdája. 8r. 95 l. ára 12 kr.)

Zápisnica dištriktuálního ev. a. v. předdunajského v Prešpurku dne 3. a 4. Septembra 1884. odbývaného konventu. (Szakolcza. Skarniczl József nyomdája. 2r. 24 l. ára ?)

Zelliger Jozef. Prvá čitanká pre I. triedu katolíckych pociatočných škól. III. náklad. (Szent-István-társulat. 8r. 52 l. ára ?)

Izumi novovjeki, izdaje »Matica hrvatska«. Knjiga druga. (Zágráb. Suppan Ferencz. 8r. 515 l. ára 3 frt.)

Lorkovič Blaž, Žena u kući i u družtvu. izdala »Matica hrvatska.« (Zágráb. Suppan Ferencz. 8r. VII. 165 l. ára 80 kr.)

Markovič Franjo. Iz mladih dana. Pjesme. (Zágráb. Suppán Ferencz. 8r. 228 l. ára 75 kr.)

Mažuranić Vladimir. Grof Ivan. Igrokaz. (Zágráb. Suppan Ferencz. 8r. 141 l. ára 50 kr.)

Propisi o promaku osobah. spadajućih k vojničkomu stališu kr. ug. domobranstva, nadalje o sastavljanju s posobnikah za stožerne i glavne ča-

stnike, kao što i kadete istoga stališa, o ustanovljenju ranga osobah vojničkoja stališa. napokon ob ustrojenju stališa mjestnih namještenikah. Službeno izdanje. (Légrády testvérek nyomdája. 8r. 41, 74, 24, 10 l. ára ?)

Propisi, Ustrojni. za kr. ug. domobr. Ludovika-akademiju. Službeno izdanje. (Légrády testvérek nyomdája. 8r. 123 és 38 számozatlan levél. ára ?)

Sbierka krajinských zákonov na rok 1884. Vydaná uhor. kr. ministerstvom vňutra. — I—IV. füzet. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 422 l. ára 50, 30 95, 15. kr.)

Sbornik ugarsko-hrvatskíh skupnih zakonah. Godina 1884. Broj 1—2. (Budapesti egyetemi nyomda. 4r. 64 l. ára ?)

Šenova August. Sabrane pripoviesti izdaje »Matica hrvatska«. Svezak I. (Zágráb. Suppan Ferencz. 8r. 341 l. ára 1 frt 50 kr.)

Sivolski Jenio, Gospodja Sabina. Roman. (Zágráb. Suppan Ferencz. 8r. 306 l. ára 1 frt.)

Svjetska poviest. Izdaje »Matica hrvtska«. Knjiga prva: G. Maspero. Poviest iztočnih naroda u starom vieku. Preveo s francuskoga Gavro Manojlović. Sa jednom kartom. (Zágráb. Suppan Ferencz. 8r. VIII, 463 l. ára 2 frt.)

Boc-Dikens, Naslednik od Hardingtona. Braća. Pripovetka od E. L. Bulvera. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 60 l. ára 16 kr.)

Bugasrki Gyorgye M. Prvi dar. Zabavno poučna knjiga za našu deczu. (Újvidék. Pajević nyomdája. 8r. 99 l. képekkel. ára 50 kr.)

Buzijaš. Benja. u Ugarskoj, Tamiškoj županiji, kralevsko vlastelinstvo veroispovednich dobara Veliko-Kevereško. (Egyetemi nyomda. 8r. 22 l. hat fényképpel. ára ?)

Ćuturilo St. Prva bukvarska čitanka. Mješovita gradja za vježbanje u očiglednoj nastavi u govorenju, čitanju i pisanju. Za drugo polugodište I. nazreda. Drugo izdanje. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 44 l. ára 12 kr.)

Cuturilo St, Grammatika nemačkog jezika. Po Maku. Preveo i preradio. II. deo. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 121 l. ára 45 kr.)

Davidovič, S. N. Srpske narodne pjesme iz Bosne (ženske). Po kazivanju svoje žene pribeležio. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 131 l. ára 50 krajczár.)

Despotovič, P. Knez Miloš Obrenović I. Za srpsku omladinu napisao. Sa slikom. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 16r. 116 l. ára 40 kr.)

Fe Danilo, Robinson Kruse. prevod s nemačkog. Drugo izdanje sa 100 slika. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 16r. 218 l. ára 1 frt 20 kr.)

Gete jev Egmont. Žalossiva igra n 5 razdela. Preveo Alexander Sandić. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 16r. 120 l. ára 32 kr.)

Glibonjsky Gyorgye. O konju. (Nagradila »Maticza srpska«.) (Újvidék. Pajevics nyomdája. 8r. 44 l. ára ?)

Hofmann, Fr. Siroto Savojče. Pripovetka za decu. S nemačkog preveo Milutin Jakšić. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 16r. 119 l. ára 40 kr.)

Istorija, Mala sveštena. za srpske narodneškole. Novo izdanje. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 32 l. ára 6 kr.)

Jovanovič Kornél, Srpski sekretar ili uputstvo. kako se vodi korres-

pondencija i rišu javni spisi. Drugo izpravljeno izdanje. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 235 l. ára 1 frt.)

Kiss Aron i Maier Miksa. Volitelina kniga ko učinju istorii u narodnich školach a razomi vovedenie do nauki istorije. Dlja učiteljevi i učiteljskich kandidatóri. Po ruski peredilav Csopey Laslovi. (Egyetemi nyomda. 8r. 452 l. ára 60 kr.)

Lermontov. M. Junak našeg doba. Preveo s. ruskoga Gj. Popović. Novo izdanje. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 16r. 157 l. ára 32 kr.)

Miletić Svetozar, Nastava u srpskom jeziku za II. razred osnovnih škola. Drugo izdanje. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 24 l. ára 20 kr.)

Miloš Obilić u narodnim pesmama. Sa slikom njegovum. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 16r. 72 l. ára 15 kr.)

Molitvenniki dla vostočnia czerkve pravoslavnichi christiani. IV. izdanie. (Egyetemi nyomda. 8r. 252 l. ára ?)

Mužak, P. Skola osnovnog crtanja za narodne škole. Siste matično uredio i kratkim uvodom snabdeo. (Pancsova. Jovanovics testv. 4r. 12 l, 48 l. 96 rajzzal, ára 1 frt 80 kr.)

Mylutinovic Uroz. Propovjed na uskrs 1884. god. držana u sremsko Mitroviczi. (Újvidék. Pajevics A. nyomdája. 8r. 15 l. ára ?)

M. L. Desna ruka svakom gazdi i gazdarici. Poučna knjiga koja uči mnogom čemu što se do sad nije znalo. Pokučarstvo, živina, stočarstvo, podrumarstvo i lekovi. Skupio, preveo i uredio. (Pancsova. Jovanovics testv. 8r. 155 l. ára 60 kr.)

Narodna biblioteka. Bracě Jovanovića. Sveska 68—73, 79—88. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 16r. 60, 65—128. 65—128, 129—216, 61, 67, 65—128, 65—120, 129—213, 65—157, 56, 64, 72, 55, 1—64, 65—119, 65—112 l. ára füzetenkint 16 kr.)

Obradović Dositej. Dela. Knjiga sedma, osma. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 16r. 213, 112 l. ára 48, 32 kr.)

Pančevac. Kalendar za narod za 1884. God XIII. Sa vise slika. (Pancsova. Jovanovics testv. 8r. 64 l. ára 30 kr.(

Petrović, M. Osnovi fizike za srednje škole. Sa 74 slike. Treće popravljeno izdanje. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 143 l. ára 65 kr.)

Petrović M. Svilazstvo. Sa više slika. Nagradila »Matica srpska« sa fl. 120. (Pancsova. Jovanovics testv. 8r. 73 l. 45 kr.)

Petrovič P. Njeguš, Luča Mikrokozma. (Pancsova. Jovanovics testv. 16r. 67 l. ára 16 kr.)

Popović J. St., Ženitba i udadba. Pozorisni odlomci u 3 odeljenja. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 16r. 56 l. ára 16 kr.)

Popović J. Madjarski bukvar za srpske osnovne škole u. Ugarskoj. I. Deo. Po Kakujaju. III. Izdanje. (Pancsován. Jovanovics testvérek. 16r. 48 l. ára 16 kr.)

Popovitsch Stewan V. Votya kroz izložbu narodních i veštačkich rukotvorina srpkinja. (Újvidék. Pajevitsch A. nyomdája. 8r. 39 l. ára 20 kr.)

Poslanica N. Milašu archimandritu, doktoru bogoslovije, professoru

crkvenih prava i crkvene istorije i rectoru pravoslavne seminarije u Zadru na knjigu: »Kpitanju o jerarhičkom položaju sarajevske mitropolije. Narisao Bosanskipopo. (Pancsova. Jovanovics testv. 8r. 34 l. ára 25 kr.)

Računica za narodne škole. Knjiga III. (Pancsova. Jovanovics testv. 8r. 52 l. ára 16 kr.)

Radić G., Očenje ili kalamtenje s listom. Sa više slika. Treće izdanje. (Pancsova. Jovanovics test. 8r. 23 l. ára 10 kr.)

Ribári Franz. Istorija ugarske sa uvodom u istoriju sveta za niže razrede srednjích škola. S mogyarskog preveo Milan A. Jovanovics. II. sveska. (Újvidék. Pajevics nyomdája. 8r. 129 l. ára ?)

Ruvarecz J. Dve studentske rasprave. Preštampane iz »Sedmiczc« Lista za nauku i zabawu za g. 1856. i 1857. etc. (Ujvidék. Pajevics A. nyomdája. 8r. 116 l. ára ?)

Sbierka krajinskych zákonov na rok 1884. Vydaná uhor. kr. ministerstvom vňutra. I. II. zväzok. Z.—C. I—X.; XI—XVI; (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 1—112. 113—172 l. ára 50 és 30 kr.)

Slike iz istorije srpske za učenike osnovnih škola u kratko izvedene. Novo izdanje. (Pancsova. Jovanovich testv. 8r. 44 l. ára 20 kr.)

Slike iz istorije ugarske za učenike osnovníh škola u kratko nacrtane. Novo izdanje. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 61 l. ára 24 kr.)

Srbadija. Almanach srp. akad. liter. društva »Srbadije« u Grazu. Vlasnik iz izdavalacz »Srbadija.« Urednje redakczioni odbor. (Ujvidék. Pajevics nyomdája. 8r. III. 236 l. ára 1 frt.)

Tomić Jaša. Politički atentat izbeden od »Stranke srpskích notabiliteta« protib »Srpske narodne slobodumne stranke« u Vel. Kikindi 1. aprila 1884. (Újvidék. Pajević nyomdája. 8r. 30 l. ára 25 kr.)

Trlajič Gliša. Skupljeni spisi. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 72 l. ára 16 kr.)

Ustanak u Bosnij od 1875. do 1878. god. — Gragya za noviju srpsku istoriju rata za oslobogyenje. (Újvidék. Pajevitsch A. nyomdája. 8r. 212 l. ára 1 frt 50 kr.)

Viland-ove. Simpatije ili razgovori mudrog prijatelja sa srodnim dušama. Preveo Teodor Pavlović. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 16r. 61 l. ára 16 kr.)

Viljkoujska, Padina. otrov. Pripovetka. Prevod s poljskoga. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 55 l. ára 16 kr.)

Vitkovič M. Pesnikov roman. U pismima. (Pancsova. Jovanovics testv. 16r. 119 l. ára 32 kr.)

Vukičević N. G. Ogledalo hrišćanske dobrodetelji sastavljeno iz žitija svetih koji se u pravoslavnoj istočnoj crkvi i u srpskome narodu osobito poštuju. Drugo popravljeno izdanje. (Pancsova. Jovanovits testvérek. 8r. 142 l. ára 50 kr.)

Zemljopis za srpske narodne škole u Ugarskoj. po najnovijim madjarskim izvorima izradjen. Treće popravljeno izdanje sa slikama. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 106 l. ára 40 kr.)

Živanović J. Srpska čitanka za niže gimnazije. Knjiga druga za III. i IV. razred. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 315 l. ára 1 frt.)

Županija, Torontalska. Zemjopis za III. razred srpskich narodn. skola u Torontalskoj županiji kas i za domatyu potrebu. (Zombor. Karakaševitsch Milivoj. 8-r. 31 l. ára 12 kr.)

Actele. Din, sinodulni protopresbiteral al Sibiiulni tinut la 28 februarie 1884. (Nagy-Szeben. Részvénynyomda. 8r. 50 l. ára ?)

Actele conferanţei electorale a representanţilor alegĕtorilor români din Ungaria şi Transilvania, ţinuta în Sibiiu la 1—3 juniu 1881. (Nagy-Szeben. Részvénynyomda. 8r. 84 l. ára ?)

Alexi Joan. Invetiatura crestinésca seau catechismu micu pentru tinerimea gr.-catolica. Editiunea a VI. (Szamos-Ujvár. Egyházmegyei nyomda. 8r. 32 l. ára ?)

Alexi Theochar. Beiŭ, vodă, domn. Roman istoric. Broşura 3. 7—8. 21—22. (Brassó. Szerző. 8r. 65—96. 193—256, 641—720 l. egyes füzet ára 20 kr.)

Belinger J. Uputstvo u geografiju za niže gimnazije, reálke i više devojačke škole u dva tečaja. Udesio Dr. Milan Dimitrijević. (Pancsova. Jovanovics testvérek. 8r. 104 l. ára 45 kr.)

Biblioteca poporala a »Tribunei«. Nr. 3. 6. (L. Mera J. T. Ispirescu P.)

Borgovanu V. Gr. Ântâi' a carte de aritmetica pentru scólele poporale române. Anulu 1 si alu 2-lea de scóla. (Szamos-Ujvár. Egyházmegyei nyomda. 8r. 75 l. ára 17 kr.)

Borgovanu V. Gr. A dou' a carte de aritmetica pentru scólele poporale române. (Szamos-Ujvár. Egyházmegyei nyomda. 8r. 79 l. ára ?)

Bosco Isaia B. Florile inimeĭ. (Arad. Görögkeleti egyházmegye román nyomdája. 8r. 194 l. ára 80 kr.)

Buziás locu de cura in Ungaria comitatu Timisului dominiului fondului religionaru regescu de Nagy-köveres. (Egyetemi nyomda. 8r. 22 l. hat fényképpel, ára ?)

Ceontea Teodorŭ. Compendiŭ de geografiă universală prelucratŭ în usulu scóleloru medie et preparandieloru. Ediţiunea II. (Arad. Román egyházmegye nyomdája, 8r. 253 l. ára 1 frt 50 kr.)

Ceontea Teodorŭ. Aritmetica generală şi specială. (Arad. Görögkeleti román egyházmegye nyomdája. 8r. 283 l. ára 1 frt 50 kr.)

Collectiunea legilor din anul 1884. Ediţiunea ministeriului reg. ung. de interne. Fasciculul I—IV. (Pesti könyvnyomda-részvénytársaság. 8r. 449 l. ára 50, 30, 95, 15 kr.)

Comandantul de vardă. Îndatoriri pentru suboficerul şi soldatul de infanterie la vardă şi posturi în garnisiune şi in câmpete. Edat de A. Koppen. Tradusu de S. Blasiu. (Nagy-Szeben. Fordító. 8r. 63 l. ára 30 kr.)

Criste Vasiliu. Predice pentru dominecile de preste anu compuse si elucrate dupa catechismulu Lui Deharbe. Tomulu I. (Szamos-Ujvár. Egyházmegyei nyomda. 8r. 275 l. ára ?)

Densuşianu Nic. Revolutiunea luĭ Horia in Transilvania si Ungaria 1784—1785. scrisa pe basa documenteloru oficiale. (Bukurest. »Romanulŭ« nyomdája. 8r. 523 l. ára ?)

Goldisin Joan. Gramatic'a limbei magiare dupa metodul Toussaint-Langenscheit. Intocmita pe scurt pentru cursurile supletorie. (Arad. Ifj. Klein Mór. 8r. 169 l. ára 1 frt.)

Gram'a Alesandru. Istoria basericei romanesci unite cu Rom'a dela inceputulu crestinismului pana in dilele nostre. (Balásfalva. Érseki papnövelde nyomdája. 8r. 223 l. ára 1 frt 50 kr.)

Ispirescu P. Jucăríi și jocuri de copíi. (Biblioteca poporală a »Tribunei.« Nr. 6. Nagyszeben. Részvénynyomda. 8r. 88 l. ára 25 kr.)

Jancu Avramu. Raportulu despre faptele óstei poporane, care a statu sub comand'a lui pe timpulu resboiului civile din Transilvani'a in anii 1848/9. (Nagy-Szeben. »Observatoriului« 8r. 70 l. ára ?)

Lăzăriciŭ Joan. Istoria literaturei române. In usul tinerimei studióse. (Nagy-Szeben. Krafft W. 8r. 174 l. ára ?)

Mera J. T. Ce n'a fost și nuva fi. (Biblioteca poporala a »Tribunei.« Nagy-Szeben. Részvénynyomda. 8r. 8 l. ára 4 kr.)

Negrutiu Joanu F. Manualu de stilistica pentru scólele medie si institutele preparandiale. (Balázsfalva. Görög-katholikus papnövelde nyomdája. 8r. 240 l. ára fűzve 1 frt 10 kr.)

Negrutiu-Ungureanu. Esercitie practice pentru invetiarea limbei magiare. In usulu scóleloru poporali. (Balázsfalva. Görög-katholikus papnövelde nyomdája. 8r. 112 l. ára ?)

Nestoru Silvestru. Elemente de constitutiunea patriei. Pentru scólele poporali si adulti. Editiunea III. (Balázsfalva. Görög-katholikus papnövelde nyomdája. 8r. 56 l. ára ?)

Popu Gavrila. Istori'a biblica pentru scolele poporale. Editiunea a III. (Balázsfalva. Papnöveldei nyomda. 8r. 80 l. ára kötve 25 kr.)

Protocolulu despre siedintiele sinodului eparchiale din dieceśa romana greco-orientala a Aradului, tienute in anulu 1884. (Arad. Görögkeleti román egyházmegye nyomdája. 8r. 144 l. ára ?)

Raporturi, doue, de ale aceloru prefecti de legiuni romanescí, cari in anulu 1848/9. au sustinutu luptele cu insurgentii unguri pàna la reintrarea trupeloru imperiali in Transilvani'a. Traduse dupa textulu germanu de G. Baritiu. (Nagy-Szeben. Krafft W. nyomdája. 8r. 79 l. ára ?

Ribáry Franciscu. Istori'a pragmatica a Ungariei pentru scole si privati. Revediuta de Ludovicu Mangold. — Cu concesiunea crediloru s'a tradusu dupa editiunea a IV-a emendata. (Balásfalva. Érseki nyomda. 8r. 323 l. ára 2 frt.)

Rogatiunea domnuluí seau tatálu nostru esplicatu la intielesulu pruncíloru prin unu preotu. (Szamos-Ujvár. Egyházm. nyomda. 8r. 77 l. ára 10 kr.

Slavici Joan. Asilul »Elena Doamna«. (Nagy-Szeben. Részvénynyomda. 8r. 28 l. ára ?)

Slavici Joan. Pădureanca. Novelă. (Biblioteca poporală a »Tribunei«. Nr. 1. Nagy-Szeben. Részvénynyomda. 8r. 189 l. ára 40 kr.)

Tóth Nicolau. Gertf'a cea mare. Dupa a VI. editiune magiara tradusa de unu preotu romanu. (Arad. Réthy Lipót és fia nyomdája. 8r. 99 l. ára 30 krajczár.)

Tuducescu Joanŭ. Miculŭ abecedarŭ ilustratŭ în usulŭ şcólelorŭ primare. Partea I—II. (Arad. Réthy Lipót és fia nyomdája. 8r. 60, 54, X. l. ára 20—20 kr.)

Tuducescu Ĭoanŭ. Tabelele mĕsurile si baniĭ manualŭ de ĭnvetăturĕ pentru şcólele primare. (Arad. Réthy Lipót és fia nyomdája. 8r. 13 l. ára 6 kr.)

Viciu Alesiu. Legendariu românescu pentru a V-sî a VI-a clase gimnasiale intogmitu dupa planulu ministeriale. (Balázsfalva. Görögkathol. papnövelde nyomdája. 8r. 330 l. ára 1 frt 30 kr.)

Vuia G. Higiena poporala cu privire la sateanul roman. (Arad. Szerző. 8r. 120 l. ára 1 frt.)

Bibliotheca scriptorum graecorum et romanorum edita curante Carolo Schenkl. M. Tulli Ciceronis orationes selectae. Scholarum in usum edidit Hermannus Nohl. Volumen I. Oratio pro Sex. Roscio Amerino. (Lampel Róbert 8r. 40 l. ára 20 kr.)

Bibliotheca sriptorum graecorum et romanorum : P. Ovidii Nasonis Carmina ediderunt H. St. Sedlmayer, A. Zingerle, O. Güthling. Vol. II. Metamorphoses. (Lampel Róbert. 8r. XXX, 335 l. ára 94 kr.)

Bibliotheca sriptorum graecorum et romanorum : C. Sallustii Crispi bellum Catilinae, bellum Jugurthum. Ex historiis quae extant orationes et epistolae, recensuit A. Scheindler. (Lampel Róbert 8r. XVI, 130 és VI l. ára 66 kr.)

Herald Franciscus. De tribunis plebis. Dissertatio inauguralis philologica ad summos in philosophia honores rite capessendos. (Egyetemi nyomda. 8r. 40 l. ára ?)

Historiae hungaricae fontes domestici. Vol. III. Florianus : Chronicon dubnicense cum codicibus Sambuci Acephalo et Vaticano cronicisque Vindobonensi Picto et Budensi accurate collatum. Accesserunt : II. Adnotationes chronologicae saeculi XII. et XIII-i. Chronicon Monacense. IV. Chronicon Zagrabiense et Varadiense. V. Joannis de Vtino narratio de regibus Hungariae. (Pécs. Valentin Károly 4r. V, 276 l. ára 4 frt.)

Lonovics Josephus. Aliquae constitutiones summorum pontificum ad administrationem sacramenti poenitentiae adtinentes. (Temesvár. Csanád-egyházm. nyomda 8r. 40 l. ára ?)

Bulletin annuel des finances des grandes villes. Quatrième année 1880. Contenant les villes de : Paris, Berlin, Vienne, St-Pétersbourg, Varsovie. Budapest, Turin, Copenhague, Munich, Bordeaux, Washington. Stockholm, Lille. Prague. Leipsic. Trieste. Venise, Cologne. Königsberg. Francfort a. M., Bologne, Christiania, Stuttgard, Riga. Publié sur le voeu de la Commission permanente du congrès internat. de statistique. Rédigé par Jos. Kőrösi. Lex. 8. (Ráth Mór 8r. 39 l. ára 1 frt.)

Bulletin annuel hebdomadaire de statistique internationale (ville du sud-est de l'Europe). Publié en vue des décisions de IX-e Congrès international de statistique. Rédigé par Jos Kőrösi. Cinquième année, 1882, Nr. 209—260. Lex. 8. (Ráth Mór 8r. ára 2 frt.)

Bulletin annuel des finances des grandes villes. Cinquième année 1881. Contenant les villes de : Paris, Berlin, Vienne, Varsovie, Budapest,

Amsterdam. Breslau. Turin. Copenhague. Munich. Washington. Gênes. Stockholm. Lille. Prague. Leipsic. Triest. Venise. Königsberg. Frankfort s. M., Bologne. Christiania, Stuttgard. Dusseldorf, Graz, Magdebourg. Rédigé par Joseph Kőrösi. (Ráth Mór. 4r. 69 l. ára 1 frt 20 kr.)

Compagnie de construction et d'exploitation des chemins de fer de l'état Serbe. Instruction No 10. 1884. Service des stations. Trafic intérieur. I. Instrukczija Br. 10 etc. (Ujvidék. Pajevics nyomdája. 8r. 128 l. ára ?)

Compagnie de construction et d'exploitation des chemins de fer de l'état Serbe. Instruction No 6. 1884. Manoeuvres et composition des trains. Instrukczija etc. (Újvidék. Pajevics A. nyomdája. 8r. 82 l. ára ?)

Compagnie de construction et d'exploitation des chemins de fer l'état Serbe. Tarifs et conditions générales pour le transport des marchandises petite vitesse. 1—14. (Ujvidék. Pajevitch A. nyomdája. 8r. 32, 73 l. ára ?)

Kőrösi Joseph, Bulletin annuel de finances des grandes villes. Cinquième année 1881. Augmenté d'un exposé comparatif et des tableaux synoptiques pour la pèriode quinquennale de 1877. à 1881. (Budapest. Ráth Mór. 8r. 67 l. ára 1 frt 50 kr.)

Lois et règlements en vigueur jusqu' à ce jour concernant les archives du royaume de Hongrie. Traduits du Hongrois. (M. k. államnyomda. 8r. 31 l. ára ?)

Lois et reglements en vigueur jusqu'à ce jour concernant les archives du royaume de Hongrie. (Ifj. Nagel Ottó. 8r. 31 l. ára 40 kr.)

Mendlik A. Lectures françaises a l'usage des écoles publiques. I—III. partie. III. edition. (Lauffer Vilmos. 8r. 193, 234, 266 l. ára 1 frt és 1 frt 20 krajczár.

Mendlik A. Questionnaire aux lectures françaises a l'usage des écoles. I. partie. (Lauffer Vilmos. 8r. 83 l. ára 50 kr.)

Rocher. La Hongrie et ses gloires. (Légrády testvérek nyomdája. 8r. 16 l. ára 15 kr.)

HAZÁNKAT ÉRDEKLŐ KÜLFÖLDI MUNKÁK.

Adam madame (Juliette Lamber). La parthie hongroise. Souvenirs personelles. II. édition. (Páris. Chamerot G. nyomdája. 8r. 327 l. ára 6 frank.)

Bakody Theodor. Die Karyomitosis und das Princip der biologisch-medicinischen Therapie. (Berlin. Janke Otto. 8r. 80 l. egy kőnyomatú táblával, ára ?)

Bendel Josef. Die Deutschen in Böhmen, Mähren und Schlesien. I. II. Hälfte. (Die Völker Oesterreich-Ungarns. II. Bd. Teschen. Prochaska Károly. 8r. 355 l. ára egy félkötetnek 1 frt. 8 kr.)

Bergner Rudolf. Siebenbürgen. Eine Darstellung des Landes und der Leute. (Lipcse. Bruckner Hermann. 8r. VI. 410 l. ára 6 márka.)

Bermann Moriz. Oesterreich-Ungarn im XIX. Jahrhundert. Mit besonderer Berücksichtigung aller wichtigen Vorfälle in der Geschichte. Wissenschaft. Kunst. Industrie und dem Volksleben. (Bécs. Engel Hugó. 8r. 982 l. 200 fametszettel. ára 6 frt.)

Bismarck. Zwölf Jahre deutscher Politik (1871—1883) von *** [Bismarck, Gortschakow. Andrássy.] (Lipcse. Reuger. 8r. VI, 386 l. ára 6 márka.)

Blüthen aus dem Osten. Ein Strauss für den Weihnachtstisch. gebunden von Alex. F. Heksch. (Bécs és Pozsony. Engel. 8r. 317 l. ára ?.)

Boleman St. Bad Vihnye in Ungarn. (Bécs. Braumüller Vilmos. 8r. 52 l. egy térképpel, ára 60 kr.)

Catarina e Margarita figlie di Bela IV. e Maria Lascari reali d'Ungheria. Estratto dal Foglio della diocesi de Spalato e Macarsca. No. XII. a. 1884. Egy folio lap.

Claretie Jules. Le prince Zilah-Roman parisien. 31. édition. — (Paris. Dentu E. 8r. 438 l. ára $3^1/_2$ frank.)

«**Conducteur**», Der. Officielles Coursbuch der österr.-ung. Eisenbahnen, Fahr-Pläne der österr.-ung. Eisenbahn-, Post- und Dampfschiff-Course nebst den wichtigsten Eisenbahnverbindungen des Auslandes, mit einer Eisenbahnkarte von Mitteleuropa und einem Führer in den Haupstädten und an den Eisenbahnen, mit Plan v. Wien, Prag u. Budapest. 8r. XIV. Jahrg. Jänner-Dezember 1884. (Bécs. Waldheim R. 288 l. ára 50 kr.)

Czirbusz Géza. Die südungarischen Bulgaren. Eine ethnographische Skizze. (Bécs és Teschen. Prochaska Károly. 8r. 63 l. ára 80 kr.)

Daday Eugen. Über eine Polythalamie der Kochsalztümpel bei Déva in Siebenbürgen. (Zeitschr. f. wiss. Zoologie. Bd. XL. Lipcse. Engelmann Vilmos. 8r. 465—480 l. egy rajztáblával, ára ?.)

Egán Edward. Die milchwirthschaftlichen Bestrebungen in Ungarn. Jahresbericht über die im J. 1883. entwickelte Thätigkeit erstattet an den Minister Paul Graf Széchenyi. (Bréma. Heinsius. 8r. 152 l. ára 4 márka.)

Eisenbahn-Kalender für Oesterreich-Ungarn 1885. VIII. Jahrg. Herausgegeben von F. Mannlicher, Dr. J. Nilius, S. Weill, M. Westermayer. (Bécs. Perles Moritz. 8r. 224 l. ára 1 frt. 20 kr.)

Fontane Theodor. Graf Petöfi. Roman. (Drezda. Steffens J. W. 8r. 122 l. ára 7 márka 50 fillér.)

Friedmann Adolph. Das Haus Anjou. Drama. (Bécs. Frick Vilmos. 8r. 152 l. ára 1 frt 50 kr.)

Goldziher Ignaz. Die Zahiriten ihr Lehrsystem und ihre Geschichte. Beitrag zur Gesch. der muhammedanischen Theologie. (Lipcse. Schulze Ottó. 8r. 232 l. ára 12 márka.)

Grünhagen C. Geschichte Schlesiens. I. Band. (Gotha. Perthes Frigyes András. 8r. XIII, 421, 117 l. ára 8 márka 40 fillér.)

Handatlas, Physikalis-statistischer, von Oesterreich-Ungarn in 24 Karten mit erläuterndem Text, herausgegeben von Josef Chavanne, und ausgeführt in Eduard Hölzel's geographischem Institute. V—VI Lieferung. (Bécs. Hölzel Ede. 2r. egyes füzet ára 3 frt 60 kr.)

Hevesi Ludwig. Auf der Schneide. Ein Geschichtenbuch. (Stuttgart. Bonz Adolf és társa. 8r. 380 l. ára 4 márka.)

Himself Written. Arminius Vámbéry his life anel adventures. II. edition. (London. Fisher Unwin. 8r. XII, 370 l. ára 16 frt.)

Huber Alfons. Ludwig I. von Ungarn und die ungarischen Vasallenländer. Aus dem Archiv für österreichische Geschichte (LXVI., I. Hälfte. S. 1.) separat abgedruckt. (Bécs. Holzhausen Adolf nyomdája. 8r. 44 l. ára 35 kr.)

Jacob's Eisenbahn-Führer durch Oesterreich-Ungarn, nach officiellen Quellen verfasst. Enthält sämmtliche Fahrpläne der Eisenbahnen u. Dampfschiffe, Bahn-Anschlüsse an das Ausland, eine grosse cromolith. Eisenbahnkarte von Oesterreich-Ungarn und Routenkarte sammt Routenverzeichniss von Europa u. einen Fremdenführer (Reisebeschreibung) und den Bahn- und Schiffslinien geordnet. VI. Jahrg. 1884. Jänner—Dezember. (Bécs. Jacob Eisenbahn-Führer kiadóhivatala. 8r. XXXIII, 276 l. ára füzetenkint 50 kr.)

Jellinek, Georg. Oesterreich-Ungarn u. Rumänien in der Donaufrage. Eine völkerrechtliche Untersuchung. (Bécs. Hölder Alfréd. 8r. 54 l. ára 1 frt.)

Jókai Maurus. Der Piraten-König. Historische Novelle. Vom Verfasser autorisirte Uebersetzung nach der vierten Auflage des Originals von Ludwig Wechsler. (Drezda és Lipcse. Minden Henrik. 8r. 184 l. ára 2 márka 40 fillér.)

Jokai Maurice. A modern Midas. A Romance. Translated from the German by Laura Curtis Bullard and Emma Herzog. (Uj-York. Worthington R. 8r. 367 l. ára 8 márka 50 fillér.)

Jókai Maurus. Die Türken in Ungarn. Historischer Roman. Autorisirte Uebersetzung aus dem Ungarischen von Ludwig Wechsler. I—III Band. (Berlin. Janke Ottó. 8r. 250, 264, 242 l. a három kötet ára 10 márka.)

Jòkai Maurus. Die schöne Michal. Roman. III. Auflage. (Berlin. Janke Ottó. 8r. 268 l. ára 2 márka.)

Jókai Maurus. Verkehrte Welt. Roman. (Berlin. Janke Ottó. 8r. 208 l. ára 1 márka 50 fillér.)

Jókai Maurus. Der Gefangene der sieben Thürme. II. Auflage. (Berlin. Janke Ottó. 8r. 136 l. ára 1 márka.)

Jókai Maurus. Traurige Tage. Roman. II. Auflage. (Berlin. Janke Ottó. 8r. 260 l. ára 2 márka.)

Jókai Maurus. Der Mann mit dem steinernen Herzen. Roman. II. Auflage. (Berlin. Janke Ottó. 8r. 377 l. ára 2 márka.)

Jókai Maurus. Die armen Reichen. Roman. IV. Auflage. (Berlin. Janke Ottó. 8r. 286 l. ára 2 márka.)

Jókai M. Die Götterburg. Historischer Roman. (Berlin. Janke. 8r. 246. 191 l. ára 8 M.)

Kézmárszky Th. Klinische Mittheilungen aus der ersten geburtshilflich gynäkologischen Universitäts-Klinik in Budapest über die Jahre 1874—82, mit kurzer Übersicht über die Jahre 1869—74. (Stuttgart. Enke. 8r. VIII. 239 l. ára 7 M.)

Kiss Jossef. Lied von der Nähmaschine. Aus dem Ungarischen von Ladislaus Neugebauer. Illustrirt von Otto Baditz. (Lipcse. Wigand Ottó. 8r. 75 l. ára 1 márka 50 fillér.)

Konkoly, Nicolaus. Beobachtungen, angestellt am astro-physikalischen Observatorium in Ó-Gyalla. IV—VI. Bd., enthaltend Beobachtungen vom Jahre 1883. (Halle. Schmidt. 4r. ára 40 M.)

Konkoly Nicolaus. Beobachtungen am astrophysikalischen Observatorium in Ó-Gyalla. VI. Band. Beobachtungen vom J. 1883. mit 8 Holzschnitten und 7 litographirten Tafeln. (Halle. Schmielt H. W. 4r. 139 l. ára 18 márka.)

Kössler. Die Ungarnschlacht auf dem Lechfelde am 10. August 955 und die Folgen der Ungarnkriege überhaupt. (Augsburg. Rieger-féle könyvkereskedés. 8r. 39 l. ára 60. kr).

Leger M. L. La Save, le Danube et le Balkan. Voyage chez les slovènes, les croates, les serbes et les bulgares. (Páris. Plon. 8r. 279. l. ára 3 márka.)

Lenau's Werke. Illustrirte Pracht-Ausgabe. Herausgeg. v. Heinrich Laube. (Vollständig in ca. 38 Lieferungen u. zahlreichen Illustrationen.) (Bécs. Bensinger Zsigmond. 8r. Lief. 1—8., 1—192. l. ára füzetenkint 30 kr.)

Liederbüchlein für die Salvator-Kirche zu Pressburg. (Mühlhammer. 8r. 123 l. ára ?)

Metternich's, Aus. nachgelassenen Papieren. Herausgegeben von Richard Metternich-Winneburg. Geordnet von Alfons Klinkowström. 8. (Schluss-) Band. (Bécs. Braumüller Vilmos. 8r. X, 646 l. ára 6 frt).

Miklosich, Franz. Die slavischen Elemente im Magyarischen. 2. Aufl. Mit Zustimmung des Verfassers und der k. Akademie der Wissenschaften in Wien besorgt und eingeleitet von Dr. L. Wagner. (Teschen. Prochaska Károly. 8r. 139 l. ára 2 frt 80 kr.)

Miller Carl. Das Lied vom Hause. Seitenstück zu Schiller's »Lied von der Glocke.« (Zeisler M. 8r. 29 l. ára 20 kr.)

Myskovszky Viktor. Kunstdenkmale des Mittelalters und der Renaissance in Ungarn. Magyarország középkori és renaissance stilű műemlékei. — 2—5—10. füzet. (Bécs. Lehmann Ad. 2r. 10—10 rajztáblával, egyes füzet ára 4 frt 50 kr.)

Nagel Eduard. Der Curort Trencsin-Teplitz in Oberungarn und seine Schwefelthermen. II. Auflage. (Bécs. Perles Moritz. 8r. 48 l. ára ?)

Nilles Nicolaus. Symbolae ad illustrandam historiam Ecclesiae Orientalis in Terris Coronae Sancti Stephani. Nunc primum ex rariis tabulariis romanis austriacis hungaricis Societatis Jesu aliisque partibus erutae. (Innsbruck. 8r. 126 l. ára ?)

Novellenschatz, Aus Ungarns. Ein Geschmeide für deutsche Leser gefasst von Alex. F. Heksch. (Bécs és Pozsony. Heksch Sándor. 8r. 329. l. ára 3 frt.)

Pongrácz Arnold. Der letzte Illyésházy. (Bécs. Gerold Károly és fia. 8r. 44 l. ára 75 kr.)

Sanuto Marino. J. Diarii. 60—64. fascicolo. (Velencze. Velenczei történelmi társulat. 4r. 177—630 két hasábos l. egyes füzet ára 5 lira.)

Say L. Le socialisme d'état. Conférences faites au cercle Saint Simon. (Páris 18r. 217 l. ára 3 márka 50 d.)

Schön Josef. 300 aesop'sche Fabeln mit 8 Farbendruckbilder und 114 Illustrationen. (Budapest. Bécs és Lipcse. Lampel Róbert. 8r. 188, XIX l. ára 2 frt.)

Schuller Gustav. Reinold. Ein Bild aus den Karpathen. II. Auflage. (Bécs. Graeser Károly. 8r. 96 l. 80 kr.)

Schwarcz Julius. Die Staatsformenlehre des Aristoteles und die moderne Staatswissenschaft. Separatabdruck aus dem Werke »Elemente der Politik« Lipcse. Wolf Gustav. 8r. 17—78 l. ára 1 márka 80 fillér.)

Schwiedland Friedrichs Elementarkurs der französischen Sprache für Mittelschulen und zum Selbstunterrichte in 140 Uebungen. I. Th. 70. Uebung. Lehre von der Aussprache, Anwendung der beiden Artikel, der Hülfs- und regelmässigen Zeitwörter. (Bécs. Lechner Rudolf. 8r. 142 l. ára 75 kr.)

Statistica della navigazione e commercio marittimo nei porti austriaci per l'anno 1883. — Statistik der Seeschiffahrt etc. (Triest. Kereskedelmi és iparkamara. 2r. 246 l. ára ?)

Stefanović—Vilovszky, Theodor. Die Serben in südlichen Ungarn. in Dalmatien, in Bosnien und in der Herzegovina. Mit einem Anhange: Die südungarischen Bulgaren von Géza Czirbusz. (Die Völker Oesterreich-Ungarns. XI. Bd. Teschen. Prochaska Károly. 8r. 403 l. ára ?)

Stoll, Rudolf, Oesterr.-ungar. Pomologie. Abbildung u. Beschreibung von in Oesterreich-Ungarn verbreiteten oder einer Verbreitung werthen Früchten. III—IV. Bd. (Bécs. Frick Vilmos. 4r. IV. u. 80 l. ára 4 frt.)

Szidon Simeon. Széfer Sébeth Simeon. (Bécs. Schlesinger József könyvkereskedése. 4r. 186 két hasábos l. ára ?)

Tenger Maria. Der Amuletmann. Siebenbürgischer Roman. II. Auflage. I—II. (Stuttgart és Lipcse. Német kiadótársulat. 8r. 243. 224 l. ára 1 márka 50 fillér.)

Tomaschek J. A. Ueber eine in Oesterreich in der 1. Hälfte des XIV. Jahrhunderts geschriebene Summa legum incerti auctoris und ihr Quellenverhältniss zu dem Stadtrechte von Wiener-Neustadt und dem Werbőczischen Tripartitum. (Bécs. Gerold's Sohn. 8r. 90 l. ára 1 M. 40 d.)

Trefort A. Reden und Studien (Lipcse. Schlicke. 8°. XII, 298 l. ára 5 márka.)

Ujfalvy K. Eugén. Aus dem westlichen Himalaya. Erlebnisse und Forschungen. Mit 181 Abbildungen nach Zeichnungen von B. Schmidt und 5 lith. u. chromolith. Karten. (Lipcse. Brockhaus. 8r. XXVI, 330 l. 4 táblával, ára 18 márka.)

Vadnai Carl. Der böse Nachbar. Erzählung. Deutsch von Margaretha Heksch. (Bécs és Pozsony. Heksch Sándor. 8r. 109 l. ára 60 kr.)

Vargha Jul. Dass österreichische Strafprocessrecht. Systematisch dargestellt. [Compendien des österreichischen Rechtes. I. Band.] (Berlin. Heyman C. 8r. XII, 399 l. ára 8 M.)

Vorträge, Technische, und Abhandlungen. II. Westungarn zwischen Donau und Drau, und die Mittel zu dessen wirthschaftlicher Hebung. Studie von Ludw. Bernuth. (Bécs. Spielhagen és Schurich. 8r. 37 l. ára 60 kr.)

Völker, Die. Oesterreich-Ungarns. Ethnographische und culturhistorische Schilderungen. II. XI. Band. (L. Bendel Josef, Stefanović-Vilovszky Theodor.)

Wertheimer Eduard. Geschichte Oesterreichs und Ungarns im ersten Jahrzehent des 19. Jahrhunderts. I. Band. (Lipcse. Dunker és Humblot. 8r. XXIII. 375 l. ára 8 márka.)

Winkler H. Uralaltaische Völker und Sprachen. (Berlin. Dümmler. 8r. IV, 480 l. ára 8 M.)

Wurzbach Constant. Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich. 49—50. Bd. (Bécs. Cs. k. udvari és államnyomda. 8r. 326. 320 l. egy kötet ára 3 frt.)

NAPTÁRAK AZ 1884-ik ÉVRE.

A „ Budapest" képes naptára az 1884. szökő évre. Szerk. Brankovics György. V. évf. (Lampel Róbert. 4r. XLIV, 102, XVI l. ára 60 kr.)

A „Budapest" kis képes naptára az 1884. szökő évre. Szerk. Brankovits György. III. évf. (Lampel Róbert. n. 8r. XVI, 63, XXV l. ára 30 kr.)

Alföldi naptár, Legújabb, 1884-ik szökő évre. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. 4r. 31, IX l. ára 20 kr.)

A magyar nép naptára 1884-ik évre. Szerkeszti ifj. Tatár Péter. XXIX. évf. (Franklin-társulat. 8r. 40 l. ára 25 kr.)

A magyar nők naptára 1884. Szerkeszti Beniczky Irma. XVI. évf. (Franklin-társulat. 8r. 88 l. ára 60 kr.)

A „Nép Zászlója" naptára 1884-ik évre. Szerk. Áldor Imre. XVI. évf. (Franklin-társulat. 4r. 64, XVI l. ára 40 kr.)

Aradi Kalauz. Naptár az 1884. szökő évre. (Arad. Bettelheim testvérek. 8r. 74 l. ára 80 kr.)

Az Athenaeum nagy képes naptára az 1884. évre. Szerkeszti Concha Károly. (Athenaeum. 8r. 282, LXIV l. ára 1 frt.)

Bartalits Imre kis képes naptára az 1884-ik szökő évre. Monte Dégói Albert Ferencz szerkezete szerint. (Bartalits. 8r. 32 l. ára ?)

Borászati naptár 1884. évre. Szerkeszti b. Nyáry Ferencz. (Franklintársulat. 8r. 80 l. ára ?)

Bucsánszky Alajos keresztény képes naptára 1884. szökő évre. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 32 l. ára ?)

Bucsánszky Alajos nagy képes naptára az 1884. évre. (Rózsa Kálmán és neje nyomdája. 8r. 128 l. ára 40 kr.)

Bucsánszky Alajos kis képes naptára 1884. szökő évre. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 32 l. ára ?)

Bucsánszky Alajos képes honvéd naptára 1884. évre. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 54 l. ára ?)

Családi naptár 1884. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 197 l. ára ?)

Csokonai-naptár. 1884-ik szökő évre. (Debreczen. Telegdi K. Lajos. 4r. 63, IX l. ára 30 kr.)

Dongó-naptár. 1884. szökő évre. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. 4r. 31, IX l. ára 20 kr.)

Egri naptár a nép számára 1884-ik szökő évre. XX. évfolyam. (Eger, Szolcsányi Gyula. 8r. XVI, 58, XXII l. ára 25 kr.)

Erdélyi képes naptár 1884-ik évre. (Kolozsvár. Stein János 8r. 80 l. ára ?)

Erdészeti zsebnaptár az 1884-ik szökőévre. Kiadja az országos erdészeti egyesület. Szerkeszti Horváth Sándor. (M. kir. államnyomda. 8r. 292 ára ?)

Fali naptár, Uj. 1884. (Franklin-társulat. 1 ívlap, ára 20 kr.)

Falusi gazda naptára 1884. évre. (Franklin-társulat. 8r. 96 l. ára ?)

Fiatal urak naptára 1884. Szerkeszti Borostyáni Nándor. (Légrády-testvérek. 8r. 217 l. ára 1 frt 80 kr.)

Függetlenségi naptár az 1884. évre. Szerkeszti Törzs Kálmán. A naptári részt szerzé Monte Dégói Albert Ferencz. (Légrády-testvérek. 8r. 108 és 64 számozatlan l. ára 50 kr.)

Füstölő naptár az 1884-ik zsidó-szökő esztendőre. (Bartalits Imre. 8r. 118 l. ára 50 kr.)

Garaboncziás-diák naptára az 1884-ik szökő esztendőre. Katholikusok, protestánsok, zsidók, istentelenek, pogányok, szóval minden ember számára szerkesztette és kiadta Garaboncziás diák nevében Szávay Gyula. 2-ik kiadás. (Győr, »Garaboncziás.« 8r. 87 l. ára 50 kr.)

Gazdasági zsebnaptár 1884-re. Szerkesztő Kodolányi Antal. (Eggenberger. 8r. 90 l. ára ?)

Határidő naptár mindennemü hivatalnokok, ügyvédek, jegyzők, orvosok, gazdatisztek, utazók és üzérek számára. (Magyar-német.) (Franklin-társulat. 16r. XVI l. és 366 üres l. ára vászonba kötve 1 frt 20 kr.)

Honvéd-naptár az 1884-dik évre. (Egyuttal katonai naptár.) Szerk. Áldor Imre. (Franklin-társulat. 4r. 80, XVI l. ára 60 kr.)

Hölgyek naptára 1884-re. Szerkeszti Borostyáni Nándor. (Légrády-testvérek. 8r. 224 l. ára 1 frt 80 kr.)

Humorisztikus népnaptár az 1884-ik szökő évre. (Zeisler M. 8r. 48. VIII l. ára 30 kr.)

Igazmondó Kalendáriom. 1884. szökő évre. (Debreczen, Telegdy K. Lajos. 4r. 31, IX l. ára 20 kr.)

Irodai tömb-naptár. 1884. (Riegler József Ede, ára 45 kr.)

István bácsi naptára 1884. évre. Szerkeszti Kőhalmi Klimstein József. (Franklin-társulat. 8r. 88 l. ára 50 kr.)

Jász-kún képes naptár 1884. évre. (Rózsa Kálmán és neje r. 32 l ára ?)

Jegyzék-napló mindenki számára. 1884. XII. évf. (Légrády-testvérek. 16r. 72, 179 és 18 l. ára kötve 1 frt 20 kr.)

Jegyzéknapló gazdák számára 1884. Szerkeszti Wágner László. (Légrády-testvérek. 8r. 225 l. ára 1 frt 60 kr.)

Jegyzéknapló ügyvédek, közjegyzők, birák és birósági végrehajtók számára 1884. Szerkeszti Siegmund Vilmos. (Légrády-testvérek. 8r. 234, 179 és 18 l. ára 1 frt 20 kr.)

Jézus, Mária, József vagyis a szent család képes népnaptára az 1884. évre. (Wilckens és Waidl nyomdája. 8r. 80 l. ára 30 kr.)

Jogász-naptár 1884. évre. Ügyvédek, birák és közjegyzők számára.

Szerk. Szántó József. VIII. évf. (Tettey-féle könyvkiadó hivatal. [Benkő Gyula.] 16r. 146. 50 l. és napló. ára kötve 1 frt 20 kr.)

Képes családi naptár 1884. évre. A naptári részt szerkeszti Monte Degoi Albert Ferencz. (Mehner Vilmos. 4r. 112 l. ára 60 kr.)

Képes Kossuth naptár az 1884-ik szökő évre. A naptári részt szerkeszti Monte Degoi Albert Ferencz. (Méhner Vilmos. 8r. 48 l. ára 30 kr.)

Képes népnaptár az 1884-ik szökő évre. (Zeisler M. 8r. 32. VIII l. ára 20 kr.)

Képes tündérnaptár 1884. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 32 l. ára ?)

Kossuth-naptár 1884-ik évre. (Franklin-társulat. 8r. 64 l. ára 40 kr.)

Közhasznu és mulattató kis hazai naptár az 1884. szökő évre. (Kassa. Werfer Károly. 8r. 36 l. ára ?)

Közhasznu nagyenyedi naptár 1884-ik évre. Szerkeszti és kiadja Lőcsey Spielenberg Lajos. (Kolozsvár. Stein János nyomdája. 8r. 64 l. ára 28 kr.)

Közhasznú zsebnaptár. 1884. XI. évf. (Légrády-testvérek. 16r. 51 l. ára 24 kr.)

Közhasznú zsebnaptár 1884-re. Hasznos tudnivalókkal és naplóval az év minden napjára. 3-ik évf. (Tettey-féle kiadó hivatal [Benkő Gyula.] 16r. XVIII. 50 l. és naplórész ára vászonkötésben 1 frt 20 kr.)

Közigazgatási nemzeti kalendariom hívatalos irodai használatra. 1884-ik évre. Hívatalos adatok nyomán. (Tettey-féle kiadó hivatal. [Benkő Gyula.] 4r. XIV, 38. 20. 14. 33. 40. 84. 58. 74 és 38 fél lap és VIII. II l. ára 80 kr., kötve 1 frt.)

Lap-naptár az 1884. szökő évre. XVIII. évf. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. Egy 32r. l. ára 16 kr.)

Lidércznaptár 1884. évre. XXIII. évf. (Franklin-társulat. 8r. 80 l. ára ?)

Magyar ember naptára. 1884-ik szökő évre. Debreczen. Telegdy K. Lajos. 4r. 63, IX l. ára 30 kr.)

Magyar- és erdélyországi legujabb kis képes naptár 1884-ik évre. (Rózsa Kálmán és neje nyomdája. 8r. 72 l. ára ?)

Magyar és erdélyországi új és ó kalendariom. Krisztus urunk születése után 1884. szökő esztendőre. (N.-Kanizsa. Wajdits József. 8r. 64 l. ára 20 kr.)

Magyar gazdák évkönyve 1884. Szerkeszti Kodolányi Antal. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 266 l. ára a zsebnaptárral együtt 2 frt.)

Magyar honvédnaptár. 1884. szökő évre. (Debreczen, Telegdy K. Lajos. 4r. 63, IX l. ára 30 kr.)

Magyar képes házinaptár az 1884. szökő évre. (Kassa. Werfer Károly. 8r. 73 l. ára ?)

Magyar Mentor. Gymnasiumi és reáliskolai tanulók zsebnaptára az 1884—85. isk. évre. V. évf. (Pozsony. Steiner Zsigmond. 16r. 189 l. ára 50 kr.)

Magyar népbarát ó és uj kalendáriom 1884. szökő évre. (Méhner Vilmos. 8r. 48 l. ára 20 kr.)

Magyar szabadsághősök képes emléknaptára az 1884. szökő évre. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 32 l. ára?)

Méhner Vilmos keresztény képes naptára az 1884-ik szökő évre. (Méhner. 8r. 32 l. ára 20 kr.)

Méhner Vilmos kis képes népnaptára az 1884-ik szökő esztendőre. (Méhner Vilmos. 8r. 32 l. ára 20 kr.)

Méhner Vilmos közhasznú nagy képes naptára az 1884-ik évre. (Méhner Vilmos. 8r. 112 l. ára 40 kr.)

Méhner Vilmos magyar képes népnaptára az 1884-ik szökő évre. A naptári részt szerkeszti Monte Degoi Albert Ferencz. (Méhner Vilmos. 8r. 48 l. ára 30 kr.)

Méhner Vilmos mulattató képes naptára 1884-ik szökő évre. (Méhner Vilmos. 8r. 48 l. ára 30 kr.)

Méhész-naptár 1884-ik szökő évre. Szerkesztette Dömötör László. (Szerző. 8r. 76 l. ára 60 kr.)

Mihaszna András naptára 1884-re. (Athenaeum. 8r. 144, 20 l. képekkel, ára 1 forint.)

Nemzeti nagy képes naptár 1884. évre. Szerk. Áldor Imre. XVI. évf. (Franklin-társulat. 4r. 144. XVI l. ára 1 frt.)

Nevessünk! Mulattató naptár 1884-iki esztendőre. (Franklin-társulat. 8r. 96 l. ára 40 kr.)

Ó és új naptár. 1884-ik szökő évre. (Debreczen, (Telegdy K. Lajos. 4r. 60, 44, 15 és IX l. ára 30 kr.)

Orvosi zsebnaptár az 1884. évre. Szerkeszti Lőrinczi Ferencz. (Légrády-testvérek. 8r. 153 l. angol vászonkötésben ára 1 frt 20 kr.)

Orvosok zsebnaptára az 1884. évre. Szerkeszti id. Purjesz Zsigmond. A legujabb gyógyszer-árszabványnyal. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 8r. 259 l. ára?)

Petőfi-naptár 1884. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 38 l. ára?)

Protestáns árvaházi képes naptár 1884-ik szökő évre. Szerkesztik Farkas József és Győry Vilmos. (»Protestáns árvaházi bizottság.« 8r. 58 l. ára 30 kr.)

Protestáns uj képes naptár 1884-ik évre. (Szerkesztette Dúzs Sándor. (Franklin-társulat. 8r. 80 l. ára 50 kr.)

Református naptár. 1884-ik szökő évre. (Debreczen, Telegdy K. Lajos. 4r. 31. IX l. ára 20 kr.)

Szabadelvűpárti naptár az 1884. évre. Szerkeszti Szathmáry György. (Athenaeum. 8r. 173 l. képekkel, ára 80 kr.)

Székely-egyleti képes naptár az 1884-ik szökő évre. Szerk. többen. (Franklin-társulat. 8r. 80 l. ára 40 kr.)

Székely naptár az 1884. évre. Szerkesztette és kiadja: Lőcsey Sp. Imre. (Maros-Vásárhely. Imreh Sándor nyomdája. 8r. 48 l. ára?)

Szűz Mária édes hazánk védasszonya nagy képes naptára. IV. évf. (N.-Kanizsa. Wajdits József. 4r. 96. XVI l. ára 40 kr.)

Szűz Mária édes hazánk védasszonya kis képes népnaptára az 1884-ik szökő évre. IV. évfolyam. (N.-Kanizsán, Wajdits József. 4r. 36, VIII l. ára 25 kr.)

Tanítók zsebnaptára az 1884. évre. Szerkeszti György Aladár. (Légrády-testvérek. 8r. 184 l. ára angol vászonba kötve 1 frt 20 kr.)

Tanulók naptára az 1884—85. iskolai évre. (Pozsony. Stampfel Károly. 8r. 61 l. ára 50 kr.)

Tárcza-naptár 1884. évre. (Méhner Vilmos. 32r. 20 l. ára 20 kr.)

Tárcza-naptár 1884. évre. XVII. évf. (Bécs. Fromme Károly. 16r. ára fűzve 20 kr.)

Tárcza-naptár. 1884. XVIII. évf. (Debreczen. Ifj. Csáthy Károly. 32r. 4 l. ára 20 kr.)

Tárcza-naptár 1884. (Riegler József Ede, 64r. ára fűzve 20 kr.)

Telegdi Lajos kis képes naptára. 1884. szökő évre. XXVI-ik évf. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. 4r. 31. IX l. ára 20 kr.)

Telegdi Lajos alföldi képes naptára. 1884. szökő évre. XXVI-ik évf. (Debreczen. Telegdy K. Lajos. 4r. 63. IX l. ára 30 kr.)

Török-magyar naptár az 1884. évre. Képekkel. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 48 l. ára 25 kr.)

Trattner-féle megbővített közhasznu nemzeti kalendáriom az 1884. évre. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 202 l. ára 80 kr.)

15 kr.-os naptár az 1884-ik szökő évre. (Zeisler M. nyomdája. 8r. 24 l. ára ?)

Új honvédnaptár az 1884-ik évre. Szerkeszti Áldor Imre. (Franklin-társulat. 8r. 80 l. ára ?)

Ügyvédek, közjegyzők és birák zsebnaptára az 1884-ik évre: XII. évf. Szerk. Kovács Ferencz. (Eggenberger-féle könyvkereskedés. 16r. 146. 50 és 192 üres l. ára vászonba kötve 1 frt 20 kr.)

Ügyvédi zsebnaptár 1884. szökő évre. Szerk. Szántó József. VIII. évf. (Tettey-féle kiadó-hívatal. 16r. 146. 50 l. és napló. ára kötve 1 frt 20 kr.)

Wajdits József kis képes magyar népnaptára 1884-ik szökő évre. XIII. évfolyam. (N.-Kanizsa. Wajdits József. 4r. 36. VIII l. ára 25 kr.)

Wajdits József nagy képes magyar népnaptára 1884-ik szökő évre. XIII. évfolyam. (N.-Kanizsa. Wajdits József. 4r. 96. XVI l. ára 40 kr.)

Amicul poporuliŭ. Călindar pe anul 1884. (Nagy-Szeben. Filtsch S. nyomdája. 8r. 114 l. ára 50 kr.)

Bâlgarsci denevnic (Kalindár) za 1884-a gudina, uredén i izdádin ud Leopold Kossilkov. (Temesvár, Stéger Ernő. 8r. 37 l. ára ?)

Bistritzer Hand-Kalender für Bürger und Bauern 1884. Mit Lesebeiträgen von Jakob Friedrich Graef. (Besztercze. Stolzenberg Frigyes. 8r. 72 l. ára ?)

Aloiza Bučánskeho kresťanský obrázkowý Kalendár na rok 1884. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 32 l. ára ?)

Aloiza Bučánskeho malý obrázkowý Kalendár na rok 1884. (Rózsa Kálmán és neje 8r. 32 l. ára ?)

Alojza Bucsánszkyho malý Kossuthowsky Kalendár na rok 1884. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 32 l. ára?)

Alois Bucsánszky's Kleiner Bilderkalender für das Schaltjahr 1884. (Rózsa Kálmán és neje. 8r. 30 l. ára?)

A. Bučánskoga katolicki Kalendar za godinu 1884. (Rózsa Kálmán és neje nyomdája. 8r. 35 l. ára?)

Budapester Bote. Grosser Bilderkalender für das Schaltjahr 1884. (Mehner Vilmos. 8r. 112. l. ára?)

Calendariu pe anulu 1884. (Arad. Egyházmegyei nyomda. 8r. 64 l. ára 30 kr.)

Călindarul bunuli econom pe anul 1884. intocmit de Comsa și Eugen Brote. (Nagy-Szeben. Drotlef József. 8r. 128 l. képekkel, ára 45 kr.)

Czaritsch. Mali kalendar sa slikama za 1884. (Ujvidék. Pajević A. 8r. 64 l. ára 20 kr.)

Domowy kalendar. 1884. Ročnik I. (Liptó-Szent-Miklós. Lőw Miksa. n. 8r. 120 l. és hirdetések, ára 30 kr.)

Gemeinnütziger, illustrirter vaterländischer Hauskalender auf das Jahr 1884. (Kassa. Werfer Károly. 8r. 62 l. ára?)

Illustrirter Werschetzer Hauskalender für den Bürger, Gewerbs- und Landmann auf das Schaltjahr 1884. (Versetz. Özvegy Kirchnerné. 4r. 77 l. ára 30 kr.)

Illustrirter evangelischer Hauskalender für das Schaltjahr 1884. (Hornyánszky Viktor nyomdája. 8r. 50 l. ára 30 kr.)

Medjimurski kolendar za prestupno leto 1884. Sastavil za medjimurskoga puka. M. I. (Nagy-Kanizsa. Fischel Fülöp. 8r. 24. 24 l. ára 20 kr.)

Národni kalendář na rok 1884. (Magyar-Szakolcza. Skarnitzl József nyomdája. 8r. 64 l. ára 30 kr.)

Neu eingerichteter gemeinnütziger Schreib- und Hauskalender auf das Jahr 1884. (Kassa. Werfer Károly. 8r. 39 l. ára?)

Neuer illustrirter Volkskalender für Ungarn und Siebenbürgen auf das Schaltjahr 1884. (Franklin-társulat. n. 8r. 80. XVI l. ára 50 kr.)

Neuer Wandkalender für 1884. (Franklin-társulat. 1 íven. ára 20 krajczár.)

Nový malý obrázkowy kalendár na rok 1884. (Mehner Vilmos. 8r. 32 l. ára?)

Orao, veliki illustrovani kalendar za godinu 1884. Uregyuje Stevan V. Popović. Godina X. (Ujvidék. Pajević A. 4r. 123 l. ára 50 kr.)

Pressburger Wegweiser auf das Schaltjahr 1884. Ein gemeinnütziger Geschäfts-Kalender für Jedermann. Versehen mit einem vollständigen Adressenbuche Presburg's. (Pozsony. Angermayer Károly. 8r. 256 l. ára?)

Pútnik svätovojtešský. Kalendár na rok 1884. Redaktor: Martin Medňánsky. (Szakolcza. Szent-Albert egylet. 8r. 80 l. ára 30 kr.)

L. Schodisch's Illustrirter Volks-Kalender für das Schaltjahr 1884. (Felső-Őr. Schodisch Lajos. 8r. 50 l. ára 20 kr.)

A. C. Singer's Styx-Kalender für das Schaltjahr 1884. (Fanda József nyomdája. 8r. 32 l. ára 30 kr.)

Slowenský obrázkowý kalendár na rok 1884. (Turócz-Szent-Márton. Részvény-nyomda. 8r. 77 l. ára ?)

Taschenkalender für Israeliten auf das Jahr 1884—1885. Nebst der neuen Stempelscala für Oesterreich-Ungarn. (Burián Moritz nyomdája. 8r. 68 l. ára ?)

Egyházi névtárak és Directoriumok 1884. évre.

Directorium divini officii in usum fratrum Minorum s. Francisci strictioris observantiae provinciae ss. Salvatoris in Hungaria pro anno 1884. (Eger. Érseki lyceum-nyomdája. 8r. 94 l. ára ?)

Directorium officii divini persolvendi pro abbatia Zalavariensi ad s. Adrianum m. ordinis s. Benedicti pro anno 1884. (Zala-Egerszeg. Özv. Tahy Róza nyomdája. 8r. 58 l. ára?)

Directorium pro divino officio persolvendo ad usum fratrum Minorum strictioris observantiae in provincia s. crucis Croatiae-Carnioliae pro a. 1884. (Görz. Hilaris nyomdája. 8r. 58 l. ára ?)

Directorium pro anno 1884. in usum Canonicorum regularium Praemonstratensium canoniae et ecclesiae sancti Joannis Baptistae de castro Jászó item sanctae crucis de Lelesz, et sancti Stephani protomartyris de promontorio Magnovaradinensi. (Rozsnyó. Kovács Mihály nyomdája. 8r. 67 l. ára ?)

Directorium seu ordo Missas celebrandi et horas canonicas recitandi in sacro monte Pannoniae famulantium, pro anno 1884. (Komárom. Zigler Károly nyomdája. 8r. 143 l. ára ?)

Névkönyv az erdélyi ev. ref. egyházkerület számára. 1884. (Kolozsvár. Stein János nyomdája. 8r. 142 l. ára 45 kr.)

Névtára, A zirci, pilisi, pásztói és szentgotthárdi egyesült apátságokba keblezett cziszterci kiváltságos szent rend személyzetének, az 1884—85-iki tanévre. (Veszprém. »Szent-István« irodalmi vállalat. 8r. 50 l. ára ?)

Névtára, A tiszántuli evang. reformált egyházkerület. és statisztikai állapotának kimutatása az 1884. évre. (Debreczen. Város nyomdája. 8r. 52 l. ára ?)

Névtára, A dunántuli reformált egyházkerület. 1884-ik évre. (Pápa. Debreczeny Károly nyomdája. 8r. 82 l. ára ?)

Ordo divinorum ad usum fratrum Minorum s. Francisci Capucinorum provinciae austriaco-hungaricae pro anno 1884. (Pozsony. Angermayer Károly. 8r. 120 l. ára ?)

Ordo divinorum ad usum fratrum Minorum s. Francisci Capucinorum provinciae austriaco-hungaricae pro anno 1884. (Pozsony. Angermayer Károly nyomdája. 8r. 120 l. ára ?)

Ordo officii divini peragendi anno 1884. in usum dioecesis Csanádiensis. (Temesvár. Csanádegyházmegyei nyomda. 8r. 105 l. ára ?)

Ordo officii divini peragendi ad annum 1884. in usum archidioecesis Colocensis editus. (Kalocsa. Malatin Antal nyomdája. 8r. 159 l. ára ?)

Ordo peragendi officii divini in usum dioecesis Neosoliensi, pro anno 1884. (Beszterczebánya. Machold Fülöp nyomdája. 8r. 122 l. ára ?)

Schematismus cleri archidioecesis Zagrabiensis pro anno 1884. (Zágráb. Albrecht Károly nyomdája. 8r. XVI, 276 l. ára?)

Schematismus cleri archidioecesis Strigoniensis pro anno 1884. (Esztergom. Buzárovits Gusztáv nyomdája. 8r. XXXIX 247. l. ára?)

Schematismus ordinis minorum s Francisci Capucinorum provinciae austriaco-hungaricae pro a. 1884. (Bécs. Mayer Lajos nyomdája. 8r. 20, XII l. ára?)

Schematismus provinciae stae Crucis Croatiae-Carnioliae ordinis Minorum s. Francisci strictioris observantiae inevnte anno 1884. (Görz. Tartományfőnökség. 8r. 31 l. ára?)

Schematismus provinciae ss. Salvatoris in hungaria ordinis Minorum s. Francisci striectioris observantiae pro anno 1884. (Eger. Érseki lyceum nyomdája. 8r. 59 l. ára?)

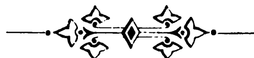
Schematismus religiosorum ordinis minorum s. Francisci Conventualium provinciae s. Elisabeth in regno Hungariae deo famulantium pro a. 1884. (Arad. Gyulai István nyomdája. 8r. 109 l. ára?)

Šematizam istočno-pravoslavne srbske archidijeczeze Sremsko-Karlovacske za godinu 1884. (Ujvidék. Pajevics nyomdája. 8r. 80 l. ára?)

Iskolai értesítők az 1883—84-ik tanévről. [1]

[1] Az 1883—4-ik évi iskolai értesítőket a »Könyv-Szemle« 1884-diki folyamából ki kellett hagynunk, mivel a muzeumi könyvtár ismételt sürgetése daczára sem sikerült azokat az illető iskolai igazgatóságoktól, illetőleg nyomdáktól teljesen megszereznünk. *Száznál több iskola,* illetőleg nyomda elmulasztotta az 1884-iki értesítőt a muzeumi könyvtárnak megküldeni s igy nem voltunk azon helyzetben, hogy ezeknek pontos jegyzékét folyóiratunk 1884-iki folyamában összeállíthassuk. Miért is kénytelenek voltunk az 1884-iki iskolai értesítők közlését a »Könyv-Szemle« 1885-iki folyamára elhalasztani, a mikor azokat az 1885-iki évi iskolai értesítőkkel együtt teszszük közzé. Hiszszük, hogy akkorára az egész anyag együtt lesz, s hogy olvasóinkat a késedelemért a jegyzék kimerítő teljességével fogjuk kárpótolni.

Szerk.

MAGYAR KÖNYV-SZEMLE.

A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára ezen czím alatt 1876-ban folyóiratot indított meg, mely a magyarországi könyvészet és a hazai könyvtárak közlönye óhajtott lenni.

E folyóirat a jelen évben X. és XI. folyamába lép.

Közölni fog a régibb magyarországi bibliographia körébe tartozó értékezéseket és az újabb felfedezésekről szóló értesítéseket, ismertetni fogja a hazai könyvtáraknak történetét, szervezetét, nevezetesebb tudományos kincseit és szerzeményeit. Figyelemmel fogja kisérni a külföldi könyvtárakban létező hungaricákat, s tudomást vesz a külföldi bibliographia hazánkat érdeklő nevezetesebb mozzanatairól. Továbbá összeállitja a magyarországi sajtó irodalmi érdekű termékeinek és a hazánkat érdeklő külföldi munkáknak lehetőleg teljes jegyezékét.

Készséggel megnyitja hasábjait a könyvtárnokok és könyvgyüjtők felszólalásainak, javaslatainak és kérdéseinek; számít mindazoknak szives közreműködésére, kiket hivatalos állásuk és irodalmi foglalkozásuk ezen térre vezet.

A „Könyv-Szemle“ megjelenik évenkint 30 ívnyi terjedelemben, időhöz nem kötött füzetekben, több műmelléklettel, díszes kiállításban.

Előfizetési ára egész évre bérmentes szétküldéssel együtt 3 forint.

Az első évfolyam elfogyott; a II., III., IV., V., VI., VII. és VIII-ik folyam külön a rendes évi áron, együtt véve pedig **14** frton kapható.

Az előfizetési pénzek **Hornyánszky Viktor, a M. Tud. Akadémia könyvárusi üzletébe,** egyéb küldemények és irodalmi közlemények a **Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárába** küldendők.

Budapest, 1886. május 1-én.

Csontosi János,
könyvtári segédőr, mint a „M.-Könyvszemle“ szerkesztője.

Figyelmeztetés és kérelem!

A „Magyar Könyvszemle" 1884-iki folyamát, mely technicai akadályok miatt mostanáig késett, ezuttal *egyszerre* veszik olvasóink. Igy veendik az 1885-iki folyamot is, mely f. é. június havában kerül ki sajtó alól. A nagyméltóságu vallás és közoktatási m. kir. Ministerium a „Magyar Könyvszemle" elmaradt folyamainak kiadását elhatározván, ismét felvesszük a megszakadt munka fonalát s az elmaradt két folyamot ez év *első felében* teszszük közzé. Az 1886-iki folyammal ez évi augusztus havában jövünk currensbe s azt negyedévi füzetekben ugy szándékozunk közrebocsátani, hogy az első két füzet ez évi augusztus havában, a harmadik és negyedik pedig a maga idejében rendesen jelenjenek meg. Addig is kérjük t. előfizetőink, olvasóink és ügybarátaink szives türelmét, kiknek folyóiratunkat ügyszeretetökbe és figyelmökbe ajánljuk. A „Magyar Könyvszemle" ez idő szerint *Hornyánszky Viktor* akadémiai könyvárus nyomdájában jelenik meg, hova a folyó évre szóló és a hátralékos előfizetési pénzeket küldetni kérjük.

Budapest, 1886. május 1-én.

Csontosi János,
múzeumi könyvtári segédőr, mint a „M.-Könyvszemle" szerkesztője.

